omni credenti ante legē.ergo iacob de incarnatione christi ait:
Non auferetᷣ ſceptrū de iuda ⁊ dux de femore eius donec veni
et q̄ mittēdus eſt. Ad dauid aūt:q2 chriſt⁹ de ſemine iuda dictū
49.b eſt:De fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuā. Patet ḡ oīm ꝓpha/
31.b rū ⁊ p̄triarchaꝝ oraculū ꝑtinere ad diſpēſatiōez dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.

Viginti et duas litteras ⁊c. Hebrei.xxij.litteras habēt ſm numerū libroꝝ ſuoꝝ. Nā.xxij.libros habēt:videlicet.v.libros moyſi.viij.ꝓphetarū:⁊.ix.agiographoꝝ:id ē ſancta ſcribētiū. Licet q̄dā.xxiiij.eſſe dicāt:Ruth accipiēs librū/cū ſit pars libri Judicuȝ:⁊ lamētatiōes Hieremie ſimiliter ꝑ ſe accipiētes. Sciendū aūt eſt tres eſſe linguaſ pncipales.ſ.hebreā:grecā ⁊ latinā Hebrea.xxij.lr̄as habuit. greca.xxiiij. latina lingua media inᷓ has duaſ.xxiij. Et ipſi ſyri ⁊ chaldei eodē ſono:id eſt eadē ꝓnūciatiōe.xxij.elemēta habēt ſicut hebrei:ſed diuerſis characterib⁹.i.figuris. b ¶ Samaritani aūt pen.⁊c. Samaritani q̄ deū ⁊ idola colebant ſiḃ. Samaria ciuitas fuit quondā decē tribuū metropolis:q̄bus ī captiuitate ductis a ſalmanaſar rege aſſyrioꝝ:ne terra in ſolitudinē redigeretᷣ miſſi ſūt ex diuerſis gētib⁹ q̄ illas incolerēt. Inde appellantᷣ ſamaritani a ſamaria metropoli ciuitate:q̄ vex deū ſimul ⁊ falſos deos colebāt. c ¶ Totidē.i.xxij.apicib⁹.i.ſūmitatibus lr̄aꝝ. d ¶ Alias lr̄as ⁊c.ſ.q̄ꝫ ſint ille q̄s moyſes inuenit:q̄b⁹ nūc iudei vtunᷓ. e ¶ Jidē characteres.i.eedē littere f ¶ Supputatio. id eſt nūeratio. g ¶ Ceſu myſtice.i. q̄ſi ꝑ illas lr̄as q̄ numeꝝ ſignificāt:cenſus leuitarū annotabatᷣ. h ¶ Tetragrāmaton.i.q̄ttuor lr̄aꝝ. Qđ nomen ſcriptuȝ erat in lamina aurea: q̄ erat in frōte pontificis qn̄ accedebat ad ſacrificiū:de q̄ ſcriptū eſt:Fecerūt laminā:ſcripſerūtq; in ea ꝑ q̄ttuor lr̄as nomen dn̄i qđ interp̄taᷓ ineffabile. Nō ꝓ fari ſȝ ꝓ diffiniri vt eſt:q2 minime poſſit. Lr̄e he ſūt:he:ioth:heth:vau. Et hec interp̄tatio he iſte:ioth principium:heth paſſio: vau ꝟo vita. Iſte p̄ncipiū paſſiōis vite. i ¶ Antiquis litteris. Moyſi:q̄s nūc nō habēt hebrei. Notādū eſt autez hebreos ideo lr̄is q̄s eſdras īuenit vti: q2 faciliori ſono ⁊ lr̄atura enūciantᷣ: ⁊ a ſiniſtra in dexterā:ſicut ⁊ latine ſcribūtur. Moſaice ꝟo difficiliori:⁊ a dextera in ſiniſtrā ſcribebantᷣ.

Q̄ꝫ diuer

obeth. Obeth genuit iſai. Iſai genuit dauid regem.

Finit liber Ruth.

Incipit prologus ſancti Hieronymi in libros Regū:qui galeatus dicitᷣ.

Viginti et duas litteras eſſe apud hebreos ſyroruȝ quoq; lingua ⁊ chaldeorū teſtatur: que hebree magna ex parte confinis eſt. Nam ⁊ ipſi vigintiduo elementa habent eodem ſono ſed diuerſis characteribus. Samaritani etiam pentateuchum moyſi totidem litteris ſcriptitant:figuris tm̄ et apicibus diſcrepantes. Certūq; eſt eſdram ſcribam/ legiſq; doctorē poſt captam hieroſolymam:⁊ inſtaurationem templi ſub zorobabel alias litteras repeniſſe/quib⁹ nunc vtimur: cum ad illud vſq; tempus/ iijdem ſamaritanorum et hebreorū characteres fuerint. In libro quoq; numeroꝝ hec eadē ſupputatio/ſub leuitaꝝ ac ſacerdotū cenſu myſtice oñditᷣ. Et nomē dn̄i tetragrāmaton in quibuſdā grecis voluminibus vſq; hodie antiquis litteris expreſſum inuenimus. Sed et pſalmi

Expoſitio Brito.

¶ Incipit expoſitio fratris Britonis ordinis minoꝝ ſup ꝓlogū ſancti Hieronymi galeatū.

Viginti ⁊ duas litteras ⁊c. In iſto ꝓlogo ꝟſatur intētio Hieronymi circa q̄nq;. Primo em̄ ītēdit oſtēdere nūeꝝ librorū veterꝰ teſtamēti. Et hoc facit dupliciter.ſ.ꝑ lr̄as ⁊ figuras. Per litteras em̄ hebraici alphabeti:⁊ figuras vete. teſtamēti oſtēdit vigintiduos eſſe libros ꝑ collatiōnē numeri.⁊ hoc facit in p̄ncipio iſtius ꝓlogi. Sȝ ſm figurā ī introductaȝ de Apocalypſi.cōputantᷣ.xxiiij.libri.vide vltra mediū ꝓlogi. Secūdo cathalogus libroꝝ ponitᷣ: ⁊ in legē ꝓphas: ⁊ agiographa diſtinguūtᷣ/ibi: Prim⁹ apud eos liber ⁊c. Tertio oſtēdit hui⁹ ꝓlogi vtilitatē.ſ. vt ſciam⁹ libroꝝ canonis ⁊ apocryphoꝝ diſtinctionē/ibi: Hic ꝓlogus ſcripturaꝝ. Quarto ſermonē apoſtraphat ad lectorē. Et facit tria. Primo rogat ne ipſius intētionē ꝑuertat:dicēdo ꝙ lxx.interp̄tes rep̄hendere intendat/ibi: Que cū ita ſe habeāt ⁊c. Deinde monet vt iſtius opis lectioni attēdat/ibi: Lege ergo p̄mū ⁊c. Ad vltimū ɔſulit ei vt

cū alijs

cū alijs cōferat/ibi: Certe ſi incredulus es ⁊c. Quinto rogat paulam ⁊ euſtochiū vt cōtra detractores eū ꝓtegant clypeis orationū:q2 nō vult verbis ɔtēdere ɔtra ip̄os/ibi: Sȝ ⁊ vos famulas chriſti ⁊c. a ¶ Viginti ⁊ duas lr̄as ⁊c. Ut euidēti⁹ appareat qđ dicitᷣ in lr̄a: Nota ꝙ dicit Iſido.in.i.ethymoℓ. Littere latine ⁊ grece ab hebreis videntᷣ exorte. Apud illos em̄ p̄us dictū eſt aleph:deinde ex cōſimili enūciatiōe apud grecos tractū eſt alpha: īde apud latinos a. Sȝ hebrei.xxij.elemētis lr̄aꝝ ſm veterꝰ teſtamēti libros vtūtur. Greci ꝟo.xxiiij. Latini autez inter vtrāq; linguā ꝓgredīētes.xxiij.elemēta habent. Hebreoꝝ lr̄as dicūt a lege cepiſſe ꝑ moyſen. Syroꝝ aūt ⁊ chaldeorū ꝑ abraā. Unͣ cū hebreis ⁊ numero ⁊ ſono cōcordāt:ſed ſolis characterib⁹ id eſt figuris diſcrepāt. Propter h̄ dicit hic Hieronymus: Vigintiduas lr̄as ⁊c.i. vicina: q2 ei aſſimilatᷣ ī ſono ⁊ in numero lr̄aꝝ. b ¶ Nā ⁊ ipſi viuintiduo ⁊c.id eſt formatiōibus lr̄arū. c ¶ Et apicib⁹ diſcrepātes.i. titellis ſiue litteraꝝ ſūmitatib⁹. Samaria ſicut ait Hieronymus in libro đ locis:ciuitas eſt regalis in iſrael q̄ nunc ſebaſte dicitᷣ:ſed ⁊ oīs regio q̄ circa eā fuit a ciuitate nomē accepit:⁊ īde dicuntᷣ ſamaritani. Sȝ q̄re introducuntᷣ hic:q2 ſamaria decē tribuū regione deſtructa a ſalmanaſar rege aſſyriorū: et decē tribubus captiuatis ⁊ vltra mōtes caſpios collocatis: rex aſſyriorū ex diuerſis gētibus miſit in ſamariā incolas q̄ terrā colerēt ne ī ſolitudinē ꝟterētᷣ:q̄ neſciētes legitima terre illi⁹ a beſtijs necabantᷣ:qđ rex aſſyrioꝝ cōperiens inito ɔſilio miſit ad eos q̄ſdā đ ſacerdotib⁹ hebreoꝝ q̄ docerēt eos legitima terre:illi aūt receperūt tm̄ pentateuchū moyſi:⁊ iō lr̄as hebreoꝝ adhuc ī ſcp̄tꝰ ſuis retinēt:⁊ ꝓpᵗ h̄ ītroducuntᷣ hic in teſtimoniū nūeri lr̄arū. Sȝ poſt reuerſionē iudeoꝝ đ captiuitate babylonica:in reꝑatiōe bibliothece cōbuſte a chaldeis Eſdras q̄ſdā nouas lr̄as īuenit:et q̄ſdā mutauit q̄ nimis aſpere ſonabāt.⁊ h̄ ē qđ ſeqᷓ: d ¶ Certūq; ē eſ.ſcri.⁊c. A nabuchodonoſor rege babylonis:vt hᷓ.iiij Regℓ.xxv. Et.ij. Paraℓ.xxxvi. e ¶ Et īſtauratiōnē te.ſub zo.j.Eſdre.vj. f ¶ Alias lr̄as rep.q̄b⁹ ⁊c.i.figure vel formatiōes lr̄aꝝ. Sic oñſo nūero lr̄aꝝ:deſcēdit ad figurā vt oñdat nūeꝝ libroꝝ ve. teſta.ɔcordare in lr̄is ⁊ figurꝰ. Unͣ dicit: g ¶ In libro q̄ȝ nūeroꝝ hec eadem ſupputatio.i.computatio. h ¶ Sub leuitaꝝ ac ſa.cēſu. Nu.iij. Cēſeo cēſes cēſere đr nūerare:⁊ īde h̄ cēſus đr nūeratio. i ¶ Myſtice oñ.i.figurate:q2 ꝑ hūc nūeꝝ.ſ.xxij.datᷣ ītelligi ꝙ ſacerdotes ⁊ leuite debēt ītelligere vigītiduos libros ve.te. k ¶ Et nomē domini tetragrāmaton q̄buſdā grecis vo.⁊c. Dictū ē ſupra ꝙ poſt reparationē tēpli Eſdras alias lr̄aſ repperit:tamē vſq; ad tēpus illud ſamaritani ⁊ hebrei eaſdē lr̄as habuerūt: Et hoc patet:quia Et nomen dn̄i tetragrāmaton ⁊c. Tetragrāmaton interp̄taᷓ quattuor litteraꝝ.⁊ cōponitᷣ a tetra qđ ē quattuor ⁊ grāma quod eſt littera. Eſt autem nomen domini quod erat in lamina aurea que ſuper thyaraȝ fronti pōtificis īminebat Exo.xxviij.f.⁊ quattuor litterꝰ ſcribebatᷣ .ſ.ioth:he: vau ⁊ heth. Et ſm Hiero.ī quadā epiſtola ad marcellā. Ioth īterp̄taᷓ p̄ncipiū.vau ⁊ he iſta:heth vita:⁊ ē ita intelligēda interp̄tatio. Iſte ſcȝ xp̄s q̄ ꝑ legalē pontificē figuratᷣ eſt p̄ncipiū vite:id eſt actor vite ſpiritualis:ſcilicet per incarnationē ⁊ paſſionē ſuam. Aliam interpretationē inuenies in poſtillis. l ¶ Sed ⁊ pſalmi ⁊c. Adhuc oſtēdit ꝙ vigintidue littere ſūt apud hebreos ꝑ q̄nq; pſalmos q̄ apđ ip̄os ꝑ oēs lr̄as alphabeti digeruntᷣ: tm̄ in ep̄la quadam ad marcellaȝ non facit

Hieronym⁹

Nota

Samaria

E ☞ a ¶ Quæ diuerſo ſcri.metro.i.lyrico carmīe. Nā dauid ꝓpheta lyricus fuit: ⁊ diuerſo metro pſalmos compoſuit. b ¶ Eiuſdē nūeri.i.vigītiduaꝝ lr̄aꝝ alpheto. c ¶ Et hieremie lamē.ſub.xxij.lr̄is ſcp̄te ſūt. d ¶ Eiſdē alphabe. .i.eiſdem lr̄is. e ¶ Inciſionibus.i.breuibus ſententijs.

f ¶ Quinqꝫ lr̄e duplices ſūt apd̄ hebreos ⁊c̄.ſic̄ apud latinos.x.⁊.z.
g ¶ Alit̄ p has ſcribūt p̄ncipia. .i.aliā vim hn̄t:qn̄ in p̄ncipio verboꝝ ſcribunt̄ aliā ī medio: aliam in fine.
h ¶ Samuel.i.duo libri q̄ a ꝓphetis ſamueli ſuccedentib⁹ ſūt ſcripti.
i ¶ Dabreiamin.hebraice ħ eſt relictoꝝ vl̄ p̄termiſſoꝝ:ea em̄ q̄ p̄termittūtur ī libro Regū ħ ſupplent̄. k ¶ Eſdras.⁊ ipſe hꝫ duos libros. l ¶ Cinoth.hebraice:grece threni:latinē lamētatiōes dicūt̄: m ¶ Eoꝝ initijs. .i.elemētoꝝ lr̄aꝝ videlicet. n ¶ Uiri iuſti.i.ſc̄tī alicui⁹. o ¶ Breſith. hebraice:geneſis grece:latine natiuitas dicit̄:vel genitura ſiue genaratio. Mūdi enī generatio ibi deſcribit̄.
p ¶ Elle ſmoth hebraice:exod⁹ grece:latine egreſſio. Odos enī grece latine via. Nā in eo egreſſus filioꝝ iſrl̄ ex egypto deſcribit̄. q ¶ Uaijkra. hebraice:leuitic⁹ grece:miſterial̄ latine. Leui enī diacon⁹ vl̄ miniſter d̄r:
r ¶ Uaydabber.hebraice: rithimō grece: latine numer⁹. s ¶ Habdorim.hebraice:deuteronomiū grece:latine ſecunda lex. t ¶ Hi ſunt quinqꝫ libri. Primus ordo: ſcilicet leg̃ in quinqꝫ libris moyſi. Et nūc incipit ſm̄ ☞ ordinem

tricesimuſſext⁹ ⁊ centeſimuſdeci a b
mus:⁊ cēteſim⁹ vndecim⁹:⁊ cēte c d
ſimuſdecimuſoctau⁹ ⁊ cēteſimuſ e
a q̄ddrageſimuſq̄rtus:q̄ꝫq̄ꝫ diuerſo f
b ſcribāt̄ metro:tn̄ eiuſdē nūeri te/ g
c xunt̄ alphabeto. Et hieremie la h
mētatiōes et orō ei⁹. Salomōis i k
q̄ꝫ ī fine ꝓuerbia:ab eo loco in q̄
ait: Mulierē fortem q̄s iueniet:
d e eiſdē alphabetī vl̄ inciſionibus
f ſupputant̄. Porro q̄nqꝫ lr̄e du/ l
plices apud hebreos ſūt: Caph/
g Mem/ Nun/ Pe/ Saen. Alit̄ m
em̄ ſcribūt̄ p has p̄ncipia medie
tateſqꝫ v̄boruꝫ:alit̄ fines. Uñ et n
q̄nqꝫ a pleriſqꝫ duplices libri eſti
h i mant̄ ſamuel:malachim:dabre/
k l iamin:eſdras:hieremias/ cū ci/
noth.i. lamētatiōib⁹ ſuis. Quō o
igit̄ vigintiduo elementa ſunt p
q̄ ſcribimus hebraice om̄e q̄d lo
m quimur:⁊ eoꝝ initijs vox hūana p
cōprehēdit̄:ita vigintiduo volu q
mina ſupputant̄:quib⁹ q̄ſi lr̄is ⁊
exordijs ī dei doctrīa tenera ad/
n huc ⁊ lactēs viri iuſti erudit̄ īfan
tia. Primus apud eos liber vo/ r
o catur breſith:queꝫ nos geneſim
p dicim⁹. Secūdus elle ſmoth: q̄
q exodus appellat̄. Tertius vaij/
r kra: id eſt leuitic⁹. Quart⁹ vaij
dabber / quē numeri vocamus.
s Quintus elle habdorim: q̄ deu
t teronomiū ꝑnotat̄. Hi q̄nqꝫ ſūt
libri moyſi: quos proprie tho/ s
rath: id eſt legē appellāt. Sc̄dm̄ t
prophetarum ordinem faciunt/
et incipiunt ab Jeſu filio naue

Expoſitio Brito.

✠ Hiero.niſi d̄ q̄ttuor mētionem:ſꝫ forte vitio ſcp̄toꝝ omiſſus eſt cēteſim⁹ vndecim⁹. ⁊ hec ſūt v̄ba Hiero. Scire debes q̄ttuor pſalmos ſm̄ ordinem hebreoꝝ incipere elemētoꝝ.triceſimūſextū ⁊ cēteſimūdecimū:cēteſimūdecimūoctauū: ⁊ centeſimūq̄drageſimūq̄rtum:verū ſcire debes in priorib⁹. pō. ſingul̄ lr̄is ſingulos v̄ſiculos q̄ trimetro iambico verſu ꝯſtant eſſe cōnexos īferiores tetrametro iambico ꝯſtare.ſ. ſic̄ deuteronomij cāticū ſcriptū ē. Sūt q̄ alios putēt ħ ordine incipe. ſed falſa eoꝝ opinio eſt.lege litteraꝫ ſic: Sed et pſalmi iſti q̄ ſequūt̄. a ¶ Triceſim⁹ ſextus. Noli emulari. b ¶ Et centeſimuſdecim⁹. Cōfitebor tibi dn̄e in toto corde meo:in ꝯſilio iuſtoꝝ ⁊ cōgregatiōe. c ¶ Et cēteſimuſundecimus. Beat⁹ vir qui timet dn̄m.vbi gloſa.eſt etiā ille pſalm⁹ digeſtus per oēs lr̄as alphabeti. d ¶ Et centeſimuſdecimuſoctauus. Beati īmaculati.in q̄ ſunt.xxij.octonarij verſuū ⁊ ſingl̄as lr̄as octo verſus ſequunt̄. Nā ex alpha p̄ma lr̄a incipiunt octo verſus. ex beth ſc̄da lr̄a alij octo:⁊ ſic de alijs octo vſqꝫ ad tau: q̄ ē extrema:lr̄a ita dicit Hieronym⁹ in ep̄l̄a ſupradicta. e ¶ Et centeſimuſquadrageſimuſquart⁹. Exaltabo te deus me⁹ rex.in q̄ ſic̄ ait Hiero.in eadē ep̄l̄a ſingul̄ lr̄is ſinguli verſus gemine deputant̄. f ¶ Quæ diuerſo ⁊c̄.vt dictum eſt.
g ¶ Tn̄ eiuſdē nūeri ⁊c̄.i.duodecim lr̄is ordinant̄ qui vt trimetrū iambicū dictū ē.ſ̄.in ep̄l̄a ad Paulinū.vij.ca.vbi agitur d̄ lamētationib⁹ Hieremie. Sꝫ tetrametrū recipit iābicū oīb⁹ locis:ſꝫ ſpondeū tm̄ ī imparib⁹: ⁊ d̄r iambicū a pede p̄dominātē ī loco pari:in q̄ nullus ali⁹ pes dꝫ poni:⁊ ſic̄ d̄r in
Boetius cōmēto boecij de cōſolatiōe ſup illū locū p̄mi libri: O ſtelliferi cōditor orbis.iambicū metrū. Si demetrū eſt q̄ttuor hꝫ pe-
tetrametrū des:ſi trimetrū ē ſex:ſi tetrametrū octo: gr̄a exempli accipiat̄ iſtud: De⁹ creator oīm:iam ſurgit hora tertia:de⁹ iambus p̄/mns:crea alter iambus:iūge ſil̄ ⁊ habebis vnuꝫ metrū:tor o iambus

iambus:mniū alter iamb⁹:iūge ſil̄ ⁊ habebis ſc̄dm metrū: iam ſur ſpōdeus:git:ho iamb⁹:iūge ſil̄:⁊ habebis tertiū metruꝫ.rater ſpōde⁹:tia iāb⁹ iūge ſil̄ ⁊ habebis q̄rtū metrū. Et ita ptꝫ q̄re dicat̄ tetrametꝝ. Siīr poſſes ponere exēplū ī illo hymno. Iā lucis orto ſydere:deū p̄cemur ſupplices:⁊ in ꝯſilib⁹. cōiter tamē aſſignat̄ ibi dimetrū iābicū:q̄r in q̄libet v̄ſu hymni ſunt q̄ttuor verſus metrici. Iſte enī ē vn⁹ verſus metric⁹. Iā lucis orto ſidere.ali⁹ ē:deū p̄cemur ſupplices ⁊ ſic d̄ alijs. h ¶ Et hieremie lamētatiōes.de q̄b⁹ habituꝫ ē.ſ̄.in ep̄l̄a ad Paulinū ca.vij. i ¶ Et orō ei⁹. q̄ icipit: Recordare dn̄e. k ¶ Salomōis q̄ꝫ ī fine ꝓuerbia.⁊c̄.i.numerant̄ alphabeta: appellat lr̄as alphabeti ſm̄ q̄ſ fit v̄ſuū ſupputatio ⁊ ordinatio. Inciſiones appellat metroꝝ vel verſuū diſtinctiōes:ī q̄b⁹ q̄ſi inciſi diſtiguūt̄ pedes: ſic̄ ptꝫ ſupra ꝓximo:vel q̄r ita certuꝫ hn̄t numeꝝ ſyllabaꝝ q̄ q̄cq̄d ſupfluū ē videtur abſciſuꝫ. Uñ Hiero.ad Marcellā: Prouerbia ſalomonis extremū claudit alphabetuꝫ: q̄ tetrametro iambico ſupputat̄ ab eo loco in q̄ ait: Mulierē fortē ⁊c̄. Prouerb.xxxi. l ¶ Porro q̄nqꝫ lr̄e duplices ⁊c̄. Hic aſſignat aliā ꝯuenientiā int̄ lr̄as alphabeti ⁊ libros veteris teſta.lr̄a ſatis plana eſt. Porro quīqꝫ lr̄e duplices apud hebreos ⁊c̄.et ſubiūgit q̄re dicunt̄ duplices. m ¶ Aliter enī ſcribunt̄ p has principia ⁊c̄.i.aliter ſcribunt in p̄ncipio:aliter in fine. n ¶ Uñ ⁊ q̄nqꝫ a pleriſqꝫ libri duplices eſtimat̄ ⁊c̄. Libri Regū quattuor ſūt apud nos:duo tm̄ apd̄ hebreos.primuꝫ dicūt: Samuel a noīe auctoris. Unđ dicit Iſidorus libro ethymol̄.vi. Librū Judicū ⁊ Ruth ſamuel edidiſſe credit̄. Liber ſamuel eiuſdē ſamuelis natiuitatē ⁊ ſacerdotiuꝫ ⁊ geſta deſcribit:idcirco nomē ab eo accepit. Et q̄uis hic liber ſaul ⁊ dauid hiſtoriā contineat: vtriqꝫ tn̄ ad ſamuel referunt̄: q̄r ipſe vnxit ſaul in regē. ipſemet etiā vnxit dauid in regē futuꝝ:cui⁹ libri primā ꝑtē cōſcripſit idē ſamuel.ſeq̄ntia v̄o vſqꝫ ad calcē ſcp̄ſit dauid ⁊c̄. Secūdum librū appellauit malachim.i.regū a materia. Unđ dicit Iſidorus ethymol̄.vi. Malachim ꝓinde appellat̄ eo q̄ reges iude ⁊ iſraelitice gētis:geſtaqꝫ eoꝝ p ordinē digerat tēpoꝝ. Malachim em̄ hebraice/latine regū interp̄tat̄. Hūc librꝫ Hieremias p̄m⁹ ī vnū volumē coegit. nā añ ſparſus erat p ſingl̄as regū hiſtorias. Dabreiamī hebraice. Paral̄. grece: v̄ba dieꝝ latine. Cetera patebūt īferi⁹. o ¶ Quē igit̄ vigintiduo elemēta ſūt.⁊c̄. Lr̄e dicunt̄ elemēta q̄ſi alimēta:ad ſilitudinē mūdi elemtoꝝ.ſic̄ enī illa coeūcia om̄e ꝑficiūt corpus.ſic ⁊ he cōiūcte lr̄alē vocē quaſi corp⁹ aliq̄d cōponūt:tn̄ elementa ꝓprie dicunt̄ ipſe ꝓnūciatiōes:note aūt earū lr̄e:abuſiue tamen et elementa ꝓ litteris:⁊ littere ꝓ elementis vocant̄: cū dicim⁹ nō poſſe cōſtare in eadē ſyllaba r ante p nō de litteris dicim⁹ ſed ꝓnunciatione eaꝝ. nam q̄ꝫtū ad ſcripturā poſſunt cōiungi. ñ tn̄ enūciari niſi poſtpoſita. p ¶ Et eoꝝ ini.vox hu.cō.i. ex his vigintiduobus elemētis vel lr̄is initiat̄ ⁊ cōponit̄. Uñ dicit Priſcian⁹ ī maiori volumīe: Lr̄a ē minima ꝑs vocis compoſite ⁊c̄.ħ eſt q̄ ꝯſtat ex cōpoſitiōe lr̄aꝝ. q ¶ Ita vigin.volu.ſup.qui.qua.⁊c̄.quaſi diceret:ſicut puer inſtruit̄ p lr̄as ad cōpoſitiōes vocū:ita p hos libros inſtruit̄ auditor in doctrina fidei ⁊ morum. r ¶ Prim⁹ apud eos li.vo.bre.in ep̄l̄a ad Paulinū.vij.ca.exponunt̄ hec:quoꝝ expoſitionē breuitatī cauſa nō itero in hoc loco. Littera ſatis ptꝫ oīb⁹ tn̄ aliqua breuiter perſtringam. s ¶ Thorath.ſm̄ Remigium:lex vel pentateuchus. t ¶ Sc̄dm̄ prophetarum ordinem ⁊c̄. videt̄ q̄ male aſſignet̄ iſte ordo ꝓphetaruꝫ:q̄r ꝓphetia eſt rerū euēt⁹.
✠ immobili ve

Marginal notes: Nota; Boetius; tetrametrū; G; Inciſiones; H; Iſidorus; Priſcian⁹; Propheta

ordinē ꝓphetarum a ioſue ben nun.
a ¶Ben.i.filius. b ¶Sophim.He
braice:latine iudicū. c ¶Cōpingūt.i.
cōſociāt vel cōiūgūt primū ⁊ ſecūdū.ſ. qꝛ
duo ſūt. d ¶Thareaſra.i.duodecim
ꝓphetarum.Thareſſa duodecim.
e ¶Agiographa.i. ſacra ſcriptura.i.
de ſctōꝝ vita:vt tobias ⁊ iob. f ¶Qui
ꝗ inciſionib⁹.i. qnꝗ partitionibus.
Pſalmoꝝ enī vnus liber eſt:ſicut ⁊ apl'i
dixerūt.Sed tn̄ qnꝗ habet diuiſiōes:qꝛ
qnqes eſt ibi:fiat fiat. g ¶Maſloth.
hebraice:parabole grece:latīe ꝓuerbia.
h ¶Coeleth.hebraice:eccl'iaſteſ grece:
latine cōcionator. i ¶Syraſirim.he/
braice:latine cantica cāticoꝝ. k ¶Da/
breiamim.hebraice:latine ỽba dierū.
l ¶Chronicon.i.tēporale:chronos tē
pus.Totū enī tp̄s qđ eſt ab adā vſq ad
captiuitatē babylonis in eo capitulatim
deſcribitur. m ¶Stantibus coram
animalibus:Id eſt in preſenti.
☞ Oculatis

Expoſitio britonis

* immobili veritate denūciatio: qđ nō
facit aliqs liber hiſtoricus. Rn̄ſio.qꝛ ꝓ/
phetia nō eſt ſolū annūciatio futuroꝝ ver
bis ſed etiā factis: vt Oſee.xij.c. Ego vi
ſionē multiplicaui:et in manu ꝓphetarū
aſſimilat⁹ ſum.i.oſtēſus: qꝛ nō tm̄ verbis
p̄dicabāt/ſed ⁊ opibus p̄figurabāt. Sil'r
Eſa.xx.a.legit̄ ꝙ eſaias inceſſit nud⁹ ⁊ di
ſcalciatus trib⁹ dieb⁹: in ſignū ⁊ porten/
tū triū annoꝝ captiuitat' vēture ſuꝑ egy
ptū ⁊ ethiopiā. Sꝫ ſm̄ h iob ⁊ alia agio/
grapha debēt īter ꝓphetas enumerari:
iō dicit Hugo de ſctō victore: ꝙ liber ꝓ/
pheticus dr̄ duob⁹ modis: vel qꝛ editus
a ꝓpheta: vel qꝛ ſcript⁹ ꝓphetico ſtilo. vn̄
Ioſue: iudicū: ſamuel ⁊ malachim ꝓphe
dicunt̄/qꝛ a ꝓphetis ſcripti. Ioſue igit̄ ꝓ
pha fuit: vt hr̄ Nu.xxvij.d. Tolle Ioſue
filiū nun in q̄ eſt ſp̄us dn̄i. ⁊ Deu. xviij.c
Prophetā de gēte tua ⁊ de fratrib⁹ tuis
ſicut me ſuſcitabit dn̄s: hoc dicit̄ de ioſue
ad lr̄am. Sed adhuc daniel inter ꝓphas
numerari deberet: ⁊ liber pſalmoꝝ. Rn̄
ſio.ꝓphetia largiſſime dr̄ inſpiratio diui
na occulta denūciās: ⁊ ſm̄ h hiſtoria crea
tiōis reuelata moyſi dr̄ ꝓphetia. Large
aūt dr̄ ꝓphetia denūciatio futuroꝝ factis
vel ỽbis figuratiua. ⁊ ſm̄ hoc libri ve.te.
dicunt̄ ꝯtinere ꝓphetiā: qꝛ in illis ꝯtinē
tur figure futuroꝝ.j.Coꝝ.x.c. Oīa in fi/
gura ꝯtingebāt illis. Specialr̄ dr̄ ꝓphe
tia denūciatio futuri ỽbis vel factis per
hoīem ſpm̄ ꝓphetie habētē. Sic pſalte/
riū ⁊ daniel dicūt̄ ꝓphie. Specialiſſime
dr̄ ꝓphia denūciatio futuri ỽbis vel fact'
anthonomatice: ⁊ ꝑ viros ꝓphetas. ⁊ ſic
ioſue ⁊ iudicū ⁊ duo p̄mi libri regū ꝓphe
tie dicunt̄. Proprie dr̄ ꝓphetia denūcia
tio futuri vt futuri: vt Eſaie: Hieremie ⁊
ceteroꝝ. Vel aliter dici pōt ꝙ ꝓpha tripli
citer dr̄/officio/gr̄a/⁊ miſſione. Officio:
qn̄ aliquis eligebat̄ q̄ in dubijs ꝯſuleret
dn̄m: ſicut moyſes ⁊ ioſue. Gr̄a ſicut ille
q̄ ꝑ inſpirationē noticiam aliqꝝ dabat: q̄
nec natura nec diſciplina aliq̄ dari pote/
rat: ſicut dauid ⁊ daniel. Miſſione: ſicut
ille quē mittebat dn̄s ad denūciādū q̄ ei
inſpirauerat/vt ionas. Quia ỽo ꝓphe
nō dicebant̄: nec oꝑa eoꝝ ꝓphetarū oꝑa
vocabant̄: niſi q̄ aut miſſione aut officio
ꝓphetabāt: lꝫ inſpiratione edocti eſſent:
idō dauid ⁊ daniel inter ꝓphetas nō cō
putāt̄: qꝛ nec officiū habuerūt: nec miſſi
fuerūt

a q̄ apd̄ illos ioſue ben nun dr̄:
b Deide ſbtexerūt ſophim:id ē
c iudicū librū: ⁊ i eūdē cōpigūt a
ruth: qꝛ in dieb⁹ iudicū facta
ei⁹ narrat̄ hiſtoria. Terti⁹ ſeqt̄
ſamuel quē nos regnoꝝ p̄mū b
⁊ ſcd̄m dicim⁹. Quart⁹ mala
chim: id eſt regū/q̄ t̄tio ⁊ q̄rto
regnoꝝ volumie ꝯtinet̄. Me
liuſq mltō ē malachiꝫ: id ē re
gū/q̄ malacoth: id ē regnorū
dicere. Nō enī multarū gētiū
regna deſcribit: ſꝫ vni⁹ iſraeli
tici ppl'i/q̄ tribub⁹ duodecim
cōtinetur. Quintus eſt eſai/
as. Sext⁹ hieremias. Septi/
muſ ecechiel. Octauus liber
duodecim prophetarum: qui
d apud illos vocat̄ thareaſra. c
e Terti⁹ ordo/agiographa poſ d
ſidet. Et primus liber incipit
a iob. Secūduſ a dauid/quē e
f quinq inciſionib⁹ ⁊ vno pſal
morum volumine comprehē
dūt. Terti⁹ eſt ſalomon/tres
libros habēs. Prouerbia/q̄
g illi parabolas et maſloth ap/ f
pellant. Quart⁹ eccleſiaſten:
h id eſt coeleth. Quint⁹ eſt can g
i ticū cāticoꝝ: quē titulo ſyraſi h
rim prenotant. Sextuſ eſt da
k niel. Septim⁹ dabreiamim: i
id eſt verba dierū: quod ſigni
l ficantius chronicon totiuſ di k
uinę hiſtorię poſſumuſ appel
lare: qui liber apud nos para
lipomenon p̄mus et ſecūdus
inſcribitur. Octauuſ eſdras:
qui ⁊ ipſe ſimiliter apud grę/
cos ⁊ latinos in duos libros
diuiſus eſt. Non⁹ heſter. At/
q ita fiūt pariter veteris legiſ
libri vigintiduo: id eſt Moy
ſi quinq: prophetaruꝫ octo:
agiographoruꝫ nouem. Q̄/
q̄ nōnulli ruth ⁊ cinoth inter
agiographa ſcriptitēt: et hos l
libros in ſuo putent numero
ſupputādos: ac ꝑ hoc eſſe pri
ſcę legis libros vigintiquat/
tuor/quos ſub numero vigin m
quattuor ſeniorum apocaly/
pſis iohannis inducit/adorā n
tes agnum ⁊ coronas ſuas ꝓ
m ſtratis vultib⁹ offerētes: ſtan/
tibus coraꝫ quattuor anima/

fuerūt tn̄ gr̄aꝫ ꝓphetādi habuerūt ⁊ ī ỽi C
tate ꝓphete fuerūt. a ¶Cōpingūt.i.
ꝯiūgūt. Vide vbi exponit̄ cōpingere in
opuſculo de vocabl'is biblie. b ¶Quē
nos re.⁊c̄. Quia agit de duob⁹ regnis
.ſ.de regno duaꝝ tribuū: qđ dr̄ regnū iu
da: ⁊ de regno decē tribuū: qđ dr̄ regnū
iſrl'. c ¶Thareaſra.hebraice: liber.xij
ꝓphaꝝ. d ¶Agiographa.ſ̄.expoſita
ſunt in ꝓlogo ſuꝑ Ioſue circa principiū.
e ¶Quē qnꝗ inci.i.qnꝗ petitionib⁹
vl' diſtinctiōib⁹ q̄ fiūt ꝑ fiat fiat. q̄ttuor p̄/
mas diſtinctiōes termināt q̄ttuor pſalmi
q̄ terminant̄ in fiat fiat.ſ. Btūs q̄ intelli
git. De⁹ iudicū. Miſcdias dn̄i. ⁊ Cōfite
mini.ij. ⁊ īde vſq ad finē ꝓtēdit̄ q̄nta di
ſtinctio. Propt̄ iſtas qnꝗ diſtinctiones
volebat Hieronym⁹ dicere qnꝗ libros
eſſe pſalmoꝝ. Cōmunior tn̄ opinio eſt ꝙ
ſit vn⁹ liber. Vn̄ ſic ītitulat̄ pſalteriū: In
cipit liber hymnoꝝ vel ſoliloqoꝝ de xp̄o.
f ¶Maſloth.hebraice: ꝑabole grece:
ꝓuerbiū latine. Eſt aūt ꝓuerbiū ꝑabola
vel ſil'itudo vbi aliud dicit̄ ⁊ aliud intelli
git̄: vn̄ dicit̄ ꝓuerbiū q̄ſi ꝓ ỽbo poſitū:
vel q̄ſi verbū ꝓ alio. vide in opuſculo de
vocabulis biblie: vbi exponit̄ parabola.
g ¶Coeleth.hebraice: eccl'iaſteſ grece:
cōcionator latine: qꝛ ei⁹ ſermo non eſt ad
vnū ſed ad vniuerſos. Cōcionor.aris.di
cit̄ loq̄ ad cōcionē. vn̄ cōcionator dicit̄ q̄
pſuadet vel loquit̄ cōcioni. h ¶Syra/
ſirim.hebraice: cāticacāticoꝝ latine: ſyr
enī canticū: a articulus: ſyrim cāticoꝝ in/
terpretat̄: q̄ ſic appellant̄: eo ꝙ vniuerſa
cātica p̄cellāt: ſicut ſancta ſctōrū dicebāt̄:
qꝛ ſctōꝝ cōparatione ſanctiora erāt vl' qꝛ
exteriori oraculo erāt ſanctiora. Quere
pleni⁹ de his tribus libris: ⁊ de ſapien/
tie libro: et de eccl'iaſtico infra in ꝓlogo
ſuper libros Salomonis: qui ſic incipit:
Iūgat epiſtola ⁊c̄. i ¶Dabreiamim
hebraice: paralipomenon grece: verba D
dieruꝫ latine. Dabreiamim terminat̄ in
m quod ſicut patꝫ ꝑ gloſam Hieronymi
Gen̄. xxxv. . vbi dicit̄: Erāt qui putant
beniamin filiū dierū interpretari. dexte/
ra enī dicit̄ iamin. ⁊ finit̄ in n. dies qui/
dē appellant̄ iamim. et terminant̄ in m.
cū ergo dabreiamim interpretat̄ verba
dierū ⁊ nō verba dextere: patꝫ ꝙ termi/
nat̄ in m ⁊ nō in n. k ¶Chronicon.i.
tēporale vel tēporaneū: eo ꝙ totūt p̄s cō
plectit̄ ab Adā vſq ad finē regū. Et dr̄ a
chronon qđ eſt tēpus: et inde chronicus
ca.cū.i.tēporalis vel tēporane⁹: Et chro
nica corū: tꝑa vel tēporū ſeries vel ordo:
vel vbi tēpora vel facta diuerſorū tēpoꝝ
ꝯtinēt̄. Vide ſupra in epl'a ad Paulinū.
vij.ca. vbi exponit̄ paralipomenon.
l ¶Cynoth.hebraice: threni grece: la/
mētatiōes latine. m ¶Quos ſub ⁊c̄.
iiij.ca. vigintiq̄ttuor ſeniores ſūt vete.te.
doc. eminentiā virtutū ⁊ perfectionē ope
rū docētes. nā quater ſex faciūt. xxiiij. vt
ꝑ q̄ternariū deſignet̄ eminētia ỽtutū: ꝑ
ſenariū ꝑfectio opeꝝ: qꝛ ſex dies ſūt in q̄/
bus licꝫ oꝑari. Vel ꝑ ſeniores. xxiiij. deſi
gnāt̄. xij. p̄riarche ⁊. xij. ꝓphe. n ¶Ado
rātes ag.i.xp̄m veꝝ deū: credētes eū ꝓ
nobis paſſū. Per coronas: victorie tēta
tionū intelligūt̄ q̄s ꝓſtratis vultib⁹ offe
rūt dn̄ oīa bona ſua deo hūilit̄ attribuūt.
Aīalia q̄ttuor ſicut dic̄ Glo. xp̄s q̄ natus
eſt/paſſus/reſurgēs/aſcēdēs: ⁊ breuiter
tāgit glo. ꝙ xp̄s dr̄ hō in natiuitate. vitu/
lus q̄ eſt aīal īmolaticiū ī paſſiōe. leo for/
tis in reſurrectiōe: aqla q̄ in altū volat in
i
* aſcēſione

a libus oculatꝭ aĩ ꝛ retro: id ē in
ꝑteritū ꝛ i futurū reſpiciētib⁹: ꝛ
idefeſſa voce clamātib⁹: †ſctūs
ſanct⁹ ſctūs dn̄s deus omnipo
tēs: q̇ erat et q̇ eſt: et q̇ vēturus
b eſt. Hic ꝓlogus ſcripturaꝝ: q̄ſi
galeatū principiū oībus libris
q̇s de hebꝛeo vertim⁹ in latinū
cōuenire poteſt: vt ſcire valea-
mus q̇cquid extra hos eſt inter
c apocrypha eſſe ponēdū. Igiť
ſapiā q̄ vulgo ſalomōis inſcri-
d biť: ꝛ ieſu filij ſyrach liber/ et iu
e dith ꝛ tobiaſ/ ꝛ paſtoꝛ nō ſūt in
canone. Machabeoꝝ pmū li-
bꝛū hebꝛaicū repperi. Secūd⁹
f grec⁹ eſt: ꝙ ex ipā q̇dē phꝛaſi ꝓ
bari pōt. Que cū ita ſe habeāt
obſecro te lectoꝛ: ne laboꝛē me
g um reꝑhēſionē eſtimeſ antiq̄ꝝ.
In †tēplo dei offert vnuſquiſq̄
h q̇d poteſt: alij aurū et argētū ꝛ
lapides ꝓcioſos: alij byſſum et
purpurā ꝛ coccū offerūt ꝛ hya
cinthū. Nobiſcū bn̄ agiť: ſi ob-
tulerim⁹ pelles ꝛ capꝛaꝝ pilos
†ꝛ tn̄ apl's ꝯtēptibilioꝛa nr̄a ma
gis neceſſaria iudicat. Vn̄ ꝛ to
i ta illa tabernacl'i pulchꝛitudo:
ꝛ ꝑ ſingulas ſpecieſ eccl'ie ꝑſen
tis futureq̄ diſtinctio pellibus
k tegiť ꝛ cilicijs/ ardoꝛēq̄ ſolis ꝛ
iniuriā imbꝛū: ea q̄ vilioꝛa ſunt
ꝓhibēt. Lege ergo pmū ſamu-
m el et malachim meū. Meū in-
quam meum. Quicquid enim
crebꝛius vertendo et emēdan-
do ſollicitius et didicimus et
tenemus/ noſtruꝫ eſt: ꝛ cum in-
tellexeris quod antea neſcie-
bas: vel interpꝛetem me eſtima
n to ſi gratus es: vel paraphꝛa-
ſten ſi ingratus: q̄ꝙ̄ mihi oīno
ꝯſcius nō ſim: mutaſſe me q̇p-
piā de hebꝛaica veritate. Certe
ſi icredulus es: lege grecos co
o dices et latinos: ꝛ cōfer cū his
opuſcul'ꝭ q̄ nuꝑ emendauim⁹: ꝛ
vbicūq̄ diſcrepare iter ſe vide
ris: iterroga quēlibet hebꝛeoꝝ
cui magꝭ accōmodare debeas
p fidē: ꝛ ſi nr̄am firmauerit: puto
q ꝙ eū nō eſtimes ꝯiectoꝛē: vt in
r eodē loco mecū ſil'r diuinarit.
s Sꝫ ꝛ vos famulas xp̄i rogo: q̄
dn̄i diſcumbētis precioſiſſimo
t v fidei myrrho vngitis caput:

Prolog⁹ galeat⁹ a ¶ Oculatis. i. plenis oculis. b ¶ Quaſi ga. prin: Sicut enī galea caput militis ꝓtegit vt fiducialius pgat ad bellū: ita ꝛ iſte titul⁹ lectoꝛi peritiā pſtat: vt quo valeat decernere: q̇ liberi apud hebꝛeos ī canone recipiant q̇ ve inter apocripha deputenť. c ¶ Igiť ſapiā. i. ille liber q̇ dꝛ vel vocať ſapiā: ꝛ ita inchoat: Diligite iuſticiā. d ¶ Et ieſu filij ſy. li. q̇ ſic inchoat: Oīs ſapientia a dn̄o deo eſt. hic et panaretos dꝛ. i. liber oīm ꝟtutū. Pan enī grece oīs diciť: ares ꝟtus: Hūc hebꝛei iō nō recipiūt qꝛ ī eodē dn̄i paſſio manifeſte ꝓbať. e ¶ Paſtoꝛ. i. liber paſtoꝛis: ſilis eſt reuelationi iohānis. i. apocalypſi: ſꝫ ī nr̄a bibliotheca nō hr̄. Ipē aūt eſt q̇ ꝛ hermes dꝛ f ¶ Ex ipā q̇. phꝛa. i. ex ipā locutōe: qꝛ grecā redolet eloquentiā. Inde antiphꝛaſis: cōtraria locutio. g ¶ Antiquoꝛū. i. lxx. h ¶ Alij aurū. Per auꝝ argentū: lapides ꝓcioſos ꝛc̄. queq̄ excellētioꝛes: vl' maioꝛes in eccl'ia virtutes figuranť: per pelles vero piloſq̄ capꝛarū minoꝛes. i ¶ Tabernaculi pul. i. coꝛtina de cocco ꝛ byſſo retoꝛta pellibus tegitur. k ¶ Et cilicijs. i. pellib⁹ arietū rubꝛicatꝭ: ꝛ pellib⁹ hyacinthiniſ. Tabernaculū q̄ttuoꝛ operimētis tegebať. Primū erat ex cocco byſſoq̄ retoꝛta. Scd̄m ex ſagis cilicinis. Tertiū ex pellibus arietū rubꝛicatꝭ. Quartū ex pellib⁹ hyacinthinis q̄ a longe intuētib⁹ celi ſereni coloꝛem imitari videbanť. Pellib⁹ itaq̄ ꝛ ſagis cilicinis īterꝓtes cōparat: q̇ lꝫ oꝛdine ſint poſterioꝛes: tamē nō minoꝛē eccleſie vtilitatē pꝛeſtant. l ¶ Et iniuriā. Iniuria dꝛ q̇cq̇d cōtra legē fit. Nā ius lex dꝛ: vn̄ ꝛ aduerbialiter dicim⁹: Iniuriā fecit. i. nō iuſte. m ¶ Meū inquā. i. quē ego feci ꝛ trāſtuli. n ¶ Paraphꝛa. i. falſū interꝓtē. o ¶ Confer. i. compara. p ¶ Noſtrā. i. hebꝛaicā veritatē. q ¶ Eum. ſcꝫ hebꝛeum. r ¶ Diuinarit. ꝓ diuīauerit. s ¶ Vos famu. xp̄i. i. o paula ꝛ euſtochiū t ¶ Myrrho. eſt amariſſima ſpēs: q̄ moꝛtuoꝝ coꝛpoꝛa ꝯdiunť. Myrrhum vero vnguentū precioſiſſimum de myrrha factum. v ¶ Vngitis ca. caput xp̄i diuinitas eſt ill'⁹. Caput xp̄i ꝟo vngit: q̇ eū veꝝ deū veraciter

Margin: Apo. 4. c — Als † tabernaculo — 1. Coꝛ. 12. c — Tabnaculi operimēta

✱ aſcēſione. Vel virt⁹ foꝛtitudinis deſignať in leone: in vitulo īmobilis virtus tēperātie: in hoīe virt⁹ iuſticie: in aquila q̄ viget in viſu virt⁹ pꝛudētie. Vel in hoīe humanitas: in vitulo ſacerdotiū: in leone regnū: in aq̇la expmiť diuinitatis ſacrm̄. a ¶ Oculatis aī. rōne pncipij. b ¶ Et retro. rōne finis. Ipſe eſt enī alpha et o initiū et finis: Apocal. xxi. c. c ¶ Clamātibus. i. in ſanctis ſuis gr̄as agētib⁹. d ¶ Sanct⁹. pater. e ¶ Sanct⁹. fili⁹. f ¶ Sanctus/ ſpūſſanctus. g ¶ Dn̄s. ꝓpter regnū q̇d ꝓpriū eſt bonitatis. h ¶ Deus. i. vidēs ꝓpter ſapiētiā. i ¶ Omnipotēs. ꝓpter potētiā. k ¶ Qui erat. ſine pꝛincipio. l ¶ Et qui eſt. immutabilis. m ¶ Et q̇ ventu. eſt. glo. filius coꝛꝑaliter apparebit. tota deitas ſe manifeſtabit hoībus. n ¶ Hic ꝓlogus ꝛc̄. Vide diuiſionē. ſ. poſitā in pncipio ꝓlogi. o ¶ Galeatū pꝛin. Metaphoꝛice loquiť: qꝛ ſicut capiti ſupponiť galea ꝛ armatū cōtra hoſtes ſe defendit: ſic ꝓlogus iſte oībus q̇s Hieronymus de hebꝛeo trāſtulit in latinū ſuperponi pōt: ꝛ defendit ſacrā ſcripturā cōtra illos q̇ inducūt apocrypha pro agiographis. Vide. ſ. in ꝓlogo ſuꝑ Ioſue in pꝛincipio: ꝛ īuenies q̇d ſit apocryphū ꝛ q̇d agiographū. ſeq̄ť: p ¶ Ex ipā q̇dē phꝛa. i. ex ipſo mō loquēdi: qꝛ grecā redolet eloquētiā. Phꝛaſis grece: locutio latine. vn̄ periphꝛaſis. i. circūlocutio. ꝛ antiphꝛaſis: cōtraria locutio. Itē phꝛaço verbū grecū: idē eſt q̇d loquoꝛ: ꝛ inde phꝛaſis locutio: ꝛ inde phꝛaſtes locutoꝛ: ꝛ cōponiť metaphꝛaſtes. i. īterpꝛes: ꝛ paraphꝛaſtes qui minus bn̄ interꝓtať. q ¶ Que cū ita ſe habeāt ꝛc̄. antiquoꝝ. i. lxx. interꝓtū. r ¶ In tēplo al's in taber. dei ꝛc̄. Humiliādo ſe videť potius cōmendare. lxx. interꝓtes q̄ cōdemnare. Vn̄ in ij. libꝛo cōtra Rufinū: cū poſuiſſet eadē verba q̄ hic ſequunť dicit: Quāto cōtra. lxx. interꝓtes tumeā ſupercilio: vt illos aurū ꝛ ꝓcioſos lapides ꝛ purpurā me pelles ꝛ pilos capꝛarū in tabernaculo xp̄i obtuliſſe ꝓfitear: s ¶ Offert vnuſ. q̇d po. Exo. xxv. a ꝛ. xxxv. b. t ¶ Byſſū. linū candidiſſimū. v ¶ Coccum. i. coccineū vel vermiculū. x ¶ Hyacinthū. quēdā lapidē ꝓcioſum: qn̄q̄ poniť hyacinthus ꝓ lana: vel ſerico hyacinthini coloꝛis: ꝛ ita pōt hic accipi ꝛ melius q̄ pꝛo lapide. y ¶ Purpurā. pannū ſericū ꝓcioſum. Nota ꝙ byſſus eſt coloꝛis niuei: cocc⁹ flāmei: hyacinth⁹ aerei: purpura ſanguinei. De iſtis q̄ttuoꝛ operimētis q̄ ponunť hic fit mētio Exo. xxv. z ¶ Et tn̄ apl's. j. Coꝝ. xij. Multo magis membꝛa q̄ videnť coꝛꝑis infirmioꝛa eſſe neceſſarioꝛa ſūt ꝛc̄. a ¶ Cilicijs. i. ſagis cilicinis de pilis capꝛaꝝ factis vn̄ ꝛ capꝛilacia vel capillacia vela dicunť. b ¶ Lege ḡ pmū. anteq̄ ꝑuerſe iudices. c ¶ Samuel ꝛc̄. i. a me tranſlatū. Samuel apud hebꝛeos cōtinet duos pmos libꝛos regū apud nos: malachim duos vltimos. d ¶ Meū inquā meū. i. a me veraciter trāſlatū ꝛ ſollicite emendatū: ꝓpter hoc dicit bis meū. e ¶ Inquā. i. dico. verbū defectiuū eſt. Inq̄ ꝑſentis eſt ꝛ qn̄q̄ futuri. f ¶ Interpꝛetē. i. verū trāſlatoꝛē. Vide in opuſculo de vocabulis biblie vbi exponiť interpꝛes. g ¶ Vel paraphꝛaſten. i. iuxta loquētē. Paraphꝛaſtes dꝛ qui nō transfert lr̄am ex lr̄a: ſed ſenſuꝫ ex ſenſu. Et dꝛ a para q̇d eſt iuxta et phꝛaſtes q̇d eſt locutoꝛ: q̄ſi locutoꝛ ſm ſenſum ꝛ nō ſm lr̄am. Tamē de hoc excuſat ſe Hiero. dicens: ꝙ nō eſt cōſcius ſe mutaſſe aliq̇d de hebꝛaica veritate. h ¶ Coniectoꝛē. i. diuinū vel vaticinatoꝛē. Coniectoꝛ diciť interpꝛes: vel in cōiecturis peritus: ſoꝛtilegus: diuin⁹. i ¶ Sꝫ ꝛ vos fa. xp̄i ꝛc̄. mirrho. i. vnguēto in quo pncipalis ſpēs eſt myrrha. verſus: Vnguentū nardū: ſed nardus dꝛ arboꝛ. Eſt vnguentū myrrhū: ſed gūmi myrrha vel arboꝛ. Gloſa myrrha eſt amariſſima ſpecies qua moꝛtuoꝝ coꝛꝑa cōdiunť. Myrrhū ꝟo vnguentū ꝓcioſiſſimū de myrrha factum. k ¶ Caput. i. diuinitatē. j. Coꝝ. xj. Caput xp̄i deus. Cōſtrue ſic: Sed ꝛ vos famulas xp̄i rogo que vngitis caput dn̄i. i. creditis ꝛ adoꝛatis diuinitatē xp̄i. Diſcūbētis. i. ſedētis in celo ad dexterā patris. Vngitis inq̄ myrrha fidei. i. fide deo accepta ſuꝑ oīa fragrātia. Vn̄ ipſe dicit ſpōſe. iiij. Canticoꝝ.

✱ Odoꝛ vnguētoꝝ

Margin: Nota — Verſus

deū veraciter adoꝛat. Pedes xͦo vngit ei: q̄ verū etiā hoīem eū credit. a ¶ Que ne.ſal.q̄ri.in ſepulchꝛo. Jeſum in ſepulchꝛo q̄rit/q̄ eū ſolū hoīem eſſe credit. b ¶ Quibꝰ iā ad pa.xp̄s aſcēdit. Jllis chꝛiſtꝰ ad patrē aſcēdit: q̄ eū in diuinitate pr̄i coeq̄lē accipiūt. c ¶ Rabido.i.inſano. Raidus xͦo eſt velox.id ¶ Et circū.ciuitatē.i.eccleſiā volētes eā decipere. Qd̄ dicit circūeūt ciuitatem: hic in malo accipiť. Jn Pſ̄.xͦo vbi diciť: Couertenť ad veſperā/ꝛ famē patienť vt canes/ꝛ circūibūt ciuitatē i bono. Judei enī circa finē mūdi ꝯuerſuri ad chꝛiſtū: ſicut canes auide cibū glutiētes: ita accipiēt fidē: ꝛ circūibūt eccl'iam de ciuitate in ciuitatē q̄rentes doctoꝛes. e ¶ Ego ſciēs.i.ego ꝛ nō aliꝰ.i. nō in alio coꝛpe/vt q̇dā dicūt. f ¶ Pctōꝛ.i.detractoꝛ.

a q̄ neq̄q̄ ſaluatoꝛē q̄ritis i ſepul
b chꝛo q̇bꝰ iā ad p̄rē xp̄s aſcēdit:
vt ꝯ latrātes canes: q̄ aduerſuz c
me rabido oꝛe deſeuiūt: ꝛ circū d e
eūt ciuitatē atq̧ in eo ſe doctos f
arbitrāť: ſi aliȷ̄ſ detrahāt/oꝛonū g
e vr̄az clypeos opponatiſ. Ego h
sciēs hūilitatē meā: illiꝰſp̄ ſniē re i
coꝛdaboꝛ. † Dixi cuſtodiā vias k
meaſ: vt ñ deliquā i ligua mea. l
Poſui oꝛi meo cuſtodiaz: cum m n
f cōſiſteret aduerſuum me pctōꝛ.
Obmutui ꝛ humiliatus ſum/ ꝛ o p
ſilui a bonis

Finit ꝓlogus galeatus.
Jncipit liber ſamuelis p̄mꝰ.

Capitulum. I

¶ ꝟtute animi. a ¶ nō vagabūdus nō mobil'.
Uit vir vnꝰ de q
a ¶ qd̄ iterp̄tať altitudo eoꝛum. b ¶ ſpecula vel ſcopulus.
rāmathaim ſō-
a ¶ nō devallibꝰ: nō de cāpis: nō de collibus. ¶ de altitudie ꝟtutū.
phim de montē

Rimū librū regū ſcripſit Samuel vſq̧ ad moꝛtē ſuā: deinde Dauid: poſt Salomon: tādē ꝓphete. Uigintidue lr̄e apud hebꝛeos reperiunť: ſm̄ quarū numerū apud eos.xxij. volumina ſupputanť: inter q̄ liber regum poſt iudicū in oꝛdine habetur tertiuſ. Bn̄ poſt iudicū poniť regū: q̄m nūc ſunt p̄ſules eccl'ie/ poſtmodū regnū: ſeu q2 p̄cedet iudiciū/ſequeť ſempiternū imperiū. ¶ Helchana. Hiero. Poſſeſſio dei interp̄tať: q̄ animi ꝟtute vir diciť: ꝛ vnꝰ/nō mobilis/nō vagabūdus/ſ3 firmꝰ ꝛ incōfuſus. Oēs etiā cōpetēter vnꝰ dicūť: vnā ſapiētiā habētes q̄ vnū ieſuz chꝛiſtū ꝯfitenť/ vno ſp̄ū dei replenť. vñ: Oēs q̇dē currūt/ſed vnus accipit bꝛauiū. Unuſq̇ſq̧ inſipiētiū nō eſt vnꝰ ſ3 multi. vñ: Jnſipiēs ſicut luna mutať. Unꝰ aūt dꝛ deꝰ: nō numero ſed q2 nūq̄ mutať. vñ: Tu aūt idē ip̄e es ꝛ anni tui nō deficiēt. i ¶ Ramathai. Oꝛige. Siue armathaim qd̄ in aliȷ̄s codicibus habeť: altitudo eoꝝ interp̄tať. ¶ Sophim

Nico.de lyra

✱ Odoꝛ vnguentoꝝ tuoꝝ ſuper oīa aromata. vnguētoꝝ dicit: q2 nō ſolū caput ſed ꝛ pedes xp̄i vngi debēt. Caput vngit qui verū deū adoꝛat ꝛ credit. Pedes vero vngit qui eū verū hoīem credit. a ¶ Que nequaq̄ ſaluatoꝛē.cū Magdalena.queritis in ſepulchꝛo. Quia eū creditis reſurexiſſe. b ¶ Quibꝰ iā ad pa.ꝛc̄.i.ꝯtra detractoꝛes ꝯtra me bꝛutaliter obloquētes. c ¶ Qui aduerſaz. me ra.oꝛe.i.inſano. d ¶ Deſeuiūt.i.inſaniūt. e ¶ Et circū.ciuitatē. Diffamādo trāſlationē meā. Pſ̄. Jn circūitu ip̄ȷ̄ ambulāt. f ¶ Atq̧ i eo ꝛc̄.i.iudicāt.ſ. g ¶ Si aliȷ̄s ꝛc̄.i.ꝓtegatis me oꝛonibꝰ: q2 nolo ꝯtēdere cū eis.ꝛ h̄ eſt qd̄ ſubdit: h ¶ Ego ſciēs. Sup̄bie ꝛ ꝯtumelie p̄ponēdā. i ¶ Jlliꝰ ſemp̄ ꝛc̄.i.in coꝛde deliberaui. k ¶ Cuſtodiā vias meas.i.actiones ꝛ verba. l ¶ Ut nō delinquā ꝛc̄. Ne loquendo dem aditū calūnioſis in q̄ ſepe fit turbatio: vt dicāť nō dicēda.iō: m ¶ Poſui oꝛi meo cuſtodiā.i.ſilētiū: q2 cuſtodiui os meū ne incōgrua exeāt. n ¶ Cū ꝯſiſteret ꝛc̄. Queres calūniā. Obmutui.i. penitꝰ tacui. o ¶ Et hūi.ſū. Hoc di.vt ītelligas ſilētiū purū nō doloſū. Ut hūiliatꝰ ſū.i.patꝰ ip̄roperia ab eis hūiliť ſuſtinere. p ¶ Et ſi.a bonis. Que docerē ꝯtēnētes q̄ cauſas contētiōis q̄rūt ne margaritas ſpargerē añ poꝛcos: Mat. vij.a. Nolite ſanctū dare canibꝰ / neq̧ mittatis margaritas añ poꝛcos: ne foꝛte ꝯculcēt eas pedibꝰ ſuis ꝛ ꝯuerſi dirūpāt vos.

Explicit expoſitio iſtius ꝓlogi galeati.

Primus liber Regū incipit. Pꝛologus.

Er me reges regnāt. Pꝛoū.viij. b. Sicut dictū fuit in p̄ncipio libꝛi Judicū.ppl's iſrl' poſt ingreſſum terre ꝓmiſſionis habuit triplicē modū gubernationis: q2 p̄mo fuit gubernatꝰ p̱ iudices vſq̧ ad ſaulē. ſcd̄o p̱ reges a ſaule vſq̧ ad captiuitatē babylonicā. tertio p̱ pontifices a reditu dicte captiuitatis ꝛ citra. De gubernatiōe aūt ppl'i ſub iudicibus vel potiꝰ de deo ppl'm gubernāte p̱iudices actū eſt in libꝛo Judicū. ſicut dictū fuit ibidē. Et eodē modo in libꝛis Regū. ꝛ Paral'. Agiť de deo gubernāte ppl'm p̱ reges. ꝛ hoc eſt C qd̄ diciť in xͦbo p̄aſſumpto: Per me reges regnāt. Jn q̄ quidē xͦbo p̄mo tangiť huiꝰ gubernationis rectoꝛ p̄ncipalis/ cuz diciť: Per me: q2 verbū ꝓpoſitū diciť in perſona ſapientie increate/que deus eſt. Secūdo tangiť rectoꝛ miniſterialis/cum diciť: Reges in plurali: q2 ſub vno rectoꝛe. p̄mo q̄ deus eſt ſunt multi reges generis humani. Circa primū ſciēdū ꝙ ſicut diciť in libꝛo de cauſis ꝓpoſitione prima: p̄ma cauſa plus influit in cauſatū q̧ cauſa ſecūda: ꝛ ideo deꝰ qui eſt primus ꝛ vniuerſalis rectoꝛ totiꝰ creature plus facit ad gubernationez cuiuſlibet cōmunitatis q̧ omēs aliȷ̄: īmo ſine ipſo aliȷ̄ nihil poſſunt facere: ꝓpter quod de ip̄o diciť Sap̄.viij.a. Attingit a fine vſq̧ ad finē foꝛtiter/ ꝛ diſponit omīa ſuauiter: ꝛ iōo in perſona ip̄ius diciť Pꝛouerb.viij.b. Per me potētes imperāt: † Pſ̄.38.
ꝛ legū conditoꝛes iuſta decernunt. Circa ſecūdū conſiderādū: ꝙ lic3 deus omnia gubernare poſſit ꝛ regere p̱ ſeip̄m: tamē ad cōſeruandū pulchꝛitudinē vniuerſi que conſiſtit in oꝛdine partiū adinuicē/ ꝛ ad deū ſicut ad p̄mū ducē: inferioꝛa regit per media: vt coꝛpoꝛalē creaturā per ſpiritualē: ꝛ eodē modo vulgares homīes p̱ reges. Sciendū tamē ꝙ in ppl'o iſrael aliqui fuerūt reges ex diuina p̱miſſione ad malū popl'i ſubiecti: de q̇bus dicit dñs Oſee. viij.a. Jp̄i regnauerūt ꝛ nō ex me. Aliqui aūt fuerūt ex diuina oꝛdinatione ad bonum popl'i ſubiecti. ſm̄ ꝙ dicit.ij. Paral'.xiij. Nū ignoꝛatis ꝙ dñs deus iſrael dederit regnū dauid ſup̱ iſrl' in ſempiternum ꝛc̄. De iſtis autē tribus videl3 de deo principaliter populū iſrael regente: ꝛ de bonis regibus ex diuina oꝛdinatione inſtitutis ad populi ꝓmotionē: ꝛ de malis p̱miſſis a deo regnare in populi delinquētis penā. ſm̄ ꝙ dicitur Oſee.xiij.c. Dabo tibi regem in furoꝛe meo. tractatur in libꝛis Regū ꝛ Paral'. vt patebit ꝓſequendo. D

Ca. I

Uit vir vnꝰ de ramathaim ꝛc̄. Circa materiam igiť iſtius libꝛi ꝛ Paral'. ſic p̱ ocediťur: Quia primo deſcribiť ppl'i per regeſ gubernatio. ſecūdo huiꝰ gubernationis quedā recapitulatio: et ſuppletio in libꝛis Paral'. Pꝛima in duas: q2 pꝛimo agiť de regno iſrl' vnito. ſecundo de bipartito.iij.et.iiij.libꝛo. ꝓpter qd̄ liber regū apud hebꝛeos in duas partes diuidiť: ita ꝙ ibi duo ſunt libꝛi tm̄. Pꝛimus qui vocať ſamuel cōtinēs pꝛimū ꝛ ſcd̄m librū regū. Secūdus vocať malachim.i. regum cōtinens tertiū et quartum. Pꝛima adhuc in duas: q2 p̄mo agiť de rege ſeu de regno iſrael ex electione. ſcd̄o ex paterna ſucceſſione libꝛo.ij. Circa p̄mū ſciendū ꝙ vbi inchoať vnus modus regiminis: p̄cedens modus terminať ibidē. Et iōo pꝛimo agiť de terminatione regiminis ſub iudicibꝰ. ſecūdo de inchoatione regiminis ſub regibus.ix.ca. Circa pꝛimū ſciendū ꝙ occaſio teminationis regiminis iudicū: ꝛ petendi regē ſup̱ ppl'm fuit malicia filioꝛū heli ꝛ ſamuelis: vt habeť.ī.viij.ca. Et ideo p̄mo agiť de natiuitate ſamuelis ſub heli iudice. ſcd̄o de malicia filioꝝ vtriuſq̧.ij.ca.ibi. Poꝛro filȷ̄ heli filȷ̄ belial. Pꝛima in tres: q2 pꝛimo deſcribiť ip̄ius anne petitio. ſecūdo petitionis exauditio/ibi: Cognouit autē helchana. tertio gratiarūactio/ ibi: Et oꝛauit anna. Pꝛima adhuc in duas: q2 pꝛimo deſcribiť occaſio petēdi. ſecūdo modus poſtulādi/ibi: Surrexit autē anna. Occaſio autē petitionis Diuiſio

Moꝛal'r. p ¶ Fuit vir vnꝰ ꝛc̄. Allego. p̱ iſtū viꝝ fuit ſignificatꝰ xp̄s q̄ Lu.xxiiij.c. dꝛ vir potēs in ope ꝛ ſermone. Et bñ diciť vnꝰ: q2 nullus aliꝰ fuit/nec eſt/nec erit/deꝰ ꝛ hō in vna p̱ſona. p ¶ De ra.ſophi.i.excelſis ſpeculatiōibꝰ. Nā in xp̄o eſt ex duplex ſpeculatio.ſ.diuina ꝛ hūana ꝛ q̄libet eſt excelſa. Nā ſpeculatione diuina cognoſcit perfecte ſeip̄m: ꝛ omīa facta fienda ꝛ fieri poſſibilia. Speculatione vero humana cognoſcit omnia que deus cognoſcit noticia viſionis. Moꝛaliter

E ☙ Sophim:ſpecula vel ſcopul⁹. Ephraim:fructificatio. In monte ephraim: ⁊ in ramathaim ſophim habitaſſe dr: In alta ſcʒ cōtēplatione virtutū: vt a nullis ſubiacētibus ⁊ circūlatrātibus vicioꝝ cogitatiōibus mētis eius ſublimitas deijcerer: vl vnitas ſcinderet. Ideo nō de vallib⁹ vel de cāpis:ſed de mōte ephraim.i.frugifero eſſe dr: in quo nobilitas oīm ꝟtutū fructificare dinoſcit. ¶ Orige. Hic habuit duas vxores q̄ꝝ nobilior.i.anna ſterilis erat ſic ſatra nobilior vxor abrae. Scda ꝟo.i. phenēna fuit fecūda:ſic agar egyptia. Helchana ḡ q̄ eſt poſſeſſio dī. Primū de ſcda vxore pater efficit:q2 vuluā anne ↄcluſerat de⁹: quā poſtea aperuit. Phenēna īterp̄tat ↄuerſio.anna grā Qui vult ḡ eſſe poſſeſſio dei: has duas habeat vxores: ⁊ p̄mā nobiliorē.i. grām. Hec enī p̄mo p fidē ↄiungit homini.vn̄: Grā dei ſaluati eſtis p fidez.
Eph.2.a
Deinde iungat phenēne.i.cōuerſioni q2 poſt grāʒ fidei ſequit emēdatio morū. Phenēna p̄ma filios generat:q2 p̄mos fructus p cōuerſionē ꝓferim⁹:niſi enī a malo ↄuertamur. De anna patres nō efficimur: Phenēne filij ñ aſſiſtūt altari:nō tn̄ inanes fiunt:q2 de ſacrificijs diuinis edūt. Qui ḡ ↄuertit a pctō:de cōuerſione generat opera iuſticie. Et poſtea excitata anna.i. aīa celo bono orat:vt habeat filios q̄ aſſiſtāt deo.i.filios grē. Qui enī deo vacat: ⁊ legē ei⁹ meditat die ac nocte:filius eſt grē. Hinc in euāgelio: Martha ſatagit circa frequēs miniſteriū: explens opa iuſticie: ⁊ q̄ſi filios ↄuerſionis generat. Maria ſedēs ſecus pedes dn̄i audit verbū illi⁹:et optimā ptē elegit: ⁊ generat filiū grē:q̄ dicat: Mihi aūt adherere deo bonū eſt. Anna generat filiū ſamuelē: de quo dicit: Et ſamuel inter eos q̄ inuocāt nomē eius:qui dr: vbi ipſe de⁹:vbi enī ſpūs grē:ibi de⁹. Niſi enī p̄cedāt opa ↄuerſiōis:nō poſſum⁹ generare dona ſpūſſctī:hāc ſobolē ex imitatiōe anne:ſicut ⁊ ipſa orem⁹.
Luc.10.g
F
Ps.72.d.
Ibi.98.b

a ¶ fructificatio. ¶ poſſeſſio dei.
ephraim et nomen ei⁹ helchana: a
a a ¶ miſericors. b ¶ de⁹ me⁹. c ¶ ſignat⁹
b c filij hieroboā filij heliu filij thau
a ¶ effundēs. b ¶ ab ephrata vxore caleph:nō ab ephraim. c ¶ ↄuerſionē.ſ.a malo:⁊ gratiā. ¶ gratia.
d e f g filij ſuph ephrateuſ. ⁊ habuit duas vxores. Nomen vni anna:et b
a ¶ conuerſio.
nomē ſcde phenēna. Fuerūtq̄ †
¶ opa iuſticie.a ¶ q̄ p̄ma ⁊ nobilior. ¶ vt quāto deſideratio:tāto eēt acceptior part⁹.
phenēne filij / anne autē nō erāt †
a ¶ filij grē q̄ nō ↄtēplatiōe ſp aſſiſtūt deo.
b ¶ fortiū eſt aſcēdere:ſicut infirmoꝝ deſcēdere.
liberi. Et aſcendebat vir ille de c
a ¶ in paſcha.ſcʒ in pentecoſte in ſolennitate tabernaculoꝝ:vn̄ ter in anno apparebit omne maſculinū corā domino ⁊c.
¶ in lege. ¶ legi ſcʒ obtemperans.
b ¶ in operib⁹ ſanctoꝝ nō fit mētio noctis: q2 nō ſunt filij noctis vel tenebrarū.
ciuitate ſua ſtatutis diebus vt
¶ tanq̄ leuita.
adoraret: ⁊ ſacrificaret domino
a ¶ ciuitas ī tribu ephraim vbi fuit arca teſtamenti ⁊ tabernaculū dn̄i a tpe ioſue vſq̄ ad tempus ſamuelis.
h exercituū in ſylo. Erant aūt ibi d
i k duo filij heli:ophni ⁊ phineeſ ſacerdotes dn̄i. Uenit ergo dies:

in tribu ephraim. g ¶ Et habuit du.vxo.⁊c. Phenēna G
eſt ſynagoga:q̄ ſecūda p̄mū filios deo per legē generabat:ſʒ iam ꝓpter infidelitatē infecūda manet. Anna ſterilis eccleſia gentiū:q̄ olim ſterilis a ꝓle ſpūali:nunc grā xp̄i redēpta(Anna enim interpretatur gratia) deo filios per baptiſma ⁊ ſpiritumſanctum gignit. h ¶ Sylo. Eſt ī nonageſimo milario Neapoleos in regiōe athabitana. i ¶ Ophni. Diſcalciatus: ſiue inſania conuerſionis. k ¶ Phinees. Os mutū ſcribas et phariſeos ſignificat. Qui filij heli dicunt:q2 heli typū tenet ſacerdotij. Ipſi q2 nō receperūt quē lex ⁊ ꝓphete p̄dixerūt ad inſaniā infidelitatis ↄuerſi os mutū meruerūt habere a ↄfeſſione xp̄i: ⁊ q2 noluerūt ſuſcitare ſemē fidei xp̄o defuncto fratri meruerūt diſcalciari: ⁊ eſſe extra ſortē coꝝ:de q̄b⁹ dr:calciati pedes in p̄paratione euāgelij pacis: ⁊ q2 cognati ſunt nomē ſponſi ſibi nō xp̄o vēdicare eccleſiā vſurpādo: nudi remāſerūt ab oīni dignitate:diſcalciati ab exēplis patriarcharū ⁊ ꝓphetarū. Un̄ ſilo vbi ſacerdotes fuerunt: interp̄tat dimiſſio eius vel petitio: q2 petierūt pilatū: vt dimitteret eis barrabam. Merito ḡ dimiſſi ſunt ⁊ a deo ☙ derelicti.

Ni.de ly.

⁂ tē petitiōis āne fuit malicia phenēne exprobrātis ei ſterilitatē etiā in diebus ſolēnib⁹ qn̄ debebat eſſe in quiete orōnis. ⁊ hoc eſt qd dr: Fuit vir vn⁹ de ramathaim. Per m in fine debʒ ſcribi:q2 ſic eſt ī hebreo: ⁊ eſt ramathaim vna dictio. Ex quo ptʒ error illoꝝ q̄ ſcribūt n in fine:faciētes inde duas dictiones ita φ li in ſit p̄poſitio iuncta cō dictione ſequēte: vt ramatha ſit nomē ville: ⁊ ſophim nomē regionis in qua ē ramatha: ⁊ hoc dictū ꝓcedit ex ignorantia hebraice veritatis: Sic igit exponūt hebrei d ramathaim ſophim.i. de excelſis reſpiciētib⁹: q2 ſunt ibi duo montes mutuo ſe reſpicientes. Aliter exponunt alij de ramathaim ſophim.i.de excelſis reſpiciētiū vel ſpeculantiū: q2 li ſophim qd eſt pluralis numeri indifferēter pōt ſtare p q̄libet caſu:eo φ nomina hebraica ſunt indeclinabilia: ⁊ dicunt excelſa reſpicientiū:quia inde poteſt videri longe. Secundū alios vero dicunt excelſa ſpeculantiū:quia ibi habitabant viri in lege ſtudioſi. a ¶ Et nomē eius ⁊c. Iſte fuit leuita de filijs chore:vt habet.j. Paral.vj. b ¶ Ephrateus.nō φ eēt de tribu ephraim:ſʒ q2 manebat in monte ephraim: vt p̄dictū eſt ſicut aliq̄s dicit ciuis pariſienſis quāuis ſit natione anglicus. Aliqui vero dicunt φ dicit ephrateus ab ephrata que altero nomīe dicit bethleē:eo φ mater eius fuit de bethleē: ſed hoc nō eſt veriſimile: q2 filij nō cognominant a matrib⁹ ſed a patribus. Et habuit duas vxores:prima enī.ſ. anna fuit ſterilis ⁊ ideo aliam ſuperduxit. c ¶ Et aſcēdebat ⁊c.i.in feſto paſche pentecoſtes: ⁊ tabernaculorū. Iſtis enim tribus temporibus debebat apparere omne maſculinū coram dn̄o: vt habetur Exo.xxiij. verū tamē aliquādo parcebat poplo de duabus feſtiuitatibus vltimis ꝓpter longitudinē vie ad locū cultus diuini: vel alia cauſa rationabili. Utrum autē iſte aſcenderet ſemel in anno vel pluries:non habet expreſſe ex textu. videtur tamē magis φ ſemel:eo φ ſubditur poſtea. Sicq̄ faciebat per ſingulos annos cum redeunte tēpore aſcenderent tēplū dn̄i. d ¶ Erāt aūt ibi duo fi. heli ophni.ſic debe ⁂ ſcribi per i in fine. b

¶ Prius hiſtorice ꝓphete generatio dicēda:deinde cōtinuāda allegoria. Helchana pater ſamuelis fuit de ſtirpe leui:ſʒ nō de generatōe aarō ſacerdotis. Fuit enī ſm Paral. Fili⁹ hieroboā filij helihel:filij thau:filij ſuph:filij helchane: filij maath: filij amaſahi: filij helchane:filij iohel:filij açarie:filij ſophonie:filij thabat: filij aſir:filij abiaſaph:filij chore:filij iſaar:filij caath:filij leui:filij iſrl: Mater quoq̄ ei⁹ de tribu iuda monſtrat:ex hoc φ ephrateus vocat:ab ephrata vxore caleph:q̄ fuit de tribu iuda:nō ab ephraim:ſicut Dauid filius viri ephratei dr.i.iſai.q̄ nō de ephraim ſed de iuda fuit. hic inter medios ciues fortis ephrē exiſtēs:ramathaim ſophim:ciuitatē habitabat:q̄ eſt in regione thanitica iuxta dioſpolim vn̄ fuit Ioſeph q̄ in euāgelio ab arimathia eē dr:habuit aūt duas vxores annā ⁊ phenēnā. Cōuenieter q̄ʒ anne ſterilitas memorat cui⁹ part⁹ celebrior erat. Sicut ſara prius ſterilis fuit: ⁊ agar egyptia generauit: ⁊ rachel ꝓ q̄ iacob diu ſeruiuit:diu ſterilis fuit:cū ſoror ei⁹ gauderet numeroſitate ꝓlis. ¶ Armathaim.vel ramathaim interp̄tat excelſa duo:vt due intelligant trib⁹:regalis.ſ. ⁊ ſacerdotalis:ex q̄bus extitit pater eius ⁊ mater. Sophim:ſpeculatores q̄ fortaſſis ſunt ꝓphete:quoꝝ filius helchana. ¶ Helchana. Alleg. poſſeſſio dei q̄ eſt fili⁹ dei dicens:dn̄s poſſedit me. q̄ bene vir vnus nō numero:ſed q2 nunq̄ mutat: nec a ſe alter efficit de⁹. ¶ Armathaim.ſophim excelſa vel ſpecula: hec eſt ſupna hierlm:de qua veniēs ſpeculationē docuit: ⁊ morte ſua poſſidere fecit. a ¶ hieroboā. Miſericors. b ¶ Heliu.deus me⁹. c ¶ Thau:ſignat⁹. d ¶ Suph.effundēs: q2 p miſcdiam ad nos veniēs ſignat⁹ in paſſione ait: De⁹ meus deus me⁹:vbi ſemetip̄m exinaniēs effudit. Un̄ vnguentū effuſum nomē tuū:effuſuʒ a ſuis inuiſibilib⁹ ad nr̄a viſibilia. e ¶ Ephrateus. Frugifer:q2 donis ſpūſſctī abūdat. Ephrateus.ab ephrata vxore caleph:vel ephrata ciuitate:q̄ poſt dicta eſt bethleē:vel ab ephraim(vt nōnulli aiunt)q2 fuit de ramatha ciuitate ephraim:q̄ ſita eſt in mōte ſophim:q̄ mons eſt in tribu
Allego.

⁎ a ¶ Et nomē ei⁹ helcha. Qui īterpretat dei poſſeſſio nam homo chriſtus eſt totus deificatus ⁊ a deo poſſeſſus. Moraliter
b ¶ Et habuit duas vxores. Per quas ſynagoga et eccleſia ſignificātur: vel iudea ⁊ gentilitas. † ¶ Fueruntq̄ phenēne filij. Per quam ſignificatur iudea que filios habuit ſcʒ prophetas ⁊ legiſperitos. † ¶ Anne autem non erant liberi. Per quā ſignificatur gentilitas que legem diuinam non habuit nec prophetas Ps.cxlvij.b. Non fecit taliter omni nationi: ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eis.
⁎ Deditq̄ phenēn

derelicti. a ¶ Phenenne τ filius eius τ filiabus par/
tes.i.veſtes:quas mutabãt in feſtiuitatibus. Anne autẽ de/
dit partẽ vnã triſtis:quia nõ habebat filios quibus amplius
daret. Phenenne.i. ſynagoge:τ filijs dedit partes.i.tem/
104.d poralia bona:iuxta illud: Dedit eis regiones gentium:τ quia
primum credita ſunt illis eloquia
dei. Anne:id eſt eccleſie gentium
dedit partẽ vnam.ſ.ingeniũ. Dñ
ait triſtis: q2 ꝯcluſerat dñs uuluã
ei⁹.nõdũ enĩ aduenerat tp̃s miſe/
rẽdi ei⁹:vt ſpũali gr̃a fecundaret.
Sic phenẽna annã: ita ſynagoga
gẽtilitatẽ deſpiciebat. Multi ex
gẽtilib⁹ redẽptorẽ aduẽtũ: vt ĩ iob
repim⁹ expectauerunt: τ q2 in p̃ce
pſeuerauerũt: tandẽ redẽptor fleẽ
ti τ nõ capiẽti cibũ anne ꝯſolatio/
nẽ adhibuit dicẽs: Anna cur fles
τc̃. Melior eſt eccl̃ie vir ſu⁹.i.xp̃s
q̃3 decẽ filij q̃s deo ſynagoga ede/
bat:q2 xp̃m plus nõnũq̃3 diligit.i.
gr̃am eius q̃3 illos q̃s carnaliter
opo. pariebat. ¶ Tropologice. Hel/
chana p̃dicator quẽ dñs poſſidet.
acti/ Phenẽna τ ãna actiua τ cõtẽpla
pecu/ tiua vita. Phenenna fecũda in fi
lijs et filiab⁹:actiua fortia gignẽs
opa τ infirma. Phenẽna interp̃/
taṫ ꝯuerſio:q2 actiua ad actiones
q̃b⁹ ꝑſit ꝓximis:neceſſe ẽ vt ſolli/
cite cõuertaṫ. Actiua eniʒ vita eſt
panẽ corporalẽ vel doctrine eſuri
enti tribuere:errantem corrigere:
ad humilitatis viã ſuperbũ reuo/
B care:infirmãtis curã gerere: q̃ ſin
gulis expediant diſpẽſare. Anna
interp̃taṫ gratia:q2 cõtẽplatio ha/
beṫ p gratiã:hec eſt ſterilis : q2 cũ
eã nullus ꝑut eſt penetrare vale/
at:nulluſq̃3 q̃d in ea ſentit predica
re ſufficiat: cõtingit vt eã predicã/
do nemo plures filios gignat. Cõ
tẽplatiua vita eſt charitateʒ dei et
ꝓximi tota mente retinere:ab ex/
teriori actione quieſcere:ſoli deſi/
derio cõditoris inherere : vt nihil
iã agere libeat. Qui vult effici poſ
ſeſſio dei/has duas ducat vxores.
Actiuã primũ/contẽplatiuã dein/
ceps:precipue doctor ex amplexi/
bus phenenne tranſeat ad com/
plexus anne:vtriq̃3 partes tribu/
at virtutes virtutib⁹ ſubnectẽs.
b ¶ Uſq̃3quo ebria eris: di/
rige.pau.τc̃. Homo videt in fa
cie.deus ĩ corde. Heli eſtimabat
oran/ ebriam:qui tm̃ os intuebaṫ. Do/
minus autem reſpexit ad oratio/
nem eius : qui videbat cor eius.
Hic autẽ nobis forma orandi:vt
non in multiloquio:ſed in compũ
ctione cordis:et effuſione lachry/
50.d marũ oremus:quia ſacrificiũ deo
ſpirit⁹ cõtribulatus cor cõtritũ τc̃

Ni. de ly. | Vultuſq̃3
ſcribi per i in fine. a ¶ Deditq̃3 phenẽne vxori τc̃.i.no/
uas veſtes ꝓ ſolennitate: vt dicũt aliqui: meli⁹ tamẽ videṫ.ſ.
ꝙ per hoc intelligãtur partes ſacrificij. faciebat enĩ helchana
hoſtiam pacificã dño ꝓ gratiarũactione: de qua vna pars in/
cendebaṫ ſup altare ſc3 adeps:reliq̃ erat ſacerdotis: vt pectu/
ſculũ τ arm⁹ dexter:relique carnes erãt offerẽtĩ: τ de iſtis da
bat partes filijs τ filiabus τ vxoribus quaſi quid ſacrum.
b ¶ Anne aũt dedit partẽ vnã triſtis. Nõ ſc3 de datio/
ne:ſed q2 nõ habebat liberos de anna quibus partes daren/
tur, ideo ſubdiṫ: c ¶ Quia annã diligebat. Propter q̃d
m agis triſtabaṫ de ſterilitate ip̃ius. In hebreo habeṫ. Unam
partẽ pulchrã vel duplicẽ. cuius ratio ſubdiṫ : Quia annã
diligebat

a ¶ q2 poſt oblatas victimas cũ vxoribus τ filijs τ
filiabus leuita veſcebaṫ.
a τ imolauit helchana: dẽditq̃3 phenẽne a
vxori ſue τ cũctis filijs ei⁹/τ filiab⁹ par
tes. Anne aũt dedit ꝑtẽ vnã triſtis:q2 b c
annã diligebat. Dñs aũt ꝯcluſerat vul
a ¶ ſicut agar ſaram.
uã ei⁹. Affligẽbat q̃3 eã emula ei⁹:τ ve d
a ¶ malorũ enĩ eſt ſolatiũ vitã bonorũ carpere.
hemẽter angebat/in tãntũ vt exprobra
ret ꝙ cõcluſiſſet dñs vuluã ei⁹. Sicq̃3
faciebat p ſingulos annos /cũ redeũte
tp̃e aſcẽderẽt ad tẽplũ dñi:τ ſic ꝓuoca
a ¶ fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte.
b ¶ leta.
bat eam. Porro illa flebãt/τ nõ capiẽ e f
a ¶ corporeũ:τ alibi: Potũ meũ cũ fletu miſcebã.
bat cibũm. Dixit ergo ei helchana vir
ſuus: Anna cur fles: τ quare nõ come
dis:τ q̃3obrem affligiṫ cor tuum? Nũ/ g
quid nõ ego melior ſum tibi q̃3 decem
filij? Surrexit aũt ãna poſtq̃3 comede/ h i
a ¶ hic maximus ſacerdos erat:τ poſt ſamſonẽ po/
pulũ iſrl̃ rexit annis.xl.ſed iuxta. Lxx.xx.
rat et biberat in ſilo. Et hẽli ſacerdote k
a ¶ vt ingredientib⁹ τ egredientib⁹ tẽplũ verbũ dei
miniſtraret:ſacerdotes enĩ ſcientie claues habent.
ſedẽtẽ ſup ſellã ante poſtes tẽpli domi
a ¶ qui derideṫ ab amico:ait iob.
ni:cuʒ eſſet anna amaro aĩo: õrauit ad
ſicut ego rogabit dñm:τ ip̃e exaudiet eũ.
dñm flẽs largiter/τ votũ vouit dicens:
Dñe exercituũ ſi reſpiciẽs videris affli
ctiõnẽ famule tue/τ recordatus mei fu
eris/nec oblitus ancille tue: dederiſq̃3
ſerue tue ſexum virilẽ:dabo eũ dño oĩ
bus dieb⁹ vite ei⁹ † τ nouacula nõ aſcẽ/ l
det ſup caput eius. Factũ eſt aũt cum
illa multiplicaret ꝑces coram dño: vt m
a ¶ q2 deus nõ voce tm̃ inueniṫ:ſed cor
heli obſeruaret os ei⁹. Porro anna lõ
de vnde deſideriũ pauperũ.c.d.p.c.τc̃.
quebaṫ in corde ſuo tantũq̃3 labia illi⁹
mouebanṫ:et vox penit⁹ nõ audiebaṫ.
a ¶ tumulentã a temeto: q̃d antiqui vinũ dicebãt.
Eſtiauit q̃ eã heli tẽmulẽtã/ dixitq̃3 ei: n
a ¶ digere.i.dormiendo excoque.
b Uſq̃3quo ebria ẽr? Digere paulíſper o

diligebat.τ in hoc volebat honorare eã. d ¶ Affligebat C
quoq̃3 eã e.ei⁹.i.phenẽna dicẽdo ei verba pungitiua intan
tũ vt ei exprobraret ſterilitatẽ. e ¶ Porro illa flebat. Pre
triſticia. f ¶ Et nõ capiebat cibũ.i.parum de cibo capie/
bat.τ quod modicũ eſt quaſi nihil reputaṫ: vt habeṫ.ij. phiſi/
corum. g ¶ Nunquid non ego
melior ſum tibi τc̃. Quod expo/
nũt hebrei de pueris phenenne. q.
d.intãtũ diligo te ꝙ ego ſum melior
tibi q̃3 decẽ filij phenenne matri ſue
hoc dicẽs ad ip̃ius conſolationem.
Alij exponunt: q̃3 decem filij. i. q̃3 ſi
haberes decem filios:ſed iſta expo/
ſitio non videtur rationabilis: quia
ſi haberet decem filios non propter
hoc excluderetur amor helchane ad
ipſam vel minueretur: ſed magis in
cluderetur τ augeretur. h ¶ Sur/
rexit autẽ anna. Hic cõſequẽter
deſcribitur modus orandi humilis Diuiſio
τ deuotus/cum dicitur: Surrexit
autẽ anna. Ut iret ad locum ora/
tiõis iuxta tabernaculũ. i ¶ Poſt
q̃3 comederat τ biberat in ſilo.
Ex quo patet quod ſupra dictuʒ eſt.
ſcilicet ꝙ comederat aliq̃d licet mo/
dicum. k ¶ Et heli ſacerdote
ſedente ſuper ſellam ante po/
ſtes templi domini : id eſt ſuper
ſedem magnã τ honorabilem: vt di
cunt hebrei:ex hac ſeſſione dicẽtes:
ꝙ illa die fuerat inſtitutus iudex ſu/
per populũ: ſed hoc non videtur ve
rũ:q2 infra.iiij.ca.dicitur ꝙ ipſe iu/
dicauit iſrael.xl. annis. Item ca.ſe/
quenti diciṫ ꝙ ſamuel adhuc iuue/
ne exiſtente heli erat ſenex valde. Ex D
quo videtur ꝙ per plures annos fu
it iudex ante natiuitatem ſamuelis:
qui cõcept⁹ fuit τ natus eodem an/
no quo mater eius orauit ꝓ ip̃o ha/
bendo : vt cõfitentur hebrei et ſatis
apparet ex ſequẽtibus:nec valet mo
tiuũ allegatũ:quia infra.iiij.ca.dici/
tur: Heli ſedebat ſuper ſellã de qua
cecidit τ mortuus eſt: vt ibidem dici
tur : ex qua ſeſſione nõ poteſt dici ꝙ
illa die fuerit factus iudex:nec ſimi/
liter ex iſta. l ¶ Et nouacula nõ
aſcendet ſuper caput eius. Ex
hoc datur ĩtelligi ꝙ deberet tenere
ritum nazareorum:ſicut dictum fuit † Judi.13.a
Judi.xiij.de Samſone. m ¶ Ut
heli obſeruaret os eius. Atten/
dẽs ſi aliq̃d verbum exprimeret: vel
a motu labiorũ ceſſaret. n ¶ Eſti/
mauit ergo heli temulentã di/
xitq̃3 ei: vſq̃3quo ebria eris.i.ple
nam bono vino : et dicitur a temeto
quod ſignificat bonũ vinum et len/
tos quod eſt plenum. o ¶ Digere
paulíſper vinũ. Quaſi dicat va/
de prius ad dormiendũ: τ poſtea ve
* nias ad oran
* a ¶ Deditq̃3 phenenne vxo Moraliter
ri ſue: τ cunctis filijs eius et fi/
liabus partes. Nam deus ꝓphetis τ regibus et ſacerdo/
tibus iudeorũ fecit gratias multas qui dicunṫ filij iudee.
b ¶ Anne autem.i.gentilitati dedit partem vnam tri/
ſtis. In hebreo habetur. † ¶ Unã partem pulchram.
Per quã intelligi poteſt Paulus apl̃s a chriſto datuſ doctor
gentiũ.ſicut ip̃e dicit Gal.ij.b. Qui enĩ operatus eſt petro in
apoſtolatum circũciſionis:operatus eſt τ mihi inter gentes.
e ¶ Porro illa flebat τ nõ capiebat cibũ. Gentiles enĩ
ad fidẽ chriſti conuerſi flebant τ ieiunabant ꝓpter peccata in
gentilitate cõmiſſa: τ maxime in idolorũ cultura. Cõuerſi vero
de iudaiſmo non habebant talẽ occaſionẽ flendi τ ieiunandi:
quia nõ fuerant idolatre ſed cultores vnius veri dei.

 * Cõcepit an

a ¶ Vultuſq; illius nõ ſũt amplius in diuer. muta. Rab. Alia trãſlatio: facies nõ cõcidit amplius: qꝛ certiſſime ſe credidit exauditã. ¶ Rab. Nequaq̃ enĩ eccl'ia a fide ꝛ di/lectione redẽptoris in diuerſa declinãdo mutata eſt. b ¶ Et recordatus eſt eius dñs. Rab. Quia anna dñm deuote poſtulauit: cõcepit ꝛ peperit. Sic eccl'ia per naturalẽ ĩtellectũ orãs myſteriũ incarnatiõis corde ↄce/pit: ore ↄfeſſiõis genuit. c ¶ Vocauitq; nomẽ eius ſamuel. i. deus anne pmogenitus: ꝓpheta Quis eſt hic niſi dominicus hõ. ¶ Rab. Samuel poſtulatio dei: vel nomẽ eius de⁹: qꝛ actor ſcꝫ na tiuitatis eius: qꝛ ſterili oranti con ceſſit filiũ: q̃ cũctis diebus ſibi in tẽplo deſeruiret. d ¶ Anna nõ aſcẽdit. i. eccleſia ex nationibus prius lacte nutriuit filiũ: quẽ con cepit per fidẽ. i. ſimplici intellectu in ſuis auditoribus. Tres vituli tria tẽpora ſignificãt: q̃bus chri/ſtum expectabat eccl'ia. Tres mo dij farine: fides: ſpes: charitas: quas obtulit eccleſia: ſeu tres filij Noe ex q̃bus plures eccl'ia ꝑ fidẽ deo obtulit: hec dona pro puero offert eccleſia gentiũ: vt oſtendat ſe puerũ genuiſſe. i. fidem chriſti ꝯcepiſſe: ꝛ operibus demonſtra/re velle: et adduxit eum in ſilo in domũ dñi: cum ꝑfecta fide incar/nationis iunxit ſe primitiue eccle/ſie ex iudeis. e ¶ Precorq; vt impleat dñs verbũ ſuũ. Qd voluiſti: vel ſuũ qd ꝓmiſit per he li/cũ ait: det tibi de⁹ petitionẽ ꝛc. f ¶ Manſit ergo mulier ꝛc. Non vult anna puerũ ducere ad domũ dei anteq̃ ablacteť: qꝛ ec/cleſia nullũ ad ſacerdotiũ prone/hit: duꝫ lactis infantie particeps eſt: nõ ſolidi cibi ꝛ intelligẽtie ſpi/ritualis capax.

vinũ quo mades. Reſpõdens anna: ne a quaq̃ inquit dñe mi. Naꝫ mulier infelix b nimis ego ſum: vinũq; ꝛ om̃e qd inebria c
¶ hodie. ſ.
re poteſt nõ bibi: ſed effudi aiam meã in cõſpectu dñi. Ne reputes ancillã tuam d
¶ abſq; iugo: ꝛ notãdũ hic ꝙ ebrioſi filij belial vocãť.
quaſi vnã de filiab⁹ belial: qꝛ ex multitu/dine doloris ꝛ meroris mei locuta ſuꝫ vſ q; in p̃ſens. Tũc heli ait ei: Vade ĩ pace: ꝛ deus iſrael det tibi petitionẽ quã roga e ſti eũ. Et illa dixit: Vtinã inueniat ancil/ f la tua grãm in oculis tuis. Et abijt muli/
a ¶ qꝛ in incepto. ſcꝫ voto firmiter ꝑſeuerauit: ſic ꝛ nos ꝑſeuerare debem⁹: ſi exaudiri a dño volumus.
a er in viam ſuã ꝛ comedit: vultuſq; illius g nõ ſunt ampli⁹ in diuerſa mutati. Et ſur/rexerũt mane/ꝛ adorauerũt corã dño: re/ h uerſiq; ſũt et venerũt in domũ ſuã ĩ rama tha. Cognouit aũt helchana annã vxorẽ i
b ſuã: et recordatus eſt eius dñs. Et factũ
¶ anni reditũ.
eſt poſt circulũ dierũ: cõcepit anna et pe/ †
¶ poſtulatio vel nomẽ eius deus.
c perit filiũ: vocauitq; nomẽ eius ſamuel: k eo ꝙ a dño poſtulaſſet eum. Aſcẽdit aũt vir ei⁹ helchana ꝛ oĩs domus eius vt imo
d laret dño hoſtiã ſolennẽ ꝛ votũ ſuũ: et an na nõ aſcẽdit. Dixit eni viro ſuo: Nõ va l dam donec ablecteť infans: ꝛ ducã eum vt appareat ante cõſpectũ dñi: ꝛ maneat m ibi iugiter. Et ait ei helchana vir ſu⁹: Fac qd bonũ tibi videť: ꝛ mane donec abla/
e ctes eũ: Precorq; vt impleat dñs verbũ n
f tuũ. Manſit ẽ mulier ꝛ lactauit filiũ ſuũ: donec amoueret eũ a lacte.† Et adduxit

ſtimãtes illũ eſſe in comitatu. vt habeť Luc. ij. qꝛ ioſeph exiſti mabat eũ eſſe in comitatu mulierũ: Maria autẽ mater ei⁹ in comitatu viroꝝ. k ¶ Vocauitq; no. eius ſa. eo ꝙ poſtu/laſſet eũ a dño. Samuel enĩ interꝑtať q̃ſi poſtulatus a deo. Sequiť: l ¶ Nõ vadã do. abla. in. Duplex eſt ablactatio vna eſt abſtractio a lacte mamille. ꝛ iſta fit circa p̃ncipium tertij anni vel circiter. alia ẽ ablactatio qñ ab ſtrahiť puer a lacte pueritie: qñ in cipit vti alijs cibis cõibus ꝛ lacti/cinijs nõ nutriť amplius. ꝛ hoc fit circa decimũ annũ vł circiter: ꝛ de hac ablactatiõe loquiť hic ſcriptu/ra: qꝛ añ decimũ annũ vel circiter pueri nõ ſunt apti ad faciendũ ali/qd officiũ in tẽplo dñi ſed ex tunc poſſunt aliq̃ parua officia facere: vt accendere lãpades vel hmõi. ꝛ ſic paulatim aſſuefieri ad maiora. m ¶ Et mane. ibi iugi. In he/breo h̃r vſq; ad ſeculũ. i. vſq; ad q̃n quageſimũ annũ: qꝛ vltra nõ debe bãt leuite ſeruire ĩ tẽplo: vt habeť Nume. ix. vñ ꝛ. ĩ. vij. ca. dr: ꝙ ſa/muel fact⁹ iudex ppłi ibat ꝑ ſingu/los annos circũiens bethel ꝛ gal/gal ꝛ maſphat: ꝛ iudicabat iſraelẽ in ſupradict͛ locis. n ¶ Precorq; vt im. ꝛc. q̃le autẽ fuerit iſtud v̄bũ nõ exp̃mit hic ſcriptura: ꝛ ꝓ/pter h̃ dicũt aliq̃ hebrei ꝙ añ nati/uitatẽ ſamuelis audita fuit vox de celis ꝙ futur⁹ erat q̃dã iuſt⁹ noĩe ſamuel: ꝓpter qd mulieres plures pariẽtes maſculos illo tp̃e voca/bãt eos noĩe ſamueľ: q̃ſq; ꝑ opa apparebat ꝙ de illis nõ intellige/bať vox diuina. ꝛ ſm̃ hoc ſic intel ligiť verbũ helchane p̃dictũ. Pre corq; ꝛc. i. p̃cor dñm vt ꝑ bonã in dolẽ iſti⁹ pueri appareat ꝙ ille ſit ſamuel de quo audita eſt vox a do emiſſa: ſed iſtud videť fictitiũ: Tũ qꝛ de ſcriptura nõ h̃r: Tũ qꝛ anna nõ vocauit filiũ ſuũ ſamuelẽ ꝓpter aliquẽ vocẽ de celo auditã: ſed qꝛ poſtulauerat nias ad orandũ.

Nico.de lyra

a ¶ Neq̃ q̃ inq̃t dñe mi ꝛc. ſcꝫ ſuꝫ ebria vt tu credis. b ¶ Nam mulier infelix ꝛc. tum ꝓpter defectum prolis: tum ꝓpter verba phenen ne me ꝓuocantis. c ¶ Vinũq; ꝛ omne qd inebriare põt nõ bibi: qꝛ liquorẽ inebriatiuum nõ biberat illa die: vł ſi biberat acce/perat ita parũ ꝙ quaſi nihil eſſet reputandũ. d ¶ Ne repu tes ancillã tuã quaſi vnã. i. ſine iugo diſcipline. e ¶ De us iſrł det tibi petitio. In hebreo habeť: Dabit tibi peti/tionẽ ꝛc. f ¶ Vtinã inueniat an. tua ꝛc. vt velis orare ꝓ me dñm. g ¶ Vultuſq; illius nõ ſunt am. in diuer. mu. qꝛ paſſiones ire ꝛ triſticie q̃ mutãt faciẽ in diuerſos colo res receſſerũt ab ea ex ↄſolatiõe exteriori verboꝝ heli: ꝛ ex in teriori ↄſolatione grẽ diuine. h ¶ Reuerſiq; ſunt: et ve. in do. ſuã rama. Iſta eſt eadẽ ciuitas q̃ ſupra noĩata eſt ra/mathaim. Ramathaim enĩ qd ſignificat excelſa: plurale ẽ hu ius noĩs ramatha qd ſignificat excelſum: ſicut in latino eadẽ ciuitas aliq̃n vocať noĩe ſingulari: ꝛ aliq̃n noĩe plurali: ſicut ciuitas ebroicẽſis: aliq̃n vocať ebroias aliq̃n ebroie. i ¶ Co gnouit aũt hel. annã vxo. ſuã. ſcꝫ poſtq̃ reuerſus fuit in domũ ſuã: qꝛ iudei eũtes in hierłm cũ vxorib⁹ ſuis ad diẽ ſolẽ nẽ: vel cauſa ſacrificij ſeu orõnis vſq; ad reditũ ſuũ in domos ſu as ↄtinebãt ab vxoribus ſuis. Et ad hoc melius ſeruandũ poſtea fuit cõſtitutũ: ꝙ qñ de eadẽ ciuitate ibãt hierłm ꝓpter dictã cauſam plures viri ꝛ plures mulieres: viri ibãt in vna comitiua: ꝛ mulieres ĩ alia. Pueri aũt de q̃bus nõ erat ſuſpi/tio poterãt ire in iſta comitiua vel in alia. Et iõ cũ ſaluator nr̃ ie ſus rẽs. xij. annoꝝ aſcẽdiſſet in hierłm ad diẽ feſtũ ꝛ ibi rece dentibus parẽtib⁹ remãſiſſet: nõ cognouerũt parẽtes ei⁹ exi/ſtimantes

¶ Cõcepit an. et pe. ꝑ qd ſignificať ꝙ gẽtilitas cõuerſa fru/ctificauit ĩ bonis opib⁹ q̃ dici pñt ei⁹ filij: qꝛ ꝓcedũt a libero arbitrio ſicẽ ꝓles ab vtero mouẽte ſpũſctõ. ¶ Moraliť aũt helchana ſignat bonũ p̃latũ ſecularẽ vel religioſũ. Per duas aũt vxores ĩtelliguntť vita actiua ꝛ ↄtẽplatiua q̃bus debꝫ debitũ reddere vtriq; va cando tp̃e cõpetẽti. ¶ Greg⁹. Sit p̃ſul actione p̃cipuus: ſit p̃ ceteris ↄtẽplatiõe ſuſpẽſus. Preſuli ꝟo debẽt inferiores p̃e lati in hoc q̃tum poſſunt ↄformari. Actiua ꝟo q̃ fertilis eſt ꝑ phenennã. Contẽplatiua ꝟo per annã ſignificanť. Deditq; phenẽne filijs ꝛ filiab⁹ ꝑtes. Per q̃s intelliguntť opa mi ſericordie q̃bus corrñdent merita et plura p̃mia. Anne ꝟo dedit vnã partẽ pul. i. dei cõtemplationẽ q̃ babet pulchri tudinẽ ꝛ ſuauitatẽ annexã. In actiua nãq; vita ex h̃uanis ne gotijs admiſcenť multi pulueres aĩe faciẽ obſcurãtes: in cui⁹ figura Geñ. xxix. d. dr ꝙ lia lippis erat oculis: rachel aũt venu ſto aſpectu. Affligebat eã emula ei⁹. Per qd ĩtelligiť di/ſceptatio vite ↄtẽplatiue ꝛ actiue. Nã charitas dei trahit bo/nũ p̃latũ ad act⁹ vite ↄtẽplatiue. Neceſſitaſ ꝟo ꝓximi retrahit ipm̃ a ↄtẽplatiõe. vt intẽdat opib⁹ actiue. Porro illa fle. ſcꝫ ↄtẽplatiua de dilatiõe glie in q̃ ↄtẽplatio ↄſummať. Et non capiebat cibũ. Per qd deſignať mirabilis abſtinẽtia cõtẽ platiuoꝝ: Diciť enĩ in collatiõib⁹ patrũ de plurib⁹ ꝙ aliq̃n trã ſibãt tres vel q̃ttuor dies nõ ſolũ abſq; cibo corpali ſed etiam abſq; memoria ei⁹. Per hoc aũt ꝙ anne dať filius cui⁹ caput nouacula nõ debet tangere: ſignificať actus p̃dicãdi ꝓcedẽs ex ↄtẽplatiõe interiori cuius caput. i. intentionẽ nõ nouacula v3 ne glie tãgere nõ debet per appetitũ laudis h̃uane.

ſ ritualis capax. a ¶ In vitulis in ꝓ cū: vt ibi in argento et auro. b ¶ Et trib⁹ modijs fa. ⁊ amphora vini. Que cō tinet tres modios: nō intelligit̃ cūcta ſimul obtuliſſe deo: ſed q̄dā deo / q̄dā ſacerdoti: vt libēter ſuſciperet puerū in miniſte/ rio. ¶ Hiero. in hebreo. Modio farine: ſed vitio ſcriptoꝝ de prauatū eſt. Si enī cū trib⁹ vitulis tres modios farine obtulit / ꝯtra legē fecit.
29.a In q̄ dicit̃: Vitulū d̄ armēto vnū: arie tē vnū: agnos agniculos īmaculatos vij. ⁊ in ſacrificijs eoꝝ ſil'e oleo conſp̄ſe tres decimas ꝑ ſingulos vitulos: duas decimas ꝑ arietē / vnā decimā ꝑ agnū. Hec ṽo decima ps decima ephi erat. Vn̄ intelligit̃ ꝙ helchana non obtulit tres modios farine / cū trib⁹ vitulis / ſꝫ nouē decimas. c ¶ Et adorauit an na. Nō inuenit̃ orare in hoc cātico / ni ſi ꝑ duo ṽba tantū. Vnū eſt vbi dicit: Letata ſum in ſalutari tuo. Alteꝝ ibi:
13.a Quia nō eſt de⁹ p̄ter te. Sed iuſt⁹ orat ſine intermiſſiōe: q꞉ nō deſinit bn̄ age/
10.a re. vn̄: Eleuatio manuū meaꝝ ſacri. ve
17.c ſper. leuat manus q̄ leuat act⁹ Moyſe leuante manus: vincit iſrl': dimittente vero vincit amalech: quia dum eleuat act⁹ famulus dei: vincit plebs dei. Si autem dimiſerit: vincit amalech inimi cus dei.

Exultauit cor meū Ca. II in dn̄o. Rab. Aug⁹. Dicat h̄ eccl'ia gr̄a plena ꝓle fecūda: quod de ſe an̄ ꝓphetatum cognoſcit. e ¶ Cornu. regnuꝫ eccl'ie: q꞉ aduerſa mūdi ⁊ deſideria carnis trāſcēdit: ſicut cornu carnē excedit. f ¶ Dilatatū ē os meū ⁊c̃. Os eccl'ie p̄dicatores: q̄/ rū doctrina dilatata eſt ſuꝑ inimicos: q꞉ exceſſit ſciētiā ſcribarū ⁊ phariſeoꝝ. Dilatatū eſt ⁊c̃. Rab. Aug⁹. Quia
2.b ſermo dei nō eſt alligat⁹ in p̄ſſuris: nō in p̄conib⁹ alligatus. ¶ Rab. Aug⁹.
2.d Chriſto quē puerū amplectit̃ ſenex ſy/ meon ⁊ cognoſcit magnū dicēs: Nūc dimittis ſuū tuū dn̄e / ſcd̄m ṽbū tuū in pace. Quia viderūt oculi mei ſalutare tuū. Si letat⁹ fuero in ſalutari dei: tūc dilatabit̃ os meū ꝑ meditationē. ſ. ver bi dei venit̃ ad eleuationē cordis. vn̄:
6.c Os meū ptꝫ ad vos o corīthij. cor nr̃m dilatatū eſt. Ex latitudīe cordis miſtra tur ſapīa ori. g ¶ Nō eſt ſanct⁹ ⁊c̃. Origenes p̄ter te dn̄e: q꞉ nemo fit niſi a te. ⁊ ſi ſint q̄ dicūt̃ dij m'lti ⁊ dn̄i mul/ ti: nullus tn̄ eorū naturaliter eſt id qđ
3.d deus eſt: q꞉ ip̄e eſt ſolus. qui ait: Ego ſum qui ſum: vmbra enī ad cōparatio/ nē corpis nō eſt: vel fumus ad cōpara tionē ignis. h ¶ Vt eſt dn̄s. Rab. Aug⁹. Non dicit niſi dn̄s: ſed nullus eſt ſicut dn̄s: ſanct⁹ ⁊ ſctificans / iuſtus iuſtificās. i ¶ Nolite multipli. ⁊c̃. Redarguit iudeos ⁊ ſapiētes ſecl'i: ex tollētes ſe ꝯ ſciētiā dei. ¶ Rab. Salo mon. Altiora te ne q̄ſieris: ⁊ alibi: de⁹
3.c. in celo ⁊ tu ſuꝑ terrā / ſint pauci ſermones tui. k ¶ Vetera.
3.d Que ad veterē hoīem. i. carnalē ꝯuerſationē ꝑtinēt ſciētiā in q̄rite / q̄ nō eſt niſi a deo: q꞉ ip̄e eſt ſciētiaꝝ dn̄s / ī q̄ ſūt oēs the ſauri ſapīe. m ¶ Ipi p̄paraāt̃ co. Quia aufert ſe a cogitatio nib⁹ q̄ ſūt ſine intellectu: vl' ipi p̄parant̃ co. i. manifeſtant̃. vn̄ dn̄s nouit cogitatōes hoīm. l ¶ De⁹ ſciētiaꝝ. Ra. Aug. Ip̄e vos ſcit / ⁊ vbi nemo ſcit. Vn̄: Qui putat ſe aliq̄d eſſe cū nihil ſit / ſeip̄m ſeducit. Hec dicūt̃ adūſarijs ciuitat' dei ad ba bylonē ꝑtinētib⁹ de ſua ṽtute ꝯfitētib⁹. Ex quib⁹ ſūt iudei: q̄ īgrātes dei iuſticiā. i. quā dat hoī de⁹: q̄ ſolus eſt iuſt⁹ ⁊ iuſti/ ficās: ⁊ ſuā volētes cōſtituere velut ex ſe ſibi paratā nō a dn̄o impartitā / iuſticie dei nō ſūt ſubiecti. Sed de⁹ ſciētiarū ⁊ arbi ter cōſciētiarū videt cogitationes hominū / quoniā vane ſunt. Vane q꞉ ꝓprie hoīm ſunt / ⁊ ab illo nō ſūt / a quo hoīes ſunt.
ſ Arcus fortiū

a ¶ in ſacrificio ſcꝫ pie confeſſionis.
a eū ſecū poſtq̄ ablactauerat in vi a
a ¶ exercitio bone operationis.
b tulis trib⁹: ⁊ trib⁹ modijs farine:
¶ gr̄a eruditionis. ſ. ⁊ fide ſancte trinitatis inſtructū vt poſſet dicere: reddem⁹ vitulos labioꝝ noſtroꝝ ⁊ digne offerret ſacramentū corporis ⁊ ſanguinis dn̄i.
⁊ amphora vini / ⁊ adduxit eū ad domū dn̄i in ſilo. Puer aūt erat adhuc infantulus: ⁊ imolauerūt vitulū / ⁊ obtulerūt pueꝝ heli. Et b
¶ ſcꝫ vt bene ſuſcipias.
ait anna: Obſecro mi dn̄e: viuit aīa tua. Ego ſū mulier illa q̄ ſteti coram te hic orās dn̄m ꝓ puero iſto. Oraui / ⁊ dedit mihi dn̄s pe titōeꝫ meā quā poſtulaui eū. Id circo ⁊ ego cōmodaui eū dn̄o: cū
¶ ſcꝫ quā diu vixerit.
ctis diebus q̄b⁹ fuerit accōmoda tus dn̄o. Et adorauerīt ibi dn̄m: c
c Et adorauit anna / ⁊ ait. †
a ¶ gaudete in dn̄o ſēꝑ ⁊c̃.
d Exultauit cor Ca. II d
a ¶ q꞉ nō in laude hoīm: nō
meum in dn̄o: ⁊ exal e
in vanitate. a ¶ q꞉. b ¶ exal
tabunt̃ cornua iuſti: q꞉ de apicib⁹ crucis chri ſti ꝯferunt̃ hec cornua iuſtis: in his ventila mus ⁊ deſtruim⁹ demones aīe noſtre inſidi/ antes. ¶ non in ſe.
e tātū eſt cornu meuꝫ in deo meo.
f Dilatatū ē os meū ſuꝑ inimicos f g
a ¶ ip̄e enī ſaluū faciet ppl'm ſuū. a. p. c.
meos: quia letata ſuꝫ in ſalutari †
g h tuo. Nō eſt ſanct⁹ vt eſt dn̄s: ne/ b
¶ immutabilis. ſ. ſicut tu.
q꞉ enī eſt alius extra te: ⁊ non eſt
i fortis ſicut deus noſter. Nolite i
a ¶ altiora capacitatē intellect⁹ trāſcēdētia.
multiplicare loqui ſublimiā: glo
a ¶ vaniloquia vel turpiloquia.
k riantes. Recedāt vetera de ore k
a ¶ ſpiritus omnia ſcrutatur.
l veſtro: quia deus ſciētiarū dn̄s l
m eſt: et ipſi p̄parant̃ cogitationes.

⁂ poſtulauerat eū a dn̄o: vt p̄dictū ē. ⁊ iō alit̃ d꞉ ꝙ ṽbū dn̄i C hic accipit̃ ṽbū ip̄i⁹ heli ſacerdotis: q̄ ſm veritatē hebraicā di xerat anne dep̄cāti: Dabit tibi dn̄s petitionē tuā: vt. ſ. dictuꝫ eſt: ⁊ h̄ dixit inſtinctu ſpūſſcti. Anna ṽo petebat a dn̄o filiū q̄ viueret ⁊ miſtraret in tēplo dn̄i: vt ptꝫ ex p̄dictis: ⁊ hoc p̄dica bat̃ helchana a dn̄o īpleri: q꞉ lꝫ puer ſa muel eſſet nat⁹ nō tantū adhuc erat in ſtatu q̄ poſſet in tabernaculo miſtrare. a ¶ In vi. trib⁹. Poſtea dicit̃: Et im molauerūt vitulū / ⁊ obtulerūt pueꝝ he li. Ex q̄ videt̃ ꝙ vnū vituluꝫ obtulerūt in ſacrificiū dn̄i ⁊ alios duos obtulerūt heli ſacerdoti: q꞉ puerū dimittebāt in cura ip̄i⁹. vn̄ ſubdit̃: b ¶ Et ait an. obſe. mi dn̄e. Et ſubintelligit̃ ꝙ iſte puer ſit diſcipulus ⁊ miniſter ei⁹. cetera patēt in lr̃a. c ¶ Et ado. anna. Hic ꝯſequēter ponit̃ gr̄arūactio ꝓ benefi cio recepto. ⁊ hoc fit in cātico anne: In q̄ p̄mo gr̄arūactio reddit̃. ſcd̄o anna ꝯ ſuꝑbiā ⁊ ingratitudinem inuehit̃ / ibi: Nolite multiplicare loq̄ ſublimia. ter/ tio dei magnificatio ſubdit̃ / ibi: Dn̄i enī ſūt cardines. Circa p̄mū dicit̃: Et ado. anna. q꞉ gr̄arūactio eſt q̄dā ſpe cies orōnis: vt h̄r. j. ad Timot. ij. vbi d꞉ ſic: Obſecro igit̃ p̄mo oīm fieri ob/ ſecratiōes orōnes / poſtulationes / gra tiarū / actiones ⁊c̃. Ca. II

Exultauit cor meū ⁊c̃. Gau diū ꝓprie loq̄ndo eſt delecta/ tio appetit⁹ intellectiui ab ītra in bono adepto vel in p̄nti. Sed qn̄ re ſultat in ſignis exteriorib⁹. tūc d꞉ exul/ tatio ⁊ d꞉ q̄ſi extra ſaltatio: totalit̃ autē gaudebat anna de bn̄ficio ſibi collato a deo. ſm illud Ps̄. Cor meum ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. e ¶ Et ex. eſt cor. meū. Cornu ī ſacra ſcp̄tu/ ra accipit̃ ꝓ motu cordis tēdētis in ali q̄d arduū: ⁊ ſi careat regula rōnis ⁊ le gis diuīe d꞉ cornu ſuꝑbie. Si aūt dict' regl'is mēſuret̃: d꞉ cornu magnanimi/ tatis vel magnificētie: qđ eſt qn̄ anim⁹ ex bn̄ficio a deo collato in p̄nti ꝑ ſpem tēdit ad mai⁹ bn̄ficiū ex dei liberalitate ꝯſeq̄ndū. Sic aūt mouebat̃ anna ī au gmētū gr̄e ꝯſeq̄ndū a deo ī vita p̄nti: ⁊ cōplemētū gl'ie in futuro. f ¶ Dila tatū eſt os meū. Ad deū apte ⁊ ma gnifice laudādū de collato mihi filio: ⁊ q꞉ phenēna ⁊ liberi ei⁹ de h̄ torq̄bant̃. iō ſb̄dit̃: g ¶ Suꝑ ini. meos. Odie bat enī eoꝝ maliciā / ſꝫ diligebat natu/ rā ſm charitat' formā. h ¶ Nō ē ſan ct⁹ vt dn̄s. Quia ip̄e eſt ſctūs ꝑ eſſen tiā: alij aūt ꝑ ꝑticipationē. ⁊ h̄ mō expo nat̃ quod ſubdit̃: Et nō eſt fortis ⁊c̃. i ¶ Nolite mul. Hic ꝯſr anna inue hit̃ ꝯ ingratā ſuꝑbiā: q꞉ phenēna de ꝓ le ſibi a deo data ſuꝑbierat: de q̄ tn̄ de/ beret eſſe hūilior / ⁊ deo g̃tior. ⁊ h̄ ē qđ d꞉: Nolite ml't. ⁊c̃. i. ſuꝑba ⁊ alioꝝ cō tēptiua: q̄lia erāt ṽba phenēne ꝯ ānā: vt ptꝫ ex p̄dict' ca. ſ. k ¶ Recedāt ve. i. mala ṽba iā q̄ſi ex lō ga ꝯſuetudīe inueterata. l ¶ Quia de⁹. ſ. do. eſt. q. d. nihil ⁂ latet eū:

Moralr. † ¶ Et ado. an. ⁊ ait: Exulta: ⁊c̃. Per annā q̄ gr̄a iterp̄tat̃ eccl'ia ſignificat̃: nā ⁊ tp̄s eccl'ie tp̄s gr̄e noīat̃ di cit Grego. Exulta. cor meū ⁊c̃. Pro multiplicatione filioꝝ in dn̄o credētiū. e ¶ Et ex. eſt c. meū. i. xp̄s q̄ defenſor eſt ec cl'ie. ꝑpt̃ qđ de ip̄o d꞉ Lu. i. g. Erexit no. d. cor. ſa. f ¶ Dilata tū ē ⁊c̃. In p̄dicatorib⁹ ⁊ doctorib⁹ ſacr' eloquijs iudeos ⁊ he reticos ꝯfūdētib⁹. † ¶ In ſa. tuo. i. xp̄o ī ip̄is p̄ncipalr opā/ te Ioh. xv. a. Sine me ni. po. fa. iō ſb̄dit̃: h ¶ Nō ē ſcūs ⁊c̃. . i. xp̄s q̄ d꞉ ſctūſſcōꝝ Dan̄. ix. i ¶ Nolite mul. ⁊c̃. i. ſuꝑba ꝯ xp̄m ⁊ eccl'iam. k ¶ Recedāt ve. i. cerimonie vete. teſta. l ¶ Quia de⁹ ſci. dn̄s eſt. Ideo dedit eas ſimplicib⁹ in no/ Moraliter

 ⁎ uo teſtamen

K a ¶ Arcus foꝛtiũ. Rab. Aug⁹. i. intentio eoꝝ q̄ ſibi poten
E tes eſſe videnť: vt ſine dei auxilio diuina poſſint implere mã
data. b ¶ Et infirmi. Rab. Aug⁹. Qui in dei pietate cõfi
Pš.6.a dunt dicũt: Miſerere mei deus: qm̄ infirm⁹ ſum. Infirmus
erat gentilis pp̃ls: q̄ñ a teſtamẽto dei alien⁹. nũc autẽ p̄cinct⁹
roboꝛe: cũ indutus ſcuto fidei et galea
ſalutis: τ gladio ſp̃ũs poterit ignea te
la diaboli extinguere. c ¶ Satura/
ti p̄us p̄ pa. Repleti p̄ꝛius iudei. ſcꝫ
myſterijs eloquioꝝ p̄ panib⁹ ſe locaue
runt. i. ſeparauerũt a deo: vel a p̄pꝛijs
ſedibus euulſerũt: ne reciperẽt euãge
liũ agẽs de pane q̄ de celo deſcendit.
Repleti. ĩdẽ q̄ et potentes. i. iſraelite
q̄bus credita ſunt eloq̃a dei: ſed ancil/
le filie minoꝛati ſunt: q̄ ſe ſubtraxerũt:
nec in ſaluatoꝛẽ crediderũt: τ in ipſis
panib⁹. i. diuinis eloquijs tm̄ terrena
ſenſerũt. Gentes aũt q̄bus nõ eſt da/
ta lex: poſtq̄ p̄ nouũ teſtamẽtũ ad illa
†Deu.32.f. eloq̃a venerũt: multũ eſuriẽdo terram
Tobi.13.a. trãſierũt: q̄ꝛ ĩ eis nõ terrena: ſꝫ celeſtia
Sap.16.b. ſapuerũt. In greco ita: Pleni panib⁹
minoꝛati ſunt: et eſuriẽtes tranſierũt
terrã. d ¶ Et famelici ſatu. ſũt. i.
gentiles egẽtes panẽ verbi dei iã gu/
†Pš.12.a ſtãt: qm̄ ſuauis eſt. Tam diu paſti ſũt
ſciẽtia dei. Donec ſterilis peperit plu/
rimos. In hebꝛeo ſabba q̄d ſignificat
vij. τ plurimos. e ¶ Sterilis pepit
In ſeptenario vniuerſitas eccl'ie deſi/
gnať. vñ τ Johãnes ſcribit. vij. eccle/
ſijs ad vni⁹ plenitudinẽ ſe ſcribere oſtẽ
dens. vñ: Sapiã edificauit ſibi domũ:
Pꝛoũ.9.a. et ſuffulſit colũnas. vij. Sterilis erat
in gentib⁹ eccl'ia anteq̄ꝫ iſte fetus quẽ
cernim⁹ oꝛireť. Cernim⁹ etiã terrenã
F hierl'm p̄us fecundã: nũc infirmatã: q̄ꝛ quicũq̄ꝫ in ea filij libe/
ri erãt ṽtutis ei⁹. nũc ṽo ibi qm̄ l'ra eſt: ſp̃ũs nõ eſt: amiſſa vir
tute infirmata eſt. f ¶ Plurimos. Rab. Plurimos in he
bꝛeo τ ĩ. Lxx. habeť. vij. Judei dicũt q̄ nato ſamuele moꝛtu⁹
eſt p̄mogenitus filius phenẽne τ ſingulis anne naſcẽtibus fi
lijs. ſinguli phenẽne ſunt moꝛtui. Sed phenenna habuit. vij.
Anna ṽo q̄nq̄ꝫ. Sꝫ hebꝛei duos filios ſamuelis annumerãt
anne filijs. ¶ Rab. Sterilẽ: vel eoſdẽ moꝛtificat τ viuificat:
q̄d repetit adiungens deducit ad inferos. τ. r. vñ: Si moꝛtui
Col.3.a eſtis cũ xp̃o: q̄ ſurſum ſunt q̄rite. Salubꝛiter moꝛtificanť. q̄b⁹
1.Co.15.a d̃ꝛ: Que ſurſum ſunt ſapite: nõ que ſup̄ terrã: vt ſunt ſcꝫ illi q̄
eſuriẽtes trãſierũt terrã. Moꝛtui enĩ eſtis inq̄t ſalubꝛiter. ſ.
τ vita ṽra abſcõdita eſt cũ xp̃o in deo. Jidẽ ḡ viuificati vel vi
ui: ſicut xp̃s moꝛtuus eſt p̄pter pctã nr̃a: τ reſurrexit p̄pter iu
ſtificationẽ nr̃am. τ q̄ꝛ ait: Nõ derelinq̄s aĩam meã in infer/
Pš.15.c no. Eundẽ deduxit ad inferos deus τ reduxit: hac ei⁹ paup̄ta
te ditati ſum⁹. g ¶ Pauperẽ fa. Jeſum q̄ p̄pter nos pau/
per fact⁹ eſt: τ ditat eundẽ gl'ia reſurrectiõis. h ¶ De pul/
Pš.15.c uere. De coꝛruptiõe xp̃m. vñ: Nec dabis ſanctũ tuũ. vi. coꝛ.
i ¶ De ſterco. Ra. Judaico pp̃lo in quo cũ ſe dixiſſet ap̃ls
Phil.3.b. eccleſiã p̄ſecutũ: q̄ mihi inq̄t fuerũt lucra: p̄pter xp̃m eſtimaui
ſtercoꝛa. k ¶ Pꝛincipib⁹. Rab. Quib⁹ d̃ꝛ: Sedebitis ſup̄
Mat.25.c ſedes. xij. iudicãtes. xij. tribus iſr'l. l ¶ Soliũ gl'ie. In eq̄li/
Joh.5.d tate patris ſedẽdo: τ q̄ꝛ pater om̄e iudiciũ dedit filio: τ q̄ꝛ re/
gni eius

a ¶ .i. intentio iudeoꝛũ: vel diſciplina philo ſophoꝛũ q̄ꝛ de ſe p̄ſumebãt: τ fidei ſimplicitatem deridebãt.

a b Arcũs foꝛtiũ ſup̄at⁹ eſt: τ infirmi a b
¶ repleti.
c accincti ſũt roboꝛe. Saturati p̄ꝛi c
¶ vel pane. ¶ gentiles.
d us p̄ panib⁹ ſe locauerũt: τ fame d
a ¶ cauſa eſt cur ira factũ ſit.
e lici ſaturati ſunt. Dõnec ſterilis e
f pepit plurimoſ: τ q̄ multos habe f
bat filios ĩfirmata eſt. † Dñs moꝛ g
tificat τ viuificat: deducit ad infe h i
g roſ τ reducit. Dñs pauperẽ facit k
a ¶ hoc eſt. ¶ ſup̄bos. ¶ deus ſup̄bis re ſiſtit: humilibus autẽ dat gratiã.
b ¶ humiles. c ¶ cito vt caro ei⁹ nõ vide/
τ ditat: hũiliãt τ ſubleuãt. † Súſci †
ret coꝛruptionẽ. a ¶ xp̃m: qui p̄ nobis pau per factus eſt: vt ditaremur.
h i tat de puluere egẽnũ: τ de ſterco l
¶ ſupꝛa diuites.
k re eleuat paupẽ: vt ſedeat cũ p̄n/ †
a ¶ vt det eis hereditatẽ. i. ſedẽ gl'ie. b ¶ q̄ꝛ dominať a mari vſq̄ꝫ ad mare.
l cipib⁹: ẽt ſoliũ gl'ie teneat. Dñi ẽĩ m

Nico.de lyra

* latet eũ: ſed oĩa certitudinaliter retinet ad iudicãdũ etiaꝫ
ſecreta coꝛdiũ. iõ ſb̃diť: Et ipſi p̄parant cogitatões. a ¶ Ar
cus foꝛ. ſupe. eſt. Arcũ foꝛtiũ vocat linguã phenẽne τ pue/
roꝛũ ei⁹: ex q̄ p̄cedebãt verba pungitiua q̄ſi ſagitte. b ¶ Et
infirmi τc̃. loquiť p̄ ſe et ſibi ſimilib⁹: natura enĩ in ea erat
infirma τ ĩpotẽs ad p̄lificandũ: ſed roboꝛata eſt ad hoc ex do
no dei. c ¶ Saturati τc̃. loquiť methaphoꝛice q̄ꝛ p̄us ſatia
ti ſi poſtea incurrũt famẽ τ defectũ cibi plus cruciant: ſic fuit
de phenẽna q̄ fuit pꝛius liberis plena et poſtea moꝛtui ſunt.
d ¶ Et famelici τc̃. q̄ꝛ anna p̄us famelica τ deſiderãs de p̄
le habẽda: habuit p̄lem ad ſufficientiã. iõ ſubdiť: e ¶ Do
nec ſterilis τc̃. In hebꝛeo habeť: Donec ſterilis pepit ſeptẽ.
Sed hoc videť eſſe cõtra illud q̄d poſtea d̃ꝛ eodẽ ca. q̄ anna
cõcepit τ pepit tres filios τ duas filias: τ iõ dicũt aliq̄ hebꝛei
q̄ duo filij ſamuelis computanť hic inter liberos anne: q̄ꝛ de
ipſa exiuerũt

ipſa exiuerũt mediãte ſamuele: τ ſic d̃ꝛ peperiſſe ſeptẽ. Alij ṽo G
hebꝛei dicũt q̄ q̄ñ anna pariebat vnũ puerũ: phenẽna ſepelie
bat duos de ſuis: τ iõ nato q̄rto ip̃ius anne puero octo liberi
phenẽne fuerũt moꝛtui: τ ſic nõ remãſerũt ſibi niſi duo pueri
q̄ꝛ ſm̄ ip̃os decem habuit: vt dictũ eſt. ſ. j. ca. Igiť q̄ñ vidit q̄
anna q̄ntũ cõcep̄at et appꝛopinq̄bat
partui timuit de moꝛte duoꝝ liberoꝝ
q̄ ſibi remãſerãt: p̄pť q̄d hũiliauit ſe
coꝛã anna: τ inſtãter petijt vt oꝛaret
p̄ vita pueroꝝ ſibi remanentiũ: q̄d τ
factũ eſt: τ iõ illi duo pueri lꝫ eẽnt ip̃i
us phenẽne: tñ de cetero vocati ſunt
pueri anne eo q̄ ei⁹ oꝛonib⁹ erat vita
eis ꝯceſſa. Iſte aũt expoſitões nõ ha
benť de textu: ſꝫ ponunť ab hebꝛeis
ad verificãdũ h̃ dictũ: pep̄it ſeptẽ. Et
iõ meli⁹ videť dicẽdũ q̄ trãſlatio nr̃a
ſit melioꝛ in q̄ d̃ꝛ: Pep̄it plurimos.
Ad cui⁹ intellectũ ſciẽdũ q̄ dictio he/
bꝛaica q̄ poniť hic. ſ. Sybea eq̃uoca
eſt ad deſignãdũ ſeptẽ: τ hãc ſignifi/
cationẽ ſequũť h̃ hebꝛei moderni: vt
p̄dictũ eſt: τ ad deſignãdũ ſatietatẽ:
τ hãc ſignificationẽ ſecutus eſt trãſla
toꝛ nr̃: τ foꝛſitã illo tp̄e hebꝛei illã ſe/
q̄banť. ſm̄ h̃ igiť anna pep̄it ſatieta/
tẽ. i. habuerat pueros ad ſufficiẽtiã:
quã ſufficiẽtiã exp̄ſſit trãſlatoꝛ nr̃ dicẽ
do: Plimos: q̄d ꝯueniẽti⁹ fuit dicere
q̄ꝫ ſi dixiſſet ſatietatẽ vel ſatis. Scdm̄
enĩ q̄ dicit Hiero. in ep̃la ad Pãma
chiũ de optimo genere interp̄tandi.
Melioꝛ iterp̄tatio nõ ſp̄ eſt trãſferẽ/
do ṽbũ ex ṽbo: ſꝫ aliq̄ñ meli⁹ eſt trãſ
ferre ſenſũ ex ſenſu: vt eadẽ ṽitas di/
uerſis p̄pꝛietatib⁹ idiomatũ appliceť.
f ¶ Et q̄ mul. ha. τc̃. q̄ꝛ ſicut anna
multiplicabať in p̄le: ita phenẽna diminuebať: ſm̄ q̄ dicũt ex
poſitoꝛes hebꝛei τ catholici. g ¶ Dñs moꝛ. pueros phenẽ
ne. h ¶ Et viuifi. pueros anne. i ¶ Deducit ad in. In
hebꝛeo h̃r: Ad foſſam. i. ſepulchꝛũ. k ¶ Et redu. q̄ꝛ aliq̄ñ cõ
tingit q̄ aliq̄ de q̄ꝝ ſepultura iã tractať ad vitã reṽuanť: ſicut
de Ezechia habeť. iiij. Reg. xx. p̄ humiliatione ſua coꝛã dño.
l ¶ Dñs pauperẽ fa. τ di. τc̃. q̄ꝛ de diuitijs τ honoꝛib⁹ fre
q̄ẽter deijcit aliq̄s p̄pter eoꝝ ſup̄biã: τ aliq̄s paup̄es τ abie
ctos eleuat ad diuitias τ honoꝛes p̄pter eoꝝ hũilitatẽ: p̄ hoc
innuit anna q̄ ſic factũ ẽ a dño de ip̃a τ phenẽna. m ¶ Dñi
enĩ ſunt τc̃. Hic ꝯñr poniť dei magnificatio: τ p̄mo q̄ꝫtum
* ad potentiam

h Moꝛaliter

✳ uo teſtamẽto Mat. xi. d. Abſcõdiſti hec a ſapiẽtib⁹ τ pꝛu
dentib⁹ τ reuelaſti ea p̄uulis. a ¶ Arcus foꝛ. ſu. eſt. i. ſcia
ſcribaꝝ τ phariſeoꝝ. b ¶ Et ifir. i. ap̃li ſimplices τ illittera
ti. c ¶ Accincti ſũt ro. In ſp̃ũſcti datiõe p̄ quẽ facti ſũt in
telligẽtes ſcp̄turas τ eloq̄ntes in oĩ idiomate: τ ita ꝯſtãtes q̄
gaudebãt in tribulatõe Act. v. g. Ibãt ap̃li gaudẽtes a ꝯſpe.
cõcilij: qm̄ dig. ha. ſũt p̄ noĩe ieſu ꝯtu. pati. c ¶ Saturati
p̄ꝛi. p̄ pa. ſe lo. i. ſacerdotes τ ſcribe iudeoꝝ q̄ pꝛius erãt re
pleti noticia legis τ p̄phaꝝ: ita euacuati ſũt bonis ſp̃ũalib⁹: ſic
illi q̄ p̄ victu q̄tidiano ſemetip̃os locãt indigẽt bonis tp̄alib⁹.
d ¶ Et fame. ſa. ſũt. i. ap̃li p̄us illitterati p̄ ſp̄m ſctm̄ ſcia d̃l
ſunt repleti. e ¶ Donec ſte. pe. plu. i. gentilitas q̄ ſterilis
erat in bonis op̄ib⁹ ad p̄dicationẽ ap̃loꝝ valde fructificauit.
f ¶ Et q̄ mul. ha. fi. infir. eſt. i. iudea q̄ p̄ infidelitatẽ eſt in
firmata. g ¶ Dñs moꝛtifi. Judeã dimittẽdo eã cadere in
infidelitatẽ. h ¶ Et viuifi. Gentilitatẽ p̄ fidei ſuſceptionẽ.
i ¶ Deducit ad iſe. Judeos obſtinatos dimittẽdo eos de/
duci. k ¶ Et redu. Gẽtiles ab idolatria p̄ quã digni erãt in
ferni pena reuocãdo. k ¶ Dñs pau. fa. Populũ iudaicũ
obſtinatũ ſp̃ũalib⁹ bonis. † ¶ Et ditat. Eis gẽtilẽ ad ſe cõ/
uerſum. † ¶ Humiliat. Judeos in captiuitate diſperſos.
† ¶ Et ſublimat. Cõuerſos gẽtiles iudeis dñantes. Aliť
poteſt exponi de eadẽ p̄ſona ab illo loco. Dñs moꝛtificat.
Per carnis afflictionẽ. Et viuificat. Per ſp̃ũs ꝯſolationẽ.
Deducit ad infe. Per cõſiderationem pene. Et reducit.
Per emẽdationẽ vite. Dñs pau. fa. In tp̄alib⁹. Et ditat.
in ſp̃ũalibus. Humiliat. in p̄ſenti. Et ſubleuat. in futuro.
† ¶ Suſcitãs de pul. ege. in futura reſurrectiõe. † ¶ Ut
ſede. cũ p̄n. in thꝛonono gl'ie. m ¶ Dñi eni τc̃. i. pꝛelati τ
✳ pꝛincipes do

gni ei⁹ nõ erit finis. a ¶ Cardines ter. Quattuoꝛ. ſ. plage
A mũdi: in q̃b⁹ dilatauit oꝛbẽ eccl̃ie q̃ a ſolis oꝛtu vſq; ad occaſũ
laudãt nomẽ dñi. ¶ Myſtice. Predicatoꝛes: ſup q̊s oꝛbis. i.
.112.a. eccl̃ia: fide eoꝝ ſtabilitatur. de q̃b⁹ dr̃: Sub q̊ curuãt̃ q̊ poꝛtãt
Myſtice oꝛbẽ. b ¶ Dñm foꝛ. q2 infirmũ faciet aduerſariũ ei⁹ põt ex
..b.9.b ambiguo greco intelligi: ⁊ aduerſariũ
ſuũ. Cũ enĩ dñs poſſidere nos incipit:
aduerſari⁹ nr̃ ipſius fit: ⁊ vincit̃ a nob
nõ virib⁹ nr̃is: q2 nõ in virtute ꝓpꝛia
potẽs eſt vir. Dñm foꝛ. ⁊c̃. Aduerſa
rij iudei: ſup q̊s ĩ celis. i. apl̃is dñs to/
nauit: qñ eos terruit gehẽnã minãdo:
minas ſignis firmãdo vñ multi cõuer
ſi ſunt. Uel foꝛmidabũt in iudicio: quẽ
hic aduerſantes cõtẽpſerũt ſup q̊s to/
..25.d nabit dicẽs: Ite in ignẽ eternũ: qđ ne
oĩb⁹ ꝯtingat dñs q̊tidie ĩ celis. i. ſcꝓtu
ris ⁊ doctoꝛib⁹ tonat. c ¶ In celis
to. Rab. Quia iuſta retributio futu/
ra eſt in die iudicij: ſ3 interim tonat de
nubib⁹ ſuis q̃s: ſpũſctõ impleuit poſt
q̃ celos aſcẽdit. d ¶ Fines ter. Ex/
trema homĩs: q2 nõ iudicabunt̃: q̃ in
meli⁹ vel in deteri⁹ medio tp̃e cõmutã
tur: ſ3 extrema in q̊bus fuerit inuẽtus.
e ¶ Et dabit ⁊c̃. i. cp̃o. f ¶ Impe
..2.b riũ. i. eccleſiã. vñ: dabo tibi gẽtes here
ditatẽ tuã vl̃ ĩperiũ. i. ptãtẽ iudicãdi: q2
oẽ iudiciũ dedit filio. g ¶ Regi ſu.
Ra. Xp̃iano ppl̃o cui dat v̾tutẽ regẽ/
di carnẽ: vt ĩ eo vincat mũdũ: q̊ ꝓpter eũ fudit ſanguinẽ ſuũ.
g Chriſti ſui.

a ¶ .i. quattuoꝛ plage mũdi.
a ſunt cardines terre: et poſuit ſup †
a ¶ .i. opera electoꝛũ.
eos oꝛbẽ: † Pedes ſanctoꝝ ſuoꝝ a
a ¶ in via iuſticie diriget. b ¶ inferni: vbi
erit flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dentiũ. c ¶ ab arrogãtia
ſuãbit: ⁊ ipij ĩ tẽnebꝛis ꝯticẽſcẽt: b
ceſſabũt. a ¶ ſed dei.
q2 nõ in foꝛtitudĩe ſuã roboꝛabit̃ c
¶ ppl̃s fidelis. a ¶ iudei. ¶ pctõꝛes. ¶ dã
b vir. Dñs foꝛmidabũt aduerſarij †
nati. ¶ iudeos. ¶ pctõꝛes. ¶ damnatos.
a ¶ apoſtolis. ¶ ſcripturis ſanctis.
c eius: ⁊ ſup ipos in cẽlis tonabit. †
¶ poſtea vero. ¶ iudicio. a ¶ nõ ſolũ me/
diterraneas regiões: ſ3 ⁊ extremas. ¶ extre
d Dñs iudicabit finẽs terre: et da d
e ma homĩs. ¶ eccleſiã. ¶ carnem regendi. e
¶ chꝛiſto. ¶ populo chꝛiſtiano.
f bit ĩperiũ regi ſuo: et ſublimabit f
g

Nico. de lyra

✻ ad potẽtiã: ⁊ hoc eſt in actu creatiõis / cũ dicit̃: Dñi eni3
B ſunt car. ⁊c̃. ſcđo q̃tũ ad ſapiẽtiã: in actu gubernationis / cũ
dicit̃. a ¶ Pedes ſan. ⁊c̃. dirigẽdo eos in via moꝛũ. tertio
q̃tũ ad ei⁹ iuſticiã in actu debite punitiõis / cũ dicit̃: b ¶ Et
impij in tene. ꝯti. ſc3 in tenebꝛis culpe et poſtea ĩ tenebꝛis
gehẽne. c ¶ Quia nõ in foꝛ. ⁊c̃. q2 ꝑ potẽtiã ſecularẽ nul/
lus poterit manũ dei euadere. d ¶ Dñs iudicabit fi. ter
re. in iudicio extremo. e ¶ Et dabit ĩpe. re. ſuo. i. ipſi xp̃o
cui pat̃ dedit iudiciũ: vt habet̃ Joh. v. d. ⁊ q2 iudicabit in foꝛ/
ma humanitatis in q̃ fuit coꝛã pilato iudicatus. ideo ſequit̃:
f ¶ Et ſublimabit coꝛ. xp̃i. i. vncti ſui. Chꝛiſtus enĩ in hu
manitate fuit vnctus plenitudine gr̃e. l3 aũt xp̃s appareat in
iudicio in foꝛma hũanitatis. tñ nõ erat infirmitati ſubiecta ſi/
cut fuit coꝛã pilato. S3 apparebit in foꝛma gl̃ioſa oĩ creature
etiã ſup̃mis angelis p̃lata. iõ bñ dr̃: Et ſublimabit coꝛ. i.
ptãtẽ: xp̃i ſui. Tũc eĩ ptãs xp̃i ſblimabit̃ qñ oĩa ei ꝑfecte ſbijci
ent̃: qđ nõ eſt adhuc ĩpletũ. ſm q̃ dic̃ Paul⁹ apl̃s Heb. ij. b.
Nũc aũt necdũ videm⁹ oĩa eẽ ſubiecta ei. Ad cui⁹ ĩtellectũ cõ
lex in ſiderãdũ q̃ in xp̃o ẽ duplex natura. ſ. diuĩa ⁊ hũana. Scđ3 di
natura uinã naturã oĩa plene ſũt ei ſubiecta. nec ptãs ei⁹ dep̄mi põt
aut ſblimari cũ ſit ĩfinita. Scđ3 v̾o naturã hũanã ſublimata ẽ
ptãs xp̃i: ⁊ adhuc ſublimabit̃. l3 enĩ ab ĩſtãti illi⁹ ſctẽ vnionis
nature diuĩe ⁊ hũane ĩ ſuppoſito v̾bi: oĩa plene ſbiecta fuerĩt
hũanitati xp̃i auctatiue: nõ tñ executiue. Primũ pat3: q2 q̃to
aliq̃ ſũt deitati ꝓpinq̊oꝛa: tãto alia ſũt ei magl̃ ſbiecta ſic̃ pt3 de
elemẽtari regiõe q̃ tota ſubiecta ẽ latiõi aſtroꝝ: vt oĩs v̾t⁹ ei⁹
ĩde gubernet̃: vt dr̃. i. methauroꝝ. Coꝛpa v̾o celeſtia ſbiecta ſt̃
angel̃ ſiue ĩtelligẽtijs mouẽtib⁹ ea: ⁊ iteꝝ ãgeli ĩferioꝛis ⁊ me
die hierarchie ſbiecti ſũt angel̃ hierarchie ſupioꝝ. Natura ãt
hũana ĩ xp̃o ab inſtãti vniõis p̃dicte ꝓpinq̊oꝛ fuit deitati oĩb⁹
angel̃: q2 vnita ẽ ei in eẽ hypoſtatico. Angeli eĩ q̃tũcũq; ſup̃/
mi nõ ſũt ei ſic vniti: q2 nuſq; ãgelos app̃hẽdit: vt dr̃ ad Heb.
ij. ſ3 tm̃ ꝑ opationẽ. ſ. ꝑ aptã viſionẽ ⁊ fruitionẽ ꝑfectã: ⁊ iõ ab
inſtãti vniõis p̃dicte oĩa ſũt ſubiecta xp̃o hoĩ auctatiue. Scđ3
ſil̃r pt3: q2 añ reſurrectionẽ natura hũana ĩ xp̃o fuit paſſibilis
⁊ ſubiecta penalitatib⁹ ad cõplẽdũ myſteriũ nr̃e redẽptiõis: ⁊
ſic nõ fuerũt ei oĩa ſbiecta executiue. S3 qñ reſurrexit ad vitã
ĩmoꝛtalẽ: natura illa fuit plene gl̃ioſa in aĩa ⁊ coꝛpe: ⁊ ꝑ ꝯñs
ptãs ei⁹ tũc fuit ſblimata: ꝓpt̃ qđ tũc dixit apl̃is Mat. vlt̃. d.
Data ẽ mihi ⁊c̃. ⁊ adhuc ſblimabit̃ ĩ futuro iudicio qñ ſnĩa ei⁹
quã ꝓferet ĩ natura hũana: vt p̃dictũ ẽ: ꝑfecte ĩplebit̃ ĩ oĩb⁹ tã
ĩ elect̃ q̃ in dãnat̃: ⁊ ſm h̃ dic̃ h̃: Et ſubli. coꝛ. xp̃i ſui. Sci
endũ aũt q̃ ionathan fili⁹ oçihel ĩ trãſlatiõe chaldaica alit̃ ex/
a pro/ ponit cãticũ anne p̃dictũ: cui⁹ ſenſũ accipiã ꝓut potero. addẽ/
..ſſa do etiã aliq̃ ad maioꝛẽ ĩtellectũ: Dic̃ igit̃ q̃ anna ꝑ ſpm̃ ꝓphe
ticũ cognouit

ticũ cognouit ſtatũ iudeoꝝ futuꝝ tp̃e filij ſui ſamuel̃: ⁊ tp̃ib⁹ ſe C
q̃ntib⁹: ⁊ ſm h̃ ꝓphetiã ſuã ꝓtulit ꝑ modũ oꝛonis ⁊ diuĩe lau
dis: ſic̃ ⁊ pſalmi ſũt q̃dã ꝓphetie ꝓlate ꝑ modũ laudis diuĩe.
Dicit igit̃ q̃ anna p̃mo ſpũ ꝓphetico cog̃uit filiũ ſuũ ſamuelẽ
futuꝝ ꝓphetã magnũ ĩ iſrl̃: ⁊ facturũ ſigna ⁊ mirabilia: ſic̃ pt3
.j. vij. q̃ ipo offerente ſacrificium pꝛo fi/
lijs iſrl̃ dñs intonuit fragoꝛe magno: ⁊
exterruit philiſteos et debellauit. et. j.
xij. c. Samuele rogãte deũ: dñs dedit
voceſ ⁊ pluuias ꝯ̃ ſolitũ curſũ nature vt
ꝑ h̃ ppl̃s iſrl̃ petẽdo regẽ cognoſceret ſe
peccaſſe: vt habet̃ ibidẽ. Cognouit etiã †49. diſ. c. x
q̃ tp̃e filij ſui filij iſrl̃ de ſ̾uitute philiſti/ p⁹ p̃ncipiũ
noꝝ eẽnt liberãdi ſaltẽ in pte: ⁊ ſm h̃ di
xit: Exultauit coꝛ meũ ĩ dño: ꝓpt̃ p̃dicta.
Scđo cognouit ĩ ſpũ ꝓphetico q̃ fili⁹ fi
lij ſamuel̃. ſ. hemã cũ q̃ttuoꝛdecĩ filijs ſu
is futuri erãt cãtoꝛes diuinaꝝ laudũ ĩ tẽ
plo dñi: vt h̃r̃. j. Paral̃. xxv. ⁊ ꝓpt̃ h̃ di
xit. Et exaltatũ ẽ coꝛnu meũ. i. gl̃ia mea ĩ
deo meo. Tertio vidit anna ꝑ ſpm̃ ꝓphe
tie q̃ philiſtei ꝓpt̃ captionẽ arce ⁊ dedu
ctionẽ ĩ terrã ſuã ꝑcutiẽdi erãt a dño: in
tm̃ q̃ cõpellerent̃ eã remittere ſuꝑ plau
ſtrũ nouũ cũ emẽda ꝓ pcĩ ſui recognitõe
ponẽda ĩ capſella iux̃ arcã mures aure/
os ⁊ anos aureos: vt habet̃. j. vj. ⁊ pꝛo
pter h̃ dic̃: Dilatatũ eſt os meũ. ad nar/
rãdũ vindictã dñi. Sup inimicos meos
.i. philiſteos qui erant inimici ppl̃i iſrl̃.
Quia letata ſũ in ſalutari tuo: in h̃ q̃ coges hoſtes remittere
arcã mõ p̃dicto. Quarto vidit anna q̃ ſennacherib dictur⁹ fo
ret blaſphemias ꝯtra dñm: ⁊ q̃ niteret̃ deſtruere ciuitatẽ hie
ruſalẽ ⁊ tẽplũ: ſ3 ab angelo dñi ꝑcuteret̃ ei⁹ exercit⁹ vſq; ad
clxxxv. milia viroꝝ: ⁊ ſic cõpelleret̃ fugere in terrã ſuã verecũ
de: vt h̃r̃. iij. Reg. xix. Et ꝓpt̃ h̃ dixit anna: Nõ eſt ſctũs vt ẽ
dñs: q2 ipe eſt ſctũs ſctõꝝ: vt h̃r̃ Dañ. ix. Neq; enĩ eſt ali⁹ ex
te. ſ. ver⁹ de⁹: q2 alij dicunt̃ dij erronee: ſic̃ iupiter ⁊ ſaturn⁹ D
⁊ ꝯſil̃es: vl̃ ꝑticipatiue: vt iudices ⁊ viri ſctĩ. Et nõ foꝛtis ſic̃
de⁹ nr̃: q2 in momẽto ⁊ ꝑ vnicũ angelũ ꝯteret ipſi⁹ ſennache/
rib exercitũ. Quĩto vidit futurũ eẽ q̃ nabuchodonoſoꝛ rex ba
bylonis deſtrueret ciuitatẽ ⁊ tẽplũ: ⁊ pplm̃ iſrl̃ captiuaret: vt
h̃r̃. iiij. Re. vl. ⁊ de h̃ multũ gl̃iaret̃. ꝓpt̃ qđ dixit: Nolite mul
tiplicare loq̊ ſublimia: gloꝛiãtes de ciuitat̃ deſtructiõe ⁊ ppl̃i
iſrl̃ captiuatõe. Recedãt vetera de oꝛe vr̃o. i. v̾ba ſuꝑba q̃ di/
cunt̃ vetera: q2 initiũ oĩs pctĩ ẽ ſuꝑbia: vt h̃r̃ Ecc̃i. x. b. Quia
de⁹ ſciẽtiaꝝ dñs eſt q̃ſi dicat ipe ſcit tp̃a futura determĩata in
q̃b⁹ adducet ſuꝑ vos vindictã ꝓpter pctã. vñ ⁊ poſtea nabu/
chodonoſoꝛ in furiã verſus eſt: vt habet̃ Dañ. iiij. Et baltha/
ſar ei⁹ abnepos ſm Joſephũ occiſus eſt. Scđm v̾o alios he/
bꝛeos balthaſar fuit ei⁹ nepos: cui ꝯcoꝛdat dictũ Hiere. xxvij.
a. Ego dedi oẽs t̃ras iſtas ĩ manu nabuchodonoſoꝛ reg̃ ⁊ ſer
uiẽt ei oẽs gẽtes ⁊ filio ei⁹ ⁊ filio filij ei⁹: nec plr̃es ibi exp̄mũ
tur: ⁊ babylõ deſtructa fuit per Cyrũ ⁊ Dariũ: vt h̃r̃ Dañ. v.
Et ipi p̃parãt̃ cogitatões: q2 hõ videt ea q̃ parẽt: de⁹ aũt ĩtuet̃
coꝛ: vt h̃r̃. j. xvj. b. Sexto vidit q̃ greci afflicturi eſſent filios
iſrl̃ tp̃e Antiochi illuſtris q̊ coegit filios iſrl̃ trãſire ad gentilẽ
ritũ: ⁊ in tẽplo dñi poſuit abominãdũ idolũ: vt h̃r̃. j. Mach. j.
Et q̃ ꝑ mathathiã ⁊ filios ei⁹ greci foꝛẽt debellãdi ⁊ mũdãdũ
tẽplũ dñi: vt h̃r̃. j. Mach. iiij. ⁊ ꝓpt̃ h̃ dixit anna: Arc⁹ foꝛtiũ
ſuperat⁹ eſt. i. virtus grecoꝝ eſt debellata. Et infirmi accincti
ſunt roboꝛe. i. machabei q̊ reſpectu grecoꝝ videbant̃ nullius
momẽti: ⁊ tñ pluries eos ſuꝑauerũt ⁊ de terra iſrl̃ eiecerũt: vt
pt3 in ꝓceſſu libꝛi Machab. Septĩo vidit in ſpũ tribulatiões
futurã iudeiſ tp̃e amã agagite: ⁊ filios iſrl̃ liberãdos ab illa ꝑ
mardocheũ ⁊ heſter vt h̃r̃ ĩ ꝓceſſu lib. heſter. ⁊ q̃tũ ad h̃ dixit
anna: Repleti al̃s ſaturati: p̃us. i. amã ⁊ filij ei⁹ pleni diuitijs
✻ ⁊ delitijs tẽpoꝛalib⁹.

✻ p̃ncipes dñant̃ tm̃ ĩ t̃ra ⁊ nõ ĩ celo ſic̃ btĩ. † ¶ Et poſu.
ſup e. oꝛ. i. curã oꝛbis ſpũalẽ ⁊ tp̃alẽ. a ¶ Pedes ſan. ⁊c̃. Moraliter
Ne coꝛruãt in foueã moꝛtalis culpe ⁊ inde in foueã gehẽne.
b ¶ Et ipij ⁊c̃. ſ. culpe ⁊ poſtea gehẽnal̃ miſ̾ie. c ¶ Quia
nõ in foꝛ. ſu. ſ. coꝛpali ⁊ tp̃ali. c ¶ Roboꝛabit̃ vir. eo q̃
eſt defectiua. † ¶ Dñm foꝛ. ⁊c̃. i. demões ⁊ pctõꝛes obſtina
ti. † ¶ Et ſup ipos ⁊c̃. Illa ſnĩa terribili. Ite maledicti ⁊c̃.
Mat. xxv. a. q̃ dabit̃ ĩ celo aereo. d ¶ Dñs iu. fi. ter. i. ho
mines d̾ oĩb⁹ finib⁹ t̃re. e ¶ Et da. im. re. ſ. i. xp̃o hoĩ: q2 tũc
oĩa ꝑfecte ſbijciẽt̃ ei: iõ ſbdit̃. f ¶ Et ſubli. ⁊c̃. i. ipi⁹ ptãtẽ.

✻ Poꝛro filij

G a ¶ Chriſti ſui. Chriſtiani pp̄li chriſmate vncti. totū tñ corp⁹ E cū capite ſuo vnus eſt chriſt⁹. Hec anna ꝓphetauit mater ſamuelis: in quo tunc figurata eſt mutatio veteris ſacerdotij: ⁊ nūc īpleta: qñ infirmata eſt fecūda: vt nouū haberet ſterilis in chriſto ſacerdotiū. b ¶ Heli. Interp̄taꝛ extraneus: a deo enī alienus eſt / qui ſubditos non corrigit. Ophni infamia ꝯuerſiōis: merito aūt ſic vocaꝛ / qui differt ꝯuerti in melius. Phinees oris obduratio vel ori par/cens. Duos phinees ſacerdotes legimus. Alterū iuſtū eleaçari filiū: alterū iniuſtū filiū heli. Sacerdotes q̄ cuſtodiūt os ſuū ne exeat inde aliqđ prauū: in filio eleaçari ſignanꝛ. Qui autē os habēt obturatū vel īperitia: vel pctōꝝ ꝯſciētia in filio heli figurāꝛ. c ¶ Porro filij heli / filij be. Refert ioſephuſ heli ſacerdoti erāt duo filij ophni ⁊ phinees circa hoīes iniurioſi: ⁊ circa diuinitatē impij: nulliqꝫ iniq̄tati parcebāt ⁊ alia q̄dē munera ab oblaturis ꝓpter honorē ſibimet ſequeſtrabāt: alia rapine modo tollebāt: mulieribus religionis cauſa ꝯueniētibus cōtumelias inferebāt: alijs violētias faciētes: alijs ꝑſuadentes donis: nihilqꝫ eoꝝ vita a tyrānide peſſima differebat. Vñ ⁊ heli ꝓ eoꝝ iniquitate dānatus eſt: q꞉ min⁹ ſeuera aīaduerſiōe plectebat: etſi quidē coercuit / ⁊ corripuit: cum lenitate tñ ⁊ māſuetudīe patris / nō ſeueritate ⁊ auctoritate pōtificꝭ. Diſcāt ergo ſacerdotes: quia ꝓpter ſcelera populi punientur / ⁊ ſubditorū culpa illis imputabiꝛ.

Phinees

Ioſephus

¶ cornu chriſti capitis. ſcꝫ ⁊ membrorum regnum ſublime monſtrabiꝛ: quod nūc ab infidelibus deſpiciꝛ.

a cornu xp̄i ſui. Et abijt helchana in ramatha in domū ſuā. Puer a aūt erat miniſter in ꝯſpectu dñi: h c añ faciē heli ſacerdotis. Porro b

a ¶ abſqꝫ iugo abſqꝫ dño.

filij heli: filij bělial: neſciētes do c minū neqꝫ officiū ſacerdotū ad pplm: ſed q̄cūqꝫ imolaſſet victimā: veniebat puer ſacerdotꝭ / dū coq̄renꝛ carnes: ⁊ habebat fuſci d nulā tridētē in manu ſua: ⁊ mittebat eā in lebetē vel in chaldariā: aut ī ollā ſiue ī cacabū: ⁊ oē qđ leuabat fuſcinl'a / tollebat ſacerdoſ ſibi. Sic faciebant vniuerſo iſrl'i veniētiū in ſilo. Etiā añqꝫ adole e rēt adipē: veniebat puer ſacerdotis: ⁊ dicebat imolanti: Da mihi f carnē vt coquā ſacerdoti: nō eni accipiā a te carnē coctā / ſed crudā. Dicebatqꝫ illi imolās: Incē g datur primū iuxta morem hodie adeps: ⁊ tolle tibi quātūcūqꝫ deſiderat aīa tua. Qui reſpōdens aiebat ei: Nequaqꝫ. Nūc eni dabis: alioquin tollā vi. † Erat ergo h peccatū puerorū grāde nimis corā dño: q꞉ detrahebant homīes i ſacrificio dñi. Samuel autēꝫ mi k niſtrabat ante faciē dñi puer / ac / l

ideo vocat eos aduerſarios dei: ⁊ in aduentu meſſie deterreri ⁊ ſubiugarꝛ. idō ſubdiꝛ: Dñs iudicabit fines terre: reddēs penā ꝓ peccatis ꝑpetratis. Et dabit imperiū regi ſuo. i. meſſie futuro ꝟm ip̄os. Et ſublimabit cornu. i. poteſtatē chriſti ſui. i. meſſie: qđ idē ſignificat. Meſſias enī hebraice: chriſtuſ grece: ⁊ vnct⁹ latine idē ſignificāt. Reges enī ꝑ inunctionē inſtituebanꝛ: ⁊ iudei expectāt meſſiā futurū regē ⁊ dñari tp̄alīꝛ ſuꝑ totū mūdū. Ex p̄dictꝭ ptꝫ ꝙ expectāt p̄dictū meſſiā circa ceſſatiōeꝫ romani īperij: et ꝟm ꝟitatē ille q̄ tūc veniet in maxima poteſtate tp̄ali erit antichriſtus: ꝟm ꝙ dicit apl's. ij. ad Timo. ij. ca. Ubi ſignū precedēs aduētum antichriſti dixit eſſe ceſſationē romani īperij dicēs: Niſi venerit diſceſſio primū. i. diſceſſio a ſubiectiōe romani īperij: ꝟm ꝙ exponūt doc. ⁊ reuelatus fuerit homo pctī filius perditionis. i. antichriſtus ⁊c̄. a ¶ Puer aūt erat miniſter. Ex hoc ptꝫ qđ ſupra dictū eſt. ſ. ꝙ helchana pater ſamuliſ fuit de tribu leui: aliter filius ei⁹ nō poſſet miniſtrare in tēplo dñi. b ¶ Porro filij heli. Hic ꝯſequēter deſcribiꝛ malicia filioꝝ heli ⁊ ſamuelis que fuit occaſio terminādi regimē iudicū et inchoandi regimen regū. Primo igiꝛ deſcribiꝛ malicia filiorū heli. Secūdo filiorū ſamuelis ca. viij. Prima in duas: q꞉ p̄mo deſcribiꝛ filiorū heli tranſgreſſio. ſecūdo trāſgreſſionis punitio / ibi: Uenit autē vir dei. Circa primū deſcribēdo filiorū heli maliciam ſcriptura ſimul exprimit ſamuelis iuſticiaꝫ: vt oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcant. Primo ergo exprimiꝛ malicia filiorū heli / cū diciꝛ: Porro filij heli filij belial. i. abſqꝫ iugo legis diuine. ideo ſubditur: b ¶ Neſciētes dñm neqꝫ officiuꝫ ſa. ad pplꝫ ⁊c̄. Ueniebat puer ⁊c̄. De mādato filioꝝ heli: q̄ erant ſacerdotes ſub patre ſuo. d ¶ Et habebat fuſcinulā tridētem in manu ſua: Id eſt inſtrumentū ad extrahendū carnes / habēs tres dentes. e ¶ Etiam anteqꝫ adolerent adipē. i. filij heli: quia ad eorū officiū pertinebat cremare adipes ſacrificiorū ſuꝑ altare holocauſtorū. f ¶ Da mihi carnē vt coquam ſacerdoti. In hebreo habeꝛ: Da mihi carnē ad aſſandū ſacerdoti: ꝓpter hoc enī volebant accipere carnē crudā vt coquereꝛ ⁊ parareꝛ ad eorū volūtatē contra dei legē. g ¶ Incendaꝛ primū iuxta morē hodie adeps. Illud enim de ſacrificijs debebatur dño: et ideo primū debebat ſibi offerri. h ¶ Erat ergo peccatū puerorū grande nimis corā dño. Dicunꝛ autē pueri morib⁹: nō etate quia iā erant homīes ꝓuecti. i ¶ Quia detrahebant homīes a ſacrificio dñi. Propter quod peccatū eorū erat contra deū: ⁊ redundabat in totū populū. Cōſequēter iuxta iſtorum maliciā deſcribiꝛ innocentia ſamuelis / cū diciꝛ: k ¶ Samuel aūt ⁊c̄. Nō in officio ſacerdotali: ſed in miſterio ſibi cōpetēti. l ¶ Puer accinct⁹. i. eſt ꝓmpt⁹ ⁊ parat⁹.

Diuiſio

b

Ni.de ly. ⁂ Et tunicā.

⁂ ⁊ delitijs tēporalibus. Pro panibus ſe locauerūt: q꞉ ꝓ ſeruāda ⁊ ſuſtētanda vita ſua libēter ſuppoſuiſſent ſe ſeruituti heſter ⁊ mardochei. vnđ Heſter. vij. diciꝛ ꝙ amā rogauit heſter reginā ꝓ aīa ſua ⁊ famelici ſaturati ſunt. i. iudei q̄ tūc erāt pauperes ⁊ abiecti: ꝑ heſter ⁊ mardocheū fuerūt eleuati ꝑ totū imperiū aſſueri. Donec ſteriliſ peperit plurimos. i. hierl'm ſiue iudea q̄ ꝟm hebreos mō diciꝛ ſterilis: eo ꝙ iudei q̄ ſunt ei⁹ filij inde ſūt eiecti: ⁊ ꝑ orbē diſꝑſi: pariet tñ plurimos: vt dicūt q꞉ in aduentu meſſie quē expectant: dicunt hierl'm ⁊ iudeā debere replere filijs iſrl' ibidē de diuerſis mūdi partib⁹ cōgregādis: ⁊ dicūt ꝙ tūc oēs alie nationes ſubijcienꝛ eis. Et q̄ multos habebat filios infirmata eſt. i. roma ſiue romanū imperiū qđ vaſtauit iudeā ⁊ diſꝑſit iudeos: tūc debilitabiꝛ ⁊ ad nihilū deduceꝛ. Sꝫ illud qđ hic diciꝛ de partu ſterilis ꝟm veritatē intelligiꝛ de eccleſia que p̄mo videbaꝛ ſterilis ꝓpter paucitatē fideliū: ſed peperit plurimos in ꝯuerſiōe multitudinis gentiū ad fidē. ⁊ ſic exponit apl'us ad Gal. iiij. ca. Letare ſterilis ⁊c̄. Et que multos habebat filios infirmata eſt. i. ſynagoga: vt ptꝫ per orbē vniuerſum. Dñs mortificat. hic ꝯñr oſtēdiꝛ ꝟm dictum ionathan filij oçiel. vñ p̄dicta ꝯtingāt ſcꝫ ex virtute diuina qui poteſt mortificare viuentes: ⁊ viuificare mortuos. i. potētes huius ſeculi deducere ad nihilū: ⁊ abiectos ⁊ īpotētes qui quaſi mortui ⁊ deſcendentes ad inferos computanꝛ reducere ad proſperū ⁊ potentē ſtatū: ⁊ eodem modo exponiꝛ quod ſubditur: Domin⁹ pauperē facit ⁊ ditat humiliat ⁊ ſubleuat: quia ꝟm ip̄m populū iudaicū quē depauperauit ⁊ humiliauit ꝑ romanos ditabit ⁊ ſubleuabit per regē meſſiā: ⁊ ſic eleuabit eū de ſtercore vilificationis ad ſedē glorie ⁊ exaltationis tēporalis. Dñi enī ſunt cardines terre. In hebreo habetur: Fortes terre. Et poſuit ſuper eos orbē: qui terra tenet infimū locum: ſicut in domo fundamentū. Pedes ſanctorū ſuorū ſeruabit: ne ruant in culpam / ⁊ inde in gehennā. Et impij in tenebris cōticeſcent ſe in tenebris gehēne. Quia nō in fortitudine ſua roborabiꝛ vir: q꞉ non poteſt ꝓpria virtute ſubſiſtere niſi diuina virtute ſuſtenteꝛ. Dominū formidabūt aduerſarij eius. i. omēs gentiles quos vocat omēs extra ſectam iudaicā exiſtentes: ⁊

† 50. diſt. c. de his vero

⁂ Ephot li

⁂ b ¶ Porro filij heli filij belial. neſcientes dñm neqꝫ officiū ⁊c̄. Et ideo per ip̄os ſignanꝛ mali ſacerdotes noue legis quorū puer. i. ſenſualitas que tendit ad delectabilia carnis ſicut puer ad irrationabilia haber fuſcinulā tridētem: ⁊ per vnū dentē ſignaꝛ concupiſcentia carnis qua attrahunꝛ corporis delectabilia: per aliū vero ꝯcupiſcētia oculoꝝ qua attrahunꝛ bona tp̄alia. Per tertiū ſꝫo ſuꝑbia vite qua attrahūtur dignitates ⁊ excellētie. Ad hec enī tria ſibi attrahēda ſupra modū ſtudēt mali curati clerici ⁊ p̄lati. h ¶ Erat ergo pctm̄ ni. grāde ⁊c̄. q꞉ detrahebāt hoīes a ſa. dñi. Sic eſt hodie q꞉ ꝓpter malā vitā clericorū curatoꝝ ⁊ p̄latoꝝ: multi laici tā de principibus q̄ꝫ de vulgaribus retrahunꝛ a bonis oꝑibus ⁊ ad mala dilabunꝛ. Greg. in paſtora. Cū paſtor ꝑ abrupta gradiꝛ cōſequēs eſt: vt grex ad p̄cipitiū ſequaꝛ.

Moraliter

p.3.a. a ¶ Et tunicā. Tunica quā faciebat anna.i.gratia:ꝛ puero tradebat inceptiua doctrina eſt:q̄ fideles ꝑma rudimēta accipiunt.vn̄: Lac vobis potū dedi nō eſcā. Suphumerale ꝟo lineū caſtitatē ꝛ ꝯtinētiā cū bonis opibus ſignat. Qui enī dn̄o miniſtrare deſiderat/neceſſe eſt vt caſte ꝛ ꝯtinēter viuat:ꝛ bonis opib⁹ ſe exerceat. b ¶ Si peccauerit vir ꝛc. Nō eo mō peccaꝫ in virū:quo peccaꝫ in deū: qꝛ peccare ī virū.i.ꝯtra ꝓximū leuius eſt ꝛ venialius. In deū ꝟo peccare.i.a cultu ei⁹ recedere:impietatꝭ pctm̄ eſt: qꝺ difficilius puniꝫ:ꝛ tardius remittiꝫ:ꝛ cū q̄s in virū peccat placato viro facit ſibi deū placabilē. Sed cuꝫ q̄s in deū peccat:q̄s oꝛabit ꝓ eo?id eſt ꝑ quē ſibi deū faciet ꝓpitiū: nō ꝙ nulla ſperanda ſit venia eis q̄ in diuino peccāt officio:ſꝫ maioꝛ eſt pena ꝛ tardioꝛ venia his q̄ in reb⁹ deo ſacratꝭ offendūt:q̄ſi ꝟbo vꝉ facto leſerint ꝓximū: qꝛ q̄to maioꝛ glia tāto ḡuioꝛ offēſa. ſi pec

Ni. de ly. ☙ Patris tui

a ¶ ſuphumerali. ¶ nō eo quo induebaꝫ pontifex .illud enī quattuoꝛ coloꝛib⁹ deſtinguebatur hyacintho cocco : byſſo.ꝛ auro. ¶ qꝺ minoꝛibus gradibus conceſſum erat.

a cinctus ephot lineo : ꝛ tunicā par- a b
uā faciebat ei mater ſua: quā affere
bat ſtatutis diebus aſcēdens cū vi
ro ſuo vt imolaret hoſtiā ſolennē:ꝛ
votū ſuū:ꝛ bn̄dixit heli helcanę et
vxoꝛi eius:dixitq̄ꝫ ei: Reddat tibi
dn̄s ſemē de muliere hac/ ꝓ fęnoꝛe
qꝺ cōmodaſti dn̄o. Et abierūt i lo
cū ſuū: Viſitauit ergo dn̄s annā/ꝛ
ꝯcępit:ꝛ peperit tres filios ꝛ duas
filias. Et magnificatus eſt puer ſa c
muel apud dn̄m. Heli autē erat ſe d
nex valde. Et audiuit oīa q̄ facie- e
bant filij ſui vniuerſo iſraeli:ꝛ quō f
doꝛmiebāt cū mulierib⁹ q̄ obſerua
bant ad oſtiū tabernaculi. Et dixit g
eis: Quare facitis res huiuſcemo-
di : q̄s ego audio res peſſimas ab
oīm̄ pplō? Nolite filij mei. Non eſt
eni bona fama quā ego audio : vt h
b trāſgredi faciatis populū dn̄i. Si i
peccauerit vir i virū : placari ei po
teſt de⁹†Si autē peccauerit in deū k
vir:quis oꝛabit ꝓ eo? Et nō audie l
rūt vocē pr̄is ſui:qꝛ voluit dn̄s oc m
cidere eos. Puer autē ſamuel ꝓfi- n o
ciebat atq̄ꝫ creſcebat:ꝛ placebat tā p
deo q̄ꝫ hoibus. Venit autē vir dei q
ad heli:ꝛ ait ad eū. Hęc dicit dn̄s: r
Nunq̄d nō aperte reuelat⁹ ſum do
mui patris tui cū eſſet in ęgypto in
domo pharaonis? Et elegi eum ex
oībus tribub⁹ iſrꝉ mihi in ſacerdo-
tem/ vt aſcenderet ad altare meū:ꝛ
adoleret mihi incēſum : et poꝛtaret s
corā me ephot : ꝛ dedi domui pr̄is t
tui oīa de ſacrificijs filioꝝ iſrael.
Quare calce abiecistꝭ victimā me- v
am:ꝛ munera mea q̄ p̄cępi vt offer

* a ¶ Ephot li. nō eſt tale veſtimētū ſicut ephot ſūmi ſacerdotis:qꝺ alio noīe diciꝫ ſuphumerale. de quo habeꝫ Exo.xxviij.ſed erat q̄dā veſtis linea q̄ vtebanꝫ leuite in ſuis officijs miniſtrando. b ¶ Et tunicā par. In hebꝛeo habeꝫ. Et palliū puū. Cetera patēt vſq̄ꝫ ibi: c ¶ Et magnifica.eſt ꝛc. Ex quo ptꝫ ſue bonitatis augmētum. d ¶ Heli aūt erat ſe. Hic reuertiꝫ ſcriptura ad deſcribendū maliciā filioꝝ heli: qꝛ patri arguēti nō acq̄euerūt:ſed obſtinati in malicia remāſerūt.ꝛ h̄ eſt qꝺ dꝛ: e ¶ Et audiuit oīa ꝛc. retrahētes eū a ſacrificijs dn̄i ꝓpter pꝛedicta. f ¶ Et quō doꝛ.cū mulie. iſte erāt mulieres q̄ veniebāt: vt purificarenꝫ poſt partū: vt p̄cipiꝫ Leuitꝭ.xij.ꝛ filij heli ſollicitabāt eas ꝛ aliq̄s decipiebāt. B g ¶ Et dixit eis ꝛc. rep̄hendit eos nimis molliter. ꝓpꝫ qꝺ dicit Hiero. ſup locū iſtū: Heli ꝓ iniq̄tate filioꝝ ſuoꝝ dānatus eſt:coꝛripuit q̄dē eos: ſed lenitate pr̄is nō auctoꝛitate pōtificis:ꝛ qꝛ eos tenebaꝫ coꝛripe.iō nō ſolū ꝓ iniq̄tate filioꝝ: ſed etiā ꝓ ſua fuit puniꝫ⁹. h ¶ Ut trāſgre.fa.ꝛc qꝛ ſicut dictū eſt ꝓ malicia eoꝝ pplꝰs retrahebaꝫ a ſacrificijs debitis : et a debita reuerētia erga deum. i ¶ Si pecca.vir.ꝛc.per orōnes ꝛ ſacrificia. k ¶ Si autē pec.in deū ꝛc. q.d.remitteꝫ ſibi per talia. nō qꝛ tale pctm̄ ſit ſimpliciter irremiſſibile : ſed qꝛ de difficili eſt remiſſibile : ꝛ per talē modū dicit ſaluatoꝛ Matth.xij.c. Qui aūt dixerit ꝟbū cōtra ſpm̄ ſctm̄: nō remitteꝫ ei in hoc ſeclō neq̄ꝫ in futuro. l ¶ Et non au.vo.pa.ſui. Ex q̄ ptꝫ eoꝝ obſtiatio. m ¶ Quia volu.de⁹ occi.eos ꝛc.ꝯtrariū aūt videꝫ dici Ezech.xxxiij.c. Nolo moꝛtē pctōꝛis ꝛc. Dicēdū ꝙ deus nō vult moꝛtē pctōꝛis per ſe:ſed ꝑ ſe vult iuſticiā ſuam:ſicut ꝛ bonitatē: ad quā ſequiꝫ punitio peccatoꝛis que aliq̄n fit ꝑ moꝛtē coꝛpalē:ꝛ aliq̄n cū hoc per moꝛtē gehēne. n ¶ Puer aūt. Hic cōuertiꝫ ſcriptura ad deſcribendū ſamuelis iuſticiā iuxta filioꝝ heli maliciā rōne ſupꝛadicta/cū dꝛ: o ¶ Pꝛoficiebat atq̄ꝫ creſce.ꝛc.etate ſcꝫ ꝛ virtute. p ¶ Et placebat tam deo ꝛc.ſicut diciꝫ de ſctō ſebaſtiano:neceſſe erat vt quē deus tanta ꝑfuderat grā ab oībus amareꝫ q ¶ Venit aūt vir dei. Hic ꝯn̄r deſcribiꝫ trāſgreſſiōis filioꝝ heli punitio:ꝛ ꝑmo deſcribiꝫ hui⁹ punitionis denūciatio.ſcꝺo executio ca.iiij. Pꝛima in duas:qꝛ ꝑmo denūciaꝫ ꝑ nūciū extraneū.ſecūdo ꝑ diſcipulū ſubiectū.iij.ca. Circa ꝑmū diciꝫ: Venit aūt vir dei iſio

vir dei ad heli.hui⁹ viri nomē nō exꝑmiꝫ:ꝛ iō circa hoc varie diciꝫ: Ab antiq̄ dixerūt aliq̄ ꝙ fuit phinees fili⁹ eleaçari ſacerdotis q̄ adhuc viuebat. Sed hoc videꝫ impoſſibile:qꝛ phinees an̄ moꝛtē moyſi iā erat ad minus.xxx.annoꝝ vꝉ circiter: qꝛ tūc factus fuit phinees ꝑnceps exercit⁹ cōtra madianitas: vt habeꝫ Nu.xxxi. Itē a moꝛte moyſi vſq̄ꝫ ad moꝛtē heli an̄ quā pauco tēpoꝛe vir iſte dei venit ad heli fluxerūt anni trecenti.lvij.qꝺ declaraꝫ ſic : qꝛ ducat⁹ ioſue incepit īmediate a moꝛte moyſi. Temp⁹ aūt ipſius ioſue quo pꝛefuit nō exꝑmiꝫ in ſcriptura:ſed cōtineꝫ ſub tpe othoniel q̄ ei ſucceſſit. et hoc tēpus fuit.xl.annoꝝ vt habeꝫ Iudic.iij. Poſt ipm̄ aioth pꝛefuit.lxxx. annis . Iudicū.iij. Poſtea delboꝛa .xl.Iudic.v. Poſtea gedeon.xl. Iudic.viij. Poſtea abimelech tribus annis Iudic.ix. Poſt eū thola.xxiij.Iudic.x. Poſt thola iair.xxij. Iudic.x. Poſt iair filij iſrael fuerūt ſine iudice xviij.annis quibus ſeruierūt philiſteis ꝛ filijs ammon: vt habeꝫ Iudic.x. Poſtea iephe p̄fuit ſex annis Iudic.xij. Poſt eum abeſſan annis ſeptem: Iudic.xij. Poſt eū ahialon.x. Iudic.xij. Poſt eum abdon.viij.Iudic.xij. Poſt eū ſamſon.xx. Iudic.xvj. Poſt eum heli.xl.vt habeꝫ.j. Reg.iiij.qui ſimul iuncti faciūt annos.ccclvij. Alij vero dixerūt ꝙ iſte vir dei fuit helias ꝓpheta:ſed hoc etiā videꝫ impoſſibile:quia ante moꝛtē heli iam helias fuiſſet.xx.annoꝝ ꝛ plus cū hic dicaꝫ vir ꝑm eos. Item a moꝛte heli vſq̄ꝫ ad tēpus quo helias fuit raptus.vt habeꝫ iiij. Regū.ij.ca.fluxerunt anni.ccviij quod declaraꝫ ſic:quia ſamuel pꝛefuit poſt heli cuius tēpus nō expꝛimiꝫ: ꝛ ideo contineꝫ ſub tempoꝛe ſaulis.ꝛ iſtud tempus fuit.xl.annoꝝ vt habeꝫ Actꝭ.xiij. Poſt ſaul regnauit dauid. xl.annis.ij.Reg.v. Poſt dauid Salomon.xl.iij.Reg.xj. Poſt eum Roboam.xvij.iij.Regū.xiiij. Poſt eum abia trib⁹ annis.iij.Regū.xv. Poſt eum aſa.xlj.iij. Regū.xv. Poſt eum ioſaphat.xxv.iij. Regum.xxij. Poſt eū ioꝛam annis duobus vſq̄ꝫ ad moꝛtem ochoçię regis iſrael: vt habeꝫ.iiij Regum.j.qui anni ſimul iuncti faciunt annos.ccviij. Huic autē ochoçie helias denunciauit moꝛtem ſuam viam anteq̄ꝫ raperetur : vt habeꝫ.iiij. Reguꝫ.j.pꝛopter quod alij dicunt ꝙ iſte vir dei de quo hic agitur fuit angelus in ſpecie viri. Hebꝛei autē moderni dicunt ꝙ fuit helchana pater ſamuelis a deo miſſus ad ipſum heli arguendum:ꝛ penam debitam ſibi ac filijs ſuis nunciandum.ideo ſubditur: r ¶ Hec dicit domin⁹: nunquid nō aperte reuelatus ſuꝫ domui pa.tui ꝛc.de iſta reuelatione autem habeꝫ Exo.iiij. vbi dicitur ꝙ aaron a quo deſcendit iſte heli.vt dictum eſt ſupꝛa.j.caplō per domini reuelationem iuit obuiam fratri ſuo moyſi et tunc reuelatum fuit ſibi ꝙ futurus erat ſummus ſacerdos : vt hic dicitur licet Exodi.iiij.non expꝛimatur. s ¶ Et poꝛtaret ephot coꝛam me: Id eſt ſuperhumerale cui coniunctum erat rationale iudicij : vt habetur Exo.xxviij. t ¶ Et dedi domui patris tui om.de ſa. filio.iſrꝉ.i.oīa ad ipſos ꝑtinentia: quia aliqua de ſacrificijs cremabanꝫ ad honoꝛem diuinum:ꝛ aliq̄ erāt ipſoꝝ offerētiū in ſacrificijs pacificoꝝ.vt frequēter ſupꝛa dictum eſt. v ¶ Quare calce abieciſtis victimā meā ꝛc.i.contēptibilē reddidiſtis : qꝛ filij heli pꝛius accipiebāt partē ſuā q̄ꝫ pars diuina offerreꝫ ꝛ cremareꝫ:ꝛ qꝛ aliquādo accipiebāt pꝛo ſe illa que debebāt deo offerri.ideo ſubdiꝫ: C D

* Et magis

† 50.diſt.c. alienū. De pe.diſt.1.§. ꝙ aūt

a ¶ Patris tui miniſtraret. Aarõ
.ſ. Quis enim alius fuit in egyptiaca
ſeruitute: qui poſt liberationẽ electus
ſit in ſacerdotẽ: quicunqꝫ enĩ ex eius
genere eſt: cũ videt ſacerdotiũ chꝛiſtia
noꝝ pollere per mundũ: ſibi autẽ eſſe
ſubtractũ/doloꝛe ⁊ meroꝛe tabeſcit.
b ¶ Emulũ tuũ. Rab. Emulus do
mus heli fuit Sadoch ſacerdos: q̃ ab
iecto abiathar a Salomõe ſacerdotiũ
ſuſcepit. vñ pꝛoiecit ſalomon abiathar
ne eſſet ſacerdos dñi: vt impleret ver
bũ dñi quod locutus eſt ſup domũ he/
li. c ¶ Ut deficiãt oculi tui. Rab.
Aug⁹. vt ſemp ſcꝫ ſit de domo heli in
domo dñi: qui in dignitate ſacerdotij
vidẽs aliũ ſubſtitutũ: ⁊ ſe deſtitutũ: de
ficiat aĩo ⁊ tabeſcat. Hec aũt mutatio
ſacerdotij in xp̃o plene cõpleta eſt q̃ a
ſamuele figurata. poſt ſamuelẽ enĩ ſa/
cerdotes fuerunt de genere aaron: ſa/
doch et abiathar: et alij vſqꝫ ad tẽpus
chꝛiſti. d ¶ Et aĩam meam faciet.
Deus' quõ aiam habere dicaƭ Rab. Aug. Nõ habet deus aĩam ſed
tropice dicit aĩam habere ſicut manus
⁊ pedes/⁊ cetera coꝛpis mẽbꝛa. De ſa
muele aũt dici poteſt: qꝛ in oĩbus deo
paruit. Chꝛiſt⁹ aũt in oĩbus deo patri
Joh.8.d placuit. Unde que placita ſunt ei facio
ſemp: cui pater edificauit domũ: q̃ do/
m⁹ nos ſum⁹: ſi fiduciã ⁊ gratiã ⁊ glo/
riã ſpei vſqꝫ ad finẽ retineam⁹. De ſa/
muele autẽ dici nõ poteſt: ꝙ edificata
ſit ei domus fidelis: que coꝛam chꝛiſto
dñi. i. ſamuele incedat cunctis diebus
cũ legamus in ſequẽtibus: qꝛ filij eius
poſt auariciã declinauerunt: niſi foꝛte
domũ eius plebẽ iudaicã accipiamus:
que cũctis diebus ſacerdotij eius dño
ſeruiuit. Unde ⁊ requieuit domus iſrƚ
poſt dñm. e ¶ Futurũ eſt autem.
Rab. Nõ ꝓpꝛie de domo heli hoc di/
††.10.a cit/ſed de domo aaron: de cuius gene
Eſa.38.b re vſqꝫ hodie veniũt ⁊ conuertunt.
Joh.6.f f ¶ Buccellã panis. Rab. Panis
quẽ ego dabo caro mea eſt pꝛo. m. v.
Quia dixerat ſe dediſſe cibos domui
aaron: de victimis veteris teſtamẽti:
q̃ fuerũt ſacrificia iudeoꝛũ: dicit eſſe po
ſtulãdã buccellã panis ad comedẽdũ:
quod eſt ſacrificium chꝛiſtianoꝝ et pa/
bulũ animarũ.

renƭ in tẽplo: ⁊ magis honoꝛaſti a
filios tuos q̃ꝫ me: vt comederetis
¶ nõ cõtenti parte cõceſſa vobis.
pꝛimitias omĩs ſacrificij iſrƚ pplĩ
mei: Propterea ait dñs de⁹ iſrƚ:
Loquẽs locutus ſum/vt domus b
a tua et domus patris tui miniſtra
a ¶ nõ qđ vmbꝛa eterna ſed veritas.
ret in ꝯſpectu meo vſqꝫ in ſempi
ternũ. Nũc aũt dicit dñs: Abſit c
a ¶ ſicut ſamuel.
hoc a me. Sed q̃cunqꝫ honoꝛifi/ d
cauerit me/gloꝛificabo euꝫ. Qui e f
aũt cõtẽnũt me/erunt ignobiles. g
a ¶ noui teſtamẽti in q̃ non eſt ſacerdos ꝺm
aaron. b ¶ dignitatẽ ⁊ robur ſacerdotij.
Ecce dies vẽniũt ⁊ pꝛęcidã bꝛa/ h
¶ aaron.
chiũ tuũ: ⁊ bꝛachiũ domus pr̃is
a ¶ ſacerdos magnus.
tui/ vt nõ ſit ſenex in domo tua.
¶ chꝛiſtianũ populũ.
b Et videbis ęmulũ tuũ in tẽplo/ i
in vniuerſis ꝓſperis iſrƚ: ⁊ nõ erit k
ſenex in domo tua oĩb⁹ diebus.
Uerũtamẽ nõ auferam penitus l
virum ex te ab altari meo: ſed vt m
deficiãt oculi tui: ⁊ tabeſcat aĩa
a ¶ hoc impletũ eſt q̃n ſaul iuſſit interfici ſa
cerdotes de ſtirpe eius.
¶ vel infidelitate: vel gladio titi.
tua: ⁊ pars magna dom⁹ tuę mo/
rieƭ: cũ ad virilẽ ętatem venerit.
a ¶ mutandi ſacerdotij. moꝛs enĩ filioꝛũ ſi/
gnificat moꝛtẽ nõ hoĩs: ſed ſacerdotij.
† Hoc aũt erit tibi ſignũ quod n
vẽturũ eſt duob⁹ filijs tuis/ oph
a ¶ in bello.
ni ⁊ phinees. In die vna moꝛieƭ o
ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacer/ p
a ¶ vnde que placita ſunt ei facio ſemp.
c dotẽ fidelẽ q̃ iuxta coꝛ meũ ⁊ ani
a ¶ eccƚiam vel hieruſalẽ ſupernã.
mã meã faciet: et ędificabo ei dõ
a ¶ dom⁹. ¶ ꝯuerſabit. ¶ de moꝛte ad vitã.
mũ fidelẽ: ⁊ ambulabit coꝛã chꝛi q
d ſto meo cũctis dieb⁹. Futurũ eſt r
autẽ: vt quicũqꝫ remãſerit in do/
mo tua: veniat vt oꝛeƭ pꝛo eo: et
a ¶ oꝛis confeſſionẽ. b ¶ ſacrificiũ ſaluta/
re abiectis carnalibus.
offerat nũmmũ argentęũ ⁊ toꝛtã
panis: dicatqꝫ: Dimitte me obſe s
a ¶ .i. ip̃am plebẽ chꝛiſto ſacerdote pollẽtẽ.
Uñ vos aũt gen⁹ electũ regale ſacerdotiũ ⁊c̃.
cro ad vnãm partẽ ſacerdotalẽ/
e vt comedã buccellã panis.

Nico.de lyra

a ¶ Et magƚ honoꝛaſti filios
tuos q̃ꝫ me. Et qꝛ heli tenebaƭ filios
ſuos coꝛripere de ꝯtẽptu diuino. iõ dꝛ
hic magƚ honoꝛaſſe filios ſuos q̃ꝫ deũ.
b ¶ Loquẽs locutus ſum: vt ⁊c̃.
De domo patris ſui bñ inuenitur hoc
ſcriptũ: quia ipſi aaron de quo iſte he/
li deſcendit a deo fuit datũ ſacedotiuꝫ:
vt habetur Exo. xxviij. ſed de iſto heli
ꝙ conceſſum fuerit a deo ſibi ſacerdo/
tium ⁊ domui eius non inuenitur niſi
in iſto loco: ⁊ ideo dicunt hic hebꝛei ꝙ
illi qui deſcenderunt de aaron per ele/
açar quibus ex oꝛdinatione diuina de
bebaƭ ſacerdotiũ añ tp̃s heli fuerũt ne
gligẽtes in rep̃hẽſione ⁊ doctrina pplĩ
iſrƚ qui declinabat ad idolatriã ⁊ ad alia enoꝛmia pctã: ideo iu
ſto dei iudicio tranſlatũ fuit ſummũ ſacerdotium de filijs elea
çar ad filios ithamar in iſto heli. Deus enim ſuo iudicio iuſto
mutat tẽpoꝛa ⁊ etates: tranſfert regna atqꝫ conſtituit vt dici/
tur Dañ. ij. et eodem modo dicendũ eſt de ſummo ſacerdotio
⁊ alijs dignitatibus. c ¶ Abſit hoc a me. Ex hoc patet ꝙ
ꝓmiſſiones diuine ⁊ collationes alicuius boni habendi futu/
ris tꝑib⁹ intelliguntƭ ſub ꝯditiõe. ſ. ſi illi q̃b⁹ fiũt tales ꝓmiſſio
nes vƚ

nes vƚ collatões bñ ſe habuerũt in vtẽ
do. iõ ſubdit: d ¶ Sꝫ q̃cũqꝫ ho. ⁊c̃.
Bñ vtẽdo ſũmo ſacerdotio vel alia di
gnitate. e ¶ Gloꝛifica. eũ. Cõſeruã
do eũ in ſtatu ſue dignitatƚ. f ¶ Qui
autẽ ꝯtẽnunt me. Abutendo colla/
ta ſibi poteſtate. g ¶ Erunt igno/
biles. Quia deijcientƭ a ſtatu ſue di/
gnitatis. h ¶ Ecce dies veniunt
⁊c̃. bꝛachium tuũ. i. poteſtatem ſum
mi ſacerdotij: quod impletũ fuit tẽpoꝛe
Salomonis: qui abiecto abiathar de
ſummo ſacerdotio qui deſcenderat de
heli: inſtituit ſummũ ſacerdotẽ qui de/
ſcẽderat de eleaçar: vt habeƭ. iij. Re/
gũ. ij. ⁊ tunc redijt ſummũ ſacerdotiuꝫ
ad pꝛimã lineam. i ¶ Et videbis
emu. tuũ ⁊c̃. i. ip̃m ſadoch ⁊ poſteros
ei⁹: tamẽ heli in ꝑſona ſua nõ vidit h:
qꝛ moꝛtuus fuit ante ꝑ annos. lxxx. qđ
patꝫ: qꝛ poſt heli ſamuel ⁊ ſaul p̃fuerũt
xl. annis: ⁊ dauid rex. xl. vt dictũ eſt ſu/
pꝛa codẽ ca. ſed illi qui deſcẽderunt de
heli hoc viderũt: in quib⁹ ip̃i heli quo/
dãmodo remãſerat: ſicut homo moꝛtu
us in filio viuẽte. ꝺm illud Ecci. xxx. a.
Moꝛtuus eſt pater ei⁹: ⁊ quaſi nõ eſt
moꝛtuus. ſimilẽ enĩ reliquit ſibi p⁹ ſe.
k ¶ Et nõ erit in do. tua oĩ. dieb⁹
Quia filij ſui interfecti fuerũt in virili
etate vt habeƭ. ĩ. ca. iiij. h etiã põt refer
ri ad ſacerdotes q̃s ſaul fecit interfici
vt habeƭ. ĩ. xxij. qui deſcẽderãt ſaltẽ ꝑ
maioꝛi ꝑte de heli. l ¶ Uerũtñ nõ
au. peni. vi. ab altari meo. Quia
poſt inſtitutionẽ ſadoch in ſũmo ſacer
dotio remãſerũt aliqui đ domo heli in
officio ſacerdotũ minoꝝ. Iſtud tñ erat
quodãmodo in ꝯfuſionẽ ⁊ anxietatem
ip̃oꝝ: eo ꝙ videbãt ſe deiectos a ſũmo h
ſacerdotio et alios loco eoꝝ poſitos. ⁊
hoc eſt qđ dꝛ: m ¶ Sꝫ vt de. o. tui.
ſcilicꝫ in filijs tuis licꝫ nõ ĩ ꝑſona tua.
n ¶ Hoc aũt ⁊c̃. i. moꝛs filioꝝ tuoꝝ.
o ¶ In die vna mo. Futura de ꝓxĩo
q̃ erit ſignũ ꝙ alia certitudinaliter eue
niẽt. poſtea. ſ. inƭfectio ſacerdotũ ꝑ ſau
lẽ: ⁊ trãſlatio ſacerdotij ad ſadoch ꝑ ſa
lomonẽ. p ¶ Et ſu. mihi ⁊c̃. i. ip̃m ſa
doch. q ¶ Et am. co. xp̃o meo ⁊c̃. i.
ſalomone. r ¶ Futuꝝ eſt ⁊c̃. Quia
inferioꝛes ſacerdotes habebãt recurre
re ad ſũmũ ſacerdotẽ vt ꝓ eis oꝛaret ⁊
faceret ei oblatõeꝫ. In hebꝛeo. hr̃: Ue
niat ad inclinãdũ ꝓ ſe in obolo argen/
teo ⁊c̃. quod ſic exponũt hebꝛei ꝙ ſacer
dotes remanẽtes de ſtirpe heli futuri
erãt humiliare ſe coꝛã ſummo ſacerdo/
te ⁊ oꝛare vt poſſent ſeruire in tẽplo ꝓ
p̃cio oboli argẽtei ⁊ toꝛte panis ĩ die:
⁊ lr̃a ſequẽs videƭ ꝯcoꝛdare/cũ dicit:
s ¶ Dicatqꝫ: di. me ob. ⁊c̃. Obo/
lus aũt eſt viceſima pars ſicli: vt habeƭ
Exo. xxx. ¶ In. i. Reg. ca. ij.
vbi dꝛ in poſtil. ad cui⁹ intellectũ ſciẽdũ
ꝙ dictio hebꝛaica q̃ poniƭ hic. ſ. ſebea
eſt equiuoca ⁊c̃.

Additio.

Illa dictio hebꝛaica
ſcꝫ ſebea nõ eſt ꝓpꝛie
ęquoca ꝓut hic poniƭ: ſolũ enĩ ſignifi/
cat ſeptẽ in ꝓpꝛia ſignificatiõe: lꝫ ſaturitatẽ ſignificet ꝺm ety/
mologiã: ſed trãſlatio nr̃a q̃ dicit plurimos ex alia rõne obti/
net ꝟitatẽ. Nã in hebꝛaico aliq̃n ſeptẽ accipiƭ ꝓ plurib⁹: vt in
telligaƭ numer⁹ determinat⁹ ꝓ indetermĩato/vt ibi: Appꝛehẽ/
dẽt ſe. mu. virũ vnũ Eſa. iiij. a. ⁊ ſic in alijs locis qđ idẽ eſt ac
ſi diceret plures mulieres app̃hẽdẽt virũ vnũ: ꝓut ibidẽ expo
niƭ. Et ſic tranſlatoꝛ noſter in hoc loco non ſolũ ſenſum ex ſen
ſu: ſed etiã verbũ ex verbo tranſtulit.

Puer aūt ſamu. ⁊c. a ¶ Precioſus. Ca. III Rab. Uñ in dieb⁹ illis nō erat viſio manifeſta. Propter pctā enī ppli ⁊ ꝑlatoꝝ: nō apparebat dñs ꝑ viſiones vel ꝑ angelicas reſpōſiones: ſicut patribus apparuit. b ¶ Lucernā. Rab. q̄ ardebat in tabernaculū añ lucē diei. Sub luce enī diei extinguebaꝷ: lucebaꝷ aūt vſq̄ in mane: vel hoc ſignificat. ꝙ heli in cecitate ꝑmaneret: donec funditus cū ꝑle ſua extingueretur. i. moreretur. ¶ Myſtice autē cecitas heli ſignificat cecitatē iudeorū: qui ꝑſentē ſaluatorē nō agnouerunt: nec fulgorē miraculoꝝ eius nec doctrinā: donec ſacerdotiū cū pplo ⁊ tēplo euerteretur. c ¶ Tinniēt am. au. ei⁹ ⁊c. Rab. Cōminatio dei eſt ſuꝑ heli ⁊ ſuꝑ domū eius. q: ſcz ꝓ peccato filioꝝ heli priuabaꝷ ſacerdotio domus domini: vnde aures audientium tinnient ſtupore vehementi.

Myſtice

Ni. de ly.

Puer aūt ſamu. Ca. III Hic ꝯñr deſcribiꝷ denūciatio pene future facta ipſi heli ꝑ ſamuelē ſibi ſbiectū. Circa quā ſic ꝓcediꝷ: q: primo deſcribiꝷ reuelatio facta ſamueli. ſcđo dicte reuelatiōis denūciatio ipī heli/ibi: Et ſamuel timebat. tertio hui⁹ manifeſtatio toti iſraeli/ibi: Creuit aūt ſamuel. Circa ꝑmū ſamuel a dño vocaꝷ. ſcđo punitio heli futura ei reuelaꝷ/ibi: Et dixit dominus. Circa ꝑmū poniꝷ cōditio tꝑis/cū dr: b ¶ Et ſermo dñi ⁊c. q: ꝓpter malicia filioꝝ heli ⁊ negligentiā pr̄is in corrigēdo ceſſauerāt rñſiōes ⁊ reuelatōes dñi. vñ ī hebreo hꝷ hic: Et ſmo dñi erat ꝓhibit⁹ vel obturat⁹ ⁊ redit in eandē ſnīam cū trāſlatione nr̄a: q: oē raꝝ ꝑcioſuꝫ. c ¶ Et oculi ei⁹ caliga. ⁊c. Hoc exponiꝷ vno mō: q: nō poterat videre de nocte: ſ; aliq̄ poterat videre d̉ die: qñ lucerna tabernaculi erat extincta: q: extinguebaꝷ qñ dies īcipiebat clareſcere. Alio mō ꝙ nō poterat videre lucernā ardētē: eo ꝙ offendebat viſum ei⁹ nimis debilitatū: ſ; iſte expoſitiōes nō videtur ꝯuenictes: q: nullus eſt ita cecutiens: q̄ nō magis videat lucernā ardētē q̄ extinctā: ⁊ ꝓcedūt ex ſuppoſitiōe falſi: vt dicūt aliq̄: ſcz ꝙ hec ſit ꝟa lr̄a. Nō poterat videre lucernā dei añq̄ extingueretur. In heb. eī ſic hꝷ: Et nō poterat videre: ⁊ hic finiꝷ verſus: qđ aūt ſequiꝷ eſt ꝑncipiū ꝟſus ſequētis Lucerna dñi nōdū extinguebaꝷ: ⁊ ſamuel dormiebat ⁊c. Ad cui⁹ ītellectū ſciēdū ꝙ in tēplo dñi plures lucerne ardebāt de nocte q̄ de die: ita ꝙ aliq̄ extinguebanꝷ in mane. Eſt igiꝷ ſenſus ꝙ adhuc nō erat tꝑs extinguēdi illas lucernas qñ ſamuel iacēs in lectulo ſuo fuit vocat⁹ a dño: q: fuit vocatus añq̄ eēt dies: ⁊ ſic extinctio lucerne nō referꝷ ad ꝑcedētia: ſcz ad caligationē oculoꝝ ipi⁹ heli: ſ; ad ſequētia videlꝫ ad denotationē tꝑis in quo reuelatio facta eſt ſamueli: ⁊ h̄ idē dicit mgr̄ in hiſtoriīs: ⁊ idē hꝷ libro de hebraicis q̄ſtionib⁹. ꝓpter qđ trāſlatio nr̄a videꝷ hic corrupta ꝑ impitiā aliquoꝝ correctoꝝ q̄ duos ꝟſus ꝯiūxerunt in vnū: ſicut ⁊ in plurib⁹ locis aliīs factū eſt: Et iō hic ꝯñr poſuerūt lucernā in accuſatiuo ꝓ lucerna in nominatiuo: ꝓpter qđ videꝷ ꝙ iſta fuit veritas tranſlationis nr̄e a ꝑncipio.

Oculi eius

Puer aūt Samuel miniſtrabat dño corā heli: et ſermo dñi erat ꝑcioſus: in dieb⁹ illis nō erat viſio manifeſta. Factū eſt ergo in die quadā/ heli iacebat

a ¶ pre nimia etate.

in lectulo ſuo: † ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt: nec poterat videre lucernā dei añq̄ extingueretur. Samuel aūt dormiebat in tēplo dñi: vbi erat arca

a ¶ trina vocatione: poteſt intelligi: q: erat futurus ꝓpheta: dux: ⁊ ſacerdos.

dei. Et vocauit dñs ſamuel: Qui reſpōdens ait: Ecce ego. Et cucurrit ad heli ⁊ dixit: Ecce ego: Uocaſti enī me. Qui dixit: Nō vocaui te fili: Reuertere ⁊ dormi. Et abīīt ⁊ dormiuit. Et adiecit dñs vocare rurſuꝫ ſamuel. Cōſurgēſq̄ ſamuel abīīt ad heli/et dixit: Ecce ego: q: vocaſti me. Qui rñdit: Nō vocaui te fili mi. Reuertere ⁊ dormi. Porro

a ¶ q: ꝓphetie myſteriū nō erat ei reuelatus ſermo diuinus.

ſamuel necdū ſciēbat dominū: neq̄ꝫ reuelat⁹ fuerat ei ſermo dñi. Et adiecit dñs: et vocauit adhuc ſamuel tertio. Qui cōſurgēs abīīt ad heli/et ait: Ecce ego: q: vocaſti me. Intellexit igiꝷ heli: q: dñs vocaret puerum: ⁊ ait ad ſamuel: Uade ⁊ dormi. Et ſi deinceps vocauerit te/dices: loq̄re dñe q: audit ſeruus tuus. Abīīt ꝰ ſamuel: ⁊ dormiuit in loco ſuo. Et venit dñs et ſtetit/⁊ vocauit ſicut vocauerat ſcđo. Samuel ſamuel. et ait ſamuel: Loq̄re dñe q: audit ſeruus tu⁹. Et ait dñs ad ſamuel: Ecce ego facio verbū ī iſrl̄: qđ q̄cūq̄ꝫ audierit: tinniēt ambe aures ei⁹. In die illo ſuſcitabo aduerſus heli oīa q̄ locut⁹ ſum ſuꝑ domū ei⁹. Incipiā et cōplebo. Predixi enī ei ꝙ iudicaturus eēm domū ei⁹ in eꝷnū ꝓpꝷ iniq̄tatē ei⁹: eo ꝙ nouerat indigne agere filios ſuos: ⁊ nō corripuerit eos. Idcirco iuraui † domui heli qđ nō expieꝷ

a ¶ quā in chriſto admiſerūt.

iniq̄tas dom⁹ ei⁹ victimis ⁊ muneribus vſq̄ꝫ in eꝷnū. Dormiuit aūt ſamuel vſq̄ꝫ mane: aꝑuitq̄ꝫ oſtia do/

Oculi ei⁹ caligauerāt ⁊ nō poterat videre: ⁊ hic terminaꝷ verſus. ⁊ ſequiꝷ: Et lucerna dei anteq̄ extingueretur ſamuel dormiebat ⁊c. d ¶ In tēplo dñi vbi erat ar. i. in exedra iuxta tabernaculū vbi erāt leuite q̄ cuſtodiebāt tabernaculū dñi in quo erat arca. intra tabernaculū enī null⁹ iacebat. e ¶ Et cucurrit ad heli. credēs ꝙ ab eo vocaretur: ⁊ ſic fecit trib⁹ vicibus: cuius rō ſubdiꝷ: f ¶ Porro ſa. necdū ſcie. dñm. i. modū loquēdi ipſius dñi cū ꝓphetis: ſicut enī ars ⁊ natura ꝓcedūt de imꝑfecto ad ꝑfectum: ita etiā reuelatiōes diuine ſ̄m ꝓceſſum tꝑis: q: ꝓphete poſteriores ad tēpus xp̄i appropinquātes habuerūt clariores reuelatiōes de xp̄o q̄ priores: ⁊ ita frequēter fuit in eodē ꝓpheta ꝙ a principio non habuit ita clarā cognitionē ſicut poſtea: et hoc ptꝫ in ꝓpoſito: q: ſamuel a principio vocē dñi audiēs credidit eſſe vocem hoīs: poſtea ꝟo cognouit magis diſtincte. Sequiꝷ poſtea: g ¶ Et vocauit ſicut vo. ſecū. Iſtud ſcđo nō referꝷ ad numerū vocationū dñi qui iam vocauerat ſamuelē tertio: vt habeꝷ in textu: ſed referꝷ ad expreſſionē noīs ſamuelis q̄ in q̄libet vocatione fuerat duplicata. iō ſbdiꝷ: h ¶ Samuel ſamu. Et dixit dñs: Poſita vocatiōe ſamuelis a dño. hic ꝯñr deſcribiꝷ ſibi facta reuelatio/cum diciꝷ: i ¶ Ecce ego fa. i. faciā de ꝓpinquo q: qđ modicū diſtat q̄ſi nihil diſtare videꝷ. k ¶ Uerbū. i. factū vel rem ſignificādā ꝟbo. l ¶ Qđ quicūq̄ audie. tinni. am. au. eius. i. erit attonitus pre admiratione ⁊ ſtupore: ⁊ hoc diciꝷ de captiōe arce dñi futura: ꝓut habeꝷ ca. ſe. q: tale factū nunq̄ acciderat in iſrael. Fuit enim magne admirationis materia ꝙ deus ꝑmiſit arcam capi ab infidelib⁹: que tāte reuerētie erat ꝙ ſi videreꝷ diſcooperta a leuitis ⁊ dei cultoribus moriebātur: vt habeꝷ Nume. iiīj. et. ī. ca. vj. m ¶ Predixi eni ei ꝙ iudi. eēm. i. puniturus. n ¶ Domū eius. ſcz heli per interfectionē multoꝝ ⁊ abiectionē alioꝝ de ſacerdotio. o ¶ Idcirco iura. i. firmiter et abſq̄ retractione diſpoſui ꝙ nō expieꝷ iniq̄tas q̄tum ad penā ordinatā ſeu diſpoſitā: l; fuerit expiata q̄tū ad culpā ⁊ penā eternā in illis q̄ vere penituerūt.

✻ Et ſamuel

Moraliter.

Puer aūt ſamu. ⁊c. Sequiꝷ: † ¶ Nec poterat vide. lucer. dei anteq̄ extin. In hoc autē heli tenet figurā inuidi qui nō pōt videre bonū ꝓximi quo lucet coram deo ⁊ hominibus per bonā famam: ſ; quādo diabolo ꝓcurāte extinguiꝷ per infamiā tūc acute videt. † ¶ Et vocauit dñs ſamuel: et non heli ſacerdotē: q: veritas humilibus ⁊ nō altis ꝑ ſuꝑbia reuelaꝷ. Matth. xj. b. Cōfitebor tibi pater dñe celi ⁊ terre: q: abſcōdiſti hec a ſapiētib⁹ ⁊ prudētibus ⁊ reuelaſti ea puulis. h ¶ Loq̄re dñe q: au. ſer. tu⁹. attētio nāq̄ mētis req̄riꝷ ad h̄ ꝙ dei locutio capiatur. † ¶ Sucitabo aduer. heli oīa q̄ lo. ſum. ſcz ꝑ virū dei vt dictū eſt in fine ꝑcedētis ca. ⁊ iterū hoc moneꝷ per ſamuelē: q: bina monitio precedere debet ſnīam iudicialē. Per h̄ etiā oſtendiꝷ diuina benignitas: q: non ſtatim punit peccatorem: ſed patienter expectat eius emendationē.

✻ Et nō cecidiꝷ

Moraliter

al's † domū

a ¶ Hec faciat tibi de⁹: ⁊ hec addat. Prouerbiũ erat apud hebreos. Et eſt ſenſus: ſi abſconderis mihi malũ qđ locutus eſt tibi dñs de me veniat ſup caput tuum. b ¶ Et nõ cecidit ex oib⁹ ꝟbis ei⁹ in terrã. Ra. Quia nihil ex his q̃ locut⁹ eſt dñs irritũ fuit. Cadent enĩ in terrã verba vacua ꝑ nihilo habẽda ⁊ omniũ deſpectu
Job.29.d calcãda. vñ Job: Lux vultus mei nõ cadebat in terrã: q: in tanta grauitate vultũ tenere cõſueuerat: vt nõ cõtemptibili leticia reſolueret. Sed q̃tiens hilarẽ ſe p̃ſentib⁹ exhibebat: certa cauſa vtilitatis eorũ hoc faciebat. c ¶ A dan vſq; berſabee. Rab. Hiero. Per termĩos iudee vniuerſitatẽ plebis cõprehẽdit. Dan viculus eſt in quarto a paneade miliario: qui vſq; hodie ſic vocat. Terminos iudee ꝓuincie cõtra ſeptentrionẽ: de q̃ iordanis erũpens a loco ſortitus eſt nomẽ. Jor q̃ppe fluuiũ vel riuũ hebrei vocãt. Dan interp̃tat iudiciũ vel iudicãs. d ¶ Berſabee. In tribu iuda vel ſymeonis eſt vicus grãdis in viceſimo ab ebron miliario vergẽs ad auſtrũ: in quo romanorũ poſitũ eſt p̃ſidiũ: a quo incipiẽtes termini iudee tẽdunt vſq; ad dan. Nec mirari debet quiſpiã: ſi ciuitates iude in tribu ſymeõis vel beniamin reperiat. Tribus enĩ iuda fortis ⁊ bellicoſa ſepe aduerſarios ſuperãs in oĩbus tribubus tenuit principatũ: iđ aliarũ tribuũ ſortes in ei⁹ funiculo cõputant. Alioquin in medio tribus iude habitaſſe ſymeonez ſcriptura manifeſtat. Ca. IIII

Et factũ eſt in dieb⁹ illis ⁊c̃. e ¶ Iſrael. Uir vidẽs deũ: vel fortis cum deo. hi ſunt credẽtes. Philiſtijm cadẽtes poculo. ſ. demones q̃ poculo ſupbie debriati: ⁊ ip̃i ceciderũt: ⁊ hoĩes puertere feſtinãt. Cõtra quos iſrl̃. id eſt fideles: ne cedãt ſed ſuperent caſtrametant iuxta lapidẽ adiutorij. i. legẽ chri-
Mat.21.d ſti: vbi lapis. i. chriſtus inuenit. de q̃: Lapidẽ quẽ reprobauedi. Sed dũ fideles in lege dñi meditant / vt deũ inueniãt adiutorẽ. Philiſtijm venerũt in aphec. i. furorẽ nouũ: tũc q: fideles ĩmũdi ſpũs diuinis legib⁹ ampli⁹ inſiſtere cõſpiciũt: iđo q; acriora ac noua certamĩa ꝯſtruũt. vñ in ſuis virib⁹ ꝯfidẽtes: ⁊ in hũana ſapĩa gloriãtes: ac ꝑ hoc grãz euãgelij ꝯtẽnẽtes: q̃ ſi quattuor milia ĩmũdi ſpũs facile ꝓſternũt. f ¶ Juxta lapidẽ adiutorij. Lapis adiutorij quẽ poſtea ſamuel poſuit in ſignũ quãdo p̃mũ auxiliatus eſt ei dñs. g ¶ Aphec. Rab. Hiero. Locus eſt iuxta vicũ eſron ciuitatis ieçrael. vbi dimicauit ſaul in ſorte aſer ⁊ interp̃tat furor nouus / vel apprehẽdẽs: q̃ enĩ irã dñi meruerũt ab hoſtib⁹ cõprehẽſi ſunt. h ¶ Et tule. in. arcã fe. dñi. Filij iſrl̃ tulerũt arcaz vbi capta eſt. Et fideles ex iudeis duo teſtamẽta ad gẽtes trãſtulerũt. i ¶ Sedẽtis ſup che. Tabula enĩ erat ſup arcam quã ꝓtegebãt cherubin alis: vbi apparebat dñs per angelum ⁊ loquebat. Cherubin plenitudo ſcientie: que in chriſto: et in duobus teſtamentis inuenitur.

Clamore gran

Nico.de lyra

a ¶ Et ſamuel ⁊c̃. hic ꝯñr deſcribit dicte reuelatiõis denũciatio facta ipſi heli ad ei⁹ petitõez: q: ſamuel timebat ei denũciare ꝓpter ei⁹ reuerẽtiã. ⁊ ptʒ lr̃a vſq; ibi: b ¶ Hec fa. ti. de⁹ ⁊c̃. Hic erat modus adiurãdi apđ hebreos. ⁊ ẽ ſenſus: faciat tibi de⁹ tãta mala ſicut fecit alicui multũ po

mus dñi. Et ſamuel time- a
bat indicare viſionez heli.
Uocauit g̃ heli ſamulez: ⁊
dixit Samuel fili mi. Qui
rñdẽs ait: Preſto ſũ. Et in
terrogauit eũ: Quiſ ẽ ſmo
quẽ locutus eſt ad te dñs?
Oro te ne celaueris me.
a Hec faciat tibi deuſ: ⁊ hec b
addat. Si abſcõderl a me c
ſmonẽ ex oib⁹ ꝟbiſ q̃ dicta
ſũt tibi. Indicauit itaq; ei d
ſamuel vniuerſos ſermo-
nes: ⁊ nõ abſcondit ab eo.
Et ille rñdit: Dñs eſt: Qđ e f
bonum eſt in oculis ſuis fi-
at. Creuit ãt ſamuel ⁊ dñs g h
b erat cum eo: ⁊ nõ cecidit ex i
oib⁹ ꝟbis ei⁹ in terrã. Et co k
c gnouit vniuerſus iſrl̃ a dan
d vſq; berſabee: ꝙ fidelis ſa
muel ꝓpheta eſſet dñi. Et l
addidit dñs vt appareret
in ſilo: qm̃ reuelatuſ fuerat
dñs ſamueli i ſilo iuxta ver
bum dñi. Et euenit ſermo
ſamuelis vniuerſo iſraeli.

Ca. IIII

Et factũ eſt in m
dieb⁹ illis ꝯue n
nerũt philiſtijz
in pugnã. Egreſſus eſt nã-
a ¶ vir vidẽs deũ: vel fortis cũ deo.
e q; iſrl̃ õbuiã philiſtijm in ꝑ
f liũ: ⁊ caſtrametat⁹ eſt iuxta o
lapidez adiutorij. Porro
g philiſtijm venerũt i aphec:
⁊ inſtruxerũt aciẽ ꝯtra iſrl̃.
Jnito aũt certamĩe / terga p
vertit iſrl̃ philiſteis: et ceſa
ſunt in illo certamine paſ-
ſim ꝑ agros / quaſi quattu-
or milia virorum. Et reuer
ſus eſt populus ad caſtra.
Dixeruntq; maiores natu q
de iſrael: Quare percuſſit
nos dñs hodie coram phi
liſtijm? Afferamuſ ad nos
de ſilo arcam federis dñi:
⁊ veniat in medium noſtri:
vt ſaluet nos de manu ini-
micoꝝ nr̃oruz. Miſit ergo
h ppl̃s in ſilo: ⁊ tulerũt inde r
arcam federis domini exer
i tuũ ſedẽtis ſup cherubin.
Erãtq; duo filij heli cũ ar-
ca federis domini: ophni ⁊

tũ punito ab ip̃o: ⁊ adhuc plura. c ¶ Si abſcõderl ⁊c̃. celãdo aliq̃d de ꝟitate. d ¶ Indicauit i. ei. ſicut pri⁹ dictũ ẽ. e ¶ Et il. rñdit. Patiẽter acq̃eſcẽs dñi ſnĩe. f ¶ Dñs ẽ ⁊c̃. Ex q̃ videt ꝙ lʒ ĩ pſona ꝓp̃a ⁊ filijs punit⁹ fuerit ad penã tpalẽ ip̃e tñ ĩ pſona ꝓp̃a euaſit etñã: q: ĩ acceptatõe diuĩe iuſticie videt veracit penituiſſe. Sʒ iã erat ita ſenex ⁊ debiliſ ꝙ delicta filioꝝ nõ poterat emẽdare: potuiſſʒ tñ a p̃ncipio qñ p̃mo ſciuit. Ad ꝟbũ ꝟo Hiero. ſup̃ allegatũ heli ꝓ iniq̃tate filioꝝ ſuoꝝ dãnatus eſt. Põt dici ꝙ ĩtelligẽdũ eſt de dãnatõe pene tpalis tm̃: q: ⁊ ħ mõ freq̃nt accipit dãnatio. g ¶ Creuit aũt. hic ꝯñr deſcribit reuelatiõis diuulgatio / cũ dr: Cre. ãt ſa. etate ⁊ ꝟtute. h ¶ Et d. e. cũ eo. ꝑ grãz. i ¶ Et nõ ceci. ⁊c̃. i. incaſſũ: q: totũ fuit adimpletũ. k ¶ Et co. vni. i. ab vno termĩo t̃re ꝓmiſſiõis vſq; ad alteꝝ ſm ip̃i⁹ lõgitudinẽ: q: dan ẽ in t̃mino aq̃lonari. Berſabee ꝟo ĩ auſtrali. l ¶ Et ad. dñs ⁊c̃. Quia ibi iteꝝ appuit ſamueli. Sed q̃d in iterata apparitione reuelauerit ei nõ exprimit hic.

✱ ¶ i ¶ Et nõ ce. ⁊c̃. ſ. de ꝟbis ſamueliſ: ꝑ quẽ ſignificat p̃dicator q̃ nõ dʒ loq̃ de terrenis niſi ꝓ q̃nto ordinãt ad ſpũalia: ſʒ de ſpũalib⁹ ⁊ eternis. Loq̃ nãq; de tpalib⁹ ꝓut ordinant ad ſpũalia: ẽ loq̃ de ſpũalib⁹: nã vbi vnũ ꝓpt alteꝝ vtrobiq; tm̃ vnũ. ¶ In ca. iij. vbi dr in poſtil. vñ ĩ hebreo hr̃ ſic: ⁊ ſmo dñi erat ꝓhibit⁹ vel obturat⁹ ⁊c̃. — Moraliter

Additio.

In hebreo in ħ loco ponit hec dictio iachar qđ nihil aliđ ſonat niſi p̃cioſum. vñ trãſlatio nr̃a in ħ loco ꝓprie ſe hʒ nec indiget alia reductione. Ca. IIII

Et factũ eſt. Deſcriptio heli ⁊ filiorũ ei⁹ pctõ. hic ꝯñr deſcribit ſeq̃ẽs puĩnitio. Et p̃mo deſcribit ppl̃i dep̃ſſio ꝓpter heli ⁊ filioꝝ ei⁹ pctã. ſcđo eius reuelatio ꝑ ſamuelis merita. vij. ca. Circa primũ debellato ppl̃o iſrl̃ arca dei capit. ſcđo capta circũducit ca. v. tertio ad terram iſrl̃ reducit ca. vj. Prima in quattuor: q: p̃mo deſcribit ppl̃i iſrl̃ debellatio. ſcđo arce apportatio / ibi: Dixeruntq;. tertio ip̃i⁹ captio / ibi: Pugnauerũt ergo. q̃rto capte lamẽtatio / ibi: Currẽs aũt. Circa p̃mũ dicit: m ¶ In dieb⁹ illis cõ. philiſtijm in pugnã. Que a dño excitata eſt: vt ꝑ ip̃am puniret heli ⁊ filij ei⁹. ⁊ etiã ppl̃s qui occaſione eoꝝ retraxerat ſe a debita dei reuerẽtia ⁊ ſacrificijs: vt dictũ eſt ſupra. ij. ca. — Diuiſio b

o ¶ Et caſtrametatus eſt iuxta lapidẽ adiutorij. Nomẽ hui⁹ lapidis hic ponit ꝑ anticipationẽ: q: poſtea fuit ſibi ħ nomẽ impoſitũ: vt hr̃. ĩ. vij. ca. p ¶ Jnito aũt cer. ter. ver. ⁊c̃. Pro pctĩs p̃dict. q ¶ Dixerũtq; ma. ⁊c̃. Hic ꝯñr deſcribit arce apportatio: q: ꝓpt ei⁹ abſentiã credebãt ſe ſupatos fuiſſe: ⁊ ꝑ ꝯñs credebãt ꝑ ei⁹ p̃ntiã ſupare: q: ſic dr ij. phiſicoꝝ. Illud qđ ꝑ ſui abſentiã eſt cã periclitatõis: ꝑ ſui p̃ntiã eſt cauſa ſalutis: vt ptʒ de abſentia ⁊ p̃ntia naute reſpectu nauis. — Phus

r ¶ Tulerũt inde ar. ⁊c̃. Ex hoc videt ꝙ ꝓpiciatoriũ qđ erat q̃ſi ſedes dei nõ erat opculũ arce: ſʒ q̃dã tabula deaurata q̃ erat ſic poſita q̃ſi portaret ab ipſis cherubin: ⁊ operculũ arce ẽẽt quaſi ſcabellũ illi⁹ ſedis: ſic plen⁹ fuit expoſitũ ſm vnam opinionẽ Exo. xxv. ca.

✱ Cũq; ve.

Moralr. m ¶ Et factũ eſt ⁊c̃. Per pugnã philiſtinoꝝ ꝯ filioſ iſrl̃ q̃ deſcribit hic: allegorice ſignificatũ fuiſſe videt bellũ perſaꝝ ſub Coſdroe rege: ꝯ catholicos in t̃ra iudee: q: ſicut ĩ iſto bello filij iſrl̃ fuerũt debellati: ⁊ arca dei fuit capta: ſic in bello coſdroe catholici ꝑtim occiſi fuerũt ⁊ ꝑtim captiuati: et ſctã crux fuit capta ⁊ portata in t̃rã ꝑſarũ: ſic arca trãſportata fuit in terrã philiſtinoꝝ. De qua — Moraliter

✱ trãſportatione

a ¶ Clamore grā. Clamor grādis vox p̄dicatorū roborata miraculis ex duob⁹ ꝓlata teſtamētis: ꝛ ꝓſonuit terra a voce p̄dicatōis: ſapiētes ſclī: demones q̄z īgemuerūt: credētes ſe ſuꝑari. b ¶ De manu deo. Iudei vnū deū colūt: ſed gentes ſuo more loquunt̄. c ¶ Et arca dei ca. ē. Arca ab alienigenis capta: teſtamētū ad gētes trāſiturū ſignificat. d ¶ Cūq̄ ille nomi. ar. dei. Rab.

phus Hec ioſeph⁹ ita refert cū heli arcā audiſſet ab hoſtib⁹ captā dolore turbatus: ruens d̄ ſede defunctus eſt: dum nonaginta octo vixiſſet annos: q̄rū q̄draginta tenuit p̄ncipatū: ea die defuncta eſt cōiunx phinees filij ei⁹: dū poſt occaſū mariti viuere nō toleraret. Peperit āt filiū ſeptē mēſiū: quē appellauerūt hicaboth. i. inglorïū: q̄ illo tp̄e hm̄ōi īfortuniū accidiſſet. Habuit aūt p̄ncipatū p̄m⁹ heli de domo ithamar filij aarō. Nā p̄us de domo eleaçari ſacerdotes erāt: ex quo honorē fili⁹ a p̄re ꝑcipiebat: ꝛ eleaçar phinees filio ſuo tradidit. Poſt eū abieçer fili⁹ honorē accepit: quē boçi filio ſuo dereliq̄t: cui oçi filius ſucceſſit: ꝛ poſt hunc heli tenuit ſacerdotiū: ex domo eleaçari denuo receperunt. e ¶ Cecidit de ſel. Et ruente heli de ſella pontificis ſedes remanet vacua: ꝛ gloria ſacerdotum eſt extincta.

f ¶ Mortu⁹ ē. Morit̄ heli: moriūt̄ ꝛ filij: q̄ deficit pōtificat⁹ cū ſacerdotio veteri. g ¶ Vxor phi. Vxor ſacerdotis nō añ interijt/ q̄ꝫ virū peꝑit: nec ſynagoga ex toto īterijt anteq̄ꝫ p̄mitiua eccleſia: q̄ ex ip̄a erat credidit. h ¶ In ipſo aūt mo. ꝛc̄. Euidēti ſigno figuratur: quia extincto carnali ſacerdotio iudeoꝝ: extinguit̄ carnalis ſynagoga que ei carnaliter adherebat. i ¶ Ne timeas: q̄ filiū pepe. Credētes ſynagogā cōſolant̄: ſed deſperās minime aīaduertit: nec ſobolem nouā deputat glīe: ſꝫ ignominie. Vñ ſequitur: Et vocauit puerum iccaboth. Chaboth glīa: iccaboth cecidit glīa. Trāſlata eſt enī gloria capta arca. Unde

21.d Auferet̄ a vobis regnū dei: ꝛ dabit̄ genti faciēti fructus eius.

In açotū

---

phinees. Cūq̄ veniſſet arca fęderꝭ dn̄i in a
a caſtra: vociferat⁹ eſt oīs iſrl̄ clamore grādi: ꝛ ꝓſonuit t̄ra. Et audierunt philiſtijm vocē clamoris/ dixerūtq̄ꝫ: Que nā ē hęc vox clamoris magni in caſtris hebreoꝝ: Et cognouerūt q̄ arca dn̄i veniſſet in caſtra: timuerūtq̄ꝫ philiſtijm dicētes: Uenit de⁹ in caſtra. Et ingemuerūt dicētes: Vę nob̄. Nō eni fuit tāta exultatio heri: ꝛ nudiuſterti⁹: Vę nobis. Quis nos ſaluabit b
b de manu deoꝝ ſblimiū iſtoꝝ: Hi ſūt dij/ c
q̄ ꝑcuſſerūt ęgyptū oī plaga ī deſ'to: Cō

¶ fortes.

fortamini: ꝛ eſtote viri philiſtijm: ne ſ'uiatis hebręis ſicut illi ſeruierūt nob̄. Cōfortamini ꝛ bellate. Pugnauerūt ḡ philiſtijm d
ꝛ cęſus eſt iſrl̄. Et fugit vnuſq̄ſq̄ꝫ in tabernaculū ſuum: ꝛ facta eſt plaga magna nimis: ꝛ ceciderūt d̄ iſrl̄ triginta milia pedi
c tū: ꝛ arca dei capta eſt. Duo q̄z filij heli mortui ſūt: ophni ꝛ phinees. Currēs aūt e
vir de beniamī ex acie: venit ī ſilo in die

a ¶ indiciū luctus.

illa: ſciſſa veſte ꝛ ꝯſperſus puluere caput. Cūq̄ꝫ ille veniſſet: heli ſedebat ſuꝑ ſellā/ ꝯtra viā ſpectans. Erat eni cor ei⁹ pauēs f
ꝓ arca dn̄i. Vir aūt ille poſtq̄ꝫ igreſſus ē: nunciauit vrbi: ꝛ vlulauit om̄is ciuitas. Et audiuit heli ſonitū clamoris: dixitq̄ꝫ: Quis eſt hic ſonit⁹ tumult⁹ hui⁹: At ille feſtiauit ꝛ venit: ꝛ anūciauit heli. Heli āt erat nonaginta ꝛ octo annoꝝ: †ꝛ oculi ei⁹ caligauerāt/ ꝛ videre nō poterat. Et dixit ad heli: Ego ſū q̄ veni de ꝑlio: ꝛ ego q̄ de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actū ē fili mi: Rn̄dēs āt ille q̄ nūciabat †Fugit inq̄t iſrl̄ corā philiſtijm: ꝛ ruina magna facta ē ī ppl̄o. Inſuꝑ et duo filij tui mortui ſūt ophni ꝛ phinees: ꝛ arca dei capta eſt.

a ¶ quicūq̄ꝫ retrorſum ꝯuertit̄ a fide ꝛ veritate: neceſſe eſt vt cadat ꝛ moriat̄: myſtice aūt trāſeunte arca dn̄i ad gentes: perijt ſacerdotiū iudeorū.

d e Cūq̄ꝫ ille noiaſſet arcā dī: cēcidit d̄ ſella
f retrorſū iuxta oſtiū: ꝛ fractī ceruicib⁹ mortu⁹ eſt. Senex eī erat vir: ꝛ grādęu⁹: ꝛ ip̄e g
iudicauit iſrl̄ q̄draginta annis. Nur⁹ aūt
g eius vxor phinees/ ꝑgnās erat/ vicinaq̄ꝫ partui. Et audito nūcio q̄ capta eēt arca dei: ꝛ mortu⁹ eēt ſocer eius ꝛ vir ſu⁹: īcuruauit ſe ꝛ peꝑit. Irruerāt eni in eā dolo/ h
h res ſubiti. In ip̄o aūt momēto mortis ei⁹
i dixerūt ei q̄ ſtabāt circa eā: Ne timeas: q̄ filiū peꝑiſti. Que nō rn̄dit eis: neq̄ꝫ aīaduertit: ꝛ vocauit puerū iccaboth/ dicēs: i
Trāſlata eſt glīa dn̄i de iſrl̄: q̄ capta eſt arca dei. Et ꝓ ſocero ſuo: ꝛ pro viro ſuo ait: trāſlata eſt glīa dei ab iſrl̄/ eo q̄ capta ſit arca dei.

Ca. V

Philiſtijm aūt tulerunt arcā dei: k

---

a *a ¶ Cūq̄ꝫ veniſſet ar. fe. dn̄i ꝛc̄. C
ex gaudio ꝛ cōfidentia victorie habēde ꝑ p̄ſentiā arce. Sed iſta cōfidētia erat falſa q̄ erat ſine merit̄: ꝛ ecōtrario philiſtijm timuerūt dicētes: Ve nobis ꝛc̄. Et ſubdit̄ cā: b ¶ Quis nos ſal. de ma. ꝛc̄. i. de potētia ip̄oꝝ. q. d. tāta eſt potētia q̄ nō poterim⁹ reſiſtere: Et ad ħ inducit̄ exemplū cū d̄r: c ¶ Hi ſūt dij ꝛc̄. ꝛ iō ſicͭ pharao cuꝫ maxīa multitudine nō potuit reſiſtere: ſic nec nos poterim⁹: ꝛ ſic ꝑ ꝟba iſta videbant̄ oīno diffidere de victoria.
b Sic exponit̄ cōiter iſta lr̄a. Sꝫ lr̄a ſeq̄ns nō videt̄ ꝯcordare: q̄ īmediate ſubdit̄:
c Cōfortamini ꝛ eſtote viri philiſtijm ꝛc̄. ꝓpter qd̄ hebrei alit̄ exponūt: dicētes q̄ in exercitu philiſtinoꝝ aliq̄ erāt habētes reuerētiā ad arcā dn̄i: q̄ꝫuiſ eēnt gētiles. Vn̄ enī inuenit̄ in ve. ꝛ no. teſt. q̄ aliq̄ gētiles veniebāt adorare ī hierl̄m: ꝛ de iſtꝭ
d d̄r: Et ingemuerūt dicētes: ve nob̄. vſq̄ꝫ ibi īcluſiue. Quis nos ſaluabit de manu deoꝝ ſblimiū iſtoꝝ: Alij erāt nullā habētes reuerētiā ad arcā: nec ꝑ ꝯn̄s timorē: ꝛ iſti vt excluderent timorē ab alijs dicebāt: Hi ſūt dij q̄ ꝑcuſ. egy. oī pla. ſcꝫ eis poſſibili. q. d. fecerūt tūc totū poſſe ſuū:
e ꝛ iō nō potuerūt nūc nob̄ nocere. iō ꝯn̄r dicebāt: Cōfortamini ꝛc̄. d ¶ Pugnauerūt. Hic ꝯn̄ter deſcribit̄ arce captio: q̄ ppl̄s iſrl̄ debellat⁹ fuit: ꝛ reſidui fugerūt ad tabernacula ſua dimittētes arcā: ꝛ ſic fuit capta: ꝛ ptꝫ lr̄a. e ¶ Currēs aūt ꝛc̄. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ arce capte lamētatio: ꝛ p̄mo ei⁹ captio nūciat̄/ cū d̄r: Cur-
f rēs aūt vir de be. Dicūt hebrei q̄ iſte fuit ſaul q̄ capta arca vidēs tabulas teſtimonij in manib⁹ goliath gethei q̄s in arca accepat: abſtulit de manib⁹ ei⁹: ꝛ fugiens reportauit eas ī ſilo: heli ſedēte ſuꝑ ſellā cōtra viā: q̄ ſollicit⁹ erat audire rumores de exercitu. Cuius cauſa ſubdit̄: D
f ¶ Erat aūt cor ei⁹ pa. ꝛc̄. magꝭ q̄ꝫ ꝓ filijs ſuis. Cetera patēt vſq̄ꝫ ibi: g ¶ Et fra. cer. ꝛc̄. In hebreo hr̄: Et fracto collo ſuo ꝛc̄. ſequit̄: h ¶ Incur. ſe et pe. q̄ dolor magn⁹ ꝛ repētin⁹ accelerat partū. i ¶ Et vo. pu. ic. qd̄ īterp̄tat̄ ī gloriꝰ: iō ꝓ cā hui⁹ noīatiōis ſubdit̄: Trāſlata eſt glīa dn̄i de iſrl̄ ꝛc̄. †ſ.3.a

Moraliter

* trāſportatiōe d̄r in fine caplī: Trāſlata ē glīa dn̄i de iſrl̄: Et idē dici potuit de ſctā cruce q̄ ē glīa plebis xp̄iane. Gal. vj. c. Mihi aūt abſit glo. niſi in cru. dn̄i nr̄i ie. xp̄i ꝛc̄. Per ħ āt q̄ vxor phinees audita morte viri ſui ꝛ captiōe arce: īcuruauit ſe ꝛ peꝑit: ſignificāt̄ illi q̄ ex auditu repētine ꝯtritiōis glīoſoꝝ in ħ mūdo ꝯcipiūt timorē: ꝛ īcuruant̄ ꝑ verā hūiliationē reputātes glīam mūdi nulli⁹ eē momēti: ꝛ ſic pariūt fructū oꝑis meritorij. Et vocauit pueꝝ hicaboth. i. inglorīū: q̄ vere humilis q̄ꝫuis pariat fructuꝫ magni meriti: nullā tn̄ inde glīaꝫ attribuit ſibi: ſed totū diuine ꝟtuti ſm̄ ſaluatoris cōſiliū Luc. xvij. c. Cū oīa bn̄ fece. di. ſer. inu. ſu. ꝛc̄.

Philiſtijm aūt. Hic Ca. V
ꝯn̄r deſcribit̄ circūductio arce dn̄i ꝑ t̄rā philiſtinoꝝ: q̄ circūductio facta eſt: eo q̄ p̄ma ciuitas ī q̄ poſita fuit a dn̄o fuit ꝑcuſſa grauiter: ꝛ iō fecerūt eā duci ad alia loca ad experiendū ſi ꝓpt̄ p̄ſentiā arce fuerat iſta plaga qd̄ apparuit eo q̄ vbicūq̄ꝫ ducebat̄ ppl̄s ſilr̄ ꝑcutiebat̄: et ſic

Moraliter

Moral̄r. k ¶ Philiſtijm aūt tule. arcā dei ꝛc̄. Per hoc ſicut dictū eſt figurata fuit portatio ſancte crucis in pſidē.

* Et intulerūt

a ¶ In azotum.
Rab. Que ⁊ aſdoꝛ:
vna de quinq̄ vrbi
bus paleſtinoꝝ de/
creta quidē tribui iu
de ſed nō retēta: q
nō potuit īdigenas
expellere. Interp̄ta
tur autē ignis p̄ris:
vel incēdiū. Bn̄ aūt
ſic vocaṫ locus vbi
erat idolū dagon:
q adnentus arce in
açotū erat incendiū
diaboli patris oīm
inimicoꝝ vel iniquo
rum. Dagon qui in
terpꝛetaṫ piſcis tri/
ſticie: ſignificat dia/
bolū: qui in mari hu
ius ſcl'i deuoꝛat pec/
catoꝛes: qui ⁊ ī Job
leuiathā ⁊ beemoth
nuncupaṫ. ¶ Azo/
tum. Locus eſt in
quo poſuit ſamuel
lapidē: ſicut in ſeq̄n
tibus demonſtraṫ.
Ps.77.g. b ¶ Caput autē.
Ecc̄i.10.b Superbia diaboli:
q̄ eſt initiū om̄is pec
cati. c ¶ Sup li/
mē. Ra. Finē pꝛe/
finitū ſignificat: in q̄
ceſſaꝝ idolatria. Li
men enī finis eſt iti/
neris. d ¶ Trūc⁹
ſolus. Doꝛſū tm̄ in
uenerūt fractiſ oīb⁹
mēbꝛiſ: qḋ idolatrie
fugā expꝛimit. Qui
enī fugit doꝛſū dat
fugāti. vn̄: Om̄ po
Ij.6.a nes eos doꝛſum ⁊c̄.
e ¶ Et ꝑcuſſit in
ſe. pte. Qui teſta/
mētū dei ſuſcipiūt:
et poſterioꝛa huius
vite diligūt. ex ipſis
iuſte ī poſterioꝛa cru
ciabunṫ: que debēt
eſtimare ſicut ſterco
ra. Qui enim teſta/
mentū dei aſſumūt
⁊ in poſterioꝛa reſpi
cientes veteri ſe va/
nitate non exuūt: ſi/
miles ſūt eis qui ar/
cam teſtamēti iuxta
idola ſua poſuerūt.
Eſa.40.b Et vetera quidem il
lis etiā nolentibus
cadūt: q om̄is caro
fenū. arca autē ma
net in eternū: ſecutu
rū. ſ. teſtamentū re/
gni celoꝝ vbi eſt ver
bū dei in eternum.
f ¶ Circūducaṫ.
Ut ſi quocūq̄ eat: ꝑ
cuſſio comiteṫ: ſcia/
mus eē plagā a deo
qḋ volūtate dei con
ſilio eoꝝ actū eſt: vt
plagi cōis eſſet: qm̄
culpa cōmuniſ erat.
g ¶ Exta. īterioꝛa
inde ex

⁊ aſpoꝛtauerūt eam a lapide adiutoꝛij a
a i açotū. Tuleruntq̄ philiſtijm arcā dei/ b
⁊ intulerūt eā in templū dagon: ⁊ ſtatu c
erūt eā iuxta dagon. Cūq̄ ſurrexiſſent
a ¶ poſtq̄ teſtamentū dei ꝑuenit ad gentes ſtatim idola coꝛruerunt.
diluculo açotij altera die: ecce dagon d
iacebat ꝓnus in terra añ arcā dn̄i. Et e
a ¶ multi fuerūt defenſoꝛes idolatrie.
tulerūt dagon: ⁊ reſtituerūt eū i locū ſuū.
Rurſūq̄ mane die altera ꝯſurgētes i/ f
uenerūt dagon iacētē ſup faciē ſuā i t̄ra
b corā arca dn̄i. Caput aūt dagon et due †
a ¶ id eſt fidē qua idolatria deſtruiṫ.
c palme manuū ei⁹ abſciſe erāt ſup limē.
d Poꝛro dagon truncus ſolus remanſe
rat in loco ſuo: Propter hāc cauſā nō
calcant ſacerdotes dagon: ⁊ omēs qui
a ¶ ob reuerentiam dei ſui.
ingrediūṫ templū eius ſuper limen da
gon in açoto vſq̄ in hodiernum diem.
Aggrauata eſt autē manus domini ſu g
e per açotios et demolitus eſt eos. † Et ꝑ h
¶ quoniam ſodomite erant.
cuſſit in ſecretioꝛi parte natiū açotū ⁊ fi
nes ei⁹. Et ebullierūt ville ⁊ agri in me i
dio regiōis illi⁹: ⁊ nati ſunt mures: ⁊ fa
cta eſt ꝯfuſio moꝛtis magna i ciuitate.
Uidentes aūt viri açotij huiuſcemodi k
plagam dixerūt: Nō maneat arca dei
iſrl' apud nos: qm̄ dura eſt manus ei⁹
ſup nos: ⁊ ſup dagon deū nr̄m. Et mit
¶ id eſt pꝛincipes.
tentes ꝯgregauerūt oēs ſatrapas phi/
liſtinoꝝ ad ſe/ ⁊ dixerūt† Quid faciem⁹
a ¶ ſacerdotes et diuini.
de arca dei iſrael? Rn̄derūtq̄ gethei:
a ¶ toꝛcularia vel oppꝛimentes.
f Circūducaṫ arca dei iſrl'. Et circūduxe l
rūt arcā dei iſrael. Illis aūt circūducē
tibus eā: fiebat manus dn̄i dei ꝑ ſingu
las ciuitates interfectionis magne ni/
mis: ⁊ ꝑcutiebat viros vniuſcuiuſq̄ vr
bis/ a paruo vſq̄ ad maioꝛē: ⁊ cōputre
g ſcebant ꝓminentes extales eoꝝ. Inie/ m
rūtq̄ gethei ꝯſiliū: et fecerūt ſibi ſedes n
pelliceas. Miſerūt ergo arcā dn̄i in ac
charon. Cumq̄ veniſſet arca dn̄i dei in
accharon: exclamauerunt accharonite
dicentes: Adduxerūt ad nos arcā dei
iſrl': vt interficiat nos ⁊ ppl'm nr̄m. Mi
ſerūt itaq̄: ⁊ ꝯgregauerūt oēs ſatrapaſ
philiſtinoꝝ. Qui dixerūt: Dimittite ar
cā dei iſrl' ⁊ reuertaṫ i locū ſuū: et nō in
terficiat nos cum populo noſtro. Fie/
bat enī pauoꝛ moꝛtis in ſingulis vrbi/
b⁹: ⁊ grauiſſima valde man⁹ dn̄i. Uiri
quoq̄ qui moꝛtui nō fuerāt/ ꝑcutiebāṫ
in ſecretioꝛi parte natiū: et aſcendebat
vlulat⁹ vniuſcuiuſq̄ ciuitatis in celū.

✱ baṫ. ⁊ ſic ī captiōe arce ꝑ philiſteos appuit dei B
iuſticia: ne pp'lus iſrl' pꝛeſumptuoſe ⁊ ſine meritis
p̄ſumeret de dei ꝓtectione ex arce pꝛeſentia. Ap/
paruit etiā ei⁹ potētia ꝑcutiēs philiſteos in terra
ꝓpꝛia: ne captionē arce ſue aſcriberēt potentie: et
vt deū iſrl' q̄ ſolus eſt ver⁹ de⁹ cogerenṫ reuereri
⁊ timere. In hoc igiṫ ca. ſic ꝓcediṫ: q p̄mo deſcri
biṫ ꝑcuſſio açoti. ſcḋo toti⁹ ppl'i/ ibi: Uidētes aūt.
tertio ſup hoc ꝯgregatio ꝯſilij/ ibi: Miſerūt itaq̄
⁊ ꝯgregauerūt. Circa p̄mū dr: Philiſtijm autē
tule. arcā dei. fugiēte pp'lo iſrl'. a ¶ Et aſpoꝛ/
tauerūt eā a lapide adiutoꝛij. Hoc nomē ex/
ponaṫ ſicut p̄us. b ¶ In azotū. Nomē eſt ciui
tatis: vbi p̄mo fuit poſita. c ¶ Et intulerūt eā
in ⁊c̄. Attribuētes ſibi victoꝛiā ⁊ arce captionē:
ꝓpter qḋ dn̄s oñdit ꝯtrariū. vn̄ ſubdiṫ: d ¶ Ec/
ce dagon ꝓnus ia. ⁊c̄. Quaſi faciēs ei reuerē
tiā. e ¶ Et intulerūt dagon. ſ. ſacerdotes añ
q̄ pp'ls ꝑciperet: ꝓpter qḋ dn̄s addidit ſcḋm ſignū
manifeſtū ꝑ detruncationē idoli. f ¶ Inuene/
rūt dagon ⁊c̄. Licz enī caput eſſet abſciſū a coꝛ
poꝛe: coꝛpus tn̄ ita iacebat ſup terrā: ac ſi facies eſ
ſet ad terram verſa ſi eſſet coꝛpoꝛi cōiūcta. Caput
etiā ſup limē ſic iacebat ꝙ facies erat v̄ſus terrā.
Dicunt tn̄ hebꝛei ꝙ iſtud idolū habebat caput fa/
ctū ad ſil'itudinē cuiuſdā piſcis: ⁊ ideo vocabaṫ da
gon a dag qḋ ſignificat piſcē in hebꝛeo. g ¶ Ag
grauata eſt aūt ⁊c̄. Quia poſtq̄ ꝑcuſſerat eoꝝ
deū/ ꝑcuſſit ⁊ ppl'm. Et modus ꝑcuſſionis ſubdiṫ:
h ¶ Et ꝑcuſſit ⁊c̄. Percuſſi enī fuerūt diſſente/
ria vehemēti: ita ꝙ inteſtina inferioꝛa ꝑ que feces
egrediebāṫ putreſcebāt vel ſcaturiebāt vermib⁹:
⁊ exterius ꝓminebāt. i ¶ Et ebullie. ville ⁊c̄.
Tot⁹ iſte verſus nō eſt in hebꝛeo: nec in libꝛis an
tiq̄s: ſed ꝑ modū gloſe p̄mo fuit addit⁹ hic extra te
xtū: eo ꝙ. ī. vi. ca. expꝛimiṫ iſta plaga muriū facta
in q̄nq̄ ciuitatibus pꝛincipalib⁹: quarū açot⁹ erat
vna: ⁊ poſtea aliq̄ īperiti hūc v̄ſum inſeruerūt te/ b
xtui: ſicut ⁊ in pluꝛib⁹ alijs locis ſacre ſcripture re
periṫ. k ¶ Uidētes aūt ⁊c̄. Poſt ꝑcuſſionem
açoti: hic cōſequēter deſcribiṫ ꝑcuſſio alteri⁹ ppl'i:
⁊ ptz lr̄a vſq̄ ibi: l ¶ Circūducaṫ ar. dei iſrl'.
Ad vidēdū ſi ꝓpter ei⁹ p̄ſentiā ꝯtigerat dicta pla
ga qḋ apparuit ꝑ effectū. ⁊ ptz lr̄a. m ¶ Extaleſ
eoꝝ. i. inteſtina inferioꝛa ꝑ que egrediunṫ feces.
n ¶ Et fece. ſibi ſedes ⁊c̄. Ut poſſent meli⁹ ſe/
dere: ⁊ vt mures īpoꝛtuni nō poſſent inteſtina ꝓ/
minētia moꝛdere. o ¶ Miſerūt itaq̄. Hic ꝯñr
deſcribiṫ ꝯſiliū de remittēdo arcā dei ad locū ſuū.
Ad quod fuerunt coacti ꝓpter experientiā plage:
nec arcā dei audebant diſſipare: ne peius eis eue
niret. ⁊ ptz littera.
✱ c ¶ Et ītulerūt eā in tēplū dagon. Per Moraliter
qḋ figurata fuit poſitio ſancte crucis in phano qḋ
coſdroe fecerat: ⁊ ibi ſe tāq̄ deū adoꝛari faciebat.
d ¶ Ecce dagon ꝓn⁹ iacebat in terra. Per
h̄ ſignificata fuit deiectio coſdroe de regno. Per
hoc aūt qḋ ſubdiṫ: † ¶ Caput autē da. ⁊ due
pal. manuū ei⁹ abſciſe erāt. Significata fuit
occiſio codroe ab heraclio īperatoꝛe. i ¶ Et ebul
lierūt ville ⁊c̄. Per mures bona agroꝝ coꝛro/
dētes ſignificati fuerūt heraclij bellatoꝛes terram
perſarū deuaſtātes. Per plagā v̄o quā paſſi fue/
runt açotij in poſterioꝛibus: ſignificatum fuit op/
pꝛobꝛiū ſeruitutis qḋ incurrerūt perſe ſub roma/
nis. ¶ Aliter poteſt dici ꝙ per arcā dn̄i ſignatur
ſacra ſcriptura: ſicut ⁊ crux ſancta. Nā vetus teſta
mentū figuris multiplicibus et ꝓphetijs clamat
chꝛiſtum paſſurū: ⁊ nouū teſtamentū factis mira/
bilib⁹ clamat ipm̄ paſſū. Tranſlatio vero arce a iu
dea in philiſtinoꝝ terram: ſignat tranſlationem
ſacre ſcripture q̄ntum ad eius ſanū intellectum a
iudeis ad populū ex gentibus credentē. Per ca/
ſum aūt dagon de loco ſuo: ſignificaṫ in gentibus
credētibus idolatrie deiectio. Per mures aūt he/
retici cōſurgentes: ⁊ ꝑ plagā in poſterioꝛibus cō/
uerſi ad fidem ad vomitū poſtea reuertētes: ſicut
Iulianus apoſtata et eidem ſimiles.

Ca. VI

Finde extales: vbi fiebat plaga. Fuit ꝙ ⁊c. ſeptē mēſib⁹. Septenari⁹ ſignificat vniuerſitatē tēpoꝝ: q̄ diſcurrit ſeptenario nūero dierū: ⁊ ſignificat dei teſtamētū: vſq; ad ꝯſūmationē ſeculi ī gētib⁹ ꝑmāſurū.
b ¶ Quinq; anos. Rab. Quinq; ani aurei: ⁊ q̄nq; mures quos fecerūt philiſtei poſt plagā ſuā: ⁊ attulerunt ad arcā: ſignificauit: q: carnales q̄nq; ſenſib⁹ corporis dediti: cū a dño fuerint correpti ſcelera ſua ꝓpria cognoſcētes: iuſte ſe ꝑcuſſos eſſe ꝯfitent: ⁊ ſꝫ coacti ī meli⁹ cōmutant: qḋ bene ſignificāt q̄nq; ciuitates philiſtinoꝝ: açot⁹: gaça: aſcalō: geth: accharon: illos ſcꝫ exp̄mētes: q̄ externi hoīs act⁹ ſequūt. Gaça ciuitas ē eueoꝝ in qua habitauere capadoces p̄ſtinis cultoribus īterfect. apḋ veteres erat terminus chananeoꝝ iuxta egyptū: ⁊ cecidit ī ſortē iude: ſꝫ eā nō potuit obtinere: q: enachim.i. gigātes allophiloꝝ fortiſſime reſtiterūt. Et ē vſq; hodie ī ſignis ciuitas paleſtine. Dicit tñ gaça futura in tumulū ſempiternū: quia p̄mū funditus deſtructa ē ⁊ in alio loco alia edificata. Aſcalon vrbs nobilis paleſtine deſtinata tribui iude: ſꝫ habitatores eius ſuꝑare non potuit. Geth aūt nūc vicus grādis vocat gethan. Int antipatrē ⁊ thānā ē ⁊ alia villa hui⁹ noīs. Accaron ē ī tribu dā vel in tribu iude ad leuā chananeoꝝ: ſꝫ p̄ſtinos habitatores non expulit: et vſq; hodie grādis vic⁹ accaron ḋr int açotū ⁊ thānā reſpiciēs ad orientem. Quidā putāt accaron turrē ſtratōis poſtea ceſareā nūcupatā. Açot⁹ īterp̄tatur ignis p̄ris mei vl īcēdiū. Gaça fortitudo. Aſcalon ignis infamis vel ignis ignobil. Geth torcular. Accharō: eruditio triſticie vl ſterilitat. Oīs em̄ ꝯcupiſcētia īfamis ⁊ ignobilis: ꝑ diabolū īflāmata. ꝑ ꝯrias fortitudīes īſtigata: ⁊ ꝑ torcular neq̄tie exp̄ſſa: vinū ꝓfūdit amaritudīs: ī doctrina ꝑua ⁊ oꝑatiōe ꝑuerſa. ⁊ iō tēdit ad mortē. vbi ē triſticia ꝟa ⁊ ſterilitas ꝑpetua.
c ¶ Plauſtrū. Crux xp̄i. arca ſacra ſcriptura. d ¶ Duas vac. Iſi. Vacce arcā geſtātes ſctōs ſignificāt: q̄ ſeculo renūciāt q̄ nullū delicti traxerūt iugū. Sic em̄ vacce vituloꝝ affectu a recto itinere nō deuiāt. ſic ſctī p̄res tali affectu a bono ꝓpoſito nō exorbitant.
f ¶ Bethſames. Rab. Ciuitas eſt ſacerdotalis ī tribu beniamin: q̄ vſq; hodie mōſtrat de eleutheropoli ꝑgētib⁹ nichopolim in. x. miliario ꝯ orientē. Altera bethſames ē ī tribu neptalim: ī qua ꝑmāſere cultores antiqui.
e ¶ Que duc. Rab. via. ſ. regia eūtes bethſames. i. ī domū ſolis celeſtē ſcꝫ hierl'm vbi ſemꝑ lucet ſol iuſticie.
g ¶ Et nō decli. rñſio. i. nec extollebant ꝓſꝑis: nec frāgebant aduerſis. Si igit ad eterni ſolis habitationem tēdim⁹: ab itinere dei ꝓ carnalib⁹ affectib⁹ nō declinem⁹. Pēſandū autē ꝙ vacce dei plauſtro ſuppoſite ꝑgunt ⁊ gemūt: nec tñ ab itinere greſſus flectūt. Sic p̄dicatores dei ⁊ q̄libet fidelis intra eccl'iam eē dñt: vt ꝓximis cōpatiant ꝑ charitatē: ⁊ de via dei nō exorbitēt ꝑ cōpaſſionē. Arca q̄ppe ſuppoſita bethſames ꝑgere: ē cū ſupna ſcīa ad interne lucis habitaculū ꝓpinquare. qḋ vere facimus cū pro affectu
ꝙ pignoꝝ

Ca. VI

a Fuit ergo arca domini in regiōe philiſtioꝝ ſeptē mēſib⁹. Et poſt b hec vocauerunt philiſtijm ſacerdotes et diuinos dicen c tes: Quid faciemus de arca dei? †Indicate nob quō remittam⁹ eā ī locū ſuū. Qui dixerūt. Si remit d titis arcam dei iſrl': nolite dimittere eā vacuā: ſed qḋ debetis reddi e te ei ꝓ pctō: ⁊ tūc curabimi: ⁊ ſcie f g tis quare non recedat man⁹ eius a vobis. Qui dixerūt: Quid ē ꝙ ꝓ delicto reddere debeam⁹ ei? Rñderūtq; illi: Juxta numeꝝ ꝓuinciaꝝ b philiſtinoꝝ: quinq; anos aureos h facietis: ⁊ quīq; mures aureos: q: i plaga vna fuit omnib⁹ vobis et ſatrapis vr̄is. Facietiſq; ſimilitudines anoꝝ veſtroꝝ: ⁊ ſimilitudines muriū qui demoliti ſunt terram: et k dabitis gloriā deo iſrael: ſi forte releuet manū ſuā a vobiſ ⁊ a dijs veſtris: ⁊ a terra vr̄a.† Quare aggra l uatis corda veſtra ſicut aggrauauit m egypt⁹ et pharao cor ſuū? Nōne n poſtq; percuſſus eſt: tunc dimiſit o eos ⁊ abierūt? Nūc ergo arripi c te ⁊ facite plauſtrū nouū vnū: ⁊ du p q as vaccas fetas: quibus nō eſt im r poſitum iugū iungite in plauſtro: s ⁊ recludite vitulos earum domi. t Tolletiſq; arcā dñi/ ⁊ ponet' ī plauſtro: ⁊ vaſa aurea que exoluiſtis ei pro delicto/ ponet' in capſellā ad latus ei⁹: ⁊ dimittite eā vt vadat: ⁊ aſpicietis. Et ſiquidem per viā finiū ſuoꝝ aſcenderit ꝯtra bethſames/ ipſe fecit nob h malū grāde: Sin āt mīme/ ſciem⁹: q: neq̄q; manus ei⁹ tetigit nos/ ſꝫ caſu accidit. d Fecerūt ꝙ illi h mō: ⁊ tollētes duas v vaccas q̄ lactabāt vitulos: iūxerūt ad plauſtꝝ: vituloſq; eaꝝ ꝯcluſerūt domi. Et poſuerūt arcā dī ſuꝑ plauſtrū: ⁊ capſellā q̄ hēbat mures aureos/ ⁊ ſilitudinē anoꝝ. Ibāt āt ī di e f rectū vacce ꝑ viā q̄ duc bethames: ⁊ itinere vno gradiebant/ ꝑgētes x g ⁊ mugiētes: ⁊ nō dcliabāt neq; ad y dxterā neq; ad ſiniſtrā. Sꝫ ⁊ ſatra z

a ¶ pctī. b ¶ curr⁹ dei decē miliū multiplex.
a ¶ q̄ſi ī ſcl'o remanētes. b ¶ parētes filios.
a ¶ ſanctos renūciantes ſeculo.

Ca. VI C Diuiſio

Fuit ꝙ. Hic ꝯñr agit de arce reductiōe. Circa qḋ p̄mo de mō reducēdi ꝯſiliū q̄rit. ſcḋo iuxta formā dati ꝯſilij reducit/ ibi: Fecerūtq; ergo. tertio a bethſamit' indiſcrete ſuſcipitur/ ibi: Porro bethſamite. quarto ꝓpter h populus ꝑcutit/ ibi: Percuſſit aūt. Circa p̄mū ḋr: b ¶ Vocauerūt phi. ſacer. idoloꝝ ſuoꝝ. c ¶ Et diuios. q̄ ꝑ pacta cū demōib⁹ inita tacite vl exp̄ſſe dicūt hoībus aliq̄ īcognita. Demōes em̄ eo ꝙ ī eis remāſerūt naturalia īntegra ex ītellect⁹ ꝑſpicacitate ⁊ exꝑientia longi tpis multa ſciūt hoīb⁹ īcognita. ⁊ de talib⁹ p̄dicti diuini ab eis īſtruūt. Aliq̄n etiā demones ad dicēdū diuīs vel etiā alijs aliq̄ ꝟa a deo cogunt: ſic ptꝫ in legēdis multoꝝ ſctōꝝ: ꝙ demones coacti eoꝝ ſctītatē ꝯfitebant. Et ſic videt fuiſſe in ꝓpoſito: quia ꝯſiliū ab eis datū cedebat ad gl'iam dei iſrl' ⁊ honorem/ iō ſb̄dit: d ¶ Si remit. ar. dei ⁊c. i. abſq; munerib⁹ gl'iam ⁊ virtutē dei iſrl' ſignificātib⁹/ iō ſb̄dit: e ¶ Sꝫ qḋ debe. red. ei ⁊c. i. emēdā ꝓ pctō. f ¶ Et tūc cura. a plagis vobis inflictis. g ¶ Et ſcietis q̄re nō re. Per experientiā quare nō recedat man⁹ ei⁹ a vobis. vos ꝑcutiens q̄ꝺiu retinetis eam: que autem ſit emenda ſubditur: h ¶ Quīq; anos aureos faciet'. Per hoc deſignatur plaga facta ī populo philiſtinoꝝ: q̄ꝫtum ad eorū corpora. i ¶ Et quīq; mures aureos. ad deſignādū plagā inflictā terre eoꝝ vt ptꝫ per predicta. v. ca. k ¶ Et dabitis gl'iam deo. Per hoc em̄ confitebant ſe ꝑcuſſos a deo iſrl' ⁊ terrā eorū: eo ꝙ p̄ſumpſerāt caꝑe arcā dei ⁊ ſecū ducere ad terrā ſuā. Ad h aūt inducitur exēplū cum ḋr: l ¶ Quare ag. ⁊c. arcā retinēdo. m ¶ Sic aggra. egypt⁹. detinendo populum iſrael. n ¶ Nōne poſtq; ⁊c. decē plagis. o ¶ Tūc dimi. vt habet Exo. xij. ſeq̄tur: p ¶ Facite plauſtrū nouū. Ad ponendū arcā deſuꝑ reuerenter. q ¶ Et du. vac. fe. i. habētes iam fetus natos. vt patet per ſequentia. r ¶ Quib⁹ nō ē ⁊c. Et ſic nō habent vſū ducēdi currum. s ¶ Jungite in plau. ad retrahendū ip̄m. t ¶ Et recludi. ⁊c. Oīa iſta fiebāt ad experiendū ꝟtutem dei iſrl' in reductione arce. Vacce em̄ lactātes vitulos naturaliter inclināt ad eos nutriendū. ⁊ iō ſi ipſe nō reuerterent ad fet⁹ ⁊ portarēt arcā directe ad terrā iſrl'. ⁊ maxime q: erāt incōſuete ad portādū iugum vel plauſtrū trahendū ſignū foret manifeſtū ꝙ ducerēt occulta dei virtute: ⁊ ex h eēnt philiſtei certifitati ꝙ plaga eoꝝ fuiſſet a dō inflicta. ſin āt alteri cāe īputarent. Et his dictis patet lr̄a. v ¶ Fecerūt ergo. Hic ꝯñr ſm formā dicti conſilij arca reducit. Et ptꝫ lr̄a ex dictis vſq; ibi: x ¶ Et itinere vno ⁊c. i. vniformiter. y ¶ Et mugientes. Quaſi deū modo ſuo laudantes. z ¶ Sꝫ et ſatrape philiſtinoꝝ ſequebant. Ad habendū experientiam p̄dictam.
✻ Porro bethſa

Moraliter. a ¶ Fuit autē arca in regione phi. In hoc capitulo deſcribit arce reductio per quā ſignificatur ſancte crucis reportatio. quā Heraclius imperator occiſo Coſdroe ⁊ ꝑſis in deditionem receptis in hieruſalem reportauit q̄ per bethſames vbi
k ✻ arca fuit re

†S. 5. c
Als †ei
† Exo. 12. c
D
Moraliter

E ☞ pignoꝝ nō declinam⁹. Sic enī incedere debēt: q̄ ſacre leg' iugo ſuppoſiti: ꝑ internā ſcientiā dn̄i arcā portāt: vt ꝓpīquoꝝ neceſſitatib⁹ ꝯdolētes: a rectitudine nō declinēt: quoꝝ grā mentē nr̄am tenere debet: ne aut ſi affectu nō tangiṫ dura ſit: aut pl⁹ tacta ſit in fletu remiſſa. a ¶ Bethſames. Domus ſolis. Hec eſt eccl'ia a ſole iuſticie illuſtrata. bethſamitas in valle frumēta metere: eſt doctoreſ eccl'ie annonā verbi dei in humilitate tractare. Lapis in agro ioſue. chriſtus in eccl'ia ſua. Ligna plauſtri crux xp̄i. Vaccas ſuꝑ lapidē īmolare: eſt cōuerſos a ſcl'o in xp̄i imitatione mortificare. b ¶ Azotos v. ga. ⁊c̄. Iſid. quīq3 anos: ⁊ q̄nq3 mures quinq3 ciuitates dederūt. Reliq̄ aūt ciuitates ꝓuinciarum ⁊ ville q̄ erāt abſq3 muro: mures tm̄. vn̄: Ab vrbe murata vſq3 ad villā que erat abſq3 muro ⁊c̄.

c ¶ Abel. ciuitas eſt in termino iſrl': q̄ añ bethſames vocata: nunc vocaṫ abel. vel ꝓpter luctū ſuꝑ viris bethſamitibus ibi factū. vel ꝓpter diſtinctionē ciuitatis a bethinacha: de q̄ exclamauit mulier ſapiēs ad ioab: q̄ interrogāt interrogēt in abella. d ¶ Percuſſit autē. Qui cū non eſſent leuite: auſi ſūt videre arcā. h̄ ne patereṫ in exodo ppl's lōge ſtabat ſolus moyſes aſcēdit ad dn̄m. Percuſſit aūt ⁊c̄. In hebreo hr̄: Et ꝑcuſ. de ppl'o lxx. viros. ⁊. l. mil'. viros. lxx. viros iudices. Lxx. hebrei dicūt: nulli licebat detectā videre arcā niſi pōtifici. ꝑcuſſi ḡ ſunt eo ꝙ indigni eſſent: vel indigne acceſſiſſent: vel nō cuſtodiſſent arcā. e ¶ Miſerūt nūci. Rab. Significaṫ trāſlatio teſtamēti dn̄i a iudeis ad gētes: q2 cum illi carnali obſeruātia atq3 phariſeoꝝ ſuꝑſtitionib⁹ legē fedarēt xp̄i ⁊ diſcipl'oꝝ:
Act'. 13. g eius doctrinā recuſauerunt. vn̄: Vobis oportebat p̄mū loqui verbū dei: ſ3 q2 indignos vos iudicaſtis ecce conuertimur ad gētes. f ¶ Chariathiari. Ra. In-
Ps. 131. a terp̄taṫ villa ſiluarū. de q̄ d2: Donec inueniā locū do. taber. deo iacob. Ecce audi. eā in ephra. inue. e. in cāpis ſil. Loc⁹ enī dn̄i eſt tabernaculū pectoris xp̄iani ppl'i. Ciuitas enī ſiluarū. i. ꝯuētus gētium: eſt locus apt⁹ ad ſuſcipiendā arcam. In domo aminadab q̄ interp̄taṫ pr̄ meus ſpōtane⁹. ⁊ dicere pōt: volūtarie. ſ. tibi. Ra. Chariathiarī: ciuitas eſt ſaltuū: vna de vrbib⁹ gabaonitarū ꝑtinens ad tribū iude nono miliario eūtib⁹ ab eliadioſpolī. de hac fuit vrias ꝓp̄ha quē interfecit ioachim in hieruſalem: ſicut ſcribit hieremias.

pꝫ philiſtinorū ſeq̄banṫ vſq3 ad
a terminos bethſames. Porro a
bethſamitꝫ metebāt triticū ī val
le. Et eleuātes oculos viderunt b
arcā: et gauiſi ſunt cū vidiſſent.
Et plauſtrū venit in agrū ioſue
bethſamitꝫ / ⁊ ſtetit ibi. Erat autē
ibi lapis magn⁹. Et cōciderūt li c
a ¶ leuite vl' ſacerdotes: q2 aliis nō licebat.
gna plauſtri / vaccaſq3 impōſue d
runt ſuꝑ ea holocauſtū dn̄o. Le
uitꝫ eūt depoſuerūt arcā di ⁊ ca
pſellā q̄ erat iuxta eā: in q̄ erant
vaſa aurea / ⁊ poſuerūt ſuꝑ lapidē grandē. Viri aūt bethſamitꝫ
obtulerṫ holocauſta: ⁊ imolaue
runt victimas ī die illa dn̄o. Et
quinq3 ſatrapꝫ philiſtinoꝝ viderunt: et reuerſi ſunt in accarō in
die illa. Hi ſunt autē ani aurei: e
q̄s reddiderūt philiſtijm ꝓ deli
b cto dn̄o: Azot⁹ vnū / gaça vnū /
aſcalon vnū / geth vnū / accharō
vnu3. Et mures aureos ſm̄ numerū vrbiū philiſtijm q̄nq3 pro
uinciarū: ab vrbe murata vſq3
ad villā q̄ erant abſq3 muro: et f
¶ Hiero. luctus.
c vſq3 ad abel magnū ſuꝑ quē po g
¶ aſſidue.
ſuerūt arcā dn̄i: q̄ erat vſq3 ī illa
d die ī agro ioſue bethſamit'. Per h
cuſſit aūt dn̄s de viris bethſamitibus / eo ꝙ vidiſſet arcā dn̄i: ⁊ ꝑ i
a ¶ maiores natu optimates. ſ. populi.
cuſſit d ppl'o ſeptuaginta viros /
⁊ q̄nquaginta milia plebis. Luxitq3 ppl'us dn̄s ꝙ percuſſiſſet
plebē plaga magna. Et dixerūt
viri bethſamitꝫ: Quis poterit
¶ preſentia.
ſtare ī ꝯſpectu dn̄i dei ſcti hui⁹?
¶ digne.
e Et ad quē aſcēdet a nob'? Miſe k
runtq3 nuncios ad habitatores
f chariathiari / dicētes: Reduxerūt philiſtijm arcam dn̄i: deſcen
dite ⁊ reducite eā ad vos.

Ca. VII

Venerunt ergo viri l
¶ gentilis eccleſie.
chariathiarum et re-

Nico. de lyra

☞ Elea-

Diuiſio ✱ a ¶ Porro bethſamite. Hic cōſequēter agiṫ de arce receptione. ⁊ p̄mo deſcribiṫ ipſa receptio. ſcd̄o interponiṫ cuiuſdā dicti explicatio / ibi: Hi ſūt aūt. Circa p̄mū d2: b ¶ Et eleuātes ⁊c̄. Dicūt hebrei ꝙ iſta leticia fuit inepta ꝓcedēs ex leuitate capitis: ⁊ nō ex debita reuerētia. c ¶ Et ꝯciderūt ⁊c̄. ſ. poſtq3 arca fuerat depoſita ꝑ leuitas: l3 ante ſcribaṫ. d ¶ Vaccaſq3 impo. In h̄ videnṫ male egiſſe: q2 femella nō offerebaṫ dn̄o in holocauſtū: qd̄ erat ſacrificiꝑfectiſſimū: vt hr̄ Leui. j. ca. Cetera patent. e ¶ Hi ſūt aūt. Quia ſuperius dixerat ꝙ quinq3 ꝓuincie philiſtinoꝝ fecerāt quinq3 anos aureos ⁊ quinq3 mures. hic explicat ꝙ q̄nq3 ciuitates p̄ncipales h̄ fecerūt: tn̄ alie ville minores adiacentes adiuuerūt in expēſis. iō ſubditur poſtea: Ab vrbe murata vſq3 ad vil. ⁊c̄. f ¶ Et vſq3 ad abel mag. quia terra philiſtinorū extendebaṫ vſq3 ꝓpe locū illū: ⁊ vocaṫ h̄ abel magnus q̄ ſupra vocat⁹ ē lapis magn⁹ qd̄ pt3 ex hoc qd̄ ſubdiṫ: g g ¶ Suꝑ quē ⁊c̄. rō aūt mutationis hui⁹ noīs fuit: q2 ppl's ibi ꝑcuſſus fuit ⁊ luxit vt diceṫ: ⁊ iō vocatus ē abel q̄ luct⁹ interp̄taṫ. Itē q2 noīa ſūt ꝓpinq̄. Aben enī in hebreo lapidē ſignat ⁊ mutata n in l fit abel: vt pt3. h ¶ Percuſſit aūt. Hic ꝯn̄r deſcribiṫ ppl'i ꝑcuſſio: cui⁹ ꝑcuſſiōiſ due cāe p̄us ſūt tacte. ſ. inepta leticia: ⁊ holocauſtū indebite oblatū. Tertia tāgiṫ h̄

Cauſe percuſſionis pp

ſc3 curioſitas: q̄ moti fuerūt ad vidēdū arcā nudā qd̄ ſub pena mortis inhibeṫ vt hr̄ Nume. iiij. Quarta etiā cā ex circūſtātia l'r̄e daṫ intelligi. ſ. ꝙ arcam dn̄i dimiſerūt nimis ſub diuo ſine luminaribus ⁊ cultu debito. iō ſequiṫ: i ¶ Et ꝑcuſſit de ppl'o. lxx. viros ⁊. l. milia ple. qd̄ ſic debet intelligi etiā ſm̄ hebreos ꝙ ſolū. lxx. viri ſūt ꝑcuſſi q̄ erāt tante reputationis ꝙ eq̄parabanṫ q̄nq̄ginta milib⁹ d plebeis: eo mō loq̄ndi q̄ d2. ij. Regū. xviij. a. de dauid. Tu vn⁹ ꝓ decē milib⁹ cōputaris. p̄ncipales enī ppl'i ꝑcuſſi fuerūt eo ꝙ debebāt ordinare populū ⁊ p̄cauere de p̄dictis offenſis. k ¶ Miſerūtq3 nūcios ⁊c̄. q2 illa ciuitas erat ſecurior ⁊ nobilior: ꝓpṫ qd̄ arca poṫat meli⁹ ibi cuſtodiri. ¶ Moraliter vacce portātes arcā teſtamēti ſūt p̄dicatores portāteſ v̄bū euāgelij. Qui lactāt filios ſpūales eos ꝯſolādo. Mugiūt deuote orando. Recte incedūt ſctē viuēdo. Nō declināt ad dexterā allecti mūdana ꝓſperitate. Nec ad ſiniſtrā ꝓſtrati aduerſitate. Et ſic veniūt ad bethſameſ: q̄ dom⁹ ſolis interp̄taṫ. i. ad celū qd̄ caſa elios. i. ſol' nūcupaṫ.

Moraliter

✱ arca fuit reportata ſignificaṫ: eo ꝙ bethſameſ dom⁹ ſol' interp̄taṫ. Hierl'm āt ꝯueniēter d2 dom⁹ ſol': eo ꝙ diuinit⁹ fuit electa ad di cultū: ⁊ q2 ibidē myſteriū xp̄i fuit cōpletū. Aliṫ aūt ꝑ reportationē arce ī iudeā ſignificari pōt reuerſio fidi ad iudeos circa finē mūdi. Per duas aūt vaccas arcā reportātes in iudeā: ītelliguntṫ duo p̄dicatores ꝯ antixp̄i ꝑfidiā. ſ. Helias ⁊ Enoch. q̄b⁹ ei⁹ ꝑfidiā detegētib⁹ iudei dicūṫ tūc recepturi fidē. De vaccis aūt arcā portātib⁹ in textu d2: ꝙ lactabāt vitulos. ꝑ qd̄ ſignificaṫ ꝙ p̄dicatores v̄bi diuini debēt auditores doctrīe dulcedīe ꝯſolari. D2 etiā ꝙ vituli eaꝝ fuerṫ domi recluſi: q2 nouicij ī fide vl' religiōe nō debēt hīcinde euagari. Diciṫ etiā ꝙ vacce ibāt mugiētes: q2 p̄dicatores ꝑ viā hui⁹ vite ꝓcedētes debēt d uote deū orare. ps. cxviij. g. Cātabiles mihi erāt ⁊c̄. Vn̄ de iſt' vaccis d2 ī hebreo ꝙ cātabāt. Itē ꝙ īcedebāt recte nō declinātes ad dexterā vl' ſiniſtrā. ꝑ qd̄ ſignificaṫ ꝙ p̄dicatores tenere debēt rectitudinē vite ⁊ doctrine nec ab ea declinare ꝓpṫ ꝓſpera vl' aduſa. ⁊ ſic veniūt bethſameſ q̄ īterp̄taṫ dom⁹ ſol'. ⁊ ſic ī ſēſu anagogico ſignat celū btōꝝ. Celū eī d2 q̄ſi caſa: helios. i. ſolis iuſticie. ¶ In ca. vj. vbi d2 ī poſtil. Et ttinere vos gradiebāṫ. i. vniformiter.

Moraliter

Additio. In libris antiq̄s trāſlatio nr̄a ſic h3: Ibāt aūt vacce recto itinere: qd̄ ꝓp̄e ꝯſonat hebraice v̄itati ī h̄ loco: ⁊ magl' ꝯuenit ✱ merita

Diuiſio Venerūt Ca. VII ꝓpoſito. q̄ vi. ⁊c̄. Deſcripta ꝓſtratiōe ppl'i iſrl' ꝓpṫ filioꝝ heli pctā. h̄ ꝯn̄r deſcribiṫ releuatio ipi⁹ ꝑ ſamuelis

Moraliter. l ¶ Venerunt ḡ ⁊c̄. Sicut dictū eſt. ſ. Per arcā ſignificaṫ ✱ crux ſctā.

Moraliter

a ¶ Gabaa. Rab. Collis aīe humiliū. vñ: Suſcipiāt montes pacē pplo ⁊c. i. Mōtes maioꝛes aīe: colles minoꝛes. Seu etiā gabaa interꝑtat̄ ſublimitas vbi eleaçar ſacerdos ꝯſtituit̄. b ¶ Eleazarū. Rab. Dei adiutoꝛiū. Bñ aūt q̄ h̄ noīe vocat̄ ad arcā dñi cuſtodiēdā eligit̄. q꞉ ſcti viri q̄cq̄d habent boni deo attribuūt nō ſibi. Unde ſufficiētia nr̄a ex deo ē: q̄ idoneos fecit nos miſtros noui teſtamēti. c ¶ Annus vige. erat qñ. vij. āno regni ſaul allata ē in caſtrꝭ ꝺ chariathiarī. Ann⁹ vigeſim⁹. Rab. Nō ita ītelligendū eſt ꝙ viginti āni q̄bus arca māſit ī chariathiarim vſq꞉ ad octauū regni dauid annū q̄ eā cōgregata ppl'i frequētia adduxit in hierl'm ſint cōputandi. Inuenitur em̄ in ſequētib⁹: ꝙ tp̄e ſaulis ꝺ hac ciuitate ablata ē in caſtra ꝯ philiſteos. ⁊ q꞉ ꝯſtat ꝙ dauid duxit eā in hierl'm ꝺ domo aminadab: reſtat ītelligi ꝙ ī diebus ſaulis de caſtris relata ē in ꝑfatā ciuitatē. vñ poſtea regnāte dauid reducta eſt in hierl'm. Eſt ḡ ſenſus: q꞉ ex q̄ manſit arca in chariathiarim: erat annus vigeſim⁹: cū in tp̄e ſaulis trāſlata eſt in caſtra. Uel vigeſim⁹ ann⁹ erat cū oīs dom⁹ iſrl' poſt dñm q̄euiſſet abiectꝭ idolis ⁊ ſeruiēs illi: qꝺ eā feciſſe toto tēpoꝛe ſamuelis Ioſeph⁹ teſtat̄. xxvij. ſcꝫ annis: ⁊ p̄mo tp̄e regni ſaul: qꝺ eodē ioſepho teſte. xx. ānis tenuit. Cū em̄ receſſiſſet a ſaule ſpūs dñi: ⁊ agitaret eū ſpūs nequā ad pſequēdū dauid: ſecuta eſt eū aliq̄ ps militie ⁊ plebis. d ¶ Aſtaroth. Factura exploꝛationū. Qui ver⁹ iſraelita ē: aufert a ſe oēm facturā malignoꝝ ſpirituū ⁊ iactantiā atq꞉ ſupbiā: ⁊ ſeruit dño ſoli: q꞉ nulla ſocietas lucis ad tenebras. e ¶ Maſphat. Ciuitas ē ī tribu iuda iuxta chariathiarim. Maſphat. Rab. Speculatio vl' ꝯtēplatio vl' intētio vl' loc⁹ iudicij. Bñ aūt cōuenit iſte loc⁹ tā ſctō viro q̄ in iuſticia ⁊ ꝟitate iudicauit ⁊ ſūma pꝛudentia gubernauit populū. Maſphat. Rab. Eccleſia in vnitate fidei ſub nouo ſacerdotio collecta: aq̄s lachꝛymaꝝ hauriēs ſatiſfaciēdo in ꝯſpectu dñi effundit. ꝓp̄a pplm in maſphat iudicat: q꞉ doctoꝛ eos maxime docet: q̄s in intētione ꝯtēplatiōis: ⁊ ad amoꝛē patrie celeſtis ītentos eſſe pſpexerit. f ¶ Hauſerūt a. ⁊ ef. Ut ſic aqua effuſa nō redit: ſic nec ipſi redirent ad idolatriam. g ¶ Agnū lactantē. Agn⁹ oblatus ꝓ pplo dei victoꝛiā ꝑſtat: ⁊ ꝑ paſſionē xp̄i dmonib⁹ ſuperatꝭ: pax data eſt fidelibus. ¶ Rab. Innocentē vitam igne ☞ charitatis ✻ merita.

duxerūt arcā dñi: ⁊ intulerūt a
a ¶ qui interꝑtat̄ pater me⁹ ſpōtane⁹.
a eā ī domū amiadab ī gabaa.
b Eleaçarū āt filiū ei⁹ ſctificauerūt vt cuſtodiret arcā dñi. Et c
a ¶ poſtq꞉ teſtamētū māſit in eccl'ia multiplicati ſunt iuſti: qui ab ipſo vt dies illuminati ſunt.
factū ē ex qua die manſit arca dñi ī chariathiari/multiplica/ d
c ti ſūt dies: erat q̄ppe iā ann⁹ vi e
geſim⁹: ⁊ req̄euit oīs dom⁹ iſrl' f
poſt dñm. Ait autē ſamuel ad †
vniuerſā domū iſrl' dicēſ: Si i g
toto coꝛde vr̄o reuertimini ad
dñm: auferte deos alienos de †
a ¶ aſcendētes vel ſupioꝛes.
d medio vr̄i baālim: ⁊ aſtaroth ⁊
ꝑparate coꝛda vr̄a dño: ⁊ ſui
te illi ſoli: ⁊ eruet vos de māu
philiſtijm. Abſtulert ḡ filij iſrl'
baalim ⁊ aſtaroth: ⁊ ſuiert domio ſoli. Dixit āt ſamuel: Cō h
e gregate vniuerſum iſrl' in maſ
phat: vt oꝛē ꝓ vob dñm. Et cō
f uenerūt in maſphath. Hauſe i
rūtq꞉ aquā ⁊ effuderūt in ꝯſpe
ctu dñi: ⁊ ieiunauerūt in die il
la atq꞉ dixerūt: tibi peccauim⁹
dñe. Iudicauitq꞉ ſamuel fili/ k
os iſrl' in maſphat. Et audiert l
philiſtijm ꝙ cōgregati eēnt fi/
lij iſrl' i maſphat: ⁊ aſcēdert ſa †
trapē philiſtinoꝝ ad iſrl'. Qꝺ
cū audiſſent filij iſrl' timuerūt
a facie philiſtinoꝝ: dixeruntq꞉
ad ſamuelē: Ne ceſſes ꝓ nob
clamare ad dñm deū nr̄m: vt
ſaluet nos de manu philiſtino
g rū. Tulit aūt ſamuel agnū lac †
tētem vnū: ⁊ obtulit illū holo
cauſtū integrū dño. Et clama
a ¶ aures dñi in ꝑces iuſtoꝝ.
uit ſamuel ad dñm ꝓ iſrl': ⁊ ex
audiuit eū dñs. Factū eſt aūt
cū ſamuel offerret holocauſtū
dño: philiſtij iniere ꝑliū ꝯ iſrl'.

Ni. de lyra

Et p̄mo ponit̄ continuatio ad ꝑdicta. ſcꝺo reuelatio iſta/ibi: Et factū eſt ex qua die manſit arca dñi. In fine ꝑcedentꝭ capituli dictū fuit q̄liter ſignificatū fuit viris ꝺ chariathiarim ꝙ arcam ad ſe ducerent. hic ꝯñr oſtendit̄ q̄liter h̄ fecerūt/cū dꝛ: Uenerūt ḡ viri chā. ⁊ redu. arcā dñi. ad ciuitatē ſuā. a ¶ Et intulerūt eā in do. ⁊c. Hoc nō fuit factū ſtatim: ſꝫ ꝑ magnum tp̄s poſt: q꞉ ꝑ aliqꝺ tp̄s ſtetit in chariathiarim. ⁊ inde tranſlatū fuit in maſphat: ⁊ inde in galgala: vt dꝛ libꝛo de hebꝛaicis queſtionib⁹. ⁊ poſtea fuit trāſlata in nobe vbi erat tp̄e ſaul: ſm qꝺ habet̄ infra. xxi. ca. ⁊ inde tranſlata eſt poſtea in gabaa in domū aminadab: vt hic dꝛ: Et de loco illo dauid trāſtulit eā in domū obededom. ⁊ inde ī ciuitatē dauid: vt hr̄. ij. Reg. vi. b ¶ Eleazaꝝ aūt fili⁹ ei⁹. Hebꝛei aūt dicūt: Pꝛeparauerūt ſeu diſpoſuerūt ⁊ in idē redit: q꞉ talis ꝑparatio eſt q̄dā ſctificatio. c ¶ Et factū ē. Hic ꝯñr declarat̄ releuatio ppl'i ſb ſamuele: q̄ facta ē ꝓpt̄ cōuerſionē ppl'i ad deū ꝑ ſollicitudinē ſamuel'. Circa qꝺ pꝛīo deſcribit̄ dicta cōuerſio. ſcꝺo philiſtīoꝝ debellatio/ibi: Et audiert. t̄tio ppl'i pax ⁊ bona oꝛdīatio/ibi: Facta ē itaq꞉. Circa p̄mū q꞉ l'ra ē ītricata ⁊ indiget ſupplemēto: ſic̄ ⁊ in plurib⁹ alijs locis ſacre ſcripture. Sciendū ꝙ heli moꝛtuo ſamuel ſtatim incepit diſcurrere ⁊ docere ppl'm vt illum reduceret ad deū per debitā cōuerſionem ad cultū diuinū: que quidē cōuerſio incepit a tp̄e q̄ ppl's iam viderat malū qꝺ euenerat pꝛopter pctā filioꝝ heli: ⁊ audiuerat plagā philiſtinoꝝ ꝓpter arcā dñi: ⁊ durauit tp̄e ſamuelis vſq꞉ ad regnū regis ſaulis. ſ. xx. ānis vel circiter. ⁊ hoc notat̄ cum dicit̄: Et factū eſt ⁊c. i. trāſlata fuit ibi ꝺ bethſames: vt ꝑdictum eſt. d ¶ Multiplicati ſunt dies. in q̄bus ſamuel hoꝛtabatur ppl'm ad bonū. e ¶ Erat q̄ppe ⁊c. Poſtq꞉ incepat ſamuel docere ppl'm. f ¶ Et req̄euit ⁊c. ſ. xx. annis q̄bus pꝛefuit ſamuel. ⁊ ſubdit̄ modus q̄ ſamuel reduxit ppl'm ad deū a ꝑncipio/cum dicitur: g ¶ Si i toto coꝛde ⁊c. Et ptꝫ l'ra vſq꞉ ibi: h ¶ Cōgregate vniuerſum iſrl'. vbi renouauit fedus ppl'i cū deo/iō ſbdit̄: i ¶ Hauſerūtq꞉ aquā ⁊c. Ra. Sa. dicit ꝙ h̄ fecerūt in ſignū hūiliatiōis. q. diceret: Sic̄ aq̄ effuſa ad nihilū valet vltra: ſic in conſpectu tuo nihil ſumus nec valem⁹. Ionathan fili⁹ oçiel maxime reputatiōis apud hebꝛeos h̄ exponit de cōuerſiōe coꝛdiū ad deum ⁊ ſic ꝑ iſtas aquas intelligūtur lachꝛyme ꝯtritiōis exeūtes a coꝛde: et per oculos effuſe. k ¶ Iudicauitq꞉ ſamuel ⁊c. q꞉ nō ſolū recōciliauit ppl'm domino: ſed etiā vnūquēq꞉ de pplo ad pꝛoximū ſuū iniurias ⁊ foꝛefacta ad equitatem iuſticie reducēdo. Aliter aūt exponit̄ ſm aliquos ab illo loco: Erat quippe ann⁹ vigeſimus. ſcꝫ q̄ arca dñi māſerat in chariathiarim: ita ꝙ ꝑ h̄ notat̄ ꝙ tot ānis māſit ibi anteq꞉ inde alibi trāſferret̄: ⁊ qꝺ ſequitur: Hauſerūtq꞉ aquā. Dicūt aliq̄ ꝙ ī illa aqua erāt maledicta congeſta: ſic̄ in ſacrificio çelotypie: ita ꝙ labia bibentiū ſi fuiſſēt idolatre ita iungebant̄ ꝙ nō poterāt ab inuicē ſepari: ⁊ ꝑ h̄ ꝯuincebant̄: ſic̄ tp̄e moyſi ꝑ potū aq̄: vbi puluis vituli aurei fuerit cōmixtus: ꝓut dictū fuit Exo. xxxij. iō ſeq̄t̄: Iudicauitq꞉ ſamuel filios iſrael in maſphat. ſ. idolatras interficiēdo q̄ conuincebant̄ mō ꝑdicto. p̄ma tn̄ expoſitio videt̄ mihi magꝭ rōnabilis: lectoꝛ tn̄ eligat quā voluerit. l ¶ Et audierunt phili. Hic ꝯñr deſcribit̄ philiſtinoꝝ debellatio. Ad cui⁹ ītellectū ſciēdū ꝙ philiſtijm poſt debellationē ppl'i iſrl' ꝓpter pctā filioꝝ heli tenuerūt ipm ſub tributo: ⁊ ne haberēt cōſiliū ⁊ opoꝛtunitatē rebellādi: īterdixerāt eis cōgregatiōes ppl'i fieri: ꝓpter qꝺ audi ✻ to ꝙ cōgregati

Moꝛaliter

✻ crux ſctā. Per viros igit̄ chariathiarī arcā ad ſe r̄ducētes pn̄t ītelligi paupes religioſi crucē pnīe ſibi aſſumētes. † ¶ Ait aūt ſa. ad vni. Per quē ſignificat̄ bon⁹ ꝑlat⁹ ſecularꝭ vl' religioſus: q̄ ppl'm hoꝛtat̄ recedere a ſuitute diaboli ⁊ inherere ſeruituti dei dicēs: † ¶ Auferte de. alie. Per q̄s deſignant̄ vitia q̄b⁹ diabolo deſeruit̄. Uent̄ em̄ de⁹ ē guloſi: ⁊ pecunia cupidi: ⁊ ſic de alijs vitijs. i ¶ Hauſerūtq꞉ aquam ⁊c. Ad ſignificādū abiectionē pctōꝝ ſine recidiuo. Et qm̄ demōes ſic recedētes a ſe nitunt̄ ad ſuā reducere ſeruitutē/iō ſbdit̄: r ¶ Et aſcēderūt ſa. q̄ interꝑtant̄ ſatꝭ rapiētes. ꝓpter qꝺ ſignificāt ꝺmones q̄ rapere ſtudēt hoīes ꝑ pctā/iō dicit̄ ꝙ aſcēderūt ad iſrl'. i. ad fideles vt ſue ſbijcerēt ſeruituti † ¶ Tulit aūt ſa. agnū lactē. i. tenellū: ꝑ quē ſignificat̄ xp̄s: De q̄ dꝛ Ioh. j. e. Ecce agnus dei ⁊c. Qui dꝛ tenellus teneritudine pietatꝭ. quē

E charitatis accēſam. a ¶ Intonuit. Ra.
†Eccl.46.d cū ꝑ pdicatores euāgelij dn̄s intonat: ſpiri/
tales hoſtes in fugā ↄuertunt corā iſrl'.i. po/
pulo dei. ⁊ pſequunt eos vſq; i domū agni/
tionis: vſq; q̄.ſ. oīs error expurget: ⁊ de⁹ ve
re cognoſcat. b ¶ Bethchar. Rab. do/
mus agnitiōis: vel dom⁹ agni. c ¶ Et po/
ſuit eū int maſ. Alia editio inter maſphat
nouā ⁊ veterē: ⁊ vocauit nomē ei⁹ abeneçer.
vel abongener.i. lapis adiutorij. Hec ē me/
dietas ſaluatoris: ꝑ quā trāſeundū eſt a maſ
phat veteri ad nouā.i. ab intētiōe q̄ expectat
ī carnali regno btītudo falſa: ad intētionē q̄
ꝑ nouū teſtamētū expectat ī regno celoꝝ btī/
tudo ꝟa: q̄ qm̄ nihil ē meli⁹ hucuſq; adiuuat
de⁹. Maſphat. Intētio: Sen: dētiū. Lapis
inter hec: xp̄s int intentionē ve.te. ⁊ euāgelij
pdicationē poſit⁹: ipē lapis ꝓpt firmitatē ad/
iutorij: q: ſuos ↄ demones adiuuat dimican
tes. d ¶ Hucuſq; au. Quia q̄ hos termi
nos trāſcendūt vt heretici: auxiliū dei nō me
Eph.2.c rent. e ¶ Eratq; pax. Xp̄s eſt nr̄a pax q̄
fecit vtraq; vnū: ꝑ quē facti ſūt ꝓpe q̄ erāt lon
Joſ.5.a ge. f ¶ Galgala. Ciuitas eſt vbi ioſue po/
pulū ſcd̄o circūcidit: ⁊ paſcha celebrauit: et
Ibidem.c deficiēte māna iſrl' vſus eſt panib⁹ triticeis:
Joſ.4.d vbi ⁊ lapides ſūt trāſlati de alueo iordanis.
vbi tabernaculum teſtimonij multo tpe fuit.
hec cecidit in ſortē iude: ⁊ vſq; hodie oſtēdit
locus in ſcd̄o ab hiericho miliario hoīb⁹ illi⁹
regiōis venerādus. Sz iuxta bethel q̄dā ali
am galgalā ſuſpicant. ¶ Galgala interp̄tat
volutatio vel reuelatio. bn̄ ḡ ꝓpha in bethel
⁊ in galgala ⁊ maſphat iudicauit iſrl'. ⁊ reuer
tēs in ramatha in domū ſuā iudicauit ibi iſ/
rael: ⁊ edificauit ibi altare dn̄o: Exēplū tribu
ens iudiciū eſſe faciendū in domo dei: nō in/
diſcrete vel maliuola mēte: ſed ꝭm qd̄ ſcp̄tu/
ra reuelauerit: et intentione bona et amore
fraterno. ⁊ ſic eſſe reuertendū in ramatha in
domū noſtrā.i. ad interna pectoris: vt vace/
F mus ↄtēplationi. ⁊ in altari fidei gratas ho/
ſtias opis ⁊ veritatis offeram⁹. g ¶ Edifi
cauit etiā ibi ⁊c̄. Lex p̄cepit non edificari
altare: niſi vbi dn̄s elegiſſet: ſz ne īmolarent
dijs: cōſtruxit altare in q̄ nō rep̄hendit.

Factum eſt aūt ⁊c̄. Ca. VIII
poſuit filios ⁊c̄. Rab. q: ꝭm io/
ſephū alterū in bethleē: alterum in
berſabee poſuit. i ¶ Abia. Rab. Pat do
minus vel pr̄ fuit: bn̄ ḡ q̄ in inchoata iuſticia
nō ꝑmāſerūt ⁊ pr̄nitatē dn̄i neglexerūt: fuit
de⁹ vel pr̄ fuit nominati ſunt: vt ſignificent
pr̄nitate dei indigni. k ¶ Et nō ambula
uerūt filij illi⁹ ⁊c̄. Quia pro munere opp̄/
mebāt iuſticiam ad epulas precioſaq; conui/
uia declinantes.

Nico. de lyra

✻ to φ ↄgregati eēnt in maſphat: venerūt
ↄ eos in p̄liū: ſed ſamuele orāte ⁊ holocauſtū
ꝓ pplo offerēte fuerūt celitus debellati: ꝭm
qd̄ dr.ſ. a ¶ Intonuit aūt ⁊c̄. Ita φ ex
fulgure multi fuerunt mortui. ⁊ alij exterriti
fugiētes ꝓ magna ꝑte occiſi. ⁊ patz littera.
b ¶ Facta ē itaq;. Hic ↄn̄r deſcribit ppl'i
iſrl' trāq̄llitas ⁊ bona ordinatio ſb̄ regimine
ſamuelis. Et ptz lr̄a vſq; ibi: c ¶ Eratq;
pax ⁊c̄. q: ſeruiebat ipſi iſrael ſub tributo.
d ¶ Judicabat q̄q; ⁊c̄.ſ. vſq; ad inſtitu
tionē ⁊ ↄfirmationē ſaulis. extūc enī ſaul ha
buit officiū iudicādi. e ¶ Et ibat ⁊c̄. Per
loca ad iudicandū oportuna ꝓprio labore et
expēſa: vt hr̄.ī.xij. f ¶ Reuertebaturq;
†Oſee.13.c in ra. vbi cōius iudicabat pplm̄. g ¶ Edi/
Act.13.c ficauit etiā ⁊c̄. Sz ī h̄ videt feciſſe ↄ legē:
q: nō debebat eē altare aliqd̄ ad īmolandū
niſi ī loco vbi erat arca: ſicut dictū fuit Joſue
xxij. que

a †Intonuit āt dn̄s fragore a
magno ī die illa ſuꝑ phili/
ſtijm / ⁊ exterruit eos: ⁊ ceſi
ſūt a filijs iſrl'. Egreſſiq; fi
lij iſrl' de maſphat / pſecuti
ſūt philiſteos: ⁊ ꝑcuſſerūt
eoſ vſq; ad locū q̄ erat ſub
b ter bethchar. Tulit aūt ſa/
a ¶ ob ſignū victorie.
c muel lapidē vnū: ⁊ poſuit
eū inter maſphat ⁊ int ſen:
et vocauit nomē loci illius
lapis adiutorij. Dixitq;:
d Hucuſq; auxiliatuſ ē nob †
dn̄ſ. Et humiliati ſūt phili
ſtijm: nec appoſuert vt ve
nirēt vltra ī terminos iſrl'.
Facta ē itaq; man⁹ dn̄i ſu/ b
per philiſteos cūctl dieb⁹
ſamuel': ⁊ reddite ſūt vrbeſ
q̄s tulerāt philiſtijm ab iſ/
rael iſraeli: ab accarō vſq;
geth ⁊ t̄mios eius. Libera
uitq; iſrl' d̄ mām philiſtioꝝ:
a ¶ amarū vel loquentē.
e eratq; pax int iſrl' ⁊ āmor e
reū: iudicabat q̄q; ſamuel iſ d
rael cūctl dieb⁹ vite ſue Et e
ibat ꝑ ſinglōſ ānoſ circūieſ
a ¶ dom⁹ dī. b ¶ reuelatio. c ¶ itētio
f bethel ⁊ galgāla ⁊ māſphat
⁊ iudicabat iſraelē ī ſupra
dictl locl. Reuertebaturq; f
a ¶ excelſuz ſignū vl' mortis viſio.
ī ramatha: ibi ei erat dom⁹
ei⁹: ⁊ ibi iudicabat iſraelē.
g Edificauit etiaz ibi altare g
dn̄o. Ca. VIII
Factū ē aūt cū b
a ¶ q: etate ⁊ curis
grauat⁹ ſolēnia cele
brare non poterat.
h ſenuiſſz ſamuel / poſuit fili i
os ſuoſ iudiceſ ſuꝑ iſrl'. Fu
itq; nomē filij ei⁹ p̄mogeni
¶ incipiēs vel fuit deus.
i ti iohel: ⁊ nomē ſcd̄i abia/
k iudicū ī berſabee. Et n̄ am
bulauert filij illi⁹ ī vijs ei⁹:
ſz declinauert p⁹ auariciā:
acceꝑerūtq; mūera / ⁊ ꝑuer k
tert iudiciū. Cōgregati ḡ l
vniuerſi maioreſ natu iſrl':
venerūt ad ſamuelē in ra/
matha. Dixertq; ei: Ecce
a ¶ q̄ſi etate defect⁹ reb⁹ p̄eſſe nō pōt.
tū ſenuiſti: ⁊ filij tui nō am †
bulant in vijs tuis. Cōſti/
tue nobis regē vt iudicet

xxij. q̄ nō legit fuiſſe ī ramatha. Dicen G
dū φ ex diſpēſatiōe dn̄i poterat alibi im
molari ⁊ ꝑ ↄn̄s altare ↄſtrui. ⁊ hoc mō
ſamuel ibi altare ↄſtruxit. Pōt etiā di
ci ꝭm illud qd̄ dictū fuit Deut.xij. ⁊ eſt
ſatis veriſile φ a tꝑe q̄ arca fuit capta
ꝑ philiſteos vſq; ad tp̄s ī q̄ fuit poſita
in tēplo ↄſtructo ꝑ ſalomonē: arca nō
habuit ſtabilē manſionē: q: tꝑe intme/
dio de loco ad locū frequēter fuit trāſ/
portata: vt ptz ex p̄dictis. ⁊ aliqn̄ ad ex
ercitū deportata: vt hr̄.ī.xiiij. ⁊ iō ſacri
ficia votiua: ad q̄ offerēda hoīes nō te
nebant: ſed ſi fiebāt ex deuotiōe pote/
rāt alibi offerri ꝭm voluntatē ⁊ deuoti
onē offerētiſ. Sicut ⁊ alia ſacrificia po
terāt fieri h̄ mō tꝑe q̄ arca ⁊ tabernacu
lū fuerūt ī deſerto: eo φ arca adhuc nō
habebat ſtabilē māſionē ſicut dictū fu/
it Deut.xij. Tꝑe ꝟo q̄ fuit in ſilo nō fu
it h̄ licitū: ꝓut dictū fuit Joſue.xxij. q:
tabernaculū ⁊ arca lōgo tempe fuerūt
ibi: ⁊ habuerūt ibi ſtabilem manſionē:
licet non ad ſemper.
✻ bonus p̄lat⁹ offerre debet in ſacra/ Moraliter
mēto euchariſtie ꝓ ſuoꝝ ſubditoꝝ ſalu
te ⁊ demonū repulſione. ideo ſubdit:
a ¶ Intonuit autē dn̄s ⁊c̄. Nā ꝑ
diuinū auxiliū demones territi fugiūt
a tēptationib⁹ fideliū pploꝝ. ꝓpt quod
ſubdit: † ¶ Hucuſq; auxilia. Et
q: de talib⁹ bn̄ficijs diuinis debet me/
moria remanere in fideliū cordib⁹. idō
dr φ ſamuel poſuit lapidē ⁊ locū voca/
uit lapidē adiutorij ad memoriā bn̄fi/
cij diuini. d ¶ Judicabat q̄q; ſa.iſ.
q: bon⁹ p̄latus nō ſolū debet ꝓ ſubdi/
tis exorare: ſed defect⁹ eoꝝ ꝑ correctio
nem debitam emendare. Ca. VIII
Factū eſt aūt. Deſcripta ſu
perius malicia filiorū heli. h̄ Diuiſio
ↄn̄r deſcribit malicia filiorū h̄
ſamuel': q: vtraq; fuit occaſio vt t̄mina
ret regimē ꝑ iudices: ⁊ reges inſtitue
rent. Igit circa h̄ p̄mo deſcribit filioꝝ
ſamuelis trāſgreſſio. ſcd̄o ppl'i petitio/
ibi: Cōgregati ḡ. tertio dn̄i diffinitio/
ibi: Et orauit ſamuel. Circa p̄mum dr:
Factū eſt aūt. q: iā nō poterat ita cō/
mode ꝑ loca ad iudicādū diſcurrere.
i ¶ Poſuit fi. credēs eos fore ſue iu
ſticie imitatores: ſz h̄ nō fuit ita. vn̄ ſb/
dit: k ¶ Acceꝑertq; mu. ⁊ ſic du/
plicit peccauert.ſ. accipiēdo mūera ꝓ
iudicio: qd̄ n̄ ē licitū: licz ꝓ labore iuſto
⁊ bono iudices poſſint accipe ſtipēdia
ad victū decētē ⁊ honeſtū. Scd̄o q: ꝓ/
pter mūera declinauert a iuſticia red/
dēdo iudiciū ꝑuerſū. l ¶ Cōgrega/
ti ḡ. Hic ↄn̄r deſcribit ppl'i petitio de
rege habēdo. cui⁹ vna cā fuit malicia fi
lioꝝ ſamuelis: vt h̄ exp̄mit / cū dr: Filij
tui ⁊c̄. Alia fuit q: audierāt naas regē
filioꝝ āmon diſponētē exerercitū adve
niendū ↄ eos. ⁊ iō volebāt habere re/
gē capitaneū ſui exercit⁹ ↄ eū. ⁊ hec cā
hic tacetur: ſed.ī. exprimit.xij.ca.
✻ Diſplicuitq;
Moralr. h ¶ Factū eſt ⁊c̄. Per fi Moraliter
lios ſamuel' ꝓpt mūera iudiciū ꝑuertē
tes: oñdit φ aliqn̄ d̄ bōis ⁊ ſctīs viris
naſcunt ꝑuerſi: ſic ecōuerſo d̄ ꝑuerſis
iuſti. De achaç ei ⁊ manaſſe q̄ fuerunt
peſſimi: nati fuerūt eçechias ⁊ ioſias q̄
fuert optimi. † ¶ Filij tui n̄ am. ⁊c̄.
Ex h̄ ptz φ ꝓpt maliciā regētiū cōmo/
uet aliqn̄ ppl's ad petēdū vel faciendū
aliq̄d qd̄ ei cedit ī malū. Q: ei iſta peti
✻ tio po

☞ ⁎ a ¶ Diſplicuitq; ſer. ꝓpter tria.
Vnū fuit q: diſplicuit ſibi malicia filio/
rū ſuoꝝ: q̄ vſq; tūc latuerat ipm̄. Aliud
fuit ꝓpter honorē diuinū q̇ videbat̄ con
tēni ſeu diminui eo ꝙ retinuerat ſibi in
pplo iſrl̄ nomē regiū. Tertio q: pplus
in h̄ volebat aſſimilari gētilib⁹ dicens:
Cōſtitue nob̄ regē ſic̄ ⁊ vniuerſe habēt
natiōes: vt īmediate p̄ponit̄. b ¶ Et
orauit. Hic ↄñr ponit̄ dn̄i diffinitio.
ſamuel em̄ iſtud negotiū reduxit ad do
minū q̇ rn̄dit: c ¶ Audi vocē po. de
rege īſtituēdo. d ¶ Nō ei te ab. ⁊c̄.
Quia tu ſolū eras me⁹ vicari⁹: ⁊ ꝙ iſta
petitio eoꝝ ex malo ꝓceſſerit: oſtendit̄
cū ſubdit̄: Iuxta oīa opa ſua ⁊c̄. ſequit̄:
e ¶ Sicut dere. ⁊c̄. Oſtēdētes facto
ꝙ nō haberēt me ꝓ rege ſuo. f ¶ Sic
etiā faciūt ti. Abijciendo te: ne ſis vi
cari⁹ me⁹. g ¶ Verūtñ ↄte. eos et
p̄dic eis ius reg. ⁊c̄. Circa qđ ſcien/
dū ꝙ aliq̄ ſūt de iure regis ī neceſſitate
poſiti ꝓpt bonū cōe regni. ⁊ ſic oīa q̄ īfe
rius exp̄mūtur a ſamuele ſūt de iure re
gis: q: in tali caſu oīa ſūt regis vl̄ p̄nci/
pis ⁊ exponēda vl̄ expēdēda ꝓ bono cōi
Sic̄ ⁊ ī corpe naturali videm⁹ ꝙ man⁹
vel etiā alia ps corpis naturali īſtinctu
exponit̄ ꝓ ↄſeruatiōe vite ipſi⁹ corpis.
Si aūt accipiat̄ alio mō ius reg. extra
neceſſitatē: ſic plura exp̄mūt̄ a ſemuele
q̄ nō ptinēt ad ius ipſi⁹ reg.: vt pote oīa
illa q̄ reddūt pplm̄ ſubditū ſeruilē: ⁊ q̄
nō reſpiciūt bonū cōe ſed mag. hoīs in
regno poſiti volūtatē: ⁊ talia p̄dixit eis
ſamuel ad retrahendum eos ne peterēt
regē: q: eis nō expediebat: ⁊ q: regimē
ꝓpter magnitudinē ptātis regi ↄceſſaꝫ
de facili ↄuertit̄ ī tyrānidē. vñ ⁊ Deu.
xvij. vbi agit̄ de ↄſtitutiōe reg. dr̄: Nō
B multiplitabit ſibi equos nec reducet po
pulū meū in egyptuꝫ. ſ. quaſi ſeruū: nec
habebit argēti ⁊ auri īmēſa pōdera. et
ibidē ſubdit̄: Nec eleuet̄ cor ei⁹ in ſup
biā ſup frēs ſuos. ⁊ ſm̄ iſtū duplicē ītel
lectū exponēda ſūt q̄ ſequūtur de regio
iure vſq; ibi: h ¶ Voſq; erit. ei ſer.
ſcꝫ ſi cōuertat̄ regnū in tyrānidē qđ de
facili fit ſaltē in pte ꝓpter magnā regis
ptātē. i ¶ Et clamabit. ī die il. ⁊c̄.
.i. ꝓpter oppſſionē quā vob̄ inducet. ſeq̄
tur: k ¶ Neq̄q;. ſ. dimittet nos deus
exaudire ſi regē habeamus. Cetera pa
tent vſq; ibi: l ¶ Vadat vnuſq̄ſq;
in ciui. ſuā. h̄ aūt dixit ſamuel: vt ſup
electionē reg. inq̇reret dn̄i volūtatē: a
q̄ depēdet reg. īſtitutio. ſm̄ ꝙ hr̄ Deu.
xvij. vbi de īſtitutiōe reg. dr̄. Cū ↄſtitu
es regē quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit de nu/
mero fratrū tuoꝝ. Ad maiorē p̄dictorū
euidētiā q̄rit̄ vtrū filij iſrl̄ peccauerunt
petēdo ſup ſe regē. Et arguit̄ ꝙ nō: q:
petere illđ qđ ē bonū ſimplr̄ ⁊ de dicta
mine rōnis recte nō ē pctm̄. gubernatio
aūt ppli p regē ē optima: vt dic̄ phs. iij.
politicoꝝ. ⁊ p ↄñs ē đ dictamīe rōis re/
cte q̄ mag. reſpic̄ bonū cōe q̄ꝫ pticulare.
g̊ ⁊c̄. Itē illđ qđ ↄcedit̄ lege diuīa lici/
tū ē: q: nullū pctm̄ ↄcedit. ſꝫ Deu. xvij.
ca. ↄcedit lex diuīa filijs iſrl̄ ↄſtitutionē
reg. vbi dr̄: Cū ingreſſus fueris terraꝫ
quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi ⁊c̄. Et ſeq̄t̄:
Cū ↄſtitues quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. g̊
⁊c̄. Cōtra. ī. xij. ca. dr̄: Sciet. ⁊ videbi/
tis q: grāde fecerit. vob̄ malū in cōſpe/
ctu dn̄i petentes ſup vos regē. Ad h̄ di
cendū ꝙ cū regnū ſit optima politia: ce/
tere gētes a filijs iſrl̄ petēdo vel ↄſtitu/
endo ſup

nos: ſic̄ ⁊ vniuerſe habent natio
a nes. Diſplicuitq; ſmo ī oculis
ſamuelis/ eo ꝙ dixiſſēt: da nob̄
b regē vt iudicet nos. Et orauit ſa
muel ad dn̄m. Dixit aūt dñs ad
c ſamuelē: Audi vocē ppl̄i ī oīb⁹
a ¶ q̇ vos ſpernit me ſpernit.
d q̄ loq̄t̄ tibi. Nō ei te abiecerūt:
ſꝫ me: ne regnē ſup eos iuxta oīa
opa ſua q̄ fecerunt a die q̄ eduxi
eos de egypto vſq; ad diē hāc.
e Sic̄ dereliq̄rūt me ⁊ ſuiert̄ dijs
f alieniſ: ſic etiā faciūt tibi. Nūc g̊
a ¶ .i. teſtimoniū da illis.
g audiui vocē eoꝝ. verūtñ ↄtēſtar̄ †
a ¶ exaltationē ⁊ denoīationē.
eos: ⁊ p̄dic eis ius rēg. q̇ regna/ †
turus eſt ſup eos. Dixit itaq; ſa
muel oīa v̊ba dn̄i ad pplm̄/ q̇ pe
tierat a ſe regem/ ⁊ ait: Hoc erit
ius reg. q̄ īperatur⁹ ē vob̄. Fili/
os vr̄os tollet/ ⁊ ponet in currib⁹
ſuis: Facietq; ſibi eq̇tes ⁊ p̄cur/
ſores q̈drigarū ſuaꝝ: Et ↄſtituet
a ¶ iudices.
ſibi tribūnos ⁊ cēturiones: ⁊ ara
tores agroꝝ ſuoꝝ: ⁊ meſſores ſe/
getū: ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruuꝫ
ſuoꝝ. Filias q̊ꝫ vr̄as faciet ſibi
¶ coquinarias.
vnguētarias: ⁊ focarias: ⁊ pani/
ficas. Agros q̊ꝫ vr̄os ⁊ vineas
⁊ oliueta optīa tollet: ⁊ dabit ſer
uis ſuis. Sꝫ ⁊ ſegetes vr̄as ⁊ vi
a ¶ q̄ redeūte anno vinee ꝓferūt.
nēaruꝫ reddit⁹ addecimabit: vt
det eunuchis ⁊ famul. ſuis. Ser
uos etiā vr̄os ⁊ āncillas ⁊ iuueneſ
optimos/ ⁊ aſinoſ auferet: ⁊ pōet
in ope ſuo. Greges q̊ꝫ vr̄os ad/
h decimabit: voſq; eritis ei ſerui.
i Et clamabit. ī die illa a facie re/
gis veſtri quē elegiſtis vobis: et
nō exaudiet vos dñs in die illa:
q: petiſtis vob̄ regē. Noluit aūt
ppl̄s audire vocē ſamuelis: ſed
a ¶ ſcꝫ audiemus te.
k dixerūt: Nequāq;: Rex em̄ erit
ſup nos: ⁊ erim⁹ nos quoq; ſicut
oīes gētes: ⁊ iudicabit nos rex
noſter: ⁊ egredie̅t ante nos: ⁊ pu
gnabit bella nr̄a ꝓ nob̄. Et audi
uit ſamuel oīa verba ppl̄i: et lo/
cutus eſt ea in aurib⁹ dn̄i. Dixit
aūt dñs ad ſamuelē. Audi vocē
eoꝝ ⁊ ↄſtitue ſup eos regem. Et
a ¶ donec iudicet deus q̄d faciam⁹.
l ait ſamuel ad viros iſrl̄: Vādat
vnuſquiſq; in ciuitatem ſuam.

endo ſup ſe regē nō peccauerūt: ſꝫ ma C
gis bonū egerūt. filij aūt iſrl̄ h̄ faciēdo
peccauerūt: vt ptꝫ p v̊ba ſamuelis ad
h̄ allegata: q̄ habent̄ infra. xij. ca. ⁊ p
ↄſequēs miraculū a deo datū ad veri/
ficationē v̊bi ſamuelis: vt ibidē habe/
tur. Cui⁹ ratio ē: q: de⁹ pplm̄ iſrl̄ elegit
ſibi ſpecialē ⁊ peculiarē pre ceteris po
pulis. ſm̄ ꝙ dr̄ Deut. vij. b. Te elegit
dñs de⁹ tu⁹: vt ſis ei ppl̄s peculiaris.
⁊ iō voluit eē rex īmediat⁹ illi⁹ ppl̄i: ꝓ
ꝓpter qđ ⁊ legē dedit ei in monte ſinai
p ſeipm̄. i. p angelum in pſona illius lo
quētem. ⁊ nō p hominē mediatoreꝫ. ꝓ
pter qđ voluit homīes gubernatores
illius populi ab ipſo īmediate inſtitui
tanq; eius vicarij eſſent ⁊ nō reges vl̄
domini: vt ptꝫ in moyſe ⁊ ioſue ⁊ de iu
dicibus ſequētibus: de quibus dr̄ in li
bro Iudicū: Suſcitauit eiſ dñs talē vl̄
talem iudiceꝫ: ꝓpter qđ filij iſrl̄ fecerūt
contra ordinationē dn̄i petendo ſup ſe
regem hoīem mortalē: cū dñs hoc ſibi
retinuiſſet ⁊ ad bonū ppl̄i: q: ſemp gu/
bernauit eos optime ⁊ protexit q̄diu
fuerunt boni ſubditi. ⁊ ſemp ſic feciſſet
ſi ppl̄s ille in bona ſubiectione ſub do
mino ſtetiſſet. Ex dictis patet primū ar
gumētū: q: ſi gubernatio reg. optima
eſt: ſequit̄ ꝙ melior eſt gubernatio ha/
bere regē deum īmediate: quāto deus
eſt melior homine. ⁊ ideo contra iſtam
ordinationē petere nō eſt bonū ſed ma
lum. Ad ſcđm dicendum ꝙ illud quod
habet̄ Deut. xvij. de ↄſtitutione regis
q̄tum ſpectat ad pplm̄ non fuit ↄceſſio
ꝓprie dicta: ſed magis pmiſſio: ſicut re
pudiū vxoris fuit pmiſſum ad duriciaꝫ
cordis eoꝝ: ꝓut dictū fuit Deut. xxiiij.
ſicut tamen in repudio fuit p̄ceptum ꝙ
darent libelluꝫ repudij ſi repudiarent: D
ſic in propoſito ſi ptinaciter regem ha/
bere vellent: preceptum fuit ꝙ de po/
pulo iſrael haberent ⁊ non de alio: vt
ibidem dicitur.
⁎ tio ppl̄i fuerit culpabil.: ptꝫ ex h̄ qđ Moraliter
hr̄. ī. xij. ca. Inuocabo dn̄m ⁊ dabit vo
ces ⁊ pluuias: ⁊ ſciet. ⁊ videbit. q: grā
de malū fecerit. ī ↄſpectu dn̄i petētes
ſup vos regē. Et ſilr̄ aliq̄n ꝓ malo re/
gentium populus mouetur ad rebel/
lionē ⁊ ſeditionem ex quib⁹ ſequuntur
maiora mala q̄ꝫ fuerit regentium rapi/
na. † ¶ Audi vocem populi. Ex
hoc patet ꝙ aliquādo domin⁹ exaudit
aliquid qđ nō cedit ad bonū petentis
eo ꝙ male petit: ⁊ talis exauditio ma/
gis eſt punitio Oſee. xiij. c. Dabo tibi
regē in furore meo. † ¶ Predic eis
ius regis qui regnaturus eſt ſup
eos. Hic accipitur ius large ⁊ impro/
prie dictum quod reputatur ius ꝓpter
malum abuſum. naꝫ illa que dicuntur
hic de iure regis magis contingunt p
exercitiū tyrānidis. Or em̄ ptinere di/
cunt̄ ad regē: h̄ eſt ad oſtendenduꝫ ꝙ
ꝓpter maliciā hoīm regnū de facili cō/
uertitur in tyrānidem.
¶ In ca. viij. vbi dicitur in poſtilla.
Vtrum filij iſrael peccauerunt peten/
do ſuper ſe regem.

Additio. Reſponſio poſtilla
toris ad hāc queſtio
nē nō videtur ad plenū ſatiſfacere. Nā
inſtitutio regis in aliqua gente vel po
pulo ſimpliciter conſiderata non tollit
īmediatam gubernationem diuinam
ab eis. Stant em̄ ſimul ꝙ deus ſit rex

E īmediatꝰ alicuiꝰ gētis ipſaꝝ ī ꝑncipalibꝰ īmediate regendo ſeu
gubernādo: ⁊ tñ cū h̄ habeāt ſupra ſe regē ſeu principē hoīem
mortalē: qđ manifeſte ptꝫ in pplo fideliū. Pplſ enī fideliū im
mediate a đo gubernari dicēdꝰ ē: qđ ptꝫ ꝑ rōnes a poſtillatore
allegatas ꝓ filijs iſrl. Nā ſi ī antiq̄ lege pplm illū ſibi deꝰ ele/
git ī ſpālē ſeu peculiarē: ſcḋm illđ Deut. vij. ī poſtilla allegatū:
nō tñ minꝰ ſꝫ lōge magꝰ ppls fideliū ī noua lege ē a deo electꝰ
ſpecialr ⁊ peculiarr: iux̄ illđ. j. Pet. ij. b. Uos āt eſtis genꝰ electū
regale ſacerdotiū: gēs ſctā: ppls acq̄ſitiōis. Silr ⁊ ſi antiq̄s de
dit legē ꝑ āgelū ī ꝑſona dei loquētē ⁊ nō ꝑ hoīeꝫ mediatorē: ꝑ
āplꝰ v̄o ⁊ ꝑfectiꝰ catholicꝰ legē dedit ꝑ ſeipꝫ. i. ꝑ filiū dei eīnū:
⁊ ꝑ ſpmſctm ī forma viſibili miſſū. vñ ſi ppls ille rōnibꝰ p̄dictis
debuit ꝑ deū immediate gubnari: ꝑ eaſdē rōnes ſeu fortiores
ppls fideliū īmediate a đo debꝫ gubnari: qđ etiā ptꝫ ex ꝓmiſſi
one xp̄i Matt. vl. d. Ego vobiſcū ſū oībꝰ diebꝰ ⁊c̄. qđ exponit̄
vno mō ꝑ aſſiſtētiā xp̄i ſeu eccl'ie ꝯtinue ipāꝫ dirigēdo ꝑ occul/
tos īſtinctꝰ ſpūſſcti: vt idē poſtillator ī eodē loco dic̄. Ex quibꝰ
ꝯñr hr̄: ꝙ ſic̄ eccl'ia licꝫ a đo īmediate interiori gubernatiōe re/
gat̄: nō tñ ex h̄ īſtituēdo ſupra ſe regē hoīeꝫ ī tꝑalibꝰ peccat: vt
ptꝫ ex vniuerſali eccl'ie ꝯſuetudīe q̄ maxīe auctis eſt. Sic pari
mō ⁊ rōne dicendū videt̄: ꝙ antiq̄ licet deū habuiſſent regē et
īmediatū gubnatorē: tñ petēdo ſimplr ſupra ſe regē nō peccaſ/
ſent. Nec valet dicere ꝙ gubernatio diuina reſpectu eccl'ie im
mediate ē q̄tū ad ſpūalia. Nā etiā ī ſpūalibꝰ ſūmꝰ pōtifex ꝯſti/
tuit̄ ī eccl'ia abſq̄ pctō. īmo ſequēdo veſtigia xp̄i dicētꝭ Petro:
Paſce oues meas Joh. xxj. d. Si autē dicat̄ ꝙ ſummꝰ ponti/
fex tāq̄ dei vicariꝰ eccl'iaꝫ gubernat: qđ verū ē. idē etiā poſſet
dici de regimine regali. vnde Apls de rege ſimplr loquēs ad
Ro. xiij. b. Nō ſine cā gladiū portat: miſter enī dei eſt. Prete/
rea ſi pctm̄ filijs iſrl īpoſitū ī h̄ ꝙ petierūt regē ſibi ex rōne per
poſtillatorē aſſignata cauſaret̄: ſeq̄ret̄ ꝙ ſꝑ in eodē pctō ꝑſeue
rarēt durāte regio regimine. Nā ſic exiſtēdo ſꝑ feciſſent ꝯ̄ dei
ordinationē q̄ ſibi ſoli eoꝝ regimē īmediatū retinuerat: nolēs
ꝙ ſuꝑ eos homo mortalis reg̃ret: vt agit poſtillator. Ex q̊ vlte
rius ſequit̄ ꝙ orō ſamuelis ꝓ pplo vt deꝰ eis ꝑceret h̄ pctm̄ eēt
vana ⁊ ꝯ̄ regulā diuīe legꝭ durāte eoꝝ ꝯtumacia eodē ī pctō.
Ratio huiꝰ eſt. Nā ſcḋm legē diuinā nō dat̄ venia niſi correcto:
vt patet Ezech. xviij. f. Cū auerterit ſe impius ⁊c̄. Sed ꝯſtat:
vt habet̄. ī. xij. ca. ꝙ ſamuel pplo ſibi ſupplicāti vt ꝓ eo oraret
⁊ ſuū pctm̄ de petēdo regē aꝑte ꝯfitēti reſpōdit: ne timeatꝭ ⁊c̄.
Et infra: Abſit a me ne orē deū ꝓ vobis ⁊c̄. Ex quibꝰ ſatis ptꝫ
ꝙ hmōi pctm̄ ꝑ ppli ꝯfeſſionē ⁊ orōnē ꝓphe fuit ſublatū nō ob
ſtāte ꝙ adhuc ꝑſeuerabāt in eodē pctō retinēdo ſibi regē illici
te: ſcḋm opinionē poſtillatoris. Preterea dicere ꝙ conceſſio de
ꝯſtitutione regꝭ filijs iſrael facta: Deut. xvij. non fuit ꝓpria cō
ceſſio/ ſꝫ magꝭ ꝑmiſſio: ſic̄ repudiū vxoris ⁊c̄. nō videt̄ rōnabi/
liter dictū. Nā ꝙ mr̄imoniū ſit inſeꝑabile ꝑ hoīem eſt de iure
naturali ſcḋm poſtillatorē ꝓut ipē nitit̄ ꝓbare Matth. xix. licet
h̄ nō reputo eſſe verū: ꝓut ibidē dño cōcedēte ampliꝰ declara/
bit̄. Conſtat aūt ꝙ ꝑmiſſio facta de repudio nō tollit legē natu
re q̄ indelibilis ē: ſed in ꝓpoſito eſt ꝑ oppoſitū. Nā ꝯſtitutio
regꝭ in aliq̄ gēte eſt ꝯformis iuri naturali: rep̄ſentat enī guber
nationē mūdi ab vno deo: ꝓut etiā ph̄s in politicis ⁊ alibi de/
terminat. vnde ꝑmittēte lege diuina regꝭ ꝯſtitutionē: vt in ca.
Deut. allegato: talis ꝯſtitutio. ſ. regꝭ remanet oīno licita tāq̄
iuri naturali ꝯformis ⁊ a iure diuīo nō ꝓhibita. Ex quibꝰ vide
tur ꝙ q̄ſtio nō remanet ſufficienter ſoluta. Unde ad eandē vi/
detur aliter dicendū. ſ. ꝙ populus iſte nō peccauit petendo re/
gem ſimplicit̄: cū h̄ iā ſibi eſſet a deo conceſſum: ⁊ iuri naturali
ꝯforme: ſed peccauit petēdo regē certo mō ꝯ̄ diuinā ordinatio
nē. Ad cuiꝰ declarationē ſciendū ꝙ ꝯſtitutio regꝭ iuxta ptātem
Duplex re/gis ptās — ſibi cōceſſam pōt eſſe duplex. Primo mō ꝙ rex habebat plenā
poteſtatē in populo ſibi ſubdito: non ſolū in his q̄ ad defenſio/
nē ꝑtinent ſubditoꝝ ſeu ad eoꝝ diſpoſitiuā gubernationē: ſed
etiā in his q̄ pertinēt ad oēs actus iudicialeſ: intantū ꝙ rex ſic
ꝯſtitutus dicit̄ eē abſolutꝰ legibꝰ: ꝓut legiſte de imꝑatore dice
re ſolēt. Silr vt ⁊ de regibꝰ q̄ ſuperiorē nō cognoſcūt aſſerit̄: ⁊
talis rex đr eſſe ſuꝑ oīa iura poſitiua: ſeruādo ea ad libitū vel
reuocādo ꝓut in pluribꝰ mūdi partibꝰ nō ſolū paganoꝝ ſꝫ eti
am catholicoꝝ eē dinoſcit̄. Et qr bonas ſeu magnas fortunas
Ph̄us — ferre nō poſſet niſi virtuoſus: vt habet̄ in. x. Ethico. Perfecta
aūt virtus raro inuenit̄: idcirco ꝓpter tantā poteſtatē regibus
cōceſſam ſeu ab eis vſurpatā frequēter in tyrānidē labunt̄: qđ
eſt peſſimū regiminū. vnde ⁊ de talibꝰ pōt intelligi illud Oſee
xiij. c. Dabo eis regē in furore meo ⁊c̄. In penā enī populoꝝ
dant̄ eis reges q̊ tantū abſoluta vtant̄ ptāte. Scḋo mō pōt cō
ſtitui rex cum ptāte limitata: ſic. ſ. ꝙ in his ſaltē q̄ ad iuſticiam
ꝑtinēt p̄ſertim cōmutatiuā ſit ſub legibus iā ordinatis ⁊ legiti/
mis conſue
mis ꝯſuetudinibꝰ q̄s in ſe ⁊ alijs obſeruari faciat fortiter exe/ a
quēdo: ⁊ inferioꝝ iudicū defectū legitime ſupplēdo: nec tñ con
tra eas temerarie aliqđ agendo. Similiter auferēdo a ſe oīa
illa q̄ cupiditati ſeu ꝯcupiſcētie vel ſuꝑbie occaſionē p̄ſtant: ex
quoꝝ appetitu freq̄nter declinat̄ ad tyrānidē. Et qr ſcḋm Tho.
in p̄ma ſcḋe. q. cv. articulo p̄mo in corꝑe q̄ſtionis. Ordinatio
principatꝰ quā lex diuina antiq̄s inſtituit fuit optima. Jdcirco
iſto mō ꝯceſſum fuit filijs iſrael inſtituere ſupra ſe regē: nō aūt
primo mō: qđ ptꝫ ex h̄. nā in eodē ca. ⁊ cū textu Deut. xvij. cum
ageret̄ de ꝯſtitutiōe regꝭ: dñs dirigēs verba pplo ait: Cū dixe
ris. Conſtituā ſuꝑ me regē ſic̄ habēt oēs ꝑ circūitū nationes:
qđ intelligit̄ de primo mō regnādi p̄dicto. Cetere enī natiōes
vt ī pluribꝰ reges habēt cū p̄ma ptāte: q̄ ſepe ī tyrānidē vertit̄.
Uñ ſaluator ait: Reges gētiū dñant̄ eoꝝ ⁊c̄. Lu. xxij. c. Quē
modū ꝯſtituēdi regē dñs ei nō cōceſſit: ſꝫ potiꝰ ſcḋm modū. Nā
ibidē dedit eis regulas tā in mō eligēdi q̄ in mō viuēdi ipius
in ſe q̄ etiā ad deū. ⁊ ad ſubditos tales ꝙ oīno ꝯ̄dicunt modis
cōmunibꝰ aliarū nationū ſeu gētiū. In mō enī eligendi ad ca/
uendas violētias ⁊ fraudes q̄ in ſimilibꝰ electionibꝰ ſolēt ꝯtin
gere: inſtituit vt ſpectaret̄ iudiciū diuinū. vñ ait: Eū cōſtitues
quē dñs deꝰ tuꝰ elegerit. Similit̄ ad vitandū imitationē ꝯſue/
tudinū aliarū nationū ait: Nō poteris alteriꝰ gētis hoīem re/
gē facere. Cōſequēter ꝓhibuit regi multiplicare equos curruſ
⁊ vxoreſ: ⁊ immēſa argēti ⁊ auri pōdera: q̄ occaſionē p̄ſtāt tyrā
nidi: vt dictū eſt. Similit̄ inſtituit vt rex ſem ꝑlegeret ⁊ cogita
ret de lege dei: vt ꝯtinuo eēt ī dei timore ⁊ obediētia. cū dicit:
Deſcribet ſibi deuteronomiū legis huiꝰ ⁊c̄. legetq̄ illud oīni/
bus vite ſue vt diſcat timere deū ⁊c̄. Similit̄ inſtituit vt nō ſu/
ꝑbe ſeu tyrānice ꝯtēneret ſeu opp̄meret cū dic̄: Ne eleuet̄ cor
eiꝰ in ſuꝑbia ſuꝑ fratres ſuos ⁊c̄. q̄ oīa ꝯ̄dicūt mō primo regnā
di q̄ eſt cōiter gentiū ſeu nationū: vt dictū eſt. Sꝫ cōſtat ꝙ filij
iſrael regꝭ inſtitutionē p̄mo mō eis nō cōceſſo: ſꝫ potiꝰ implici/
te ſeu interp̄tatiue eis ꝓhibito petierūt: vt patꝫ ꝑ verba princi
palia ſue petitiōis in h̄ ca. vbi ſic dicit: Pone nob̄ regē vt iudi
cet nos ſic̄ gētes. Nō enī ſoluꝫ petebāt eſſe ſub rege mō eis a
dño ꝯceſſo: qr eſt ſcḋs modꝰ: ſꝫ vt rex iudicaret eos mō quo re/
ges cōiter iudicabāt gētes. ſ. abſoluta. ⁊ abſq̄ limitatione ptā b
tis ⁊ refrenatione appetitꝰ ꝓut moris cōis erat inter gētes p̄/
ſertim eo tꝑe. ⁊ iō ſequit̄: Diſplicuit ſermo in oculis ſamuelis
eo ꝙ dixiſſent: Da nob̄ regē vt iudicet nos. Nō enī diſplicuiſ/
ſet ſi regē ſimplicit̄ petiuiſſent mō eis a dño cōceſſo: ſꝫ ꝓpt̄ iſtā
additionē: Ut iudicet nos ſic̄ gētes: qđ intelligit̄ mō p̄mo pre/
dicto. vñ ⁊ ſequit̄: Dixit dñs ⁊c̄. Nō te abiecerūt ſꝫ me: peten/
do enī regē cū ptāte ⁊ iuriſditiōe abſoluta: ſic̄ int̄ gētes īplici/
te petebāt ipm ꝯ̄ modū inſtituēdi regē ſibi cōceſſuꝫ: vt dictū ē.
Uñ ⁊ ſtatim deꝰ mādauit vt pplo ꝓteſtaret̄ ſeu declaret̄ ius re
gis tali mō regnaturi dicēs: Filios v̄ros tollet: filias v̄ras fa
ciet ſibi vnguētarias ⁊c̄. Uñ ⁊ finaliter ius huiꝰ regꝭ cōcludit:
Uoſq̄ eritꝭ ei ſerui: qđ ꝓprie ē tyrānoꝝ q̄ ſuis ſb̄ditis vt ſcḋm ſuis
ꝑncipant̄: qđ totū occaſione pleniſſime ptātis regi cōceſſuꝫ ad
modū cōem gētiū ꝯ̄ diuinā ordinationē ꝯtingere cōſueuit. In
q̄ q̊dē petitiōe ꝑniciosa ꝑtinacit̄ ꝑſeuerātes: ſamuel iura regni
tyrānici explicāti rn̄derūt: Neq̄q̄. rex enī erit ſuꝑ nos: ⁊ erimꝰ
q̄ꝫ ſic̄ oēs gētes: ⁊ iudicabit nos rex nr̄ ⁊c̄. In q̊ euidētius ex/
plicauerūt petitionē eoꝝ eſſe ꝯ̄ diuinā ordinationē ⁊ cōceſſio/
nē: vt dictū eſt. ⁊ ſic ptꝫ manifeſte quō in h̄ peccauerūt: de quo
pctō veriſilr penituerūt petētes a ſamuele vt oraret ꝓ eis de/
um: vt. ī. xij. ca. vbi ſamuel offerēs ſe ꝓ eis oraturū ꝓteſtatꝰ ē.
Jgit̄ timete deū ⁊ ſuite ei ⁊c̄. q. d. pctm̄ cōmiſſum in petēdo re
gē mō p̄dicto dimittet̄ vob̄: dū tñ nō deroget̄ diuinis legibus
ſeu ordinationibꝰ. Si aūt dicat̄ ꝙ ſi vere ppls penituiſſet ſau/
lē amouiſſent a regno. Ad h̄ dicēdū ꝙ h̄ iā nō poterāt facere.
Primo qr erat iā ſaul tꝑe pnīe ppli ad inſtātiā eoꝝ a deo ꝑ ſa/
muelē vnctꝰ: vt. ī. x. ca. vñ ⁊ eiꝰ amotio ſeu reuocatio videret̄
q̊dā mō ꝯ̄ honorē diuinū. ⁊ iō cum ſamueli dixiſſet ſaul. ī. xv. f.
Scidit dñs regnū iſrael a te hodie ⁊c̄. ſb̄iūgit ibidē: Porro tri
umphator in iſrael penitudine nō flectet̄ ⁊c̄. q. d. ⁊ ſi tu iam es
a deo abſciſus: nō tñ ſtatim amoueris a regno ne dñs videat̄
q̄ſi penitudine flecti. Scḋo qr ſaul poſt victoriā ī iabes galaad
habitā erat vallatꝰ ī regno. Tertio qr eiꝰ regnū publice erat ī
galgala renouatū: vt. ī. xj. ca. Nec obſtat ꝙ cū pplus ꝯfiteret̄
pctm̄ ſuū ſamueli/ dixerūt: Addidimꝰ enī pctīs nr̄is malum vt
peteremꝰ regē. xij. ca. vbi nō fuit facta mētio de mō regnādi: vt
int̄ gētes ⁊ hmōi. Nā h̄ eſt breuitatꝭ cā omiſſuꝫ: cum iā in loco
ꝓprio ſepe repetitū fuiſſet: vt dictū eſt. De regno aūt dđ nō eſt
mētio in h̄ faciēda. fuit enī ipiꝰ regnū ꝓ ſe ⁊ ſuis ſucceſſoribꝰ a
deo ꝑ ſamuelē iuſtū ⁊ a deo iudicē ꝯſtitutū abſq̄ aliq̄ ppli peti
tione ſeu īſtātia īſtitutū: vt ptꝫ. ī. xvj. ca. Pōt etiā dici ad q̄ſtio/
nem priꝰ

A ne ꝑncipalē ſm q̄ſdā ꝙ filij iſrl̄ peccauerūt petendo regē:nō ſo lū ꝑdicto mō:ſ; etiā īiuriādo ſamuelē iuſtū ⁊ a deo iudicē cōſti tutū.l; em̄ filij ſui q̄s cōſtituerat iudices peccaſſent: vt pt; ī ꝑn cipio hui⁹ca.nō tn̄ ex h̄ in ſcp̄tura legit̄ īpoſita culpa ſamueli:ſi cut heli īponit̄ ex pctō filioꝝ.ſ.ij.ca. Nō differētie ē.nā pctā fi lioꝝ heli erāt publica ſeu notoria tā ſibi q̄ pplo.pctā ꝟo ſamue lis filioꝝ nō ita erāt publica ſeu māifeſta.peccabāt em̄ ī accipiē do mūera ⁊ ꝑuertēdo iudiciū qd̄ pluries fit occulte ⁊ colorate. ⁊ ſic ꝓſumēdū ē ꝙ ſamuele ignorāte h̄ feciſſēt: ꝓſerti q2 nō fuit antea monit⁹nec redargut⁹ſicͭ heli. Vn̄ vt ſamuel oñderet īno cētiā ſuā.ī.xij.ca.reqſiuit pplm̄. Prio ꝓſentādo filios ſuos po pulo:vt redderēt rōnē de ſeipſis dicēdo: Ego ſenui ⁊ filij mei vobiſcum ſūt.q.d.vt puniat̄ eos ſm delicta eoꝝ. Scdo reqrit eos de ſeipo dicēs: Ego ꝓſto ſū loqmī ꝺ me corā dn̄o ⁊ coram xp̄o ei⁹. Utrū bouē cuiuſdā tuleri ⁊c̄.vſq; ibi: Teſt̄ ē dn̄s:q2 nō īuenerit̄ q̄ppiā ī manu mea.⁊ ſic pt; ꝙ ipſe volebat ſe pur gari ab īfamia ſue diſpoſitiōis. Cōcordat cū h̄ gloſa q̄ ſuꝑ illd ꝟbū: Nō te abiecerūt ſ; me.īterlinealit̄ dic̄: Qui vos ſpnit me ſpnit. In q̄ pt; ꝙ cū ſamuel cōſtitut⁹a deo ſine cā ſpnebat̄.de⁹ ipſe videbat̄ ſpni.in q̄ manifeſte peccabāt:etiā ſi petitio regis poſt obitū ſamuel̄ eēt licita eo mō q̄ petita fuit:de q̄ pctō videt̄ penituiſſe:cū eū poſtea tā ī vita q̄ ī morte multū honorifice tra ctauerūt:vt pt; ex decurſu hiſtorie. Et ſciēdū ꝙ h̄ ſcd̄s modus rn̄dēdi ad q̄ſtionē nō repugnat ꝑmo.ex vtroq; em̄ ſil̄ poſſet for mari ſufficiēs rn̄ſio:vt pt; intuenti.

Replica. Burgē.ſaltū faciēs vſq; ad ꝑmū regū:in q̄ vſq; ad.viij.ca.nō mouet niſi difficultates vocales: de q̄b⁹ nō iudico cū res ſit nota. In h̄.viij.ca. vbi poſtillator q̄rit diſpu tat ⁊ ꝯcludit ꝙ filij iſrl̄ peccauerūt petēdo ſuꝑ ſe regē. Burgē. lōga digreſſiōe ſ; nō multa rōne nitit̄ determīationē poſtilla toris īfirmare:⁊ vt clari⁹ appareāt Burgē. īeptie digreſſionē ei⁹ redigā ī certa dicta q̄ ꝑ ordinē tractabo ſm merita eorūdē. Primū igit̄ ei⁹ dictū ē:ꝙ ſtat ſiml̄ gētē regē aliquē hr̄e morta lē:deū tn̄ ei⁹ gēt̄ fore īmediatū regē ⁊ gubernatorē ꝑncipalē: ⁊ ꝑ illud dictū putat Burgē. ſoluere argumētū qd̄ poſtillator ꝓ ꝯcluſione facit:ꝙ videlicet iudei peccauerūt regē petendo. Putat etiā ꝑ idē replicare ꝯ̄ ſolutionē datā ad argumentū iu deoꝝ in ꝯ̄riū.⁊ fortaſſis bn̄ putaret ſi dictū illud eēt in ꝓpoſito verū:nūc aūt falſitas illi⁹ dicti pt; ex lr̄a:iūcta gloſe īterlinea li.dic̄ em̄ lr̄a: Nō te abiecerūt ſ; me:ne regnem ſuꝑ eos:iuxta oīa opa ſua q̄ fecerūt a die q̄ eduxi eos de egypto vſq; ad die; B hāc:ſic̄ dereliq̄uūt me ⁊ ſeruierūt dijſ alienis:ſic faciunt etiā ti bi.hec ī lr̄a. Glo.īterlinealis dic̄:q̄ vos ſpnit me ſpuit.⁊.ī.ca. x.reſumit̄ pctm̄ h̄.ibi petēdo regē:q̄b⁹ ſuppoſit̄ nō ſtat ꝙ de⁹ ſit rex ⁊ gubernator:ſic rege poſtulato:vt dic̄ lr̄a cū glo.niſi ge nerali īfluētia quā iudei abijcere nō potuerūt:ſ; illa nō ē ad ꝓ poſitū Burg.nec exēpla q̄ ponit valēt in h̄ caſu:q2 etſi eccl̄ia ⁊ ppl̄s xp̄ian⁹ habet reges ī ſpūalib⁹:vt papā:⁊ ī tꝑalib⁹ vt Im peratorē.⁊ eos venerat̄:eiſq; ſbiect⁹ē:tn̄ dei regnū ꝑncipale ⁊ īmediatū nō abijcit ſ; potius regnū hoīm vie dei ꝯ̄riū vſq; ad mortē ꝯtēnit:vt pt; in ꝑmitiua eccl̄ia in tꝑe apl̄oꝝ ⁊ martyrū. Scdm̄ dictū Burg.ē:q2 pctm̄ iudeoꝝ regē petētiū ꝯfeſſiōe po puli ⁊ ſamuel̄ orōne fuit abolitū: manēte tn̄ regimīe regio:iō petitio regal̄ regimīs nō fuit pctm̄. Nā manēte pctō pctm̄ nō cēſet̄ abolitū:ſ; h̄ dictū fūdat̄ ſuꝑ falſo fūdamēto.nā petere re gē abſolute nō ē pctm̄ ī ꝓpoſito cōmiſſū:ſ; petere ꝯ̄ di ordīatio nē ē ī ꝓpoſito pctm̄:q2 ſic petere ē di ordīationē ꝯtēnere ⁊ deū abijcere ne regnet. Nūc aūt de⁹ noluit aliquē huic pplo ꝓfici: vt iudicē regē aut ſacerdotē niſi ſua ordinatiōe:vt pt; ꝑ totum decurſū ve.teſ.ab exitu egypti vſq; huc.ppl̄s aūt deū ⁊ hāc ei⁹ ordinationē abiecit petens regē dari a ſamuele videlicet ꝑ ele ctionē vl̄ hūanā īſtitutionē:ſic̄ ⁊ cetere natiōes regē haberent. vn̄ dr̄ in lr̄a: Cōgregati vniuerſi ſeniores natu dixerunt ad ſa muelē: Cōſtitue nob̄ regē vt iudicet nos:ſic̄ cetere natiōes.nō dixerūt:pete nob̄ a deo regē ⁊c̄. quō ſi dixiſſent nō peccaſſent: nec dei ordinationi ꝯ̄ueniſſent. Cū aūt de pctō ſic cōmiſſo pe nituiſſent:⁊ errorē ꝓfatum correxiſſent:⁊ ſamuel ꝓ eis oraſſet: pctm̄ ē abolitū:vt pt;.ī.xij.ca.in lr̄a iūcta gloſe īterlineali:nec rex tūc fuit cōſtitut⁹ſic̄ petit⁹:petebat̄ em̄ cōſtitui ordīatiōe hūa na:vt oſtēſu; ē:⁊ h̄ fuit pctm̄:ſ; petitio vt ſic nō habuit effectū: q2 īſtituebat̄ electiōe ⁊ vnctiōe dei. Nō erat igit̄ pctm̄ ſb̄ rege ſic ꝯſtituto ꝑmanere. Burg. igit̄ errauit ī fūdamento putans ppl̄m ꝑmāſiſſe ſub regimīe regio: vt petito: qd̄ falſū eſt: vt pt; ex dict̄. Quib⁹ bn̄ ꝓſēſat̄ obiectiōes burg. ꝯ̄ poſtillatorē nulli⁹ ſūt efficacie. S; burg.idē ꝓſumens alit̄ abſoluere q̄ſtionē mo tā dic̄ ꝯ̄riū. Eſt igit̄ tertiū ei⁹ dictū tale: q2 petere regē fuit po pulo a deo ꝯceſſū Deu.xvij.iō petendo nō peccauit: ſ; illud di ctū reſpiciēdo bn̄ lr̄am allegatā videt̄ ſupponere falſū:q2 ī illa lr̄a nō ponit̄ aliqd̄ ꝟbū ꝑtinēs ad ꝯceſſionē de rege petendo. C Eſt ei h̄ tenor lr̄e allegate: Cū īgreſſus fuer̄ t̄rā quā dn̄s de⁹ datur⁹ē tibi ⁊ poſſederis eā:habitaueriſq; ī ea:⁊ dixer̄: Cōſti tuā ſupra me regē:ſic̄ hn̄t oēs ꝑ circūitū natiōes:eum ꝯſtitues quē dn̄s de⁹ tu⁹ elegerit ꝺ nūero fratrū tuoꝝ. Ecce lr̄a:cui⁹ ſen ſū ſupra Deu.xvij.dixi hr̄e ſēſū ꝓnoſticū.ꝓnoſticauit ei de⁹ iu deos ſic dicturos:nō ꝓcepit nec ꝯceſſit ſ; ordinauit ꝓgnātē ne gatiuā.ſ.ꝙ ſic dicēdo nō ꝯſtituerēt regē niſi electiōe ꝓcedēte. Huic aūt ordīatiōi petēdo a ſamuele regē expſſe ꝯ̄dixerūt. tu; q2 petierūt ab hūana ptāte.tū q2 ſic̄ cetere natōes q̄ ad dīnā or dinationē nō reſpexerūt:igit̄ peccauerūt:qd̄ ē ꝯ̄ tertiū burgē. dictū. Quartū dictū ē ꝙ reḡ cōſtitutio ꝯtingit dupl̄r.vno mō ſm ptātē regēdi illimitatā.alio mō limitatā. Prio mō ꝯſtituit̄ rex abſolut⁹ legib⁹ potēs regere ꝓ libito volūtat̄. exēplificat de īꝑatore ⁊ alijs regib⁹ tā catholic̄ q̄ infidelib⁹. Scdo modo cōſtituit̄ rex obligat⁹ ad ſeruādū leges ꝑtinētes ad ſe ⁊ ſubdi tos. S; iſta diſtinctio nō ē artificial̄:q̄uis em̄ multi ꝑncipant̄ vitioſe ſm ꝑmū mēbrū:nō tn̄ ad ſic ꝑncipādū inſtituūt̄:īmo ī ꝓ poſito caſu iudei ex vitiato regimīe filioꝝ ſamuel̄ acceꝑunt oc caſionē petēdi regē. Dr̄ nāq; ī h̄ ca.ꝙ filij ſamuel̄ ꝺclinauerūt poſt auariciā:⁊ acceperūt mūera ⁊ ꝑuertebāt iudicia:cōgrega ti ſūt ḡ oēs maiores natu iſrl̄: venerūt ad ſamuelē in ramatha. dixerūt ei: Ecce tu ſenuiſti ⁊ filij tui nō ābulāt ī vijs tuis:cōſti tue nob̄ regē. Vn̄ luculent̄ apparet ꝙ petebāt regē:vt euade rēt ꝑmū modū regēdi: q̄s igit̄ deſipiēs diceret eos petiſſe ty rānidē quā euadere cupiebāt. Eſt em̄ ꝑmus mod⁹ regēdi tyrā nic⁹:quē iudei petēdo regē petere nō potuerūt quēadmodum vult Burg. Nā īplicare videt̄ ꝙ q̄s ꝯ̄ volūtatē aliq̄d īſtituat vl̄ eligat:cū oīs talis libera īſtitutio ⁊ electio ſit volūtaria. Si igit̄ fieret ꝯ̄ volūtatē eēt īuolūtaria:ꝑ ꝯn̄s īplicatio. Iſti⁹ ꝯfir matio pōt videri ī lumīe nature quēadmodu; Ariſtoteles.iij. Phus poli.oēm ꝑncipatū diſtinxit in tꝑatū ⁊ viciatū. Tꝑatū dixit ī q̄ ꝑncipās dn̄at̄ ad cōe bonū cōferēs ſm volūtatē ſubditoꝝ. Vi ciatū aūt dixit deficere ī altero vl̄ vtroq;. Certū ē igit̄ vitiatu; nō peti eligi vl̄ cōſtitui a ſubdit̄:q2 oīs talis ē ꝓter īmo ꝯ̄ volū tatē ſubditoꝝ. Scd̄s igit̄ ꝑncipat⁹ ⁊ mod⁹ regnādi a ſubditis peti nō pōt:ſ; ſolū ꝑm⁹ q̄ ſi vertit̄ ī tꝑatū ⁊ tyrānidē poti⁹ ſb̄di ti dicēdi ſūt talē ꝑncipatū pati q̄ petere. Nec exēpla Burgen. D de īꝑatore ⁊ alijs ſūt ꝟba. Nō em̄ tales ſubditi ꝯſtituūt:ſed tꝑato mō cōſtitui ſepe intēꝑati ⁊ vitioſi fiūt. Nec verū eſt de regū ⁊ īꝑatoꝝ iudicio ꝙ ſūt electi ⁊ īſtituti ad iudicādū ſm ar bitriū volūtat̄:ſ; ſūt inſtituti ad iudicādū:nō de legib⁹ſ; ſm le ges:⁊ ſi aliqn̄ modū ſue īſtitutiōis excedūt cadentes in tyrāni dē olgarciā vl̄ democracia;:in his caſib⁹ ſubditi poti⁹ patiunt̄ q̄ agūt:q2 tales caſus nō ꝓueniūt ex ſubditoꝝ inſtitutiōe:ſ; in ſtitutoꝝ vſurpatiōe:īmo ⁊ titul⁹ īꝑatoris mō regēdi vitiato ꝯ̄ dicit. Nā titul⁹ ei⁹ ē. N.dei gr̄a romanoꝝ rex ⁊ ſꝑ auguſt⁹.h̄ eſt reipublice nō ꝓuate accōmod⁹. Ita ⁊ alioꝝ regū ꝓteſtatio nes ſūt ſub dei gr̄a:q̄ vitiatū ꝑncipatū nō admittit: Ex q̄b⁹pt; ꝙ ſolutio Burg.quā ꝯcludit ſuis ſepte dict̄: videlicet ꝙ iudei petētes regē vt regeret intꝑato ⁊ vitiato regimīe:qd̄ apud eū dr̄ illimitatū peccauerūt:nihil valet: qd̄ pt; ex ꝓdictis. Et certe q̄tūcunq; barbari ſcient̄ ſibijpſis nocere nō poſſunt:nocerent aūt ſibijpſis ſi ſm Burgēſem regē cōtra cōmune ꝯferēs pete rent ⁊ petiuiſſent. Nō em̄ talē regē q̄tūcūq; barbarus elegit: patit̄ q̄dē bn̄.vn̄ dixit Ariſto.de hmōi vicioſe ꝑncipātib⁹. Su ſtinēt q̄dē hoīes talē ꝑncipatū nihil cōtriſtari ꝓpt̄ ipſoꝝ barba rā ⁊ ſeruilē naturā:⁊ ꝯſuetudinis auxiliū:⁊ ꝓpterea que dicta ſunt Burgē.fortaſſe pnīa duct⁹:in fine ſue īutilis digreſſiōis: pōit hui⁹ q̄ſtionis ſolutionē meliorē: q̄ q̄ſi coincidit cū poſtilla tore:ꝙ videlicet iudei peccauerūt petēdo regē nō ſimpl̄r: ſed ꝓpter abiectionē ſamuelis ſine ſui culpa vſq; ad abiectionem dei:iuxta glo. Qui vos ſpnit ⁊c̄.

Ca. IX

Et erat vir de bē a
a ¶ filius dextere.
b ¶ dux⁹ vl̄ vomit⁹ vi ri:vl̄ vomens vir.
iāmin nōie cis fi
a ¶ pr̄ me⁹ de⁹. b ¶ ꝑuul⁹ vel tur bulentus. c ¶ ꝑmogenitus tuus.
li⁹ ābiel filij ſedr:filij bēchor

Ca. IX

Et erat vir de benia. tj.14.B 1. Pa.8.D
Regimine iudicū terminato:hic cōſequenter agit̄ de regno.⁊ primo de re Diuiſio gno labili ſaulis. ſe cūdo ꝺ ſtabili.ſ.ipſi⁹ dauid ca. xvi. Priā in tres diuidit̄. quia ꝑmo deſcribit̄ ipſius ✳ ſaulis re

Moralit̄. a ¶ Erat vir de ben. Per ſaulē de q̄ dr̄ hic ꝙ erat vir bon⁹ ⁊ elect⁹ ⁊ nō erat vir de filijs iſrl̄ melior illo:ſigni ficat̄ q̄libet hō aptus ꝓlationi ſiue regno. Nam q̄ ꝓeſt alijs in

 ✳ ptāte debet

E ✠ a ¶ Vocabulo ſaul. Ca. IX
Saul q̄ offenſo deo fact⁹ eſt rex ſup iſrl̄
iudeos ſignificat. Sicut enī ipſe durus
⁊ ſupbus ⁊ rigidus fact⁹ eſt: vt eos ſer
uili onere magis p̄meret q̄ꝫ liberaret.
ſic pplſ iudeoꝝ: q̄uis vnctus in ſacer/
dotib⁹ ⁊ regib⁹: tn̄ ancille fili⁹ erat q̄ in
ſeruitutē generabat: nec pfectā liberta
tē p vnctionē conſequi poterat: p̄cipue
q2 regē verū ⁊ māſuetū recipe noluit: p
†J.10.d quē potuit liberari. Saul ꝗ petitio in/
terp̄tat: q̄ fuit de ſtirpe beniamin: q2 fi/
lius cis: filij abiel: filij ſeor: filij beho/
reth: filij ſareth: filij aphia. Beniamin:
filius dextre: Cis durus vel vomit⁹ vi/
ri: vl̄ vomēs vir. Abiel: pr̄ me⁹ de⁹. Se/
or: paruulus vel turbulentus. Behor
primogenitus tuus. Sareth: deſcēſio.
Exo.4.f Aphia liberalitas domini. Iſrael ergo
filius dei primogenitus ⁊ pater ei⁹ de/
us: filius fuit dextre. q2 p auxilium dei
hoſtibus p̄ualuit: ſed q2 ingratus ⁊ du
rus a liberalitate dn̄i deſcēdit: in blaſ/
phemiā erupit: ⁊ de magno paruulus:
⁊ de placido turbulentus factus eſt.
¶ Rab. Quod ſaul aſinas patris ſui
querens / venit ad prophetā a quo vn/
ctus eſt: ſignificat ꝙ iudei ſtulticiā car/
nalis ſenſus ſequentes: p errores deui
os luxum mūdi perq̄runt. Aſinus enī
brutum ⁊ luxurioſum animal eſt. et ad
ꝓphetā venientes: id eſt moyſen: audi/
unt aſinas eſſe inuētas: id eſt bona ter/
re ſibi eſſe debita. a quo etiā vnctionis
oleū ⁊ regni gubernaculū promittit: in
quibus ad tp̄us fratres ſuos de manu
hoſtiū eriperēt. b ¶ Nō erat vir de
filijs iſrl̄ melior illo. Ra. Scd̄ꝫ pre
ſentis vite iuſticiaꝫ. Idē. Hoc magis
Mat.3.d ad xp̄m ptinet. de q̄ d̄r: Ecce puer me⁹
Ps̄.85.b electus quē elegi: ⁊ alibi: Quis ſimilis
F deo ī filijs dei. c ¶ Statheris ar.
Stather ſiclus eſt qui habꝫ.xx. obolos
id eſt denarios decē. d ¶ Dem⁹ ho/
†1.q.1.c.ill/ mini dei: vt indicet no. viā nr̄aꝫ.
dices Quis ſe dare decreuerint: non legi/
mus ꝙ ſamuel acceperit: ſi tamen acce/
piſſent: non reputaret in diuinationis
p̄mium: ſed in ꝓphete ſtipendium.
e ¶ Olim in iſrl̄ ſic loq̄bat vnuſ/
quiſq3 vadēs. Vt ait Beda nō hiſto
riographi: ſed Eſdre verba ſunt.
f ¶ Videns. Dicit ꝓpheta: q2 p ſpi
ritū p̄noſcit futura. g ¶ Cliuum ⁊c.
egredientes. Cliuus aſcēſus montis
flexuoſus.

Nico.de ly.

✠ Et vn/
✻ ſaulis regis inſtitutio. ſcd̄o inſtitu/
ti trāſgreſſio ca.xiij. tertio trāgreſſoris
reprobatio.ca.xv.ibi: Factū eſt aūt ver
Diuiſio bū dn̄i. Prima adhuc in tres: q2 circa
inſtitutionē ſauliſ in regē: primo deſcri
bitur ipſius electio. ſcd̄o electionis con/
firmatio.ca.xi. tertio ppl̄i ī crepatio.ca.
xij. Prima in duas: q2 primo deſcribit
† 3.Reg.2. ſauliſ electio ſecreta. ſcd̄o publica: circa
f.et.18.d mediuꝫ decimi capituli / ibi: Et vocauit
ſamuel ppl̄m. Prima adhuc in duas:
q2 primo ponit ſaulis electio. ſcd̄o ele/
cti vnctio.ca.x.ibi: Perierāt aūt aſine.
Circa primū ſic procedit: q2 p̄mo abili/
tas ſaulis ad regendū deſcribit. ſcd̄o a
ſamuele cognoſcit / ibi: Perierāt autē.
tertio honorifice a ſamuele ſuſcipit / ibi:
Aſſumēs itaq3 ſamuel. Circa primū de
ſcribit aptitudo ſaulis ad regendū rati
one patris ſui / cū d̄r: Et erat vir de
beniamin

a ¶ deſcendēs vel deſcenſio. b ¶ liberali/
tas dn̄i.
filij ſareth: filij aphiā / filij viri ie a
¶ binomius fuit: erat autē familia perti/
nēs ad tribum beniamin.
mini fortis robore. Et erat ei fi/ b c
a ¶ petitio.
a lius vocabulo ſaūl: electus ⁊ bo d e
b nus: ⁊ nō erat vir de filijs iſrael f
a ¶ ſm̄ huius vite iuſticiam.
melior illo† Ab humero ⁊ ſurſuꝫ g
eminebat ſup oēm ppl̄m. Perie h
rant autez aſine cis patris ſaul:
et dixit cis ad ſaul filium ſuuꝫ:
Tolle tecū vnū de pueris / ⁊ con
ſurgens vade et quere aſinas. i
Qui cū trāſiſſent p mōtē ephra/
im / ⁊ per terrā ſaliſa / ⁊ non inue/
niſſent / tranſierunt etiam p terrā
¶ ciuitas melchiſedech.
ſalim: ⁊ nō erant: ſed et p terram
¶ id eſt beniamin.
iemini ⁊ minime repperérūt. Cū k
¶ proauus ſamuelis.
aūt veniſſent i terrā ſuph ⁊ non
inueniſſent / dixit ſaul ad pueruꝫ
ſuū qui erat cum eo: Veni et re/
¶ a mente amouerit.
uertamur / ne forte dimiſerit pa/
ter meus aſinaſ / ⁊ ſollicitus ſit p
nob̄. Qui ait ei: Ecce eſt vir dei
in ciuitate hac: vir nobilis: om/ l
ne qd̄ loquit / abſq3 ambiguitate
venit. Nūc ergo eamus illuc / ſi m
forte indicet nobis d̄ via noſtra
ꝓpter quā venim⁹. Dixitq3 ſaul
ad puerum ſuum† Ecce ibimus:
a ¶ putauit ſaul quod nō indicaret aſinas
niſi precio.
Quid ferem⁹ ad virū dei? Pa/ n
a ¶ ſacculis vel pera.
nis defecit in ſitārcijs noſtris: ⁊ o
ſportulā nō habem⁹ vt dem⁹ hoi
dei: nec q̄cq3 aliud. Rurſuꝫ pu/
er rn̄dit ſauli ⁊ ait: Ecce inuēta p
c eſt i manu mea q̄rta pars ſtathe/
d ris argēti: dem⁹ homini dei: vt in
e dicet nobis viā nr̄am. Olim in q
iſrael ſic loquebat vnuſq̄ſq3 va/
dēs conſulere deū: Venite ⁊ ea/
mus ad videntem. Qui enī pro
pheta d̄r hodie: vocabatur olim
f vidēs. Et dixit ſaul ad puerū ſu
um:† Optim⁹ ſmo tu⁹. Veni ea
mus. Et ierūt i ciuitatē in q̄ erat
g vir dei. Cūq3 aſcēderēt cliuū ci/
uitatiſ: iuenerūt puellas egrediē
tes ad hauriēdā aquā: ⁊ dixerūt
eis: Nū hic ē vidēs? Que rn̄dē/ r
tes dixerūt illis: Hic ē. Ecce an̄
te: Feſtina nūc. Hodie enī ve/

beniamin noie cis. hoc dicit q2 erat G
in toto pplo iſrael famoſus. a ¶ Filij
ſareth. hoc nō eſt de textu. b ¶ For/
tis robore. Hoc d̄r ad denotandū for
titudinē ſaulis: q2 fortes hoīes ſolent
fortes generare. Cōſequēter oſtendit
aptitudo ſaulis rōne moꝝ / cum dicit:
c ¶ Et erat ⁊c. quia erat famoſus.
d ¶ Electus. ſine macula notabili vi
tiorū. e ¶ Et bon⁹. rōne moꝝ ⁊ vir/
tutū. f ¶ Et nō erat vir ⁊c. Ex q̄ no
tat ꝙ nō ſolū erat bon⁹ / ſed etiā excel/
lētis bonitat̄. Cōſeq̄nter deſcribit ei⁹
aptitudo ex parte corpis / cum dicitur:
g ¶ Ab hūero. in q̄ notat fortitudo
corpis: que multū eſt neceſſaria in regi
bus: ⁊ pulchritudo pſone: qd̄ multū eſt
decēs in eis. ſm̄ illud: Species priami Phus
digna eſt imperio. h ¶ Perierant
aūt. Hic p̄nr̄ deſcribit cognitio ſaul̄ a Samuel
ſamuele q̄ facta eſt duplicit. Primo p quō cogno
humanā inq̄ſitionē. ſcd̄o p diuinā reue uit ſaulē
lationē / ibi: Dn̄s aūt reuelauerat. Pri
mum aūt cōtigit eo ꝙ ſaul q̄rēs aſinas
patris ſui ⁊ nō inueniēs venit ad ſamu
elem: vt de aſinab⁹ audiret veritatē. et
hoc eſt qd̄ d̄r: Perierant aūt ⁊c. i. ti/
mebant periſſe: nō enī ſimplicit perie/
rāt: quia poſtea ſunt inuente. i ¶ Va
de et q̄re aſinas. Ex quo ptꝫ humili/
tas ſaulis: q̄ negociū humile ⁊ laborio
ſum nō recuſauit. k ¶ Cū autē ve/
niſſent ⁊c. Iſte fuit attau⁹ ſamuelis:
vt habetur in principio huius libri.
l ¶ Vir nobilis. Hoc d̄r ꝓpt̄ digni
tatem ꝓphetie. qd̄ ptꝫ ex hoc qd̄ ſequit:
Om̄e qd̄ loquit abſq3 ambiguitate ve/
nit. m ¶ Nūc ꝗ eamus ⁊c. i. de aſi/
nabus ꝓpter quas fiebat via illa.
n ¶ Quid ferem⁹ ⁊c. Credebat enī
ſaul ꝙ nō indicaret eis gratis: vel forte H
erubeſcebat apparere in ꝯſpectu eius
abſq3 aliquo exenio: Vnde ſubditur:
o ¶ Et ſportulā nō habemus. In
hebreo habetur: Et exenium nō habe/
mus: ⁊ in idem redit tranſlatio noſtra:
quia ſportula eſt vaſculum in quo poni
tur fructus vel aliqd̄ huiuſmodi ad exe
niandum. ⁊ ſic accipit hic continēs pro
contento. p ¶ Ecce inuenta eſt in
manu mea. Puer enī ſaulis ꝓpter
verbū magiſtri ſui poſuit manū ad bur
ſam: ⁊ īuenit q̄rtā partē ſtatheris argē
ti. i. q̄rtā ptē ſicli: q2 ſtather ⁊ ſicl⁹ idē
ſūt. Siclus aūt. xx. obolos hꝫ: vt hr̄ Ex
odi. xx. ⁊ ſic q̄rta ps ſtather̄ valebat q̄n
q3 obolos. vel ſm̄ alios ſex obolos: q2
ſm̄ eos ſicl⁹ ſanctuarij habebat. xx. obo/
los tm̄: ſiclus aūt cōis. xxiiij. q ¶ Oli
in iſrael ſic loq̄bat ⁊c. iſtud nō fuit
dictū a puero ſamuelis: ſed ab eo q̄ ſcri
pſit librū iſtū: vt dicūt hebrei. Beda āt
dicit ꝙ fuit appoſitū ab Eſdra: q̄n legē
a chaldeis cōbuſtā raparauit. Cetā pa/
tēt vſq3 ibi: r ¶ Que rn̄dētes dixe
rūt il. Hē ⁊c. Iſte puelle plura v̄ba di/
xerūt ſauli. vt ptꝫ ex ſeq̄ntib⁹: q2 ſic dic̄
Ra. Sa. volebāt eū aliquātulū detine
re v̄bis admirātes pulchritudinē ipi⁹.
✻ Sacrificiū ē
✳ poteſtate debet etiā morib⁹ p̄eſſe et Moralitas
exercitatus in humilitate: qd̄ in ſaule ſi
gnificat p hoc ꝙ iuit aſinas q̄rere. Vn̄
de helia d̄r. iiij. Regum. ij. b. Pater mi
currus iſrl̄ ⁊ auriga eius. Currus enī
q̄ ducit h ponit p̄mo: ⁊ auriga q̄ ducit
ſcd̄o. ad oñdēdū ꝙ ille bn̄ ducit regēdo
q̄ primo fuit ductilis in obediendo.
✳ Dn̄s aūt

S a ¶ Et vnges
eū du. Saul vn/
ctus xp̄m ſignifi/
cat: qui ⁊ ipe xp̄s
appellat⁹ eſt. Vn̄
g.1.c Quare nō timui
ſti mittere manū
in chriſtum dn̄i.
b ¶ Oia q̄ ſūt
in cor. ⁊c. Rab.
Tradunt hebrei
fuiſſe ī corde ſaul
q̄ rex eēt futuruſ
cū vidiſſet ꝑviſuz
ſe in vertice arbo
ris palme colloca
ri: qđ eſt ſignū re
gnaturi. c ¶ Aſ
ſumēs ita. ⁊c.
Rab. Qđ ſamu/
el ſaulē in excelſū
duxit: refectionez
tribuit: ſignificat
prophetas ppl̄m
hebreoꝝ doctri
na ſua ad altiora
ꝓuocātes: vt ſcia
ſpiritali refectus
in culmine virtu/
tū cōſiſtat nec re/
labatur ad vitia.
d ¶ Tricliniū.
Cenaculū a trib⁹
lectulis diſcūben
tiū. e ¶ De in/
duſtria. i. de ꝓ/
uidētia. daṫ intel
ligi ꝙ iā comede/
rit. licet nō plene
q̄ reuelante dn̄o
ꝙ veniret ſaul: cō
uiuiū dilatū eſt.
S Cunqꝫ de/

Ni. de ly

B ✱ a ¶ Sacri/
ficiū eſt ho. ⁊c.
Aliqui dicunt ꝙ
erat tm̄ prandiuz
pāratū ꝓ aduen/
tu ſaulis quē p̄ſci
uerat ſamuel: vt
patebit in ſequē/
tibus. Alij aūt di
cunt ꝙ nō ſolum
fuit prādiū: ſꝫ eti/
am hoſtia pacifi/
ca: de q̄ vna parſ
dn̄o offerebaṫ: re
lique comedebā/
tur ab offerētib⁹.
licitū aūt erat tūc
tp̄is offerre dn̄o
ſacrificiuz alibi q̄ꝫ
vbi erat arca ⁊ ta
bernaculū: vt di/
ctū eſt. ſ. vij. ca.
b ¶ Quia ipſe
bn̄di. ⁊c. Mo/
dus eni erat he/
breoꝝ an̄ prādiū
⁊ maxime đ ſacri
ficio oblato lau/
dare deum.
c ¶ Apparuit
ſamuel ⁊c. quia
de aduentu ſauliſ
reuelationē habu
eret

nit in ciuitatē: q̄ ſacrificiū ē hodie a
ppl̄i i excelſo. Ingrediētes vrbē ſta
tim inuenietl eū: an̄q̄ꝫ aſcēdat excel
ſum ad veſcendū. Neqꝫ eni cōmeſu
rus ē ppl̄s donec ille veniat: q̄ ipſe b
bn̄dicit hoſtię: ⁊ deinceps comedūt
q̄ vocati ſūt. Nūc ḡ ꝯſcēdite: q̄ ho/
die reperietis eū. Et aſcēderūt in ci
uitatē. Cūqꝫ illi ambularēt i medio
vrbis: apparuit ſamuel egrediēs ob c
uiā eis: vt aſcēderet i excelſū. Dn̄s d
aūt reuelauerat auriculā ſamuel an̄
vnā diē q̄ꝫ veniret ſaul/ dicēs: Hac
ip̄a hora q̄ nūc ē: cras mittā virū ad
a te de terra beniamī: ⁊ vnges eū du/

a ¶ xp̄s ſaluet ppl̄m ſuū de p̄tāte demonū.

cē ſup ppl̄m meū iſrl̄: ⁊ ſaluabit po/
pulū meū iſrl̄ de manu philiſtinoꝝ:

¶ in aduentu chriſti.

q̄ reſpexi ppl̄m meū. Venit eni cla e f
mor eoꝝ ad me. Cūqꝫ aſpexiſſet ſa/
muel ſaulē: dn̄s ait ei: Ecce vir quē
dixerā tibi. Iſte dn̄abiṫ ppl̄o meo. g
Acceſſit aūt ſaul ad ſamuelē in me
dio portę/ ⁊ ait: Indica oro mihi vbi
eſt dom⁹ videntis: Et rn̄dit ſamuel
ſauli dicēs: Ego ſum vidēs. Aſcen
de an̄ me i excelſuz: vt comedas me
b cū hodie: ⁊ dimittā te mane: ⁊ oia q̄ h
ſunt in corde tuo/ indicabo tibi. Et i
de aſinis q̄s ꝑdidiſti nudiuſtertius
ne ſollicitus ſis: q̄ inuētę ſūt. Et cu k
ius erūt optima q̄qꝫ iſrl̄: Nōne tibi l
⁊ omni domui patris tui: Reſpon/ m
dens autem ſaul ait: Nunquid non n
filius iemini ego ſum de minima tri/
bu iſrael: ⁊ cognatio mea nouiſſima o
iter oēs familias de tribu bēiamin:
Quare ḡ locut⁹ eſ mihi ſmonē iſtū: p
c Aſſumēs itaqꝫ ſamuel ſaulem ⁊ pu q
d erū eius: introduxit eos i tricliniū: ⁊ r
dedit eis locū in capite eoꝝ q̄ fuerāt s
inuitati. Erāt eni q̄ſi trigita viri. Di
xitqꝫ ſamuel coco: Da p̄tē quā de/ t
di tibi: ⁊ p̄cępi vt reponeres ſeorſuz
apud te. Leuauit āt coc⁹ armū/ ⁊ po
ſuit an̄ ſaul. Dixitqꝫ ſamuel. Ecce v
e qđ remāſit pone an̄ te ⁊ cōede: q̄ de x
induſtria ſuatū ē tibi/ qn̄ ppl̄m voca
ui. Et cōedit ſaul cū ſamuele in die
illa: ⁊ deſcēderūt de excelſo in oppi
dū: ⁊ locut⁹ ē cū ſaule i ſolario: ſtra/ y
uitqꝫ ſaul ⁊ dormiuit i ſolario Cūqꝫ
mane ſurrexiſſēt: ⁊ iā dieſ luceſceret:
vocauit ſamuel ſaul in ſolarium di/
cēſ: Surge vt dimittā te. Et ſurrexit
ſaul. Egreſſiqꝫ ſūt ambo: ip̄e videli

eret q̄ꝫtū ad diē ⁊ horā determinatā: vt p̄tꝫ ex ſequētib⁹. C
d ¶ Dn̄s āt. Hic ꝯn̄r oñdiṫ quō ſamuel cognouit ſaul
ꝑ diuinā reuelationē: nō ſolū q̄ꝫtū ad ꝑſonā/ ſꝫ etiā q̄ꝫtum
ad dignitatē regiā ad quā dn̄s ip̄um elegerat ⁊ p̄ceperat
ſamueli vt vngeret ip̄m ī regē ſup ppl̄m iſrl̄. ⁊ h̄ ē qđ dr̄:
Dn̄s aūt. loquiṫ ſcp̄tura more hūano qn̄ aliq̄s reuelat
ſecreta amico ſuo. Cetera patent ex dictis vſqꝫ ibi:
e ¶ Quia re. po. me. ſ. oculo miſcdie. f ¶ Venit ei
clamor ⁊c. De afflictiōe ei⁹ facta ꝑ philiſteos. Ex q̄ patet
ꝙ licet in ppl̄o iſrl̄ eēnt multi mali: tn̄ cū h̄ erāt multi boni
q̄ꝝ p̄ces erāt corā deo exaudite. g ¶ Iſte dn̄abiṫ ⁊c.
In hebreo hr̄: Iſte retinebit ppl̄m meuz. Quia ad reges
ꝑtinet retinere ppl̄m: ne ī belliſ p̄cipitāter ſe īgerāt: ⁊ etiā
tp̄e pacis ne īiuſte ꝯ ꝓximos agāt/ ſequiṫ: h ¶ Et oia.
Aliq̄ exponūt de aſinab⁹ q̄s q̄rebat: ſꝫ lr̄a ſequēs nō ꝯſo/
nat/ vbi dr̄: i ¶ Et de aſinis. Ex q̄ videṫ ꝙ alia ī corde
ſaulis ꝯſabanṫ. Dr̄ eni libro de hebraicis q̄ſtionib⁹ ꝙ in
ſomno viderat ſe eē in capite arboris palme: q̄ viſio ſignū
regale erat. ⁊ de h̄ cogitabat. iō ſb̄diṫ: k ¶ Et cui⁹ ⁊c. i.
dignitas regia q̄ p̄ōt accipe optīa ppl̄i ſibi ſubditi maxīe
ī neceſſitate: vt p̄tꝫ ex ſupradictis. viij. ca. l ¶ Nōne ti.
Quaſi diceret ſic: q̄ iā reuelatū erat ſibi a dn̄o ip̄m regē
futurū. m ¶ Et omi do. Quia fili⁹ ſu⁹ iſboſeth ſucceſſit
ſibi in regno ſeptē ān̄is. ⁊ abner p̄nceps militie ⁊ alij po
tētes de domo ſaulis his tp̄ib⁹ potiti ſūt boniſ regni. ⁊ po
ſteri eoꝝ habuiſſent: ſi ſaul in bonitate ſua ſtetiſſet.
n ¶ Nūq̄d nō fili⁹ ⁊c. i. de tribu beniamin q̄ tunc erat
mīma inter alias trib⁹ iſrl̄: q̄ ꝓ p̄ctō vxoris leuite fuerat
q̄ſi ad nihilū redacta: ꝓut dictū fuit Iudicū. xxi. o ¶ Et
cognatio ⁊c. Iſta dixit ſaul ex humilitate ⁊ q̄dā hūana
curialitate: q̄ p̄r ſaul inter illos de tribu beniamin erat fa
moſus. p ¶ Quare ḡ lo. es mi. Ex q̄ p̄tꝫ verū qđ p̄di
ctum eſt. ſ. ꝙ cogitauerat ſe ad dignitatē regiā ſubliman/
dū: q̄ ꝟbū ſamuel qđ erat obſcurū ſtatī intellexit đ digni/
tate regni: q̄ꝫuis aliṫ poſſet intelligi: nec oportet ſaulē de
mēdacio ex hūilitate dicto excuſari: q̄ ml̄ta peiora fecit.
q ¶ Aſſumēs itaqꝫ ſa. ⁊c. Hic ꝯn̄r oñdiṫ q̄liter ſaul
a ſamuele fuit honorifice ſuſceptus tanq̄ꝫ rex de ꝓximo fu
turus/ cū dr̄: r ¶ Introduxit eos in tri. et de. e. lo. Tricliniuz
Triclinium ꝓprie loquēdo eſt camera in q̄ ſunt tres ordi/
nes lectoꝝ. hic autē accipiṫ pro loco in quo ſunt tres ordi/
nes ſedentium ad comedendū ſcꝫ maioꝝ: mediocriū ⁊ mi
norū: q̄ antiquitus hoīes ſedendo in lectis comedebāt.
Unde ⁊ in ſacra ſcriptura comedētes frequēter dicuntur
recūbere vel accūbere. s ¶ Et dedit eis lo. in ca. eo.
Id eſt in principaliori loco trium ordinum p̄dictorum. D
t ¶ Da partē quā dedi ti. q̄ ferculū nobilius vl̄ gra
tioſius fecerat poni ad partē vt corā ſaule vēturo ponere/
tur: q̄ volebat eū p̄ ceteris honorare tanq̄ꝫ regē de ꝓxi/
mo futurū; ⁊ iam a deo electum: vt patet ex predictis.
v ¶ Ecce qđ remanſit ⁊c. Ex q̄ dicunt aliqui ꝙ an̄ ad
uentū ſaulis ſamuel cū alijs iam erat in mēſa. Sed ip̄o ap
propinquāte ſurrexit de mēſa obuiās ei ex reuerētia: ſed
hoc nō ꝯſonat littere p̄cedēti vbi diciṫ: Apparuit ſamuel
egrediens obuiā eis vt aſcenderet in excelſum. Ex quo vi
detur ꝙ adhuc non aſcenderat in ſuperiori parte montis
ad ſacrificium offerendum ſeu conuiuiū celebrandū. Itē
ibi ſtatim ſb̄diṫ: Domin⁹ aūt reuelauerat ⁊c. vbi diciṫ ꝙ
dn̄s diem ⁊ horā certā aduentus ſaulis ſamueli reuelaue
rat. ⁊ ideo nō eſt veriſimile ꝙ an̄ intraret ad mēſam cum
ip̄m vellet honorare in illo ꝯuiuio. qđ paratū erat ꝓpter
aduētū ip̄ius. vt. ſ. dictū eſt. ꝓpṫ qđ Ra. Sa. aliter expo/
nit ꝙ illđ qđ dr̄ h̄: Ecce qđ remāſit ⁊c. referṫ ad nume
rum viroꝝ q̄ vocati fuerāt a ſamuele ad ꝯuiuiū: ita ꝙ pro
quolibet erat ferculū determinatū ſm̄ ꝙ debebant ſedere
et iſtud ferculum erat vltra illum numerum propter ſaul
quē ſamuel ſciebat venturū. ideo ſubdiṫ: x ¶ De indu
ſtria ſerua. eſt ⁊c. i. vltra numerum ppl̄i a me inuitati.
y ¶ Et locutus eſt ⁊c. Id ē in ſecreto loco. De q̄ autē
ſibi locutus fuerit non exprimiṫ: ſed hebrei dicunt ꝙ fuit
de timore dei ⁊ lege ſeruanda. Cetera patent vſqꝫ ibi:
✱ Dic puero

✱ d ¶ Dn̄s aūt reuelauerat ⁊c. aptitudine ipſius Moraliter
ſaulis ad regnandū ⁊ ei⁹ aduentū. iō ſb̄diṫ: s ¶ Dedit
eis lo. in ca. eoꝝ. ⁊ h̄ rōne ſue ꝟtutis ⁊ dignitatl̄ regie
de ꝓximo imminētis: vtriqꝫ nanqꝫ debeṫ honor. dr̄ enim
iiij. Ethi. Q̄ honor eſt virtutis p̄mium. debeṫ etiā regie Honor
dignitati: eo ꝙ debet eſſe cuſtos virtutis ⁊ promotor.

E G a ¶ Cũq̧ deſcē. Deſcenderũt de
excelſo vt in aliq̄ ſecretioꝛi loq̄ret de
regno et vngeret eũ. Ca. X

Tulit aũt ſa.lē. Lenticu
la vas fictile q̄drangulū:
in latere habēs foramen ꝑ
quod fragilitas regni deſignatur.
c ¶ Et ꝓphe. Judei tradũt eū ꝓ
phetaſſe d̓ futuro ſec̄lo: d̓ gog ⁊ ma
gog: d̓ p̄miȷ̄ſ iuſtoꝝ ⁊ penis maloꝝ.
d ¶ Quādo ḡeue. Quaſi his ſi/
gnis noſſe poteris: ꝙ deꝰ te regē fo
re voluit. ið ī oībꝰ regalit̄ age: quia
dñs tecū ē. e ¶ Septē die. Sub/
audit̄ in cōſecratiōe regni tui: ſic̄ in
ꝯſecratione ſacerdotum ſeptem die/
bus offerebantur victime.
G Et venerũt oīa

Nico.de lyra

* a ¶ Dic puero vt an. vt non
poſſit audire verba mea.

Moraliter * a ¶ Dic puero vt an. nos.
Secreta nāq̧ diuīa ante tp̄s ab eo
diſpoſitū nō ſūt aliȷ̄s publicāda: ꝓpt̄
qð ſamuel ſecretū de regno ſibi com
miſſū a deo reuelare noluit ſauli in
p̄ſentia ſui pueri. Ca. X

Tulit aũt. Hic ꝯñr agit̄
de vnctiōe ſaul̓ in regē. ⁊
ponit̄ p̄mo vnctio iſta. ſc̄ðo
Diuiſio certificat̄ ꝑ ſigna/ibi: Cū abier̄. Cir
ca p̄mū d̓r: b ¶ Tulit aũt ſa.lē.i.
vaſculū factū de auro vl̓ argento ad
reponēdū oleū vnctiōis vnde inũge
bant̄ reges ⁊ pōtifices: ⁊ d̓r a liniē/
do. c ¶ Et deoſculatꝰ ē eū. in ſi/
gnum amicitie ⁊ confederationis.
d ¶ Et ait: Ecce ⁊c̄. Quia in hoc
non ſum niſi miniſter eius. e ¶ Et
tu liberabis. ⁊ patet lr̄a vſq̧ ibi:
f ¶ Quia vnxit te ⁊c̄. Tota iſta
F lr̄a incluſiue nō eſt in hebꝛeo nec eſt
de textu. ſed ab aliq̄ antiquo doctoꝛe
fuit appoſita ꝑ modū gloſe: ⁊ poſtea
inſerta textui ꝑ ignoꝛantiā ſcriptoꝝ:
ſicut ⁊ in pluribꝰ aliȷ̄s loc̄. g ¶ Cū
q̧ abier̄. Hic ꝯñr ponit̄ certifica/
tio pꝛedictoꝝ ꝑ ſigna. ⁊ p̄mo hmōi ſi
gna p̄dicunt̄. ſc̄ðo de facto reperiun
Diuiſio tur/ibi: Itaq̧. Circa p̄mū d̓r: Cūq̧
abieris ⁊c̄. ſed h̓ dictū videt̄ īplica
re repugnantiā: q̓ rachel ſepulta eſt
iuxta bethleē: vt hr̄ Geñ. xxxv. q̄ eſt
in ſoꝛte iude. hic aũt d̓r in finibꝰ ben
iamin. ꝓpt̄ qð Ra.Sa. ſic exponit:
Inuenies duos viros iuxta ſepul/
chꝛum rachel. i. q̄ nūc ſūt iuxta ſepul
chꝛū rachel: ſȝ qñ īuenies eos erūt ī
finibꝰ bēiamin. Alit̄ p̄t dici ꝙ ſoꝛtes
beniamin ⁊ iude erāt cōiuncte. ⁊ ið
erāt idē fines vtriuſq̧ vbi vngebāt̄.
h ¶ Saliētes ma. fo. h̓ non eſt in
hebꝛeo: nec in libr̄ coꝛrect̄. Cetera
patēt vſq̧ ibi: i ¶ Inuenient ⁊c̄.
Cā oꝛ̄onis ⁊ ſacrificiȷ̄: q̓ tūc tempis
erat licitū īmolare dño ī excelſis: vt
p̄dictū ē. vij. ca. k ¶ Poſt hec ⁊c̄.
Dicit Ra.Sa. ꝙ h̓ collis eſt charia
thiarim: eo ꝙ ibi erat arca dñi. ſed h̓
non videt̄ verū: q̓ iā trāſlata fuerat
inde in maſphath ꝑ ſamuelē vt dictū
eſt. ſ. ⁊ ið aliȷ̄ dicūt ꝙ erat locus vbi
manebāt ꝓp̄he: ⁊ h̓ videt̄ verū ꝑ ea
ſ̄.13.b q̄ ſequūtur poſtea. l ¶ Ubi ē ſta
Statio tio phili. Statio ꝓut h̓ accipit̄ eſt
foꝛtaliciū vbi ponunt̄ bellatoꝛes ad
tenēdū terrā ne poſſit rebellare. ⁊ h̓
mō fecerāt

a cet ⁊ ſamuel. Cūq̧ d̓ſcēderēt
i extrema ꝑte ciuitat̄: ſamuel
dixit ad ſaul: Dic puero vt a
āñcedat nos ⁊ trāſeat. Tu āt
ſubſtiſte pauliſꝑ: vt indicē ti/
bi verbū dñi. Ca. X

b Tulit aũt ſamuel b
lēticulā olei: ⁊ ef/
fudit ſuper caput
eiꝰ: ⁊ deoſculatꝰ ē c
eū/⁊ ait: Ecce vnxit te deꝰ ſuꝑ d
hereditatē ſuā ī p̄ncipē: ⁊ tu e
liberab̄ pplm̄ eius de manibꝰ
inimicoꝝ eiꝰ: q̄ in circūitu eiꝰ
ſūt: Et h̓ tibi ſignū: q̓ vnxit f
te deꝰ ī p̄ncipē. Cūq̧ abieris g
hodie a me: īuenies duos vi/
ros iuxta ſepulchꝛū rachel in
finibꝰ bēiamin in meridie/ſali h
a ¶ cauſa delectationis ⁊ exercitiȷ̄.
entēs magnas foueas: dicēt/
q̧ tibi. Inuētę ſunt aſinę ad
q̄s ieras ꝑquirēdas: ⁊ ītermiſ
ſis pr̄ tuꝰ aſinis ſollicitꝰ eſt ꝓ
vobis/⁊ dic̄: Quid faciā de
filio meo? Cūq̧ abier̄ ide: ⁊
vltra trāſier̄ ⁊ vener̄ ad quer
cū thaboꝛ īuenient te ibi tres i
¶ cauſa oꝛ̄onis. a ¶ vbi iacob erexit
lapidem.
viri aſcendētes ad deū in bē/
thel: vnꝰ poꝛtans tres hedoſ:
⁊ aliꝰ tres toꝛtas panis: ⁊ aliꝰ
poꝛtās lagenā vini. Cūq̧ te
ſalutauerint/dabūt tibi duos
panes: ⁊ accipies d̓ manu eo
a ¶ collis dei locꝰ ē: vbi ꝓp̄he hītabāt.
rū. Poſt hec venies in cōllē k
dñi: vbi ē ſtatio philiſtinoꝛū. l
Et cū igreſſus fuer̄ ibi vꝛbē:
obuiū habebis gregē ꝓphe/ m
tarū deſcēdentiū de excelſo:
⁊ ante eos pſalteriū ⁊ tympa n
nū ⁊ tibiā ⁊ citharā: ipoſq̧ ꝓ
phetātes. Et īſiliet in te ſpūs o
c dñi: ⁊ ꝓphetabis cū eis: ⁊ mu p q
d taber̄ in virū aliū. Quādo ḡ r
euenerint ſigna hęc omnia ti
bi: fac quęcunq̧ īuenerit ma s
nus tua: quia dñs tecum eſt. †
Et deſcendes ante me in gal t
gala: ego quippe deſcendam
ad te vt offeras oblationem:
et immoles victimas pacifi/
a ¶ Subaudit̄ ī ꝯſecratiōes regni tui:
ſeptem itaq̧ dies nō ad expectandū ſed
ad īmolandū ſtatuti ſunt.
e cas.† Septem diebus expe/
ctabis donec veniam ad te: ⁊

mō fecerāt philiſtei in terra iſrl̓. Sed h̓ videt̄ G
eē cōtra illud qð dictū ē. ſ. vij. ca. ꝙ philiſtiȷ̄m
nō appoſuerūt vltra vt venirent in terminos
a iſrl̓ tꝑe ſamuelis. Ad qð pōt dici ꝙ non vene
rūt de vꝛbibꝰ ſuis: ſȝ illi q̄ poſiti erāt in foꝛtali
ciȷ̄s adhuc ſtabāt ibi ⁊ h̓ cōſonat ei quod d̓r. ī.
xiiȷ̄. ca. Et ꝑcuſſit ionathas ſtationē philiſtino
rū q̄ erat in gabaa: q̄ ē ciuitas in terra iſrl̓. vl̓
b foꝛſitā q̓ antea fuerat ibi talis ſtatio philiſti/
noꝝ: ⁊ nomē remāſerat loco. lȝ ꝓtūc nō eſſent
ibi philiſtei. p̄mū tñ videt̄ verius: ⁊ mag̓ cō/
ſonat textui vt allegatū ē. m ¶ Obuiū ⁊c̄.
Ex h̓ videt̄ verū qð p̄dictum ē. ſ. ꝙ collis dñi
c vocat̄ locꝰ: eo ꝙ manebāt ibi ꝓp̄he. ⁊ vocant̄
d hic ꝓp̄he hoīes deuoti ⁊ religioſi: q̄s cōgrega
e uerat ſamuel ad laudādū deū: ⁊ cū h̓ habebāt
ſpm̄ ꝓphetie ſaltē aliq̄ eoꝝ. n ¶ Et āñ eos
pſal. ⁊c̄. q̓ aliq̄ melodie excitant ad deuotio
nē. vt ptȝ ꝑ experientiā. ⁊ etiā ad ꝓphetiā. vñ
f d̓r. iiiȷ̄. Reg. iiȷ̄. ꝙ heliſeꝰ cū q̄reret ab eo pꝛo
phetia. dixit: Adducite mihi pſalten. ⁊ ſubdit̄:
g Cūq̧ caneret pſaltes facta ē ſuꝑ eū manꝰ dñi
⁊c̄. o ¶ Et inſiliet in te ⁊c̄. i. ſpūs deuotio
nis vl̓ ſpūs ꝓphetie: vt dicūt hebꝛei. p ¶ Et
ꝓpha. cū eis. Deū laudādo: vl̓ de occult̄ ꝓ
h phetādo. Uñ in libꝛo de hebꝛaic̄ q̄ſtionibꝰ d̓r
recitādo opinionē hebꝛeoꝝ ꝙ ꝓp̄hauit de bel
lis futur̄ gog ⁊ magog: ⁊ de p̄miȷ̄s iuſtoꝝ et
penis maloꝝ. q ¶ Et mutaberis ⁊c̄. ꝓpter
dictū ꝓpheticādi modum tibi al̓s inſolitum.
r ¶ Quādo ḡeue. Scias ꝙ illa ſūt vera q̄
ego p̄dixi tibi de regno/ið ſubdit̄: s ¶ Fac
quecūq̧ ⁊c̄. i. diſpone te q̄tum potueris ad
decenter ⁊ potent̄ regnandū. t ¶ Et deſcē
des ⁊c̄. Septem diebꝰ. hic debet fieri pū/
ctus vt dicūt aliq̄: vt habet̄ in libꝛo de hebꝛai
i cis q̄ſtionibꝰ: ita ꝙ li ſeptē diebꝰ nō notat tp̄s
quo ſamuel a ſaule deberet expectari: ſed tp̄s
in q̄ ꝓ ſaule de nouo inuncto in regē deberēt H
oblatiōes ⁊ ſacrificia fieri: ſicut in cōſecratio/
ne ſūmi pōtificis fiebāt ſeptē diebꝰ: vt habet̄
Exo. xxix. et Leui. viij. Sȝ in bibliȷ̄s hebꝛai/
* cis quas vidi
Moralit̄. b ¶ Tulit āt ſa.lē. vngēdo eū Moraliter
ī regē. Nā ex q̄ ꝯſtat ei ad quē ſpectat de apti
tudine alicuiꝰ ad regēdū in tꝑalibꝰ vel ſpūali
bus ⁊ de voluntate dei circa ip̄m. ſtatim eſt in
p̄ncipē vl̓ pontificē ꝓmouendꝰ. dicūtur aũt ei
tria futura. Primū eſt de duobꝰ viris ſalien/
k tibus magnas foueas ad exercitiū ſue foꝛtitu
l dinis ⁊ agilitat̄ ad ſignificandū ꝙ p̄nceps ta
les debet q̄rere ⁊ ſibi ſociare tanq̄ aptos ad
p̄liū. ꝓpter qð infra. xiiiȷ̄. d̓r ꝙ quecūq̧ ſaul vi
m debat ad p̄liū aptū ſibi ſociabat. Sc̄ðm ſignū
eſt de tribꝰ viris cauſa oblatiōis aſcēdētibus
ad dñm qð ꝑtinet ad p̄dicatiōis officiū. ⁊ ꝑ h̓
n ſignificatū fuit ſauli ꝙ debebat legē accipere
a ſacerdotibꝰ ⁊ in ea meditari: vt hr̄ Deut̄o.
xvij. Tertiū ſignū eſt de grege ꝓphetarū cui
o ſaul obuiauit ⁊ cū eis ꝓphetauit. per q̄s ſigni
p q ficant̄ viri religioſi. Et ſm̄ veritatem hiſtoꝛie
r tales erāt iſti q̄ dicūtur hic ꝓphetare. i. deum
laudare: nō ſolū vocibꝰ hūanis ſȝ etiā muſicis
inſtrumēt̄: ⁊ tales debet ꝓmotꝰ in p̄ncipē eli
s gere ⁊ cū eis deū laudare ⁊ de ſua ꝓmotiōe:
⁊ vt eoꝝ oꝛ̄onibꝰ poſſit ſuū pplm̄ gubernare.
† ið ſubdit̄: q ¶ Et mutaber̄. Per qð oſten
t ditur ꝙ ꝓmotus in p̄ncipē debet aliter viue/
re q̄ p̄us ſcȝ virtuoſiꝰ. vñ ph̄s. vij. Ethi. Uir
tutes trāſcendētes cōmunē modū humanum
vocat heroycas vl̓ diuinas. r ¶ Qñ ḡ eue
nerit ⁊c̄. i. ſcies te eē regē ex oꝛdinatiōe diui/
na: ideo viuas ſicut rex virtuoſe. † ¶ Quia
dñs tecū eſt. ad te dirigēdū in his q̄ ſpectāt
ad reg̓ officiū: niſi ponas obicē ꝑ tuū d̓fectū.
Ex hoc hr̄ argumentū ꝙ qñ aliquis pꝛomoue
tur ſm̄ deum dat ei gratiam exequendi debi/
te ſuū officium niſi ponat impedimentum.
* De ſermone

a ¶ Et venerūt oīa ſigna ⁊c. Significat ꝙ iudeis oīa q̄ moyſes ⁊ ꝓphe p̄dixerāt euenerūt. Ipſi ꝟo libros leg. ⁊ prophetarū tenentes diuinare videnť: cū futura myſteria de xp̄o ⁊ eccl'ia in eis ſcripta ꝓnūciare noſcunť. b ¶ Et q̄s pr̄ ei⁹. Quaſi q̄s maior illo in dignitate et ſapiā. Pōt ğ tanq̄ꝫ pater ⁊ magiſter inter ꝓphas ꝟſari. Et q̄s pr̄ eoꝝ.i. ꝓpharum ſubaudiť niſi deus:

Myſtice ¶ Myſtice. Seniores iſrl' reprobato ſamuele: regē ſibi petierūt: ⁊ ſcribe cum phariſeis repulſo xp̄o ꝟo ſacerdote clamauerūt: Nō habem⁹ regē niſi ceſarē. vn̄ ſamuel īterp̄tať nomē ei⁹ de⁹. Saul petitus ſiue petitio: q: a pplo eſt poſtulatus: barrabas intelligiť. Cis dux⁹ vl' vomēs. Abiel pr̄ me⁹ de⁹. Iudei eī du ri ⁊ vomētes deū patrē ꝯfitendo filiuꝫ negāt: ſed q̄ negat filiū negat ⁊ patrē q̄ miſit eū. Saul aſinas patris q̄rēs: ī regno aſſumptus eſt: Et ſaluator a patre miſſus ad oues q̄ perierāt dom⁹ iſrael: ſup cunctū pplm in regē cōſtitutus eſt. Tot enī ſunt aſine q̄t oues. Saul accepit armū: ⁊ xp̄s principatū. Saul a ſamuele eſt vnctus ⁊ vnigenitus a patre ſpūali vnctione delibuť⁹. Ab humero ſaul ſupeminebat: q: caput noſtrum ſupra nos eſt chriſtus.

ostendā tibi q̄d facias. Itaq̄ꝫ cū a auertiſſet humeruꝫ ſuum vt abiret a ſamuele: imutauit ei de⁹ cor a aliud: ⁊ venerūt oīa ſigna hec in die illa. Venerūtq̄ꝫ ad p̄dictum collē: ⁊ ecce cune⁹ ꝓphetarū obuius ei. †Et inſiluit ſup euꝫ ſpūs dn̄i: ⁊ ꝓphetauit in medio eoꝝ. Videntes aūt oēs q̄ nouerāt eum heri ⁊ nudiuſtertius ꝙ eſſet cum ꝓphetis ⁊ ꝓphetaret dixerūt ad inuicē: Que nā res accidit filio b cis?† Num ⁊ ſaul iter ꝓphetas? Rn̄ditq̄ꝫ alius ad alterū dicēs: b Et q̄s pr̄ ei⁹? Propterea verſuꝫ c d eſt in ꝓuerbiuꝫ. Num ⁊ ſaul inť e ꝓphetas? Ceſſauit aūt ꝓphetare et venit ad excelſum. Dixitq̄ꝫ patruus ſaul ad eū ⁊ ad pueruꝫ ei⁹: Quo abiſtis? Qui reſpōderūt: Querere aſinas. Quas cū nō repperiſſem⁹ venimus ad ſamuelē. Et dixit ei patruuſ ſuus: Indica mihi quid dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad patruū ſuū: Indicauit nobis q: inuēte eēnt a ¶ ne videretur gloriari: vel ne inuidiam generaret ſibi. aſine. De ſermōe aūt regni nōn f indicauit ei: quē locutus fuerat ei ſamuel. Et cōuocauit ſamuel g pplm ad dn̄m in maſphat: et ait ad filios iſrl': Hec dicit dn̄s de⁹ iſrael. Ego eduxi iſrl' de egypto: ⁊ erui vos de manu egyptioꝝ et de manu omniuꝫ regū q̄ affligebant vos: vos aūt hodie ꝓieciſtis dn̄m deū veſtrū: q̄ ſolus ſaluauit vos de vniuerſis malis et tribulationib⁹ veſtris ⁊ dixiſtis: †Nequaq̄ꝫ ſꝫ regē ꝯſtitue ſuper nos. Nūc ğ ſtate corā dn̄o ꝑ tribus vr̄as ⁊ ꝑ familias. Et applicuit ſamuel oēs trib⁹ iſrl' et cecidit ſors ſup tribū bēiami. Et applicuit tribū bēiami ⁊ cognationes ei⁹: ⁊ cecidit ſup cognationē b

Ni. de ly.

B * cis q̄s vidi nō fit taliter pūctus: ſed ſi ſeptē dieb⁹ cōiungiť cū lr̄a ſequēti. ſic Septē dieb⁹ expectabis ⁊c. Liber etiā de q̄ſtionib⁹ hebraicis ſup libros regū negať ab aliq̄b⁹ eē Hieronymi: q̄ꝝ rōnes h̄ ꝓpter ꝓlixitatē omitto. Andreas etiā dictū iſtoꝝ īpugnat: q: nō h̄r ī aliq̄ loco ſcripture ꝙ ꝓ vnctiōe regū debeat talis ſolēnitas fieri ſeptē dierū: nec legiť factū ꝓ q̄cunq̄ꝫ rege q̄tūcunq̄ꝫ ſctō vel magno: ꝓpť q̄d iſtud dictū videť ficticiū. Et ad h̄ inducit q̄d h̄r.ĩ.xi. de innouatione regni in galgala. vbi d̄r: Et fecerūt ibi regē ſaul corā dn̄o ⁊c. Ex q̄ videť ꝙ ſi debuiſſet de vnctione ſaulis fieri talis ſolēnitas: fuiſſet tūc facta ⁊ n̄ fuiſſet expectatū ī futurū: in q̄ poterant ꝑ aduerſarios īpediri: ⁊ maxīe q: ſamuel erat p̄ſens ꝑ quē talia debebāt fieri. Vn̄ hicvbi trāſlatio nr̄a habet: Ego q̄ppe deſcendam ad te vt offeras oblationē ⁊c. In hebreo h̄r: Ad offerendū oblationē ⁊c.ſ. ꝑ me: tn̄ ꝓ ſalute tua. ⁊ ſic etiā exponiť trāſlatio nr̄a a doctoribus nr̄is: Ut offeres ⁊ īmoles: nō ꝑ te: ſꝫ ꝑ me. ſic ⁊ pplus offerebat ꝑ ſacerdotes: ꝓpť q̄d iſte Andreas aliť exponit. Ad cui⁹ intellectū p̄ponit vnū: ſcꝫ ꝙ in magnis negocijs ꝓpť q̄ ī primis debebat deus placari ſacrificijs: de⁹ nolebat ꝙ ſaul aliq̄d faceret abſq̄ꝫ p̄ſentia ſamuelis: q̄ pro eo offerret ⁊ ipm̄ dirigeret. ⁊ ſic exponit lr̄aꝫ iſtā. Deſcēdēs aū me in galgala.i. ſi contingat tibi caſus in q̄ debeat placari de⁹ ꝑ ſacrificia: deſcēdeſ aū me in galgala. vbi eſt locus orōnis ⁊ ſacrificij. ⁊ ſubintelligiť: ⁊ ſignificab mihi deſcenſum tuū ibi: Ego q̄ppe deſcendā ad te vt offeras oblationē: ⁊ immoles victimas pacificas .ſcꝫ per me. Septē dieb⁹ expec. ⁊c. ſubintelligiť poſtq̄ꝫ recepero nūciū tuū. Donec veniā ad te. ad offerendū pro te ſacrificium ⁊ ad te dirigendū. Sed hec opinio nō videť bene ꝯcordare textui: q: ex mō loquendi et tp̄e videtur ꝙ ſamuel loquereť ſauli non generaliter nec indeterminate pro quocunq̄ꝫ caſu arduo indeterminato futuro: ſed pro caſu determinato ⁊ imminēti ſcꝫ vt poſt publicationē electionis ipſius in regem deſcenderet in galgala: vt ibi ſamuel pro eo offerret ſacrificiū: ⁊ doceret eum de

eum de mō gubernandi regnum ſuum: q: hoc maxime indigebat in principio regni ſui: ⁊ ꝙ ſamuel tp̄s deſcēdendi in galgala ſibi determinauit: licet nō ſit h̄ exp̄ſſum: q: nō oīa h̄ exp̄munť dicens ꝙ eum expectaret ſeptē diebus. hoc dixit ſamuel: q: neſciebat vtrū dn̄s circa illud temp⁹ occuparet eum in alio negocio: ita ꝙ nō poſſet venire ad ſaul ita cito. In quo aūt peccauerit ſaul trāſgrediēdo verba iſta ſamuel' diceť.ĩ.xiij.ca. vbi habet locū. a ¶ Itaq̄ꝫ ⁊c. Hic ꝯn̄r deſcribiť euentus ſignoꝝ p̄dictoꝝ ꝓut dixerat ſamuel: ⁊ ptꝫ lr̄a ex p̄dictis vſq̄ꝫ ibi: b ¶ Que nā res ⁊c. Hoc dicebat admirādo: q: ſaul erat magn⁹ ⁊ robuſtus ⁊ diſpoſitus ad bellandum ⁊ nō ad laudādū deū cū religioſis vl' prophetandū cū ꝓphetis: c ¶ Et q̄s pr̄ ei⁹.q.d. cis pr̄ ei⁹ nō eſt ꝓpha nec ad h̄ diſpoſit⁹.q.d. nec iſte deberet eſſe. ꝑ talē modū loq̄bať Amos.vij.d. Nō ſuꝫ ꝓpha nec fili⁹ ꝓphe: ſed paſtor armentari⁹ ⁊c. In hebreo h̄r: Quis pr̄ eorū? ⁊ ſic referť ad ſenſū oppoſitū: vt dic̄ Ra. Sa. Sic exponēdo: q̄s pr̄ eoꝝ.ſ. ꝓphetarū.q.d. ꝓphetia nō habeť ꝑ ſucceſſionē paternā: ſed de⁹ eā dat ſua gr̄a cuicunq̄ꝫ voluerit. ⁊ iō non eſt mirandū ſi iſte hꝫ donū ꝓphetie: dato ꝙ pr̄ ei⁹ propheta nō fuerit vel alus de genere ſuo. d ¶ Propterea ꝟſuꝫ eſt in ꝓuer. Id eſt vulgare verbū vel exēplare. e ¶ Num ⁊ ſaul inter ꝓphetas. Quia qn̄ alicui ex inſpirato dabať donū ꝓphetie vel aliq̄d hmōi: dicebať h̄ verbū. Nū ⁊ ſaul ⁊c.q.d. nō eſt mirū ſi deť iſti ſicut datū fuit ſauli. Cetera patent vſq̄ꝫ ibi: f ¶ De ſermone ⁊c. Ut euitaret iactātiā ⁊ humilitatē ſeruaret: ⁊ etiā fidelitatē ſecreti. Samuel eī vnxerat eū ſecrete ꝓpť q̄d puerū ſaul fecit p̄ire ne audiret ꝟba ei⁹: vt.ſ. dictuꝫ eſt. ⁊ ideo voluit tenere ſecretū ⁊ debuit quouſq̄ꝫ ſamuel negociū publicaret. g ¶ Et cōuocauit. Hic ꝯn̄r ponitur electio ſaulis publica: licet enī ſamuel de mādato dn̄i eū inunxiſſet. ⁊ ſtatim h̄ publicare poſſet: tn̄ ad cōpeſcendū murmur ⁊ indignationē alioꝝ q̄ erāt de nobiliorib⁹ tribub⁹: q̄ſiuit a dn̄o vt per ſignū euidēs oīb⁹ electio ſaul' appareret: ⁊ ꝓpť h̄ vocauit pplm. ⁊ ptꝫ lr̄a vſq̄ꝫ ibi: h ¶ Et cecidit ⁊c. In hebreo h̄r matheri. vel mathari ⁊ dicūt aliq̄ ꝙ eſt nomē ꝓpriū vni⁹ hoīs a q̄ denoīata fuit illa cognatio. ſed q: in libro Paral'. ſeu alibi non inueniť tale nomē vni⁹ hoīs in tribu beniamin vnde cognatio nominetur. ideo dicunt alij ⁊ probabiliter ꝙ nō eſt nomē ꝓpriū ſed cōmune: ⁊ ſignificat in generali hoīeꝫ quēcūq̄ꝫ recte iacientē ad ſignū ſagittā telū vel lapidē. Ad cui⁹ intellectū ſciēdū ꝙ mathar in hebreo ſignificat ſignū ad q̄d ſe exercitāt ſagittarij vel fundibularij vl' hmōi. vn̄.ĩ.xx.ca. vbi d̄r ꝙ ionathas dixit. Et iaciā q̄ſi exercens me ad ſignū. In hebreo h̄r. ad mathar. ⁊ eodē mō h̄r Treno.iij.b. Poſuit me q̄ſi ſignū ad ſagittam. In hebreo h̄r: Poſuit me q̄ſi mathar: ⁊ īde deriuať h̄ nomē mathari vl' matheri ſignificans hoīem recte ad ſignum iacientē. In gabaon aūt vn̄ fuit ſaul fuerūt tales: vt h̄r Iudi.xx. vbi d̄r de habitatorib⁹ gabaa. Sic fundis lapides ad certū iacientes vt cap illum q̄q̄ꝫ poſſent ꝑcutere ⁊c. Debellatis aūt filijs beniamin: vt *

† ĩ.11.b † ĩ.16.d † ĩ.8.d.et.12.c.

Moraliter

* f ¶ De ſermone ⁊c. vt p̄ſtinā hūilitatē teneret ⁊ ſecretū ſibi cōmiſſuꝫ vſq̄ꝫ ad tp̄s debitū ꝯſeruaret. g ¶ Cōuocauit ſa ⁊c. Ad oñdēdū di ordinationē ꝑ ſortiū miſſionē. iō ſequiť: * Et ꝑuenit

E F Aſcenditq; naas ⁊c̄. iabes gala. Jabes ſenſus Galaad aceru⁹ teſtimonij. Naas.i.ſerpēs.ſ.diabo lus aſcēdit ꝯtra ſenſuz teſtimonijs ſcripture erudi/ tum. b ¶ Et reſpondit ad eos naas āmonites. Bellū naas bellum hereticoꝝ ꝯtra eccleſiam ſignificat. Naas īter/ pretatur ſerpēs. Ammō compri/ mēs vl̓ coanguſtās: vel ppl̓s me/ roris. Jabes exiccata. Galaad a/ ceru⁹ teſtimonij. Naas ꝗ̄ ſignifi/ cat ſerpētē ātiquū q̄ ē p̄nceps am monitarū.i.hereticoꝝ. Hic ē em̄ ppl̓s merorꝭ: q̄ nō habet gaudiuz ſpūſſctī: q̄ diſpōit fedus cū ppl̓o ec cleſie: vt eruet oculos dexteros: vi ſum.ſ.ſane ⁊ orthodoxe fidei. Si niſtrū relinq̄t oculū: vt.ſ.praua tm̄ ſentiāt: ſꝫ mēs fidelium exiccata a ſorde vitioꝝ: aceruū teſtimonij.i. ſentētias ſancte ſcripture cōgerit: quibus viriliter reſiſtat hoſti.

In beçech.

Nico.de lyra

iamin: vt hr̄ Judi.xxi. aliq̄ vel ſaltē aliq̄s ꝺ illis euaſerūt vl̓ eua/ ſit. ⁊ ab illa arte in q̄ erāt excellen tes: denoīata ē vna cognatio ſicut frequēter ꝯtingit in hūanis: ⁊ de illis deſcēdit ſaul. a ¶ Queſie/ rūt ꝗ̄ ⁊c̄. abſcōdit em̄ ſe ex hūilita te ⁊ vt oñderet ſe dignitatē regiā nō ābire. vñ ſb̄ditur: b ¶ Ecce abſcōdit⁹ ē do. nō in domo ſua in gabaon: q: nō potuiſſet ita cito inde haberi: ſꝫ in domo in q̄ hoſpi tat⁹ erat. vñ in hebreo hr̄: Abſcō/ dit⁹ eſt int̄ vaſa: ⁊ vocant̄ vaſa ar ma vel q̄cūq; alia q̄ ſecū detulerāt illi q̄ erāt cōgregati in maſphat: F ⁊ illa repoſuerūt ꝓ cuſtodia in do mibus in quibus erant hoſpitati. c ¶ Locut⁹ ē aūt ſa. ad po. le. re.ſ. q̄lit̄ ppl̓us ſe debebat hr̄e ad regē: ⁊ rex ad ppl̓m. d ¶ Et abi it cū eo ⁊c̄. ꝯſentiētes electiōi a deo facte. e ¶ Filij vo be.i. abſ q; iugo legis diuine ⁊ diſcipline. f ¶ Dixerūt: nuz ſaluare ⁊c̄. q̄ſi diceret nō/ iō ſubdit̄: g ¶ Et deſpexerūt eū. eo ꝙ nō erat de illis tribub⁹ nobilioꝛib⁹: vtpote ꝺ tribu iuda: cui ꝓmiſſū erat regnū Geñ.xlix. vl̓ de tribu ephraī quā iacob in bñdictiōe ꝑpoſuerat ma/ naſſe Geñ.xlviij. h ¶ Et non attu. ⁊c̄.i. exenia: ſic̄ tūc erat cō/ ſuetū fieri in creationib⁹ reguz ⁊ pn̄cipum. ⁊ adhuc in pluribus lo cis obſeruatur.

Moraliter * † ¶ Et ꝑuenit vſq; ad ſa. ſcꝫ ſors regni. nec fuit h̄ a caſu ſꝫ ex ordinatōe diuīa: vt publicaret̄ electio ꝑus ī ſecreto fctā. b ¶ Ec

†ſ.10.b ce ab. ē do. Hoc factū ē ex inſtin ctu diuīo ad oñdendū ꝙ null⁹ in/ gerere ſe debet ad hmōi dignita/ tes. † ¶ Et altioꝛ fu. vni. po. Per qꝺ ſignificat̄ ſupeminentia vtutis q̄ dꝫ eē ī ꝓmoto. † ¶ Et ſcripſit ī li.ſ. legē regni nō ſm̄ vſurpationē ſuprapoſitā ſꝫ ſm̄ or dinationē dei poſitaz Deut̄.xvij. e ¶ Filij vo be. Per h̄ oñditur ꝙ ī oī ꝯgregatiōe cōit̄ ſūt aliq̄ ma li q̄ ꝺ bono murmurāt: ⁊ ſi poſſēt libēter īpedirent.

Aſcēdit āt. Ca.XI Hic ꝯñr deſcribit̄ ꝑdi/ cte electiōis ꝯfirmatio q̄ facta ē ꝑ h̄ ꝙ ſaul triūphauit de filijs G āmon. ⁊ ſic oēs ī eū ꝯſenſerūt ⁊ regnū ei⁹ īnouauerūt. pmo igi Diuiſo tur circa h̄ pōit̄ hoſtiū īcurſio. ſcđo ipſoꝝ debellatio/ ibi: Uene rūt ꝗ̄ nūcij. tertio regꝭ ꝯfirmatio/ ibi: Et ait ppl̓s. Circa primū dr̄: i ¶ Aſcēdit aūt. Or aūt in aliq̄b⁹ biblijs ꝑpōit̄: Et factū ē q̄ſi poſt mēſen. nō ē ī hebreo neq; ī biblijs correctꝭ: q: nō eſt de textu.

methri: et ꝑuenit vſq; ad ſaul filiū Cis. †
Queſierunt ergo eū: et nō eſt inuent⁹ il a
lic. Et conſuluerūt poſt hec dñm: vtrū
nā venturus eēt illuc? Reſpōditq; do
minus: Ecce abſcōditus eſt domi. Cu b
currerunt itaq; ⁊ tulerunt eū inde. Ste
titq; in medio populi et altioꝛ fuit vni/ †
uerſo populo ab hūero ⁊ ſurſuz. Et ait
ſamuel ad omnē populū. Certe videtꝭ
quē elegit dñs: qm̄ non ſit ſimilis illi in
omni populo. Et clamauit cunctus po
pulus/ ⁊ ait: Uiuat rex. Locut⁹ eſt autē c
a ¶ quid rex a populo exigeret: et quid populus re/ gi dare deberet.
ſamuel ad ppl̓m lēgē regni: ⁊ ſcripſit in †
libro: ⁊ repoſuit corā dño. Et dimiſit ſa
muel oēm ppl̓m: ſingulos ī domū ſuā.
Sꝫ ſaul abijt in domū ſuā in gabaa: et d
abijt cū eo pars exercitus: quorum te/
tigerat de⁹ corda. Filij vo belial dixe/ e f
rūt: Nū ſaluare nos poterit iſte? Et deſ g
pexerūt eū: ⁊ nō attulerūt ei mūera. Il/ h
le vo diſſimulabat ſe audire. Ca. XI

a Aſcēdit naas āmonites: et i k
pugnare cepit aduerſum ia
bes galaad. Dixerūtq; om
nes viri iabeſ ad naas: Ha l
b beto nos federatos ⁊ ſeruiem⁹ tibi. Et
rñdit ad eos naas āmonites: In h̄ feri
am vobiſcū fed⁹: vt eruā oim̄ veſtrum m
a ¶ intellectū fidei. ¶ ꝓpter vſū belli ne viderēt ho ſtē ſiniſtro oculo ſub clypeo abſconſo.
oculos dexteros: ponāq; vos oppro/ n
briū in vniuerſo iſrl̓. Et dixerūt ad euz
¶ exiccata.
ſeniores iabeſ. Cōcede nob̄ ſeptē dies: o
a ¶ doctores.ſ. eccleſie q̄ ſcutum fidei debēt ꝯtra ho/ ſtes opponere.
vt mittam⁹ nūciōs ad vniuerſos termi
nos iſrl̓. Et ſi nō fuerit q̄ defendat nos p
egrediemur ad te. Uenerūt ergo nun/ q
cij in gabaa ſaulis: ⁊ locuti ſunt verba
hec audiēte ppl̓o. Et eleuauit oīs ppl̓s
vocē ſuā ⁊ fleuit. Et ecce ſaul veniebat r
ſequēs boues de agro/ ⁊ ait: † Quid ha
bet ppl̓s ꝙ ploꝛat? Et narrauer̄t ei ver
ba viroꝝ iabes. Et īſiluit ſpūs dñi ī ſa s
ul: cū audiſſet vba hec: ⁊ irat⁹ eſt furoꝛ
ei⁹ nimis. Et aſſumēs vtrūq; bouē cōci
dit ī fruſta: Miſitq; in oēs t̄mīos iſrl̓ ꝑ
man⁹ nūcioꝝ dicēs: Quicūq; ñ exierit:
et ſecutuſq; fuerit ſaul et ſamuel ſic fiet t
bobus ei⁹. Jnuaſit ꝗ̄ timoꝛ dñi ppl̓z: et v x
egreſſi ſunt q̄ſi vir vn⁹: ⁊ recenſuit eos y

k ¶ Naas am. tpe em̄ iepthe rex āmon venit ꝯ filios iſrl̓ repetēs to tā terrā filioꝝ iſrl̓ vltra ioꝛdanē tā/ q; ad ſuū regnū ꝑtinentē: vt hr̄ Ju di.xi. Sꝫ tūc fuit debellat⁹: vt ibidē hr̄. ⁊ ideo foꝛtificato illo regno iſte rex foꝛſitā ex eadē cā venit ꝯ filios iſrl̓. l ¶ Habeto nos fe. ſub tri/ buto cōpetēti: q: videbāt ſe īpoten tes ad reſiſtēdū: vt magꝭ ptꝫ ex ſe/ quētib⁹. m ¶ Eruā oīz. volebat em̄ eos īutileſ reddere ad bellū. q: ſiniſter oculus clypeo tegit̄. ⁊ iō ca rēs oculo ꝺxtro nō pt̄ bñ videre ad uerſariuz. n ¶ Ponāq; v. Hoc volebat facere ad ſui iactātiā: ⁊ ad īcutiendū t̄roꝛē alijs: vt ſic ſe ſb̄ijce rēt ei⁹ ſeruituti. o ¶ Cōcede ⁊c̄. Cōceſſit āt rex ſuꝑb⁹ ſpaciū petituz credēs ꝙ null⁹ auderet venire ad le uādū eū ꝺ obſidiōe. ⁊ ſic obſeſſi ma giſ ſe traderēt volūtati ſue. p ¶ Et ſi nō fu. Ad ſuſcipiēdū qꝺ tibi pla cet ꝺ nob̄. q ¶ Uenerūt ꝗ̄. Hic ꝯñr ꝺſcribit̄ filioꝝ āmon ꝺbellatio ꝑ ſaul ad preces viroꝝ iabes. ⁊ ptꝫ lr̄a vſq; ibi: r ¶ Et ecce ſa. Non ē ītelligēdū ꝙ ſaul iā elect⁹ publice ī regē ageret officiū bubulci: ſꝫ ve/ niebat ꝺ agro vbi fuerat cā ſpacian di vl̓ ſe exercitādi ī arte ſagittaria vl̓ hmōi. ⁊ īde reūtebat̄ hoꝛa q̄ ſolent H boues ad domū reduci. s ¶ Et ī/ ſiluit.i. mot⁹ foꝛtitudīs et ꝯſtātie ad liberādū ppl̓m obeſſū. t ¶ Sic fiet. Per h̄ ītelligūt̄ alia aīalia. vt dic̄ Ra. Sa. ⁊ ſic erat cōmīatio ma gne pene: q: diuitie illo tpe ꝓ maio ri ꝑte ī aīalib⁹ ꝯſiſtebāt. Noluit āt cōmīari penā moꝛtꝭ vl̓ mutilatōis ī pn̄cipio regni ſui: ne a nimio rigo/ re īcipe videret̄. v ¶ Jnuaſit ꝗ̄. .i. a dño īmiſſ⁹. x ¶ Et egreſ.i. ge neralit̄ ⁊ ꝑfecte. ſic̄ qñ vn⁹ hō exit: nihil remāet ꝺ illo ī loco vñ exit. vl̓ alit̄. q̄ſi hō vn⁹.i. vno coꝛde et vna volūtate ad liberandum obſeſſos. y ¶ Et recē. Nomē ē ciuitatꝭ in q̄ rex reḡuit adonibeçech: vt hr̄ Ju.i.

Uiroꝝ aūt

Moraliter Moralit̄. i ¶ Aſcēdit naas. Per naas q̄ ſerpēs interꝑtat̄ dia/ bol⁹ ītelligit̄. Nā ī ſpecie ſpētꝭ de cepit gen⁹ hūanū: ꝓpt̄ qꝺ ſpēs āti qu⁹ noīat̄. Jpe vo q̄rit eruere ocu loſ ꝺxteroſ viroꝝ iabes q̄ caloꝛ īter ꝑtat̄. nā virꝭ charitate feruētib⁹ ma ligni⁹ īſidiat̄. ꝑ oculū āt ſignificat̄ ī tētio Mat.vi.c. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex.i. ītētio tua. ſm̄ Aug. Per oculū igit̄ ꝺxtrū ītētio ad bōa ſpūa lia. ꝑ ſiniſtꝝ aūt ad tꝑalia ꝺſignat̄. Per h̄ igit̄ ꝙ naaſ oculos dextros viroꝝ iabes q̄rebat eruere. ſigniſi cat̄ ꝙ diabolus ītentiōes viroꝝ in charitate feruētiū q̄rit a bōis ſpūa lib⁹ totalit̄ auertere. Per h̄ aūt ꝙ viri iabeſ q̄ſierūt auxiliū regꝭ ſigni ficat̄ ꝙ a diabolo impugnati dicto mō debēt ad auxiliū regꝭ regū ieſu xp̄i ꝑ deuotas oꝛones recurrere.

Conſtituit

a ¶ In bezech. Ra. Urbe ſcilicȝ ad
onibeçec: vſqȝ hodie due ville dicuntur
beçec in ſeptimo lapide a neapoli deſcē
dētib⁹ citopolim. Beçec interp̄tat̄ ege/
ſtas. ⁊ electoꝝ paucitatē ſignificat. vñ:
Multi ſūt vocati pauci ꝟo electi. Rex
ꝗꝫ nr̄ xp̄s q̄ eſt ſacerdos ⁊ ꝓpheta: cō/
tra hoſtes aciē dirigēs: de vtroqȝ pplo
milites eligit fide trinitatiſ ⁊ ꝑfectione
inſignes: hoſtes fugat ⁊ ꝑcutit gladio
ſpūs: a mane luceſcētis fidei: vſqȝ dum
lumen ſcīe ⁊ ardorē charitatꝭ ꝑ totū or/
bē ecclīa diffundat. b ¶ Diſp̄ſi ſūt.
Quia ꝯgregatio prauoꝝ charitatꝭ ⁊ fi/
dei vnitate nō iūgit̄: ab inuicē diſſenſi/
one ſeparat̄. vñ: Inimici tui dñe peri/
bunt et diſpergentur.

Ni. de ly.

☞ Meſſis tri/

⁂ a ¶ Viroꝝ aūt iuda. xxx. mi.
ſegregatim numerabant̄: eo ꝙ illa tri/
bus erat nobilior ⁊ bellicoſior.
b ¶ Cras erit vo. ſa. i. in futuro: de
ꝓximo tñ. c ¶ Mane exibim⁹ ⁊c̄.
Irriſorie loq̄bant̄: eo ꝙ ſciebāt auxiliū
cis affuturū ī craſtino. d ¶ Et fa. ⁊c̄.
ſcȝ ab illa die in q̄ viri iabes dixerant
verbū ꝑcedens: Mane exibim⁹ ⁊c̄.
nō aūt a die q̄ dixerat ſaul: Cras erit
vo. ſa. ⁊c̄. qꝛ qñ numerauit pplm̄: ad/
huc diſtabat a loco obſidioniſ: ⁊ poſtea
nūcij iabes redierūt ad ſuos: ⁊ ꝓpter ħ
ſicut dictū eſt: illud qđ dixit ſaul: Cras
erit vo. ſa. li cras non accipit̄ pro die
craſtina ſȝ ꝓ futura die de ꝓximo tñ.
e ¶ Cōſtituit ſaul ⁊c̄. Ut repēte ir/
ruentes ſup exercitū filioꝝ āmon ex di/
uerſis partib⁹ magꝭ tenerent aſ̄s terre/
rēt eos. f ¶ Et ait ppl̄s. Hic ꝯñter
deſcribit̄ ſaulis ꝯfirmatio in regem: qꝛ
ppl̄s videbat ſaulē potēter triūphaſſe.
ideo volebat eos interficere q̄ eū deſpe
xerāt ī ſua electione: ꝓut dictū fuit ī ſi.
ca. ꝑce. ſȝ ſaul ħ fieri impediuit: vt a cle/
mētia regnare inciperet offenſas ꝓpri
as remittēdo. Uñ dicit Sene. li. de cle
mentia. Nullum ex omnibus magis
decet principē ꝗꝫ clemētia Magni enī
animi ꝓpriū eſt placidū eē trāquillūqȝ:
offenſas ⁊ iniurias remittere. Mulie/
bre aūt eſt litigare ⁊ morā ire ſue gere/
re. Allegauit aūt rationē / dicens:
g ¶ Quia hodie ⁊c̄. q. d. ꝓcedēdū
eſt ad grār̄ūactionē ⁊ nō ad occiſionē.
h ¶ Dixit aūt ſamuel ⁊c̄. Uidens
ſamuel ꝙ ppl̄s concorditer ꝯſentiebat
electioni facte de ſaul. iō tūc voluit eam
innouare ſeu ꝯfirmare ſolēniter ⁊ ī lo/
co ſolēni. iō ſubdit̄: i ¶ Et fecerunt
ibi regē ſaul ⁊c̄. qꝛ iā trāſlatū erat ibi
tabernaculū dñi ⁊ arca. ¶ Moraliter
exponēdo: Naas q̄ ſerpens interp̄tat̄:
diabolū ſignificat q̄ filijs iſrl̄. i. fidelib⁹
inimicat̄. Querit autē oculos dextros
eruere ⁊ ſiniſtros dimittere: vt ſapīa q̄
de ſurſum eſt: ⁊ ad ſalutē aīe ordinat̄:
penit⁹ auferat̄: ⁊ ſapīa mūdana q̄ terre
na ē aīalis ⁊ diabolica. Jacobi. iij. d. re
maneat vt ſic hoīes terrenis vitijs im
plicentur. Cōtra ipm autem venit rex
iſrael. i. rex glorie ieſus xp̄s cū trib⁹ or/
dinibus. ſ. apl̄is: martyrib⁹ ⁊ ꝯfeſſori/
bus cui⁹ victoria incipit a vigilia matu/
tina: ⁊ in calore ſolis ꝯſummat̄: qꝛ a ꝑn
cipio ꝑdicationis euangelij cepit pote/
ſtas demonis diminui: ⁊ adueniēte iu/
dice in poteſtate claritatis ſue in extre/
mo iudicio totaliter auferetur.

a ¶ fide trinitatis inſignes.
a in beçech. Fuerūtqȝ filioꝝ iſrl̄ trē
¶ fide trinitatis ⁊ cognitione legꝭ ꝑclari.
cēta milia: viroꝝ aūt iuda trigita a
milia. Et dixerūt nūcijs q̄ vene/
rāt. Sic dicetis viris q̄ ſūt in ia/
¶ in futuro.
bes galaad. Cras erit vob̄ ſal⁹ b
¶ iuſticie.
cū incaluerit ſol. Uenerūt ḡ nū/
cij: et anunciauerunt viris iabes
Qui letati ſūt ⁊ dixerūt: Mane c
exibimus ad vos: ⁊ facietis nob̄
omne qđ placuerit vobis. Et fa/ d
ctū eſt cū veniſſet dies craſtin⁹:
ꝯſtituit ſaul pplm̄ ī tres partes: e
¶ in ꝑncipio clareſcētis fidei.
⁊ īgreſſ⁹ eſt media caſtra ī vigilia
matutina: ⁊ ꝑcuſſit āmō vſqȝ dū
b incaleſceret dies. Reliq̄ aūt di/
ſperſi ſūt: ita vt nō relinq̄rent̄ i eis
duo pariter. Et ait popul⁹ ad ſa f
muelē: Quis eſt iſte q̄ dixit: ſaul
nō regnabit ſuper nos? Date vi
ros ⁊ īterficiem⁹ eos. Et ait ſaul:
Nō interficiet̄ quiſqȝ ī die hac:
qꝛ hodie fecit dñs ſalutē in iſrl̄. g
Dixit aūt ſamuel ad pplm̄: Ue/ h
nite ⁊ eam⁹ in galgala / ⁊ innoue/
mus ibi regnuȝ. Et perrexit oīs
ppl̄us in galgala: ⁊ fecerunt ibi i
regē ſaul corā dño in galgala: et
immolauerūt ibi victimas corā
dño pacificas. Et letatus eſt ibi
ſaul ⁊ cūcti viri iſrl̄ nimis.

D Ixit aūt Ca. XII k
ſamuel ad vniuerſū
iſrl̄: Ecce audiui vo
cē veſtrā iuxta oīa q̄
locuti eſtis ad me: ⁊ cōſtitui ſup
vos regē: ⁊ nūc rex graditur aū
vos. Ego autē ſenui ⁊ incanui.
Porro filij mei vobiſcum ſunt. l
Itaqȝ ꝯuerſat⁹ corā vob̄ ab ado
leſcētia mea vſqȝ ad diē hāc. Ec
ce p̄ſto ſuȝ: loq̄mini de me corā m
¶ ſaule.
dño ⁊ corā xp̄o eius: vtrū bouē n
cuiuſqȝ tuleri aut aſinū: ſi quēpiā o
calūniat⁹ ſum: ſi oppreſſi aliquē: q
ſi de manu cuiuſqȝ mun⁹ accepi: r
⁊ cōtennā illud hodie / reſtituāqȝ s
vob̄. Et dixerūt: Nō es calūnia t
tus nos / neqȝ oppſſiſti / neqȝ tuli
ſti de manu alicuius quippiam.
Dixitqȝ ad eos: Teſtis eſt dñs v
aduerſum vos / ⁊ teſtis chriſtus x
eius in die hac: qꝛ nō inueneri/

⁎ c ¶ Conſtituit ſaul pplm̄ ⁊c̄. C Moraliter
Nā rex nr̄ angelos ꝑ tres hierarchias
diuiſit ⁊ omnes ſunt in adiutorium no/
bis cōtra demonis exercitū. Heb. j. d.
Omēs adminiſtratorij ſpūs ſunt in mi
niſteriū miſſi ꝓpter eos q̄ capiunt here
ditatē ſalutis. Et ſic debellat̄ naas cuȝ
ſuo exercitu: id eſt diabolus cum ange/
lis malignis. Apocal. xij. b. Michael
⁊ angeli eius p̄liabant̄ cū dracone: et
draco pugnabat ⁊ angeli eiuſ ⁊ nō pre
ualuerūt: neqȝ inuent⁹ ē eoꝝ locus ī ce/
lo. Et accipit̄ hic celū pro eccleſia mili/
tāte. h ¶ Uenite ⁊ eam⁹ in galga
la ⁊ innouem⁹ ibi regnū. Ex noua
nāqȝ victoria de diabolo habita inno/
uandū eſt xp̄i regnū ꝑ nouā oblationē
laudū diuinarū. nec mirandū ꝙ ꝑ ſau/
lem ꝓ tp̄e q̄ fuit bonus ſignificet̄ ieſus
chriſtus: ſicut infra dicet̄ de dauid ⁊ ſa
lomone. Sicut enī dictū fuit in princi/
pio hui⁹ opis. leo ꝓpter diuerſas ꝓpri
etates aliquādo ſignat diabolum: ali/
quando chriſtum. Ca. XII
D Ixit aūt ſamuel. Hic ꝯñr
deſcribit̄ increpatio ppl̄i a ſa
muele. Uiderat enim ppl̄s regem ele/
ctum ꝓſpere egiſſe: ⁊ ideo poterat cre/
dere in petēdo ſup ſe regē nō peccaſſe.
cuius contrariū ſamuel oſtendit in hoc
ca. primo declarando ſuam innocentiā.
et ſcđo ppl̄i culpam / ibi: Et ait ſamuel. Diuiſio
Primū aūt oſtendit ſamuel per hoc ꝙ
petitioni ppl̄i condeſcenderat de inſti/
tutione regis in qua erat quodāmodo
abiectio ſamuelis: vt dictum fuit ſupra
viij. ca. ⁊ hoc notat̄ cum dr̄: Ecce audi/
ui vocem veſtrā ⁊c̄. Scđo in hoc ꝙ diu
inter filios iſrael ſine calūnia vixerat: ⁊
hoc notat̄ cum dicit̄: Ego autē ſenui. et D
ſubdit̄: l ¶ Porro filij ⁊c̄. Quaſi
diceret. remanebūt pro me obſides ad
ſatiſfaciendū ſi alicui teneor ⁊ ſatiſface/
re nō poſſum. m ¶ Loquimini de
me ⁊c̄. Id ē ſaule rege q̄ de nouo erat
inunctus: ꝓpter qđ ſamuel coram eo vo
lebat iudicari. n ¶ Utrū bouē cu/
iuſqȝ tulerim. ponēdo in ope meo.
o ¶ Aut aſinū. Sup euȝ de loco ad
locum incedēdo. p ¶ Si quēpiā ca
lūniatus ſum. iniuſte ad iudiciū tra/
hendo. q ¶ Si oppreſſi aliquē.
damnū qđcunqȝ ſeu iniuriā inferēdo.
r ¶ Si de manu ⁊c̄. Etiā ꝓ iuſto iu/
dicio reddēdo. Ex q̄ ptȝ ꝙ ꝓprijs ſūpti
bus ⁊ laborib⁹ officiuȝ iudicis exeq̄bat̄
ꝓut dictū fuit. ſ̄. vij. s ¶ Et ꝯtēnā
illud hodie ⁊c̄. nolēs mihi retinere.
t ¶ Et dixerūt ⁊c̄. ⁊ ſic teſtificati ſūt
eius innocētiā. v ¶ Dixit ad e. ⁊c̄.
Qui p̄ſens eſt vbiqȝ. x ¶ Et teſtis
xp̄s ei⁹. ſ. ſaul q̄ p̄ñtialiter aderat.
⁎ Et dixerūt
Moraliter. k ¶ Dixit aūt ſa. ⁊c̄. Moraliter
In hoc autē capl̄o ſctūs ſamuel ſuā de/
clarat innocētiā dicēs: m ¶ Loqui/
mini de me corā dño: Nō dicit co/
rā hoībus. ſicut hypocrite q̄ q̄rūt iuſtifi
cari corā mūdo. n ¶ Utrū bouē cu
iuſq̄ȝ tuleri. Per calūniā inferēdo
r ¶ Si de manu ⁊c̄. Pro iuſticia ex
ercenda. Per ħ informari debēt prin/
cipes ⁊ prelati vt regant pplm̄ ſibi ſub
ditum ſine calumnia ⁊ auaricia. Scđo
arguit pplm̄ de petitione regis: oſten/
dens ꝙ dominus rex eorum fuerat im/
mediatus ꝑ iudices tanq̄ ꝑ miniſtros
⁊ vicarios eos ſaluans / dicens:
⁎ Miſit dominus

a ¶ Meſſis tri. Ra. Col/
lectio.ſ.gẽtilis pplĩ ad fidẽ.
b ¶ Voces.i.tonitrua: et
pluuias nõ eſt ↄſuetudo iu/
dee in tpe eſtatis pluere.

Ca. XIII
Filius vni⁹ ãni.
Rab. p anticipa/
Geñ.46.a tionez dicit de iſboſeth filio
ſaul.de q̃ in ſequẽtib⁹ dr.xl.
annoꝝ erat iſboſeth cum re
gnare cepiſſet ſup iſrl: ꝛ du/
† Judi.4.a obus ãnis regnauit. Si aũt
a morte heli oẽ tp̃s ↄcludit
quo ſamuel ꝛ ſaul regnaue
rũt: ĩueniũtur.xl.anni: vſq̃
ad mortem ſaulis: qñ ḡ ſaul
regnare cepit: filiũ habebat
vni⁹ ãni: q̃ poſt mortẽ pr̃is
† iudicũ.6.c regnauit in iſrl duob⁹ ãnis:
ꝛ a latronib⁹ occiſus regnũ
dimiſit da

Nico.de lyra

a ¶ Et dixerũt: Te/
ſtis. replicãdo qđ ſupra di/
xerãt ad maiorẽ affirmatio/
nẽ: ſm iſtã trãſlationẽ in he
S.8.d.ꝛ.10.c breo hr̃: Et dixit: teſtis.
qđ exponũt hebrei dicẽtes:
ꝙ poſtq̃ ppl's teſtificat⁹ fue
rat ſamuelis ĩnocentiã: ipſe
ſamuel q̃ſiuit cuz h̃ teſtimo/
niũ diuinũ qđ eſt mai⁹ ꝛ fir
mius / dicẽdo: Teſtis eſt do
minus.i.rogo vt ſit teſtis. ꝛ
tũc venit vox a deo miſſa: et
dixit teſtis: teſtificãdo ſamue
lis ĩnocẽtiã. b ¶ Et ait ſa
muel. Hic ↄñr ſamuel de/
clarat pplĩ culpã. ꝛ p̃mo ver
bo.ſcđo miraculo / ibi: Sz ꝛ
nunc ſta. Circa p̃mũ ſamuel
declarat p̃mo dei miſcđiam
erga pplz / cũ dr: c ¶ Dñs
q̃ ꝛc.ſ.idoneos nũcios ſuoſ
ad educẽdũ pplm iſrl đ egy
pto. ſequit: d ¶ Quõ in/
greſ.eſt ia. Ubi eũ dñs ſal
uauit a piculo famiſ. e ¶ Et
clamauerũt ꝛc. Cuz affli/
gerentur ab egyptijs: vt ha
bet Exo.iij. f ¶ Et collo/
cauit eos ꝛc.ſ.in terra op
tima lacte ꝛ melle manãte.
Cõſeq̃nt oñdit ex oppoſito
pplĩ ingr̃titudinẽ. cum dicit:
g ¶ Qui obliti ſũt ꝛc. p
idolatriam ꝛ alia mala.
h ¶ Et tradidit eos. vt p
flagella reduceret eoſ ad bo
nũ. i ¶ In manu ſy. ꝛc.i.
regl aſor: vt hr̃ Judicũ.iiij.
k ¶ Et i ma. phili. vt hr̃
Judi.x.et.xj. l ¶ Et miſit
dñs hiero.i.gedeon: vt hr̃
Judi.vj. m ¶ Et badã.i.
ſamſon: q̃ deſcendit de tribu
dã: vt hr̃ Juđ.xiiij. n ¶ Et
barach. De quo Judi.v.
o ¶ Et iepte. De q̃ Judi.
xj. p ¶ Et ſamuel. Loq̃/
tur de ſeipſo tanq̃ de alio.
q ¶ Et eruit vos ꝛc. q̃tieſ
cũq̃ ĩuocaſtis fidelit ei⁹ auxi/
liũ. r ¶ Et habitaſtis cõ/
fidẽter. q̃diu fuiſtis ei bo/
ni ſubiecti: fuit ꝛ ipſe rex ve
ſter im

¶ opere. ¶ mali.
tis i manu mea q̃ppiaz. Et dixerũt: Teſtis. Et ait
ſamuel ad pplz: Dñs qui fecĩ moyſẽ ꝛ aarõ: ꝛ edu
xit pr̃es nr̃os de terra egypti / adeſt. Nũc ḡ ſtate /
et iudicio ↄtẽdam aduerſũ vos corã dño / đ oib⁹
miſicordijs dñi q̃s fecĩ vobiſcũ ꝛ cum pr̃ib⁹ vr̃is:
† quõ igreſſus ẽ iacob i egyptũ: ꝛ clamauerũt pr̃es
vr̃i ad dñm: ꝛ miſit dñs moyſen ꝛ aarõ: ꝛ eduxit
pr̃es vr̃os ex egypto: ꝛ collocauit eos i loco hoc:
† Qui obliti ſũt dñi đi ſui: ꝛ tradidit eos i manu ſy
ſare mgr̃i militie aſor: † ꝛ in manu philiſtinoꝝ / ꝛ in
mãu regl moab: ꝛ pugnauerũt adũſum eos. Poſt
ea clamauerũt ad dñm / ꝛ dixerũt: Peccauim⁹: q̃
đreliq̃m⁹ dñm: ꝛ ſuiuim⁹ baali ꝛ aſtaroth. Nũc ḡ
erue nos de mãu inimicoꝝ nr̃orũ: ꝛ ſuiem⁹ tibi † Et
a ¶ q̃ ꝛ gedeõ timor viri. b ¶ .i.ſomſon fortiſſim⁹. c ¶ fulgur vl fulmẽ. ¶ p̃cipu⁹ vl i iudicio. d ¶ apiẽs vl apt⁹ ſeu aptio.
miſit dñs hierobaal: ꝛ badaz: ꝛ barach: ꝛ iepte ꝛ
a ¶ noiat⁹ ſeu poſtulatus a deo.
ſamũel: ꝛ eruit nos de manu inimicoꝝ vr̃oꝝ per
circũitũ: ꝛ habitaſtis ↄfidẽt. Videtes ãt ꝙ naas
rex filioꝝ ãmon vẽiſſz aduerſuz vos / dixiſtis mihi:
Neq̃q̃ ſʒ rex iperabit nob: cuz dñs de⁹ vr̃ regna/
ret in vobis. Nũc ergo p̃ſto eſt rex vr̃ quem elegi
ſtis ꝛ petiſtis. Ecce đdit vob dñs regem. Si timue
ritis dñm et ſeruieritis ei: ꝛ audieritis vocem ei⁹ /
ꝛ non exaſperaueritis os dñi: eritis et vos et rex
q̃ impat vobis ſequẽtes dñm deum vr̃m. Si aũt
nõ audieritis vocem dñi: ſʒ exaſperaueritis ſmõez
dñi: erit man⁹ dñi ſup vos ꝛ ſup pr̃es vr̃os. Sed
ꝛ nũc ſtate ꝛ videte rẽ iſtã grandem / quã facturus
a ẽ dñs i cõſpectu vr̃o. Nũq̃d nõ meſſis tritici ẽ ho a
b die: Inuocabo dñm ꝛ dabit voces ꝛ pluuias: ꝛ
ſcietis ꝛ videbitis: q̃ grãde malũ feceritis vobis in
¶ in aduentu xp̃i.
ↄſpectu dñi petẽtes ſup vos regem. Et clamauit
a ¶ .ſ.xp̃s. b ¶ blandiẽtẽ p̃dicationẽ. c ¶ ṽba euãgelij vl legis.
ſamũel ad dñm: ꝛ dedit dñs voces ꝛ pluuias in
die illa. Et timuit ois ppl's nimis dñm ꝛ ſamue
lẽ. Dixitq̃ vniuerſus ppl's ad ſamuelem: Ora p
ſuis tuis ad dñz deũ tuũ / vt ñ moriamur. Addi
dim⁹ ei vniũſis pctis nr̃is malũ: vt peterem⁹ nob
regẽ. Dixit ãt ſamuel ad pplz: Nolite tiere. Vos
a ¶ ſed ſeq̃mini dñm tanq̃ ducem veſtrũ.
feciſtis vniũſũ malũ h̃. Verũtñ nolite rcedere a ter
go dñi: ſʒ ſuite dño i oi corde vr̃o: ꝛ nolite declia
a ¶ mũdi deſideria.
re p⁹ vãna q̃ nõ pderũt vob: neq̃ eruẽt vos: q̃ va
na ſt. Et ñ đrelinq̃t dñs pplz ſuũ ppt nomẽ ſuũ
magnũ: q̃ iurauit dñs facere vos ſibi pplz. Abſit
¶ q̃uis me ꝛ deũ offenderitis.
ãt a me h̃ pctm̃ a dño vt ceſſẽ orare p vob: ꝛ doce
¶ xp̃m dei verbũ. ¶ ſicut filij.
bo vos viã bonã ꝛ rectaz. Igit tiete dñm ꝛ ſuite
¶ nõ ex neceſſitate.
ei i veritate: ꝛ ex toto corde veſtro. Vidiſtis eniz
magnifica q̃ i vob geſſerit dñs: ꝙ ſi pſeueraueritis i
malicia / ꝛ vos ꝛ rex vr̃ parit pibitis.
¶ .i.humilis tanq̃ paruulus ꝛ lactens.
Filius vnius Ca. XIII
anni erat ſaul cum regnare cepiſſet †

ſter imediat⁹. s ¶ Viden
tes ãt ꝙ na. Iſta fuit vna
cã petẽdi regez: vt dictũ fuit
s.viij.ca. t ¶ Et dixiſtis
mihi. diſſuadẽti vob petere
aliũ regez. v ¶ Neq̃q̃.ſcʒ
erimus ſine rege homine.
x ¶ Nũc ḡ p̃. ꝛc. lʒ em̃ ſaul
fuerit a deo elect⁹ vt dictũ ẽ
s.ix.ca.ꝛ.x. tñ iſta electio im
ponit h̃ pplo eo ꝙ ad petitio
nẽ pplĩ facta fuit. Cetera pa
tent vſq̃ ibi: y ¶ Erit ma
nus dñi ꝛc.ſ.ita erit ſuper
vos de futuro: ſic fuit ſup pa
tres veſtros de preterito.
z ¶ Sz ꝛ nũc ſta. Hic ↄñr
ſamuel arguit maliciam pplĩ
miraclo: q̃ ad ip̃am declarã
dã facta ſunt ſubito tonitrua
ꝛ pluuie ↄ ſolitũ curſũ natu/
re i terra illa. ꝛ h̃ ẽ quod dr:
a ¶ Nũq̃d nõ ꝛc. q.d. iſto
tpe nõ ↄſueuerũt talia fieri.
ꝛ ſi aliq̃n fiãt: nõ tñ ita repen
te vl ſubito: ſic factũ ẽ ad pre
ces ſamuelis. Et abſq̃ diſpo
ſitõe aeris p̃cedẽte / iõ ſbdit:
b ¶ Et timuit ois po. vi/
dẽs iſolitũ miraculũ: ꝛ timẽſ
mori p̃ horrore tempeſtatis.
c ¶ Nolite ti. eos aſſecura
uit qñ ↄfeſſionẽ eoꝝ de peti/
tione regl ꝛ alijs malis audi
uit. d ¶ Nolite rece. ꝛc.ſp
eũ ſequẽtes p debitũ cultuz.
e ¶ Et nolite decli. ꝛc.i.
poſt idola ea colẽdo: q̃ in il/
lis nulla eſt efficatia vos ſal/
uãdi: ſic medicina dr vana q̃
nullã habet efficaciã ſaludi.
f ¶ Et nõ dere. ꝛc. Q̃ diu
ſibi fuerit ſubiect⁹ p debituz
cultũ. g ¶ Quia iurauit
dñs ꝛc. ſic habet Geñ.xxij.
Per memetip̃z ꝛc. h ¶ Ab
ſit ad h̃ pec. a me. Q̃uis
ei ppl's eũ abieciſſz: vt ptz ex
ſupradictis.viij.ca. tñ pctm̃ re
putabat ſibi ſi nõ oraret pro
eis: ꝛ h̃ ẽ itelligẽdũ q̃tũ ad
bona gr̃e ꝛ gr̃ie ↄſequenda.
iõ ſbdit: Et docebo vos
viã bonã ꝛc. i ¶ Time/
te do. timore filiali. k ¶ Et
ſeruite ei i ve. abſq̃ dimui
nutione. l ¶ Et ex to. cor.
vr̃o. abſq̃ diminutiõe.
Moralit. ¶ Miſit dñs moy/
ſẽ ꝛ aarõ. Per h̃ ſignat ꝙ
p̃lati ꝛ p̃dicatores debẽt oſtẽ
dere popul dei bñficia vt co/
gnoſcãt ei⁹ bõitatẽ: ꝛ p oppo
ſitũ ſuã ingr̃titudinẽ. Nã op/
poſita iuxta ſe poſita magis
eluceſcũt. ꝛ ſic p verã pñiam
ad deũ redeãt: ꝛ ipſi fideliter
ſuiẽdo verũ dñm recogſcãt.

Reprobatio ſaul. Fili⁹ Ca. XIII
vni⁹ ãni: Poſtq̃
deſcripta ẽ ſaul ele
ctio. h̃ ↄñr đſcribit ei⁹ repro
batio: ꝛ h̃ ex triplici cã. Pri/
ma fuit diffidentia ꝛ vſurpa
tio. Scđa
Moralit. Moralr. m ¶ Fili⁹ vni⁹
an.i. hũilis ſic puer vni⁹ ãni.
† ¶ Cũ regnare cepiſſet.
ꝛ duob⁹

dimiſit dauid. Continuat̃ tp̃s ſamuelis cū tpe ⁊ regno ſaulis. hiſtoꝛici enim nō poterāt cōnumerare numero iudicum: qm̄ ꝓpheta erat et non toto tpe vite ſue populum iudicauerat: vt alij.
a ¶ Gabaa. Urbs ē phinees filij eleaçari: vbi ipe eleaçar ſepultus eſt: ⁊ int̃pꝛetatur collis patruelis. Bñ tria milia iſraelitarū electa ſunt ad pugnandū cōtra philiſteos. hi enī ſoli apti ſunt ad pugnandū ꝯ hoſtes eccl̃ie: q̄ habēt ꝑfectā fidē trinitatis in q̄ exiſtant ſuꝑioꝛes hoſtibus ſuis. Philiſtijm heretici: q̄ pari cōſenſu aduerſus eccl̃iam cōſpirātes eā depopulari conant̃. quib⁹ alij abiurata fide ſociant̃: alij dū fidē palā ꝯfiteri metuunt: q̄ſi in cauernis latitāt. Uarie ſecte vno impietatis vinculo colligate ad decipiendū diſcurrūt. Equites potētia tumidi: q̄ hereticos iuuāt. Uulgus ſicut arena multitudo heretica ꝑſuaſione aggregata. Uiri cū ſani remanētes catholici xp̄o firmiter adherētes. b ¶ Abſcōderūt ſe. Rab. Abſcōſis ſcʒ q̄buſdā iſraelitis q̄ ſaulē ⁊ ppl̃m qui cum eo erat reliquerāt: quedā pars illoꝝ q̄ hebꝛei vocant̃ timoꝛe ꝑterriti defecerunt a ſaul ⁊ a viris q̄ cū eo erāt: ⁊ deſcenderunt in caſtra philiſtijm. vñ ī ſequētib⁹. Sʒ et hebꝛei q̄ fuerūt cū philiſtijm heri ⁊ nudiuſtertius. Aſcēderātq; cū eis in caſtris: reuerſi ſunt: vt eſſent cū iſrl̃ qui erāt cū ſaul ⁊ ionatha. Oēs quoq; iſraelite qui ſe abſcōderāt in mōte ephꝛaim audiētes ꝙ fugiſſent philiſtijm ſociauerunt ſe cum ſuis in pꝛelio.

Ni. de ly.

Stulte ✱ tio. Scd̃a temeraria iuratio. ca. xiiij. Tertia cupiditas et elatio ca. xv. Circa primū pꝛimo deſcribit̃ diffidētie rō. ſcd̃o diffidētis vſurpatio/ibi: Ait ḡ ſaul. tertio incurſio hoſtiū/ibi: Poꝛro philiſtijm. quarto ipotētia ad reſiſtendū/ibi: Poꝛro faber. Cauſa ṽo diffidentie duplex fuit. Pꝛima fuit ex ꝑcuſſione ſtationis philiſtinoꝝ ꝓpter quā ſaul ⁊ filij iſrl̃ foꝛmidabāt philiſtinoꝝ aduentū. Scd̃a fuit dilapſus ppl̃i a ſaul ꝓpter metū. qui ponit̃ ibi: Qd̃ cū audiſſent. Circa pm̄ū: q2 in h̃ ca. agit̃ de ſaulis p̄uaricatione p̄mittit̃ ei⁹ bonitas: vt nullus de ſua iuſticia p̄ſumat: ⁊ vt oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcāt/cū d2: Fili⁹ vnius anni erat ⁊c̃. i. ita innocēs ⁊ purus a pctō ſicut puer vnius anni. cuius rōnē aſſignāt hebꝛei ⁊ ꝓbabilit̃/dicentes: ꝙ qñ hō ꝓmouet̃ ad aliqd̃ officiū magnū a deo: ſicut ſaul fuit electus in regem ab ipſo: vt ptʒ ex p̄cedētib⁹: ſimul ſibi dat̃ a deo gr̃a iuſtificans et ip̄m diſponēs ad ſuum officiū exercendum: niſi ip̄e ponat obicē. Saul aūt in ſua electiōe nō poſuit obicē gr̃e diuine: q2 ſm̄ ꝙ d2. ſ. ix. ca. Erat electus ⁊ bon⁹: ⁊ nō erat vir de filijs iſrl̃ melioꝛ illo. Aliqui autē exponūt de iſboſeth filio ſaul: dicentes ꝙ habebat vnū annū tm̄ qñ ſaul incepit regnare: ⁊ ſm̄ h̃ li ſaul eſt datiui caſus/ cū d2: Filius vnius anni erat ſaul. i. ipſi ſaul. ſʒ h̃ ptʒ falſū ꝑ illud qd̃ hr̃. ij. Reg. ij. d. Quadraginta annoꝝ erat iſboſeth cuʒ regnare cepiſſet. Fuit aūt inſtitutus immediate poſt moꝛtē pr̃is. vt ibidē dicit̃: Pater aūt regnauit. xx. anniſ tm̄: ꝓpter qd̃ tenētes h̃ dictū dicūt ꝙ inceptio regni ſaul h̃ accipit̃ imediate p⁹ moꝛtē heli: qd̃ tp̄s fuit. xl. ānoꝝ: vt hr̃ Act̃. xiij. ſʒ hoc non

a ¶ iuſte ſcilicet ⁊ māſuete. poſtea enī magis tyrannus fuit q̄3 rex.

duobus aūt ānnis regnauit ſuꝑ a
iſrael. Et elegit ſibi ſaul tria milia d̃ iſrael. Et erant cū ſaul duo

a ¶ vſq; hodie vicus grādis oſtendit̃ in finibus elie: diſtās ab ea octo miliaribus iuxta villam rama: ⁊ antiquū retinet nomen: interpꝛetatur aūt humilitas.

milia i māchmaſ ⁊ i mōte bethel:
a mille aūt cum ionatha in gabaa
beniamin. Poꝛro ceterū ppl̃um
remiſit: vnūquēq; in tabernacula ſua. Et percuſſit ionathas ſta- b
tionē philiſtinoꝝ: q̄ erat i gabaa.
Qd̃ cū audiſſent philiſtijm ſaul
cecinit buccina in omni terra dicēs: Audiāt hebꝛei. Et vniuerſ⁹ c
iſrl̃ audiuit huiuſcemodi famaʒ:
Percuſſit ſaul ſtationeʒ philiſtinoꝝ. Et erexit ſe iſrael aduerſus
philiſtijm. Clamauit ḡ populus
poſt ſaul in galgala. Et philiſti- d
im cōgregati ſunt ad ꝑliandū cōtra iſrael trigintamilia curruū et

¶ alias. d. c.

ſex milia equitū: ⁊ reliquū vulg⁹ e
ſicut arena: que ē in littoꝛe maris
plurima. Et aſcēdētes caſtrame-

a ¶ humilitas vel attrectatio.

tati ſunt in machmās ad oꝛientē

a ¶ domus idolatrie: vel dom⁹ inutilis.

bethāuē. Qd̃ cum vidiſſent viri f
iſrael ſe in arto poſitos. Afflict⁹
b erat enī ppl̃s: abſconderūt ſe in
ſpeluncis: ⁊ in abditis: in petris
quoq; ⁊ in antris: et in ciſternis.
Hebꝛei aūt tranſierunt ioꝛdanē:
in terram gad et galaad. Cunq;
adhuc eſſet ſaul in galgala/ vniuerſus ppl̃s perterritus eſt: q̄ ſeq̄batur euʒ. Et expectauit ſeptem g
diebus iuxta placitum ſamuelē:
et non venit ſamuel in galgala:
Dilapſuſq; eſt populus ab eo.
Ait ergo ſaul: afferte mihi holo- h i
cauſtum et pacifica. Et obtulit
holocauſtum. Cunq; compleſſet offerens holocauſtum: ecce
ſamuel veniebat. Et egreſſus eſt
ſaul obuiaʒ ei: vt ſalutaret eum.
Locutuſq; eſt ad eum ſamuel:
Quid feciſti? Rñdit ſaul: Quia k
vidi ꝙ dilaberet̃ populus a me:
et tu non veneras iuxta placitos
dies: Poꝛro philiſtijm ꝯgregati
fuerāt i machmas/dixi: Nūc deſcendent philiſtijm ad me in galgala: ⁊ faciem dñi nō placaui: ne

hoc nō valet: q2 in nullo alio loco ſacre ſcripture reperit̃ ꝙ ſacra ſcriptura determinādo p̄ncipiū regni alicui⁹ regis determinet h̃ ꝑ etatē filij ſui. ⁊ iō q2 iſta expoſitio de ſcriptura nō hʒ auctēm: eadem facilitate ꝯtēnit̃ q̄ pꝛobat̃. ⁊ p̄ma magis tenēda eſt: vt videt̃. a ¶ Duob⁹ aūt annis ⁊c̃. ſ. in bonitate ⁊ innocētia ſua: licet plurib⁹ annis regnauerit exiſtēs in malicia. Uel aliter pōt dici: q2 poſt duos annos a pꝛincipio regni ſui dauid fuit a deo electus: ⁊ in regē inunctus ꝑ ſamuelē: vt hr̃. ī. xvj. c. ⁊ extūc ſaul nō regnauit de iure: ſed tm̄ vſurpatiue: ꝓpter qd̃ anni ſequētes a regno ſuo hic reſecant̃. Cōſequēter ponit̃ ꝑcuſſio ſtationis philiſtinoꝝ/cū d2:
b ¶ Et ꝑcuſſit iona. ⁊c̃. qd̃ erat ſignū manifeſtū rebellionis filioꝝ iſrael ad philiſteos/ideo ſubdit̃: c ¶ Audiant hebꝛei. hoc fecit ſaul ꝓclamari vt filij iſrael p̄cauerēt ſibi ab inſultu philiſtinoꝝ ⁊ in h̃ facto ꝯtēptoꝝ ⁊ nō ꝯfiderēt de ipſis in aliq̄. vnde ſubditur:
d ¶ Et philiſtijm ⁊c̃. Nō eſt veriſimile ꝙ tot eſſent curruſ: ſʒ accipit̃ h̃ numer⁹ hoīm in currib⁹ exiſtētiū: q2 tūc tēpoꝛis ī currib⁹ pugnabāt ꝓ magna ꝑte vt habet̃ ī plurib⁹ locis ſacre ſcp̄ture.
e ¶ Et reliquū vulgus. Hyꝑbolica locutio eſt: ad deſignādū magnā populi multitudinē. f ¶ Qd̃ cū vidiſſent. Hic ponit̃ ſcd̃a ratio diffidentie ſcʒ ꝓpter receſſum ppl̃i a ſaule: q2 aliq̄ p̄ timoꝛe philiſtinoꝝ abſcōderūt ſe ī locis occultis. Alij aūt trāſierūt ioꝛdanē: q̄ eſt in parte oꝛiētali terre ꝓmiſſionis. Terra aūt philiſtinoꝝ vñ veniebāt ſuper filios iſrl̃ erat in parte oppoſita. ſ. occidētali: q2 ē ſuꝑ mare mediterraneū: qd̃ ē termin⁹ terre ꝓmiſſiōis a ꝑte occidētis. ⁊ iō hebꝛei fugiētes trāſibāt ioꝛdanē. Tū vt fugerēt ad ꝑtē oppoſitā. Tū q2 tenebāt ꝙ philiſtijm nō trāſirēt ioꝛdanē eos inſequēdo. Ex his ptʒ lr̃a vſq; ibi: g ¶ Et expectauit. bñ d2 iuxta. q2 nō totaliter ⁊ cōplete expectauit: vt videbit̃ poſtea. h ¶ Ait ergo ſaul. Hic ꝯñr deſcribit̃ diffidētis vſurpatio. diffidebat enī de ppl̃o ſuo quē videbat in timoꝛe poſitū. ⁊ de aduētu ſamuelis ad offerēdū ſacrificiū. ⁊ iō ſtulte vſurpauit ſibi illud officiū/dicens:
i ¶ Afferte mi. holo. ⁊ pa. ꝓpt̃ qd̃ a ſamuele veniēte repꝛhēdit̃/cū dicit̃:
k ¶ Quid feciſti. q̄ſi diceret: rē tibi illicitā. ꝓpter hoc poſtea ſubditur:
✱ Stulte egi

Moꝛaliter

✱ ⁊ duob⁹ annis regnauit ſuꝑ iſrael: Act̃. xiij. Dicit̃ ꝙ regnauit. xl. annis: ſʒ h̃ ponit̃ tm̄ tp̄s q̄ ꝑmāſit in humilitate et bonitate. Ex q̄ patʒ ꝙ rex malus tpe malicie ſue nō eſt ſm̄ veritatē rex dicēdus: ſed tm̄ equiuoce. Sicut oculus lapideus aut depictus: et idē dicendum de pꝛelato malo ⁊ multo plus: quia regit in ſp̄ualib⁹ q̄ tꝑalibus p̄ferunt̃: coꝛruptio enī optimi peſſima iudicatur:
b ¶ Et ꝑcuſſit io. ſta. phi. Per ionathan q̄ donū colūbe interp̄tat̃: dñs ieſus chꝛiſtus ſignificat̃. ſuꝑ quā ſpirituſſanctus apparuit in ſpecie columbe cum baptiçaret̃. Ipſe vero ſtationem philiſtinoꝝ ꝑcuſſit: qñ deſcendēs ad infernū ⁊ inde patres potēter liberauit. Philiſtijm aūt interpꝛetatur cadētes: ideo ſignant demones qui de celo per ſuam ſuperbiam ceciderunt.

✱ Dixitq; ſa

E G a ¶ Stulte egiſti nec cu. mā. dei tui q̄ p̄cepit tibi. Videt̄ quibuſdā ſaul īculpabiliter ſacrificaſſe: q̄ ſamuel expectatus iuxta placitū nō venit. Qui aūt diligēter inq̄rit: īuenit euꝫ iure culpatū: ⁊ inobedientie reuꝫ. Apd̄ hebreos ita diſtinguitur: ⁊ deſcēdes añ me in galgala. Ego quippe deſcendā ad te. Deinde īfert̄ ad offerēdas oblatiōes: ⁊ īmolādas victimas pacificas: ſepteꝫ diebꝰ expectabis donec veniā ad te: ⁊ oſtēdam tibi q̄ facias. Nō ḡ ſamuel ſe expectari ſeptē diebꝰ p̄cepit: ſꝫ ad offerendas oblationes ⁊ īmolandas victimas pacificas: ſe ſeptē diebꝰ expectari voluit: qđ ille nō fecit. ⁊ iō merito culpat̄ ⁊ ſtulticia arguit̄. b ¶ Qđ ſi nō fecis. ⁊c̄. Augꝰ. Nō ſic accipiēdū ē: q̄ſi dn̄s ſaulē in eternū parauerit regnaturū. ⁊ hic noluerit ſuare peccāti. Sciebat eū peccaturū: ſꝫ p̄parauerat regnū eiꝰ ī q̄ eēt figura regni eterni. vn̄ addidit: Et nūc r̄gnū tuū nō ſtabit tibi. Stetit ḡ ⁊ ſtabit: qđ in illo ſignificatū ē: ſꝫ nō huic ſtabit: q̄ nō fuerat regnaturꝰ ī eternū: nec ꝓgenies eiꝰ: vt ſaltē ꝑ poſteros alterū alteri ſuccedētes videret̄ īpleri qđ dictū ē in eternū. c ¶ Sed neq̄q̄ ⁊c̄. Reprobatio ſaulis ablatio regni iudeoꝛuꝫ. dauid ei ſupſtes: xp̄us pplo iudeoꝝ ſucceſſurꝰ. d ¶ Queſiuit ſibi. Nō q̄ſi vbi ſit neſciēs: ſed ꝑ hoīem more hoīm loq̄t̄: q̄ ⁊ ſic loquēdo nos q̄rit. Nō ſolū eñ deo p̄ri: ſꝫ ip̄i q̄ꝫ vnigenito: q̄ venit q̄rere qđ perierat. ſic iā nō eramꝰ vt in ipſo eſſemꝰ electi añ mūdi ɔſtitutionē. Queret ḡ ſibi dixit: ſuuꝫ habebit. vn̄ in latina lingua h̄ v̄bū accipit p̄poſitionē ⁊ acq̄rit: dicitur qđ ſat̄ apertū ē. Sine p̄poſitione etiā q̄rere intelligit̄ acq̄rere. ex q̄ lucra vocant̄ q̄ſtus. e ¶ Virū iuxta coꝛ ſuū. Dauid ſignificat: vl̄ ip̄m mediatorem noui teſtamēti: q̄ figurabat̄ in criſmate: ī q̄ vnctꝰ ē dauid ⁊ ꝓgenies eiꝰ. f ¶ Poꝛro faber fer. ⁊c̄. Diabolus G q̄ꝫ ꝑ pa

ceſſitate compulſus/ obtuli holocauſtum dn̄o. Dixitq̄ꝫ ſamuel ad †
¶ ſamuel ex p̄cepto dn̄i iuſſerat: vt expectaret ſe: donec veniret ad vnguēdū illū regē: offerendas victimas ſeptē diebꝰ: ſic ī ɔſecratiōe ſacerdot̄ qđ q̄ n̄ cuſtodiuit recte arguit̄
a ſaul † Stulte egiſti: nec cuſtodiſti a
mādata dn̄i dei tui q̄ pręcepit ti-
b bi: Qđ ſi nō feciſſes: iā nūc p̄para- b
raſſet dn̄s regnū tuū ſup iſrl̄ in ſē-
c piternū: ſꝫ nequaq̄ꝫ regnū tuū vl- c
d tra ɔſurget. Queſiuit ſibi dn̄s vi- d
e rū iuxta coꝛ ſuū: ⁊ p̄cępit ei dn̄s e
vt eēt dux ſup pplm̄ ſuū/ eo q̄ nō
ſeruaueris q̄ p̄cępit dn̄s. Surre- f
xit aūt ſamuel: ⁊ aſcēdit de galga-
lis in gabaa bēiamin. Et reliqui
ppli aſcēderūt poſt ſaul obuiam
pplo q̄ expugnabāt eos: venien- g
tes de galgala ī gabaa ī colle ben-
iamin. Et recēſuit ſaul pplm̄ q̄ in-
uēti fuerāt cuꝫ eo q̄ſi ſexcētos vi-
ros. Et ſaul et ionathas filꝰ eius
pplusq̄ꝫ q̄ iuētꝰ fuerat cū eis erat
ī gabaa bēiamin. Poꝛro philiſti- h
im ɔſederāt ī machmaſ. Et egreſ- i
ſi ſūt ad p̄dādū de caſtris philiſti-
noꝝ tres cunei. Vnus cuneꝰ ꝑge- k
bat ɔ̄ viā ephraim ad terrā ſaul.
Poꝛro aliꝰ igrediebat̄ ꝑ viā be- †
thoꝛō. Tertiꝰ aūt v̄tebat ſe ad iter †
termini ī terra ſabaa iminētis val-
f lis ſeboim cōtra deſertū. Poꝛro l
faber ferrarius nō inueniebat̄ in m

Nico. de ly.

※ a ¶ Stulte egi. nec cu. m. dn̄i. Mādatū dn̄i h̄ dr̄ v̄bum ſamuelis loquēt̄ ſauli ex ꝑte dn̄i: vt h̄r̄. ſ. x. ca. Ex v̄bis aūt ſamuelis ī h̄ loco q̄ abſq̄ꝫ dubio reputāda ſūt vera: oꝑꝫ dicere q̄ ſaul h̄ ḡuit̄ peccauit: ſꝫ quō peccauerit diuerſimode dr̄. Ad cuiꝰ ītellectū recurrēdū ē ad ītellectū v̄bi ſamuelis habitū. ſ. x. ca. qđ tale ē: Et deſcēdēs añ me in galgala ⁊c̄. vſq̄ꝫ ibi: Et oñdā tibi q̄ facias. īcluſiue: qđ ibidē fuit expoſitū triplr̄. Et ſm̄ p̄mā expoſitionē ſaul peccauit ī h̄ q̄ nō expectauit ſamuelē ad offerēdū ſacrificiū ſeptē diebꝰ ɔtinuis ꝓ ſua vnctiōe ī regē: q̄ ſaule p̄occupāte offerre: ſamuel fuit turbatꝰ ⁊ receſſit. ⁊ ſic illa ſolēnitas ſeptē dieꝝ dimiſſa fuit. Secūdū v̄o expoſitionē ſcđaꝫ q̄ ē andree: Saul peccauit ī h̄ q̄ nō expectauit ſamuelē ſeptē diebꝰ ꝓut fuerat ſibi dictū: ſꝫ tm̄ ſex: q̄ đbebat expectare ſamuelē ſeptē diebꝰ poſtq̄ꝫ ſamuel recepiſſet eiꝰ nūciū: ita q̄ illa dies ī q̄ ſamuel recepiſſet nūciū ſaul̄: nō erat de nūero ſeptē dierū expectatōis. ſaul aūt illā diē ītra illū ſeptenariū īcluſit: ⁊ ſic ſex diebꝰ tm̄ expectauit. Scđꝫ v̄o tertiā expoſitionē q̄ videt̄ mihi ꝓbabilioꝛ: ſaul peccauit ī tribꝰ. Pri̇o q̄ nō expectauit ſamuelē ſeptē diebꝰ cōplete: vt erat ſibi iniunctū: qđ pꝫ ex textu. vbi dr̄: Cūq̄ꝫ cōpleſſet offerēs holocauſtū. ſ. ip̄e ſaul. Ecce ſamuel veniebat ita q̄ vēit die. vij. ⁊ de tali hoꝛa q̄ poterat offerri ſacrificiū: q̄ vſq̄ꝫ ad hoꝛā iuḡ ſacrificij veſptini poterāt alia ſacrificia offerri. Scđo peccauit: q̄ officiū ſibi illicitū. ſ. offerendi ꝑ ſeip̄m vſurpauit: qđ ē ḡue pctm̄. qđ pꝫ ex h̄ q̄ rex ozias volēs offerre incēſuꝫ: qđ nō ꝑtinebat ad reḡ officiū: ꝑcuſſus fuit lepꝛa a dn̄o: vt h̄r̄. ij. Paral̄. xxvj. d. Et factꝰ fuit terremotꝰ in ſignū ire diuiē: vt h̄r̄ Zach. xiiij. Tertio peccauit ī h̄ q̄ pctm̄ ſuū nō recognouit hūilit̄ cū argueret̄ a ſamuele dicente ſibi: Quid feciſti. ſꝫ ſe voluit excuſare ex neceſſitate īminent̄ belli: q̄ excuſatio nulla erat penitꝰ: q̄ tal̄ oblatio ſacrificij nō eſt dei placatio ſed mag̃ offenſio. b ¶ Qđ ſi nō fe. hoc videt̄ falſū: q̄ p̄oꝛdinatio diuīa certa ē ⁊ īfallibilis. Preoꝛdinatū aūt erat a đo regnū ɔcedēdū tribui iude: vt h̄r̄ Ben. xlix. b. Nō auferet̄ ſeptrū đ iuda. Dicēdū q̄ oꝛdīatio diuīa đ aliq̄ futuro aliq̄n accipit̄ ꝓut ē ī diuīa p̄ſciētia. ⁊ ſic īmutabil̄ ē. Alio mō accipit̄ ſm̄ diſpoſitōꝫ cāꝝ ſcđaꝝ. i. ſm̄ merita ⁊ đmerita hoīꝫ ex q̄bꝰ diſponunt̄: vt ꝑ h̄ puniāt̄ vl̄ remūerent̄ ſm̄ oꝛdīatōeꝫ dīnā: ⁊ tal̄ oꝛdīatio mutabil̄ ē: ſic̄ merita ⁊ demerita hoīꝫ: ⁊ freq̄nt̄ ɔtingit q̄ oꝛdīatio diuīa đ aliq̄ futuro iſto ſcđo mō exp̄mit̄ ī ſacra ſcp̄tura. ſic̄ Jone. iij. b. dr̄: Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſ̄buertet̄. q̄ đmerita illiꝰ ciuitat̄ exigebāt eiꝰ ſ̄uerſionē a deo futurā. ſꝫ q̄ egerūt pn̄iam: hec oꝛdīatio fuit mutata: q̄ ciuitas nō fuit ſ̄uerſa. iſto mō dr̄ h̄ ſauli: Qđ ſi non fe. ⁊c̄. i. ſi nō feciſſes ɔ̄ mādatū dn̄i: ⁊ ſtetiſſes ī bōitate ī q̄ eraſ q̄n regnare cepiſti: eſſes diſpoſitꝰ vt ɔfirmaret̄ tibi regnū ⁊ filijs tuis. Jſta tm̄ ɔfirmatio ē ītelligēda ſ̄b cōditiōe. ſ. ſi ſaul ⁊ poſteri eiꝰ ſtarēt ī bonitate: qđ ē mutabile. Qualit̄ aūt mutabilitas taliū ſtet cū īmutabilitate diuine p̄ſciētie diligētiꝰ ꝑtractare ꝑtinet ad p̄mū ſn̄iaꝝ. c ¶ Sꝫ neq̄q̄. i. vltra te: q̄ filiꝰ eiꝰ iſboſeth nō regnauit ſup totū iſrl̄. nec ēt ſup illud pacifice. ⁊ cū h̄ ꝑuo tp̄e: vt h̄r̄. ij. li. Reg. d ¶ Queſiuit dn̄s. ſ. ip̄ꝫ dđ. e ¶ Et p̄cepit ei. Licet h̄ eēt adhuc futurū: tñ loq̄t̄ ꝑ modū p̄teriti ꝓp̄t̄ certitudinē diuīe ꝓuidētie ꝓut ē ī mēte diuīa: q̄ ſic ē certa đ futuro: ac ſi iā eēt ī actu p̄n̄ti vl̄ fuiſſet de p̄terito. f ¶ Surrexit āt ſa. ⁊c̄. q̄ ibat pplus iſrl̄ ɔ̄ philiſteos inermis ⁊ ꝑuo nūero: vt pꝫ ex ſequētibꝰ: vt ex p̄n̄tia ſamuel̄ ɔſolaret̄. Iuit ī collē dn̄i vbi erat cōgregatio ꝓphetaꝝ q̄ erat ꝓpe gabaa: vt ibi vacaret oꝛoni ꝓ pplo dei. g ¶ Veniētes đ gal. h̄ refert̄ ad pplm̄ ſeq̄ntē ſaul. Cetera patēt. h ¶ Poꝛro phi. Hic ɔ̄ñr deſcribit̄ hoſtiū īcurſus/ cuꝫ dr̄: i ¶ Et egreſſi. ſciebāt eñ eē filios iſrl̄ ſine armis ⁊ paucos. iō ꝑ tria loca ītrauerūt terrā eoꝝ ad p̄dādū: q̄ nō timebāt de reſiſtētia eoꝝ. k ¶ Vnꝰ cu. Jn hebꝛo h̄r̄: Cōtra viā effrate ad t̄rā ſaul. ⁊ iō trāſlatio n̄ra videt̄ h̄ coꝛrupta vitio ſcriptoꝝ ꝓp̄t̄ ſimilitudinē dictionū. l ¶ Poꝛro fa. Hic ɔ̄ñr đſcribit̄ īpotētia filioꝝ iſrl̄ ad reſiſtēdū. erāt eñ īermes: ⁊ iō nō audebāt egredi ɔ̄ p̄datoꝛes: ſꝫ tenebāt ſe intra foꝛtalicium gabaa. Rō aūt q̄re erāt ſine armis tāgit̄/ cū dicitur: m ¶ Faber ferrarius nō īueniebat̄ ī oī. Qui poſſet facere arma. ※ Cauerant enī

Moralit.

※ † ¶ Dixitq̄ꝫ ſamuel ad ſaul: ſtulte egi. ſ. vſurpando tibi officiū legalis ſacerdotij: ⁊ īcōꝑabiliter plus peccant illi q̄ ſibi officiū ſacerdotis euāgelici vſurpāt. Et egreſſi ſūt. Per h̄ aūt ſignificat̄ q̄ demones q̄ vt dictū ē ꝑ philiſteos ītelligūt̄: de tribꝰ nos tēptant. Primū eſt ɔcupiſcentia oculoꝝ: ⁊ demones de h̄ tentātes ſignant̄ ꝑ p̄mū cuneū cū dr̄: k ¶ Vnꝰ cuneus ꝑgebat ɔ̄ viā ephraim. Que fertilis īterp̄tat̄. Concupiſcentia v̄o oculoꝝ bona tꝑalia coaceruare ſemꝑ nitit̄. Secūdū aūt ē ſupbia vite: ⁊ demones de h̄ tentātes ꝑ ſcđm cuneū ſignificāt̄/ cū dr̄: † ¶ Poꝛro aliꝰ ⁊c̄. Que domꝰ excelſa īterp̄tat̄: iō ꝑ ip̄am ſupbia vite ītelligit̄ q̄ ſemꝑ aſcēdere conatur. Tertiū aūt ē ɔcupiſcētia carnis ⁊ demōes de h̄ tentātes ꝑ tertiū cuneū ſignificāt̄ cū dr̄: † ¶ Tertiꝰ aūt ver. ⁊c̄. Que īterp̄tat̄ capꝛa: ꝓp̄t̄ qđ ſignificat ɔcupiſcētiā carnis ꝑ quā hoīes aſſimilāt̄ aīalibꝰ brut̄. vn̄. j. Ethi. Vita voluptuoſa dr̄ vita pecudū. l ¶ Poꝛro faber fer. ⁊c̄. demones eñ ſtudent ad h̄ q̄ fabꝛicatoꝛes armoꝝ ſp̄ualiū tollant̄ de terra fideliū. Hmōi vero fabꝛi ſunt doctoꝛes ⁊ p̄dicatoꝛes q̄ ɔ̄ demonū īſultꝰ fideles armāt ſuis ſanctis exhoꝛtationibꝰ: ꝓpter qđ illi qui eos impediunt in tā bono actu miniſtri ſūt demonū in hoc caſu.

Margin notes: †Gen̄. 31. d. 2. para. 16. c. — Saul in tribus peccauit — Preoꝛdinatio diuina

quoqꝫ ꝑ paganos: ꝑ hereticos ⁊ per
falſos chꝛiſtianos ſtudet ꝓhibere ne
ſint doctoꝛes in eccl'ia: qui ſpūalia ar/
ma faciāt: ⁊ nobis ad pugnandū tri/
buāt. Pagani em̄ ꝓhibuerūt. ne chꝛi
ſtiani liberalib' ībuerent artib'. He
retici ꝗ̃ ꝑſuaſerunt ꝑ̄ncipibus: vt ca/
tholici eccl'ie defenſoꝛes in exiliū pel/
lerent: vt deſolatā plebē facilius ſe/
ducerēt. Nūc ꝗ̃ antiquus hoſtis ab
inſtantia eruditionis ꝑ̄latos auertit:
vt ⁊ ip̄os ⁊ ſubditos facilius decipe/
re poſſit. Duplici reatu diabolus cō/
ſtringit: ſupbia qua cecidit: ⁊ inuidia
q̄ alios deījcere cōtendit. Philiſtījm
aūt interp̄tant duplex ruina. Hebꝛei
19.c trāſeuntes. Nō em̄ habemus h̄ ma/
nentē ciuitatē: ſꝫ futurā inq̄remus.

Et accidit ⁊c. Ca. XIIII
Sequit: a ¶ Jonathas
filius ⁊c. Colūbe donuꝫ: hi
ſunt q̄ dono ſpūſſancti replent: ꝑ q̄s
dn̄s hereticoꝝ cōuētus diſſipat: atqꝫ
in fugā vertit. Armiger eius ſpūaliū
diſcipuli: qui nō ꝑ plana: ſed ardua
iter arripiunt: quia ſacerdotes hoſti/
bus cōtraire nequeūt: ſi nō per artaꝫ
viam gradientes: inter vtrūqꝫ teſta/
mentū: ⁊ inter ꝓſpera ⁊ aduerſa: q̄ſi
duos ſcopulos dextra leuaqꝫ incedūt
⁊ ad alta ꝯtemplatiōis toto animi ni
ſu cōſcendūt. Jonathas nō niſi ꝓuo/
catus ad hoſtes tranſit: quia catholi/
ci aduerſus hereticos nō ꝯtentioneꝫ
cōmouent: niſi pꝛius ad certamen ꝓ/
B uocent. Jonathas ergo in agro cul/
ture hoſtes ꝓſternit: ⁊ doctoꝛes ī me
ditatiōe ſcripture hereticos vincunt.
Porro ionathas.

Nico. de lyra

a ¶ Cauerant em̄ philiſtījm
ne foꝛte facerēt hebꝛei gladiū.
Quia philiſtījm dominātes hebꝛeis
tranſtulerāt fabꝛos de terra iſrael in
terrā ſuā ne fabꝛicarēt eis arma: per/
mittebant tamē ꝙ filij iſrael haberēt
inſtrumenta ad colendū terrā. Ideo
ſubdit: b ¶ Deſcendebat ḡ om/
nis iſrael ad philiſtījm. Sed hoc
erat tempe pacis: ſꝫ poſtqꝫ ionathas
ꝑcuſſerat ſtationē philiſtinoꝝ nō au/
debāt illuc deſcendere. Ideo ſubdit:
Retuſe itaqꝫ erant acies vome
rum ⁊c. c ¶ Uſqꝫ ad ſtimulum
coꝛrigendū: Id eſt vſqꝫ ad aculeuꝫ
quo ſtimulant boues. hoc eſt dictum
ꝙ in quolibet inſtrumento ferreo p̄/
parando q̄ttūcūqꝫ paruo: acies erat
retuſa ex cauſa predicta: quia nō au/
debant filij iſrl' deſcendere ad fabꝛos
exiſtētes ī terra philiſtījm. d ¶ Cū/
qꝫ veniſſet dies p̄lij: Id eſt illud
tempus in quo pꝛeliandū eſt cōtra p̄/
datoꝛes predictos. e ¶ Nō eſt in/
uentus enſis ⁊ lācea. Ex cauſa p̄/
dicta. f ¶ Excepto ſaul et iona/
tha filio eius. Dicūt hebꝛei ꝙ mira
culoſe dati ſunt eis gladij: ſed non eſt
veriſile ꝙ ſcriptura tm̄ ſignum tacuiſ/
ſet: nec opoꝛtet ad hoc inducere mira/
culū: quia reges ⁊ filij regū multa ha/
bent ⁊ maxime de armis que vulga/
res non habent. Ca. XIIII
Et accidit quadā die ⁊c.
Hic ꝯſequēter deſcribit trāſ
greſſio ſaulis ex temerario iu
ramento. Et pꝛimo ponit iurandi oc/
caſio.

a ¶ vt facilius poſſent ſupare.
oī terra iſrl'. Cauerāt ei philiſtījm ne a
a ¶ quo ſe defenderent.
foꝛte facerēt hebꝛei gladiū aut lāceā.
Deſcēdebat ḡ oīs iſrl' ad philiſtījm: b
a ¶ vomerē ꝯtrouſia hereticoꝝ bonoꝝ acuit ſēſū
vt exacueret vnuſq̄ſqꝫ vomerē ſuū: ⁊
ligonē ⁊ ſecurim ⁊ tridētē ⁊ ſarculū.
Retuſe itaqꝫ erāt acies vomeꝝ: ⁊ li/
gonū ⁊ tridētiū ⁊ ſecuriū: vſqꝫ ad ſti c
mulū coꝛrigēdū. Cūqꝫ vēiſſet dies p̄ d
lij: nō ē iuēt' enſiſ ⁊ lācea in māu toti' e
ppl'i q̄ erat cū ſaul ⁊ ionatha: excepto f
ſaul ⁊ ionatha filio ei'. Egreſſa eſt āt
ſtatio philiſtījm vt tranſcēderent in
machmas. Ca. XIIII
Et accidit ī q̄dā die: vt di g
a ceret ionathas fili' ſaul
ad adoleſcentē armigerū
ſuū. Ueni ⁊ trāſeam' ad ſtationē phi
liſtioꝝ q̄ ē trās locū illū. Prī āt ſuo h̄ h
ip̄m nō īdicauit. Poꝛro ſaul moꝛaba
tur ī extrēa pte gabaa ſb malograna/
to q̄ erat ī agro gabaa: ⁊ erat ppl's cū
eo q̄ſi ſexcētoꝝ viroꝝ. Et achias fili'
achitob fratr' icaboth filij phinees q̄
oꝛt' fuerat ex heli ſacerdote dn̄i ī ſilo/
poꝛtabat ephot. Sꝫ ⁊ ppl's ignꝛabat i
q̄ iſſet ionathas. Erat āt int' aſcēſus k
ꝑ q̄s nitebat ionathas trāſire ad ſta/
tionē philiſtinoꝝ eminentes petre: ex
vtraqꝫ pte ⁊ q̄ſi in modū dētiū ſcopu
¶ floꝛēs.
li hīcinde ꝓrupti: Nomē vni boſes: ⁊
¶ anguſtās eū.
nomē alteri ſene. Un' ſcopul' ꝓminēſ
ad aq̄lonē ex aduerſo machmaſ: ⁊ alt
ad meridiē ꝯ gabaa. Dixit aūt iona/
thas ad adoleſcētē armigeꝝ ſuū: Uēi
trāſeam' ad ſtationē philiſtioꝝ īcircū/
ciſoꝝ hoꝝ: ſi foꝛte faciat dn̄s ꝓ nob:
q2 nō ē dn̄o difficile ſaluare vel ī mlt'
vl' ī pauc'. Dixitqꝫ ei armiger ſu': fac
oīa q̄ placēt aīo tuo. Perge q̄ cupiſ:
⁊ ego tecū vbicūqꝫ voluer'. Et ait io
nathas: Ecce nos trāſimus ad viros
iſtos. Cūqꝫ apparuerim' eis ſi talit' lo
cuti fuerit ad nos: māete donec veni
am' ad vos: ſtem' ī loco nr̄o: nec aſcē
dam' ad eos. Si aūt dixerit aſcēdite
ad nos: aſcēdam' q2 tradidit eos dn̄ſ
in māibus nr̄is. Hoc erit nob̄ ſignū.
Apparuit igit' vterqꝫ ſtatiōi philiſtioꝝ.
Dixerūtqꝫ philiſtījm: †En hebꝛei egre
diūt ꝺ cauerniſ ī qb' abſcōditi fuerāt.
Et locuti ſūt viri ꝺ ſtatōe ad ionathā
⁊ ad armigeꝝ ſuū. Dixerūtqꝫ: Aſcēdi l
te ad nos: ⁊ oſ̄ndem' vob̄ rē. Et ait io m
nathas ad armigerū ſuū: Aſcēdam'

caſio. Secunda ip̄a iuratio/ibi: Ad C
iurauit autem ſaul. Occaſio autem
iurandi fuit auiditas inſequēdi ho
ſtes coꝛā ionatha ⁊ eius armigero
fugientes. ⁊ ideo circa hoc p̄mo po
nitur ip̄ius ionathe conſtans auda
cia. ſecundo mirabilis pugna/ibi:
Et ait ionathas. tertio pugne noti/
cia/ibi: Et reſpexerunt. Ip̄ius aūt
ionathe audacia patet ex hoc ꝙ ſo/
lus cuꝫ armigero ſuo voluit ire ad
temptandū ſi poſſet ſtationē phili/
ſtinoꝝ debellare. Et patet lr̄a vſqꝫ
ibi: h ¶ Patri autem ſuo hoc
ip̄m nō indicauit. Poꝛro ſaul
moꝛabatur in extrema parte
gabaa ſub malo. ⁊c. Ne per ip
ſum impediret. Cetera patent vſqꝫ
ibi: i ¶ Poꝛtabat ephot: Id ē
veſtem ſacerdotalem cui cōiunctuꝫ
eſt rationale iudicij: vt habet Exo.
xxviij. vt in ea conſuleret dominuꝫ
coꝛam arca domini: que erat ibi cū
exercitu: vt habet īfra eodē capl'o.
k ¶ Erat autem inter aſcēſus
ꝑ q̄s nitebat ionathas trāſi/
re ad ſtationem philiſtinoꝛū
⁊c. Erat em̄ ibi quaſi quedam ru/
ptura mōtis ⁊ vallis in medio ha/
bens ex vtraqꝫ pte ſcopulos in mo
dum dentiū: ⁊ ꝑ illum locum que/
rebat ionathas tranſire. Dicit aūt
Joſephus ꝙ ionathas rogauit do Joſephus
minuꝫ deuote: vt poſſet philiſteos
debellare: ⁊ dominus cōceſſit dās
ei ſignum. ſ. ꝙ ſi philiſtei videntes
eum dicerent: Aſcendite ad nos: ꝙ
dominus ꝑ ionathan ⁊ armigeruꝫ D
ſuū debellaret eos. Et ſic patet lr̄a
vſqꝫ ibi: l ¶ Aſcendite ad nos
⁊ oſtendemus vobis rem. Ir/
riſoꝛie loquebant: quia videbāt io
nathan ⁊ armigerum eius euntes
hinc ⁊ inde ad querendum tranſi/
tum: ⁊ philiſtei loquebātur eis: ac
ſi quererēt rem perditā. m ¶ Et
ait ionathas ad armigerum
ſuum. Hic conſequēter deſcribit Diuiſio
ip̄ius ionathe mirabilis pugna: q̄
facta eſt virtute diuina. Et ſequit:
Tradidit em̄
Moꝛaliter. g ¶ Et accidit q̄/ Moꝛaliter
dam die vt diceret ionathas
filius ſaul ad adoleſcentē ar/
migerum ſuum: Ueni ⁊ trāſe
amus ad ſtationem phili. ⁊c.
Per ionathan qui columbe donū
interpꝛetatur: dominus ieſus chꝛi
ſtus ſignificatur. nam ad modum
columbe caret amaritudinis felle.
Per hoc autem ꝙ ionathas aſcen
dit per ſcopulos ad deſtruēdā phi/
liſtinoꝛū ſtationem: ſignificatus fu
it aſcenſus chꝛiſti in cruce per cla/
uos: ⁊ ſic deſtruxit ſtationem de/
monum: frangens infernum et in/
de liberans collegium ſanctoꝛum
patrum. Per armigerum aūt eius
intelligitur beatus Franciſcus qui
arma chꝛiſti non ſolum in mente ꝑ
fidem: ſed etiam in coꝛpoꝛe per ex/ †Judi. 14.c
pꝛeſſam ſimilitudinem poꝛtauit: et
per crucem penitentie poſt chꝛiſtuꝫ
incedens frequenter demones fu/
gauit: nō ſolum de coꝛpoꝛibus ob/
ſeſſis: ſed etiam de ciuitatibus ⁊ lo
cis vt in eius legenda plenius con
tinetur.

E ✱ a ¶Tradidit em̄ dñs ⁊c̄.⁊ hoc oſtendit̄ ꝑ effectū. cuȝ
Joſephus ſubdit̄: b ¶Itaqȝ cū vidiſſent ⁊c̄. Dicit ioſephus ꝙ q̄/
dam nebula ſubito ſurrexit: ꝓpter qđ philiſtiȷ̄m nō cognoſce/
bāt ionathan nec ſeipſos ad innicē: ⁊ ſic mutuo ſe trucidabāt
⁊ etiā ex eadē cauſa philiſtei reuertētes đ p̄da pugnabant cū
ſuis q̄ remāſerant in caſtris ⁊ ecōuerſo:
ideo ſubdit̄ poſtea: Sed ⁊ oīs ppl'ſ ſta/
tionis eoꝝ qui ierant ad p̄dandū obſtu/
puit ⁊ cōturbata ſūt caſtra. Aliȷ̄ vero di/
cunt ⁊ meliꝰ vt videt̄ ꝙ hoc contigit eo
ꝙ deus ꝑcuſſit philiſteos acriſia qua tol
lit̄ viſio ſeu cognitio illius qđ eſſet alicui
expediens ſeu neceſſariū videri ab eo: ſi
cut ꝑcuſſi fuerunt milites querentes he/
liſeum capere quos ecōtrario duxit qua
ſi captos vſqȝ ad mediū ſamarie: vt ha/
bet̄.iiiȷ̄.Regū.vj. et hoc videt̄ per illđ
quod ſubdit̄: c ¶Et factū eſt mira/
culū in caſtris: in ꝑcuſſione eorum q̄
erant in ſtatione. d ¶Et ꝑ agros: q̄
tum ad redeuntes de p̄da qui ſimiliter
ꝑcuſſi fuerunt. Si em̄ hoc contigiſſet ꝑ
Joſephus nebulam: vt dicit Joſephus: nō eſſet mi
raculum: qꝛ frequenter cōſurgit natura
liter ⁊ repente. Preterea ita obnubilaſ/
ſet viſuȝ ionathe ⁊ armigeri ſui ſicut phi
liſtinorū: cuiꝰ cōtrariuȝ textus innuit: qꝛ
diſtincte aduerſarios cognoſcebāt ⁊ īter
ficiebāt. Item qꝛ ſpeculatores ſaul a lō/
ge viderūt bellū illud ꝓut ſequit̄ imme/
diate. e ¶Et reſpexerunt ſpecula/
tores. Hic cōſequenter deſcribit̄ predi
cte pugne noticia: ꝑ hoc ꝙ ſpeculatores
ſaul viderūt bellū ⁊ annunciauerūt ſau/
li: tamen anteqȝ iret illuc voluit querere
conſiliū domini: quia habebat populum
paucum ⁊ inermem. ⁊ hoc eſt quod ſub/
dit̄: f ¶Applica arcam domini.i.
applica te ad cōſulendum dominū ſi de/
beamus ire ad illud bellum. Sequit̄:
g ¶Contrahe manū tuā: extēderat
em̄ ſacerdos manus in oratiōe: ⁊ qꝛ nō
habebat cito reſponſum: ⁊ ſaul erat ſol
licitus ꝓ filio ſuo abſente: ideo dixit ſa/
cerdoti vt quieſceret a petitione: qꝛ vo/
lebat ſtatim ſuo filio ſuccurrere. ideo ſub
dit̄: h ¶Cōclamauit ergo ſaul ⁊c̄.
⁊ patet littera vſqȝ ibi: i ¶Sed ⁊ he/
brei qui fuerāt ⁊c̄. Aliqui em̄ hebrei
timore ducti cōiunxerāt ſe aduerſariȷ̄s:
ſed videntes debellationē eoꝝ et cōuer/
ſionē ad fugā: ad ſuos reuerſi ſunt. Si/
militer qui p̄ timore ſe abſcōderāt: ad p̄/
lium cū ſuis egreſſi ſunt ⁊ ptȝ littera.
k ¶Adiurauit aūt ⁊c̄. vidēs aūt ſaul
ſuos aduerſarios fugere: omnino volu/
it eos ꝑſequi: ⁊ ideo ne populus impedi
ret̄ a ꝑſecutione aduerſarioꝝ precepit vt
nullus de populo ſuo aliq̄d guſtaret: do
nec inimicos ꝑcuſſiſſet: ⁊ hoc p̄cepit ſub
pena mortis: ⁊ obſeruationē p̄cepti iura
mento firmauit. Igit̄ ad maiorē ſequen
tiū euidentiā ꝑ modū inquiſitionis ſcho
Queſtio laſtice querit̄. Utrū ſaul hoc iurādo pec
cauerit. ⁊ videt̄ ꝙ nō: quia motꝰ fuit ad
iurādū bono ȝelo.ſ. vt infideles ⁊ noīs
dei ꝑſecutores occiderent̄: qđ nō ſolum
erat licitū: ſed etiā bonum ⁊ meritoriū ꝫ
⁊c̄. Item ſi ſaul iurando peccaſſet iona/
thas comedēdo cōtra p̄ceptū patris nō
peccaſſet: qđ videt̄ falſuȝ: qꝛ ꝓpter eiꝰ cō
meſtionē deꝰ ceſſauit dare reſpōſum: vt
ȷ̄. dicet̄ eodē ca. Dep̄henſus etiā fuit io
nathas ꝑ iudiciū diuinū ꝫ ⁊c̄. Ad oppo
ſitū eſt ſnīa doc. hūc locū exponētiū. Ad
hoc dicēdū ꝙ ſaul in dicto iuramēto pec
cauit dupliciter: primo qꝛ male iurauit.
ſecūdo qꝛ peiꝰ implere voluit. Primum
declarat̄ ſic: qꝛ licet iuramentū ſit bonū in neceſſitate: ⁊ cū de/ G
bitis circūſtātiȷ̄s: ſi tn̄ he deficiāt malū eſt: ſic aūt fuit in ꝓpoſi
to: qꝛ deus victoriā ſufficientē dederat ⁊ miraculoſe: vt patet
ex p̄dictis ⁊ ideo nō erat neceſſitas inſequendi hoſtes vlteriꝰ
abſqȝ diuino conſilio: qđ ſaul nō expectauerat: vt ptȝ ꝑ p̄dicta
Itē ſaul p̄cipiēdo ꝙ ppl'us nihil come
deret: caſuȝ neceſſitatis nō excepit ver
bo nec ītellectu: qđ ptȝ ex hoc qđ iona
than filiū ſuū qui in neceſſitate poſitꝰ
modicū mellis comederat. voluit om/
nino occidere: caſus vero neceſſitatis
ab omni p̄cepto ⁊ lege exceptꝰ ē: ⁊ īđo
peccauit ſaul nō excipiendo qđ debuit
excipe. Itē qꝛ iuramētū ſuū vergebat
in peiorē exitū: qꝛ ſi ppl'ſ ieiunio ⁊ la/
bore fatigatꝰ aliq̄d cibi accepiſſet: ma/
ior plaga ī hoſtibꝰ facta fuiſſet: vt đr.ȷ̄.
eodē ca. Itē qꝛ fuit occaſio peccādi to/
ti populo q̄ ꝓpter iuramentū ſuū nō fu
it auſus ſumere cibū aliquē vſqȝ ad ve
ſperam: ꝓpter quod veniente veſpera
populus laſſus ⁊ famelicus ex feſtina/
tione comedendi peccauit: comedens
cum ſanguine: vt in lr̄a dicit̄: Et ſic pa
tet ꝙ ſaul primo peccauit temerarie iu
rādo. Scđo peccauit impie adimplen
do q̄ꝫtū fuit ex ſe: qꝛ ionathan innocen
tem voluit occidere. Unde et ſuꝑ hoc
iuramētū temerariū replicauit dicēs:
Hec faciat mihi deꝰ ⁊ hec addat: quia
morte morieris ionatha. Unde ⁊ in ta
li replicatione iuramēti iteꝝ peccauit.
Ad primū ī oppoſitū dicēdū ꝙ boni/
tas motiui nō iuſtificat factū malum ſe
quēs. Si em̄ aliq̄s motus pietate fu/
ret̄: vt det elemoſynā pauꝑi: nō excu/
ſat̄. Ad ſcđm dicēdū ꝙ ionathas co/
medendo mel nō peccauit. Tū qꝛ pre
ceptū patris nō audiuit: vt dicit̄ in tex
tu: Tū qꝛ poſitus in neceſſitate come/
dit. Ex labore em̄ p̄liȷ̄ ⁊ ieiunio ⁊ calo/ h
re ſolis ita erat fatigatus ꝙ oculi eiꝰ ⁊
aliȷ̄ ſenſus erāt nimis dep̄ſſi: ꝓpter qđ
dicit̄ ī textu ꝙ guſtato modico mellis
illuminati fuerūt eius oculi: qꝛ corde
cōfortato ⁊ reſumptis viribꝰ facies eiꝰ
fuit exhilarata: ⁊ viuacitas ſenſuū re/
diȷ̄t. Quod aūt inducit̄ de reſpōſo dei
ꝓpter ip̄m denegato: ⁊ de eiꝰ dep̄hen
ſione iudicio diuino: dicēdū ꝙ diuina
reſpōſa fiunt ex eis mera gratia: ⁊ po/
teſt ea ſubtrahere ꝓ ſua voluntate: et
ſic ſb̄traxit abſqȝ peccato ionathe. De
dep̄hēſione vero eius dicēdum ꝙ hoc
fuit factū diuina ordinatione ad decla
rationē ſue innocētie. ſciebāt em̄ multi
ip̄m comediſſe: q̄ tn̄ ignorabant eiꝰ ne/
ceſſitatē ⁊ iuramenti patris ſui ignorā
tiā: ⁊ ideo potuiſſent ꝯtra innocentem
ſcādaliȝari reputādo ip̄m trāſgreſſorē
⁊ ideo publice dep̄henſus fuit: vt corā
oībus ſe excuſando eiꝰ innocētia decla
raret̄: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ꝑ ppl'm ſicut inno/
cēs liberaret̄ reputādo eius mortē ne
phariā: vt ptȝ in textu. His dictis ad
expoſitionē lr̄e reuertamur: que ſatis
ptȝ ex dictis: paucis exceptis q̄ expo/
nent̄. Adiurauit autem ſaul. Re
ſiduū huius capituli ſic diuidit̄: quia Diuiſio
primo ponitur iurātis precipitatio. ſe
cundo ignorātis trāſgreſſio/ibi: Por/
ro ionathas. tertio facti inquiſitio/ibi:
Et dixit ſaul. quarto hiſtorie proſecu/
tio/ibi: Et ſaul. Circa primum dicitur:
Adiurauit autem ſaul populuȝ
dicens: precipitanter ⁊ temerarie: vt
dictum eſt. m ¶Maledictꝰ vir: id
eſt morti adiudicatus.

✱ Qui co/

a ſequere me. Tradidit eniȝ eos
dñs ī manꝰ iſrl'. Aſcēdit aūt io
nathas reptās manibꝰ ⁊ pedi/
b bꝰ: ⁊ armiger eiꝰ poſt eū. Itaqȝ
cū vidiſſent faciē ionathe: aliȷ̄
cadebāt ante ionathan: alios
armiger eiꝰ īterficiebat ſequēs
eū. Et facta ē plaga p̄ma quā
ꝑcuſſit ionathas ⁊ armiger eiꝰ/
q̄ſi viginti viroꝝ in media ꝑte
iugeri quā par boū ī die arare
c ꝯſueuit. Et factū ē miraculū ī
d caſtris ⁊ ꝑ agros: Sȝ ⁊ oīs po
pulꝰ ſtatiōis eoꝝ q̄ ierāt ad p̄/
dādū obſtupuit: ⁊ ꝯturbata ſūt
caſtra. Et accidit q̄ſi miraculū
e a deo. Et reſpexerūt ſpecula/
tores ſaul q̄ erat ī gabaa benia
min: ⁊ ecce multitudo ꝓſtrata:
⁊ huc illucqȝ diffugiēs. Et ait
ſaul pplo q̄ erat cū eo: Req̄re
te ⁊ videte q̄s abierit ex nob̄.
Cūqȝ req̄ſiſſēt/ reꝑtū ē n̄ adeē
ionathan ⁊ armigeꝝ eiꝰ. Et ait
f ſaul ad achiā: Applica arcaȝ
dñi. Erat em̄ ibi arca dei ī die
illa cū filiȷ̄s iſrl'. Cunqȝ loq̄ret̄
ſaul ad ſacerdotē: tumultꝰ ma
gnꝰ exortꝰ ē ī caſtris philiſtioꝝ:
creſcebatqȝ paulatī ⁊ clariꝰ re/
ſonabat. Et ait ſaul ad ſacer/
g h dotē: Cōtrahe manū tuā. Cō/
clamauit ergo ſaul: oīs ppl'ſ q̄
erat cū eo ⁊ venerūt vſqȝ ad lo
cū certamis. Et ecce v̄ſus fue
rat gladiꝰ vniuſcuiuſqȝ ad ꝓxi
mū ſuū: ⁊ cedeſ magna nimis.
i Sȝ ⁊ hebrei q̄ fuerāt cū phili/
ſtiȷ̄m heri ⁊ nudiuſtertiꝰ: aſcen
derātqȝ cū eis ī caſtris/ reuerſi
ſūt vt eēnt cū iſrl': ⁊ his q̄ erant
cū ſaul ⁊ ionatha. Oēs q̄ȝ iſra
elite q̄ ſe abſcōderāt in monte
ephrai: audiētes ꝙ fugiſſēt phi
liſtiȷ̄ȝ ſociauer̄t ſe cū ſuiſ ī p̄lio.
Et erant cū ſaul q̄ſi decē milia
viroꝝ. Et ſaluauit dñs deꝰ iſrl'
ī die illa. Pugna āt ꝑuenit vſ/
qȝ ad bethauē: ⁊ viri iſrl' ſocia/
k ti ſūt ſibi ī die illa. Adiurauit

a ¶ ſaul indixit ieiuniū: ne ſi comederēt: mora fieret vltioni inimicoꝝ.

āt ſaul pplȝ dicēs: Maledictꝰ k

a ¶ Porro ionathaſ. Columbe donū: hic eos ſignificat: qui acce/pta ſpūſſancti gratia: mundi parāt ſpernere illecebras. Non em̄ pōt contra allophilos ſpiritales. i. de/mones viriliter pugnare: qui mun/di dulcedinem neſcit declinare.
b ¶ Illumiati ſunt. Aug⁹. Nō ad videndū: quia ante videbat ſed ad diſcernendū: quia vetitum teti/gerat vnde confundebat̄. Quo fa/cto monet̄ omnis qui deo vult mi/litare: omnes voluptatū illecebras contemnere. Mel em̄ diſtillant la/bia meretricis: id eſt voluptas car/nalis delectationem parit: de qua myſtice putat̄ ionathan guſtaſſe ⁊ ſorte deprehenſus: vix p̄cibus po/puli liberatus eſt. vnde patet eum qui mundi voluptate ſuperat̄: ſan/ctoꝝ ſuffragijs ⁊ fraternis oratio/nibus indigere. c ¶ Populus peccaſſet domino comedens cum ſanguine. Peccaſſe dn̄o ⁊ comediſſe cum ſanguine dicunt̄: q꞉ mactatis victimis nō obtulerūt ad ſanctuariū ſacerdotibus iuxta legē adipem ⁊ ſanguinem: cum. ſ. ſan/ctuariuȝ ſecum haberent. Nō em̄ locus ſāctuarij ꝓcul erat: iubebat̄ in terram ſanguis fundi: eaꝝ. ſ. vi/ctimarū quas p̄parabant ad eſum ſuum. Cum vero ſanctuariū p̄ſens erat: ſup altare dn̄i fundebat̄. vn/de in Deute. xij. d. Sanguinē ho/ſtiaꝝ tuaꝝ fundes in altari: carni/
B bus auteȝ ip̄e veſceris. Hoc popu/lus mō nō fecit idō dr̄ dn̄o peccaſſe ⁊ cū ſanguīe comediſſe. d ¶ Oc/cidite ſuper iſtud ⁊ veſcimini ⁊c̄. Ut fluat ſanguis ad terrā: vel comedit cū ſanguine: quia ante ſa/crificium veſpertinū comederunt: quod poſt ſtragē vſus erat fieri an/te cibum. vel in hoc peccauerūt (vt placet quibuſdam) ꝙ ad oſtium ta/bernaculi victimas ſuas nō duxe/runt. e ¶ Et occiderunt. Occi/ſio animaliuȝ eſt baptiſma: in quo vetus homo morit̄. Ingens ſaxuȝ ſuper quod fiebat occiſio fides eſt: ſine qua nō morit̄ vetus hō. Ma/ctatio in terra: hereticoꝝ baptiſma cuius ſanguinem comedunt: quan/do abſq꞉ purificatione peccatoꝝ ſi/bi lotos aggregāt. Hec animalia de philiſteis capta: ſignificant: aut de hereticis reductos: aut de gen/tilitate cōuerſos: illos imperiti re/baptiçant. iſtos aliter quā eccleſia tradit baptiçant. Quos xp̄s velut ſaul in fide ſua quaſi ſuper ſaxum grande occidendos boues ⁊ oues: id eſt indifferētias hominū bapti/çari precepit. f ¶ Tunc pri/mū cepit edificare altare do/mino ⁊c̄. Quia obedienter et re/cte. Superius vero cum increpa/tus eſt a ſamuele nō dicit̄ edificaſ/ſe domino: quia inobedienter edi/ficauit. g ¶ Applicate huc vni/uerſos angulos populi: ⁊ ſci/tote ⁊ videte ꝑ quem accide/rit peccatum hoc hodie. Ui/uit dominus ſalua. ⁊c̄. Angu/los populi principes vocat: qui/bus hincinde populi tanq꞉ angu/lis parietes adherebant.

C Hec faciat mihi

vir qui comederit panē vſq꞉ ad veſperam: a
donec vlciſcar de inimicis meis. Et nō mā/
ducauit vniuerſus populus panē. Omniſq꞉
terre vulgus venit in ſaltū/ in q̊ erat mel ſup b
faciē agri. Ingreſſus eſt itaq꞉ ppl̄s ſaltū: ⁊
apparuit fluēs mel: nulluſq꞉ applicuit ma/
nū ad os ſuū. Timebat ei ppl̄s iuramētū.
a Porro ionathas nō audierat cum adiura c
ret pater eius ppl̄m. Extēditq꞉ ſummitatē
virge quā habebat in manu: et intinxit in
fauū mellis: ⁊ ꝯuertit manū ſuā ad os ſuū.
a ¶ nimio calore ⁊ p̄lio ⁊ ieiunio prius reuerberati.
Et illumiāti ſunt oculi eius. Reſpōdēſq꞉
vnus de ppl̄o ait: Iureiurando cōſtrinxit
pater tuus populū/ dicens: Maledictus
vir qui comederit panem hodie. Defece/
rat em̄ populus. Dixitq꞉ ionathas: Tur/ d
bauit pater meus terram: Uidiſtis ipſi q꞉
b illuminati ſunt oculi mei: eo ꝙ guſtauerim
paulului d̄ melle iſto: q̄tomagis ſi come/
diſſet populus de preda inimicoꝝ ſuorum
quam repperit: Nonne maior facta fuiſſet
plaga in philiſtijm: Percuſſerunt ergo in
¶ al's abialō.
die illa philiſteos a machmis vſq꞉ i hailō.
Defatigatus eſt autē ppl̄s nimis: ⁊ verſus
ad predam: tulit oues et boues et vitulos:
⁊ mactauerūt in terra: comeditq꞉ populus e f
cum ſanguine. Nunciauerūt aūt ſauli dicē
a ¶ Quia occiſis pecudibus nondū bene expurgatis a ſanguine carnibus coxerunt ⁊ comederunt.
c tes: ꝙ ppl̄s peccaſſet dn̄o/ cōmedens cum
ſanguine. Qui ait: ꝑuaricati eſtis. Uolui/ g
te ad me iā nūc ſaxū grande. Et dixit ſaul:
Diſpgimini in vulgus ⁊ dicite eis: vt ad/
ducat ad me vnuſquiſq꞉ bouē ſuū ⁊ arietē:
d ⁊ occidite ſup iſtud ⁊ veſcimini: ⁊ non pec/ h
cabitis dn̄o comedētes cū ſanguine. Ad/
duxit ita omnis ppl̄us vnuſq̄ſq꞉ bouem in
e manu ſua vſq꞉ ad noctem: ⁊ occiderūt ibi.
¶ ꝓ pctō ppl̄i interueniret.
f Edificauit aūt ſaul altare dn̄o. Tūc primū i k
cepit edificare altare domio. Et dixit ſaul: l
Irruam⁹ ſup philiſteos nocte: ⁊ vaſtem⁹
eos vſq꞉ dū illuceſcat mane: nec relinq̄m⁹
ex eis virū. Dixitq꞉ ppl̄s: Om̄ne qd̄ bonū
videt̄ i ocul̄ tuis fac. Et ait ſacerdos: Ac/
cedam⁹ huc ad deū. †Et ꝯſuluit ſaul dn̄m/
dicēs: Nū pſeq̄r philiſtijm: Si tradaſ eos
i man⁹ iſrl̄. Et nō rn̄dit ei in die illa. Dixit
g q꞉ ſaul: Applicate huc vniuerſoſ angulos m
ppl̄i: ⁊ ſcitote ⁊ videte ꝑ quē acciderit pctm̄ n
hoc hodie† Uiuit dn̄s ſaluator iſrael: quia o
ſi ꝑ ionathā filiū meum factū eſt: abſq꞉ re/
tractatione moriet̄. Ad qd̄ nullus cōtra/
dixit ei de om̄i ppl̄o. Et ait ad vniuerſum
iſrl̄: Sepamini vos in partem vnam: ⁊ ego
cum ionatha filio meo ero in parte altera.
Rn̄ditq꞉ ppl̄us ad ſaul: Quod bonum

a ¶ Qui come. panē. i. quecūq꞉ cibum. vn̄ nec iona/thas paneȝ comedit ſed mel. b ¶ Uenit in ſaltum ⁊c̄. Apes em̄ mellificabāt in ar/borib⁹ in tāta copia ꝙ mel in/de manabat ad terrā: ⁊ ꝓpt̄ talē copiā terra ꝓmiſſiōis dr̄ manās lacte ⁊ melle in pluri/bus loc̄. c ¶ Porro iona. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ ignorātis trāſgreſſio. ptȝ lr̄a ex ſupradi/ctis vſq꞉ ibi: d ¶ Turbauit pr̄ me⁹ ter. i. hoīes t̄re ſue q̄ ꝓpt̄ iuramētū ſuū erāt fatiga/ti ex ieiunio ⁊ labore: nec po/terāt inimicos pſeq̄. vn̄ dr̄ h̄: Defatiga. ē āt ppl̄s. Cetera patēt vſq꞉ ibi: e ¶ Macta/uerūt ⁊c̄. ⁊ ſic peccauit facie/do ꝯ mādatū legis. hec tm̄ lr̄a diūſimode exponit̄. Uno mō ſic: Mactauer̄t i t̄ra. i. in q̄libet loco vbi erat cōmodius eis īdifferēter: cū tm̄ ꝑus debe/rēt adducere an̄ ſāctuariū qd̄ erat ibi pn̄s: vt. ſ. dictum eſt. f ¶ Comeditq꞉ po. cū ſan/guine. i. an̄q꞉ ſanguis aſpge/ret̄ ad honorē diuinuȝ. Alio mō: Mactauer̄t in ter. nō ſup lapidē vl̄ locū talit̄ eleua/tū ꝙ poſſet bn̄ ſāguis exp̄mi d̄ carnib⁹ ⁊ effluere: ⁊ ſic come/der̄t cū ſāguīe. i. carnes n̄ ſuf/ficiēter depuratas a ſanguīe. Tertio mō exponit̄: q꞉ an̄q꞉ comederēt d̄ p̄da hoſtiū debe/bāt deo ꝑus facere ſacrificiū: qd̄ tūc nō fuit factū: ⁊ oīa iſta ꝓceſſerūt ex h̄ ꝙ ppl̄s erat ni/mis famelic⁹ ⁊ feſtīabat come/dere: ꝓpt̄ qd̄ iuramentū ſaul̄ fuit ppl̄o peccandi occaſio: vt ſupra dictū ē. g ¶ Uoluite ad me ⁊c̄. vt ibi īterficerent̄ aīalia ſm̄ morē paternū: ⁊ ſā/guis bn̄ exp̄meret̄. h ¶ Et nō pec. dn̄o. ſic̄ an̄ feciſtis. i ¶ Edificauit aūt ⁊c̄. Ad agēdū gr̄as de victoria ꝯceſ/ſa. k ¶ Tūc primum ⁊c̄. lȝ em̄ ꝑus obtuliſſet ſacrificiū vt dictū ē ca. p̄ce. h̄ tm̄ fecit ſu/per altare ꝑus edificatum ab alio: vl̄ q꞉ illud ſacrificiū deo nō placuit vt dictū fuit ibidē. Dicunt tm̄ aliq̄ ꝙ iſtud altare qd̄ h̄ dr̄ edificatū a ſaule non fuit aliud q̄ lapis magn⁹: d̄ q̄ dictū ē vbi mactabant̄ aīalia ⁊ exp̄mebat̄ ſanguis ⁊ ibideȝ adipes eorum cremebantur. l ¶ Et dixit ſaul. Hic ꝯn̄r ponit̄ facti inq̄ſitio: cuius inq̄/ſitionis p̄mittit̄ ratio que fuit eo ꝙ dn̄s nō rn̄dit ſauli. ⁊ pa/tet lr̄a vſq꞉ ibi: m ¶ Appli/cate huc ⁊c̄. i. totum populū ab extremitatibus caſtrorum. n ¶ Et videte ⁊c̄. Eſtima/bat em̄ ſaul ꝙ deus nō nega/ret rn̄ſum abſq꞉ pctō alicuius de ppl̄o: qd̄ tm̄ nō oportet: vt p̄dictū eſt. o ¶ Uiuit dn̄s ſalua. ⁊c̄. Modus eſt iuran/di ac ſi dicat̄: ꝑ deū qui ſemꝑ viuit. Cetera patent vſq꞉ ibi:

†1.28.a.
† 22. q. 2. §. ſi ſaul

 Si i me

a ¶ Hec fa. mihi de⁹. Iuramētū
hebreoꝝ qđ ꝓ cōtrariū intelligit̄: q̄
t5.q.7.§.fi. ſi diceret malū qđ tibi debet̄: mihi
imputet̄: ſi te nō īterfecero.
t26.q.2.§.2 b ¶ Qui fecit ſalu. ⁊c̄. Mul-
tū ꝓſunt trāſacta bona. niſi em̄ io-
nathā p̄terita bōa iuuiſſent īminē-
tia mala nō euaſiſſet. Nō ei īiuſt⁹
de⁹: vt obliuiſcat̄ bonoꝝ.

Et dixit ſa. ⁊c̄. Ca. XV
c ¶ Boue ⁊ oue ⁊c̄. Iō
iubet dn̄s demoliri iumenta ama
lech: vt nec ī iumēt' ei⁹ memoria fi
at. Dn̄s em̄ dixerat ſe deletuꝝ me
moriā amalech ꝺ ſub celo: ⁊ q2 ei⁹
tIoſ.7.c. memoria penitus deleta non fuit:
Saul ꝓ inobediētiā peccauit. De
amalech ꝟo in deuteronomio dici
tur: q2 extremos ppl'i dei q̄ laſſi reſi
tI.22.c debāt cecidit. Laſſos vero expo-
nunt hebrei īmūdos. ſm legem ex
tra caſtra manentes. Quoꝝ (ſicut
tradūt) circūciſionē amputauerūt:
⁊ ad ſubſannationē dei in celū ꝓie
cerūt. d ¶ Dixit ſaul cineo. Ci
neus ipſe ē ietro cognat⁹ moyſi de
quo erāt cinei: q̄ habitabāt cū ama
lech.

Ni. de ly.

✱ a ¶ Si i me aut i iona. ⁊c̄.
vſq3 ibi incluſiue. b ¶ Da ſan-
ctitatē. nō ē in hebreo nec de tex-
tu. c ¶ Et capt⁹. a'ls dep̄hēſus
eſt ionathas. ꝑ ſortez q̄ cecidit ſuꝑ
eū ex cauſa ſupradicta. d ¶ Et in
dicauit ei iona. cauſas ſue cōme
ſtionis ſupradictas. e ¶ Et ait:
guſtās guſtaui. ſ. modicū in trā-
ſitu. f ¶ Et ecce ego mo. abſq3
cauſa rōnabili: ⁊ iō liberauit eū po
pulus: vt ptz in lr̄a. g ¶ Et ſaul
cōfirmato regno ⁊c̄. hic vltimo
ponit̄ hiſtorie ꝓſecutio ⁊ ptz lr̄a vſ
q3 ibi: h ¶ Et quocūq3 ⁊c̄. In
hebreo habet̄: Et q̄cunq3 ſe verte-
bat impie agebat vel impi⁹ fiebat:
⁊ lr̄a īmediate ſequēs cōcordat cū
tS.9.a. ꝺ2: i ¶ Cōgregatoq3 ⁊c̄. ꝺ qua
1.Pa.8.c. ꝑcuſſiōe agit̄: ca. le. in qua plurib⁹
modis incurrit offenſam dn̄i: vt vi
debit̄. k ¶ Fuerūt aūt fi. ſaul
iona. ⁊c̄. hic nō noīat̄ iſboſeth nō
ꝓpter defectū etatis: q2 iam habe-
bat. xx. annos et vltra: cū in morte
ſaulis fuerit annoꝝ. xl. vt habet̄. ij.
Reg. ij. ca. ſed ꝓpter defectū ma-
gnanimitat': q2 fuit puſillanimis ⁊
ineptus ad p̄liū: ꝓpter qđ in bello
vbi mortu⁹ fuit ſaul nō fuit cū aliȷ̇s
fratribus ſuis. l ¶ Patruelis
ſaul. i. cognat⁹ german⁹: q2 ſaul ⁊
abner fuerūt nati de duob⁹ fratri-
bus: vt habet̄. j. Paral. viij. ca.
tExo.17.c. m ¶ Fili⁹ abiel. ſ. cis vt hr̄. ſ̄. ix.
1.q.4.c. ec- ca. Erat aūt bellum potēs: q2 phili
cleſia. §. 1. ſtei erāt potētes: ⁊ ſaul ꝑtē ſuā con
24.q.3.§.1. tra eos fortificabat q̄tū poterat. iō
ſubdit̄: Naz quēcūq3 viderat ſaul
virū fortē ⁊c̄. ¶ In ca. xiiij.
vbi dicit̄ in poſtilla. Et quocūq3 ſe
vertebat ſuperabat: in hebreo ha-
bet̄. Quocūq3 ſe vertebat inique
agebat vel impie fiebat.

Additio. Immo dictio he
braica in hoc lo
co equiuoca eſt: vno modo ſignifi-
cat idez qđ vincebat vel ſuꝑabat:
alio mō cōmuniori ſignificat idem
qđ īpie

videt̄ in oculis tuis fac. Et dixit ſaul
ad dn̄m deū iſrl'. Dn̄e de⁹ iſrl' da indi
ciū: q̄d ē qđ nō rn̄deris ſeruo tuo ho-
die? Si i me aut in ionatha filio meo a
hec iniq̄tas ē: da oſ̄ſionē. Aut ſi hec
ē iniq̄tas i pp'lo tuo da ſctitatē. Et de b
p̄hēſus ē ionathas ⁊ ſaul: ppl's aūt ex
iuit. Et ait ſaul: Mittite ſortē iter me
⁊ iter ionathā filiū meū. Et capt⁹ ē io- c
nathas. Dixit āt ſaul ad ionathā: In
dica mihi q̄d feceris. Et idicauit ei io- d
nathas, ⁊ ait: Guſtās guſtaui i ſūmi- e
tate vge: q̄ erat i manu mea paululū
a mell'. Et ecce ego morior. Et ait ſaul f
Hec faciat mihi de⁹, ⁊ hec addat: q2
morte morieris ionatha. Dixitq3 ppl's
b ad ſaul: Ergo ne ionathas morieť: q̄
fecit ſalutē hāc magnā i iſrl'? Hoc ne-
fas eſt. Viuit dn̄s: ſi ceciderit capill⁹
de capite ei⁹ i terrā: q2 cū deo opat⁹ ē
hodie. Liberauit ꝰ ppl's ionathan: vt
n̄ moreret̄. Receſſitq3 ſaul: nec ꝑſecu
t⁹ ē philiſtijm. Porro philiſtijm abie
rūt i loca ſua. Et ſaul ꝯfirmato regno g
ſuꝑ iſrl': pugnabat ꝑ circūitū aduerſū
oēs inimicos ei⁹: ꝯ moab ⁊ filios am
mō, ⁊ edom, ⁊ reges ſoba, ⁊ philiſteos,
⁊ q̄cūq3 ſe verterat: ſuꝑabat. Cōgre- h i
gatoq3 exercitu percuſſit amalech: et
eruit iſrl' de manu vaſtatoꝝ ei⁹. Fue- k
rūt āt filij ſaul, ionathas, ⁊ ieſui, ⁊ mel
chiſua: noīa duaꝝ filiaꝝ eius: nomē
p̄mogenite, merob ⁊ nomē minoris mi
chol. Et nomē vxoris ſaul achinoem
filia achimaas. Et nomē p̄ncipis mi-
litie ei⁹ abner, fili⁹ ner patruelis ſaul: l
Porro cis fuerat pat̄ ſaul: ⁊ ner pat̄
abner, fili⁹ abiel. Erat āt bellū potēs m
adūſū philiſteos: oīb⁹ dieb⁹ ſaul. Nā
quēcūq3 viderat ſaul viꝝ fortē ⁊ aptū
ad p̄liū: ſociabat eū ſibi.

Et dixit ſamuel Ca. XV n
ad ſaul. Me miſit dn̄s: o
vt vngerē te i regē ſuꝑ po
pulū ei⁹ iſrl'. Nunc ꝰ audi vocē dn̄i. p
Hec dic̄ dn̄s exercituū. Recēſui q̄cū q
q3 fec̄ amalech iſrl'i: quō reſtitit ei i via
cū aſcēderet ꝺ egypto. Nūc ꝰ vade ⁊
ꝑcute amalech: ⁊ demolire vniuerſa
ei⁹ n̄ ꝑcas ei: ⁊ n̄ ꝯcupiſcas ex reb⁹ ip̄i⁹
aliq̄d: ſ; īt fice a viro vſq3 ad mulierē ⁊
c puulū atq3 lactātē: bouē ⁊ ouē: came
lū ⁊ aſinū. Precepit itaq3 ſaul pp'lo:
⁊ recēſuit eos q̄ſi agnos ducēta milia
peditū: ⁊ decē milia viroꝝ iuda. Cū-
q3 vēiſſet ſaul vſq3 ad citatē amalech
d tetēdit iſidias i torrēte. Dixitq3 ſaul r

qđ īpie agebat: Vn̄ trāſlatio nr̄a ha B
bet veritatē iuxta p̄imā ſignificatio
nē q̄ cōcordat cū lr̄a p̄cedēti: vbi di-
cit: ⁊ pugnabat in circūitu aduerſus
oēs inimicos ei⁹ ꝯtra moab ⁊ filios
āmon ⁊ edō ⁊ reges ſaba ⁊ philiſte
os. Etiā cōſtat ꝙ ī his p̄lijs nō im-
ponit̄ ſibi pctm̄ in lr̄a: ſ; ſolū victo-
ria. Similiter cōcordat cū lr̄a ſequē
ti. cū dicit̄: Et eruit iſrl' de manu va-
ſtatoꝝ ei⁹: qđ ſolū ſonat triūphū de
inimicis ⁊ nō pctm̄. ſcđa vero ſigni-
ficatio cōmunior cōcordat cū ꝓceſſu
ip̄ius ſaul poſtq3 regnauit: Unde
vtroq3 mō lr̄a hebraica de ip̄o ſaule
verificat̄ ⁊c̄.

Ca. XV
Et dixit ſamu. Hic ꝯn̄r
ponit̄ tertia trāſgreſſio ſau Diuiſio
lis: q̄ ꝓceſſit ex cupiditate
⁊ ſuꝑbia eo ꝙ ex victoria habita de
amalech cōcupiuit p̄dā: ⁊ arcū triū-
phalē erexit ad ſui iactātiā. Igit̄ cir
ca hoc deſcribit̄ mandati diuini ſibi
facti denunciatio. ſcđo ip̄ius tranſ-
greſſio, ibi: Et app̄hendit. Circa pri
mū dicit̄: o ¶ Me miſit do. ⁊c̄.
q. d. ſamuel ex hoc debes eſſe ſollici-
tus obedire deo. p ¶ Nūc ꝰ au-
di vo. dn̄i. q. d. prius tranſgreſſus
es offerēdo in ꝑſona ꝓpria qđ tibi
nō licebat. vt dictū fuit: ca. xiij. ⁊ te-
merarie iurādo: vt dictū fuit ca. xiiij.
Sed nūc aduerte: vt obedias i nul-
lo trāſgrediendo. q ¶ Recēſui q̄
cūq3 ⁊c̄. q2 primo filios iſrl' impu-
gnauit in deſerto: vt hr̄ Exo. xvij. ⁊
iō demeruit deleri ab hoībus vſq3
ad aīalia: et a maiori vſq3 ad mini- B
mū. Dicit aūt hic Rab. Sa. ꝙ dn̄s
p̄cepit hic aīalia interfici: eo ꝙ inter
amalechitas erant multi ſortilegi ſe
trāſformātes in ſimilitudinē beſtia-
rum: ſed hoc fictitiū videt̄. ideo pri
mū eſt magis tenendū: maxime cū
filiis interfectio alibi facta ſit: vt ptz
Iudi. xx. de ciuitate gabaa in dete-
ſtationē criminis ꝑpetrati in vxore
leuite. Cetera patēt vſq3 ibi:
r ¶ Dixitq3 ſaul ci. i. illis q̄ deſcē-
derāt ꝺ ietro: ⁊ venerāt cū filiȷ̇s iſrl':
vt dictū fuit Exo. xviij. et Nu. x. et
✱ Iudi. j.

Moraliter. n ¶ Et dixit ſamu Moral
el ⁊c̄. Per ſamuelē q̄ poſtulatus a
dn̄o interp̄tat̄ cōuenient̄er ieſus xp̄s
ſignificat̄ quē a dn̄o poſtulauerūt i-
ſtanter p̄triarche ⁊ ꝓphe. Eſa. xvj. a
Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre: de
petra deſerti ad montē filie ſion. Et
cōſilis poſtulatio in multis locis po
nit̄ in veteri teſtamēto. Per ſaulez
vero regnare volentē pōt intelligi
q̄cūq3 querit vel acceptat ptātē tpa-
lem ⁊ ſp̄ūalē: ⁊ talis debet p̄mo de
regimine ſui cogitare qđ cōſiſtit in
h ꝙ ſenſualitas redigit̄ ſub rōnis
poteſtate: ꝓpter qđ ſibi ꝺ2 a chriſto
qui ꝑ ſaulē ſignificat̄: vade ⁊ ꝑcute
amalech q̄ bruta gens interp̄tat̄: ꝓ-
pter quod ꝑ amalech ſenſualitas ꝑ
quā hō ꝯuenit cū brutis deſignat̄:
⁊ ſic debet domari qđ obediat rōni
S; ī hac victoria duplex pōt eē de-
fect⁹. Un⁹ ē ſi nimis parcat̄ carni ſb
p̄textu ſeruitutis dei. ſ. vt ſit fortior
ad ſeruiendū ei: ⁊ h ſignificat̄ ꝑ h ꝙ
ſaul pepcit meliorib⁹ aīalib⁹ ſb p̄te-
xtu oblatiōis deo fiēde ex eis. cū ꝺ2
✱ Ei per

G lech. Cōſanguinei eñ erāt ⁊ ī
A terra ei⁹ hereditatē habebāt.
Miſcdiam fecit cine⁹ cū filijs
iſrl'. q2 fouit moyſen in t̄ra ma
diā ⁊ ↄſiliū dedit ei q̄liť gub/
naret multitudinem populi.
a ¶ Penitet me ⁊c̄. Greg.
Hac icrepatiōe ſupbia regis
abijcit q̄ð ad correctionē ſuā
cōuertere pōt q̄ſq̄ plat⁹. Cum
ſaul ſe puulū in ocul' ſuis eſti/
maret: caput in tribubus iſrl'
fact⁹ ē. Quaſi cū te puulū con
ſpiceres: ego te p̄ ceteris ma/
gnū feci. Quia v̄o te magnū
ↄſpicis: a me puul⁹ eſtimar̄.
Q̄ð ↄ̄ dauid cū regni ſui po/
tentiā coram arca dñi ſaltādo
D. deſpiceret / dixit: Ludā ⁊ vili/
orſiā pluſq̄ factus ſum: ⁊ ero
humil' in ocul' meis. Si ḡ ſan
cti etiā cū fortia agūt de ſemet
ipis vilia ſentiūt quid dicturi
ſunt: q̄ ſine opib⁹ v̄tut' ītume
ſcūt. Quelibet aūt opa nulla
ſunt: niſi humilitate cōdiant̄.
Mirāda actio cū elatiōe non
eleuat: ſed ḡuat. Qui eñ ſine
hūilitate v̄tutes cōgregat: in
ventū puluerē portat. vñ duz
aliq̄d ferre cernit̄: deteri⁹ exce
cat̄. Nō ḡ aſpiciam⁹ q̄b⁹ iā ſu/
periores: ſʒ q̄b⁹ adhuc ſumus
inferiores: vt ad maiora ſp ex
hūilitate aſcēdam⁹. b ¶ Nō
ne cuʒ puulus ⁊c̄. Greg⁹.
Paruul' eſt in ocul' ſuis. q̄ dū
ſe ↄſiderat: ipare alienis me/
rit' pēſat. Nā grandē ſe ↄſpi
B cit: q̄ ſup aliena merita ſe extē
dit. Saul āt in bono q̄ð cepat
nō pmāſit: q2 faſtu ptātis intu
muit. Dauid v̄o ſp de ſe hu/
milia ſentiēs: ⁊ eidē ſaul ſe cō/
paratiōe poſtponēs: poſtq̄ ſe
riēdi locū repperit pepcit ⁊ ſe
uicti aduerſario ſe hūiliter p/
C ſtrauit / dicēs: Quē pſeq̄r' rex
iſrl': quē pſeq̄r'? Canē mortuū
⁊ pulicē viuū. Jā tñ in regem
vnctus fuerat: iā didicerat q̄
ſaule reprobato ſeruabat̄ ad
regni gubernacula. Diſcāt ḡ
quō hūiliari ꝓximis debēt: q̄
adhuc in q̄ loco habeant̄ apð
deū neſciūt: ſi electi ſe ill' humi
liāt q̄b⁹ ſe iā an̄poſitos ſciūt: h̄
aūt ꝓpriū ē electorꝝ: de ſe ſen/
a tire īfra q̄ſ ſunt. vñ: Si nō hu
milit̄ ſentiebā: ſʒ e. ⁊c̄. Et ali/
bi: Si q̄s puul⁹ ē vēiat ad me
⁊c̄. Qui eñ hūilē ſe nō ſentit:
ſapiām dei non apprehendit.
Paruul⁹. Paruuluʒ ſe ſaul
pri⁹ vidit: ſʒ elat⁹ potētia iā ſe
puulū nō videbat: ceterorꝝ cō/
paratiōe ſe p̄ferēs: q2 pl⁹ pote
rat: magnū ſe p̄ oīb⁹ eſtiābat.
Sʒ cū apð ſe puul⁹: apð deū
magn⁹. Cū apud ſe magnus:
a apud deū puul⁹ fuit. vñ: Du/
cem te ↄſtituerūt noli extolli:
ſed eſto quaſi vnus ex illis.

Ni. de ly. G Melior
Judi. j. a ¶ Et apph̄ē/
dit ⁊c̄. Hic ↄñr pōit̄ mādati
trāſgreſſio / cū dr̄: Et apph̄ē/
dit ⁊c̄.

cineo: Abite recedite atq̄ diſcedite ab
amalech: ne forte iuoluā te cū eo. Tu
eñ feciſti miſcdiaʒ cū oīb⁹ filijs iſrl': cū
aſcēderet de egypto. Et receſſit cine⁹
de medio amalech. Percuſſitq̄ ſaul
a ¶ gēs bruta: ppl's lābēs. b ¶ dolēs: pturiens:
ſtolid⁹ aut a p̄ncipio. c ¶ mur⁹ robuſt⁹ ↄtinēs: di/
rect⁹ āguſtia: acerbitas aut ↄtinentia.
amalech ab euila: donec venit ſur: q̄ ē
a ¶ dom⁹ vel tectū ſeu feſtiue ſolennis.
e regiōe egypti: ⁊ apph̄ēdit agag regē a
amalech viuū. Oē āt vulg⁹ iterfecit ī
a ¶ ad gl'iaʒ triūphi ſui demōſtrandā.
ore gladij. Et pepcit ſaul ⁊ ppl's agag †
⁊ optis gregib⁹ ouiū ⁊ armētorꝝ: ⁊ ve/
ſtib⁹ ⁊ arietib⁹: ⁊ vniuerſis q̄ pulchra
erāt: nec voluerūt diſpdere ea. Quicq̄d
v̄o vile fuit ⁊ reprobū: h̄ demoliti ſūt.
Factū ē āt v̄bū dñi ad ſamuel / dicēs: b
a † Penitet me q̄ ↄſtitueri ſaul regē: q2
dereliq̄t me: ⁊ v̄ba mea ope n̄ ipleuit.
Cōtriſtatuſq̄ ē ſamuel: ⁊ clamauit ad c d
dñm tota nocte. Cūq̄ d̄ nocte ſurrexiſ
ſet ſamuel vt iret ad ſaul mãe nūciatū e
eſt ſamueli eo q̄ vēiſſet ſaul ī carmelū
a ¶ arcū vbi deſcriberet triūphū gl'ie ſue.
⁊ erexiſſet ſibi fornicē triūphalē: ⁊ reū f
ſus trāſiſſet: deſcēdiſſetq̄ in galgala.
Uenit ḡ ſamuel ad ſaul: ⁊ ſaul offere/
bat holocauſtū dño d̄ initijs p̄dar̄ q̄
attulerat de amalech. Et cū vēiſſet ſa/
muel ad ſaul / ⁊ dixit ei ſaul: Bñdict⁹
tu dño: ipleui v̄bū dñi. Dixitq̄ ſamu g h
el: Et q̄ ē hec vox gregū q̄ reſonat in
aurib⁹ meiſ: ⁊ armētorꝝ quā ego audio?
Et ait ſaul: De amalech adduxerūt ea.
Pepcit eñ ppl's meliorib⁹ ouib⁹ ⁊ ar/
mēt': vt imolarent̄ dño deo tuo: reliq̄
vero occidim⁹. Ait āt ſamuel ad ſaul:
Sine me: ⁊ idicabo tibi q̄ locutus ſit i k
ad me dñs nocte. Dixitq̄ ei: Loq̄re.
b Et ait ſamuel: Nōne cū puulus eſſes l
in ocul' tuis: caput in tribub⁹ iſrl' fact⁹
es? Unxitq̄ te dñs in regē ſup iſrl': et
miſit te dñs in viā / ⁊ ait: Uade et in/ m
terfice peccatores amalech: et pugna/
bis cōtra eos vſq̄ ad internitionē eo/
rū. Quare ergo non audiſti vocē do/
mini / ſed verſus ad predā es: ⁊ feciſti
malū in oculis domini? Et ait ſaul ad n
a ¶ ſupbe rñdit: malū malo adiecit: q2 culpā defen
dere ſtuduit: hec p̄ hoc accumulauit.
ſamuelē: Jmmo audiui vocē domini: o
⁊ ambulaui in via p̄ quā miſit me do/
minus: et adduxi agag regem ama/ p
lech: et amalech interfeci. Tulit autē q
populus de preda oues ⁊ boues: pri/
mitias eorū que ceſa ſunt: vt imolent r
domino deo ſuo in galgaliſ. Et ait ſa/

dit ⁊c̄. ⁊ in hoc trāſgreſſus fuit mandatū C
dñi in q̄ fuerat ſibi p̄ceptū q̄ totū pplm ex
terminaret. ⁊ iō h̄ potiſſime intelligebat̄
de capite ppli. Sʒ ſaul cupiditate ductus
ſperabat hr̄e de eo magnā redēptionē vl'
p̄ eū occulti theſauri reuelationē: ⁊ eadeʒ
cupiditate reſeruauit meliora de p̄da: vt
ptʒ in lr̄a. b ¶ Factū eſt āt ⁊c̄. Supe/
rius deſcripta ē ipius ſaul trāſgreſſio: hic
ↄñr deſcribit̄ ei⁹ diffinitiua reprobatio: q̄ Diuiſio
p̄mo ſamueli reuelat̄. ſcðo ſauli denūcia/
tur / ibi: Dixitq̄ ſamuel. Circa p̄mū dicit̄:
Factū ē v̄bū dñi ad ſa. di. Penitet
me q̄ ↄſti. ſaul re. ⁊c̄. Pnīa cū mutabi
litatē iportet nō pōt eſſe in deo: dr̄ tñ pe/
nitere eo q̄ ad modū penitēt' ſe hʒ q̄ñ de
ſtruit q̄ð fecerat. ⁊ ſic ē in ꝓpoſito: q2 ſau/
lē abijcere decreuerat quē p̄us ſblimaue/
rat. iſta tñ mutabilitas ſolū ē in creatur':
q2 de⁹ volūtate imutabili facit mutabilia.
c ¶ Cōtriſtatuſq̄ ē ſamuel. ꝓpt̄ pec
catū ſaul'. d ¶ Et clamauit ⁊c̄. ad ipm
placādū ſi poſſet: q2 adhuc forſitā ignora/
bat vtꝝ eſſet dei diffinitio vl' ſolū cōmina
tio: ſʒ poſtea bñ ſciuit: vt ex ſeq̄ntib⁹ pate †Gen. 6. b
bit. e ¶ Nūciatū eſt ⁊c̄. montē valde
altū. f ¶ Et erexiſſet ⁊c̄. i. arcū triūpha
lē de palmis ⁊ oliuis factū in ſignū victo
rie habite ad ſui iactantiā: q2 illā victoriā
ſoli deo debebat attribuere. vñ ⁊ poſtea
ſubdit̄ ad ſui iactātiam: g ¶ Jmpleui
verbū do. q̄ð tūc erat falſum: ⁊ ex iſt' ag
grauabat̄ ſaul' pctm̄. h ¶ Dixitq̄ ſa. h̄
ↄñr dñi ſnīa ſauli denūciat̄: ⁊ p̄mo ponit̄ Diuiſio
iſta denūciatio. ſcðo ſaul' obſtinatio / ibi:
Et ait ſaul. Denūciatio āt diuīe ſnīe p̄ ſa/
muelē ponit̄ modeſte ⁊ ordiate: q2 primo
ponit̄ ſimplex rep̄henſio / cū dr̄: Dixitq̄
ſamuel ⁊c̄. q. d. nō feciſti v̄bū dñi: q2 p̄/
cepat oīa occidi. ſcðo ſbdit̄ ſaul' ſupba re/
ſpōſio in h̄ q̄ pctm̄ ſuū hūilit̄ nō recogno
uit: ſʒ mag' inepte ſe excuſauit: ponēs ſup
pplm q̄ð p̄ncipalit̄ fuerat factū p̄ ipm: vt
ptʒ ex p̄dict' ⁊ ptʒ lr̄a. tertio ſamuel ꝓceſ/
ſit ad denūciationē diuīe ſnīe ↄ̄ eū / dicēſ: D
i ¶ Sine me: Jd ē audi me loquentem.
k ¶ Et iaicabo ti. dñi ſnīaʒ. l ¶ Nō/
ne ⁊c̄. q. d. ſic̄ p̄ hūilitatē meruiſti ad re/
gnū exaltari: ita p̄ ſupbiā ⁊ ↄtēptū v̄bi di
uini meruiſti deijci. Qr āt ↄtempſerit dei
mādatū oñdit dicēs: m ¶ Miſit te ⁊c̄.
⁊ ptʒ lr̄a. n ¶ Et ait ſaul. h̄ ↄñr deſcri/ Diuiſio
bit̄ ipi⁹ ſaul' obſtiatio. ⁊ ſcðo pnīe ſimula/
tio / ibi: Dixitq̄ ſaul. Saul' obſtinatio ap/
paret: q2 cū p̄dicta excuſatiōe ſua addidit
pctī ſui defenſionē / dicens: o ¶ Jmmo
au. vo. do. verūtñ in ſua defenſiōe ↄ̄di/
cit ſibi: ſic̄ freq̄nt̄ ↄtīgit mal' hoīb⁹ / dicēs:
p ¶ Et addu. agag. de q̄ fuerat ſibi p̄/
ceptū vt īterficeret eū: ſʒ cupiditate duct⁹
reſeruauit eū viuū: vt dictū ē. ſ. q ¶ Tu
lit āt ⁊c̄. q. d. nō ego: cū tñ eſſet p̄ncipal'
in h̄ facto. r ¶ Ut imolēt do. q. d. nō
debes hoc rep̄hendere: quia cedit ad ho/
norē diuinū: q̄ð excludit ſamuel dicens:
Nunq̄d vult
* † ¶ Et pepcit ſaul ⁊c̄. ⁊ idē ſignifi/ Moraliter
cat̄ p̄ h̄ q̄ dimiſit viuū regē agag piguiſſi
mū. Ali⁹ āt defect⁹ ē q̄ñ ex vitiorꝝ carnaliū
victoria iſurgit ſupbia q̄ aliq̄n ē mag' dei
offenſiua. Bern. ſup Miſſus ē. Expedit
mag' v̄ginē nō eſſe q̄ʒ de v̄ginitate inſo/
leſcere. Ex h̄ ſignificat̄ p̄ h̄ q̄ ſaul erexit ſi/
bi fornicē triūphalē ad ſue victorie oſtēta
tionē: ⁊ q̄m p̄ humilitatē fuerat electus in
regē ſicut dicit̄ in textu. l ¶ Nōne cuʒ
paruulus eſſes ī oculis tuis: ca. ⁊c̄.
Jta p̄ ſupbiam fuit eiectus: ſicut dicit̄. ſ.

 * Pro eo

G a ¶ Melioꝛ ē em̄ ⁊c̄. Quia ꝑ victimas aliena caro: ꝑ obe/
E dictiā vero volūtas ꝓpꝛia mactaẗ. Tāto ḡ q̄ſq; deū citi⁹ pla/
cat: quāto repꝛeſſa arbitrij ſui ſuꝑbia gladio p̄cepti ſe ĩmolat.
Ariolādi ꝟo pctm̄ inobedictai dr: vt quāta ſit ꝟtus obedien
tie ex aduerſo demōſtreẗ: ſi ei q̄ſi pctm̄ ariolādi ē repugnare
⁊ q̄ſi ſcel⁹ idolatrie nolle acq̄eſcere: ſola eſt
Pꝛo.21.d. obedictia q̄ fidei meritū poſſidet: q̄ ſine q̄ſ
†Eccs.4.d q; infidelis ꝯuincit. Vñ ſalomō: Vir obe
8.q.1.c.ſcic diēs loqueẗ victoꝛias. Dū em̄ aliene voci
dū.32.diſt. hūiliter ſubdimur: noſipōs ĩ coꝛde ſupera/
.§. verū.81. m⁹. Sciēdū aūt q; nūq; ꝑ obedictiā maluz
diſt.c.ſi qui fieri: aliqñ aūt bonū qd agiẗ dz ĩtermitti.
p̄ſbiteri.1.q Nō em̄ mala erat arboꝛ ĩ ꝑadiſo quā de⁹
4.§.itē pctā ꝯtingere vetuit: vt ꝑ obedictie meritū hō
ciuium bñ cōdit⁹ creſceret: dignū fuit vt hūc etiaz
Nota a bono ꝓhiberet. Notandū etiā qd ibi dr:
Geñ.2.c Ex oĩ ligno paradiſi edite ⁊c̄. Qui em̄ ab
vno bono ſb̄ditos vetat: neceſſe eſt vt mul
ta cōcedat: ne mēs ab oīb⁹ repulſa q̄ſi ieiu
na ĩtereat. Sciēdū etiā q; obedictia aliqñ
ſi de ſuo aliq̄d habet nulla ē. Aliqñ aūt mi
nima: ſi etiā ſuū aliq̄d nō habet. Cū em̄ lo
cus ſuꝑioꝛ ĩperaẗ: obedictie ſibi ꝟtutē eua
cuat q̄ adhuc ꝓpꝛio deſiderio anhelat. Cū
ꝟo oppꝛobꝛia vl̄ ꝯtumelie ĩperanẗ. niſi ex
ſemetipō h̄ anim⁹ appetat obedientie ſibi
Exo.4.d meritū minuit: q: ad h̄ ĩuit⁹ deſcēdit. Hic
moyſes p̄ncipatū ppl̄i hūiliẗ recuſat. Pau
Act̄.21.c lus aūt audacẗ dicit: Ego nō ſolū ligari in
hierl̄m: ſz etiā moꝛi pat⁹ ſū. b ¶ Nō re/
uer.te.⁊c̄. Alia editio. Nō reuertar inq̄t
ſamuel tecū: q: ſpꝛeuiſti ꝟbū dñi: ⁊ ſpꝛeuit
te dñs ne ſis rex ſuꝑ iſrl̄. Et ꝯuertit ſamu/
el faciē ſuā vt abiret: ⁊ tenuit ſaul pinnulā
diploidis ei⁹ ⁊ dirupit eā. Et dixit ad eū ſa
F muel. Dirupit dñs regnū iſrl̄ ꝺ manu tua
hodie: ⁊ dabit ꝓximo tuo bono ſuꝑ te: ⁊ di
uideẗ iſrl̄ ĩ duo: ⁊ nō ꝯuerteẗ neq; penite/
bit eū: q: nō ē ſicut hō: vt peniteat eū: h̄ mi
naẗ ⁊ nō ꝑmanet. c ¶ Ille aūt ap.⁊c̄.
Sicut ĩ paſſiōe dñi pōtifex veſtimētū ſci/
† J.28.c dit: ita ⁊ ſaul veſtē ꝓphe. Per vtrāq; em̄
ptātē regalē.ſ.⁊ ſacerdotalē ſciſſio fctā mō
ſtrat regnū iudeoꝝ ⁊ ſacerdotiū ſtare non
poſſe: q: vex regē ⁊ ſacerdotē.i.xp̄m nolu
erūt recipe. ¶ Aug⁹. Iſte cui dixit: Spꝛnit
tē dñs: ne ſis rex ſuꝑ iſrl̄: ⁊ dirupit dñs re
gnū iſrl̄ de manu tua hodie: q̄draginta an
nis regnauit q̄ꝫtū.ſ.regnauit ⁊ dd: ⁊ audi
uit h̄ p̄mo tp̄e regni ſui. Intelligim⁹ ḡ idō
dictū: q: null⁹ de ſtirpe ei⁹ fuerat regnatu
rus: ⁊ reſpicim⁹ ad ſtirpē dd de q̄ ꝟm car/
nē nat⁹ ē xp̄s. Populi q̄z iſrl̄ figura ē ſaul
q̄ regnū fuerat amiſſur⁹ xp̄o ꝑ nouū teſtm̄
ſpāliter regnaturo. ꝺ q̄ dr: dabit illud ꝓxi
mo tuo bono ſuꝑ te.i.melioꝛi: vl̄ idō ſuꝑ te:
Pſ.109.a. q: bon⁹. vñ Donec ponā inimicos tuos ſb̄
pedib⁹ tuis: ĩ q̄b⁹ ē ⁊ iſrl̄. Cui ſuo ꝑſecuto
ri regnū abſtulit xp̄s: q̄uis ⁊ ibi eēt iſrl̄: in
q̄ nō erat dol⁹ q̄ſi frumētū illaꝝ paleaꝝ. In
de em̄ apl̄i: inde martyres: q̄ꝝ p̄m⁹ ſtepha
n⁹. Inde eccl̄ie magnificātes deū: Vñ ſeq̄
tur: ⁊ diuideẗ iſrl̄ ĩ duo ĩ iſrl̄.ſ. inimicū xp̄o
⁊ in iſrl̄ adherētē xp̄o. In iſrl̄ ad ancillā: ⁊
⁊ in iſrl̄ ꝑtinētē ad liberā: hec duo ſil̄ p̄mū
erāt: donec ſterilis ꝑ grāz fecūdata clama/
ret. Eijce ancillā ⁊ filiū ei⁹. Pꝛopẗ pctm̄ q̄/
dē ſalomōis regnāte filio ei⁹ roboā iſrl̄ in
duo diuiſus ē: donec illa gens tota a chal/
† 23.q.5.c. deis ſubuerſa eſt. Sz h̄ q̄d ad ſaulē cū ip̄i
reos dd fuerit poti⁹ cōminādū cui⁹ fili⁹ ſalomō.
Poſtremo ꝟo inter ſe gēs hebꝛea diuiſa
nō ē: ſz ĩ eodē erroꝛe diſꝑſa ꝑ terras. Diui
ſio ꝟo quā de⁹ ſub ꝑſona ſaulis illi⁹ regni
⁊ ppl̄i figurā gerēt̄: eidē regno ⁊ pplō mi
nat⁹ ē: eẗna ⁊ ĩmutabilis ſignificata ē: ꝑ h̄
qd adiūctū ē ⁊ nō ꝯuerteẗ nec pēitebiẗ eū:
qm̄ nō ē ſic hō: vt peniteat eū: h̄ minaẗ: et
nō ꝑmanet. vbi eĩ legiẗ q; peniteat eū: mutatio rex ſignaẗ di
uia p̄ſcia ĩmutabiliẗ ꝑmanēte: vbi ḡ nō penitere dr: nō muta/ G
re ĩtelligiẗ. Quicūq; em̄ ad xp̄m trāſierūt vel trāſibūt: ĩde nō
erāt ſcd̄m dei p̄ſciam nō ſcd̄m hūani gener̄ vnā eādēq; natu/
rā. d ¶ Scidit. Q̄uis poſtea regnauerit.xl.annis: ſz tūc ꝓ
meruit: vt a ſtirpe ſua ſcindereẗ ⁊ tradere
tur melioꝛi.i.dd. ⁊ a ſaul.i. iudeis auferẗ
regnū ⁊ tradiẗ xp̄o. ¶ Coꝛrigit regē ꝺ in
obedictia: q: mādatū dñi nō ĩpleuit: ⁊ p̄/
dicit amiſſionē regni. Merito aūt regnū
ꝑdit: q̄ tenere neſcit: ille aūt bñ regit: q̄ ſu
perioꝛi obedit ⁊ inferioꝛib⁹ auctoꝛitatē ſu
G am antepo

muel† Nūq̄d vult dñs ho a
locauſta ⁊ victimas et nō
poti⁹ vt obediaẗ voci dñi?
a Melioꝛ ē ei obedictia q̄ꝫ b c
victime: ⁊ auſcultare ma/
gl̄ q̄ꝫ offerre adipē arietū:
qm̄ q̄ſi pctm̄ ariolādi ē re/ d
pugnare: ⁊ q̄ſi ſcelus ido/
latrie nolle acquieſcere.
Pꝛo eo ḡ q; abiecisti ꝟmo e
nem dñi: abiecit te dñs ne
ſis rex. Dixitq; ſaul ad ſa f
muelē: Peccaui: q: ꝑuari
cat⁹ ſū ſermonē dñi ⁊ ꝟba
tua: timēſ ppl̄m ⁊ obediēs g
voci eoꝝ: Sz nūc poꝛta q̄ h
ſo pctm̄ meuz: et reuertere i
mecū vt adoꝛem dñm. Et
b ait ſamuel ad ſaul: Nō re/ k
uertar tecū q: ꝓieciſti ꝟmo
nē dñi: et ꝓiecit te dñs ne
ſis rex in iſrl̄. Et ꝯuerſus
c eſt ſamuel vt abiret. Ille l
aūt app̄hendit ſummitatē
pallij eius: que ⁊ ſciſſa ē.
d Et ait ad eū ſamuel: †Sci m
dit domin⁹ regnū iſrael a n
te hodie: et tradidit illud
a ¶ chꝛiſto qui de iudeis ē ꝟm car/
nem ſicut ⁊ ſaul.
pꝛoximō tuo melioꝛi te.
a ¶ dñs cui oĩs victoꝛia aſcribiẗ:
Poꝛrō triūphatoꝛ in iſrl̄ o
nō parcet tibi: ⁊ penitudie
a ¶ q: ĩmutabilis eſt: ⁊ ꝟm iuſticiā
⁊ veritatē oĩa iudicat.
nō flecteẗ. Neq; ei homo
eſt vt agat penitentiā. At p
ille ait: Peccaui. Sz nūc q
honoꝛa me coꝛā ſenioꝛib⁹
populi mei ⁊ coꝛā iſrael et
reuertere mecū vt adoꝛez
dominū deū tuū. Reuer/ r
ſus ergo ſamuel ſecutus ē
ſaulē: ⁊ adoꝛauit ſaul do/
minum. Dixitq; ſamuel: †
Adducite ad me agag re/
gē amalech. †Et oblaẗ ē ei
agag piguiſſimus tremēs.
Et dixit agag: Siccine ſe
parat amara moꝛs? Et ait
ſamuel. Sicut feč abſq; li s
beris mulieres gladi⁹ tu⁹
ſic abſq; liber̄ erit iter mu t

Ni.de ly.

* a ¶ Nūq̄d vult ⁊c̄.q.d. nō. vñ ſb̄/
diẗ: b ¶ Melioꝛ ē em̄. in q̄ ſacrificaẗ
deo volūtas ꝓpꝛia. c ¶ Q̄ꝫ victime in
q̄bus offerẗ caro aliena: q̄ꝫto de re melio
ri deo fit oblatio: tāto magis ſibi placet.
d ¶ Qm̄ q̄ſi pec.⁊c̄. ꝓpꝛiū pctm̄ defen
dēdo: ꝓpẗ qd abiectio ſaulis a regno dif
finitiue ſibi denūciaẗ. cum dr: e ¶ Pꝛo
eo ḡ q; ⁊c̄. dixitq; ſaul. Hic ꝯñr pōiẗ
pnīe ſimulatio: timuit em̄ ſaul ne ſamuel
ad electionē alteri⁹ reḡ ꝓcederet: ⁊ ſic ip
ſe regnū ꝑderet: idō ficte ſe hūiliauit. Pꝛi/
mo igiẗ deſcribiẗ iſta ficta hūiliatio. ſcd̄o
ip̄ius ſamuelis aliq̄lis ꝯdeſcēſio / ibi: Re
uerſus ḡ. Circa pꝛimū dr: f ¶ Dixitq;
ſaul ⁊c̄. Sz q; iſta penitētia ficta fuerit:
ptz ꝑ h̄ qd ſubdiẗ: g ¶ Timēs ppl̄m:
cū nō eēt inobedictia ppl̄i: ſz mag̃ eē ꝯuer
ſo: ⁊ idō culpā ſuā obūbꝛauit falſo. vñ ſub/
diẗ: h ¶ Sz nūc poꝛ.⁊c̄. coꝛā pplō diſ
ſimulādo. i ¶ Et reuer. me. honoꝛans
me tua p̄ntia. k ¶ Nō re.te. videẗ q; ſa h
muel falſū dixerit: q: poſtea cū ip̄o reuer/
ſus fuit. Dicēdū q; intellect⁹ ſamuelis fu/
it ꝓ illa hoꝛa: ⁊ nō ꝓ ſequēti. ſič Ioh.vij.
ſaluatoꝛ dicit. Ego nō aſcēdā ad diē feſtū
iſtū: ⁊ poſtea dr q; ip̄e aſcēdit ĩ occulto: vl̄
q: ꝓ tūc ſamuel ĩtēdebat nō reuerti: ſz p⁹
mutauit ꝓpoſitū ex cauſis q̄ dicenẗ:
l ¶ Ille aūt ap.⁊c̄. ad retinēdū eum.
m ¶ Que ⁊ ſciſ.ē.ĩ ſignū ſciſſiōis regni
a ſaule: ſcd̄m q; ſubdiẗ a ſamuele.
n ¶ Scidit do.re.⁊c̄. Dicūt aūt h̄ aliq̄
hebꝛei q; ſamuel tūc dedit ſignuz ip̄i ſauli
q; ille erat reg̃tur⁹ ꝓ eo: q̄ abſcideret oꝛā
chlamydis ſue: qd fecit dd: vt hẗ.ĩ.xxiiij.
ꝓpẗ qd ſaul tūc vidēs oꝛā chlamydis ſue
ĩ manu dd. dixit: Nūc ſcio q; certiſſime re
gnatur⁹ ſis. vt ibidē hẗ. o ¶ Poꝛro ⁊c̄.
Sciebat eĩ ſñiaz dñi diffinitiuā ſuꝑ ſaul
⁊ filios ei⁹ ꝺ trāſlatiōe regni: q̄ ĩmutabiliẗ
vēit ĩ effectū. p ¶ At il. ait pec. h̄ dixit
ſaul mag̃ timoꝛe pene q̄ꝫ amoꝛe iuſticie.
q ¶ Sz nūc ho.me: ⁊ ſi nō rōne ꝑſone
h̄ tñ facias ꝓpẗ honoꝛē dignitat̄ regie.
r ¶ Reuerſus ḡ. h̄ pōiẗ ꝯdeſcēſio ſamu
elis volēs deferre ſauli q̄ꝫdiu a deo ĩ re/
gno toleraba̋: ⁊ vt ĩterficeret agag q̄ ad
huc viu⁹ ꝟuabaẗ. idō ſb̄diẗ: s ¶ Sic fecit
⁊c̄. ꝟm hebꝛeos h̄ ñ dr ꝺ agag ĩ ꝑſona ꝓ/
pꝛia: ſz ꝺ rege amalech q̄ filios iſrl̄ ĩuaſit
hoſtiliẗ ĩ deſꝟto: ⁊ pl̄es ex eiſ ĩterfeč: vt hẗ
Exo.xvij. Nu.xiiij. ⁊ Deu.xxv. t ¶ Sic
abſq; libe.⁊c̄. ꝑ h̄ ñ ē ĩtelligēdū q; mat
* ter agag
* e ¶ Pꝛo eo q; abie.⁊c̄. ⁊ ꝑ h̄ ſigni
ficaẗ q; null⁹ pōt eē bon⁹ rex ĩ regimīe ſui
⁊ alioꝝ niſi abūciat a ſe ſuꝑbie vitiū.
f ¶ Dixitq; ſa.⁊c̄. Per h̄ aūt q; ſamuel
agag occidit: ſignificaẗ q; xp̄s ꝑ ſamuelē
figurat⁹ extinguit aliqñ incētiuū carnis ĩ
aliq̄b⁹ amic̄ ſuis: ſič legiẗ ꝺ btō frāciſco:
⁊ ĩ collatiōib⁹ patrū ꝺ Sereno abbate q;
ſomnis vidit angelū dei eunuchiçantez
* ip̄m: et

am anponit. a ¶ Et in fru. ⁊c. Cuʒ legūt q̄dā in ſcripturis: ꝙ ſcti nulli hoſtiū pcāt: dicūt eos crudeles. nec ītelligūt in his v̄bis obūbrata myſteria: vt pugnātes. ſ. aduerſus vitia nullū penitus relinq̄m⁹. Si ei pepcerim⁹: reputabit nob in culpā: ſic ſauli q̄ regē amalech viuū reſeruauit. Sācti v̄o ſic ſamuel: nullū pctm̄ dimittūt īpunitū.

Dixit dn̄s ⁊c. Ca. XVI
b ¶ Ne reſpicias ⁊c. nec iuxta intuitū ⁊c. Reprobat maiorib⁹ filijs iſai. minimus ad regnū eligit: q̄ ſpreto iudaico ſacerdotio ⁊ regno ꝑoris ppl'i: xp̄s caput mīoris populi rex ⁊ ſacerdos factus eſt. c ¶ Paruulus: ⁊ pa. oues. De officio pecoꝝ factus eſt dauid rex hominum: xp̄s autē ab ouili iudaice plebis ad regnum gentium tranſlatus eſt.

Ni. de ly.

Spūs āt agag adhuc viueret: q̄ añ mortua fuerat morte naturali: vel īterfecta cū alijs de ppl'o amalech: ſʒ p h intelligit ꝙ oēs filij ei⁹ eſſent interfecti: q̄ agag erat in pūcto occiſiōis: ⁊ ſi cū ip̄o alios filios habuerat: iā īterfecti fuerāt cum alijs. a ¶ Et in fruſta ⁊c. nō ȥelo vindicte ſʒ iuſticie diuine. b ¶ Et nō vidit ⁊c. Iſtō exponit dupl'r. Uno mō referēdo ad mortē ſamuel': de q̄ hr̄. ī. xxv. ca. vbi d̄r ꝙ ꝯgregat⁹ ē ad eū vniuerſus iſrl': ⁊ veriſile ē ꝙ ſaul ibi venerit ⁊ ſamuel iā ꝓpinqu⁹ morti eū viderit. Sʒ ꝯ h videt q̄d d̄r. ī. xix. c. ꝙ ſaul ꝓphauit cum ceterl coꝛā ſamuele. Ad q̄d rn̄dēt iſti ꝙ nō vidit eū in regio habitu. vn̄ ſb̄dit ibidē: Et cecinit nud⁹ tota die illa ⁊ nocte. vl' q̄ erat mutat⁹ in viꝝ alteꝝ ꝓpt ſpm̄ ꝓphetie: ſic. ſ. x. b. d̄r de ip̄o: Prophetab cū eis ⁊ mutaberl i viꝝ aliū. ⁊ ſic exponit q̄d d̄r h ꝙ ſamuel nō vidit eū vſq3 ad diē mortis ſue. ſ. in regio hītu ⁊ cōi ſtatu. Alit exponit referēdo ad mortē ſaul': q̄ tūc vidit eū ſamuel ſuſcitat⁹: ⁊ denūciauit ei mortē ſuā futurā in craſtinū: q̄ dies iā incepat qn̄ ſamuel h dixit: q̄ dies apd̄ hebreos incipit a veſpa p̄cedētis diei. c ¶ Uerūtn̄ luge. ⁊c. nō ad h ꝙ ſnīa dn̄i ꝯ eū mutaret quā ſciebat diffinitiuā: vt p̄dictū ē: ſʒ cōpatiēs aīe ei⁹ ne dānaret eternalit: ⁊ timēs ne ppl's iſrl' ꝓpt pctā ſaul' affligeret.

✳ ip̄m: ⁊ extūc nō ſenſit motū carnis inordinatū p̄ma collatiōe ei⁹. c ¶ Uerūtn̄ lugebat ⁊c. Per h deſignat ꝙ q̄libet q̄ ē mēbrū xp̄i reputare dʒ caſuʒ magne pſone valde lamētabilē.

Dixitq3 dn̄s ⁊c. Ca. XVI
Supi⁹ actū ē de regno labili ſb̄ ſaule: h ꝯn̄r agit de regno ſtabili ſb̄ dauid. Circa q̄d aduertendū ꝙ dauid fuit inunct⁹ in regē: nō ad hoc vt ſtatī poſſideret regnū: ſed qn̄ accederet bn̄placitū diuinū. deus aūt tolerauit ſaul ī poſſeſſiōe regni vſq3 ad mortem ſuā: vt ex pſecutiōe dauid malicia ſaul' āpli⁹ declararet: ⁊ dauid īnocētia atq3 patiētia ꝓbaret. Prīo igit deſcribit ip̄ius dauid īunctio. ſcd̄o ſaul' emulatio: ca. xvij. tertio dauid pſecutio: ca. xix. q̄rto ip̄i⁹ ſaul' mors: ⁊ dauid exaltatio: ca. xxviij. Circa primū ſamuel a d̄o mittit. ſcd̄o dauid inter frēs inungit, ibi: Cūq3 ingreſſi eſſent. tertio ſaul tanq̄ reprobatus a maligno ſpū affligit, ibi: Spūs

a lieres mr̄ tua † Et in fruſta ꝯcidit a
eū ſamuel corā dn̄o in galgalis.
Abijt autē ſamuel in ramatha.
Saul v̄o aſcēdit in domū ſuā in
a ¶ ſubaudit in habitu regnātis.
gabaa. Et nōn vidit ſamuel vl b
tra ſaul vſq3 i diē mortl ſue. Ue c
runtn̄ lugebat ſamuel ſaul: qm̄
dn̄m penitebat ꝙ ꝯſtituiſſet regē
ſaul ſup iſrl'. C. XVI
† Dixitq3 dn̄ſ ad ſamu d
elē: Uſq3 q̄ tu luges †
ſaul: cū ego ꝓiecerī
eū ne regnet ſup iſrl'. Imple cor e
nu tuū oleo: ⁊ vēi vt mittā te ad †
iſai bethleemitē. Prouidi ei i fi
lijs ei⁹ mihi regē. Et ait ſamuel: f
Quō vadā? Audiet ei ſaul ⁊ in
terficiet me. Et ait dn̄s: Uitulū g
de armēto tolles i māu tua, ⁊ di
ces: Ad imolādū dn̄o veni. Et h
vocab iſai ad victimam. Et ego
a ¶ xp̄us vnctus eſt oleo leticie pre conſortibus ſuis.
oñdā tibi q̄d faciaſ: ⁊ vngēs quē
cūq3 mōſtrauero tibi. Fec g ſa
muel ſic locut⁹ ē ei dn̄s. Uēitq3 i
bethleē: ⁊ admirati ſunt ſeniores i
ciuitatl, occurrētes ei. Dixeftq3: k
† Pacific⁹ne ē igreſſuſ tu⁹? Et ait:
Pacific⁹. Ad imolādū dn̄o ve l
a ¶ .i. lauate veſtes. b ¶ vt immolem.
ni † Sāctificāmi: vēite mēcū. Sā m
a ¶ id eſt mūdare ſeip̄os fecit.
ctificāuit g iſai ⁊ filios ei⁹: ⁊ voca
uit eos ad ſacrificiū. Cūq3 igreſ n
ſi eēnt: vidit heliab, ⁊ ait: Nū co o p
rā dn̄o ē xp̄s ei⁹? Et dixit dn̄s ad q
b ſamuelē: Ne reſpicias vultū ei⁹, r
neq3 altitudinē ſtature eius: qm̄
abieci eū: nec iuxta intuitū hoīs
ego iudico. Homo eīm videt ea
que parent: dominus aūt intue s
tur cor. Et vocauit iſai amina t
dab: et adduxit eum coram ſa
muel. Qui dixit: Nec hunc ele
git dominus. Adduxit aūt iſai
ſamma: de quo ait: Etiā hūc nō
elegit dn̄s. Adduxit itaq3 iſai v
ſeptē filios ſuoſ corā ſamuel. Et
a ¶ hec ē gēs ſabbatiȥās reprobata.
ait ſamuel ad iſai: Nōn elegit
dn̄s ex iſtis. Dixitq3 ſamuel ad
iſai: Nunq̄d iā cōpleti ſunt filij?
Qui reſpōdit † Adhuc reliqu⁹ ē
c paruulus: et paſcit oues. Et ait
ſamuel ad iſai: Mitte: et adduc x
eū. Nec eīm diſcūbem⁹ p̄uſq̄ ille
huc veniat. Miſit g et adduxit

ibi: Spūs aūt dn̄i ⁊c. Circa p̄mū d̄r ſamueli a dn̄o: e ¶ Imple cornu tuū oleo. Per cornu q̄d ē vas ſolidū: deſignat ſtabilitas regni dauid: ſic p lenti q̄ eſt vas fragile deſignata fuit fragilitas regni ſaul'. ſ. x. ca. f ¶ Et ait ſamuel ⁊c. Hoc dixit nō diffidēdo de ꝓtectiōe diuīa: ſʒ q̄rit modū q̄liter debeat ire. ꝓpter q̄d dn̄s rn̄dit: g ¶ Uitulū de armēto ⁊c. ad imolandū dn̄o ve. hoc erat veꝝ: lʒ cū h eſſet alia cauſa. h ¶ Et vocabis iſai ad victimā. vt ip̄e ⁊ filij eius ſāctificarent. i ¶ Et admirati ⁊c. Tū q̄ nō cōſueuerat illuc venire: Tū q̄ veniebat ml'tū ſolitarius: q̄ legatio ſua de negocio regni erat ſecreta. k ¶ Dixerūtq3: Pacifi. ⁊c. Timebāt eīm ne fugeret a facie ſaul' offenſi ꝯ eū: eo ꝙ arguēs ip̄m denunciauerat ei tranſlationem regni. l ¶ Ad imolādū dn̄o ve. Ad duo ei venerat. ſ. ad īungēdū regē: ⁊ illud tacuit: q̄ erat ſecretū. Et ad offerendū: ⁊ illud exp̄ſſit: q̄ in publico erat agendū ſm ꝙ fuerat ſibi dictū a dn̄o: vt habet ex p̄dictis. m ¶ Sāctificauit g ⁊c. Aq̄ expiatiōis. vel p ꝯtinentiā ab vxoribus. n ¶ Cūq3 igreſſi eēnt. Hic ꝯn̄r ponit dauid īunctio. p̄mittit tamē fratrū ſuoꝝ repuſſio, cū d̄r: Cūq3 ingreſſi eſſent. locū ſecretū ad īungēdū regē. o ¶ Uidit heliab. q̄ erat p̄mogenit⁹ iſai ⁊ magne ſtature: vt habet ex ſeq̄ntibus. p ¶ Et ait. In corde ſuo. q ¶ Nū corā dn̄o. q. d. ſic: q̄ ex magnitudīe ſtature iudicauit eū eſſe aptū dignitati regie. ſʒ h excludit dn̄s dicēs: r ¶ Ne reſpiciaſ ⁊c. qm̄ abieci eū nolēs eū regnare. cuius rōnē aſſignāt hebrei: q̄ erat ſupb⁹ corde ⁊ iracūdus: q̄d ptʒ ex h q̄d ſeq̄n. ca. d̄r: Irat⁹ fuit ꝯ dauid ⁊ eū valde dure īcrepauit ſine cauſa: cū tn̄ iā vidiſſet eū vngi in regē p ſamuelē. s ¶ Dn̄s aūt intuet cor. h eīm eſt ꝓpriū ip̄ius ſcire ſecreta cordiū. t ¶ Et vocauit iſai ami. Sic ē in hebreo. v ¶ Adduxit itaq3 ⁊c. i. Paral'. ij. ponunt tm̄. vij. filij iſai: cōputādo dauid q̄ nōdū adhuc venerat. ⁊ iō d̄r h ⁊ ca. ſeq̄n. vbi exp̄munt. viij. ei⁹ filij: ꝙ ionathā filius ſamma quē adoptauerat ei in filiū: ⁊ nutriuerat int filios ſuos: cōputat int filios eius: ⁊ fuit adductus corā ſamuele añq3 veniret dauid q̄ erat ip̄o iunior. x ¶ Mitte ⁊ adduc eū. q̄ mādatū dn̄i volebat īplere diligent: ⁊ q̄ debebat īungere regem oleo ſacre vnctiōis: q̄d dʒ fieri cū reuerētia ⁊ ſaliua ieiuna.

Moralit. d ¶ Dixitq3 dn̄s ⁊c. Sicut ca. p̄ce. p ſamuelē ſignificat⁹ eſt xp̄s: ita p ip̄m ſignificat xp̄i vicari⁹ ad quem ſpectat aliquē vngere ī p̄ncipē vl' p̄latū. ꝓpt ꝯnexionē eī p̄ncipal' agētl ad vicariū ī expoſitiōe ſacre ſcripture ⁊ maxīe myſtica: fit freq̄nt trāſit⁹ d̄ vno ad aliū. d̄r igit ſibi: † ¶ Uſq3 q̄ ⁊c. q̄ſi dicat: vicari⁹ approbare dʒ magr̄i ſui ſnīaʒ: ⁊ q̄ mortuo vl' deiecto p̄ncipe vel p̄lato: ali⁹ ē īſtituēd⁹. iō ſb̄dit: † ¶ Ueni vt mittā ⁊c. p iſai q̄ īterp̄tat ſal⁹ mea xp̄s ſignificat. de q̄ Eſa. lvj. a. ī pſona p̄ris d̄r: Iuxt ē ſal⁹ mea vt ve. ⁊c. cū g d̄r: Ueni vt mit. te ad iſai. ītelligit eē v̄bū vl' īſpiratio ſpūſ'cti ad illū q̄ p̄ncipē vel p̄latū īſtituere dʒ vl' vngere. Nā tal' ꝓmot⁹ d̄ filijs iſai. i. xp̄i p verā fidē dʒ eſſe. p h āt ꝙ d̄ filijs iſai mīor īunct⁹ fuit d̄ p̄✳cepto

Marginal notes (right margin): † 2. q. 7. §. Deſi itē cū balaā ante fi. — † De pe. di. 1. c. predixerat — Diuiſſio — † 3. Re. 2. c. — D. † Leui. 20. b — Ioſ. 3. b — Moraliter — † 2. Re. 7. b — Ps. 77. — Act. 13. d

a ¶ Spūs aūt dñi ⁊c. Iſi. Sic dict⁹ ē etiā ſopoꝛ dñi: q̄ occupauit milites ſaulis: cū dauid haſtā ⁊ cyphū abſtulit a capite doꝛmiētis: nō ꝙ ipe dñs doꝛmiret: ſʒ q2 eius nutu infuſus eſſet: ne quiſq̄ p̄ſentiā dauid ſentiret. Dicit̄ g̊ ſpūs dei mal⁹: id eſt miniſter dei ad faciēdū ī ſaule: qd̕ eū pati decerneret iudex oīm.

Quō ſpūs temptat

Moꝛaliter ¶ Greg. Diabolus lʒ afflictionē iuſtoꝝ ſemꝑ appetat: tñ ſi a deo poteſtatē nō accipit: ad tētationis articulū nō cōualeſcit. Vñ oīs volūtas eius iniuſta. Ex ſe eñ tētare appetit: ſʒ eos q̄ tentādi ſunt: ⁊ ꝑut tētandi ſunt: deus iuſte tentari ꝑmittit. Ideo idē ſpūs: et dñi appellat̄: ⁊ malus: dñi ꝑ licētiā iuſte poteſtatis: malus: ꝑ deſideriū iniuſte volūtatis. Foꝛmidari g̊ nō debet: q̄ nihil niſi ꝑmiſſus valet: Quis eñ malignitas a dño nō ſit: ptās niſi a deo nō eſt. b ¶ Sciētē pſal. cithara. Erat dauid cāticis muſice eruditus. Diuerſoꝝ ſonoꝝ rōnabilis moderatuſq̄ cōcētus: eccleſie vnitatē ſignificat: q̄ varijs modis quotidie reſonat. Dauid ī cithara ſua malignū ſpiritū cōpeſcuit: nō ꝙ tāta vis eſſet in cithara: ſʒ in figura crucis xp̄i q̄ de ligno ⁊ choꝛdarū extēſiōe gerebat̄: q̄ iā tūc demones effugabat.

Tropo. Tropologice aūt h̕ facto cōpatiendum ꝓximo inſtruimur: plerūq̄ eñ ſuꝑbus diues exhoꝛtatiōis blādimēto placandus eſt. Quia plerūq̄ dura vulnera ꝑ leuia fomēta molleſcūt: ⁊ furoꝛ inſanorū ad ſalutē medico blādiente reducit̄: apꝑhēſa dauid cithara ſauli ſedabat inſaniā. Per ſaulē potētes: ꝑ dauid vita ſctoꝝ ſignat̄. Cū g̊ ſaul ab īmūdo ſpiritu arripit̄: dauid canēte ei⁹ veſania tēperat̄. Quia cū ſenſus potentū ꝑ elationē ī furoꝛē vertit̄: dignū ē vt ad ſalutē mētis: quaſi dulcedine cithare locutionis nr̄e trāquillitate reuocet̄.

c ¶ Refocillabat̄ ſaul. Ante eī vexabat̄ a demonio vſq̄ ad ſuffocationē.

Boetius Refert boeti⁹ philoſophū quēdā tactu cithare demonium ab obſeſſo coꝛpoꝛe pepuliſſe.

a ¶ Quis ē iſte q̄ venit de edō tinctis veſtib⁹ de boſra. ¶ ſpecioſus foꝛma p̄ fi. ho.

eū. Erat aūt rūfus ⁊ pulcher a- a
ſpectu: decoꝛaq̄ facie. Et ait do b
a ¶ vnxit te de⁹: de⁹ tu⁹ oleo le. p̄ cō. ⁊c.
min⁹: Surge ⁊ vnge eū. Ipē eſt
eñ. Tulit g̊ ſamuel coꝛnu olei ⁊
vnxit euʒ in medio fratrū eius.
¶ repꝛobato ſaule.
Et direct⁹ eſt ſpūs dñi a die il- c
¶ xp̄m q̄ manu foꝛtis: q2 diabolū ⁊ mūdū vicit ⁊ deſiderabilis: vnde Veniet deſideratus cunctis gentibus.
la ī dauid ⁊ deinceps. Surgēſ-
a q̄ ſamuel abijt ī ramatha. Spi- d
ritus aūt dñi receſſit a ſaul / ⁊ ex
agitabat eū ſpūs nequā a dño.
a ¶ oēs ſubiecti regis: ſerui vel pueri ſoli cōſillarij vocant̄ amici.
Dixerūtq̄ ſerūi ſaul ad eū: Ec- e
ce ſpūs dei mal⁹ exagitat te: Iu
beat dñs noſter rex: ⁊ ſerui tui q̄
b coꝛā te ſunt q̄rāt hoīem ſciētem
pſallere cithara: vt qñ arripue-
rit te ſpūs dei mal⁹ / pſallat ma- f
nu ſua: ⁊ leui⁹ feras. Et ait ſaul
ad ſeruos ſuos: Pꝛouidete er-
go mihi aliquē bñ pſallētē / ⁊ ad
ducite eū ad me. Et rñdens vn⁹ g
de puer̄l / ait: Ecce vidi filiū iſai
bethleemitē ſcientē pſallere ci-
thara: ⁊ foꝛtiſſimū roboꝛe: ⁊ viꝝ h
bellicoſuʒ: ⁊ prudētē in verbis /
⁊ viꝝ pulchꝛū ⁊ dñſ ē cū eo. Mi
ſit g̊ ſaul nūcios ad Iſai dicēs:
Mitte ad me dauid filiū tuū q̄
ē ī paſcuiſ. Tulit itaq̄ iſai aſinū i
plenū panib⁹ ⁊ lagenam vini: et
hedū d̕ capꝛis vnū: ⁊ miſit ꝑ ma
nū dauid filij ſui ſauli. Et vēit
dauid ad ſaul: ⁊ ſtetit coꝛaʒ eo.
At ille dilexit eū nimis: ⁊ fact⁹ ē
eius armiger. Miſitq̄ ſaul ad
iſai dicēs: Stet dauid ī ꝯſpectu
meo. Inuenit eñ gr̄am ī oculis
meis. Igit̄ qñcūq̄ ſpūs dei ma k
lus arripiebat ſaul: tollebat da- l
uid citharam ⁊ ꝑcutiebat manu
c ſua: ⁊ refocillabat̄ ſaul ⁊ leui⁹ ha m
bebat. Recedebat enim ab eo
ſpiritus malus.

Nico.de lyra

* ua ieiuna. a ¶ Erat aūt rufus. in hebꝛeo habet̄: rubeus vel rubicundus. b ¶ Et ait dñs ⁊c. q2 tale negociū debebat fieri ſtando cū deuotiōe ⁊ reuerētia. c ¶ Et direct⁹ eſt ſpūs .i. ſpūs foꝛtitudinis ⁊ cōſtātie ad liberandū populū: vñ ⁊ ſe. ca. dicit̄ ꝙ inermis iuit cōſtanter ⁊ voluntarie ad pugnandū cōtra philiſteū. ¶ Hiero dicit ꝙ ab illa die fuit ī eo ſpūs ꝓphetie: ⁊ extūc cepit pſalmos canere: ⁊ h̕ cōſonat dicto illoꝝ q̄ dicūt ipſum feciſſe illū pſ. Dñs illuminatio mea ⁊c. in ſua vnctione. d ¶ Spūs aūt dñi. Hic ꝯñr oſtēdit̄ ſaulis afflictio ꝑ ſpm̄ malū q̄ a deo ꝑmiſſus fuit eū affligere. iō ſb̕dit̄: e ¶ Ecce ſpūs dñi mal⁹. Dicit̄ aūt demon ſpūs dñi: q2 natura ipī⁹ bona ē ⁊ a deo ꝑ creationē: ſed malus fact⁹ fuit ꝑ ſuꝑbiā ſuā: cetera patēt vſq̄ ibi: f ¶ Pſallat manu ⁊c. qualiter autē hoc fit: dicet̄ in fine capl̄i. g ¶ Et reſpōdēs vn⁹ de pue. ⁊c. Dicunt hebꝛei ꝙ iſte fuit doech q̄ erat p̄ncipalis īter famulos ſaul: ⁊ dixit h̕ ex odio: q2 iā dauid odiebat: ⁊ ſic q̄rebat vt ſtaret in p̄ſentia ſaulis cū a demone affligeret̄: ⁊ ſic a ſaule vel demone ipm̄ agitante occideret̄: ⁊ iō ipm̄ cōmēdauit: nō ad bonū ipīus dauid finaliter ſ̕m intētionē ſuā. Unde ⁊ in ei⁹ cōmēdatione aliq̄d addidit qd̕ nō videt̄ veꝝ / dicēs: h ¶ Et virū bellicoſū: q2 adhuc erat iuuenis. Unde ⁊ ſaul dixit ei poſtea: vt habet̄ ca. ſe. Nō vales reſiſtere philiſteo iſti q2 puer es. Sic eñ faciūt homines malicioſi cōmēdādo illos q̄s odiūt: vt in aliq̄ caſu ſub ſpecie boni eos cōfūdāt: ſʒ de⁹ frequēter eoꝝ inſidias ꝯuertit ad bonū illoꝝ q̄b⁹ inſidiant̄: q2 nō ē ſcia ꝯ dñm: ſicut de⁹ maliciā fratrū ioſeph ipm̄ vendēdo ne eis dñaret̄ ꝯuertit ad ꝯriū: q2 ꝑ h̕ fuit exaltat⁹ ī egypto: ⁊ frēs ſui coacti fuerūt adoꝛare ipm̄. i ¶ Tulit ⁊c. i. oneratū panib⁹: vel ſ̕m alios ſaccū factū de coꝛio aſini plenū panib⁹: cetera patēt vſq̄ ibi: k ¶ Igit̄ qñcūq̄ ⁊c. q2 nō affligebat eū cōtinue ſʒ ꝑ interualla tēpoꝛis. l ¶ Dauid tol. citha. i. accipiebat ⁊ ꝑcutiebat manu ſua: q2 cōtactu digitoꝝ fit talis melodia.

m ¶ Et refocillabatur ſaul. cuius cauſa ſubdit̄: Recedebat eni ab eo ſpirit⁹ mal⁹. Ad maioꝛē hui⁹ euidētiā q̄rit̄ hic: vtrū demones virtute melodie poſſint expelli a coꝛpoꝛibus obſeſſis: ⁊ videt̄ ꝙ ſic: q2 d̕r h̕: Recedebat ab eo ſpūs mal⁹. Itē Tobie. vj. b. dixit angelus raphael de iecoꝛe piſcis: ꝙ ſi ſuꝑ carbones ponat̄: fumus ei⁹ extricat oē genus demonioꝝ ſiue a viro ſiue a muliere: odoꝛ aūt hui⁹ fumi nō eſt maioꝛis virtutis q̄ melodia: maxime cuʒ ſenſus audit⁹ ſit magis diſciplinabil̄ g̊ ⁊c. Itē in muſica Guidōis d̕r ꝙ ſūt q̄dā demōes q̄ melodiā ſuſtinere non valēt. Itē Ioſephus libꝛo de iudaico bello dicit ꝙ in exercitu titi cū obſideret hierl̄m: erat q̄dā q̄ ꝑ lapidem anuli demōes expellebat a coꝛpoꝛib⁹ obſeſſis. Salomō etiā d̕r feciſſe exoꝛciſmos ad demones expellēdos. Iſta aūt ſūt q̄dā ſenſibilia: ꝓpt̄ qd̕ nō videt̄ ī eis eſſe maioꝛ virtus q̄ in melodia: g̊ ⁊c. Cōtra: Iob. xlj. d. Nō ē ptās ſuꝑ t̄rā q̄ ei cōparet̄: dicit̄ d̕ diabolo. Ex quo ptʒ ꝙ maioꝛ ē virtus demōis ⁊ ſuperioꝛ: q̄ cuiuſcūq̄ rei coꝛpoꝛalis vel ſenſibilis: minoꝛ aūt ptās nō habet efficatiā ſuꝑ maioꝛē ſed ecōuerſo. Melodia aūt eſt q̄dā res ſenſibilis īmutās auditū coꝛꝑalē g̊ ⁊c. Rñſio: dicendū ſi demōes ſ̕m opinionē platonicoꝝ haberēt coꝛꝑa naturalr̄ ſibi vnita ꝑut dicit Apulei⁹: ꝙ demōes ſūt aīalia coꝛpoꝛe aerea / mēte rōnalia / tꝑe et̄na / aīo paſſiua: ſic nullū eēt incōueniēs dicere ꝙ ex melodia ⁊ ex aliq̄b⁹ reb⁹ ſenſibilib⁹ poſſēt īmutari: ⁊ ab afflictiōe hoīm repelli. Ponebāt aūt platonici naturaʒ demonū eē mediā īter ītelligētias: q̄ ſūt ſubſtātie pure ſpūales: ⁊ hoīes habētes coꝛꝑa ex q̄ttuoꝛ elemētis cōſtituta. Sʒ q2 ſacra ſcp̄tura ⁊ fides catholica aſſerit

Queſtio

Ioſephus

h

* cepto dñi ſic d̕r infra. b ¶ Et ait dñs ⁊c. ſignificat̄ ꝙ ille de xp̄i filijs q̄ ē hūilioꝛ (ceter̄ parib⁹) ē ad dignitatē eccl̄iaſticā vel ſecularē aptioꝛ. c ¶ Et di. ⁊c. ꝑ qd̕ oñdit̄ ꝙ ꝓmoto ex oꝛdinatiōe diuina dat̄ gr̄a ad exequēdū officium ſuū niſi ponat obicē ſpūſcti gr̄e. d ¶ Spūs autē do. ⁊c. Per qd̕ ſignificat̄ ꝙ qñ ſpūſctūs recedit ab aliq̄ ꝓpt̄ pcti moꝛtal̄ cōmiſſionē: ſpūs malign⁹ agitat eū de culpa ī culpā. Grego. Pctm̄ qd̕ nō ꝑ pnīam diluit̄: mox ſuo pōdere ad aliud trahit. Per h̕ āt ꝙ pſallēte dd̕ ſaul alleuiabat̄: ſignificatur ꝙ ꝑ oꝛōnes ſctoꝝ a demōib⁹ agitati aliq̄ñ curāt̄: qd̕ d̕ coꝛꝑali curatōe oꝛōnib⁹ ſctoꝝ freq̄nt̄ legit̄ eē factū. Spūalr̄ āt p̄dicatoꝛes h̕ faciūt ī ill̕ q̄ ad eoꝝ p̄dicationē ſpm̄ vere penitēdi cū ꝓpoſito ꝯſitēdi cōcipiunt.

Moꝛaliter

A ✱ ca aſſerit demões eē de natura angelica: ⁊ ꝙ nālia remā- ſerūt ī eis ītegra: ꝗuis ſint ꝑ maliciā depuati: opoꝛtet ꝯñr di cere ꝙ nulla res ſenſibil' aut ꝟtꝰ coꝛꝑal' pōt ī eis aliq̄d agere directe vl' īdirecte: cū ſint oīno ſpūales ſubſtātie: ꝑ qꝺ poſſint ad aliq̄d cōpelli: nec ꝑ ꝯñſ ab obſeſſis coꝛꝑibꝰ expelli: ꝟtute āt diuīa q̄ ſuꝑioꝛ ē pōt ħ fieri īmediate: vl' mediātibꝰ ſctīs angel' q̄ freq̄nt ī talibꝰ ſūt executoꝛes volūtat' diuīe. Videt̃ tñ rōna- bilit̃ ꝯcedēdū ꝙ ꝑ melodiā ſeu ꝑ aliq̄ alia ſēſibilia pñt afflicti a demōibꝰ afflictionē leuiꝰ ferre: Uno mō qꝛ actꝰ actiuoꝝ ſūt ī patiēte p̄diſpoſito vt dꝛ. ij. ꝺ aīa. Demões āt nō pñt materiā coꝛꝑalē ꝑm ſuā volūtatē trāſmutare: ſꝫ ħ faciūt mediātibꝰ acti- uis coꝛꝑalibꝰ: ꝓpt̃ qꝺ ī ſuis actibꝰ hoīes affligēdo aliqñ ꝯſide rāt diſpoſitionē matie coꝛꝑalis: vñ ⁊ dicūt̃ aliq̄ lunatici: vt hr̃ Mat. iiij. et. xvij. q̄ ꝑm variā diſpoſitionē lune affligūt̃ a de- mōibꝰ ex diuīa tñ ꝑmiſſiōe: qꝛ lūa hꝫ dñiuꝫ ſuꝑ hūida: ⁊ ꝑm ħ cerebꝛū hoīs qꝺ īter oēs ꝑtes coꝛꝑis ē mag' hūidū: mag' ē ap tū ad ſuſcipiēdū actionē demōis vno tꝑe ꝗ̄ alio ꝑm variū mo tū lūe: ⁊ eodē mō ad ꝯriū ꝑ melodiā ſeu ꝑ aliquā rē ſenſibileꝫ pōt cāri diſpoſitio ī coꝛꝑe hūano ꝑ quā minꝰ ſꝰbijcit̃ actiōi de- monū: ⁊ ſic afflictio ab eiſ cāta diminuit̃ ⁊ alleuiat̃. Alio mō pōt ħ ꝯtīgere: qꝛ ad afflictionē req̄rit̃ ꝑceptio. Delectatio eñ ē ꝯiūctio ꝯuenīēt' cū ꝯuenīēti cū ꝑceptōe eiuſdē: ita ꝙ vbi nul la ē ꝑceptio: nulla ē delectatio. ⁊ eodē mō ē ꝺ triſticia ſeu affli ctiōe q̄ ē ꝺ pñti malo: ſeu ꝯiūctio cū ꝑceptiōe eiuſdē: et iō illꝺ qꝺ diminuit ꝑceptionē hmōi diminuit ⁊ alleuiat afflictionē. Melodia ꝟo attrahit ad ſe mēt' attētionē ⁊ ꝑ ꝯñs ab alio re trahit: ⁊ ſic pōt alleuiare afflictionē a demōe cātā ī hoīe īꝗ̄tū attrahit ad ſe attētionē: ⁊ retrahit ab afflictōis ꝑceptiōe: ſꝫ de monē affligētē ñ pōt expellē vt p̄dictū ē. Ad ꝑmū igit̃ dicen- dū ꝙ ꝑ melodiā ꝟtute naturali ſaul leuiꝰ poꝛtat ferre: vt dictū ē: ſꝫ ꝑ eā vt ſic demō ñ recedebat: ſꝫ mag' ꝟtute diuīa īmedia- te vl' mediātibꝰ āgel' ſctīs ex merito dꝺ: q̄ laudes diuīas in ci- thara canebat ꝓ ſalute ſaul'. Sic ⁊ ꝑ oꝛōnes ſctōꝝ freq̄nt legū tur demões expulſi a coꝛꝑibꝰ obſeſſis. Melodia etiā ad ħ ali- q̄ mō faciebat: ñ agēdo ī demonē: ſꝫ īꝗ̄tū ꝺuotionē dꝺ excita bat. ſic ⁊. iiij. Reg. iij. ca. dꝛ ꝙ heliſeꝰ fec̃ adduci pſaltē vt mēs
B eiꝰ ī deū eleuaret̃. Eodē mō ī ꝓpoſito ex melodia mēs dꝺ ma- g' eleuabat̃ ī deū: ⁊ ſic eiꝰ laudes ad expulſionē demōis erant mag' efficaces apꝺ deū. Ad ſcꝺm dicēdū ꝙ liber Tobie ñ ē ꝺ canōe: ⁊ iō lꝫ recipiat̃ ī eccl'ia ad legēdū ꝓ edificatiōe: tñ nō ē efficax ad ꝓbationē alicuiꝰ dubij: vt dic̃ Hiero. ī ꝓlogo galea to. Uextñ p̄t dici ꝙ fumꝰ illiꝰ iecoꝛis ñ expulit demonē: ſꝫ me- ritū oꝛōnis Tobie: qꝺ ꝑ fumi odoꝛē deſig̃bat̃: ⁊ ħ ptꝫ ꝑ illud qꝺ ibidē dꝛ: ꝙ āgelꝰ raphael apꝑhēdit demonē ⁊ religauit eū ī ſuꝑioꝛibꝰ egypti. Ex q̄ ptꝫ ꝙ ñ ex ꝟtute fumi iecoꝛis: ſꝫ ꝟtute ſctī āgeli volūtatē diuinā exequēt' fuit ille demō expulſus: et ita fuiſſet ī q̄cūq̄ alia ꝑſona vbi tal' oꝛō ⁊ diuīa oꝛdīatio affuiſ ſet: ⁊ ħ mō ītelligēda ſūt ꝟba āgeli raphael'. Ad tertiū dicen- dū ꝙ ꝺ dicto illiꝰ Guidōis ñ ē mltū curādū cū nulliꝰ ſit aucta- tis. Pōt etiā dici ꝙ ad melodiā repellūt̃: ꝓpt̃ ſctītatē melodi am faciēt': vt dictū ē ꝺ dꝺ: vl' ꝓpt̃ maliciā ipiꝰ: vtpote ſi fiat ad ħ ꝙ ꝑ ħ reuerētia deo debita: demōibꝰ tribuat̃: cuiꝰ ſūt cupidi ⁊ ſic recedūt ñ ſic̃ coacti: ſꝫ volūtarie: vt tales hoīes ī erroꝛe te neāt: ⁊ ī ſua ꝟuitute: qꝺ maxie ꝺſiderāt. Et eodē mō dicēdū ē ꝺ illo q̄ ī exercitu Titi demões expellebat: ꝙ ħ arte magica fa ciebat ꝑ pacta cū demōibꝰ inita: tacita vl' exp̄ſſa: q̄bꝰ fingūt ſe expelli: vt hoīes ī errore teneāt ⁊ ī ſua ꝟuitute: vt dictū ē. De exoꝛciſmis ꝟo a ſalomōe ꝯfect': dicēdū ꝙ ſi fec̃ eos tꝑe q̄ ha- bebat ſpm̄ dei: ill' repellabāt̃ demões ꝟtute diuīa: ſic̃. ſ. dictū ē ꝺ oꝛōnibꝰ ſctōꝝ: ſi ꝟo cōfecit eos poſtq̄ fuit idolatra: repelle bāt̃ eis demões arte magica: ꝓut demones fingūt ſe expelli mō p̄dicto: vt hoīes teneāt ī erroꝛe. In ca. xvj. vbi dꝛ ī po- ſtil. vtrū demões ꝟtute melodie poſſint expelli a coꝛꝑibꝰ obſeſ (ſis.

Additio. Nō ſolū ꝯcedēdū videt̃ ꝙ ꝑ aliq̄ ſen- ſibilia poſſint afflicti a demōibꝰ leuiꝰ ferre: ſꝫ etiā ꝙ ꝑ ſenſibilia aliq̄ a demōibꝰ afflicti poſſint totalr̃ libe- rari: qꝺ ptꝫ ꝑ eādē rōnē ab ip̄o poſtil. allegatā. Nā cū demo- nes ñ pñt materiā coꝛꝑalē ꝑm ſuā volūtatē trāſmutare: ſic nec paſſionare: niſi mediātibꝰ actiuis coꝛꝑalibꝰ q̄ diſponūt mate- riā ad ſuſcipiēdū actionē afflictiuā ī coꝛꝑibꝰ ab eis obſeſſis: ꝓ ut poſtil. dicit: ⁊ ē rōnabilit̃ dictū: eadē rōne ꝑ aliquā rē ſenſi- bilē pōt cāri diſpoſitio ī coꝛꝑe hūano: ꝑ quā nō ſit aptū ad ſu- ſcipiēdū actionē demōis (ꝟbi grā) Nā ſic̃ mania q̄ ē ira ꝑma nēs ꝑm damaſcenū: q̄ ꝑm phm̄. iiij. ethicoꝝ dꝛ amaritudo: q̄ ē maxie diſpoſitiua ad alienationē mentis ꝑm ſniam medicoꝝ: ⁊ ꝑ ꝯñs ad ſuſcipiēdū afflictionē demoniacā: q̄ q̄dē demonia ca paſſio: ſic̃ pōt alleuiari ꝑ ſenſibilia medicamīa: ſic ⁊ penitꝰ curari: cū ſit moꝛbꝰ ſeꝑabil': ⁊ ſic ꝑ ꝯñs curata: ceſſat tal' diſpo ſitio ī coꝛ

ſitio ī coꝛꝑe hūano ad ſuſcipiēdū afflictionē demonū coꝛrñdētē
tali diſpoſitiōi: ⁊ ſic recedet penitꝰ afflictio demōis actiua: re- cedēte paſſiua diſpoſitiōe ſibi coꝛrñdēte ī hoīe obſeſſo. C Cū aūt melodia hēat circa paſſiões aīe p̄ſerti circa triſticias ⁊ delecta tiões māifeſtā efficaciā: vt ptꝫ ꝑ expientiā cōeꝫ. Augꝰ. etiā ī. x. ꝯfeſ. dic̃ ꝙ oīs affectꝰ ſpūs nr̄i hñt ꝓpꝛios modos ī cātu q̄ruꝫ occulta familiaritate excitāt̃. ꝯñs ē vt melodia q̄ ꝟtute natura li paſſiões aīe mutat: poſſit mutare diſpoſitiōeꝫ aīe: ſeu ꝯiūcti .ſ. aīe ⁊ coꝛꝑis: totalr̃ ꝙ diſpoſitio paſſiua ad recipiēdū afflicti onē demonū tollat̃: ⁊ ſic ceſſabit pēitꝰ tal' afflictio. Hoc idē poſ ſet dici de iecoꝛe piſcis: ꝺ q̄ āgelꝰ ad Tobiā. ſ. ꝙ fumꝰ tal' ieco- ris ex ꝓpꝛietate naturali poſſet extricare ſeu coꝛrigē diſpoſitio nē cerebꝛi ex motu lune cātā: q̄ diſpō cerebꝛū hūanū reddit ap tū ad ſuſcipiēdū actiões demōiſ: ⁊ ſic ceſſabit actio demoniaca coꝛrñdēs tali diſpoſitiōi ⁊c̃. Pꝛet̃ea ſi melodia hꝫ efficaciā ad cauſādū talē diſpōeꝫ ī aīa hoīs vt recipiat ſeu recuꝑet donū ꝓ phetie amiſſū ſeu ſꝰblatū: vt ptꝫ. iiij. Reg. iij. ca. qꝺ q̄dē donuꝫ ꝓphicū ē ſuꝑnaturale: a foꝛtioꝛi poſſet cāri diſpōeꝫ ī coꝛꝑe hūa no talē q̄ ñ ſit receptīa afflictiōis ꝺmonū q̄ ē natural'. Uirtꝰ eī actiua q̄ pōt ī maiꝰ: pōt ⁊ ī minꝰ. Et attēdēdū ꝙ ħ opinio ē cō- ſona lr̃e q̄ dic̃: Recedebat ab eo ſpūs malignꝰ: nō eī dixit alle uiabat̃ vel remittebat̃ afflictio: ſꝫ recedebat ſpūs malignꝰ: qꝺ plane ſonat totalr̃ ſeꝑationē ſpūs maligni a ſaule cū dꝺ ī citha ra pſallebat: qꝛ ꝑm ꝓpꝛiū ſenſū lr̄alē ħ fiebat g̃duatī: ꝓut ꝑ ea q̄ naturalr̃ agūt fieri ſolet. Pꝛīo eī refocillabat̃ ſaul ⁊ leuiꝰ hē bat: ꝯñr recedebat ab eo ſpūs malignꝰ ꝑ totalē expulſionē ſeu ſeꝑationē. Dicere āt ꝙ ħ fiebat ex merito dꝺ: ſeu ꝑ oꝛōnes eiꝰ ē alienū a lr̃a: q̄ nullā fac̃ mētionē ī hac hiſtoꝛia ꝺ eiꝰ merit' ſeu oꝛōnibꝰ ꝗ̄tū ad ħ: ſꝫ ſolū ꝺ actu pſallēdi ſeu citharīçādi: vt ptꝫ ī lr̃a. Si āt receſſus ſpūs maligni a ſaule ex merit' ſeu oꝛōnibꝰ dꝺ deo oꝑante cauſatꝰ fuiſſet: non videret̃ rōnabile vt ſcp̄tura talia taceret: q̄ ad laudē dei ꝑtinēt: ⁊ edificationē audiētiū.

Replica. In ca. xvj. vbi poſtil. diſputat ⁊ ſoluit q̄ſtio nē: an demones ꝟtute melodie a coꝛꝑibꝰ obſeſſis poſſint expelli. Burg. ꝯſentit poſtil. ⁊ ī ꝑte recedit ab eo: ꝯſentit nāq̄ ī ħ ꝙ ꝑ ſēſibilia ⁊ melodias ⁊ medicamīa pñt fieri diſpōes ī coꝛꝑe ⁊ hūoꝛibꝰ vt afflictio demōiſ ī obſeſſis ſit leuioꝛ: vel etiā nulla: ſꝫ recedit a poſtil. Bur. qꝛ poſtil. negat ꝑ D hmōi ſenſibilia de ꝑ ſe demonē poſſe totalr̃ expelli. Bur. autē fauet opiniōi q̄ vult ꝙ ablata diſpoſitiōe paſſiua: receptiua af- flictiōis aufert̃ ⁊ actiua: ⁊ ſic cū demō nō affligit: ītelligit̃ ſpi- ritꝰ malignꝰ receſſiſſe: ⁊ obſeſſus totalit̃ liberatꝰ. Sꝫ Burg. ⁊ hec ſua opinio cui fauet īnitit̃ falſis imaginatiōibꝰ: imaginat̃ eī pꝛīo ꝙ nullꝰ ſit obſeſſus niſi ad ħ fuerint p̄uie naturales di- ſpoſitiōes vl' paſſiōales: qꝺ falſū videt̃ ī ſaul ꝺ q̄ ꝑmo. Cū enī eēt ī naturalibꝰ optīe diſpoſitꝰ: p̄ cūct' frībꝰ ⁊ coetaneis ſuis: vt hr̃. j. Reg. ix. dꝛ tñ ꝺ eo ī ħ ca. Spūs dñi receſſit a ſaul: ⁊ ex agitauit eū ſpūſ nequā a dño. ſ. tribuēte ꝑtātē vexādi: vt ī glo. ⁊ ē btī Gre. Ex q̄ lr̃a iūcta glo. pꝛīa Bur. imagīatio videt̃ oī- no falſa. Scꝺo imaginat̃ ꝙ demō receſſerit qñ obſeſſuꝫ actua liter nō affligit: cuiꝰ imaginatiōis falſitatē oñdere nō opoꝛtet cū ſit luce clarioꝛ: recedit eī ſepe ꝑm apparētiā: ſꝫ ñ realr̃: obſi- det etiā ſepe obſeſſū nō affligēdo. Imagiat̃ tertio ꝙ obſeſſi ñ affligūt̃: niſi ī eis ſit natural' diſpō paſſiua huic afflictiōi coꝛrñ dēs: qꝺ falſū ē: qꝛ obſeſſio ſic̃ ⁊ afflictio ē ſepe ex ſola dei ꝑmiſ- ſione: vt vult glo. p̄allegata: q̄ ē btī Gre. Motiua etiā q̄ mo- uet Bur. ꝯ̄ poſtil. nō valēt. mouet̃ eī ꝑmo q̄ſi poſtil. neget me- lodiā ⁊ iecur piſcis aliq̄d facere ī coꝛꝑe vl' anīa ⁊ vtroq̄: ſilr̃ ⁊ hūoꝛibꝰ q̄ minꝰ malignꝰ ſpūs affligat obſeſſū: ſꝫ bñ reſpicienti dicta poſtillatoꝛis apparet ꝙ ħ nō negat: ſꝫ ꝓbare intēdit ꝙ ꝑ ea obſeſſi leuiꝰ fuerūt: vl' oīno ñ ſentiūt afflictionē demonū: ſꝫ negat ꝙ ꝑ ea tāq̄ talia ſimplr̃ liberēt̃. Sꝫ ꝙ liberēt̃ nō ē ꝟtu- te taliū. ſ. melodie vl' iecoꝛis: ſꝫ merito faciēt' ⁊ talia applicāt'. Et cū inſtat Burg. ꝙ melodia diſpoſuit hoīem ad recuꝑandū ſpm̄ ꝓphie amiſſū: allegās ad ħ dictū ꝺ heliſeo. iiij. Reg'. iij. Rñdeo ꝙ male allegat: ñ eī dꝛ ibi ꝙ ꝟtute melodie reſūpſit ꝓ phetiā: ſꝫ merito laudis dei ꝑ pſaltē decantāte. vide ibi poſtil. ꝟtꝰ eī creata ad actꝰ aut habitꝰ ſuꝑnaturales ſe nō extēdit: da- to tñ aſſūpto ꝗuis nō ꝯceſſo: ñ ſeq̄t̃ qꝺ īfert Bur. ꝑ illā regu- lā. Uirtꝰ actiua q̄ pōt ī maiꝰ: pōt ⁊ ī minꝰ: qꝛ illa regula ſolū te net ī eēntialr̃ ſꝰboꝛdinat': ⁊ ī eodē gñe. Nā ñ ſeq̄t̃: hō generat hoīem: igit̃ aſinū vl' ignē qꝺ ē mīoꝛis ꝟtut'. nec ſequit̃: hō pōt poꝛtare magnū lapidē: igit̃ magnū ignē. Regl'a igit̃ ꝑ Bur. allegata ñ ē vniūſal': ꝺ q̄ vide Exo. viij. ꝑmo coꝛrectoꝛio. ⁊ cuꝫ Bur. nitit̃ excludere poſitionē poſtil. dicēt' ꝙ receſſuſ demōis a ſaul erat merito ⁊ oꝛōne dauid. dic̃: ꝙ ħ nō hr̃ ex lr̃a: ī q̄ vide tur ipſe Bur. fauere erroꝛi iuicleffitaꝝ ⁊ huſſitarū dicentiū: ꝙ nō opoꝛtet credere niſi qꝺ exp̄ſſe ī ſacra ſcriptura ꝯtineat̃.

Congre Ca.XVII
gantes autem ⁊c.
a ¶ Azecha. Ciui-
tas ē chananeoꝝ ī tribu iuda
ad quā vſq; ꝑſecutus ē ioſue
q̇nq; reges: ⁊ hodie villa vo-
caꝛ açecha īter eleutheropolī
⁊ eliā: q̄ īterp̄taꝛ fortitudo et
decipula. b ¶ Domim vl̕
duina. Vic⁹ eſt in tribu iuda
in finib⁹ eleutheropol: diſtās
ab ea. xx. ⁊. vij. miliarib⁹. Dui
na īterp̄taꝛ ſilētiū vl̕ gaudiū.
c ¶ Terebinthi. Terebin-
thus ē in ſichimis: ſb q̄ abſcō
dit iacob idola iuxta neapolī.
d ¶ Spuri⁹. q: ignobili p̄re
matre vero nobili natus erat.
e ¶ Octo filios. In Para
lipomenō tm̄. vij. dicunꝛ: ſed
nathā ꝓpħaꝫ filiū ſēmaa: q̄ſi
filiū educauerat ⁊ nutrierat.
Corā ſamuele q̊ꝫ. vij. filij iſai
dicunꝛ adducti: ⁊ octauū eſſe
in paſcuis inꝛ q̊s adductus ē
nathā: q̇ ⁊ ionathā: de q̊ in ex
trema p̄te ſamuel̕ d̄r: Percuſ
ſit aūt eū ionathas fili⁹ ſēmaa
fr̄is dauid. Et notādū ꝙ vbi-
cūq; ꝓpħa vocaꝛ / nathā ſcri-
biꝛ nō ionathā. Ionathā filiū
fr̄is dauid q̇dā ſuſpicanꝛ na-
thā ꝓpħaꝫ. ſꝫ falſum ē: q: ħ io
nathan dedit ꝯſiliū ammō: vt
ꝯcūberet cū ſorore ſua: qđ ꝓ-
phetā nō decuit. Nathā q̊ꝫ ꝓ
phetā dic̄ Iſid. de gabaonit̕
fuiſſe. f ¶ Dauid āt ⁊c. Et
octau⁹ q̇ ī regno eligiꝛ: ħ ē xp̄ſ
q̊ ſemetip̄m exinaniuit formā
Phil. 2. a ſer. ac. q: ⁊ ꝑ gl̕iaꝫ r̄ſurrectōīſ
regnū

Ni. de ly. C. XVII

Congregātes aūt.
Poſtq; deſcp̄ta ē ip-
ſius dauid electio: ħ
ꝯñr deſcribiꝛ ꝯ eū ſaul̕ emula
Diuiſio tio. Et p̄mo poniꝛ hui⁹ emula
tiōis cā. ſcđo īuidia ſubſecuta
ca. xviij. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ
cauſa emulatiōis fuit laus ip-
ſius dauid ex victoria quā ha
buit ꝯ philiſteū: ꝓut exp̄miꝛ
ca. xviij. ⁊ iō in ħ ca. primo de
ſcribiꝛ belli apparat⁹. ſcđo ip
ſi⁹ dauid aduētus / ibi: Dauid
aūt. tertio dauid ꝯflict⁹ / ibi:
Audita ſūt. q̄rto ip̄i⁹ triūph⁹ /
ibi: Preualuitq; da. Circa p̄
mū p̄mittiꝛ vtriuſq; exercitus
ſituatio / cum d̄r: b ¶ In ſo-
choth iu. ħ d̄r ad differentiā
illi⁹ ſochoth q̄ ē vltra iordanē
vbi iacob māſit declinans ab
eſau: vt habetur Gen̄. xxxiij.
c ¶ Et philiſtijm ſta. ⁊c.
ad ħ em̄ vterq; exercit⁹ ſtabat
in mōte valle exiſtēte ī medio
vt ſi vn⁹ exercit⁹ vellet venire
ad aliū: ille exercit⁹ q̇ ſtabat in
mōte oppoſito ħret auātagiū
īterficiēdi adūſarios de valle
aſcēdētes ad eū. ſcđo ponitur
ip̄i⁹ goliath gl̕iatio: vbi p̄mit-
tiꝛ ei⁹ ſtatura ⁊ armatura / cū
d̄r: d ¶ Et egreſ. ⁊c. hebrei
vero dicūt ħ: Et egreſſus ē vir
īntermedi⁹ de acieb⁹ philiſtīoꝝ.
⁊ d̄r

Congregātes āt Ca. XVII a
philiſtijm agmia ſua in p̄liū
a ¶ oppidū ī tribu iuda: ⁊ interp̄taꝛ
ramus vl̕ hūilitas ſiue tēptatio.
cōuenerꝛ in ſochōth iudę ⁊ b
a caſtrametati ſūt inꝛ ſochoth ⁊ açecha in
¶ vel duina.
b finib⁹ domim. Porro ſaul ⁊ filij iſrl̕ con
a ¶ terebinth⁹ arbor eſt: de q̄ lachryma reſine p̄ſtātiſſi
ma manat: vñ īduſtria medicinal̕ diſſoluta ꝯglutiat.
c gregati venerꝛ in vallē tērebinthi: ⁊ dire c
xerūt aciē ad pugnādū ꝯ philiſtijm. Et
philiſtijm ſtabāt ſuꝑ montē ex p̄te hac: ⁊
iſrael ſtabat ſupra mōtē ex altera parte:
valliſq; erat inter eos. Et egreſſus ē vir d
a ¶ q: de p̄re gigante: ⁊ matre gethea natus.
d ſpuriūs de caſtris philiſtinorū nomine
goliath de geth: altitudinis ſex cubitoꝝ e
et palmi: et caſſis ęrea ſuꝑ caput eius: f
a ¶ ꝯſerta hamis ⁊ ꝯcatenata.
⁊ lorica hāmata induebaꝛ. Porro pon g
dus loricę ei⁹ q̇nq; milia ſicloꝝ ęris erat: ⁊ h
a ¶ id eſt de ferro.
ocreas ęrēas habebat in cruribus: ⁊ cly i
peus ęreus tegebat hūeros eius. Haſti
le aūt haſtę eius erat q̄ſi liciatoriū texen
tiū. Ip̄m aūt ferrū haſtę eius ſexcentos
ſiclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ an- k
tecedebat eū. Stāſq; clamabat aduer- l m
a ¶ agmina.
ſus phālāgas iſrl̕ / ⁊ dicebat eis: Qua- n o
re veniſtis parati ad pręliū? Nunquid
ego nō ſum philiſtęus: ⁊ vos ſerui ſaul?
Eligite ex vobis virū: ⁊ deſcēdat ad ſin
gulare certamen. Si q̄rit pugnare me-
cū / et ꝑcuſſerit me: erimus vobis ſerui.
Si āt ego p̄ualuero ⁊ ꝑcuſſero eū: vos
ſerui eritis ⁊ ſeruietis nobis. Et aiebat p
philiſtęus: Ego exprobraui agmibus
iſrl̕ hodie. Date mihi virum: ⁊ ineat me
cum ſinglare certamē. Audiēs aūt ſaul q
⁊ oēs iſraelitę ſermones philiſtęi huiuſ-
cemodi: ſtupebant ⁊ metuebant nimis. r
Dauid aūt erat filius viri ephratęi / de s
quo ſupra dictū eſt: de bethleem iuda t
e cui nomē erat iſai: qui hēbat octo filioſ. v
Et erat vir in diebus ſaul ſenex ⁊ grāde x
uus inter viros. Abierunt aūt tres filij
eius maiores poſt ſaul in p̄liū. Et noīa
triū filioꝝ eius q̇ p̄rexerūt ad bellū: he-
liab p̄mogēitus: ⁊ ſecundus abinadab:
f tertius quoq; ſamma. Dauid aūt erat
minimus. Tribus igitur maioribus ſe-
cutis ſaulem: abijt dauid et reuerſus y
eſt a ſaul vt paſceret gregē patris ſui in
a ¶ diabolus. ¶ Potiōe cadens.
bethleem. Procedebat vero philiſtęus z
a ¶ ꝓſperitate. b ¶ aduerſitate. c ¶ toto tempo
re preſentis vite quo contra decalogum ꝑ quattuor
elementa peccamus.
māne ⁊ vēſpe / ⁊ ſtābat q̄dragita dieb⁹. a

⁊ d̄r īntermedi⁹ hō fort̕ ⁊ audax: q̇ cōfi-
dēs de fortitudīe ſua: egrediꝛ añ aciē
ſuoꝝ ꝑat⁹ p̄liari ꝯ aliū veniētē de acie
oppoſita: ſic̄ ſolēt facere in exercitibus
aliq̇ volētes oñdere ſuā ꝓbitatē. ⁊ lr̄a
ſeq̄ns ꝯſonat huic dicto. e ¶ Altitu
dinis ſex ⁊c. Cubit⁹ ſm vnā opinio-
nē ꝯtinet duos pedes vſuales. ſm aliā
vero pedē ⁊ dimidiū: ⁊ ſic ſm vtrāq; ex-
poſitionē vl̕ opinionē p̄ꝫ altitudo ip-
ſi⁹. f ¶ Et caſſis ⁊c. ħ dicunt aliq̇ ꝙ
noīe eris ītelligiꝛ oē gen⁹ metalli. ⁊ ſic
in ħ loco ꝓ ferro accipiꝛ es: ita ꝙ caſſis
erea idē ē qđ caſſis ferrea: q: nō ſolet
fieri de ere: ſꝫ de ferro. g ¶ Et lori-
ca ha. idue. i. ꝯcatenata: q: fit de an-
nul̕ ad modū catene ꝯiūct̕. hebrei āt ħ
dicūt: Et lorica ſquamata īduebaꝛ: q:
ſuꝑ loricā hēbat armaturā factā de la-
minis ferreis ꝑ modū ſquamaꝝ ordiā
tis: ſic̄ ē gen⁹ armature: qđ vocaꝛ pla-
tes gallice. ⁊ ħ erat ne ꝑ foramīa lorice
ſagitta vel ſpiculuꝫ aut gladius poſſet
trāſire. h ¶ Et ocreas ⁊c. in hebreo
hr̄: Et vaſaria vl̕ frōtaria v̄ſus pedes
ei⁹: q: de galea q̄ erat erea ſuꝑ v̄ticem
deſcēdebat q̄dā lamīa operiēs naſū ⁊
tēdēs deorſum vſq; ad collū v̄ſus pe-
des: ſic̄ ſolebat fieri in antiq̄s galeis.
i ¶ Et clype⁹ ⁊c. hebrei dicūt: Et ſpi-
culū ereū īter ſcapulas ei⁹. ⁊ d̄r ħ ſpicu
lū ſm eos q̄dā lamīa deſcēdēs a caſſi-
de ꝓcedēs in acutū īter ſcapulas vt ſic
ꝓtegeret collū ⁊ iūcturā armoꝝ capit̕
⁊ corpis. k ¶ Et armiger ⁊c. in he-
breo hr̄: Et portās peltā iuā vel ſcutuꝫ
añ eū ſic̄ ſolet fieri pugilib⁹ qñ vadunt
ad ꝯgrediēdū: ſꝫ qñ debēt actu cōgre-
di tūc tradeꝛ eis ſcutū. Ex ħ etiā p̄ꝫ qđ
p̄dictū ē. ſ. ꝙ illđ qđ d̄pēdebat a galea ī
ter hūeroſ: ñ erat ꝓp̄e clype⁹. ſcđo pōiꝛ b
ip̄i⁹ goliath gl̕iatio / cū d̄r: l ¶ Stāſ-
q;. vt magis videreꝛ. m ¶ Clama-
bat. vt a lōge audireꝛ. n ¶ Aduer-
ſū pha. i. agmīa armatoꝝ o ¶ Qua
re ve. ⁊c. ſ. ī tāto nūero. q. d. cito pōt fi
nire negociū ꝑ ſinglare certamē inter
me ⁊ vnū de vr̄is a vob electū. ⁊ ſeq̄ꝛ:
p ¶ Et aie. phi. ſe iactādo ⁊ exercitui
iſrl̕ exprobrādo. iō ſb̄diꝛ: Ego ex. ⁊c.
q ¶ Audiēs āt ⁊c. ꝓpꝛ altitudinem
ſtature ip̄i⁹ ⁊ robur armature. r ¶ Et
me. ⁊c. q: null⁹ audebat ħ duellū re-
cipe. s ¶ Dauid āt. ħ ꝯñr deſcribiꝛ
ip̄i⁹ dauid aduēt⁹ miſſi a p̄re. iō d̄r: Da
uid āt ⁊c. i. bethleemite: q: bethleē al
tero noīe vocaꝛ euphrata: vt hr̄ Gen̄.
xlviij. t ¶ De bethleē iu. ħ d̄r ad dif
ferētiā alteri⁹ bethleē q̄ nō ē ī tribu iu-
da. v ¶ Qui ha. ⁊c. cōputādo iona
thā: q̇ erat fili⁹ adoptiu⁹: vt dictū ē ca.
p̄ce. x ¶ Senex ⁊c. q: iā erat emerite
militie. y ¶ Abijt da. ⁊c. q: ñ hēbat
officiū corā eo cytharīçādi: iō ad officiū
priſtinū reuerſus eſt in domū p̄ris ſui.
z ¶ Proce. ⁊c. bis ī die ad ſui iactan-
tiā: ⁊ iſrael̕ vituꝑatiōeꝫ. a ¶ Et ſta.
⁊c. exercit⁹ em̄ philiſtīoꝝ ſtabat in vno
mōte ⁊ exercit⁹ iſrl̕ ī mōte alio oppoſito
⁂ ⁊ vall̕ erat

Moraliꝛ. a ¶ Cōgregātes ⁊c. ħ
Moraliꝛ agiꝛ đ duello dauid ꝯ goliath gethēū.
ꝑ qđ ſignificaꝛ allegorice pugna xp̄i ꝯ
diabolū. Circa qđ notādū ꝙ ſic̄ in p̄ce.
ca. ſignificat⁹ ē xp̄s ꝑ iſai: ſic ꝑ ip̄m pōt
ħ de⁹ pr̄ ſignificari: eo ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ vnū
ſunt in ſuba ⁊ opatiōe: ſic̄ dic̄ Ioħ. x. f.
Ego ⁊ pr̄ vnū ſu. Igiꝛ ꝑ iſai mittētē fi-
⁂ liū ſuū da.

regnū in gētibꝰ adeptus eſt.
a ¶ Dixerat eñ aciē ⁊c̄. Pu
gna philiſtinoꝝ ꝯ iſrl': pugnā de/
monum ꝯ eccl'iam accipi pōt. Goli
ath ꝙo ſupbiā diaboli ſignificat:
quā dauid. i. xp̄s ſingulari certami
ne ꝓſtrauit ⁊ populū dei eripuit.
Qui leonē ⁊ vrſum necauit: diabo
lū. ſ. ⁊ antixp̄m: alterū nūc latēter
inſidiātē: alterū poſtea manifeſte
ſeuientē. Prouocauit ſupbia hūili
tatē diabolus xp̄m. Accepit arma
bellica dauid: que ꝓ etate ⁊ parua
ſtatura portare n̄ potuit ⁊ abiecit.
Accepit qnq; lapides de flumine
⁊ poſuit ī vaſe paſtorali: his arma
tus vicit. Sic xp̄s tpe reuelatiōis
noui te. inſinuande ⁊ comēdande
grā: depoſuit corpalia ſacramēta
legis q̄ nō ſūt īpoſita gētibꝰ q̄ ī ve
teri lege legimꝰ ⁊ nō obſeruamus:
ſed ad aliquā ſignificationē pmiſ/
ſa ⁊ poſita intelligimꝰ: hec depoſu
it tā onera legis ⁊ ip̄am legē ac/
cepit. Quinq; eñ lapides: qnq; li
bros moyſi ſignificāt. Tulit qnq;
lapides de flumine. i. de h' ſeculo.
Labit̄ eñ mortale ſeculū. Erāt tā/
ꝙ in flumīe lapides in p̄mo pplo.
Illic vacabant: ⁊ nihil ꝓderant.
Trāſibat ſupra fluuiꝰ: ſꝫ dd̄ acce/
pit grām: vt lex eēt vtilis: q̄ ſine
13. c. grā impleri nō pōt. Plenitudo ei
legis charitas eſt: q꞉ ꝑ legē grā fa
cit impleri: ſignificat̄ ei grā lacte.
B Hoc ē eñ ī carne gratuitū: vbi ve
ro mater nō q̄rit accipere: ſꝫ dare:
gratis dat ⁊ cōtriſtat̄: ſi deſit q̄ ac/
cipiat. Oſtendit dauid legem ſine
grā opari nō poſſe: cū illos quin/
q; lapides: q̄bꝰ ſignificat̄ lex in. v.
libris cōiungere volens gratie: po
ſuit in vaſe paſtorali: quo lac ſole/
bat mulgeri: his armatus proceſ/
ſit cōtra ſupbū. Tulit lapidē vnū
⁊ deiecit vnū: in frōte pcuſſit ⁊ ce
cidit: ex eo loco corpis vbi ſignum
xp̄i nō habuit. Quīq; accepit: vnū
miſit. Quinq; libri electi ſunt ſed
dem vnitas vincit. Plenitudo ergo le/
gis charitas: vt ait apl'us. Suffe/
rentes inuicē in dilectione: ſtudē/
tes ſeruare vnitatē ſp̄us in vincu/
4. a lo pacis. Illo deiecto gladiū abſtu
lit: caput illi abſcidit: xp̄s diabolū
de ſuis mēbris occidit: quādo cre/
diderūt magi (quoſ ille ī manu ha
bebat: et de quibus alios trucida/
bat) cōuertētes linguas ſuas con
tra diabolū: ⁊ ſic golie gladio ſuo
caput abſcidit̄. b ¶ Noui ſup/
biā tuā. Putabat ī eo tumorē ꝓ
pter ſamuelis vnctionem: q̄ſi ex ea
audaciā ſumpſiſſet: et timebat ne
ſi cōgrederet̄ cū philiſteo interfice
ret̄. Vn̄ ſubdit: vt videres p̄liū de
ſcēdiſti. i. in hoc ſupbus appares
ꝙ cū nō habeas cōſuetudinē p̄liā/
di: actꝰ p̄liȷ̄ q̄ſi miles ſciſcitaris.
c ¶ Nūqd nō ver. ē. Quaſi di/
ceret eſt: q꞉ nō ē volūtas p̄liādi ſꝫ
vt ſcirē qd̄ neſciebā. Audaciā tñ ex
eo ſūpſerat ꝙ ſp̄m ſanctū accepat:
expt̄us auxiliū dei in leone ⁊ vrſo:
⁊ ideo audact̄ ſe obtulit ad ſingu/
lare certamen: nō tā victorie cupi/
dus ꝙ vltor blaſphemarū dei et ī
iuriarum populi.
Ibi aūt

Dixit aūt iſai ad dauid filiū ſuū:
a ¶ menſura eſt triū modiorū.
Accipe fratribꝰ tuis ēphi polētē: ⁊ a
decē panes iſtos: ⁊ curre in caſtra
ad frēs tuos: ⁊ decē formellas ca/ b
ſei: has deferes ad tribunū: Et frēſ c
tuos viſitabis / ſi recte agāt ⁊ cū q̄bꝰ
ordiati ſūt diſce. Saul aūt ⁊ illi et
oēs filiȷ̄ iſrl' in valle terebinthi pu/
gnabāt aduerſū philiſtijm. Surre
xit itaq; mane dauid: ⁊ cōmēdauit
gregē cuſtodi: ⁊ onuſtꝰ abijt ſic̄ pce
pat ei iſai. Et vēit ad locū magala: d
⁊ ad exercitū: q̄ egreſſus ad pugnā e
a vociferatꝰ erat ī certamīe. Dixere/
rat eī aciē iſrl': ſꝫ ⁊ philiſtijm ex ad/
uerſo fuerāt pꝑati. Derelinquēs ꝑ
dauid vaſa q̄ ſecū attulerat ſb ma/
nu cuſtodis ad ſarcinas: cucurrit
ad locū certamīs: ⁊ īterrogabat ſi
oīa recte agerēt̄ erga frēs ſuoſ. Cū f
adhuc ille loq̄ret̄ eis: apparuit g
a ¶ reuelatꝰ: trāſfiguratꝰ vel trāſmigrās.
vir ille ſpuriꝰ aſcēdēs goliath noīe
philiſteꝰ de geth: d' caſtris philiſtio
rū. Et loquēte eo hec eadē v̄ba: au
¶ chriſtus.
diuit dauid. Oēs aūt iſraelite: cū h
vidiſſēt viꝝ fugert / a facie eiꝰ: timē
tes eū valde. Et dixit vnuſq̄ſpiā d'
¶ ſanct' vidētibꝰ deū. ¶ in ſupbia.
iſrl'. Nū vidiſti viꝝ hūc q̄ aſcēdit:
Ad exprobrādū ei iſrl' aſcēdit. Vi i
rū ꝑ q̄ pcuſſerit eū ditabit rex diui/
tijſ magniſ: ⁊ filiā ſuā dabit ei: ⁊ do
mū p̄riſ eiꝰ faciet abſq; tributo ī iſrl'
Et ait dauid ad viroſ q̄ ſtabāt ſecū k
dicēſ: Quid dabit̄ viro q̄ pcuſſerit
philiſteū hūc: ⁊ tulerit opprobriū
¶ immundus.
d' iſrl': Quis ē ei h' philiſteꝰ icircūci
a ¶ ſanctos deo militantes.
ſuſ: q̄ exprobrauit acies dei viuētiſ:
Referebat āt ei ppl's eūdē ſmonē
dicēs: Hec dabūt viro q̄ pcuſſerit
eū. Qd̄ cū audiſſet heliab frat̄ eiꝰ l
maior: loq̄nte eo cū alijs: iratꝰ ē ꝯ
dauid / ⁊ ait: Quare vēiſti ⁊ q̄re de
reliq̄ſti pauculaſ oueſ illaſ ī deſto:
b Ego noui ſupbiā tuā ⁊ neq̄tiā cor
dis tui: q꞉ vt videres p̄liū deſcēdi
¶ ſubaudis dignū increpatione.
c ſti. Et dixit dauid: Quid feci: Nū m n
q̄d nō v̄bū ē: Et decliauit paulu/ o
lū: ab eo ad aliū: dixitq; eūdē ſmo
nē. Et rn̄dit ei ppl'us v̄bū ſic̄ priꝰ.
Audita ſunt aūt verba q̄ locutꝰ eſt p
dauid: et annūciata ſūt ī cōſpectu
ſaul. Ad quē cū fuiſſet adductus/

⁂ ⁊ vall' erat ītermedia: ⁊ id̄ q̄libet ex C
ercitꝰ ſic diu ſtabat ī loco ſuo: q꞉ nec iſte
exercitꝰ nec ille audebat ī vallē deſcēdē
ad ꝓcedēdū ꝯ aduerſarios: q꞉ exercitꝰ
ſtās ī loco ſuo ſtatim poſſet aliū lapidi/
bꝰ obruere. a ¶ Accipe fratri. ⁊c̄.
in hebreo hr̄: Ephi granate. i. granoꝝ
tritici decoctoꝝ. Ephi āt q̄dā mēſura
ē ꝯtinēs decieſ gomor: ꝓut dictū fuit:
Exo. xvi. b ¶ Et decē for. caſei. i.
decem caſeos paruos habētes formā
paruā. c ¶ Has deferas ⁊c̄. q̄ pre/
erat millenario: in quo erāt filiȷ̄ ſui or/
dinati: vt ſic tribunus magis cōdeſcē/
deret eis: ⁊ p̄caueret eoꝝ piculis. Ce/
tera patēt vſq; ibi: d ¶ Et venit ⁊c̄.
⁊ ſm hoc magala eſt nomē ꝓpriū. he/
brei dicūt ꝙ eſt nomē cōe ⁊ ſignificat
circulū: q꞉ in ſituatione caſtrorū debet
fieri foſſatum in circūitu: ſm ꝙ docet
vegetius in lib. de re militari: q꞉ q̄tū/
cūq; ſit paruum: tñ caſtra intra locata
ſunt magis ſecura ꝯ repentinū hoſtiū
incurſum. ⁊ ideo ſubdit̄: e ¶ Et ad
exercitū ⁊c̄. extra p̄dictum circulū in
quo remāſerūt ſarcine ⁊ aliq̄ eas cuſto
dientes. ſequit̄: f ¶ Et interro. ⁊c̄.
ſm mādatū patris ſui. g ¶ Apparu
it vir ⁊c̄. In hebreo habet̄ intermedi
us: ⁊ exponat̄ ſicut ſupra. h ¶ Oēs
aūt iſraelite ⁊c̄. nō eſt intelligēdum
ꝙ totus exercitus fugeret: ſꝫ intelligē/
dū eſt ꝙ nullus audebat egredi aciem
ad obuiādū illi ⁊ pugnādū īter acies
duoꝝ exercituū. ſequit̄: i ¶ Virū ꝑ
q̄ pcuſſerit ⁊c̄. h' eñ fecerat rex ꝓcla
mari p exercitū anteq; dauid veniret. D
k ¶ Et ait dauid ad vi. ⁊c̄. licet eñ
iā audiſſet dauid vt dictū eſt: tñ vole/
bat a pluribꝰ req̄rere ad maiorē certi/
tudinē: nec q̄rebat iſta dd̄ cupiditate
lucri vel honoris p̄ncipaliter: volebat
eñ pugnare cū eo ꝓpt̄ gloriā dei: vt vi
debit̄: ⁊ ꝓpt̄ liberationē ppl'i: libertas
aūt a tributo ⁊ alia reg' ꝓmiſſa nō al/
liciebāt eū ad h' niſi tñ ꝯſequēter.
l ¶ Qd̄ cū au. ⁊c̄. iratꝰ ē ꝯ dauid.
q꞉ timebat ne fatuitate iuuenili expōe
ret ſe piculo vel vt aliȷ̄ dicūt: q꞉ crede/
bat eū ī ſupbiā erectū: eo ꝙ fuerat īun
ctus ī regē p̄ frībꝰ ſuis. vt dictū eſt. ſ.
xv. ca. m ¶ Et dixit da. q̄d fe. q. d.
adhuc nihil rep̄henſibile attētaui.
n ¶ Nūq̄d nō ver. quaſi diceret: nō
poſui me ad pugnā: ſꝫ ad audiēdū ver
ba de ſtatu exercitꝰ ad referēdū patri.
o ¶ Et decli. pau. in q̄ apparet hūili
taſ dauid: q꞉ rep̄hēſionē frīs irrōnabi
lē patiēter portauit. p ¶ Audita ⁊c̄.
Hic ꝯn̄r deſcribit̄ ip̄iꝰ dauid cōflictꝰ.
Ad maiorē tñ ſeq̄ntiū ītelligentiā h' q̄
rit̄: Utrū duellū ſit licitū: ⁊ videt̄ ꝙ ſic An duellū
p factū ip̄ius dauid: q꞉ ad duellū volū ſit licitum
tarie iuit: vt pꝫ in textu: nec ex h' rep̄/
hēdit̄ in ſcriptura: ſed magis cōmen/
dat̄ ergo ⁊c̄. Cōtra q꞉ ī duello dat̄ po
teſtas vel ſaltē cōcedit̄ licētia vtriq; in
terficiēdi ſe mutuo: cū igit̄ alter illorū
ſit innocēs: p̄ſtat̄ auctoritas vel ſaltē
dat̄ licētia interficiēdi īnocētē. qd̄ ſim
pliciter ē illicitū: q꞉ ꝯtra dictamē iuris
⁂ naturalis
✳ liū ſuū dd̄ ad frēs ſuos viſitādū / di Moraliter
cēs: c ¶ Frēs tuos vi. ⁊c̄. ſignifica
tur deꝰ pater filiū ſuū mittēs ī mūdū
vt ſaluet̄ p ip̄m Ioh̄. iȷ̄. Per h' autem
ꝙ dauid debellauit goliath gethēū: et
p h' philiſtinoꝝ exercitū ſicut d'r. ſ.
✳ Videntes

locutus eſt ei: Nõ concidat cor
cuiuſqꝫ in eo. Ego ſeruus tuus a
vadã ⁊ pugnabo aduerſus phi/
liſteũ. Et ait ſaul ad dauid: Nõ
vales reſiſtere philiſteo iſti: nec
pugnare aduerſus eum: qꝛ puer
es. Hic ãt vir bellator ẽ ab ado
leſcentia ſua. Dixitqꝫ dauid ad
ſaul: Paſcebat ſeruus tuus gre b
a ¶ diabolus.
gẽ patris ſui: et veniebat lẽo vel
a ¶ antichriſtus. b ¶ quẽlibet ꝑlatum.
vrſũs: ⁊ tollebat ariẽtẽ de medio
a ¶ dominici.
grẽgis: ⁊ ꝑſeq̃bar eos: ⁊ ꝑcutie/
bã: eruebãqꝫ de ore eorũ. Et illi
ꝯſurgebãt aduerſum me: ⁊ app̃/
hendebã mentũ eoꝝ: ⁊ ſuffoca/
bã: interficiebãqꝫ eos. Nã ⁊ leo/
nem ⁊ vrſum interfeci ego ſeruꝰ
tuus. Erit igiẗ ⁊ philiſteus hĩ in/ c
circũciſus q̃ſi vnus ex eis. Nũc
vadã ⁊ auferã opprobriũ popu/
li. Quĩ q̃s eſt iſte philiſteus incir
cũciſus: q̃ auſus eſt maledicere
exercituꝫ dei viuẽtis? Et ait da/
a ¶ ꝑtãte
uid: Dñs q̃ eripuit me de mãnu d
leonis ⁊ de manu vrſi: ipẽ me li/
berabit de manu philiſtei huiuſ.
Dixit aũt ſaul ad dauid: Uade: e
⁊ dñs tecũ ſit. Et induit ſaul da/ f
uid veſtimẽtis ſuis: ⁊ ipoſuit ga/
leã ereã ſuꝑ caput eius: et veſti/
uit eũ lorica. Accinctus ergo da
uid gladio eius ſuꝑ veſtẽ ſuam:
cepit tẽptare ſi armatus poſſet in
cedere. Nõ eñ habebat ꝯſuetu/
dinẽ. Dixitqꝫ dauid ad ſaul: Nõ
poſſum ſic incedere: qꝛ nec vſuꝫ
a ¶ legis ſacrã tanqꝫ onerãtia.
habeo: ⁊ depoſuit ea. Et tulit ba g
culũ ſuũ quẽ ſꝑ hẽbat in mani/

Duellũ duplex

E * naturalis: ⁊ ꝯ diuinũ ꝑceptũ. q̃ ⁊c. Rñſio duellum põt accipi dupl'r. Uno mõ ꝓprie: ⁊ ſic duellũ eſt ſingularis pugna duoꝝ: vt ꝑ victoriã vniꝰ appareat eiꝰ iuſticia tanqꝫ ꝑ diuinũ iudiciũ ⁊ alteriꝰ iniuſticia. ⁊ ſic ſm oẽs doctores duellũ eſt illicitũ: tã ex ꝑte appellãtis qꝫ etiã recipiẽtis ⁊ etiã iudicãtis ⁊ ꝯſulentiũ ⁊ fauorẽ ꝑſtantiũ: qꝛ ibi ẽ manifeſte tẽptatio diuĩa. ⁊ hõ mõ videnẗ loq̃ de duello iura ipm ꝓhibẽtia. ij. q. v. monomachiã. ⁊ ex̃ de purga. vulg. curã ſuſcepti. niſi ꝑ reuelationẽ diuinã manifeſtũ fuerit ꝙ deus velit ſic indicare ſuã iuſticiã: ⁊ hõ mõ vt dicũt ſancti ⁊ doctores catholici: dauid ſingulare certamẽ iniit cũ golia: qꝛ ſibi reuelatũ fuit a dño ꝙ ſic volebat indicare ſuam iuſticiã ꝯ philiſteos: vñ ꝓcedẽs ꝯ philiſteũ dixit: Ego venio ꝯ te in noĩe dei viuẽtis ⁊c. ⁊ ſic nõ fuit ꝓprie duellator: ſed magis diuĩe iuſticie executor. Alio mõ põt accipi duellũ large: ꝓut eſt bellũ ſingulare vnius cũ vno abſqꝫ expectatiõe diuini iudicij: ſꝫ vt ꝑ virtutẽ artẽ vel fortunã vel oĩbus iſtis vel aliq̃bus eoꝝ ꝯcurrẽtibus aliq̃ controuerſia inẗ eos criminal' vel ciuil' termineẗ. ⁊ ſic adhuc dicũt aliq̃ ꝙ duellũ eſt oĩno illicitũ nõ ſolũ a ꝑte appellãtis et iudicãtis ſꝫ etiã recipiẽtis: ita ꝙ magl' debet ſuſtiere reꝝ ſuaꝝ ſpoliationẽ: ⁊ ſue ꝑſone ſuſpenſionẽ ⁊ mortẽ qꝫ duellum recipe: etiã dato ꝙ ſe ſentiat innocentẽ. Cuius rõ eſt: qꝛ intẽtio ſic intrãtis duellũ eſt interficere aduerſarium ſuũ: qđ nulli ꝑſone ꝑuate licitũ eſt: qꝛ eſt ꝯ ꝑceptũ diuinũ. Et ad hoc inducũt ꝟbũ beati Aug'. li. de libero arbitrio/ dicẽtis ſic: Quõ poſſuꝫ arbitrare iſtos

ſ carere libidine: q̃ ꝓ his q̃ꝫ rebus gladianẗ q̃s ꝑñt amittere inuiti: ⁊ inter iſtas res ſm ipm poniẗ vita ꝓpria: vt ibidẽ ꝑmittiẗ. ergo ⁊c. Sꝫ iſta ſnĩa videẗ alijs nimis dura. ꝓpẗ qđ dicũt ꝙ ſi appellatꝰ de duello nõ poſſit decliñare: vtpote qꝛ deneganẗ ſibi ꝓbatiões alie. ⁊ ſi appellet nõ deferẗ appellationi ſue: põt licite ſe defendere duellando: ⁊ nõ ſolũ in cauſa criminali ꝓ vita ſua defendẽda: ſed etiã in cauſa ciuili: qꝛ ſicut licitum eſt alicui bellare ad ſui corꝑis defenſionẽ: ita etiã ad reꝝ ſuarũ ꝯſeruationẽ. Nec valet vt videtur qđ alij arguũt ꝙ intẽdere aliũ occidere eſt ꝯ dictamẽ nature. Dicendũ ꝙ hõ verꝝ eſt ſi ꝑ ſe intendaẗ: ſed in hoc caſu nõ intendiẗ niſi ꝑ accidẽs: ſi nõ poſſit aliter vitã ſuã vel res ſuas ſeruare: ad quoꝝ ꝯſeruationẽ ꝑ ſe dirigiẗ intẽtio ſua: qđ ꝑtꝫ ex hoc qđ declinat duelluꝫ q̃ꝫtũ põt: ⁊ ad ꝯſeruationẽ vite ꝓprie: ⁊ reꝝ ſuaꝝ magis inclinat natura: ꝓpẗ qđ argumentũ q̃ꝫtũ ad hoc videẗ magis ad oppoſitũ. Qꝛ aũt addiẗ hoc eſſe cõtra ꝑceptũ diuinũ. dicendũ ꝙ ꝑceptũ diuinũ qđ eſt: Nõ occides: intelligiẗ de occiſiõe innocẽtis. Appellãs aũt in hoc caſu nõ eſt innocẽs: nec ꝑ ꝯſequẽs iſte ſe defendens de mandato ⁊ voluntate iudicis nõ videtur peccare: maxime ꝓ ſue vite tuitione. Ad dictũ vero Auguſtini poteſt dici ꝙ loquiẗ inquiſitiue ⁊ dubitatiue ⁊ nõ determinatiue. Dicũt tamen iſti ꝙ licet appellatus in duello in hoc caſu excuſeẗ a peccato: appellans tamen ⁊ iudex auctoritatẽ vel licentiã ꝑſtans ſemꝑ peccant mortaliter. Sed quia multi principes ſancte vite: ⁊ qui bonoꝝ cõſilio vtebanẗ. aliquãdo duella ſuſtinuerũt ſeu ꝯceſſerunt: vt beatus Ludouicus rex francie: Carolus magnus ⁊ plures alij: ⁊ archiepiſcopi ⁊ epiſcopi iuſticiã temporalẽ habentes: videẗ duꝝ duella ꝯdemnare in omni caſu ex parte iudicum: ideo abſqꝫ aſſertione aliqua: ⁊ ꝑ modum collationis poteſt dici ꝙ in aliquo caſu a iudicibus poſſunt ꝑ

poſſunt ꝑmitti: vtpote quando aliqui nobiles habent inter ſe guerrã quã poſſunt mouere ex longa ꝯſuetudine q̃uis ſuperiorẽ habeãt: vt patet in pluribus terris ⁊ regnis: ⁊ ex hoc vnus vaſtat terrã alterius ferro ⁊ igne in quo ſubditi qui ſunt innocentes in rebus ⁊ corꝑibus multipliciter affliguntur: ⁊ aliquãdo contingit ꝙ vnus corã ſuꝑiori principe ꝓuocat aliũ ad duellũ: ⁊ alius ſtatiꝫ recipit abſqꝫ vlla recuſatiõe. Si iudex in tali caſu ꝓbabiliter videat ꝙ ꝑdicta vaſtatio ſubditoꝝ innocentum: ꝑ duellum iſtud debeat terminari: nõ videẗ peccare tale duellũ ꝑmittendo: quia ei q̃ habet curã alicuius cõmunitatis licitũ eſt minora mala ꝑmittere ad euitandũ maiora. Sicut licite ꝑmittunẗ meretrices in ciuitatibus ne oĩa turbenẗ libidinibus: vt etiã dicit Augꝰ. ſic ãt videẗ eſſe in ꝓpoſito: vt ꝑtꝫ ex ꝑdict'. Et eadẽ rõne videẗ eſſe de ignobilibꝰ guerrã ad inuicẽ mouere nõ potẽtibus in aliq̃ caſu: vt ſic ꝑ hõ ꝙ nullus poſſet aliũ ꝓuocare ad duellũ m'ltiplicarenẗ homicidia occulta in terra: eo ꝙ homicide tales non timerẽt ad duellũ ab aliq̃ ꝓuocari: in tali caſu nõ videẗ illicitũ ꝑncipi aliq̃ duella ꝑmittere: vt ꝑdicta homicidia ceſſent que ſunt maiora mala. Huic aũt dicto videẗ ꝯcordare dictũ Tho. de aq̃no in ſua ſumma: vbi dicit ꝙ qñ in duello nõ expectaẗ aliq̃s euẽtus miraculoſus ſicut eſt in ꝓpoſito: vt ꝑtꝫ ex. ſ. dictis: tũc tale duellũ appropĩquat ad cõeꝫ rõnẽ ſortiũ: ſortibus ãt licitũ eſt vti in pluribus caſibus: vt ipẽ ibidẽ dicit. Ad ꝑmũ argumentũ de dauid patet ſolutio ex predictis. Ad argumentũ alteriꝰ oppoſite ꝑtis põt dici: ꝙ nõ daẗ licentia occidendi innocentẽ in caſibus predictis: quia nullus duellantiũ predicto mõ eſt imunis a culpa eo ꝙ voluntarie ponunt ſe ad hoc pretermiſſis alijs vijs ſm ordinem iuris. His dictis ad expoſitioneꝫ b
littere reuertamur. Audita ſunt ⁊c. Hic deſcribiẗ ipius dauid ꝯflictꝰ. ⁊ primo bellũ ab eo petiẗ/ cũ đr: a ¶ Ego ſeruꝰ tuꝰ va. ꝯſtãter eñ ſe obtulit ꝓpẗ reuelationẽ dei ſibi factã: vt ꝑdictũ eſt. ſed qꝛ ſaul nolebat ei cõcedere eo ꝙ timebat ne vinceret: quia adhuc erat iuuenis in etate: nec videbaẗ ad robur viri perueniſſe: ideo dauid bellum deſiderans declarat ſuã fortitudinem ⁊ audaciam/ dicens: b ¶ Paſcebat ſeruꝰ tuus gregem ⁊c. nec dicebat hoc dauid ad iactantiã ſed ad dei gloriam cui hoc principaliter attribuebat: de quo etiã adiutorio contra philiſteum iſtum ꝯfidebat. Ideo ſubdiẗ: c ¶ Erit igiẗ philiſteus hic ⁊c. Qꝛ aũt vtrũqꝫ dauid attribueret deo principaliter. patet ex hoc qđ ſubdiẗ: d ¶ Dñs qui eripuit me de manu ⁊c. i. de ꝑtãte eiꝰ. ideo bellũ ipi dauid ꝯcediẗ/ cum diciẗ: e ¶ Dixit autem ſaul ⁊c. Ex hoc dicunt aliqui ꝙ reuelatũ fuit ſauli ꝙ dauid vinceret philiſteum. fiũt eñ aliq̃n reuelationes diuine etiã malis hominibus ꝓpter cõmune bonum. f ¶ Et induit ſaul dauid veſtimentis ⁊c. Nõ eſt intelligendũ ꝙ arma ſaulis facta ꝓ ſuo corꝑe tradita fuerĩt dauid: quia ab humero ⁊ ſupra eminebat ſuꝑ totum populum: vt dictum eſt ſupra. x. capl'o. Illa eñ arma omnino fuiſſent improportionata ipi dauid. Et ſi dicaẗ ꝙ ꝓpẗ hoc ea dimiſit poſtea: nõ eſt verum: quia dauid in dimittendo non allegauit armoꝝ improportionem: ſed inconſuetudinem portandi: vt patet infra. Arma igitur ſaul quibus dauid fuit indutus intelliguntur: quia erant de armamentario ſuo. ⁊ dedit ea dauid: quia tũc eũ militẽ fecit. tertio dauid cũ philiſteo ꝯgrediẗ q̃ ꝯgreſſus deſcribiẗ/ cum đr: g ¶ Et tulit baculum ⁊c. i. conſuetudinarie.

* Et elegit

a ¶ Ibat aũt phili. ꝛc. aduerſũ da. ꝛc. Alleg. Philiſtei demones. Goliath caput eoꝝ: q̃ añ aduẽtũ veri dauid ſupari nõ potuit. Geth ciuitas golie ĩterp̄tat̃ torcular: h̃ ẽ mũdus vl̃ infern⁹ ĩ q̃ velut in torculari obnoxios pctĩs ꝯculcabit: q̃ relicta q̇ete ſupna tã q̃ ſeptenario: ĩ hũc mũdũ ſex dieb⁹ factũ lapſus ẽ. Altitudo golie diaboli ſupbia: p quã ſup filios ſupbie p̄ncipatũ obtinuit: q̃ſi palma ſe extollẽſ. Arma golie: diaboli ad nocẽdũ verſutie. Dauid a p̄re ad viſitandũ frẽs miſſus ẽ: ꝛ xp̄s a p̄re deo ad oues q̃ perierũt dom⁹ iſrl̃. David ephi polẽte. i. triũ modioꝝ mẽſurã frĩb⁹ detulit: ꝛ xp̄s myſteriũ ſãcte trinitat⁊ credẽtib⁹ cõmendauit. Dauid. x. formellas caſei tribuno ꝯtulit: ꝛ xp̄s decalogũ iudeis tradidit. Elyab de⁹ me⁹ pat̃. Judei ſe deũ p̄rem hr̃e mẽtiẽtes q̃ xp̄m emulati p̄mogẽita pdiderunt. Bacul⁹ dauid crux xp̄i. Golias ĩ frõte pcuſſus ruit: ꝛ ſb̄dit̃ ipi dd̃: ꝛ diabol⁹ ĩ frõte ſuoꝝ ferit̃ cũ ſignũ crucis eo ĩ loco infigit̃ ꝛ ſubijcit̃ in mẽbris xp̄o. Dauid gladiũ golie ĩ hierl̃z detulit: ꝛ xp̄s q̃s d̃ diaboli p̄tãte rapuit ad d̃fenſionẽ eccl̃ie: ĩ eã trãſtulit. Saul de domo dauid ꝛ d̃ eo q̃ſi ignoto req̃rit cũ iã dudũ dd̃ ei aſſiſteret: et iudei xp̄z vẽtuꝝ nouerãt: ꝛ quẽ ĩ p̄ñtia corpali p v̄tutes filiũ dei approbare poterãt: tã q̃ ignorãtes dicũt tu q̃s es: ꝛ vbi ẽ pat̃ tu⁹? Moraliter. Mẽbra veri dauid cũ ſupbiẽtes hereticos ꝛ ſacre ſcp̄ture ſñias deferentes eiſdẽ ſentẽtijs q̃s pferũt vincũt q̃ſi elatũ goliã gladio ſuo detrũcãt. b ¶ Et tu. gla. ei⁹. Gre. Uir q̃z catholic⁹ colligit teſtimonia ſcp̄ture: q̃ affert heretic⁹: ꝛ erroris ei⁹ ptinaciã inde ꝯuincit. Un̄ ꝛ dd̃ Typũ dñi q̃. ſ. fort⁊ manu interp̄tat̃. Golias v̄o reuelat⁹ ſiue trãſmigrãs: hereticoꝝ ſupbiã ſignans: h̃ reb⁹ locuti ſunt: qd̃ nos v̄bis apim⁹. Golias v̄o cũ gladio: dd̃ cũ pera paſtorali venit ad p̄liũ. Sed dd̃ goliam ſuo occidit gladio. Nos q̃z q̃ ſum⁹ mẽbra veri dd̃: hereticos ſuis ſentẽtijs vincim⁹. c ¶ Caput phi. ꝛc. Dauid caput philiſtei tulit ĩ hierl̃m vt terreret eos muroꝝ firmitate ꝛ altitudĩe ĩſupabiles ſe eẽ fidẽtes: vt ñ diſcrederẽt ſe ab illo vicẽdos eẽ.

Margin: lego. — 15. c. — B — Moraliter

a ¶ legẽ moyſi ĩ q̃nq̃ libris ſcriptã. b ¶ adlũxit. ſ. gratie: q̃ p lac ſignificat̃: qd̃ in vaſe paſtorali mulget̃.

b⁹. Et elegit ſibi q̃nq̃ limpidiſſimos lapides d̃ torrente: ꝛ miſit eos ĩ perã paſtoralẽ quã habebat ſecũ. a

Et fundã manu tulit: ꝛ pceſſit aduerſum philiſteũ. b

a Ibat aũt philiſte⁹ incedẽs ꝛ appropinquãs aduerſũ c

dauid: ꝛ armiger ei⁹ añ eũ. Cũq̃ inſpexiſſet eũ philiſte⁹ ꝛ vidiſſet dauid / deſpexit eũ. Erat aũt adoleſcẽs d

a ¶ paſſione. b ¶ ſpecioſus forma p̄ filijs hoĩm.

rufus ꝛ pulcher aſpectu. Et dixit philiſte⁹ ad dauid:

Nunq̇d ego canis ſũ: q tu venis ad me cum baculo? e

Et maledixit philiſte⁹ dauid in dijs ſuis. Dixitq̃ ad dauid: Ueni ad me: ꝛ dabo carnes tuas volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs t̃re. Dixit aũt dauid ad philiſteũ: Tu ve- f

nis ad me cũ gladio ꝛ haſta ꝛ clypeo: Ego aũt venio g

ad te ĩ noĩe dñi exercituũ dei agminũ iſrl̃: q̇b⁹ exprobraſti hodie. Et dabit te dñs ĩ manu mea: ꝛ pcutiã te: h

ꝛ auferã caput tuũ a te: ꝛ dabo cadauera caſtroꝝ phi

a ¶ que iuxta viã comedũt ſemẽtẽ. b ¶ de quib⁹ ne tradas beſtijs animas cõfidentiũ tibi.

liſtijm hodie volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs terre vt ſciat oĩs t̃ra: q̃ ẽ dñs de⁹ ĩ iſrl̃: ꝛ nouerit vniuerſa eccl̃ia hec: q̃ nõ ĩ gladio nec ĩ haſta ſaluat dñs. Ipi⁹ ei ẽ bellũ: ꝛ tradet vos in man⁹ nr̃as. Cũ ḡ ſurrexiſſet philiſte⁹ ꝛ veniret ꝛ appropinq̃ret ꝯ dauid. feſtinauit dauid: et occurrit ad pugnã ex aduerſo philiſtei. Et miſit manũ i

¶ vnitas vincit.

ſuã in perã. Tulitq̃ vnũ lapidẽ: ꝛ fũda iecit: ꝛ circũ k

a ¶ vbi ſignũ chriſti nõ habuit.

ducẽs pcuſſit philiſteũ ĩ frõtẽ. Et infixus ẽ lapis ĩ frõ l

te ei⁹: ꝛ cecidit ĩ faciẽ ſuã ſup t̃rã. Preualuitq̃ dauid m

aduerſũ philiſteũ ĩ fũda ꝛ lapide: pcuſſũq̃ philiſteũ iterfecit. Cũq̃ gladiũ ñ haberet ĩ manu dauid / cucur

a ¶ diabolũ. b ¶ eos. ſ. q̃s diabol⁹ ĩ mãu hẽbat: p q̃s alios trucidabat.

b rit ꝛ ſtetit ſup philiſteũ: ꝛ tulit gladiũ ei⁹ ꝛ eduxit eũ n

a ¶ pprio gladio.

de vagina ſua: ꝛ iterfecit eũ: p̄ciditq̃ caput ei⁹. Ui- o

dẽtes aũt philiſtijm q mortu⁹ eẽt fortiſſim⁹ eoꝝ: fuge p

rũt. Et ꝯſurgẽtes viri iſrl̃: ꝛ iuda vociferati ſũt: ꝛ pſecuti ſũt philiſteos vſq̃ dũ venirẽt in vallẽ: ꝛ vſq̃ ad portas accaron. Cecideruntq̃ vulnerati de philiſtijm ĩ via ſarim: ꝛ vſq̃ ad geth: ꝛ vſq̃ accaron. Et reuertẽtes filij iſrl̃: poſtq̃ pſecuti fuerãt philiſteos: iua-

¶ anticipatio eſt: hoc eñ poſtea fecit.

c ſerũt caſtra eoꝝ. Aſſumẽs aũt dauid caput philiſtei: q

a ¶ vnde poſtea ab achimelech ſacerdote accepit.

attulit illud in hieruſalẽ. Arma vero ei⁹ poſuit in ta- r

a ¶ dñi ſupflue additũ ẽ ſuo q̃ arma nõ ĩ ſuo ſ; dñi poſuit tabernacl̃o.

bernaculo ſuo. Eo aũt tpe q̃ viderat ſaul dauid egre

d dientem cõtra philiſteũ. ait ad abner p̄ncipẽ militie:

momẽti ad pugnãdũ ſecũ. e ¶ Nunq̇d ego ca. ſũ. q. d. canis q̃ ẽ inermis põt timere baculũ: non ego. cetera patẽt vſq̃ ibi: f ¶ Tu ve. ad me cũ gla. i. ꝯfidẽs de armis ꝛ v̄tute tua. g ¶ Ego aũt ve. ꝛc. i. ꝯfidẽs de v̄tute diuĩa. h ¶ Et da. te dñs. ex h̃ p; q ſup h̃ diuinã reuelationẽ habuerat: q̃ futuꝝ ꝯtingẽs certitudinalit̃ p̄nunciat. i ¶ Feſtinauit da. pijcere lapidẽ añq̃ philiſte⁹ eẽt ſibi nimis ppinqu⁹: q̃ talis ict⁹ fortior ẽ aliq̃ñtulũ a lõge. k ¶ Tulitq̃ vnũ la. Matth. iiij. dicit q̇dã gloſa q xp̄s vicit diabolũ trib⁹ t̃etatiõib⁹: ſic dd̃ goliath trib⁹ lapidib⁹: ſ; illa gloſa non eſt multũ autẽtica: q̃ nõ d̃r ibi cui⁹ ſit: ꝛ id̃ videt̃ eẽ q̇dã glo. mg̃ralis: pp̄ter qd̃ mag⁊ ẽ adherẽdũ textui ſacre ſcp̄ture. q̃ videt̃ h̃ ĩnuere q dd̃ vno tm̃ lapide philiſteũ vicit.

l ¶ Et iſix. ẽ ꝛc. Dicũt aliq̃ q ferrũ galee ceſſit lapidi miraculoſe: vl̃ põt dici abſq̃ tali miraculo q galea ſic erat facta q facies erat diſcoopta illa pte excepta q̃ opiebat̃ lamina ferrea deſcẽdẽte ſup naſum: vt dictũ ẽ. ſ. m ¶ Preualuitq̃ ꝛ. h̃ ꝯñr deſcribit̃ ipi⁹ dd̃ triumph⁹. ꝛ p; l̃ra vſq̃ ibi: n ¶ Et edux. ꝛc. philiſte⁹ ei adhuc eũ nõ extraxerat: q̃ pri⁹ cũ haſta pugnare volebat: ſic faciũt milites ĩ duellis pri⁹ ĩuadendo ſe cũ lãceis. o ¶ Uidẽtes ãt phi. ꝛc. diuino miraculo. p ¶ Fugerũt. t̃riti diuĩo iudicio: cetera patẽt vſq̃ ibi: q ¶ Aſſumẽs aũt da. ꝛc. nõ tũc ſ; poſtea ad t̃rendũ iebuſeos ibi habitãtes ĩ fortalicij fortitudĩe ꝯfidẽtes. r ¶ Arma v̄o ꝛc. ſ. dñi qd̃ p; ex h̃ q d̃r. ĩ. xxi. q gladi⁹ goliath erat ĩuolut⁹ p⁹ ephot ĩ tẽplo dñi.

Margin: Als ꝛ p̄tãte — D — Eccl̃i. 47. a — 1. mach. 4. d — 2. q. 5. c. monomachiã.

* De qua

* o ¶ Uidẽtes ꝛc. ſignificat̃ q xp̄s debellauit p̄ncipẽ demonũ ꝛ ei⁹ exercitũ. Per baculũ ãt et q̃nq̃ lapides q̇b⁹ dd̃ goliath debellauit: ſignificat̃ crux ſctã ꝛ q̃nq̃ vulnera p q̃ xp̄s d̃ diabolo ꝛ ãgel̃ ei⁹ triũphauit. Per h̃ aũt q dd̃ gladio golie caput ei⁹ ãputauit: ſignificat̃ q ſic diabol⁹ p lignũ deuicerat gen⁹ hũanũ in hoĩe p̄mo: ſic p lignũ deuict⁹ ẽ ab hoĩe xp̄o

Margin: Moraliter

Nico. de lyra

¶ De q̃ ſtirpe

* a ¶ Et elegit ſibi ꝛc. i. duros ꝛ planos ꝛ rotũdos ſine angulis: q̃ tales mag⁊ directe p̄ijciunt̃ ꝛ maiore impetu. b ¶ Et pceſ. ꝛc. cõſtãter ꝛ intrepide de dei auxilio cõfidẽs. c ¶ Ibat aũt ꝛc. ſ. plane: ppt̃ põdus eñ armoꝝ nõ poterat currere ſicut dauid. d ¶ Deſpexit eũ: reputãs eũ nullius momenti

¶ Moral̃r p dd̃ ĩunctũ a ſamuele ſignificat̃ q̇libet xp̄ian⁹ bon⁹ a xp̄o ĩunct⁹ vnctiõe gr̃e ppt̃ qd̃ timere nõ debet p̄tãtẽ et arma ſathane ſ; ꝯſtãter ip̄m aggredi cũ baculo ſctẽ cruc⁊ ip̄m p fidẽ ĩteri⁹ portãdo ꝛ exteri⁹ ĩ ſigno. a ¶ Et ele. ꝛc. i. exercitio q̃nq̃ ſenſuũ in bonis ꝛ ſctĩs opib⁹. i. Pe. iiij. a. Chriſto in carne paſſo ꝛ vos eadẽ cogitatiõe armamĩ: ꝛ ſic diabol⁹ deuict⁹ cũ exercitu ſuo fugit ꝯfuſus Jaco. iiij. b. Reſiſtite diabolo ꝛ fugiet a vobis.

a ¶De q̄ ſtirpe. Augꝰ. Qđ ſaul ⁊ abner ĩgrat dauid apud eos diutiꝰ cōmoratū: fecit barba q̄ adoleſcēti creuerat: dū abſens fuerat. b ¶Viuit aïa tua. Huic ſil'e ē illud: Bñdixit naboth deo ⁊ regi: q̄ſi nō viuat aïa tua rex ſi noui: vel videã mortē tuã ſi noui. Si q̊ȝ cōiūctio: aliq̄n ꝓ nō ponit': ſm illud: Si introibūt in requiē meã. i. nō ĩtroibūt. vñ pōt ſic exponi: ſi noui. i. ñ noui.

a De q̄ ſtirpe deſcēdit h̄ adoleſcēs? b Dixitqꝫ abner: Viuit aïa tua rex ſi noui. c Et ait rex: Int̄roga tu cuius filiꝰ ſit iſte puer? Cūqꝫ regreſſus eſſet dauid/ ꝑcuſſo philiſteo tulit eū abner et introduxit corã ſaule: caput philiſtei hñtē in manu. Et ait ad eū ſaul: De q̄ ꝓgenie es o adoleſcēs? Dixitqꝫ dauid: Filius ſui tui iſai bethleemite ego ſum.

Nico. de lyra

a ¶De q̄ ſtirpe ⁊c̄. lȝ añt dauid fuiſſet cū ſaul: vt ptȝ ex p̄dict' cap̄. xvi. tñ tūc nō cognoſcebat: q̄ꝛ ſic dicit Augꝰ. interī barba creuerat adoleſcēti q̄ notabiliter mutat aſpectū faciei. Pōt etiam dici ꝙ ſaul ex demonis afflictione hēbat mēoriã ⁊ fantaſiã ꝑturbatã ⁊ ĩpeditã a cognitiōe. b ¶Dixitqꝫ abner ⁊c̄. modꝰ ē iurãdi. ⁊ ē ſenſus: ſicut veꝝ ē ꝙ ego deſidero vitã tuã: ſic veꝝ eſt ꝙ ego nō noui: ⁊ accipit' h̄ ſi ꝓ nō: nec miꝝ ſi abner nō cognoſcebat dauid: q̄ꝛ erat p̄nceps militie: ⁊ ſic erat occupatus ꝯ aduerſarios in extremitatibꝰ regni rege in domo manēte: ⁊ dauid adhuc cū ſaule paꝝ fuerat: ita ꝙ forſitã abner eū ibidē nō viderat. c ¶Et ait rex ⁊c̄. Fecerat em̄ ꝓclamari ꝙ filiã ſuã daret ei q̄ philiſteū ꝑcuteret: vt dictū ē. ſ. ⁊ ideo volebat ſcire ſi eēt đ bono genere: ita ꝙ filia ſua eēt illi cōpetent' aſſignata.

¶In ca. xvij. vbi đꝛ in poſtil. ad maiorē ſeq̄ntiū intelligētiã: hic querit' vtrum duellum ſit licitum ⁊c̄.

Additio.

Lȝ cã collatiōis ⁊ abſqꝫ aſſertiōe mlt'a falſa poſſint dici. In ſacra tñ ſcp̄tura vel in eiꝰ expoſitiōe nō videt' falſa aliq̄ mō ꝑſuadēda. Poſſet em̄ inde ſeq̄ error in ope vl' in mēte: vñ in ꝓpoſito circa q̄ſtionē motã ꝑ poſtillatorē cū aſſertatiōe vera: dicēdū ꝙ duellū ex ꝑte iudicū ſp̄ eſt illicitū: etiã in caſibꝰ poſit' a poſtil. qđ ptȝ ex h̄: nã auctoritates textuales decretoꝝ ⁊ canonū ꝑ poſtillatorē allegate indiſtincte loquunt': nō excuſantes in aliq̄ caſu in duell' iudicem a pctō: neqꝫ duellãtes ſaltē q̊ ad vtrãqꝫ ꝑtē duelli. In illo em̄ capitulo monomachia ꝑ ip̄m poſtillatorē allegato exp̄ſſe habet' ſic. Hec ⁊ huiuſcemōi ſectãtes deū ſolūmō tēptare vident': q̄ q̄dē v̄ba indiſtincte loquunt': vbi attēdendū ē: ꝙ nō dicit oēs hec ſectãtes tēptãt deū: ſȝ vident' tēptare vt ĩtelligat' ꝙ poſito caſu ꝙ aliq̄s ex his ſectãtibꝰ intēdat aliū finē forte rectū: q̄ꝛ tñ apparētia ē mala cauendū eſt. Nã ſm apl'm. j. Theſ. v. ca. etiã ab hñte ſpēȝ mali abſtinendū ē. Idē modus dicēdi in ca. Dilecti. de purga. vul. vbi in ſil'i materia ſic hmōi iudiciū penitus ē int'dictū: vtpote in q̄ deꝰ tēptari videt': etiã in ca. ſuſcepiſti regimīs ti. p̄dicto tractans ſpālit' de duell' exp̄ſſe đꝛ ꝙ in eo caſu vel alijs h̄ non debeat aliq̄tenus tolerari. In q̊ habet' manifeſte ꝙ nō ſolū ꝓhibent' duella fieri ſeu cōmitti: ſȝ etiam eoꝝ toleratio ē ꝓhibita: qđ eſt de directo ꝯ poſitionē poſtillatoris. Illud aūt qđ đꝛ ad auctoritatē Aug'. ꝙ loq̄t' inq̄ſitiue ſeu dubitatiue ⁊ nō determinatiue nō hȝ aliqđ fundamentū: eo ꝙ nō oñdit ꝯriū dictum ip̄ius Aug'. nec ꝙ p̄dicta retractet in libro retractationū. Sil'r nec doctores p̄dictas auctoritates iuridice exponētes ip̄os iudices vident' excuſare. vnde nec ip̄e poſtillator aliquē doctorē allegat: niſi ſanctū Thomã qui nihil facit ꝓ opinione ſua: vt patebit leges etiã ſeculares ab ip̄is ꝑhis ꝯdite: q̄ de p̄cepto ꝓhibitiōis diuine tēptatiōis nō curãt: adhuc duellū vident' ſimpl'r ꝓhibere: vt de gladiatoribus. l. vnica. Cū igit' nec ꝑ auctoritates textuales: nec per doctores tal' excuſatio. ſ. iudicū in duello appareat: deueniendū eſt ad rōnes ꝑ poſtillatorē allegatas: ⁊ caſus ꝑ ip̄m poſitos q̄ ſi bñ aſpiciunt' nō vident' ꝯ hanc aſſertionē aliq̄d facere. Ad cuiꝰ euidētiã ſciendū ꝙ lȝ hñti curã alicuiꝰ cōitatis licitū ſit ꝑmittere minora mala: vt euitent' maiora: vt ptȝ de meretricio ꝑ ip̄m allegatū: nemini tñ licet facere mala vt eueniãt bona. Vñ in glo. ij. Regū. xxj. Vana ſpe ſecuritatis a diabolo deludunt'. q̄ dicūt faciamꝰ mala vt eueniant bona: taliū em̄ dãnatio iuſta eſt: cuiꝰ rō eſt manifeſta. Nō em̄ ſola bonitas finis ſufficit ad faciendū actū bonū: niſi ſimul ꝯcurrãt alie bonitates ad h̄ req̄ſite: vt ſatis declarat ſanctus Tho. p̄ma ſcđe. q. xviij. arti. iiij. in rñſione ad vltimū argumentū. Et ideo licet tolerare meretriciū ꝓpter bonū finē ſit ꝑmiſſum: nunq̄ꝫ tñ cōmittere meretriciū ſeu eidē auxiliū aut ꝯſiliū p̄ſtare ē licitum. Sȝ ꝯſtat ꝙ p̄ncipes ſeu iudices duelloꝝ nō ſolum ꝯcurrūt in hmōi duell' ꝑmittēdo ſeu tolerãdo: ſȝ etiã faciendo ſeu auxiliū p̄ſtando:

An duellū ſit licitum

p̄ſtãdo: ⁊ hoc multiplicit'. Prīo: q̄ꝛ de eoꝝ mãdato ⁊ auctoritate ordinant' ſeu aſſignant' loca ⁊ t̄pa duellãdi. Sil'r ⁊ de eoꝝ auctoritate ⁊ mãdato dant' ꝯſeruatores ſeu rectores: q̄ vtroſqꝫ duellãtes cuſtodiãt a fraudibꝰ q̄ circa parilitatē amoris vtriuſqꝫ: ⁊ in alijs hmōi pñt ꝯtingere. Sil'r ꝑ p̄ncipes ſeu iudices corã q̄bus duella exercent': oportet ꝙ vtraqꝫ ꝑs ſit tuta a violētia: ſic ꝙ neut' duellãtiū poſſit ab amicis ſeu alijs iuuari vt alteꝝ ĩuadat ſeu ſupp̄mat: vel ip̄m a limitibꝰ ꝑ p̄ncipē ſeu iudicē aſſignatis expellat: niſi em̄ aliq̄s hñs auctoritatem ad h̄ ſeu ꝑtãtē talia duella a violētia extrinſeca ſecuraret: iã nō eſſet duellū ſȝ bellū: cū vtraqꝫ ꝑs poſſet ꝯuocare amicos ⁊ fauētes ſeu coadiutores ad aliū cōuincēdū: qđ ē ꝯ rōnē duelli. Sil'r p̄ncipes ſeu iudices corã q̄bꝰ duella exercētur manifeſte p̄ſtãt auctoritatē duellis cū ꝯtrouerſias ſeu diſcrepatiōes duellantium diffiniūt ſeu p̄cipiūt decidi ſeu diffiniri in curijs ſuis: ꝓut duellū terminat'. ſ. ſi actor viuat in duello: reꝰ habet' ꝓ ꝯdēnato ⁊ deuicto tanq̄ꝫ ſi actor intētionē ſuã legitīe corã eo ꝓbaſſet et ecōtra. Et ſuꝑ h̄ ꝯſueuerūt ferre ſnĩas v̄bo ⁊ ſcripto auctoritate iudiciali: ſic fit in alijs cauſis ꝑ legitĩas ꝓbatiōes. Vñ manifeſtū ē ꝙ in p̄dictis p̄ncipes ſeu iudices nō ſolū dici debēt tolerãtes mĩora mala vt euitēt' maiora: ſȝ etiã faciētes mala vt bōa eueniãt: vl' vt mala maiora euitēt': qđ nll'o mō licet q̄ꝫtūcūqꝫ malū qđ cōmittit' ſit modici nocumēti: ⁊ bonū qđ inde ſpectat' maxime vtilitat'. Nã ſm Aug'. nō ē licitū mēdaciū ꝑnicioſū ꝓferre ꝓ ſalute totiꝰ mūdi: vñ ĩ caſibꝰ ꝑ poſtillatorē allegat' nō excuſant' a pctō iudices ex bonitate finis: ꝑ vias em̄ iuſticie rectas decet p̄ncipē talia determĩare: nō ꝑ illas q̄ diuīo iuri obuiãt: vt ait Stephanꝰ papa in ca. ꝯſuluiſti. ij. q. v. ſpōtanea ꝯfeſſiōe vl' teſtiū approbatiōe delicta ꝯceſſa ſunt v̄ro regimī iudicari: occulta em̄ ⁊ ĩcognita illi ſūt relinq̄nda q̄ ſolꝰ nouit corda hoīm. Et ibidē qđ ſctōꝝ patrū documēta ſancitū nō ē: ſuꝑſticioſa adinuētiōe nō ē p̄ſumēdū. Preterea ſi in caſibꝰ poſit' a poſtil. nullꝰ duellantiū ē ĩmunis a culpa: eo ꝙ volūtarie ponūt ſe ad h̄ p̄termiſſis alijs vijs ſm ordinē iur': vt idē poſtil. dicit in fine iſtiꝰ q̄ſtionis: a fortiori vīculo iudices q̄ volūtarie h̄ approbãt: ⁊ ad h̄ cooꝑant' modis p̄dict': p̄termiſſis alijs vijs iur' ⁊ medijs culpabiles mag' ſūt. Preterea rō iſta poſtillatoris in q̄ dicit ꝙ ſi vnus aliū nō poſſet ꝓuocare ad duellū: mlt'iplicarent' homicidia occulta ĩ terra ⁊c̄. nō videt' hr̄e valorē. nã ex oppoſito etiã ſeq̄ret' mlt'iplicatio homicidioꝝ ſeu alioꝝ maloꝝ in occulto. Ex h̄ em̄ ꝙ vnꝰ aliū poſſet ꝓuocare ad duellū: illi q̄ viribꝰ corꝑis ſūt validiores vl' arte bellãdi mag' eruditi: alios ĩfirmiores occulte opp̄merēt ꝯfidētes de ꝓprijs viribꝰ ⁊ hmōi. ⁊ ſic nō timerēt ad duellū ꝓuocare: ꝓut ſepe ꝯtingit. Qꝛ ãt dicit ſctūs Tho. ꝯcordari huic dicto ⁊c̄. nll'o mō hȝ locū ſi ſctūs Tho. bñ intelligat'. Nã in ſcđa ſcđe. q. xcv. in fine vltimi arti. ſ. in rñſiōe ad vltimū articulū vbi de h̄ tractat: dicit ꝙ iudiciū ferri cãdētis in aliq̄ ꝯuenit cū ſortibꝰ. ſ. inq̄ꝫtū ordinat' ad alicuiꝰ facti occulti inq̄ſitionē ꝑ aliqđ factū ab hoīe: ſȝ differt a iudicio ſortiū inq̄ꝫtū ſpectat' in iudicio ferri cãdēt' aliq̄s miraculoſus effectꝰ: qđ nō ꝯtingit in rōne cōi ſortiū ⁊ poſtea pauc' ĩterpoſit' dicit ꝙ duella in q̄bus nō ſpectat' miraculoſus effectꝰ: vtpote q̄ꝛ pugiles ſunt penitus pares v̄tute ⁊ arte mag' accedūt ad cōeȝ rōnē ſortiū q̄ꝫ examinatio ferri cãdētis vbi miraculū ſpectat' diuinū: hec ille. Sȝ ex h̄ nō tollit' q̄n iudiciū belli illicitū reddat' ex duobus q̄ ip̄emet ſanctus doctor ponit in eodē loco tanq̄ꝫ illicita. Primū. ſ. q̄ꝛ ordinat' ad iudicandū occulta que diuino iudicio reſeruant'. Scđo etiã q̄ꝛ hmōi iudiciū nō ē auctoritate diuĩa ſancitū. Et ſic ſūt intelligēda v̄ba ſancti doctoris in illo ca. vt ptȝ bñ inſpiciēti. Cū vlterius dicit poſtillator ꝙ p̄ncipes ſancte vite duella ſuſtinuerunt ſeu ꝯceſſerūt: vt ſanctus Ludouicus rex frãcoꝝ: ⁊ alij ⁊c̄. Ex hoc non concludit ꝓpoſitum ſuum. nam fuerunt multi ſancti a deo in ſacra ſcriptura approbati: qui pluries peccauerūt: vt patet de dauid ⁊ alijs: ſed peccata eoꝝ nō ſunt trahēda ad ꝯſequentiã: ſed ſua bona opera.

Replica.

In caplo. xvij. vbi poſtillator ſub diſtinctione in certis caſſibus dixit iudices non peccare duellum ꝑmittentes: Burgeñ. videt' poſtillatorem cōmiſiſſe crimen leſe maieſtatis. vnde eum inſtomachanter inuadit concludens ꝙ vera aſſertione generaliter ⁊ ſine diſtinctiōe dicendum ſit ꝙ duellum ex ꝑte iudicum ſemꝑ ſit illicitum quod ꝑſuadet ex

A pſuadet ex h̃:q: vt dicit canon. Monomachiã.ij.q.v.ꝛ cete/
ra iura ꝑ poſtillatorē allegata loquũt̃ indiſtĩcte:ſic ꝙ nullo ca/
ſu debent duella fieri nec tolerari:ſed nimis p̃ciſa videt̃ hec
Burgẽ.ſnĩa. Pẽſando em̃ v̾ba iuriũ iũct̾ gloſis oĩm doctoꝝ
materia duelloꝝ tractat̃ ſb̃ diſtinctiõib⁹ manifeſt̾. Nã iura lo
quũt̃ ĩ caſu q̊ de⁹ tẽptari videt̃:duella ſũt ꝓhibita. A ꝯrio ãt
ſenſu qd̃ ẽ argumẽtũ validũ ĩ iure:vbi de⁹ tẽptari nõ videt̃ ꝑ
mitti poſſũt ĩ caſu etiã q̊ ad duellũ ꝑtendit̃ alicui⁹ occulti inq̃ſi
tio:aut vulgar̾ purgatio:aut ſnĩe ꝓmulgatio iura ñ ꝑmittũt.
A ꝯrio aũt ſenſu:vt ſupra ꝑmitti pñt. Eſt igit̃ mãifeſta hmõi
ꝓhibitiõis ꝛ ꝑmiſſiõis diſtinctio. In caſib⁹ deniq3 ꝑ poſtilla/
torẽ adduct̾ nulla dei apparet tẽtatio: ſ3 ꝓuocãtis p̃ſũptio et
aſſumẽt̾ ciuilis coactio:niſi em̃ ꝓuocat⁹ ad duellũ aſſumeret:
in vulgo iudicaret̃ vel iniuſt⁹ vel effeminat⁹:vt igit̃ euadere
poſſit tale vulgi temerariũ iudiciũ putat duellũ neceſſario aſ/
ſumẽdũ:vl̃ ſaltẽ ſaluo honore nõ eẽ declinãdũ: ꝛ ſic ĩtelligo
ciuilẽ coactionẽ:ꝛ puto vtrũq3 nõ eẽ ſine culpa ꝗ̃uis ꝓuocãs
ceter̾ parib⁹ videat̃ culpabil̾ mag̾:iudex tñ ꝑmittẽs nõ:cũ ꝑ
tineat ad pacẽ pauperꝝ lit̾ termĩatio:ꝛ ad rei publice vtilitatẽ
manifeſtã:vt ꝑ3 ĩ caſib⁹ poſit̾ a poſtillatore ĩ q̊b⁹ ex ꝑte duel
lãtiũ nõ ẽ aliq̃ dei tentatio:ſ3 p̃ſũptio viriũ art̾ ꝛ induſtrie ex/
perimẽtũ hũane:nec ex ꝑte eoꝝ ĩmo nec iudicis intẽtiõe alicu
ius occulti inq̃ſitio nec vulgar̾ purgatio:rõne cui⁹ ĩ eodẽ iur̾
titulo.ꝛ.ij.q.v.d̾ ꝓhiberi:nõ videt̃ peccare iudex:ſ3 poti⁹ fa
cere debitũ officij ſui:ꝛ ꝑ ꝯñs mereri:ꝑ3 igit̃ ꝙ Bur.nõ bñ
attẽdit v̾ba iuriũ ꝛ doctoꝝ aſſerẽdo ꝙ oĩno loquũt̃ indiſtĩcte.
Nã ſi ſine diſtinctiõe debeãt illa v̾ba accipi:ſeq̃t̃ dauid aſſu/
mẽtẽ duellũ:de q̊ h̃ ſermo ꝛ ſaul ꝑmittẽtẽ ĩmo approbantẽ et
opẽ armis ferẽtẽ peccaſſe:qd̃ erroneũ ẽ dicere. Et ſi dixer̾ ꝓ
ut doctores cõiter dicũt:hũc caſũ factũ ex dei reuelatione ꝑ3
ꝙ ĩ caſib⁹ hmõi diſtinctio eſt:ꝛ nõ ſũt indiſtincte illa iura re/
cipiẽda:nec Burg.rõnib⁹ poſtil.ſatiſfacit: cũ em̃ arguit ꝙ cu/
ratores reipublice pñt ꝑmittere minora mala vt euitẽt̃ maio/
ra:vt ꝑ3 de meretricio ſ̃m btm̃ Aug̾. Bur.ꝯcedit totũ ſ3 ad
dit impꝑtinẽter ꝙ nõ pñt facere mĩora mala vt vitẽt̃ maiora:
q: ſ̃m Aplm̃ nõ ſũt faciẽda mala vt eueniãt bona. Et tota di/
greſſio Burg.tẽdit ad h̃ ꝙ iudices nõ mõ ſũt duellũ tolleran
tes:ſ3 faciẽtes ꝛ ei⁹ auctores:qd̃ ſic oñdere nitit̃. Nã vt inq̃t
coꝝ auctãte deputãt̃ certa tꝑa ꝛ loca duellãdi. Itẽ ordinãt̃ re
ctores ꝛ ꝯſeruatores q̊ vtroſq3 duellãtes p̃ſeruẽt a fraudib⁹ ꝛ
violẽtia amicoꝝ alteri fauẽtiũ ꝛc̃. Ad qd̃ dicẽdũ ẽ ꝙ vbi iudi/
ces cir

ces circa duella excedũt naturã ꝑmiſſionis:vtputa ex victoria C
vni⁹ ꝑtis ꝓferre ſnĩam ꝯ victũ tãq3 reũ:vel alias ꝓculdubio
peccãt:ſ3 vbi iudices nõ excedũt naturã ꝑmiſſiõis ordinãtes
ĩ fauorẽ iuſticie:nõ duelli nec duellãtiũ certos modos q̊bus ĩ
iuſticia caueri poſſit circa duellũ poſſibil̾:nõ videt̃ ꝓpterea di
ci debere auctores vel factores duelli:ꝑ3 h̃ ĩ exemplo d̾ ꝑmiſ
ſo meretricio. Rectores eñ reipublice ip̃m ꝑmittẽtes nolẽtes
tñ meretrices habitare ĩ loc̾ ſacris ꝛ honeſt̾ ad vitãdũ ſacroꝝ
locoꝝ ꝓphanationẽ ꝛ ſcãdalũ hoĩm vtriuſq3 ſex⁹ honeſtoꝝ or
dinãt ſpãlia loca vbi meretrices ꝛ alie ꝑſone habitẽt infames
ꝛ nõ alibi. Quis cũ nr̃o ſeniorẽ Burg.deſipiẽs diceret ip̃os
ex eo meretricij:fautores factores ꝛ auctores. Itẽ ordinant ꝙ
ſacris tꝑib⁹ puniũt̃ lenoes ꝓſtibula viſitãtes aliis ãt tꝑib⁹ nõ
q̊s ex h̃ dicet eos tꝑib⁹ ꝑmiſſis fore meretricij fautores. Item
ordinãt ꝙ ĩ domib⁹ meretricũ ſit ĩmunitas: ita ꝙ nemo poſſit
ibi meretricib⁹ aut aliis impune violẽtiã inferre ad cauendu3
ſeditiões ꝛ homicidia. Quis ex his oĩb⁹ culpabit reipublice
rectores tãq3 malefactores:aut mali cuiuſcũq3 auctores:ꝛ nõ
poti⁹ cõmẽdabit eos tãq3 prudẽtes ꝓuiſores: q: ꝗ̃uis ꝑmit/
tũt ꝓpt̃ mai⁹ malũ vitãdũ min⁹:cauent tñ ꝗ̃tũ pñt nec in illo
minori malo ꝑmiſſo oẽs male circũſtãtie ꝯcurrere poſſint:ma
lũ eñ ẽ meretriciũ ſ3 multo pei⁹ ẽ ei⁹ exercitũ ĩ loc̾ ſacris ꝛ tꝑi/
b⁹ ꝛ ĩteruenietib⁹ homicidiis:vñ ꝛ ſi caueri nõ pñt meretricia
ꝓpt̃ cãs:ꝓuidis tñ rectorib⁹ cauẽt̃ alia mala ꝯcurrere poſſi/
bilia: Ita dico ĩ ꝓpoſito ꝙ ſi iudices duellũ ſe temere ꝓuocã/
tiũ ꝓpter tutelã pauperꝝ ꝛ ꝓprie pacẽ ꝛ vtilitatẽ ꝑmittãt nõ pec
cãt:nec ex h̃ naturã ꝑmiſſiõis exeũt ſi cauẽt cetera mala q̃ cir/
ca duellũ ꝯtingere pñt. Duellũ em̃ ſic ſe ꝓuocãtiũ oẽ ꝗ̃uis ſit
malũ:ſic̃ ꝛ meretriciũ vtrũq3 tñ ꝑmiſſũ põt ꝑ iudices auctori/
tatẽ hñtes ſine pctõ cõditionari nõ ĩ mali fauorẽ ſ3 cautelam
alioꝝ maloꝝ ꝯcurrere potẽtiũ. Incaut⁹ igit̃ Burg.q̊ temere
ĩ hmõi ſtãs reprobat Ludouicũ regẽ francie ꝛ carolũ magnũ
ꝛc̃. Et ſi Bur.diligẽter vidiſſet ſctm̃ Tho.ĩ loco ꝑ eũ allega/
to nõ dixiſſet poſtil.ip̃m male adduxiſſe:q̃ enĩ adducit ꝓ ꝯfir/
matiõe ſue p̃tẽſe ſnĩe ꝙ duellũ a ꝑte iudicũ ſemꝑ reddat̃ illici/
tũ nõ valẽt. Prim⁹ enĩ caſus adduct⁹ nõ ẽ ad ꝓpoſitũ videl3
ꝙ duellũ ſemꝑ ordinet̃ ad iudicãdũ occulta: q̃ diuino iudicio
reſeruãt̃:ꝑ3 em̃ ex ſuprapoſit̾ eẽ falſũ:nec ſcd̃o adductũ valet
ꝙ videl3 oẽ illud ſit a ꝑte iudicũ illicitũ:qd̃ diuĩo iudicio non
eſt ſancitũ:q: idẽ argumẽtũ eſſet de meretricio qd̃ a deo non
eſt ſancitũ:tñ licite ꝑmiſſum:vt ſupra patuit.

Glo. ordi.

Ca. XVIII

Et factũ ẽ ꝛc̃.
a ¶ Et dile. eũ ꝛc̃. Ionathaſ dilexit
dauid vir videl3 belli/
coſus iuuenẽ aptum pu/
gnis. Ionathas ſigni
ficat eos qui de iudeis
in xp̃m crediderũt ꝛ ꝑce
pta gratia ſpirit⁹ ſancti:
ꝓ xp̃o relictis oĩb⁹ ip̃m
ſecuti ſunt. Unde petr⁹:
Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa et
ſecuti ſum⁹ te. Sic eni3
ionathas dedit dauid
veſtimenta ſua a tunica
vſq3 ad baltheũ: cũ cre/
dentes omnia que ha/
buerũt in xp̃i ſeruitiũ cõ
tulerũt. b ¶ Percuſ/
ſit ſaul mille ꝛc̃. Hoc
fuit ſeminarium odij cõ/
tra dauid. Sic iudei au/
dientes chriſtum quem
crucifixerãt: in eccleſiis
predicari:ꝛ victoriã qua
hoſtem antiquum vicit:
ꝛ credẽtes in laude ei⁹
gratulari:grauiter tule/
runt. c ¶ Saul mille
ſc3 eos qui fugientes oc
ciſi ſunt. d. ¶ Dauid
decem milia .ſ. phili/
ſteum qui ĩ vno deiecto
oẽs in fugã miſit.
℣ Tenebatq3

Et factũ ẽ cũ cõ/ .XVIII a
pleſſet loq̊ ad ſaul:aĩa io b
nathe ꝯglutiata ẽ aĩe da/
a uid:ꝛ dilexit eũ ionathaſ
q̃ſi aĩa3 ſuã. Tulitq3 eũ ſaul ĩ domũ
ſuã ĩ die illa:ꝛ ñ ꝯceſſit ei vt reũteret̃
in domũ p̃ris ſui. Inierũt aũt iona/ c
thaſ ꝛ dauid fedus† Diligebat ei eũ
q̃ſi aĩam ſuã. Nã expoliauit ſe iona/ d
thas tũica q̃ erat idut⁹:ꝛ dedit eã da †
uid:ꝛ reliq̃ veſtimẽta ſua vſq3 ad gla
diũ ꝛ arcũ ſuũ:ꝛ vſq3 ad baltheum. e
Egrediebat̃ q̊3 dauid ad oĩa q̃cũq3
miſiſſet eũ ſaul: ꝛ prudẽt̃ ſe agebat.
Poſuitq3 eu3 ſaul ſuꝑ viros belli: ꝛ f
accept⁹ erat ĩ ocul̾ vniuerſi ppl̾i: ma
xieq3 ĩ ꝯſpectu famuloꝝ ſaul. Por/ g
ro cũ reuerteret̃ ꝑcuſſo philiſteo da/
uid:ꝛ ferret caput ei⁹ ĩ hierl̾m:egreſſe
ſũt mulieres d̾ vniuerſis vrbib⁹ iſrl̾/cã
tãteſ choroſq3 ducẽteſ ĩ occurſũ ſaul
reg̾:ĩ tympanis leticie ꝛ ĩ ſiſtr̾:ꝛ p̃ci
b nebãt mulieres ludẽteſ atq3 dicebãt:
ꝯ †Percuſſit ſaul mille: ꝛ dauid decẽ b
milia. Irat⁹ ẽ aũt ſaul nimis:ꝛ diſpli
cuit in oculis ei⁹ ſermo iſte. Dixitq3:
dederunt dauid decem milia: et mi/

Nico. de lyra

Et factũ eſt. Deſcripta. Ca. XVIII
ip̃ius dauid victoria. Hic ꝯñr deſcribi
tur ex h̃ ĩuidia ſubſecuta. Et primo de/ ℞ Diuiſio
ſcribit̃ circa dauid oĩm gr̃a.ſcd̃o ſaulis ĩuidia/
ibi: Porro cũ reuerteret̃.tertio effect⁹ malicia:
ibi: Poſt dic̃. Circa p̃mũ deſcribit̃ p̃mo gr̃a ac
quiſita ipſi dauid circa ionathã filiũ reg̾ cũ d̾:
b ¶ Aĩa iona.cõ.ꝛc̃.i.cõiuncta indiſſolubili
glutino charitat̾:hui⁹ aũt dilectiõis ſubdit̃ ef/
fect⁹ cũ d̾: c ¶ Inierũt aũt ꝛc̃.iurãdo ꝑpe/ †ſ.19.a
tuã amicitiã:ꝛ in ſignũ hui⁹ amicitie ſubdit̃:
d ¶ Expoliauit ſe ꝛc̃.reputãs eũ q̃ſi ſeip̃m.
e ¶ Uſq3 ad gla.ꝛc̃.li vſq3 ſ̃m aliq̊s h̃ tene
tur excluſiue ita ꝙ iſta nõ dederit ionathas ip̃i
dauid:q: nõ poterat bono mõ iſt̾ carere. Alij
aũt dicũt ꝙ tenet̃ incluſiue:ita ꝙ iſta etiã dede
rit dauid in ſignũ ꝑfecte amicitie:ꝛ h̃ videt̃ ve/
ri⁹:nec valet rõ alioꝝ:q: fili⁹ regis de facili po
terat talia aliũde hr̃e.ſcd̃o deſcribit̃ gr̃a ip̃ius
dauid erga ppl̾m.cũ d̾: f ¶ Et acce.ꝛc̃.quia
oĩa negocia ſibi ĩpoſita ꝓ bono ꝛ defenſiõe re/
gni feliciter cõſũmabat. g ¶ Porro cu3 re.
ꝛc̃. Hic ꝯñr d̾ſcribit̃ ip̃i⁹ ſaul ĩuidia cui⁹ ſemĩa/
riũ fuit laus ip̃i⁹ dd̾ ĩ cãtilenis cõib⁹ d̾ victoria
philiſtĩoꝝ:ĩ q̊b⁹ cãtabãt. h ¶ Percuſſit ꝛc̃.
⁂ et ſic plus

Moraliter. a ¶ Et fa. ẽ cũ cõpleſſet lo. Moraliter
ad ſaul ꝛc̃. Per ionathan q̊ interp̃tat̃ colũbe
donũ xp̃s ſignificat̃:eo ꝙ in ei⁹ baptiſmo ſp̃ũſ/
ſanctus ſuꝑ ip̃m apparuit in ſpecie columbe.
Matth.iij. Cui⁹ aĩa.i.volũtas cõglutinat̃ per
amorẽ ip̃i dauid ꝑ quẽ ſignificat̃ q̊libet q̊ fortit̃ † ſ.21.d
ꝯtra vitia pugnat:eo ꝙ dauid manu fortis in/ et.29.b.
terp̃tatur: ꝛ ei dat veſtimẽta ſua et arma ſicut Ecc̃i.49.a.
dicit̃: † ¶ Et dedit eam dauid ꝛ reliq̃ ꝛc̃.
⁂ per que

a ¶ Tenebatq̈. Sic ꝓdicãte xp̄o euãgeliū: iudei conabant mortē īferre. Sȝ dū ille ad salutē gētiū secedit tm̄ nocuere se/ ip̄os. b ¶ Dixitq̈ saul dabo ⁊c̃. Isid. Saul callidꝰ simu/ lator studuit alligare dauid michol filie sue: si centū sibi allo/ philoꝝ ꝑputia offerret: ille āt ducēta obtulit. Sicq̈ saul dū il/ lū ꝑiculo obiecit: āpliꝰ eū glīfi/ cauit. Ita iudei dū ɔ̄ volūtatē dei xp̄m interficere nitebant: salutē gētiū ꝑati sunt: dauid ꝑus alienigenaꝝ ꝑputia attu/ lit: ⁊ sic filiā saul vxorem acce/ pit. Et xp̄s nō ꝑus synagogā accepit: q̈ȝ in gētibus glīosus extitit. Prius em̄ in natiōibꝰ resecauit carnis pollutionē: ⁊ postea copulatꝰ est synagoge. Rom.xi.c. Cuȝ em̄ intrauerit plenitudo gentiū: tūc oīs isrl̄ saluus fiet. Dupla āt ꝑputia obtulit ꝓ iu deis ⁊ gētibus. s. acq̄sitis: vel q: maior ē nūerus credentiuȝ gentiū q̈ȝ iudeoꝝ. Creuit odiū saul aduersū dauid intm̄ vt in remediū sui de more psallentē iaculo conaret̄ ɔfigere. Per saulē iudeoꝝ elatio: ꝑ dauid xp̄i humilitas significat̄. Cuȝ ergo ab īmūdo spū saul arri/ pit̄ cantante dauid eius vesa nia temperat̄: quia cū sensus iudeoꝝ ꝑ blasphemiā in furo/ rē vertit̄: dignū ē vt ad salutē q̄si dulcedīe cithare euāgelice locutiōis trāq̄llitate reuocet̄.

☞ Percussit ⁊c̃.

hi dederunt mille. Quid ei superest nisi so/ a
lū regnū? Nō rectꝭ ḡ ocul̄ saul aspiciebat da b
uid a die illa ⁊ deinceps. Post diē āt alterā i c
a ¶ id ē iudeos. b ¶ .i. more arrepticioꝝ aliena referebat.
uasit spūs dei malꝰ saul: ⁊ ꝓphãbat in medio d
a ¶ christus. b ¶ euãgelica dulcedine.
domꝰ sue. Dauid aūt psallebat manu sua si
a ¶ cepit iesus facere ⁊ docere.
a cūt ꝑ singulos dies. Tenebatq̈ saul lãceā / ⁊
misit eā: putãs ꝙ ɔfigere posset dauid cū pa e
riete. Et decliauit dauid a facie eiꝰ scd̄o. Et f
timuit saul dauid eo ꝙ eēt dn̄s cū eo ⁊ a se re
cessisset. Amouit ḡ eū saul a se: ⁊ fecit eū tri/ g
a ¶ in pugnā ꝑmus more regio.
bunū suꝑ mille viros. Et egrediebat̄ ⁊ intra
bat in ɔspectu ppl̄i. In oībꝰ q̄ȝ vijs suis da/
uid prudēt̄ se agebat: ⁊ dn̄s erat cū eo. Uidit
itaq̈ saul ꝙ prudēs eēt nimis: ⁊ cepit cauere
eū. Oīs āt isrl̄ ⁊ iuda diligebat dauid. Ipse
em̄ īgrediebat̄ ⁊ egrediebat̄ an̄ eos. Dixitq̈ h
saul ad dauid: Ecce filia mea maior merob i
ip̄aȝ dabo tibi vxorē: tm̄mō esto vir fortꝭ ⁊ ꝓ
liare bella dn̄i. Saul āt reputabat dicēs: nō
sit manꝰ mea in eo: sȝ sit suꝑ eū manꝰ philisti/
noꝝ. Ait āt dauid ad saul: Quis ego sū aut k
a ¶ latenter dignū se insinuat.
que ē vitā mea: aut cognatio pr̄is mei ī isrl̄:
vt fiā gener regis. Factū est aūt tp̄s cū debe l
ret dari merob filia saul dauid: data est ha/ m
drieli molathite vxor. Dilexit aūt dauid mi n
chol filiā saul alterā. Et nūciatū ē saul: ⁊ pla
b cuit ei. Dixitq̈ saul: Dabo eā illi: vt fiat ei ī o
scādalū ⁊ sit suꝑ eū manꝰ philistioꝝ. Dixitq̈
a ¶ vna est res ꝙ gigantē ꝓstrauit: altera si centum prepu/ tia allophiloꝝ deferret.
ḡ saul ad dauid: In duabꝰ rebꝰ gener meꝰ erꝭ p
hodie. Et mādauit saul seruis suis. Loq̄mi q
ad dauid clā me dicētes: Ecce places regi: ⁊
oēs s̄ui eiꝰ diligūt te. Nūc ḡ esto gener regꝭ.
Et locuti sunt serui saul in auribꝰ dauid oīa
verba hec. Et ait dauid: Nū parū vobis vi
det̄ generꝝ esse regis? Ego aūt sū vir pauꝑ ⁊ r
tenuis. Et renūciauert̄ s̄ui saul / dicētes: Hu
iuscemōi v̄ba locutꝰ est dauid. Dixit āt saul:
Sic loq̄mini ad dauid: Nō habet rex spon/ s

Nico.de lyra

* ⁊ sic plꝰ honoris attribue/ bāt dauid q̈ȝ sauli. Dicebāt āt dauid ꝑcussisse .x. milia eo ꝙ ꝑ cusserat goliath q̄ ꝓ .x. milibꝰ cōputat̄: eo mō loquendi q̄ de dauid d̄r. ij. Reg. xviij. a. Tu vnꝰ ꝓ decē milibꝰ computarꝭ. a ¶ Quid ei ⁊c̃. Ex tūc em̄ ti mere cepit ne dauid ꝑueniret ad regnū: q: sciebat se repro/ batū: sicut dictū fuit. s̄. xv. ca. b ¶ Non rectis ergo ocu. ⁊c̃. modus ē em̄ īuidioꝝ ⁊ odi entiū respicere eos q̄s odiunt ex obliq̄. c ¶ Post diē aūt ⁊c̃. Hic ɔ̄n̄r describit̄ ꝑdicte inuidie effectꝰ malignꝰ. Et pri mo dauid īuadēdo. scd̄o filiā suā ei insidiose ꝓmittēdo / ibi: Dixit aūt saul. Circa ꝑmū d̄r: Post diē aūt ⁊c̃. Grauius q̈ȝ ante ꝓpt̄ odiū ɔ̄ dauid ɔce ptum. d ¶ Et ꝓphetabat. Hic nō accipit̄ ꝓphetia ꝓprie sed tm̄ denomīatiue: q: aliena tanq̈ȝ arrepticius loquebat̄. e ¶ Putās ꝙ ɔfigere pos set ⁊c̃. i. ꝑforare lancea: sic ꝙ transiret vsq̈ȝ ad parietem. f ¶ Et declinauit da. ⁊c̃. ꝑ us em̄ recesserat ab eo rediēs ad domū pr̄is: vt dictū fuit ca. ꝑce. ⁊ nunc iterꝝ redijt ad patrē ostendēs ꝑiculū in q̄ fuerat: sȝ saul reuocauit eū fingēs ꝙ nō fecisset a ꝓposito nec ex odio: sȝ nesciēs q̄d faceret agitatꝰ a de monio. g ¶ Et fecit eū tri. ⁊c̃. Nō ꝓpt̄ honorē suū: sed vt egrediēs ad belli ꝑicula occideret̄: sȝ dn̄s istud ɔuertit in bo/ nū ip̄ius dauid: vt ptȝ ex lr̄a seq̄nti. h ¶ Dixitq̈ saul. Hic ɔ̄n̄r ponit̄ effectꝰ malicie saul: filias suas dauid ꝓmittendo. ⁊ ꝑmo ꝑmā. scd̄o scd̄aȝ / ibi: Dilexit āt michol. Circa primum d̄r: i ¶ Ecce filia mea maior. q. d. volo te honorare dādo tibi ꝑmogenitā: maliciose cogitās: vt ad ɔseq̄ndū hoc matrimo/ niū dauid audacius se periculis exponeret: ⁊ sic periret sicut patet in lr̄a. k ¶ Quis ego suȝ aut que est vita mea ⁊c̃. Hoc dixit dauid nō rennuens matrimoniū: sed vt magnifica/ ret ip̄ius saulis beneficiū. vnde subdit̄: l ¶ Factum est au/ tem tempus cū deberet ⁊c̃. vt dauid eius amplexibus fru eret̄. m ¶ Data est hadrieli mo. ⁊c̃. Et sic apparuit non solū inuidia saul: sed etiam eius falsi/ tas: nō implendo ꝓmissum ma/ xime cū dauid iam hoc meruisset ante in occisiōe goliath: vt patu/ it ex supradictis. n ¶ Dilexit autem. Hic describit̄ ꝓmissio scd̄e: que etiā data fuit dauid ma liciose: vt ptȝ ex seq̄ntibꝰ / cū d̄r: o ¶ Dabo eā ⁊c̃. i. in occasionē ruēdi gladijs philistinoꝝ. scāda/ lum em̄ ꝓprie significat impacti/ onem pedis ad lapidē vel aliq̄d hmōi: que facit hominem ruere. p ¶ In duabus ⁊c̃. In aliqui bus libris addit̄ rebus: sȝ nō est in hebreo nec est de textu. Unde hic ē sensus s̄m hebreos. In du abus filiabus meis eris gener meus: q: in ꝑma fuisti gener me us q̈ȝtum ad sponsalia: ⁊ in scd̄a eris gener meus q̈ȝtū ad sponsa/ lia ⁊ matrimoniū sequens. q. d. vtrūq̈ cedit tibi ad honorē: ⁊ id̄o debes te magꝭ opponere aduer sarijs meis. q ¶ Loquimini ad dauid ⁊c̃. Hoc dixit vt da/ uid magis crederet saulē hono/ rem eius querere ⁊ nō mortem. r ¶ Ego autem suȝ vir pau/ per ⁊c̃. q. d. nō habeo vnde pos sem regi cōuenientia dona dare: que antiquitus fiebant in matri/ monijs hebreoꝝ: sicut ptȝ Gen̄. xxiiij. q: seruus abrae in mr̄imo/ nio rebecce patri ⁊ matri eiꝰ ob/ tulit munera: ⁊ ideo ad hoc re/ spondit saul dicens: s ¶ Non habet rex ⁊c̃. h̄ est dona ꝑciosa auri vel argēti: q̄ solēt regibꝰ da/ ri q̄n̄ filias suas dant sponsis.

* Nisi tm̄ cē

* Per que intelligunt̄ vestes ⁊ arma virtutū ⁊ gratie. Scd̄m em̄ sensum lr̄alem li vsq̈ teneт̄ h̄ inclusiue. Hec aūt arma dat xp̄s suis militibus nō solū ad ornan/ dum sed etiam ad fortiter demo/ nes impugnandū: sed q̄m quos xp̄s diligit diabolus fortius odit: ideo sicut incitauit saulē ad odiē/ dum dauid sicut dicitur in textu. b ¶ Nō rectꝭ ḡ ocu. saul ⁊c̃. Sic diabolus potētes huius se/ culi studet incitare ad odiū ami/ corum christi: ⁊ nō solum ad odi/ endum in corde: sed etiaȝ ad per/ sequendum in opere. in cuius fi/ gura saul voluit dauid cum lan/ cea perforare: ⁊ quando diabo/ lus videt ꝙ aperta ꝑsecutio con/ tra xp̄i amicos non valet: ad ꝑse/ cutionem maliciosam cōtra eos concitandā sub specie boni stu/ det: quod significat̄ per hoc ꝙ saul filiā suam merob ꝓmisit da/ re dauid / dicens: i ¶ Ecce filia mea maior merob eā da bo tibi vxorem ⁊c̃. Qd̄ faciebat ad hoc ꝙ dauid gladio phi listinoꝝ moreret̄: ⁊ sicut deo disponente dauid fuit saluatus et saul in manibus philistinoꝝ cecidit ⁊ ab eis letaliter vulnera/ tus. Sic ex diuina ordinatione frequenter contingit: ꝙ illi qui machinantur malum in nocentibus capiunt̄ in suis machinati onibus: Ps̄. ix. c. In laqueo isto quem absconderunt compre/ hensus est pes eoꝝ.

a ¶ Percuſſit ⁊c. Et at. ꝑputia ⁊c. Sic xp̄s pri⁹ in gētib⁹ clarificat⁹ eſt ꝙ̄ ſynagogā ſibi copularet. Et pri⁹ in gētib⁹ īmūdiciā reſecuit. Cū eni plenitudo gentiū intrauerit: tūc omīs iſrl' ſaluus fiet. Ca. XIX

Locutus eſt aūt ſaul ⁊c. In agro vbi. ⁊c. Quo ꝯſiſiādi cauſa ſaul venire cōſueuerat: vbi occidi dauid condictum fuerat.

Viſit er

Nico. de lyra

a ¶ Niſi tm̄ cētū ⁊c. Hoc autē petijt ſaul duplici rōne: vna eſt q꞉ ꝑ illas ꝑtes amputatas ⁊ ſibi apportatas cert⁹ erat ſaul ꝙ illi interfecti nō erant de filijs iſrl' q̄ ſūt circūciſi. Alia rō fuit q꞉ philiſtei horrebāt circūciſionē tanꝙ̄ mortē: ⁊ iō ꝑ hoc ꝯciperēt mai⁹ odiū ꝯ dauid ꝓpter tale obprobriū illatū eis ꝑ ipm̄: ⁊ ſic magl' mouerēt ad īterficiendū dauid / qđ ītēdebat ſaul. b ¶ Placuit ſer. ⁊c. Tū q꞉ michol diligebat: Tum q꞉ philiſteos idolatras odiebat cetera patēt vſq꞉ ibi: c ¶ Et ſaul ⁊c. Tū q꞉ iā erat gener regis ⁊ ꝑ ꝯñs de maiorib⁹ in regno. Tū q꞉ michol filia regis eū diligebat ⁊ ionathas fili⁹ ei⁹ erat ipī dauid cōfederatus: vt patz ex predictis.

¶ In ca. xviij. vbi dicit ī poſtil. Et declinauit a facie eius ſcđo. pri⁹ eni receſſerat ab eo rediēs ad domū patris: vt dictū fuerat ca. ꝑcedenti.

Additio. Ad ỽitatē lr̄e habēdā ſufficit ꝙ ſaul tētauit ꝑcutere dauid bis in eadē die ſeu tꝑe: et ī q̄libet vice dauid declinauit: ⁊ ſic debꝫ ītelligi illđ: Decliauit dđ ſcđo .i. nō ſolū declinauit ictū ſeu ꝑcuſſionē ſemel / ſꝫ etiā bis. nā in hebreo in h̄ loco hr̄: Declinauit dauid a facie ei⁹ duabus vicibus.

Replica. In ca. xviij. circa illud qđ dicit: Declinauit dauid a facie ſaul. ſcđo vult Burgē. ꝙ eadē die ſaul nitebat bis ꝑcutere dđ: ſed h̄ nō videt veriſilē: q꞉ ſemel declinās nō legit rediſſe niſi reuocat⁹: vt ptꝫ hic ⁊ ca. xix. etiā de bannitōe ⁊ tyrānide ſaul nō eſt magna vis cū res ſit ſatl' apparēs.

Locut⁹ eſt aūt ⁊c. C. XIX Vidēs ſaul ꝙ nō poterat occidere dauid ꝑ maliciā occultā: vt ptꝫ ex ꝑdictis: ꝓceſſit ad ꝑſecutionē ei⁹ manifeſtā inuidia ipm̄ ſtimulāte: eo ꝙ fortuna dauid creſcebat q̄tidie et more malefactoꝝ ꝑſecut⁹ eſt eū ordinate. Primo ipm̄ īuadendo. ſcđo de regno bannīēdo. ca. xxj. tertio bannitū inſeq̄ndo. ca. xxiij. ⁊ q̄rto ipm̄ exulando. ca. xxvij. Prima in duas: q꞉ ꝑmo ſaul iuaſit dauid ꝑſonalr̄. ſcđo ionathan filiū ſuū ꝓpt ipm̄. ca. xx. Circa primū ſic ꝓcedit: q꞉ primo de cōſilio ionathe dauid abſcondit. ſcđo in gr̄am ſaulis ad horā recipit / ibi: Locutus eſt ꝙ̄. tertio a ſaule ꝑſonaliter inuadit / ibi: Motū eſt aūt. quarto vxoris induſtria a morte eripit ibi: Miſit ꝙ̄. q̄nto malicia ſaulis diuinis laudib⁹ impedit / ibi: Nunciatū eſt aūt. Prima pars ptꝫ ex ꝑdictl' vſq꞉ ibi: e ¶ Ego aūt egrediēs ſtabo ⁊c. Ad hoc enī fuit dauid abſcōditus de ꝯſilio ionathe vt exploraret volūtatē pr̄is de receptiōe dauid in gratiā vt ſic poſſet in curia abſq꞉ periculo ſtare.

a ¶ capita ſm̄ quoſdam: q꞉ preputium vocatur ſummitas rei.

ſalia neceſſe: niſi tm̄ cētū ꝑputiā a
philiſtinoꝝ: vt fiat vltio de inimicis
regis. Porro ſaul cogitabat trade
re dauid in man⁹ philiſtinoꝝ. Cūq꞉
renūciaſſent ſerui eius dauid v̄ba q̄
dixerat ſaul: placuit ſmo in oculis b
dauid vt fieret gener regl'. Et poſt
dies paucos ſurgēs dauid abijt in
a accaron cū viris q̄ ſub eo erāt: et ꝑ
cuſſit ex philiſtijm ducētos viros: ⁊
attulit ꝑputia eorū / ⁊ annumerauit
ea regi vt eēt gener ei⁹. Dedit itaq꞉
a ¶ ſynagogam.
ſaul ei michol filiā ſuā vxorē. Et vi
dit ſaul ⁊ itellexit: q꞉ dñs eſſet cū da
uid. Michol āt filia ſaul diligebat
eum. Et ſaul magis cepit timere da c
uid. Factuſq꞉ ē ſaul inimic⁹ dauid
cūctis dieb⁹. Et egreſſi ſūt ꝑncipes
philiſtioꝝ. A ꝑncipio āt egreſſiōis
eoꝝ: prudenti⁹ ſe gerebat dđ ꝙ̄ oēs
ſerui ſaul Et celebre factū eſt nomē
eius nimis. Ca. XIX
Locut⁹ eſt aūt ſaul ad io d
nathā filiū ſuū: ⁊ ad oēs
ſuos ſuos vt occiderēt
dauid. Porro ionathas fili⁹ ſaul di
ligebat dđ valde: Et idicauit iona
thas dđ / dicēs: Querit ſaul pr̄ me⁹ †
occidere te. Quapropt obſua te q̄
ſo mane: ⁊ manebis clā ⁊ abſcōderl'.
Ego aūt egrediēs ſtabo iuxta pr̄ez e
b meū i agro vbicūq꞉ fuerit: ⁊ ego lo
q̄r de te ad pr̄ez meū: ⁊ qđcūq꞉ vide
ro nūciabo tibi. Locut⁹ ē ergo iona f
thas de dauid bona ad ſaul patrez
ſuū. Dixitq꞉ ad eū: Ne pecces rex i †
ſeruū tuū dđ: q꞉ nō peccauit tibi: ⁊
opa ei⁹ bona ſūt tibi valde. Et poſu g
it aiaꝫ ſuā i manu tua: ⁊ ꝑcuſſit phi
liſteū: ⁊ fecit dñs ſalutē magnā ī vni
uerſo iſrl'i. Vidiſti ⁊ letat⁹ es. Qua h
re ꝙ̄ peccas i ſanguie inoxio: interfi
ciēs dauid q̄ ē abſq꞉ culpa: Qđ cū i
audiſſet ſaul: placat⁹ voce ionathe
iurauit: Viuit dñs / q꞉ non occidet. k
Vocauit itaq꞉ ionathas dauid: ⁊ in
dicauit ei oīa v̄ba hec. Et itroduxit m
ionathas dauid ad ſaul: ⁊ fuit añ eū
ſicut fuerat heri ⁊ nudiuſterti⁹. Mo n
tū eſt aūt rurſū bellū. Et egreſſus dauid pugnauit aduerſum phi o
liſtijm. Percuſſitq꞉ eos plaga magna / ⁊ fugerunt a facie eius. Et p
fact⁹ eſt ſpūs dñi mal⁹ in ſaul. Sedebat aūt in domo ſua ⁊ tenebat
lanceam. Porro dauid pſallebat manu ſua. Niſuſq꞉ eſt ſaul ꝯfi q
gere lancea dauid in parietē. Et declinauit dđ a facie ſaul. Lācea
autē caſſo vulnere ꝑlata eſt in parietē. Et dauid fugit / ⁊ ſaluat⁹ eſt

ſtare. Expectauit aūt ionathas loq̄ de hac materia pr̄i ſuo q̄uſq꞉ eſſet in agro vbi ire ꝯſueuerat cā ſpaciādi vt tūc ī loco recreatiōis magis acq̄ſceret ỽbis ſuis. f ¶ Locut⁹ eſt ꝙ̄. Hic ꝯñr ponit recōciliatio ipi⁹ dđ cū ſaul ꝑ ionathan ipm̄ multiplr̄ cōmēdātē. Et ꝑmo de innocētie puritate / cū dr꞉: Ne pec. rex in. ſ. t. dđ: q꞉ nō pec. tibi. ſcđo de ỽtuoſo ope / cū dr꞉: Et opa ei⁹ bo. ſūt ti. val. tertio de aīoſitate / cū dr꞉: g ¶ Et po. a. ſuā i ma. tua. ſ. expoſuit vitā ſuā ꝑiculo ꝙ̄tuꝫ appebat hūano iudicio: q꞉ inermis iuit ad ꝑliandū cū philiſteo: vt pꝫ ex ſupradictl'. ca. xvij. q̄rto de rei publice vtilitate / cū dr꞉: Et fecit dñs ſalutē ma. vni. iſrl'i. ⁊ ſubdit: h ¶ Vidiſti. q. d. nō poſſūt iſta negari. i ¶ Et letat⁹ es. q. d. ex q̄ dedit tibi leticie materiā nō debes q̄rere mortē ſuā. i ¶ Qđ cū au. ſaul ⁊c. ſ. ad horā. k ¶ Iurauit. Vt daret dauid maiorē ſecuritatem. l ¶ Viuit dñs ⁊c. i. ꝑ viuētē deū. m ¶ Et i. io. d. ad ſaul. Credēs ꝙ ipm̄ ſtabiliter in gratiā recepiſſet. n ¶ Motū eſt autē rur. bel. Hic ꝯñr dauid a ſaule rurſū īpetit. Habit⁹ enī inclinat ꝑ modū nature. ſaul aūt erat habituat⁹ in odio cōtra dauid. ⁊ iō lꝫ recepiſſet eū in gr̄am ad ꝑces ionathe filij ſui: habita tm̄ occaſiōe: lꝫ irrōnabili redijt ad ei⁹ ꝑſecutionē. q̄ q̄dē occaſio fuit victoria dđ ꝯ nouo habita ꝯ philiſteos: q̄ notat cū dr꞉: o ¶ Et egreſ. da. De q̄ ſaul torq̄bat inuidia ꝙ̄uis deberet gaudere. iō ſubdit: p ¶ Et fa. eſt ſpūs ⁊c. Quia creſcēte ei⁹ malicia dabat demoni maior poteſtas in perſona ſua. q ¶ Niſuſq꞉ eſt ſaul cōfigere lancea dauid in pariete. Ex odio inueterato.

Viſit er

Moralr̄. d ¶ Locut⁹ eſt aūt ⁊c. Ille q̄ machinat occulte ad mortē īnocētis ⁊ videt ꝙ nō ꝓficit q꞉ de⁹ innocētē ꝓtegit: ad ipm̄ occidēdū manifeſte ſi pōt ſe ꝯuertit: ⁊ h̄ figurat ꝙ ſaul q̄ dixit: d ¶ Ad iona. fi. ſu. ⁊ ad oēs ſer. ſuos vt oc. dauid. Per h̄ aūt ꝙ ionathas inſinuauit dauid dicens: † ¶ Querit ſaul oc. te. Significat ꝙ xp̄s frequēter ꝑmunit ſuos fideles vt caueāt inſidias crudeles: et ſilr̄ ꝑ h̄ ꝙ ionathas ꝑſuaſit ſauli ꝯtrariū dicēs: † ¶ Ne pecces rex in ſer. tuū dauid. Significat ꝙ inſtinct⁹ diuini retrahētes īpios a malo nō deficiūt eis ꝙ̄diu ſūt in vita pñti: ꝙ̄uis deus ſciat eos vitā in malo finire: tm̄ aliq̄n ad tꝑs retrahunt. et hoc ſignificat ꝑ hoc qđ ſubdit ſaulis rñſio: l ¶ Viuit dñs q꞉ nō occidet. Tm̄ poſtea conat⁹ eſt multipliciter ꝑ ſe ⁊ ſuos ſatellites ipm̄ occidere: vt ptꝫ in textu. Per hoc etiā apparet dei miſericordia retrahēs peccatores a malo ⁊ hoīm malicia q̄ cōtēpta tali retractiōe cito reuertunt ad vitia ꝯſueta.

Diuiſio

Moraliter

a ¶ Miſit ḡ ⁊c̄. Hoc nō ad cruce xp̄i: ſʒ ad paſſionē ptinet. Crucifixus enī xp̄s ⁊ mortu⁹ eſt: ⁊ ſepultus. Erat autē illa ſepultura tanq̄ dom⁹: ad quā cuſtodiēdū miſit regnū iudeorū: qñ ad ſepulchrū dñi cuſtodes adhibiti ſunt. Vt cuſtodita eſt domus vt dauid interficeret (quia xp̄us nō in ſepulchro: ſed in cruce eſt īterfect⁹) refert ad corp⁹ ei⁹. Chriſti enī nomē tollere ē xp̄m interficere. nō enī crederet in xp̄m ſi cuſtodū p̄ualeret mēdaciū. Qui
Joh.28.c. dixerūt: nobis dormiētib⁹ venerūt diſcipuli ei⁹: ⁊ abſtulerūt eū. Sed neq̄ ſaul potuit interficere dauid: nec regnum iudeorū tollere memoriā xp̄i. Qui aūt de v̄tute ſaul. i. de regno iudeorū in xp̄m p̄ſumpſerūt: offenderūt in lapidē offenſionis: tanq̄ in ſtatuā: ⁊ eis hedus viſus eſt agn⁹: q̄ in q̄ pctm̄ nō īuenerūt q̄ſi peccatorē pſequunt̄. b ¶ Pelle pilo. Inde puluillus ꝯſutus fuit: q̄ intōſis pilis caput inuoluti hominis in lecto mentiret̄. c ¶ In rama. Ciuitas ſaulis eſt in tribu beniamin ī ſexto miliario ab helia ad ſeptētrionalē plagam cōtra bethel. alia ramatha eſt ī tribu aſer. Bñ cōueniūt hec noīa reb⁹ geſtis ipis: q̄ pphetarū dicta ⁊ celſitudinē hn̄t ſcie: ⁊ venuſtatē eloquētie. d ¶ Miſit ter. nū. ⁊c̄. Abijt et ip̄e. Rab. Saul q̄ʒ et nūcij ei⁹ iudeos ſignificāt. q̄ duʒ adūſari xp̄o cupiūt: habēt in ore ſacrā legē ⁊ pphetarū ad xp̄i teſtimoniū: ⁊ cū eccleſia q̄ſi cū pphetis de ſcp̄turis diſputāt: ſicut illi cū pphetis pphetabāt. e ¶ Prophetauit. Iſti pphe religioſi viri erāt: dicti naçareni: q̄ nō bibebāt vinū: ⁊ vacabāt ſp̄ canētes hymnos ⁊ pſ̄. f ¶ Nudus. Et iudei fide atq̄ ſacerdotio ⁊ regno nudati: legē ⁊ pphetas ī ore habēt. g ¶ Num ⁊ ſaul. ⁊c̄. Prouerbiū dr̄ qd̄ in ore loquētiū ſepe v̄ſat̄. Mira enī res videbat̄: hoīem tam pphanū pphetare. Et nos cū inſcios videm⁹ docere recte dicim⁹: Nū ⁊ ſaul inter pphetas. ¶ Ra. Magna q̄ſtio hic orit̄: cū ī p̄cedētib⁹ legat̄: ⁊ nō vidit ſamuel ſaulē vſq̄ in diē mortꝭ ſue quō h̄ pphetaſſe corā ſamuele dicat̄. Qd̄ hebrei duob⁹ modis ſoluūt: q̄ ſcʒ abſcondit ſe ſamuel ne videret̄ ab eo. Vel nō vidit eū. ſ. īdutū habitu regio quo indut⁹ erat: qñ dictū eſt: nō vidit eū vſq̄ in diē mortis ſue ⁊ ſic nō vidit eū indutū. ſ. regio habitu. Se v̄o expoliaſſe nō oib⁹ veſtimētis: ſʒ regalib⁹ tm̄ ītelligēdū
Queſtio eſt. ¶ Rab. Itē q̄rit̄ quō q̄ miſſi erāt ad hoīem tenēdū: ⁊ ad necem ducēdū: pphetalis ſpūs pticipes eſſe meruerūt: ⁊ ſilr̄ ipſe ſaul q̄rēs ſanguinē innocētē. Sʒ ⁊ baalā pphetauit et multi dicēt in illa die. Dñe dñe

Ni.de ly.

* a ¶ Miſit ḡ ſaul. Hic ꝯñr dauid vxoris induſtria de p̄iculo liberat̄. vidēs enī ſaul q̄ dauid ictū ei⁹ declinauerat ⁊ fugerat: miſit p⁹ eū vt caperet̄ ⁊ occideret̄: ſʒ p ei⁹
† 1.q.1.c. mlti et.c. pphetauit vxorē eripit̄: qd̄ notat̄ cum dicit̄: Quod cū

a ¶ regnū iudeorū. b ¶ milites q̄ cuſtodirēt ſepulchrū. a ¶ ſepulchrū. b ¶ chriſti. a ¶ .i. mēoria ei⁹: ⁊ fides d̄ cordib⁹ hoīm auferret̄

a nocte illa. Miſit ḡ ſaul ſatellites ſuos nocte in domū dauid vt cuſtodirēt eū: ⁊ interficeret̄ mane. Qd̄ cū an b nunciaſſet dauid michol vxor ſua/ dicēs: Niſi ſaluauerꝭ te nocte hac/ cras

a ¶ qm̄ domus circūdata erat cuſtodib⁹.

morierꝭ: depoſuit eū p feneſtrā. Porro ille abijt ⁊ aufugit: atq̄ ſaluat⁹ eſt.

a ¶ lapidem offenſionis.

Tulit autē michol ſtatuā: ⁊ poſuit eā c

a ¶ q̄ iudeis hedus viſus eſt agnus.

b ſup lectū: ⁊ pellē piloſam caprarū po d ſuit ad caput eius: ⁊ operuit eā veſti

a ¶ miniſtros qui parent imperāti.

mētis. Miſit aūt ſaul apparitores q̄ raperēt dauid. Et rñſum eſt q̄ egrotaret. Rurſumq̄ miſit ſaul nuncios vt viderēt dauid/ dicēs: Afferte eum ad me ī lecto vt occidat̄. Cūq̄ veniſſent nūcij/ inuētū eſt ſimulacrū ſup lectū: ⁊ pellis caprarū ad caput ei⁹. Dixitq̄ ſaul ad michol: Quare ſic illuſiſti mihi: ⁊ dimiſiſti inimicū meū vt fugeret: ⁊ rñdit michol ad ſaul: Quia ipſe locut⁹ ē mihi/ dicēſ: Dimitte me: alioq̄n e īterficiā te. Dauid aūt fugiēs ſaluat⁹
c eſt. Et venit ad ſamuel in ramatha: ⁊ nūciauit ei oīa q̄ fecerat ſibi ſaul. Et abierūt ip̄e ⁊ ſamuel: ⁊ morati ſunt in naioth. Nūciatū eſt aūt ſauli a dicēti f

a ¶ locus eſt in ramatha vbi ſedit dauid. ¶ pulchritudo. ¶ excelſum.

bus: Ecce dauid ī naioth ī ramatha. Miſit ḡ ſaul lictores vt raperent da g

¶ qui illo tēpore pphetabāt

uid. Qui cū vidiſſent cuneū pphetarū vaticinātiū: et ſamuelē ſtantē ſup i eos: fact⁹ eſt etiā in illis ſpūs dñi: ⁊ p k phetare cęperūt etiā ipſi. Qd̄ cū nun l ciatū eſſet ſauli: miſit ⁊ alios nūcios. Prophetauerūt aūt ⁊ illi. Et rurſum
d ſaul miſit tertios nūcios: qui et ipſi pphetauerūt. Et iratus iracūdia ſaul: abijt ⁊ ipſe ī ramatha/ ⁊ venit vſq̄ ad ciſternā magnā q̄ eſt in ſoccot: ⁊ interrogauit et dixit: In quo loco ſunt ſamuel ⁊ dauid: Dictūq̄ eſt ei: Ecce ī naioth ſūt in ramatha. Et abijt in naioth ī ramatha. Et fact⁹ eſt etiā ſup eū ſpūs dñi: ⁊ ambulabat ingrediēs: ⁊ pphetabat vſq̄ dū veniret in naioth in ramatha. Et expoliauit etiā ip̄e ſe ve m
e ſtimētis ſuis/ et pphetauit cū cęteris

¶ abſcondito.

f corā ſamuele: ⁊ cecinit nud⁹ tota die n illa ⁊ nocte. Unde ⁊ exiuit puerbiū. o
g † Num ⁊ ſaul inter pphetas. p

b ¶ Qd̄ cū an. da. ⁊c̄. p hoc enī q̄ dauid audierat q̄ ſaul eū ꝯfigere voluerat: ⁊ ꝯñr viderat hoīes armatos p⁹ dauid miſſos: ꝯiecturauit q̄ mortē ei⁹ q̄rebāt: vel forte aliq̄s de famulis ſaul ad h̄ miſſus: ſecretū apuit ipſi michol: vt dauid p eā ſaluaret̄: q̄ erat accept⁹ maxīe ī ꝯſpectu famulorū ſaul: vt dr̄ ca. p̄ce. c ¶ Tulit aūt mi. ⁊c̄. ſup lec. ad rep̄ſentādū corp⁹ dauid. d ¶ Et pel. pi. ad rep̄ſentādū ei⁹ capillos: vt ſic q̄rētes mortē dd̄ deluderet: ⁊ interī dd̄ fugeret: q̄ p̄mi nuncij a ſaule miſſi hēbāt ī mādatꝭ vt ipʒ vſq̄ māe cuſtodirēt: ⁊ tūc occideret̄ cū de lecto ſurrexiſſet: q̄ turpe erat occidere hoīem ī lecto iacētē. Cetera patēt vſq̄ ibi: e ¶ Dimitte me ⁊c̄. in h̄ mētita fuit: q̄ ad p ſuaſionē ei⁹ dauid fugit: vt ptʒ ex p̄dictis: tm̄ h̄ dixit timore pr̄is. iſtud tm̄ mēdaciū fuit officioſū. f ¶ Nūciatū eſt. Hic ꝯñr ponit̄ fruſtratio conat⁹ ſaulis pſeq̄ntis dd̄ p diuīas laudes: ſaul aūt miſit nūcios ad interficiēdū dd̄ poſtq̄ ſic euaſerat. ⁊ h̄ oñdit̄ cū dr̄: g ¶ Miſit ḡ ſaul li. i. occiſores q̄ hn̄t officium puniendi malefactores. ⁊ dicunt̄ a litotas: qd̄ idē eſt qd̄ ſacrificare: tm̄ īterponit̄ c lr̄a: ſʒ fruſtrata fuit intētio ſaul: p hoc qd̄ ſubdit̄: h ¶ Qui cū vi. cu. ⁊c̄. i. ſocietatē religioſorū deū laudātiū: put. s̄. dictū fuit. x. i ¶ Et ſamu. ⁊c̄. .i. p̄ſidentē eis. k ¶ Fact⁹ eſt etiā ſpi. ⁊c̄. i. deuotōis. l ¶ Et pphe. ce. .i. deū laudare omittētes pſeq̄ dd̄: Sic hr̄ Joh. vij. g. De miniſtrꝭ miſſis ad capiendū ieſū: q̄ cū audiſſent eū p̄dicantē ꝯuerſi fuerūt p deuotionē ad ip̄m ⁊ reuerſi ſunt dicētes: Nunq̄ ſic locut⁹ eſt hō: excuſantes ſe de ei⁹ captione. Et eodē mō dicēdū de ſcd̄is nūcijs et tertijs a ſaule miſſis: ⁊ etiā de ipſo ſaule q̄ deſiderio occidēdi dauid: iuit in ppria pſona: vt dr̄ ī lr̄a. ⁊ ptʒ vſq̄ ibi: m ¶ Et expo. etiā ſe. nō q̄ remaneret nud⁹: ſed q̄ depoſuit inſignia regalia q̄ erāt exterius vt accipet veſtes ſiles a religioſis laudātibus deū: ſicut dauid rex veſtitus ephot lineo ante arcā pcedebat cantās in organis laudes diuinas vt habet̄. ij. Reg. vi. d. ppt̄ qd̄ deſpexit eū michol dicēs: Vt glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiēs ſe: q̄ inſignia regalia depoſuerat. ido ſubditur ibi: Et nudat⁹ eſt quaſi ſi nudet̄ vnus de ſcurris: ⁊ eodem modo dicit̄ hic de ſaule. n ¶ Et cecinit nudus ⁊c̄. q̄ depoſuerat inſignia regalia. vt predictum eſt. o ¶ Unde ⁊ exiuit puerbiū. i. verbū cōmune. p ¶ Num et ſaul inter pphetas. hoc exponitur aliter q̄ ſupra. x. ca. quia hic accipit̄ de eo in quo apparet aliqua deuotio ad horam ex inſperato: ſicut cum aliquis vite diſſolute oſtendit aliquod ſignum deuotionis dicitur modo: Bernardus factus eſt monachus: ita tunc dicebatur de talibus: Num ⁊ ſaul inter pphe. q. d. iſta deuotio trāſitoria eſt ⁊ ad horā: nō firma.
Moralit.
* tia cōſueta. c ¶ Tulit autē michol ⁊c̄. Per michol vero dauid vxorem que caute ſaluauit eius vitam: ſignificat̄ hominis ſapiētia: de qua dicitur Sap̄. viij. a. Hanc q̄ſiui mihi ſponſam aſſumere: ⁊ ipſa liberat habentem ipſam: ſicut de ipſa dicit̄ Sap̄. x. b. hec liberauit iuſtum.

Dñe dñe nõne in noīe tuo ꝓphe
tauimus ⁊c̃. Quibꝰ dicet̃. Non
noui vos vnq̃: diſcedite a me q̃
opamini iniquitatē. Non eſt er
go mirū hoīem reprobū trāſito/
rie ꝓphetaſſe. Myſtice aūt ſaul
⁊ nūcij eiꝰ ſignificāt hereticos: q̃
hn̄t aliq̃d ſpūaliū donoꝝ: ſicut te
ſtamēta legis ⁊ euāgelij ⁊ bapti
ſma. Q̃d cuꝫ ad eccl'iam veniūt.
nō eſt in eis violādū aut q̃ſi non
habeāt tradēdū: ſed opoꝛtet eos
cognoſcere vnitatē in vinculo pa
cis: ſine q̃ quicq̃d habēt q̃uis ſit
ſanctū ⁊ venerandū: ipi tn̄ tanto
indignioꝛes ſunt: quāto illis do
nis nō bn̄ vſi ſūt. Ca. XX

Fugit autē da. ⁊c̃.
a ¶ Uno tm̄ ⁊c̃. gra
dū vocat parietē: quo
medio īter ſe ⁊ hoſtes ꝑ domꝰ fe
neſtrā euaſit vbi erāt obſidētes.
Et requiſi.

Nico. de lyra

Fugit aūt Ca. XX
dauid ⁊c̃. Hic ꝯn̄ter
deſcribitur quō ſaul ex
odio dauid filiū ꝓpꝛium inuaſit.
Circa q̃d ſciēdū ꝙ poſtq̃ ſaul re
ceperat dauid in grām ad p̄ces
ionathe: vt dictū eſt ca. xix. Iona
thas a prē receſſit ꝓ aliq̃bꝰ nego
cijs ⁊ ſic ignoꝛabat quō pr̄ ſuus
poſtea dauid inuaſerat: ⁊ moꝛtē
eiꝰ q̄ſierat: ꝓpter q̃d dd̃ venit ad
ionathan iſta denūciās ei: vt ad
huc tētaret ſi ſaul ſimpliciter dif/
finierat eū occidere: quia graue
erat ei a ionatha diſcedere: ⁊ gra
uiꝰ moꝛtē īcurrere. Igit̃ in h̃ ca.
ſic ꝓcedit̃: q̃ꝛ p̄mo ponit̃ ipiꝰ dd̃
petitio. ſc̃do ipiꝰ ionathe ꝯceſſio
ibi: Et ait ionathas. tertio ꝯceſſi
onis executio ibi: Et venerūt ca
lēde. q̃rto ſaulis indignatio/ ibi:
Iratꝰ aūt ſaul: q̄nto dauid ⁊ io/
nathe lachꝛymabilis ſeꝑatio ibi:
Cūq̃ illuxiſſet. Circa p̄mū p̄mit/
tit̃ q̃rimonia dauid de ſaule ip̄ꝫ
iniuſte pſeq̄nte: vt ex rūſiōe iona
the foꝛmet poſtea ſuā petitionē.
b ¶ Nō moꝛieris. Hoc dixit
ionathas ig̃rās q̃d feciſſet pr̄ ſu
us poſt receſſum ſuū ab eo: vt di
ctū eſt: ꝓpter q̃d dd̃ poſtea dixit:
c ¶ Quinimo vi. dn̄s. Mo/
dus ē iurādi ac ſi dicat̃. ꝑ deū vi
uētē. d ¶ Quia vno tm̄ ⁊c̃. i.
modicū defecit ꝙ pr̄ tuꝰ me non
interfecit. p̄mo lanceā ꝓiciēdo.
ſc̃do ꝑ nuncios ⁊ ꝑ ſeip̄m me ad
moꝛtē q̃rēdo: vt ptꝫ ex dictis ca.
xix. quo audito dixit ionathas:
e ¶ Q̃dcūq̃ di. ⁊c̃. Ad ſalutē
tui ⁊ ꝯſeruationē. ex q̃ dauid cō/
ſeq̄nter foꝛmat ſuā petitionē di/
cēs: f ¶ Ecce ca. ⁊c̃. i. feſtū ne
omenie: q̃d fiebat apud hebꝛeoſ
in memoꝛiā bn̄ficij diuini in reꝝ
ꝯſeruatiōe: ſicut ⁊ ſabbatū cele/
bꝛat̃ ꝓ bn̄ficio creatiōis. Tranſ
mutatio aūt in iſtis coꝛꝑibꝰ ſenſi
bilibꝰ multū ſequit̃ motū lune: ⁊
ideo in nouilunio fiebat feſtū p̄dictū. g ¶ Et ego ex mo. ⁊c̃.
Quia illa die rōne ſolēnitatis notabiles ꝑſone comedebāt cū
rege: inter quas dauid ſedebat p̄mus: eo ꝙ erat gener eius.
h ¶ Dimitte ḡ me vt abſcondar. Ut poſſis certitudinal'r
experiri

Fugit aūt dd̃ d̃ naioth C. XX a
q̃ eſt in ramatha: veniēſq̃ locu
tus eſt corā ionatha. Quid fe/
ci: q̃ eſt iniq̃tas mea: ⁊ q̃d pctm̄
meū in patrē tuū: q̃ꝛ q̄rit aīam meā: Qui di
xi ei: Abſit a te: nō moꝛieris. Neq̃ eni faci b
et pr̄ meꝰ q̄cq̃ grāde vel ꝑuū/ niſi pꝛiꝰ indi/
cauerit mihi. Hūc ḡ celauit a me pr̄ meꝰ ſer
monē tātūmō: Neq̃q̃ enī erit iſtud. Et iu/
rauit rurſuꝫ dd̃. Et ille ait: Scit ꝓfecto pr̄
tuꝰ: q̃ꝛ iueni gr̄aꝫ ī ocl'is tuis/ ⁊ dicet: Neſci
at hoc ionathas/ ne foꝛte triſtet̃. Quinimo c
a viuit dn̄s ⁊ viuit anima tua: q̃ꝛ vno tm̄ (vt d
ita dicā) gradu ego moꝛſq̃ diuidimur. Et
ait ionathas ad dauid: Quodcūq̃ dixerit e
mihi aīa tua faciā tibi. Dixit aūt dauid ad
a ¶ Calendas iudei celebꝛāt hoſtijs: epulis: requie.
ionathā. Ecce calēde ſūt craſtino: ⁊ ego ex f g
a ¶ tanq̃ gener regis.
moꝛe ſedēre ſoleo iuxta regem ad veſcēdū.
Dimitte ḡ me vt abſcōdar in agro vſq̃ ad h
a ¶ tribus enī diebus feſtiuitatē neomenie agebant.
veſperā diēi t̃tie. Si reſpiciēs req̄ſierit me i
pater tuus/ rn̄debis ei: Rogauit me dauid
vt iret celeriter ī bethleē ciuitatē ſuā: q̃ꝛ vi/
ctime ſolēnes ibi ſunt vniuerſis ꝯtribulibꝰ
ſuis. Si dixerit/ bn̄: pax erit ſuo tuo. Si āt k
fuerit iratꝰ: ſcito q̃ꝛ cōpleta eſt malicia eiꝰ.
Fac ergo miſericoꝛdiā in ſeruū tuum: q̃ꝛ fe
dus dn̄i me famulū tuū tecū inire feciſti Si
aūt eſt in me aliqua iniquitas: tu me inter/
fice/ ⁊ ad patrē tuum ne introducas me. Et l
ait ionathas: Abſit hoc a me. Neq̃ eni fie
ri poteſt/ vt ſi certe cognouero cōpletā eſſe
patris mei maliciā ꝯtra te: nō annūciē tibi.
Reſpōditq̃ dauid ad ionathan: Quis re m
nūciabit mihi: ſi q̃d foꝛte rn̄derit tibi pr̄ tuꝰ
dure de me: Et ait ionathas ad dd̃: Ueni
a ¶ de vꝛbe in agrum egreſſi ſunt: vt ſecurius fedus do/
mini inirent. i. iuramentum.
egrediamur foꝛas in agrum. Cūq̃ exiſſent n
ambo in agrū: ait ionathaſ ad dauid: Dn̄e
deꝰ iſrl' ſi inueſtigauero ſn̄iam pr̄is mei cra
ſtino vel perēdie: ⁊ aliq̃d boni fuerit ſuꝑ da
uid: ⁊ nō ſtatim miſero ad te/ ⁊ notū tibi fe/
cero: hec faciat deꝰ ionathe/ et hec augeat.
Si autem ꝑſeuerauerit patris mei malicia
aduerſum te: reuelabo aurem tuam: et di/
a ¶ ſublimet regnum tuum.
mittam te vt vadas in pace: et ſit dominus †
¶ pꝛius.
tecū ſicut fuit cū patre meo. Et ſi vixero: fa o
cias mihi miſericoꝛdiā dn̄i. Si vō moꝛtuꝰ
fuero/ nō auferas miſericoꝛdiā tuā a domo
mea vſq̃ in ſempiternū. Aut ſi non fecero p

experiri vel exploꝛare intētionē
finalē pr̄is tui de me: ꝑ modū q̃
ſequit̃: i ¶ Si reſpiciens ⁊c̃.
Utrū aūt ſic fecerit dauid: vt hic
dr̄: nō habet̃ ex textu: nec etiā cō/
trariū. Dauid aūt tūc loq̄bat̃ io/
nathe die īmediate p̄cedēti calē
das: vt ptꝫ in textu: ⁊ abſcōden/
dus erat in agro die tertia poſt:
ita ꝙ due dies integre ⁊ plꝰ erāt
intermedie: vt patebit ex ſeq̄nti/
bus: ſoꝛtes aūt iude ⁊ beniamin
erāt cōiuncte: ita ꝙ cito poterat
aliq̃s ire d̃ vna ad aliā ⁊ redire.
Ꝓpter ꝙ dauid tp̄e ītermedio po
tuit ire ī bethleē: ⁊ redire die de
terminata ad locū cōdictū inter
ip̄m ⁊ ionathan. Si aūt nō fecit
ſic: fuit mēdaciū officioſum: de q̃
nō eſt neceſſariū excuſare dauid
⁊ ionathan: q̃ꝛ apl'i q̃ fuerūt mul
to ꝑfectioꝛes non excuſant̃ oīno
a pctō veniali. j. Ioh̃. i. d. Si di/
xerimꝰ q̃ꝛ pctm̄ nō habemꝰ: ipſi
nos ſeducimꝰ ⁊c̃. k ¶ Si dixe.
bn̄ ⁊c̃. i. ſignū eſt q̃d nō q̄rit me
occidere. cet̃a patēt. l ¶ Et ait
io. Hic ponit̃ ipiꝰ ionathe ꝯceſ/
ſio ſm̄ foꝛmā petitiōis dauid: ꝓ
pter q̃d rn̄dit dd̃: m ¶ Quis
re. mihi. Hoc dixit: q̃ꝛ ſibi diffi/
cile videbat̃ ꝙ filiꝰ regis veniret
ad ip̄m in agro: q̄n alij comitarē
tur ip̄m. q̃d poſſet cedere in ꝑicu
lū ipiꝰ dauid ad faciēdū volūta/
tē regis: ⁊ ſil'r ꝑiculoſum ſibi vi/
debat̃ ꝙ ionathaſ renūciaret da
uid ꝑ aliū: eo ꝙ dd̃ habebat oēs
ſuſpectos ne accuſarent eū erga
ſaul p̄ter ionathan: ꝓpter q̃d io/
nathas ei dixit: n ¶ Ueni et
egre. fo. in agrū. Ut oñderet
ei locū vbi ſibi renūciaret intēti/
onē pr̄is ſui ꝑ ſeip̄m modo infe/
rius ſcripto. Interponit̃ tn̄ reno
uatio federis inter ionathan et
dauid/ cū dr̄: o ¶ Et ſi vi. faci
es ⁊c̃. Quia ionathas ꝓ certo
tenebat dauid regnaturum poſt
ſaul patrē ſuū/ ſicut ⁊ factum eſt.
p ¶ Aut ſi nō fecero. Hoc nō
eſt in he

Moꝛaliter. a ¶ Fugit autē
de naioth ⁊c̃. Per hoc ꝙ da/
uid in ꝑſecutione poſitꝰ fugit ad
ionathan amicū ſuū fidelē oſten
dēs ei anxietatē animi ſui: doce/
mur in anguſtia poſiti recurrere
ad eū de cuiꝰ amicitia ⁊ fidelita/
te nobis ꝯſtat ⁊ eidē aperire: q̃ꝛ
per hoc alleuiat̃: ſicut apoſtema
plus affligit q̃diu clauſuꝫ rema/
net q̃ poſt aꝑtionē ꝑ quā ſanies
defluit ⁊ euacuat̃. Per hoc aūt
ꝙ ionathas dedit ei ꝯſiliū ⁊ au
xiliū offenſa pr̄is ſui nō obſtāte:
docemur dare ꝯſiliū ⁊ auxiliū in
nocēti nō obſtāte offenſa cuiuſcū
q̃ ꝑſone. ¶ Aliter autē pōt dici
ꝙ ꝑ ionathan q̃ colūbe donū in/
terp̄tat̃: ſpūſſcūs q̃ in colūbe ſpe
cie apparuit ī baptiſmo chꝛiſti ſi
gnificat̃: ad cuiꝰ auxiliū ⁊ cōſiliū
debemuſ recurrere in anguſtijs
⁊ ip̄e paratꝰ eſt iuuare: q̃ꝛ ꝓpꝛiū ē diuinitat' ſuccurrere ī caſibꝰ
deſꝑatis ī q̃ dauid erat ſm̄ viā hūanā. Per h̃ etiā ꝙ ionathas
ꝯfoꝛtauit dd̃ p̄dicēs ei ꝙ eēt ꝑſecutōeꝫ ſaulis euaſurꝰ ⁊ regnū
iſrl' adepturꝰ/ dicēs: † ¶ Dimittā te ⁊c̃. Et ſequit̃ poſtea:
* Q̄n eradi

L
† De pe. di.
2. c. fugerat
autē et. c. ſi
enim
† d. 17. d. et.
j. 26. c

D

Moꝛaliter

B a ¶ Et reqſi. ⁊c. Prolepſis eſt. i. anticipatio. hoc enī multo
E poſt factū eſt: cū interfecto ſaule: regnū ad domū dauid trāſla
tū eſt: ⁊ q̄ innocentē ꝑſecuti ſunt: diuinit⁹ mulctati ſunt. Tūc
reqſiuit dn̄s de manu inimicoꝝ: q̄re. ſ. virū ſanctū affligerūt.
Tūc cogebant rōnē reddere: q̄ oderāt eū tanto tpe. Nō de
abſalon: ⁊ de ſiba filio bochri: de ſaul. ⁊ de ceteris hoſtib⁹ da
uid pōt ītelligi. Vt reqſiuit dn̄s de ma. in. dauid. ꝙ nō et ipſi
cū eo fedus pacis inire voluerūt: cum quo dn̄m eſſe viderūt.
Hec autē ſcriptura iō p̄occupauit
vt qđ dixerat qn̄ eradicauerit do
min⁹ inimicos dauid. verū eſſe cō
probaret: q̄ ſcʒ inimici dauid era
dicati ſunt de terra: nō ip̄o dauid
ſe vlciſcēte: ſed dn̄o ꝓ illo vindi/
cante. b ¶ Et addi. io. ⁊c. Ra.
Vt a ꝑditiōe inimicoꝝ dauid oſtē
deret īmunis: q̄ diligebat eū ſm
legē dei. Qui etſi morte p̄uentus
regnū terrenū cū eo: ſicut ſperabat
habere nō potuit: abſq̄ vlla dubi
tatione regni celeſtis cōſortiū cuʒ
eo: quē ꝓ virtutib⁹ diligebat cum
eſſet et ipſe vir virtutum accepit.
c ¶ Nunq̄d igno. q̄ ⁊c. Qua
ſi dicat: amas inimicū meū aduer
ſans mihi: in quo oñdis adulteri
no te conceptū cōcubitu. Nam le
gitime nati artius amāt patres.

Ni. de ly.

B Affer mi.
⁂ eſt ī hebreo nec ex de textu: ſʒ
īmediate ſequit: a ¶ Qn̄ era/
dica. ⁊c. Sciebat eniʒ patrē ſuū
cum domo ſua puniendūʒ ꝓpter
ꝑſecutōeʒ dauid iniuſtā. b ¶ Et
reqrat ⁊c. hoc ſilr nō eſt de textu
ſed īmediate ſeqt: Pepigit ḡ ⁊c.
⁊ ſequit: c ¶ Et reqſi. dn̄s de
manu ini. da. qđ exponūt expo
E ſitores nr̄i de vindicta diuina cō/
tra ſaul et alios inimicos dauid.
Hebrei ꝟo retorquēt ad ſenſum
oppoſitū: dicētes ꝙ inimici dauid
hic ponunt ꝓ ip̄o dauid: ⁊ eſt ſen
ſus: Reqrat dn̄s de manu dauid
q̄ dauid fed⁹ iſtud initū cū iona/
tha fregit: qn̄ medietatē heredita
tis miphiboſeth filij ionathe de/
dit ſibe ſeruo ei⁹: vt hr̄. ī. ij. lib. xix
ca. vt pleni⁹ videbit qn̄ erim⁹ ibi
dn̄o cōcedēte. Vn̄ dicit hic Rab.
Sa. ꝙ qn̄ dauid dixit ipſi miphi/
boſeth tu ⁊ ſiba diuidite poſſeſſio
nes: venit vox a deo/di. Roboā
⁊ hieroboā diuident regnū: eo ꝙ
Dauid fregerat iſtud pactum qđ
erat īter dauid ⁊ ionathan ac po/
ſteros eoꝝ. quod aūt ponit hic:
d ¶ De manu ini. da. loco hu/
ius de manu dauid: dicūt ꝙ h̄ fa/
ctū eſt ad reuerētiā ipſi⁹ dauid: ſi
cut mater maledicēs puero ſuo ex
amicitia ad ip̄m: ſtatim ſubdit: hu
ic lapidi dico vel parieti vel aliq̄d
hmōi: ⁊ eodē mō Job. ij. c. dicit:
Bn̄dic deo ⁊ morere: ꝓpter reue
rētiā diuinā ibi ponit bn̄dic pro
maledic ſm oēs expoſitores: ⁊ ta
li mō loq̄ndi vſus eſt dđ. ī. xxv. iu
rās deſtruere domū nabal di. hoc
faciat de⁹ inimicis dauid ⁊c. i. mi
hi: vt dicet ibidē. ¶ Alit ſm ſen/
ſum iſtū pōt exponi. De manu
ini. da. i. ꝑ man⁹ inimicoꝝ dđ: q̄
hieroboā ⁊ alij q̄ inſurrexerūt cō/
tra ſalomonē ad diuidēdū regnū
dicunt inimici dđ: inq̄ꝫtū fuerūt
nimici poſteritatis ſue. e ¶ Et
addidit

qn̄ eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnū quē a
q̄ꝫ đ tra: auferat dauid ionathā đ domo ſua
⁊ reqrat dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Pe/ b
a pigit ḡ ionathas fed⁹ cū domo dauid. Et re c
b q̄ſiuit dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Et ad/ d e
a ¶. i. valde iurare.
didit iōathas deiērare dauid/ eo ꝙ diligeret
eū. Sicut eni aīam ſuā/ ita diligebat eū. Di
xitq̄ꝫ ad eū ionathas: Cras calēde ſūt: ⁊ req̄
reris. Requiret eni ſeſſio tua vſq̄ꝫ perēdie.
Deſcendes ḡ feſtinus: ⁊ venies in locū vbi f
¶ pridie calendarū.
celandus es in die quā oꝑari licet: ⁊ ſedebis g
a ¶ videns deū: vel fortitudo dei.
bis iuxta lapidem cui nomē eſt ēzel. Et ego h
tres ſagittas mittā iuxta euʒ: ⁊ iaciā q̄ſi exer/
cens me ad ſignū. Mittā quoq̄ꝫ ⁊ puerū/ di
cens ei: Vade ⁊ affer mihi ſagittas. Si dixe
ro puero ecce ſagitte intra te ſūt: Tolle eas:
tu veni ad me q̄ pax tibi eſt: ⁊ nihil eſt mali:
¶ rex ſaul.
viuit dn̄s. Si aūt ſic locut⁹ fuero puero: ec/
ce ſagitte vltra te ſunt: vade in pace: q̄ dimi
ſit te dn̄s. De ꝟbo aūt qđ locuti fuim⁹ ego ⁊ i
tu: ſit dn̄s iter me ⁊ te vſq̄ꝫ ī ſempiternū. Ab k l
ſcōdit⁹ eſt ergo dauid in agro: ⁊ venerūt ca/ m
lende: ⁊ ſedit rex ad comedēdū panē. Cūq̄ꝫ
ſediſſet rex ſuꝑ cathedrā ſuā ſm cōſuetudi/
nē q̄ erat iuxta parietē: ſurrexit ionathas et n
ſedit abner ex latere ſaul: vacuuſq̄ꝫ appꝛuit
locus dauid: ⁊ nō eſt locut⁹ ſaul q̄cq̄ꝫ in die o
illa. Cogitabat eni ꝙ forte eueniſſet ei: vt nō p
eſſet mūdus nec purificat⁹. Cunq̄ꝫ illuxiſſet
dies ſcđa poſt calēdas: rurſum vacuus ap/
paruit loc⁹ dauid. Dixitq̄ꝫ ſaul ad ionathā
filiū ſuū: Cur nō venit fili⁹ iſai: nec heri nec q
hodie ad veſcēdū: Et rn̄dit ionathas ſauli:
Rogauit me obnixe vt iret in bethleē/ et ait:
Dimitte me: qm̄ ſacrificiū ſolēne eſt ī ciuita/
te mea. Vnus đ fratrib⁹ meis accerſiuit me.
Nūc ḡ ſi inueni gratiā ī oculis tuis/ vadā ci
to ⁊ videbo frēs meos. Ob hanc cām nō ve
nit ad mēſam regl. Irat⁹ aūt ſaul aduerſum r
¶ id eſt adultere.
ionathā/ dixit ei: Fili mulieris virū vltro ra s
c pientis: nunq̄d ignoro q̄ diligis filiū iſai in t
ꝯfuſionē tuā: ⁊ in ꝯfuſionē ignominioſe ma
tris tue. Omnibus eni dieb⁹ q̄b⁹ fili⁹ iſai vixerit v
ſuꝑ terrā: nō ſtabilieris tu neq̄ꝫ regnū tuum.
Itaq̄ꝫ iā nūc mitte: ⁊ adduc eū ad me: q̄ fi/ x y
lius mortl ē. Rn̄dēs aūt ionathas ſauli pr̄i z

addi. io. deie. i. valde iurare. ita ꝙ nō accipit hic ꝓ piurio: G
ſʒ ꝓ aſſertiōe iuramēti. Cetera patēt vſq̄ꝫ ibi: f ¶ Et veni.
in lo. ⁊c. q̄ dies calēdaꝝ ⁊ craſtina erāt feſtiue ⁊ ſic apparet
qđ. ſ. dictū eſt. ſ. ꝙ abſcōſio dauid fuit ſtatuta die tertia a calē
dis. g ¶ Et ſedebis ⁊c. i. ambulatiōis ſm hebreos: q̄ ille
lapis erat ſignū directiuū ambulātiū ꝑ viā. h ¶ Et ego tres
ſagit. ⁊c. hoc aūt ſignū dedit ionathas dauid: q̄ neſciebat ſi
poſſet venire ſol⁹ ad loquēdū cū dauid: vel ſi veniret ſecrete:
forte poterāt aliq̄ ſuꝑuenire
ita ꝙ nō eſſet tutū ipſi dđ ap
parere ne referret ſauli ⁊ ca
peret. i ¶ De ꝟbo ⁊c. i.
de federe iter nos ⁊ poſteri
tates nr̄as. k ¶ Sit dn̄s
⁊c. ſ. teſtis ⁊ reqſitor: q̄ nul
lus ali⁹ ad h̄ fuerat vocat⁹:
ad periculū dauid euitādūʒ.
l ¶ Abſcōdit⁹ eſt ḡ da. i
agro. ſ. tꝑe cōſtituto die ter/
tio calēdaꝝ: q̄ dubiū erat ſi
rex dđ reqreret die calēdaꝝ
vel expectaret vſq̄ꝫ in craſti/
nū: ſicut ⁊ fecit. m ¶ Et ve
ne. ca. Hic ꝯn̄r deſcribit ꝑ
dicte ꝯfeſſiōis executio q̄ io
nathas explorauit intētionē
pr̄is de dđ ꝑ modū īter eos
ꝯdictū: ⁊ ptʒ lr̄a ex p̄dictis:
paucis exceptis. n ¶ Sur
rexit io. ⁊c. qn̄ eni erat ibi
dauid ſedebat iuxt regē: ⁊ po
ſtea ionathas ⁊ poſt ip̄m ab
ner: ⁊ iō abſente dđ nullus
erat īter ſaul ⁊ ionathā: ⁊ q̄
nō eſt ꝯſuetū ꝙ fili⁹ regis ſe
deat poſt patrē: ita ꝙ null⁹
ſit intermedi⁹: iō ſurrexit io/
nathas et ſedit poſt abner.
o ¶ Et nō eſt ⁊c. ſ. de ip̄o
dđ. cui⁹ rō ſubdit: p ¶ Co
gita. eni ⁊c. ex cōcubitu cū H
vxore vl ex tactu rei īmūde:
q̄ đ ſacrificio neomenie nō
debebāt immūdi comedere
donec eēnt purificati: q̄ q̄dē
purificatio ī aliq̄b⁹ fiebat ꝑ
trāſitū tꝑis: ⁊ in aliq̄b⁹ per
aquā expiatiōis: ſicut dictū fu/
it Num. xix. q ¶ Cur nō
ve. ⁊c. ex ꝯtēptu ⁊ odio no/
lebat eū noīare noīe ꝓprio.
Cetera patent. r ¶ Irat⁹
aūt ſaul. hic ꝯn̄r deſcribit
ip̄i⁹ ſaul īdignatio dicēt io/
nathe: s ¶ Fili muli. vl.
vi. ra. i. ꝯcubitū viri īportu
ne petētis. t ¶ Dilig. fi.
iſai ⁊c. q̄ ꝑ h̄ tu oñdis ꝙ nō
ſis fili⁹ me⁹ q̄ ip̄m odio: ⁊ ꝑ
ꝯn̄s ꝙ tu ſis đ adulterio: qđ
cedit ī cōfuſionē tuā ⁊ mr̄is
tue. v ¶ Omnib⁹ eni die. q̄
bus fi. ⁊c. Ex q̄ ptʒ ꝑfectio
ionathe q̄ ꝓpt h̄ nō retrahe
bat a dđ charitate. x ¶ Ita
q̄ꝫ iā nūc mit. ſine aliq̄ tar
datione. y ¶ Et ad. eū ad
me. vt in p̄ntia mea occidat
⁊ ſim certus de eius morte.
z ¶ Quia fi. mor. eſt. i. di
⁂ gnus morte
⁎ a ¶ Qn̄ eradi. ⁊c. ſigni
ficat ꝙ ſpūſſctūs innocētes Moral.
poſitos ī aduſitatib⁹ ꝯſolat:
⁊ eis adeptōeʒ regni celeſt.
pollicet: Mat. v. a. Bt̄i q̄ ꝑ
ſecu. pa. ꝓpter iuſti. qm̄ ipſo
rū eſt regnū celoꝝ.

a ¶ Affer mi ⁊c. q̃d eſt ꝙ ionathã
volẽs ſuare dd̃: cũ ille laterz ĩ agro
iuxͣ lapidez ad ſignũ duas ſagittas
iecit: q̃s puer puulus ignorãs q̃d
faceret collegit: ⁊ ĩ ciuitatẽ retulit:
niſi ꝙ pr̃ filiũ vnigenitũ ad ſalutez
hũani generis mittẽdũ in lr̃s legis
iudeiſ neſciẽtib⁹ habuit abſcõditũ:
Dauid ḡ abſcõditus eſt in agro: et
xp̃s in mũdo. In mũdo erat ⁊ mũ/
dus ꝑ ip̃m fact⁹ eſt ⁊ mũdus eũ nõ
cognouit. Iuxta lapidẽ ſedebat q̃
in tabulis leg̃ ſcript⁹ erat. vñ: Do a
min⁹ de⁹ tu⁹ vn⁹ eſt: ⁊ nõ aſſumes
b. nomẽ dei tui in vanũ. Saul inter
epulas eũ mortis filiũ eſſe iudica/
bat: ⁊ iudaica ꝑfidia ĩter paſchales
epulas de nece dñi tractabat. Cũ ḡ
illuxiſſet mane: venit ionathas in
agrũ iuxta placitũ dd̃: ⁊ puer puu/
lus cũ eo: iecit vnã ſagittaz/ iecit ⁊
alterã: ⁊ de⁹ pater illuceſcẽte mane
fidei pri⁹ teſtimoniuz legis de xp̃o
ꝓtulit: deinde ꝓphas miſit. Colle/
git puer ionathe ſagittas: ⁊ ad do
minũ ignorãs quid ageret retulit.
Sic iudaic⁹ ppl̃s libros legis ⁊ ꝓ/
phetaꝝ portãs q̃ſi diuinit⁹ ſcriptos
honorabat: ſed quẽ moyſes ⁊ ꝓphe
te ꝑdixerãt ignorabat. Ca. XXI

Venit autẽ dauid ⁊c.
a ¶ Achimelech. Fra
ter me⁹ rex. Apl̃i q̃s rex
regũ fr̃es ſuos appellat ſolus fuit
dd̃/ ⁊ xp̃s in paſſiõe. Dauid ait: Il
lo ⁊ illo in loco ꝯdixi pueris meis.
b Et xp̃s dixit: poſtq̃ reſurrexero ꝑce
dã vos in galileã. Per viã pollutã
venit dd̃: ⁊ xp̃s ĩmũdas actiões iu
deoꝝ impollut⁹ ꝑtrãſijt. Dauid ait:
Et ip̃a hodie ſanctificabit in vaſis
meis. Et vaſa dñi. i. apl̃i a ꝯtagiõe
iudeoꝝ fide ſctĩficati ſũt. c ¶ Via
hec pol. eſt. Rab. In hebreo via
hec laica eſt. Quaſi in lege ſcriptũ
eſt: vt extrane⁹ nõ comedat ex eis:
cur ĩterrogas vtrũ mũdi ſint pue/
ri: q̃ etiã ſi mũdi eſſent veſci nõ de/
berẽt: Via ḡ laica eſt: q̃ tu laicali/ b
ter ĩterrogas/ ſ; ⁊ ip̃a hodie ſctĩfi/
cat in vaſis. In vaſis. i. mẽte ſua
ſe ſctĩficari dixit: q̃ niſi neceſſitate
corꝑis: ⁊ ꝑiculo vite vrgẽte nõ ve/
ſceret eis.

suo ait: Quare morieť? Quid fec? Et ar
ripuit ſaul lãceã vt ꝑcuteret eũ. Et itelle
xit iõathas ꝙ diffinitũ eẽt a pr̃e ſuo vt i
terficeret dd̃. Surrexit ḡ ionathas a mẽ
ſa ĩ ira furoris: et nõ cõedit ĩ die calẽdaꝝ
ſcd̃a panẽ: ꝯtriſtat⁹ ẽ eni ſuꝑ dd̃/ eo ꝙ cõ
¶ improperãs q̃d filius eſſet adultere.
fudiſſet eũ pr̃ ſu⁹. Cũq̃ illuxiſſet mane: a
venit ionathas ĩ agrũ iuxta placitũ dd̃: b
⁊ puer pu⁹ cũ eo. Et ait ad puerũ ſuuz:
vade ⁊ affer mi hi ſagittas q̃s ego iacio.
Cũq̃ puer cucurriſſet: iecit aliã ſagittã
trãs pueꝝ. Venit itaq̃ puer ad locũ iacu
li q̃d miſerat ionathas. Et clamauit io/
nathas poſt tergũ pueri/ ⁊ ait: Ecce ibi ẽ
ſagitta. Porro vltra te. Clamauitq̃ ite/
rũ ionathas poſt tergũ pueri/ dicẽs: Fe d
ſtina velociter/ ne ſteteris. Collegit aũt
puer ionathe ſagittas: et attulit ad dñm
ſuũ: ⁊ q̃d ageret penit⁹ ignorabat. Tan/
tũmodo eni ionathas et dd̃ rẽ nouerãt.
Dedit ergo ionathas arma ſua puero/ e
⁊ dixit ei: Vade defer in ciuitatẽ. Cũq̃
abijſſet puer: ſurrexit dd̃ de loco q̃ vge/ f
bat ad auſtrũ: ⁊ cadẽs ꝓn⁹ in terrã ado/
rauit tertio. Et oſculãtes ſe alterutrũ: fle g h
uerũt pariter: dauid autẽ ampli⁹. Dixit i
ergo ionathas ad dauid: vade in pace.
a ¶ ſubaudis firma ſint: nimi⁹ dolor deficit ĩ loq̃ndo.
Queçũq̃ iurauimus ambo in noĩe dñi k
dicẽtes: dñs ſit inter me ⁊ te: ⁊ inter ſemẽ
tuũ ⁊ ſemẽ meũ vſq̃ in ſempiternũ. Et
ſurrexit dd̃ ⁊ abijt: ſed ⁊ ionathas ingreſ
ſus eſt ciuitatẽ. Ca. XXI

Venit aũt dauid in nobe ad l m
achimelech ſacerdotẽ: ⁊ ob/
a ¶ eo ꝙ ſine militibus venit.
b ¶ achimelech ip̃e eſt achias nepos heli.
ſtupuit achimelech: eo ꝙ veniſſet da/
uid/ ⁊ dixit: Quare tu ſolus ⁊ nullus eſt n
tecũ? Et ait dauid ad achimelech ſacer/
dotẽ: Rex precepit mihi ſermonẽ et di/ o
xit: Nemo ſciat rem ꝓpter quam miſſus
es a me: ⁊ cuiuſmodi tibi precepta dede
rim. Nã ⁊ pueris meis cõdixi in illũ et il
lum locũ† Nunc igitur ſi quid habes ad
manum: vel quinq̃ panes da mihi: aut
quicquid inueneris. Et reſpõdens ſa/
cerdos ad dauid/ ait ei: Nõ habeo lai/ p
a ¶ laos grece ppl̃s: inde laicos panes. i. ppl̃ares.
cos panes ad manũ/ ſed tm̃ panem ſan
ctũ. Si mũdi ſunt pueri: maxime a muli q
erib⁹/ mãducẽt. Et reſpõdit dauid ſacer
doti/ ⁊ dixit ei: Et quidẽ ſi de mulierib⁹
agitur continuim⁹ nos ab heri ⁊ nudiuſ/ r
tertius quãdo egrediebamur: ⁊ fuerunt s
¶ a concubitu. ſ.
vaſa puerorum ſancta. Porro via hec t

Nico.de lyra

Agnus morte: ſicut pctõres dicũ
tur filij gehẽne Mat. xxiij. Cetera
patẽt. a ¶ Cũq̃ illuxiſſet. Hic
ꝯſequẽter deſcribit dauid ⁊ iona/
the flebilis ſeparatio ꝑ hoc ꝙ iona
thas ĩdicauit ei intẽtionẽ ſaulis de
morte ei⁹: vt ſic fugeret ⁊ ſaluareť.
⁊ hoc eſt q̃d d̃r: Cũq̃ il. mane.
Ex q̃ ptz fidelitas ionathe q̃ die ꝑ/
cedẽti nõ comederat: vt ptz ex ꝑdi/
ctis: ⁊ tñ mane añ comeſtionez ve/
nit ad dauid ad nũciãdũ q̃d ĩterue/
nerat: Tũ q̃ magiſ ſecrete poterat
cũ eo loq̃ anteq̃ cõiter hoĩes ad cã
pos exirẽt: Tũ q̃ mora erat ip̃i da
uid periculoſa. b ¶ Iuxta placi
tũ. i. cõdictũ vel ꝓmiſſum. c ¶ Et
puer paru⁹ cũ eo. Vt min⁹ poſ/
let ꝑcipere ad q̃d ionathas venerat
⁊ vt facili⁹ poſſet ſe expedire de eo.
Cetera patẽt vſq̃ ibi: d ¶ Feſti/
na ve. Videbat eni ionathas tp̃s
aptũ ad loq̃ndũ cũ dd̃: eo ꝙ null⁹ eẽt C
in agro: id̃o voluit ſtatim remittere
puerũ vt ſol⁹ cũ dd̃ loq̃reť añq̃ aliq̃
ſuꝑueniret qui poſſent accuſare dd̃.
e ¶ Dedit ḡ io. ar. ſ. puero. i. ar/
cũ pharetrã ⁊ ſagittas. f ¶ Surre
xit dd̃. ꝑ indiciũ ꝑdictũ. Et cadẽs ꝓ
nus in t̃rã adorauit. adoratõe dulie.
g ¶ Et oſ. ſe. Ex amoris fidelitate.
h ¶ Fleuerũt pa. Ex ĩminẽti ſepa
tiõe. i ¶ Dauid ãt am. q̃ nõ ſolũ
deſerebat ionathã: ſ; ⁊ t̃rã ⁊ cogna/
tionẽ ſuã. k ¶ Quecũq̃ iu. am.
Subintelligit ſint rata ⁊ firma. Ce/
tera patẽt in lr̃a. Ca. XXI

Venit autẽ da. Hic ꝯñr
ſaul dd̃ ꝑſeq̃ť ip̃m bannĩẽ
do. Circa ꝙ ſciẽdũ ꝙ ſaul
cognoſcens euaſiſſe dd̃: ip̃m de regno
ſuo banniuit: vt null⁹ auderet eũ re/
ciꝑe: q̃d patz ex h̃ ꝙ ſacerdotes occi/
dit ꝓ ei⁹ receptõe: vt hr̃ ca. xxij. Iſta Diuiſio
tñ bannitio ad achimelech nõ ꝑuene
rat qñ dd̃ recepit. Sic ḡ ꝓcediť: q̃ ꝑ
mo erga dd̃ deſcribiť ip̃ius achime/
lech bñficiũ. ſcd̃o ex h̃ illatũ ſuppliciũ
ca. xxij. Circa ꝑmũ deſcribiť ip̃i⁹ dd̃
curialis receptio. ſcd̃o ꝑiculi ĩminẽtꝭ
euaſio/ ibi: Surrexit ita. dd̃. Primũ
oñdiť eo ꝙ achimelech dedit ip̃i dd̃
cibũ ⁊ gladiũ: ⁊ ĩterponiť doech pñ
tia: ex q̃ ſecutũ eſt ſacerdotũ excidiũ.
Diciť ḡ: Venit ãt da. Vbi erat ta
bnaculũ dñi: vt ibi oraret ꝙ eũ dñs
de manib⁹ ſaulis eriperet. m ¶ Ad
achimelech. Iſte ẽ q̃ ſupra vocat⁹ D
eſt achias. xiiij. n ¶ Quare tu ſo.
Nõ eſt ĩtelligẽdũ ꝙ null⁹ eẽt cũ eo:
q̃ ĩfra q̃ſiuit achimelech: Si mundi
ſũt pueri ⁊c. ⁊ Mat. xij. diẽ ſaluator:
Nũq̃d legiſtis q̃d fecerit dd̃ qñ eſu/
rijt/ ⁊ q̃ cũ eo erãt ⁊c. Ex q̃b⁹ ptz ꝙ ali
q̃ erãt in comitiua ſua: ſ; pauci reſpe
ctiue ⁊ in cõparatiõe ad illos q̃ ſoliti
erãt cũ eo ire: ſic d̃r cõiter: null⁹ eſt in
foro qñ ſũt ibi pauci reſpectu alteri⁹
temporis: q̃uis ſint ꝓ tũc ibi multi.
o ¶ Rex ꝑ. mihi ⁊c. Nõ oꝑtet hic
excuſare dd̃ de mẽdacio officioſo: ſicͭ
⁊ dictũ ẽ ca. ꝑ. Cetera patẽt vſq̃ ibi:
p ¶ Nõ ha. laicos pa. Erãt ei pa
nes ĩ triplici gradu. Aliq̃ dicebãť pa
nes ꝓpoſitiõis: q̃ erãt liciti ſacerdoti
bus tm̃: ⁊ panes oblatiõis q̃ offere/
banť ĩ altari holocauſtoꝝ ⁊ illis vte/
banť leuite: ⁊ panes cões q̃b⁹ oẽs in
differẽter poterãt vti: ⁊ dicũť hic pa/
nes laici. q ¶ Si mũ. ſũt ⁊c. q. d.
poſſent in nec̃itate eis dari. r ¶ Cõ
tinu. nos ⁊c. ĩmũdicia eni illa ꝯtra
cta purgabať ꝑ trãſitũ tꝑis: q̃ dura 133. q. 4. c. 1
bat tm̃ vſq̃ ad veſperã. s ¶ Et fue De cõ. di. 2
rũt va. pu. ſctã. i. corꝑa ab ĩmũdi/ c. trib⁹ gra/
cia coit⁹: vl̃ vaſa h̃ dicũť ip̃imet pue/ dibus
ri. t ¶ Porro vi. hec pol. eſt. q̃d
exponũt aliq̃ ſic. q. d. dd̃ in via forte
* aliquã immun
Moralr̃. l ¶ Venit aũt da. ad Moraliter
achi. ⁊c. Per iſtũ achimelech bñ ſi/
gnificať ieſus xp̃s. Prĩo rõne noĩs.
Nã achimelech ĩtꝑtať frať me⁹ rex.
Chriſt⁹ aũt frať nr̃ eſt rõne hũanita/
tis aſſũpte. Heb. ij. c. d̃r d̃ xp̃o ⁊ ſuis
fidelib⁹. Nõ ꝯfũdiť eos vocare frẽs
di. Nũciabo nomẽ tuũ frĩb⁹ meis ⁊c.
Ip̃e ẽ etiã rex regũ ⁊ dñs dñantiũ: vt
d̃r Apoc. xvij. d. Scd̃o rõne officij.
Nã achimelech erat ſũm⁹ ſacerdos

 * q̃d cõpetis

E F ſcereť eis. a ¶ Dedit ğ eis. Quãtū ad
ꝓphetiã ꝑtinet: hoc in xp̄o īpletū eſt: q̄ po
ſitus in carne dū iudeorū ſeuitiã declina/
ret: ad ap̄los trãſijt: cū q̄bus cibū deſide/
ᵗmat.12.a. ratū ſūpſit. Deſiderio enī deſiderauit mã
Marc.2.d ducare paſcha. Golie. i. diaboli arma ſu/
Luc.6.a ſtulit. Ipſe enī fortior ſpolia fortis diripu
25.q.1.§. it. His aūt a q̄bus recept⁹ eſt xp̄s intulit
his ita diabol⁹ ꝑſecutionē: tribulatiões: ⁊ mortē.
2.Tim.3.c Oēs enī q̄ volūt pie viuere in xp̄o ꝑſecu/
tionē patiunť. Vñ ſi me ꝑſecuti ſūt ⁊ vos
ꝑſequenť. b ¶ In tabernaculo. Ra.
In hebreo obligat⁹ in cōſpectu dñi: forte
enī vouerat: q̄ȝ aliquot dieb⁹ in taberna/
culo dñi moraret: ⁊ vacaret orationibus.
c ¶ Doech idu. Rab. Qui camelorū. i.
infruoctuoſi gregꝭ: ⁊ tortuoſi cuſtos erat
Als nō hȝ ⁊ interp̄tať motus vel ſollicit⁹: q̄ ⁊ ꝑcuſſit
ᵗHic paſce achimelech ſacerdotē magnū q̄ interp̄tať
bat mulas frater me⁹ rex: noīe ⁊ actu iudã ſignificat:
ſaul. ꝑ quē ꝯtra xp̄m regē verū diabol⁹ opatus
eſt fraudē: vt eo ꝑdito etiã eccl'ia patereť:
⁊ diſcipli xp̄i et ſacerdotes ꝓ noīe ei⁹ occi
derenť. Sȝ in domo achimeleh ſolus ab/
iathar princeps ſacerdotū euaſit q̄ȝ nemo
pōt nocere xp̄o ſacerdotū ꝑncipi: q̄ victor
celos aſcēdit. d ¶ Poſuit aūt da. Iſi.
Rab. Achis interp̄tať quō eſt: ꝑ qđ ſigni
ficať ignorãtia. Verbū enī iurãtis ⁊ non
agnoſcētis: qđ in iudeis impletū eſt: q̄ dū
xp̄m viderūt nō agnouerūt: corã eis muta
uit os ſuū ⁊ abijt. Erãt ei ibi p̄cepta legꝭ
carnalia: erat ſacrificiū ſm̄ aaron: ſed ip̄e
de corpe ſuo et ſanguīe inſtituit ſacrificiū
ſm̄ ordinē melchiſedech. Mutauit os ſu
um in ſacerdotio: mutauit in p̄ceptꝭ: dans
aliud teſtamētū euacuata opatione carna
li / collapſus eſt in manib⁹ eoꝝ. Qñ eū cō
prehēderūt ⁊ crucifixerūt: ⁊ ꝓciderat ad
hoſtiū porte. i. humiliabat ſe ad initiū fi/
G dei noſtre:

Nico.de ly.

F ⁎ aliquã īmūdiciã potuimus ꝯtrahere.
a ¶ Sȝ ⁊ ipſa ho. ſan. in va. q. d. talis
īmūdicia excuſabiť in nobis ꝑ cōtinētiã a
mulierib⁹ p̄dictã. aliter ſic: Hec via pollu
ta eſt. i. hic ꝓceſſus eſt illicit⁹ de cōi curſu
ſcȝ q̄ deť panis ſctīficatus laicis. Sȝ ho/
die ſctīficabiť in vaſis. i. excuſabiť ī nobis
ꝓpter neceſſitatē comedēdi in q̄ ſumus.
ᵗRe.18.b Erãt enī vt dicūt hebrei valde fatigati a ie
ſ.29.b iunio. ⁊ hoc mō ſaluator hoc factū dicit eē
Ecci.47.a. licitū Mat. xij. eo q̄ dđ et viri ei⁹ erãt in
neceſſitatꝭ articulo. Cetera patēt vſq̄ ibi:
b ¶ Erat aūt ibi vir q̄. ⁊c. iſtud hic in/
terponiť rōne p̄dicta. c ¶ Int⁹ ī taber.
dñi. i. in atrio vbi laici admittebanť rōne
oblatiōis vel orōnis: q̄ȝ tabernaculū ſoli
ſacerdotes intrabãt. in hebreo hr̄: Reten
ᵗ22.q.2.c. tus in tabernaculo. Obligat⁹ enī erat ex
vtilem voto ad manēdū ibi aliq̄bus dieb⁹ ad orã
dum vel offerēdum vel forte ad vtrūq̄.
d ¶ Potētiſſi. pa. ſaul. i. iudicū: vt di/
cūt hebrei. Iudices enī in veteri teſta. fre
quēter noīanť paſtores: q̄ȝ ꝑ eum rex red
debat iudicia. nō eſt enī veriſimile q̄ eſſet
cuſtos aīaliū: q̄ȝ erat p̄mus inter ſeruos
ſaul: vt diciť ca. xxij. ⁊ idō illud qđ ſequiť
in aliq̄bus libris. e ¶ Hic paſce. mu.
ſaul. nō eſt in hebreo nec ī libris correctꝭ.
f ¶ Si habes ⁊c. dauid enī dimiſſus a
michol ꝑ feneſtrã: vt dictū eſt. ſ. xix. nō po
tuerat ſumere arma ſua. g ¶ Ecce hic
gla. go. ⁊c. Dicūt hic aliq̄ q̄ ꝓpter victo
riã illã ille gladi⁹ quo fuerat amputatū ca
put golie fuerat dño cōſecratus: ſed h̄ nō
videť verū: q̄ȝ talis ꝯſecratio eſt ad ſꝑ ꝓ/
pter q̄ res dño ꝯſecrata nō poterat redi/
re ad cōmunes

¶ in hebreo laica.

polluta eſt: ſed et ipſa ho/ a
die ſanctificabitur in vaſis.
a † Dedit ergo eis ſacerdos †
ſanctificatum panē: Neq̄
enim erat ibi panis niſi tan/
tum panes propoſitionis:
qui ſubleuati fuerãt a facie
dñi: vt ponerenť panes cali
di. Erat autē ibi vir q̄dã de b
ſeruis ſaul in die illa intus c
b in tabernaculo dñi: ⁊ nomē
c ei⁹ doech idumę⁹: potētiſſi/ d
mus paſtorū ſaul. † Hic pa e
ſcebat mulas ſaul. Dixit ãt
dauid ad achimelech. Si f
habes hic ad manū haſtam
aut gladium da mihi: quia
gladium meū et arma mea
nō tuli mecū. Sermo enim
regis vrgebat. Et dixit ſa/
cerdos: Eſt hic gladius go g
liath philiſtęi quem percuſ/
ſiſti in valle terebinthi: eſt
inuolut⁹ pallio poſt ephot:
ſi iſtum vis tollere / tolle. Ne
q̄ȝ enim hic alius eſt abſq̄
eo. Et ait dauid: Non eſt h
huic alter ſimilis: da mihi
eum. Surrexit itaq̄ dauid: i
⁊ fugit ī die illa a facie ſaul:
⁊ venit ad achis regē geth. †
Dixerūtq̄ ſerui achis cum
vidiſſent dauid: Nunquid k
non iſte eſt dauid rex ter/
rę: Nonne huic cantabant l
per choros dicentes: † per/
cuſſit ſaul mille: et dauid de
d cem milia: Poſuit autem
dauid ſermões iſtos in cor/

a ¶ ne inuidia motus aliquid mali
machinaretur.

de ſuo: et extimuit valde a m
facie achis regis geth: † Et n
imutauit os ſuū coram eis:
et collabebatur inter ma/ o
nus eorum: et impingebat p
in oſtia portę: defluebant/ q
q̄ ſaliuę eius in barbã. Et
ait achis ad ſeruos ſuos:
Vidiſtis hominem inſanū:
Quare adduxiſtis eum ad
me: An deſunt nobis furio
ſi: q̄ introduxiſtis iſtum vt
fureret me pręſente: Dimit
te illum hinc ne ingrediatur
domum meam.

re ad cōmunes vſas: vt dictū fuit Leuitꝭ. G
vlť. ⁊ ſic dauid nō potuiſſet eo vti de cete
ro licite. ꝓpter qđ dicēdū q̄ ibi fuerat po
ſitus tm̄ ad memoriã illius victorie a deo
date. h ¶ Nō eſt hu. al. ſi. i. eq̄lis ei.
i ¶ Surrexit itaq̄ da. ⁊c. Hic ꝯñr de
ſcribiť īminētis periculi euaſio in ciuita/
tē geth: ad quã dauid bannitus fugit: q̄ȝ
erat extra regnū ſaulis. k ¶ Nūquid
nō iſte eſt da. ⁊c. q̄ȝ iam diuulgatū fue
rat ip̄m fuiſſe inūctū a ſamuele. l ¶ Nō
ne huic cãta. ⁊c. ſ. de philiſteis: hec aūt
dicebãt vt achis eū detineret ⁊ occideret.
ideo ſubdiť: m ¶ Et exti. val. q̄ȝ nō po
terat reſiſtere. n ¶ Et mu. os ſuū. lo/
quēs aliena ſicut inſan⁹. o ¶ Et colla.
iter ma. co. ſicut epilēticus. vñ ſubdiť:
q ¶ Defluebãtq̄ ſali. ei⁹ in bar. ſicut
ſolet fieri in tali paſſiōe. p ¶ Et impin
ge. in oſtia por. q̄ſi innitēs trãſire per
oſtia clauſa. In hebreo hr̄. Et pingebat
ſuꝑ oſtia: faciēdo ibi q̄ſdam figuras ſicut
ſolēt facere fatui: ꝓpter que achis eum re
pulit vt inſanum.

⁎ qđ cōpetit ip̄i xp̄o: ꝓpter qđ ꝑ Mel/ Moraliter
chiſedech q̄ rex erat ⁊ ſacerdos ſignificať
Heb. vij. Per hoc ğ q̄ dauid in arto poſi
tus venit ad achimelech: ſignificať q̄ q̄li/
bet xp̄ianus in arto poſitus ꝑ p̄ces deuo/
tas recurrere dȝ ad dñm ieſum xp̄m. Per
hoc aūt q̄ dauid ab achimelech panē pe/
tijt: ⁊ ille dedit: ſignificať q̄ xp̄ianus de/
bet a xp̄o petere panem verbi diuini ⁊ eu
chariſtie ſicut diciť in orōne dñica: Pa/ Mat.6.
nē nr̄m quotidiã. da no. hodie: ⁊ hoc ſigni
ficať ꝑ hoc qđ diciť: † ¶ Dedit ğ ei ſa.
ſan. pa. Per hoc aūt q̄ dixit ſacerdos q̄
ad eſum panis illi⁹ req̄rebať mūdicia ma
xime a mulierib⁹: ſignificatū fuit q̄ pctm̄
carnale impedit maxīe ꝑceptionē eucha/
riſtie. Per h̄ aūt q̄ achimelech dedit da/ b
uid gladiū: ſignificať q̄ xp̄us armat ſuos
fideles ꝯtra demonū inſult⁹. Per h̄ autē
q̄ fuit gladi⁹ quo caput goliath fuerat am
putatū: ſignificať q̄ memoria paſſiōis xp̄i
q̄ caput demonū fuit deuictum eſt efficax
gladi⁹ ꝯtra demonū inſultū. i. Pet. iiij. a.
Chriſto in carne paſſo ⁊ vos eadē cogita
tione armamini. Et venit ad achis re
gē geth. Et ſequiť: n ¶ Et muta. os
ſuū co. achis. Per h̄ aūt q̄ ſe ſimulauit
inſanū vt euaderet mortꝭ periculū. dedit
exemplū vtēdi cautelis ꝯtra maliciã ꝑuer
ſorū. Vñ dicit poeta. Stulticiã ſimulare Catho.
loco prudētia ſumma eſt. Qđ habet locū
qñ queriť aliq̄d cui⁹ reſpōſio odioſa eſt et
ſine fructu. tunc declinare qñ pōt fieri lici
te videť eſſe prudētie. ¶ Aliter ꝑ achis
et eius pplm̄ poſſunt ſacerdotes ⁊ ſcribe
iudeoꝝ ītelligi. Et ꝑ dđ ip̄e xp̄s q̄ corã eis
mutauit os docēſ ꝯtēptū tpaliū bonoꝝ. q̄
tū ī lege veteri ꝓmittebãť in p̄miū Eſa. i.
c. Si audieritis me bo. ter. co. Propť qđ
ip̄m reputabãt inſanū: ſic hr̄ Ioh. x. d. Di
cebãt enī de xp̄o: demoniū hȝ ⁊ īſanit: vt
q̄d eū auditꝭ: ſic achis reputauit dđ inſa/
nū dicēs: videtis hoīem inſanientē.
¶ In ca. xxi. vbi dr̄ in poſtil. Circa qđ ſci/
endū q̄ ſaul cognoſcēs euaſiſſe dauid ip̄ȝ
de regno ſuo bãniuit.

Additio.

Hec bannitio nō hr̄ ex
textu: nec etiã ex h̄ q̄ ſaul ſacerdotes dđ
recipiētes occidit: talis bãnitio cōprobať.
Saul enī abſq̄ aliq̄ iuſticia: ſȝ tyrãnici et
crudeliť ꝑſeq̄bať nō ſolū dđ: ſȝ ēt amicos
ei⁹ ⁊ ei fauētes: vt ptȝ in ca. p̄ce. vbi hr̄ q̄
ſaul voluit ꝑcutere ionathã filiū ſuū: ſolū
ex hoc q̄ innocentiã dđ allegabat.

dei nr̃e:oſtium porte initiū fidei eſt:a fide incipit eccl'ia:ꝛ per/
uenit vſqꝫ ad ſpem. Q: ſaliue q̄ſi furioſi decurrebant p barbā
Co.1.d eius.apl's aperit dicēs: Predicamus chriſtū crucifixū:iudeis
q̄dē ſcandalū/gentib⁹ aūt ſtulticiā. Infirmitatē ſaliue enim ſi
Ibidem gnificāt:q: ſtultū dei fortius eſt hoībus. Saliue fluunt p bar
bā.quō enī in ſaliuis infirmitas ſic vir
tus oſtēdit in barba. Texit ergo v̄tu/
tē ſuā corpe īfirmitatis ſue:et qd̄ foris
infirmabat:tāq̄ſ ſaliua apparebat int⁹
diuina v̄tus/tāq̄ſ barba latebat.

Abijt ẽ inde ꝛc. C.XXII
a Qd̄ cū audiſſent ꝛc.
Rab. Significauit q̄ redē/
ptor noſter pacta paſſione ꝛ redēptio/
ne hūani generis de iſraelitica plebe
in iudea primū eccl'iam collocauit/de q̄
ꝛ carnē ſumpſit. vbi fratres ei⁹.i. apl'i
ꝛ domus patris ei⁹.i.qui crediderunt
ex iudeis venerūt ad illū: ꝛ cōuenerūt
ad eū oēs q.e. in.an.ꝯſtituti ꝛc. Qui
bus.ſ.ait: Venite ad me oēs q̄ labora/
Mt.11.d tis ꝛ onerati eſtis/ꝛ ego reficiaꝫ vos.
b Ere alieno. Rab. Cēſu.ſ.pctōꝝ
quē diabolo pſoluūt: dū exibēt mēbra
ſeruire iniq̄tati ad iniquitateꝫ: neceſſe
eſt vt tales in amaritudine animi peni
tētiā agāt/ꝛ ad dauid veniāt.i.ad chri
ſtū cūctis gentib⁹ deſideratū:vt fiat eo
rū pnceps. Ipſe eſt enī iudex viuoꝝ et
.10.g mortuorū et princeps pacis cui⁹ regni
nō erit finis. c Dixitqꝫ gad. Ra.
De improuiſo gad inducit. Nulla enī
fit mētio ei⁹ in p̄cedētibus: ſicut ꝛ heli
as: vbi dr̄: et dixit helias theſbites de
habitatoribus galaad. Ex ore igit dn̄i
gad ꝓpheta dixit ad dauid: vt nō mo/
raret inter gētes in terra polluta: ſed
in terram iude redeat: vbi iuxta volun
tatem dn̄i perſecutionem ſuſtineat.
Deſcēdet

Abijt ẽ ide C.XXII a
dd̄ ꝛ fugit in ſpelūcā b
odollā Qd̄ cū audiſ c
a ſent fratres ei⁹: ꝛ oīs
dom⁹ patris ei⁹ / deſcēderunt ad
eū illuc. Et cōuenerūt ad eū oēs d
a pctōꝝ.ſ.nō hn̄tes latitudinē charitat'.
q̄ erāt in anguſtia cōſtituti:ꝛ op/
b p̄ſſi ere alieo ꝛ amaro aīo/ ꝛ fact⁹ e
eſt eoꝝ pnceps. Fuerūtqꝫ cū eo
q̄ſi q̄dringēti viri et pfect⁹ eſt dd̄ f
inde in maſphat/q̄ eſt moab. Et g
dixit ad regē moab: Maeat oro
pr̄ me⁹ ꝛ mr̄ mea vobiſcū: donec
ſciā q̄d faciat mihi deus. Et reli
q̄t eos an̄ faciē regis moab. Mā h
ſerūtqꝫ apud eū cūctis dieb⁹ q̄b⁹ i
c dd̄ fuit in p̄ſidio. Dixitqꝫ gad p k
pheta ad dd̄: noli manere in p̄ſi/
dio† pficiſcere ꝛ vade i trā iuda. †
Et pfect⁹ eſt dd̄:et venit in ſaltū
areth. Et audiuit ſaul q̄ apparu l
iſſet dd̄ ꝛ viri q̄ erāt cū eo. Saul
aūt cū maneret i gabaa: ꝛ eēt i ne
more qd̄ eſt i ramatha: haſtā ma
nu tenēs/cūctiqꝫ ſerui ei⁹ circūſta
rēt eū.ait ad ſeruos ſuos qui aſſi
ſtebant ei: Audite me nunc filij
a id eſt beniamin.
ie mini: Nunquid omnibus vo/
bis dabit filius iſai agros ꝛ vine
as: ꝛ vniuerſos vos faciet tribu/
nos ꝛ cēturiōes: q̄m coniuraſtis
oēs aduerſū me:et nō ē q̄ mihi re
nūciet: maxie cū ꝛ fili⁹ me⁹ fedus
iūxerit cū filio iſai: Nō eſt q̄ vicē
meā doleat ex vobis: nec q̄ annū
ciet mihi:eo q̄ ſuſcitauerit filius
a inimicum.
me⁹ ſuū meū aduerſū me iſidiān
tē mihi vſqꝫ hodie.† Rn̄dēs aūt m
doech idume⁹ q̄ aſſiſtebat: ꝛ erat
pmus inter ſeruos ſaul. Vidi in n

Nico.de lyra
B Abijt ẽ inde ꝛc. C.XXII
Poſt bn̄ficiū a ſacerdote ip̄i
dauid exhibitū: ꝯn̄r deſcribi
tur ex h̄ ſequēs ſacerdotū exterminiū.
ꝛ pmo achimelech accuſat.ſcd̄o coram
rege citat/ibi: Miſit ẽ ꝛc.tertio iniu/
ſte cū ſuis cōdēnat/ibi: Dixitqꝫ rex.q̄r
to factū ip̄i dauid nūciat/ ibi: Euadēs
aūt. Prima in duas:q: pmo ponit ac/
cuſationis occaſio. ſcd̄o ip̄a accuſatio/
ibi: Rn̄dēs aūt doech. Circa pmū ſciē/
dū q̄ occaſio accuſatiōis fuit:eo q̄ da/
uid iā ſibi multitudinem fugitiuoꝝ ag/
gregauerat: et iō timebat ſaul ne ptās
dauid augeret: ꝓpter qd̄ cōquerebat
de ꝓprijs famulis: q̄ſi aliq̄ eoꝝ ip̄i da/
uid fauerēt: ꝛ eū ip̄i ſauli nō accuſarēt.
Dicit ẽ: Abijt ẽ in.dd̄.ſ.de geth: ꝓ
pter periculū qd̄ ibi expertus fuerat.
b Et fu.in ſpe.odollā. Locus eſt
plen⁹ cauernis ꝛ rupib⁹:et p ꝯſequēs
fugitiuis apt⁹: ꝛ etiā in ſorte iude: ꝓp
qd̄ dauid q̄ erat d̄ tribu iuda ad illū lo/
cū fugit ſecuri⁹. c Qd̄ cū au.fra.
ei⁹ ꝛc.q: ſaul ꝓp dd̄ ei⁹ ꝓpinq̄s pſeq̄bat. d Et con.ad
eū ꝛc. ꝓp debita q̄ nō poterāt ſoluere: vel ꝓpter inimicos q̄
bus nō poterāt reſiſtere: vel q: erāt in ſaulis pſecutōe: vl' alia
hmōi cauſa. e Et fa.eſt eo.pn. Videt q̄ peccauerit tales
recipiēdo: ſicut abimelech inopes ꝛ vagos ſibi aggregādo: vt
hr̄ Judi.ix. Dicēdum q̄ nō aggregauit eos ad interficiēdū in
nocētes: ſicut fecit abimelech ad īterficiēdū fratres ſuos: nec
ad dep̄dandū fideles: q: nō legit pp'lm iſrl' dep̄daſſe: ſꝫ mag'
bona eoꝝ cuſtodiuiſſe: ſicut hr̄.ī.xxv.de nabal: ſꝫ aggregauit
eos ad infideles pſequēdū: vt hr̄.ī.in plurib⁹ caſib⁹: ꝛ ad cor
pus ꝓpriū cuſtodiēdū ꝯtra inſidias ſaul: qd̄ poterat facere in
tali neceſſitate: maxīe cū iā eſſet rex inunct⁹: ꝓpter qd̄ ī tali ca
ſu pote

ſu poterat ſolutionē debitoꝝ ꝓlongare: ꝛ in plurib⁹ forefacta C
relaxare ꝓpter cām p̄dictā. f Et p.eſt dd̄ ꝛc. Hoc addit
ad differētiā illi⁹ maſpha q̄ eſt in terra iſrl': vt habet.ſ.vij.ca.
g Et di.ad re.moab: maneat ꝛc. Expoſitores nr̄i dicūt
cōiter q̄ iſte rex fuit Naas quē ſaul debellauerat: vt dictū eſt
.ſ.xi.ca. ꝛ iō dauid ad ip̄m iuit ſecuri⁹
q: erat inimic⁹ ſaul. Huic āt dicto ꝯcor
dare videt quod hr̄.ī.ij.ꝛ.x.ca. Or
mortuo Naas miſit nūcios ad ꝯſolan
dū ei⁹ filiū: eo q̄ pr̄ ſecū fecerat miſeri/
cordiā. Sꝫ huic dicto obuiare videt q̄
in loc' p̄allegatis ille naas dr̄ rex filio/
rū āmon ꝛ nō moab: ꝛ ꝓp h̄ ſm iſtos
ꝯn̄r dicere oportet q̄ idē eēt rex āmon
ꝛ moab: cui⁹ nomē hic tacet: ſꝫ in alijs
locis p̄allegatis exp̄mit. Sꝫ q: in ſcri/
ptura cōiter regnū āmon ꝛ moab dicūt
duo regna diuerſa.iō dicit Ra.Sa. q̄
iſte rex moab ad quē iuit dd̄ nō fuit na
as q̄ erat rex filioꝝ āmon: iuit tn̄ ad ip̄ꝫ
duplici d̄ cā. Vna fuit q: ſaul habebat
guerrā ꝯ regē moab: ſic et ꝯ filios am/
mon: vt hr̄.ſ.xiiij. Alia fuit q: dd̄ de/
ſcēderat de ruth moabite: vt habet.ſ.
Ruth vl. ꝛ iō ſecuri⁹ fugit ibi ꝓpter co
gnationē ex pte mr̄is ſue: maxime ſm
illos hebreos q̄ dicūt Ruth fuiſſe filiā
regis moab: ꝓpter qd̄ rex ille recepit
dauid ꝛ viros ei⁹ ꝛ poſuit eos in qd̄dā
fortalitio ꝓpinq̄ terre ſaul: de q̄ ſubdi/
tur poſtea. h Māſerūtqꝫ apud
eū.ſ.pr̄ ꝛ mater dauid: ꝛ alij de ſua co
gnatione q̄ nō poterāt eū ſeq̄. i Cū
ctis dieb⁹ ꝛc.i.in p̄dicto fortalitio: ſꝫ †Mar.2.b
q: ad monitionē gad ꝓphe dd̄ cū viris Luc.5.f.
ſuis inde receſſit: vt ſtatim ſubdit:
k Dixitqꝫ gad p.ꝛc.qd̄ factū fuit
ne viri q̄ erāt cū dauid: q̄ꝝ aliq̄ nō erāt
multū ſtabiles in fide: ꝓpter debita et
tribulatiōes in q̄bus erāt: declinarent
ad idolatriā ſi diu manerēt ī terra ido/
latrie ſubdita: ꝛ vt patiētia dauid in p/
ſecutiōe ſaulis magis ꝓbaret. Ex illo D
v̄o receſſu dd̄: rex mob indignat⁹ occi/
dit patrē ꝛ matrē dd̄: aliq̄s tn̄ fugiētes
naas āmonites ſaluauit: ꝓp qd̄ poſt/
ea dd̄ miſit nūcios ad ꝯſolādū ei⁹ filiū:
eo q̄ pr̄ fecerat iſtā miſcd̄iam ſecum in
amicis ſuis: vt dicit Ra.Sa. l Et
au.ſaul ꝛc. Propt qd̄ timuit rōne p̄/
dicta: ꝛ iō mouit q̄rimoniā de familia
ſua q̄ſi aliqui fauerēt dauid: ꝛ ptꝫ lr̄a:
m Rn̄dēs aūt ꝛc. Poſita occaſio
ne accuſatiōis: hic ꝯn̄r ponit accuſan/
di act⁹/cū dr̄: n Vidi inq̄t fi.iſai.
Nō noīauit eū ꝓprio noīe tanq̄ſ indi/
gnū noīari: volēs in hoc placere ſauli.
accuſat etiā achimelech ex ꝯſeq̄nti di.
Qui cōſu

Moraliter. a Abijt ẽ inde da/ Moraliter ts.21.b.
uid. Sequit: g Et dixit ad regē
moab: maneat oro pr̄ me⁹ et mat
mea vobiſcū ꝛc. Per hoc aūt q̄ da
uid fugitiu⁹ et in periculo ſui corpis et
eoꝝ q̄ erāt ſecū an̄ oīa q̄ſiuit parentib⁹
ſuis ſecuritatē māſiōis: oſtēdit p factū
q̄ꝫtū de parētib⁹ ſit curādū. k Dixitqꝫ gad ꝛc. Per gad ꝓ
phetā ītelligit bon⁹ p̄lat⁹ q̄ de ſalute maxie ſpūali ſuoꝝ ſubdi/
toꝝ debet eē ſollicit⁹: ꝛ iō monuit dd̄ recedere de loco vbi ſecu
ri⁹ erat corpal'r īter idolatras tn̄ piculoſi⁹ ſpūal'r. Nā aliq̄ de
ſocietate dd̄ ad idolatriaꝫ declinare poſſent ſi ibi diu māſiſſet.
iō dixit: † Vade in trā iu. Vbi de⁹ colebat tn̄ ſaul ei⁹ ad
uerſari⁹ ibi dn̄abat. Ex h̄ etiā q̄ dd̄ cū ſuis illuc iuit: oſtēdit q̄
hoīes debēt eē mag' ſolliciti de cauēdo ſpūale piculū q̄ꝫ corpa
le. m Rn̄dēs āt do.idu. Per doech q̄ īterp̄tat mortu⁹:
allegorice ſignificat iudas ꝓditor q̄ de morte xp̄i tractauit cū
pncipib⁹ iudeoꝝ: ſic doech denūciauit ſauli factū achimelech
ſignātis xp̄m.ſic ca.p̄.fuit dictū: ꝛ p illā denūciationē achime/

 lech fuit occi

E a ¶ Qui ꝯſu. ꝓ eo dñm. dicūt
aliq̄ ꝙ iſte mentit⁹ fuit; ſicut relato
res ſolent plus dicere q̄ȝ ſit in veri
tate. ꝯtrariū tñ magis videt̃ verū:
vt poſtea dicetur. b ¶ Miſit ḡ
rex ⁊c̄. Hic ꝯñr ponit̃ ipius achi/
melech cū ſuis citatio. ⁊ ptȝ lr̃a vſ/
q̄ȝ ibi: c ¶ Rñdeſq̄ȝ achi. ad de
clarādā ſuā innocētiā. d ¶ Et q̄s
in oi. ⁊c̄. q̄ꝛ negocia ſibi iniūcta a
rege fideliter fecerat. e ¶ Et ge/
ner re. ⁊ per ꝯñs eſt ei ſicut filius.
†Geñ. 37. c f ¶ Et pgens ad ipe. tuū. ꝓm/
š. 3. c. pte ſe exponēdo oībus periculis ꝓ
te ⁊ regno tuo. g ¶ Et glo. i do
mo tua. i. honoꝛabilis pꝛe oībus
Vñ ⁊ in mēſa ſolit⁹ erat ſedere im
mediate iuxta regē: vt habet̃. š. xx.
q̄ſi diceret. Neceſſe fuit in plurib⁹
articulis ꝓpter p̄dicta q̄ð iā diu eſt
vt pluries ꝯſuluerim ꝓ eo dñm. iō
ſubdit̃: h ¶ Nū ho. ce. ⁊c̄. q. d.
ſi hodie cepiſſeȝ ꝯſulere dñm ⁊ nō
añ: poſſes me habere ſuſpectū. illi
aūt q̄ tenēt doech. š. falſum dixiſſe
dicūt. Nū ho. ce. ⁊c̄. i. nec nūc nec
al's ꝯſului ꝓ eo dñm: ſed pꝛioꝛ ex/
poſitio magis ꝯcoꝛdat lr̃e p̄cedēti.
i ¶ Abſit hoc a me. ſ. ꝙ ꝯiurauе
rim in aliquo cōtra te. vñ ſubdit̃:
k ¶ Nō eni ſci. ⁊c̄. ſed iſtud vide
tur repugnare ei q̄ð dictū eſt ꝙ cō/
† š. 14. g ſuluit ꝓ eo dñm ⁊ ſi ꝯſuluit veriſi/
mile eſt ꝙ ſciuit de fuga ei⁹ a facie
ſaul ⁊ ſic negociū ſciuit. Dicēdū ꝙ
dauid dixit tantūmō v̄bis genera/
lib⁹ ꝙ piculū ſibi īminebat: ⁊ ꝙ cō
F ſuleret dñm vtrū euaderet piculuȝ
illud ⁊ rogauit ſacerdotē vt oꝛaret
ꝓ eo: ⁊ p h̄ achimelech ſcire nō po
tuit ꝙ dð fugeret a facie ſaulis: q̄ꝛ
frequēter ipi dð aliūde picula īmi/
nebāt. l ¶ Dixitq̄ȝ rex. hic poni
tur ipi⁹ achimelech ⁊ oīs dom⁹ pa
tris ſui iniuſta ꝯdēnatio/ cū dicit̃:
Moꝛte moꝛieris ⁊c̄. m ¶ Et ait
rex emiſ. dicit Ra. Sa. ꝙ iſti fue
rūt abner ⁊ amaſa q̄ mittebant̃ ad
regni negocia. n ¶ Noluerunt
āt ⁊c̄. Sciebāt eni ꝙ nō erat obe/
diendū regi in illis q̄ ſūt cōtra deū
et hoc accepant vt dicit Rab. Sa.
ab eo q̄ð ðꝛ Joſ. j. d. Sic obediui/
mus in cūctis moyſi: ita obediem⁹
⁊ tibi: tm̄ ſit dñs de⁹ tuus tecū. i. in
illis in q̄b⁹ volūtas tua eſt cōcoꝛs
volūtati diuīe tibi obediem⁹: ⁊ nō
in alijs. o ¶ Et ait rex ad do.
iſte nō fuit iude⁹ natiōe: ſȝ idume⁹
ꝯuerſuſ ad iudaiſmū: ⁊ iō nō in tm̄
hoꝛruit īterficere ſacerdotes ſicut
alij: verūtñ nō fuit ſol⁹: q̄ꝛ nō poſſȝ
tot hoīes interficere ⁊ ciuitatē de/
ſtruere: niſi fuiſſent plures mali ſe
cū. p ¶ Veſti. ephot li. venerāt
eni ad regē in veſtib⁹ in q̄b⁹ mini/
ſtrabāt añ deū: vt magis flecterēt
aīm ei⁹ iratū. q ¶ Nobe aūt ci.
⁊c̄. ſcȝ de mādato ſaul: ī quo appa
ret magna crudelitas in vaſtatiōe
tot bonoꝝ: ⁊ in iugulatiōe tot īno/
cētiū. r ¶ Euadēs aūt. hic ꝯñr
ponit̃ hui⁹ facti denūciatio ipſi dð
p ipm abiathar: q̄ effugerat vt per
dð tutaret̃: ꝓpter quē dom⁹ pr̄is
ſui deſtructa fuerat. s ¶ Et ait
da. ⁊c̄. Hic ponit̃ ſcire impꝛopꝛie
ꝓ cōiecturare vel timere: nō tñ re/
uelauit

quit filiū iſai ī nobe apud achimelech
a filiū achitob ſacerdotē: qui conſuluit
ꝓ eo dñm: ⁊ cibaria dedit ei: ſȝ et gla/
b diū goliath philiſtei dedit illi. Miſit
ergo rex ad accerſiēdū achimelech fi/
liū achitob ſacerdotē: ⁊ oēȝ domū pa
tris ei⁹ ſacerdotū q̄ erāt in nobe. Qui
vniuerſi venerūt ad regē. Et ait ſaul
ad achimelech. Audi fili achitob.
Qui rñdit: † Preſto ſū dñe. Dixitq̄ȝ
ad eū ſaul: Quare ꝯiuraſtis aduerſū
me tu ⁊ fili⁹ iſai: ⁊ dediſti ei paneſ ⁊ gla
diū: ⁊ ꝯſuluiſti ꝓ eo dñm vt ꝯſurgeret
aduerſum me inſidiatoꝛ vſq̄ȝ hodie p
c manēs? Rñdenſq̄ȝ achimelech regi/
d ait: Et q̄s in oīb⁹ ſeruis tuis ſic̄ dauid
e f fidelis/ ⁊ gener regiſ: ⁊ pgēs ad iperiū
g h tuū: ⁊ glioſus ī domo tua? Nū hodie
i cepi ꝓ eo cōſulere dñm? Abſit hoc a
me/ ne ſuſpicet̃ rex aduerſus ſuū ſuū
rē huiuſcemōi in vniuerſa domo pr̄is
k mei. Nō eni ſciuit ſeru⁹ tuus q̄cq̄ȝ ſup
hoc negocio / vel modicū vel grāde.
l Dixitq̄ȝ rex: † Moꝛte moꝛiert achime
m lech tu ⁊ oīs dom⁹ pr̄is tui. Et ait rex
a ¶ emiſſarij ſunt qui impio regis mittunt̃ ad in/
terficiendos reos.
emiſſarijs q̄ circūſtabāt eū: Cōuerti/
mini ⁊ interficite ſacerdotes dñi. Nā
a ¶ dauid ⁊ ſerui eius.
man⁹ eoꝝ cū dauid eſt: ſciētes ꝙ fugiſ
n ſet ⁊ nō indicauerūt mihi. Noluerunt
aūt ſerui regꝭ extēdere man⁹ ſuas in ſa
o cerdoteſ dñi Et ait rex ad doech: Cō
uertere tu ⁊ irrue ī ſacerdoteſ dñi. Cō
uerſuſq̄ȝ doech idume⁹ irruit in ſacer/
dotes: ⁊ trucidauit in die illa octogin
a ¶ vt per habitū religionis moueret̃ animus re
gis ad pietatem.
p taquinq̄ȝ viros veſtitos ephot lineo.
q Nobe autē ciuitatē ſacerdotū pcuſſit
ī oꝛe gladij: viros ⁊ mulieres: puulos
⁊ lactātes: bouēq̄ȝ ⁊ aſinū et ouē ī oꝛe
r gladij. Euadēs aūt vn⁹ fili⁹ achime/ †
lech filij achitob: cui⁹ nomē erat abia
thar. Fugit ad dauid: ⁊ annūciauit ei
s ꝙ occidiſſet ſaul ſacerdotes dñi. Et
ait dauid ad abiathar: Sciebā eni in
die illa ꝙ cū ibi eēt doech idume⁹: ꝓ/
culdubio annūciaret ſauli. Ego ſum
reus oim aīaꝝ pr̄is tui. Mane mecū:
ne timeas. Si q̄s q̄ſierit aīam meā/ q̄/
ret ⁊ aīam tuam: mecūq̄ȝ ſeruaberis.

Ca. XXIII

Et annūcia/ t
uerūt dauid dicētes: Ec/
ce philiſtijm oppugnant
a ¶ annonā de areis aſpoꝛtatā.
ceilā: ⁊ diripiūt areas. Conſuluit igit̃ v
dauid dñm/ dicēs: Nū vadā ⁊ pcutiā

uelauit hoc achimelech: q̄ꝛ de futuro G
ꝯtingēti certitudinē nō hēbat: ⁊ q̄ꝛ ſi
feciſſet: ſibi piculū īminebat: q̄ꝛ foꝛte
p ſacerdotes fuiſſet retēt⁹ ⁊ ſauli tra
ditus: ipe aūt magis debebat p̄caue/
re ꝓpꝛio piculo q̄ȝ alieno. Si āt q̄rat̃ Queſtio
q̄re doech ñ detinuit eū: ⁊ q̄re nō vo
cauit ad h̄ adiutoꝛiū ſacerdotū. Dicē/
dū ꝙ ex voto fuerat plurib⁹ dieb⁹ in
loco tabernacl'i cā oꝛonis vł ad diſcē
dū legē: vt dicūt hebꝛei: ꝓpt̃ ꝙ igno/
rabat modū recedēdi ipi⁹ dð a ſaule:
⁊ ꝙ fugeret ibi bannit⁹.
✳ lech fuit occiſus ⁊ alij ſacerdotes Moꝛaliter
occaſiōe eius: ⁊ ſilr̃ p tractatū iude p̄
dictū. xp̄s fuit capt⁹ ⁊ occiſus: ⁊ poſt
hoc apl'i ⁊ martyres alij ꝓ fide ipſi⁹.
† ¶ Euadēs autē ⁊c̄. Per euaſio
nē iſtius ſignificat⁹ fuit ſtatus ꝯfeſſo
rū q̄ filij ſunt xp̄i q̄ȝuis nō tranſierint
p gladiū. ¶ Moꝛalr̃ p doech qui bo
nū factū innocētis ſauli retulit in ma
lū: ſignant̃ adulatoꝛes ⁊ maligni re/
latoꝛes: ⁊ p hoc potētes ꝯcitāt cōtra
īnocētes: ⁊ h̄ eſt peſſimū maxīe qñ fit
ꝯtra pſonas dō ꝯſecratas. ſicut in ꝓ
poſito Ecc̄i. xxviij. b. Suſurro et bi/
linguis maledict⁹: turbauit enī mul/
tos pacem habētes. Ca. XXIII

Et annūciaue. da. Poſt/
q̄ȝ ſaul pſecut⁹ fuerat dauid
eū bannīēdo. Hic ꝯñr eum Diuiſio
pſequit̃ multipliciter inſeq̄ndo: ⁊ q̄ꝛ
deus facit cū tēptatiōe ꝓuentū: iō cir
ca hoc p̄mo ponit̃ ꝯtra dð duplex in/
ſultus. ſcðo triplex ꝓuentus. ca. xxiiij
Circa p̄mū ſaul pſequit̃ dð. p̄mo in ci b
uitate. ſcðo ī deſerti vaſtitate/ ibi: Et
vidit dð. Prima in tres: q̄ꝛ p̄mo cei/
la p dauid ꝓtegit̃. ſcðo in ea ꝯtra dð
obſidio diſponit̃/ ibi: Nūciatū eſt au
tē ſauli. tertio dð dei reuelatione eri/
pit̃/ ibi: Qð cū reſciſſet. Circa p̄imū
ðꝛ: t ¶ Et annūciaue. da. ſcȝ viri
de ceila īminēs eis piculū. v ¶ Cō
ſuluit ḡ da. do. erat enī parat⁹ iu/
uare filios iſrl': Tū q̄ꝛ eos diligebat:
Tū q̄ꝛ iā erat inunct⁹ rex: ⁊ iō curam
habebat de eoꝝ ſalute: tñ ſicut debe/
bat p̄us voluit dñm cōſulere: ſed viri
✳ ſui eum
Moꝛalr̃. t ¶ Et annūciaue. ⁊c̄. Moꝛaliter
ceilā. q̄ interp̄tat̃ ad fundā iuncta:
ideo p ipam ſignificat̃ militās ecc̄lia.
Funda nāq̄ȝ bellicū eſt inſtrumentū:
vt ptȝ Judicū. xix. Militans autē ec
cleſia ſemp eſt cōiuncta bello ꝯtra de
mones ⁊ vitia. Per habitatoꝛes igit̃
ceile ſignificant̃ filij ecc̄lie quoꝝ aliq̄
ſūt boni aliq̄ mali vſq̄ȝ ad finē mūdi:
tñ bonus p̄latus qui p dauid ſignifi/
cat̃: eo ꝙ dauid fuit paſtoꝛ ouiū debȝ
vtroſq̄ȝ cōſolari: ſicut dauid habitato
res ceile cōſolatus fuit. v ¶ Et diri
piūt areas. i. rapiūt alimēta de are
is: per q̄ ſignificant̃ v̄ba diuina ⁊ eu
chariſtie ſac̄m: q̄bus fideles ſpūali/
ter reficiunt̃. Hec autē alimēta phili
ſtijm rapiunt qñ demones q̄ per phi
liſteos ſignificant̃ fructū verbi diuini
et euchariſtie ſacramēti ſuis tēptatio
nib⁹ impediūt. Sed dauid habita/
toꝛes ceile ſaluat quādo bonus p̄la/
tus ſuis p̄cib⁹ ⁊ exhoꝛtationib⁹ tēpta
tiones demonū erga ſuos ſubditos
euacuat. Sed qm̄ ſicut dictū eſt in fi/
lijs ecc̄lie aliq̄ mali ſunt ⁊ ingrati: iō
ꝓ illis ðꝛ ꝙ viris ceile ad tradenduȝ
✳ dauid in

a ¶ Deſcēdet ꝛc. Rab. Si hic ſteteris de- Ca. XXIII
ſcēdet ſaul ꝛ tradēt te viri ceile in man⁹ ei⁹: ergo volūtatē eoꝝ indicauit. Viri aūt ceile ingrati bñficijs dauid: q̃s de manib⁹ philiſtinoꝝ liberauit: iudeoꝝ infidelitatē ſignificāt ꝛ incōſtantiā: q̃ redēptori ſuo īgrati apd̄ ſeculi ptātes inſidiant᷑. Ceila aūt interp̄tat᷑ ad fundā iacta: vel excellēs ſibimet. In circūitu impij ambulāt ꝛ ſtult⁹ vt luna mutat᷑. b ¶ Ziphei ad ſaul in ga. ꝛc. Rab. Apud ſe latitātē dauid ſauli ꝓdiderūt: ꝛ cū eo de morte ei⁹ tractauerūt. Ziphei aūt florētes vł germināteſ īterp̄tant᷑: ꝛ ſignificāt eos iudeos q̃ florē terreni regni appetētes: cū p̄ncipib⁹ ſuis d̄ nece xp̄i tractauerūt: quō euȝ ꝑ diſcipulū ſuū ꝑditū apprehēderēt: ꝛ p̄ſidi ad īterficiēdū traderēt: ꝛ florētes ſeculi xp̄m in mēbris poteſtates ſcȝ hui⁹ mūdi ꝓdunt.

Nico. de lyra.

✻ ſui eū auertebāt dicentes: a ¶ Ecce nos hic in iu. ꝛc. q̄ſi dicāt. ſi ierim⁹ ad bellandū ꝯtra philiſteos audiet ſaul: et ſic dato ꝙ vicerim⁹ philiſteos oportebit nos pugnare cōtra ſaulē: ꝛ nō poterim⁹ ꝓpter laborē belli p̄cedēt᷑. b ¶ Rurſuȝ ḡ da. cō. do. nō q᷑ dubitaret de victoria: cū iā ſuꝑ hoc habuiſſet diuinū rñſum: ſed vt ex duplici reſpōſo diuino viri ſui eſſent ꝯfortati ꝛ parati ire cū eo. c ¶ Et pug. ad. phili. eos debellando. ideo ſubdit᷑: d ¶ Et abe. iu. eo. q̃ adduxerāt philiſtei ad portandū in terrā ſuam blada ꝛ alia bona hebreoꝝ. e ¶ Porro eo tē. ꝛc. iſtud ſubdit᷑ ad rñdēdū q̄ſtioni tacite: q᷑ dictū eſt ꝙ dauid bis ꝯſuluit dñm: iō poſſet q̄ri ꝑ quē ꝛ quō: et rñdet᷑ hic ꝙ ꝑ abiathar ſacerdotē q̃ fugiens ad dauid ſecū apportauerat ephot: q̃ eſt veſtis ſūmi ſacerdotis in q̃ erat rōnale iudicij: in quo apparebat reſpōſio dñi: ꝓut dictū fuit Exo. xxviij. f ¶ Nunciatū eſt. Hic cōſequēter ponit᷑ diſpoſitio ad obſidendū dauid in ceila ꝑ ſaul et viros eius. et patet littera. g ¶ Qd̄ cuȝ dauid reſciſ. Hic conſequēter ponit᷑ exceptio dauid cū dicit᷑: qd̄ cum reſciſſet. per exploratores ſuos: eo ꝙ ſemꝑ de ſaule timebat. h ¶ Dixit ad abiathar ꝛc. id ē induere veſte ſacerdotali ad conſulendū dñm. i ¶ Et ait dauid. ſcȝ per ſacerdotē dominū cōſulentē. k ¶ Ut euertat pro. ꝛc. ſi illi de ciuitate noluerint me ei tradere. l ¶ Si tradēt me viri ꝛc. vt p̄caueāt ciuitati ſue licȝ iſte due interrogationes ſint ſcripte īmediate abſq; reſponſione media. nō tamē ſic fuerunt facte: ſed habito reſponſo de prima. ſ. de aduētu ſaul: facta fuit ſecūda de traditiōe dauid Et ait dñs

philiſteoſ iſtos? Et ait dñs ad dauid: Vade ꝛ
ꝑcuties philiſteoſ: ꝛ ſaluabis ceilā. Et dixerūt
viri q̃ erāt cū dauid ad eū: Ecce nos hic in iu- a
dea cōſiſtētes timem⁹: quātomagis ſi ierim⁹ in
ceilā aduerſus agmina philiſtinoꝝ? Rurſuȝ ḡ b
dauid ꝯſuluit dñm. Qui rñdēs / ait ei: Surge
vade ī ceilā. Ego eni tradā philiſteos ī manu
tua. Abijt ḡ dauid et viri ei⁹ in ceilā: ꝛ pugna- c
a ¶ oneranda de area.
uit aduerſum philiſteos. Et abegit iūmēta eo- d
rum: ꝛ ꝑcuſſit eos plaga magna: ꝛ ſaluauit† da
uid habitatores ceile. Porro eo tp̄e quo fugie- e
a ¶ Qd̄ moyſes iubēte dño fecerat: ſicut etiā rōnale in q̃ erat doctrina ꝛ veritas: in quo etiā ꝯſuluit dauid dñm.
bat abiathar fili⁹ achimelech ad dauid in ceilā
ephot ſecū habēs deſcēderat. Nūciatū eſt aūt f
ſauli ꝙ veniſſet dauid ī ceilā. Et ait ſaul: Tra-
didit eū dñs in man⁹ meas. Cōcluſuſq; eſt in-
trogreſſus vrbē: in q̃ porte ꝛ ſere ſūt. Et p̄cepit
ſaul oī pplo vt ad pugnā deſcēderet in ceilā: ꝛ
obſideret dd̄ ꝛ viros ei⁹.† Qd̄ cū dauid reſciſ- g
ſet q᷑ p̄pararet ei ſaul clā malū: dixit ad abia- h
thar ſacerdotē:† Applica ephot. Et ait dauid i
Dñe deus iſrael / audiuit famā ſeru⁹ tuus ꝙ di
ſponat ſaul venire ad ceilā: vt euertat ꝓpt᷑ me k
vrbē. Si tradēt me viri ceile in man⁹ ei⁹: ꝛ ſi de l
ſcēdet ſaul ſicut audiuit ſeru⁹ tuus? Dñe deus
a iſrł indica ſuo tuo. Et ait dñs: Deſcēdet. Di m
xitq; dauid rurſū: Si tradēt me viri ceile: ꝛ vi-
ros q̃ ſunt mecū in manus ſaul? Et dixit dñs: n
a ¶ in voluntate habēt vt tradent.
Tradēt. Surrexit ḡ dauid ꝛ viri ei⁹ q̄ſi ſexcēti:
ꝛ egreſſi de ceila: huc atq; illuc vagabant᷑ icer
ti. Nūciatūq; eſt ſaul ꝙ fugiſſet dauid d̄ ceila
ꝛ ſaluat⁹ eſſet: q̄obrē diſſimulauit exire. Mo- o
rabat᷑ aūt dauid ī deſerto in locis firmiſſimis:
¶ Ziph mons ſqualidus vel nebuloſus vel caligās: vnus aūt de poſteris caleph ſic appellatus eſt.
māſitq; in mōte ſolitudinis ziph in mōte opa-
co. Querebat tñ eū ſaul cūctis dieb⁹: ꝛ nō tra- p
didit eū dñs ī man⁹ ei⁹. Et vidit dd̄ ꝙ egreſſus q
eēt ſaul / vt q̄reret aīaȝ ei⁹. Porro dauid erat ī r
deſerto ziph / in ſilua. Et ſurrexit ionathas fili⁹ s
¶ ionathas.
ſaul: ꝛ abijt ad dauid ī ſiluā: ꝛ ꝯfortauit man⁹ t
ei⁹ in deo. Dixitq; ei: Ne timeas. Neq; eni in
ueniet te manus ſaul p̄ris mei. Et tu regnabis
ſuꝑ iſrł: ꝛ ego ero tibi ſcd̄s. Sed et ſaul p̄r me⁹
ſcit hoc. Percuſſit igit᷑ vterq; fed⁹ corā dño. v
Māſitq; dauid in ſilua. Jonathas aūt reuer-
b ſus ē ī domū ſuā. Aſcēderūt aūt ziphei ad ſaul x
ī gabaa / dicētes: Nōne ecce dauid latitat apd̄
nos in locis tutiſſimis ſilue: ī colle achile q̃ eſt
ad dexterā deſerti? Nūc ḡ ſicut deſiderauit aīa
tua vt deſcēderes / deſcēde. Noſtrū aūt erit vt

m ¶ Et ait dñs: deſcēdet. i. ſi manſeris in ciuitate deſcendet: q᷑ nō venit illuc: vt poſtea habet᷑: quia dauid inde receſſerat. n ¶ Et dixit dñs: tradēt. ſcȝ ſi māſeris in ciuitate: et ſaul illuc venerit: ita ꝙ cōditionalis eſt vera: q̄uis neutrum euenerit: ſicut iſta eſt vera: ſi homo volat habet alas q̄uis vtraq; pars conditionalis ſit falſa. ſequit᷑: o ¶ Quobrē diſſimulauit exi. poſt dauid pro tunc. p ¶ Querebat tamē ꝛc. nō ꝙ ſemꝑ ipſum actu q̄reret: ſed q᷑ ſemꝑ habebat voluntatē q̄rendi ſi facultas capiendi ſe offerret: vel quia ſemꝑ actu ipſum nō q̄rebat nō ꝑ ſe: ſed ꝑ exploratores. q ¶ Et vidit da. hic ꝯñr ponit᷑ ꝑſecutio dauid in deſerto: qñ enim ſaul vidit ſe eſſe fruſtratuȝ ab intentione ſua de obſidione dauid in loco clauſo muris: ꝑſecutus fuit eum in nemorib⁹ et ſiluis. In qua ꝑſecutione ſic ꝓcedit᷑: q᷑ primo dauid a ionatha cōfortat᷑. ſecūdo a ſuis cōtribulibus accuſat᷑ / ibi: Aſcēderūt autē ziphei. tertio ſaul in latibulis euȝ ꝑſcrutat᷑ / ibi: At illi ſurgentes. Circa p̄mū dicitur: Et vidit dauid ꝙ egreſſus eēt ſaul. ad q̄rendum dauid per nemora ꝛ deſerta: ꝛ ideo verſabat᷑ dauid in tutioribus locis: ꝛ hoc eſt qd̄ dicit᷑: r ¶ Dauid erat in deſer. ziph. qui eſt locus nemoroſus ꝛ opac⁹. s ¶ Et ſurrexit iona. de ſocietate patris ipō ignorāte. t ¶ Et abijt ad da. in ſil. ſciebat enī vbi eſſet: q᷑ frequēter mittebant nūcios ad inuicē: occulte tñ. cetera patēt vſq; ibi: v ¶ Percuſſit igit᷑ vterq; fedus. tribus enim vicibus inijt ionathas fedus cum dauid. p̄mo in domo. ſecūdo in agro: vt patȝ ex ſupradictis. xviij. ca. ꝛ. xx. tertio in deſerto: vt hic patet: in ſignū ꝙ fidelis aīa que ſignificat᷑ per ionatham debet inire fedus cum deo qui per dauid intelligit᷑. primo in domo cordis. ſecūdo in agro operis. tertio in deſerto contemplationis. x ¶ Aſcenderunt autē ziphei. Hic ponitur accuſatio dauid per contribules ſuos. Ziphei enī deſcēderūt a ziph qui fuit de genere caleph: vt habet᷑. j. Paral. ij. ca. et. iiij. caleph aūt fuit de tribu iuda ſicut et dd̄. Ex quo patȝ ꝙ ziphei fuerūt de eadē tribu cuȝ ✻ dauid. Ex

✻ dauid in man⁹ ſaulis fuerunt parati ſicut dicit᷑ infra. n ¶ Et dixit dñs: tra. et ꝑ hoc ſignificant᷑ mali ſubiecti q̃ bonos p̄latos ſuos neq̄ter accuſant ꝛ tradūt manib⁹ tyrannoꝝ. x ¶ Aſcēde. autē ziphei. q̃ interp̄tant᷑ germinantes vel florētes: ꝛ ſignificāt phariſeos q̃ ex radice ſuꝑbie geminauerūt ī odiū xp̄i ꝑ
m v ✻ dauid

Margin: C; aliſ† dñs; Diuiſio; † ſ. 30. b; † Exo. 39. a.; D; Moraliter

E dauid. Ex q̃ ptz malicia eoꝝ q̃ ꝯtribulē ſuū īnocētē accuſa
uerūt: ⁊ cū hoc ad tradēdū eū ꝓditorie ſe obtulerūt. ⁊ ptz lr̃a
vſq; ibi: a ¶ Cōſiderate ⁊ vi. ⁊c. Quia ad euitādū inſidi/
as meas mutat loca: ⁊ ſic nō poſſum eū inuenire. b ¶ Et re
uer. ad me ⁊c. i. denūciādo mihi certa loca in q̃bus inueniat
ne exercit⁹ me⁹ incertitudīa/
liter vagādo ab ei⁹ captione
fraudet. c ¶ Qz ſi etiā ⁊c.
In cauernis. d ¶ Perſcru
ta. eū ⁊c. hoc dixit ſaul: vt ʒi/
phei eēnt mag̃ aīati ad faciē
dū volūtatē ipi⁹ ſaul: q̃ſi hoi/
nes militares illi⁹ trib⁹ eēnt ꝯ
dd̃ ī facto iſto: ſic ⁊ ipi: ⁊ forſi
tā ita erāt ꝙ ſic ʒiphei q̃ erāt
hoīes rurales tiore vł fauore
reg̃ erāt ꝯrij dd̃: ſic et hoīes
bellatores ſaltē ꝓ mag̃ pte.
e ¶ At illi ſur. Hic ꝯñr de
ſcribit ꝑſcrutatio ipi⁹ dauid
a ſaule p indiciū ʒipheoꝝ: et
h̄ eſt qd̃ dr̃: f ¶ Abierunt
in ⁊c. Ut explorarēt loca in
q̃b⁹ dd̃ latitabat. g ¶ Da/
uid aūt ⁊c. Dicit Ra. Sa.
ꝙ maon eſt nomē ciuitat̃ cui
adiacet deſertū ab ea ſic noīa
tū. h ¶ Fuit g̃ ſaul ⁊c. poſt
renūciationē ʒipheoꝝ: vt di/
ctū eſt. i ¶ Et nū. eſt da.
Per exploratores ſuos.
k ¶ Statimq; de. ad pe.
Dicūt aliq̃ ꝙ eſt nomē caſtri:
vbi dauid repoſuit ea q̃ ha/
bebat vt eēt expeditior. Alij
aūt dicūt ꝙ erat cauerna ī ru
pib⁹ magna ⁊ occulta in q̃ da
uid repoſuit p̄dicta: noluit tñ
ibi remanere/ ne forte p ſaul
ibi īcluderet. ſeq̃t: l ¶ Por
ro dauid ⁊c. Sz videt ꝙ in
hoc dubi⁹ fuerit in fide: qꝛ p
reuelatōez diuinā certitudīa
liter habuerat ipm̄ fore regē
poſt ſaul. Dicēdū ꝙ ñ deſpa/
bat euaſionē ꝓ ſua pſona: qꝛ
cert⁹ erat de īpletione diuini
ꝓmiſſi: ſed deſpabat ſe poſſe
euadere abſq; bello cū ſaule: qd̃ q̃dē bellū horrebat: qꝛ time/
bat d̃ morte viroꝝ ſuoꝝ ⁊ aliq̃ꝝ q̃ erāt cū ſaule eū ſeq̃ntiū in h̄
mag̃ īuolūtarie q̃ voluntarie. m ¶ Et nū. ve. ⁊c. h̄ factū eſt ex
ꝯdeſcēſiōe diuīa: vt ſaul īpediret a captiōe dd̃. n ¶ Propt
hoc ⁊c. qꝛ ibi fuit diuiſus exercit⁹ ſaulis a pſecutōe dd̃.

Moraliter ✳ dd̃ ſignificati: ſic dictū eſt. s̃. in plib⁹ locis: ⁊ ex odio pſecu/
ti ſūt eū vſq; ad mortē/ eo ꝙ arguebat vitia eoꝝ. Et de h̄ pōt ac
cipi qd̃ dr̃ Ezech. vij. c. Floruit v̄ga/ germinauit ſupbia/ iniq̃/
tas ſurrexit in v̄gā īpietatis: magna enī īmo maxima īpietas
fuit vſq; ad mortē pſeq̃ īnocētē ⁊ mūdi ſaluatorē. Per h̄ igit
ꝙ ʒiphei inſidiati ſūt dd̃ vt in man⁹ ſaul traderet: ſignificata
fuit inſidiatio phariſeoꝝ ꝯ xp̄m vt traderet in man⁹ herodis.
Mar. iij. a. Exeūtes āt phariſei cū herodianis ꝯſiliū faciebāt
quō eū pderēt. Sz ſicut dauid tūc inuaſit eoꝝ inſidias. ſic dr̃:
† ¶ Statimq; de. ad petrā. Ita ieſus tūc cū diſciplis ſuis
receſſit ad mare vt dicit Mar. iij.

tradam⁹ eū in man⁹ reg̃. Dixitq; ſaul: Bñdi
cti vos a dño qꝛ doluiſtis vicē meā. Abite g̃
oro ⁊ diligēti⁹ p̄parate ⁊ curioſi⁹ agite: ⁊ ꝯſide
rate locū vbi ſit pes ei⁹ velociter: vel q̃s vide
rit eū ibi vbi dixiſtis. Recogitat enī de me ꝙ
a callide inſidier ei. Cōſiderate ⁊ videte oīa la
b tibula ei⁹ in q̃b⁹ abſcōdit: ⁊ reuertimini ad me
c ad rē certā/ vt vadā vobiſcū. Qz ſi etiā in ter
d rā ſe obſtruxerit: pſcrutabor eū in cūctis mili
e f bus iuda. At illi ſurgētes/ abierūt in ʒiph añ
g ſaul. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹ erāt in deſ̄to maon
h i cāpeſtrib⁹ ad dexterā ieſimuth. Fuit g̃ ſaul
i ⁊ ſocij ei⁹ ad q̃rēdū eū. Et nūciatū eſt dauid.
k Statimq; deſcēdit ad petrā/ ⁊ v̂ſabat in deſ̄ †
to maon. Qd̃ cū audiſſet ſaul: pſecut⁹ eſt da/
uid in deſ̄to maon. Et ibat ſaul et viri ei⁹ ad
latus mōtis ex pte vna. Dauid aūt ⁊ viri ei⁹
erāt in latere mōtis ex pte altera. Porro da/ l
uid deſperabat ſe poſſe euadere a facie ſaul.
Itaq; ſaul ⁊ viri ei⁹ ī modū coronę cingebāt
dauid ⁊ viros ei⁹/ vt caperēt eū. Et nūci⁹ ve/ m
nit ad ſaul dicēs: Feſtia ⁊ veni: qm̄ īfuderūt
ſe philiſtijm ſup t̃rā. Reuerſus eſt ergo ſaul
deſiſtēs pſeq̃ dauid: ⁊ p̄rexit in occurſū phili
ſtinoꝝ. Propt hoc vocauerūt locū illū petrā n
diuidentem. Ca. XXIIII

Ascendit ergo dauid inde: et ha/ o
a ¶ fons hedi vel oculus tentationis. †
bitauit in locis tūtiſſimis engad/

¶ In ca. xxiij. vbi dr̃ in
poſtil. Et dixit dñs tradēt. i. ſi pmāſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illic
venerit ita ꝙ ꝯditionalis eſt vera.

Additio. j.

Licz ꝯditional' poſſit eē vera: q̃uis vtra
q; ei⁹ ps ſit falſa: nūq; tñ ꝯditional' eſt v̄a qñ oppoſitū ꝯſeq̃n/
tis ē cōpoſſibile añcedēti. vñ iſta ꝯditionalis: ſi hō currit bacu
lus eſt in angulo: eſt falſa: lz vtraq; ei⁹ ps eēt v̄a: ⁊ iō in ꝓpoſi
to nō ſaluat v̄itas diuīe rñſiōis p h̄ ꝙ ꝯditionalr̃: vt ī poſtil.
dr̃. ſ. ſi māſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illuc venerit/ tradēt. Nā ꝓ
tūc. ſ. tpe rñſiōis poſſibile erat ꝙ nō traderet dd̃ ab illis de cei
la: lz illuc remāſiſſent/ ⁊ ſaul illuc veniſſet: cū q̃libet iſtaꝝ ꝓpo/
ſitionū erat mere ꝯtingēs ⁊ cōpoſſibilis alteri/ vt de ſe patz.
Nec valet dicere ꝙ apud deū: cui⁹ ſcientia eſt infallibilis p̄di
cte ꝓpoſitiōes erāt neceſſarie. Nā diuīa p̄ſciētia lz ſit certiſſi/
ma: nō tñ tollit ꝯtingētiā a reb⁹: ꝓut cōiter tenet a doctorib⁹.
Uñ ad ſaluandū veritatē diuine reſpōſiōis aliter videt dicē/ b
dū. ſ. ꝙ dauid q̃rebat a dño apud quē oīa ſunt nuda ⁊ aperta.
vtrū ſaul habebat in corde deſcēdere ad ceilā/ vt ipm̄ apph̄en
deret. Silr̃ q̃rebat dauid a deo vtrū viri ceile habebāt in cor/
de vt traderēt dauid ⁊ viros ei⁹ in manu ſaul ꝓpter liberatio
nē ſuā. Et ad vtrūq; de⁹ reſpōdit
affirmatiue: q̃ quidē reſpōſiones
fuerūt vere: etiā ſi ſaul nō deſcen/
dit nec dauid fuit traditus: qꝛ in
mēte eorū erat ſic facere: occuren/
te oportunitate: ꝓut deo q̃ nouit
corda hoīm erat notū ⁊c.

¶ In eodē ca. xxiij. vbi dicit in
poſtil. Porro dauid deſperabat
ſe poſſe euadere.

¶ Additio. ij. Tranſlatio nr̃a
in hoc loco multū deuiat a verita/
te hebraica. Nā ibi in hoc loco ſic
dicit: Porro dauid feſtinabat ad
eūdū a facie ſaul: vt ptz bñ intelli/
gēti illā linguā: ⁊ ſic ibi nō fit mē/
tio de deſperatiōe. Nā poſito ꝙ
dauid certitudinalit credebat ſe/
ipm̄ fore regē poſt ſaulē: ꝓut fue/
rat ſibi diuinit⁹ reuelatū: ex h̄ non
tollit q̃n faceret q̃ntum in ipo erat
ad ſaluādū vitā ſuā ⁊ ſuoꝝ ⁊c.

Replica.

In capi. xxiij. vbi poſtillator
vult verificare diuinā reſpōſionē/
cū dr̃: Si māſeritis tradēt. dicit il
lā rñſionē eſſe verā cōditionalr̃. i.
ex ſuppoſitiōe ſi ſaul deſcēderet ⁊
dauid maneret. Burgē. neſcio q̃d
ꝯfuſum murmurās mēſurare vi/
det veritatē falſitatē aut poſſibili
tatē partiū: volēs illā cōditionalē
nō eſſe verā: ſi māſeritis tradent/
ni: eo ꝙ vtraq; pars erat mere cō
tingēs: ⁊ ſic alteri cōpoſſibilis: ſz
iſtud nō eſt dictū. Nā ſm̄ logicos
veritas cōditionalis vel falſitas
nō eſt ex veritate aut falſitate par
tiū: ſicut nec ꝯtingētia: qꝛ etſi par/
tes ꝯditionalis ſint ꝯtingētes ſtat
bñ ꝯditionalē eſſe neceſſariā: īmo
ſtat partes eſſe īpoſſibiles: dūmo
do nō ſint incōpoſſibiles: ⁊ tñ cō/
ditionalē eſſe verā īmo neceſſariā. Exēplū p̄mi: ſi ſortes currit
ſortes mouet. Exēplū ſcd̃i: ſi hō eſt aſin⁹ homo eſt rudibilis.
Oīs igit ꝯditionalis falſa eſt īpoſſibilis: oīs vera eſt neceſſa/
ria: qꝛ nulla eſt vera niſi eq̃polleat ꝯſeq̃ntie bone ⁊ formali: in
q̃ oppoſitū ꝯſeq̃ntis nō pōt ſtare cū añcedēte: nūc aūt ꝓpter
veritatē ſaluandā diuine reſpōſiōis q̃ dicit: Si māſeritis tra/
dent: hec ꝯditionalis eſt neceſſaria: q̃uis vtraq; pars eius ſit
mere ꝯtingēs: ſicut illa de v̄tute ſermonis: ſi ſortes currit ſor
tes mouet: ita ⁊ iſta de q̃ ſermo: ⁊ ſi nō ſit vera de v̄tute ſer/
monis: eſt tñ neceſſaria v̄tute ſentētie dei nō obſtāte cōtingē/
tia antecedētis ⁊ cōſeq̃ntis ſicut illa: ſi ſortes eſt p̄deſtinatus
ſaluabit eſt neceſſaria: q̃uis ⁊ antecedēs et cōſeq̃ns ſit mere
ꝯtingēs. Eſt p iſtā logicā magiſter ſentētiaꝝ: in p̄mo lib. ſoluit
argumēta in ꝯriū/ dicēs: ꝙ ſortes ſm̄ talē cōditionalē neceſſa/
rio ſaluabit neceſſitate ꝯſeq̃ntie/ ſed nō neceſſitate ꝯſeq̃ntis.

¶ In eodē ca. Burgeñ. notat nr̃am trāſlationē: ſicut ⁊ poſtil
lator in tractatu ſuo de differētia nr̃e trāſlatiōis ⁊ hebraice ve
ritatis: cū lr̃a dicit de deſperatiōe dauid. Dicūt enī in lr̃a he/
braica nō haberi li deſperauit/ ſed loco ei⁹ feſtinauit. vñ trāſla
tio nr̃a pōt habere veritatē de deſperatōe q̃ntū eſt de remedio
humano nō q̃ntū eſt de ſubſidio diuino: qd̃ ſtatim apparuit cū
de diuina ordinatiōe occurreret nūci⁹ q̃ ſaul a pſecutiōe dauid
auerteret: ad pugnādū cōtra philiſteos ſollicitaret: de dei enī
auxilio dd̃ nūq; deſperauit. Ca. XXIIII

Ascēdit g̃ da. inde ⁊c. Poſtq; deſcript⁹ eſt multi
plex inſult⁹ ꝯtra dd̃. Hic ꝯñr deſcribit triplex dei p
uētus erga ipm̄: qꝛ p̄mo ſaul ei⁹ pſecutor manib⁹ ei⁹
tradit. ſcd̃o nabal ei⁹ irriſor morit. ca. xxv. tertio ſaul factus er
ga eū mentitor iterū ei exponit ca. xxvi. Prima in duas: qꝛ p̄/
mo deſcribit crudelitas ſaulis dauid pſequētis. ſecūdo beni/
gnitas ipi⁹

Ca. XXIIII

a ¶ Eratq ibi ſpe. &c. Rab. Rex ex īprouiſis except' inſidijs, qđ innocēti moliebat: incidit ī foueā quā fecit. Dauid vo ꝓ malis bona retribuēs: nō occidit eū: ſed in teſtimoniū facti orā chlamydis abſcidit: cū facili' eſſet aduerſariū ꝑdere ꝙ fallere: latuit dd in ſpelūca, ne inueniret. Tegit aūt terra. i. carne qui latet in ſpelunca. Jeſus aūt latebat in carne quam acceperat de terra ne a iudeis inueniret diui-
p.2.b nitas. Si enī cognouiſſent nunꝙ deū glie crucifixiſſent. Illi ꝗ nō cognoſcentes deū: hoīem ꝑſecuti ſūt. In ſpelūcā fugit xp̄s a facie ſaul: tādiu enī ꝑſecuti ſunt illū iudei: donec in monumēto poneret qđ exciſum erat ī petra. Saul ad purgādū ventrē ſpelūcā ingredit: q iudei ꝯceptā maliciā cōtra xp̄m q̄ſi odorē fetidū emiſerūt: & cogitatiões malas factis deterioribus oſtendebant. Dauid ſeruare ſaulē ꝙ ꝑdere maluit: quē ī antro occultat' ip̄o teſtāte habuit. Sic et xp̄s cū eſſet in ſpelūca carnis ꝑſecutorē pplm in ptātē habuit: nec occidit. de q̄ ſcriptū erat: Ne occidas eos. Sūmitatē chlamydis ſilenter abſcidit: q xp̄us iudeos nō occidit: ſ3 gloriā regni abſtulit. Chlamydis enim abſciſio regni amputatio. Unū cū ſaul veſtimētū dirupit
11.c ſamuelis: ait ſamuel. Dirupit dñs regnū iſrl' de manu tua. b ¶ Saul. Greg'. Moralr. Quid ꝑ ſaul niſi mali rectores. Quid ꝑ dd niſi boni ſubditi ſignātur. Saul vētrē purgare eſt prauos p̄poſitos ꝯceptā ī corde maliciā vſq ad opa miſeri odoris extēdere: & cogitata apud ſe noxia factis exteriorib' exequēdo mōſtrare. Quē tū dauid ferire metuit: q pie ſubditoꝝ mētes ab oī ſe peſte obtrectationis abſtinētes p̄poſitoꝝ
B vitā nullo lingue gladio ꝑcutiunt: etiā cū impꝑfectionē rep̄hēdūt: q ſiqñ ꝓpt infirmitatē ſe abſtinere vix p̄nt: extrema q̄dā atq exteriora p̄poſitoꝝ mala: ſed tū hūiliter loquunt: & q̄ſi orā chlamydis ſilēter incidūt: q dū p̄late dignitati ſaltē innoxie: & latēter derogāt: q̄ſi regis ſuppoſiti veſtē fedāt: ſed tū ad ſemetip̄os redeūt: ſeq de tenuiſſima vbi laceratōe rep̄hēdūt. Dauid enī ꝑcuſſit cor ſuū: eo ꝙ abſcidiſſet orā chlamydis ſaul: facta q̄ppe p̄poſiti oris gladio ferienda nō ſūt: etiā cū recte rep̄hendēda videant. Si qñ vo ꝯtra eos vel in minimis lingua labit: neceſſe eſt vt ꝑ afflictionē pnīe cōprimat: vt ad ſeip̄m redeat: & cū p̄poſite dignitati deliq̄rit: eius ꝯtra ſe iudiciū ſibi q̄ p̄latus eſt ꝑhorreſcat. Nā cū p̄poſitis delinq̄m': ei' ordinatiōi qui eos nobis p̄tulit obuiam'. Unū moyſes cū ꝯtra ſe & aarō pplm cōq̄ri cognouiſſet ait: nos enī q̄d ſum'? nec ꝯtra nos murmur vr̄m eſt: ſ3 cōtra deū. c ¶ Uiuit dñs. Defectiua lr̄e Joſeph' ſupplet: q̄ erāt cū eo redarguebāt eū. Seruabat ei inimicū q̄ volebat delere eū & ſedauit eos. d. Uiuit do. &c.

di. Cūq reuerſus eēt ſaul poſtꝙ ꝑſecut' eſt philiſteos: nūciauerūt ei dicētes: Ecce dauid ī deſerto ē engaddi. Aſſumēs ꝗ ſaul tria mi †
lia electoꝝ viroꝝ ex oīm iſrl: pre- a
xit ad inueſtigādū dauid & viros
ei' / etiā ſup abruptiſſimas petras
¶ ibices ſūt aīalia q̄ de rupib' cadētia ſe cornib' excipiūt.
q̄ ſolis ibicib' puie ſunt. Et venit b
a ¶ locus ſic appellatus.
ad caulas ouiū q̄ ſe offerebāt viāti
a Eratq ibi ſpelūca quā igreſſus ē c
ſaul vt purgaret vētrē† Porro da
uid & viri ei' ī iteriore ꝑte ſpelūce
latebāt. Et dixerūt ſui dauid ad
eū. Ecce dies de q̄ locut' eſt dñs d
ad te. Ego tradā tibi inimicū tuū
vt facias ei ſic placuerit in oculis
tuis. Surrexit ꝗ dauid & precidit †
¶ chlamys eſt ſagū militare: q̄ etiā pyrotica dicit: eo ꝙ acuminata ſit ex vtraq parte: qua ꝑtingit vſq ad talos.
b orā chlamydiſ ſaul ſilēter. † Poſt
hec ꝑcuſſit cor ſuū dd: eo ꝙ abſci e
diſſet chlāydis orā ſaul. Dixitq
ad viros ſuos: Propiti' ſit mihi
dñs ne faciā hāc rē dño meo xp̄o
dñi: vt mittā manū meā ī eū: qm̄
c xp̄s dñi ē. † Uiuit dñs: q niſi dñs f
ꝑcuſſerit eū: aut dieſ ei' venerit vt
a ¶ peſte vel aliquo huiuſmodi.
moriat: aut deſcēdēs in ꝓliū ꝑierit: ꝓpiti' ſit mihi dñs vt nō mittā manū meā ī xp̄m dñi. Et cōfregit dauid viros ſuos ſmōib' iſtis: et nō ꝑmiſit eos vt ꝯſurgerēt ī ſaul. Porro ſaul exurgēs de ſpelūca ꝑgebat cepto itinere. Surrexit āt g
dauid poſt eū: & egreſſus de ſpelunca clamauit poſt tergū ſaul / dicēs: Dñe mi rex. Et reſpexit ſaul poſt ſe. Et iclinās ſe dauid ꝓnus ī trā & adorauit. Dixitq ad ſaul. Quare audis verba hoīm loquētiū: dauid q̄rit malū aduerſu3 te? Ecce viderunt hodie oculi tui ꝙ tradiderit te dñs in manu mea in ſpelūca: & cogitaui vt occiderē te ſ3 pepꝑcit tibi ocul' me'. Dixi enī: nō extēdā manū meā ī dñm meū: q xp̄s dñi ē. Quin poti' pr̄ mi / vide & ꝯgnoſce orā chlamydis tue ī

ſup viā: venit aūt illuc ſaul nō ad q̄rendū dd: q nō credebat ꝙ auderet ſe ꝓpe viā ponere: ſ3 venit illuc q recedēs ab ip̄i' dauid inueſtigatiōe: quē in locis aptis ꝓ fugitiuis nō inuenerat: & dd in cauerna vie ꝓpinq̄ cū viris ſuis ſe poſuerat: eo ꝙ ſilr credebat ꝙ ſaul eū ibi nō q̄reret ſed tm̄ in lociſ a cōi ſtrata remotis. c ¶ Eratq ibi ſpe. Hic ꝯñr deſcribit benignitas dauid ꝑcētis ſauli ip̄m ad mortē ꝑſequēti. vbi p̄mo deſcribit ip̄i' dauid miſeratio. ſcđo miſeratiōis declaratio / ibi: Surrexit autē dd poſt eū. tertio ſaulis rñſio / ibi: Cum aūt cōpleſſet dd. Miſeratio aūt dd apparet manifeſte in duobus. ſ. et parcendo cū poſſet eū occidere: & viros ſuos refrenando ab ei' inuaſione. & pat3 lr̄a his exceptis. d ¶ Ecce di. &c. In ſcp̄tura p̄cedēti nō inuenit h̄ ſed doc. dicūt cōiter ꝙ h̄ fuit ſibi dictū qñ fugiēs ſaul venit ad ſamuelē: vt dictum eſt. ſ. xix. e ¶ Percuſ. cor &c. i. ꝯſciā ſua eū rep̄hēdit: & ſic dd eſt accuſatiui caſus: q in h̄ fecerat irreuerētiā ip̄i ſaul: qui honorād' erat ꝙdiu in regno tolerabat a deo: ꝓpt qđ dicūt hebrei ꝙ dd circa mortē fuit punit'. in ſili. ſ. in veſtib' q̄bus optus nō caleſiebat. vt pleni' videbit. ī. iij. li. f ¶ Uiuit do. &c. vſq ibi excluſiue. Et cōfre. da. &c. nō eſt in heb. nec in libris correctis. Fuit enī q̄d oppoſitū ꝑ modū gloſe: & poſtea inſertū eſt textui per ignorātiā ſcriptorū ſeu aliq̄ꝝ correctoꝝ. Cauſa aūt appoſitionis. p̄mo ꝑ modū gloſe vt credo fuit: q. ī. xxvi. ca. dauid dixit iſta vba in ſili caſu quo poterat interficere ſaul. g ¶ Surre. āt da. hic ꝯñr deſcribit dicte miſeratōis māifeſtatio: ꝑ h̄ ꝙ dd aliq̄ntulū ſeq̄ns ſaulē oñdit ei ꝑtē ſue chlamydis abſciſā: ꝑ h̄ māifeſte declarās ꝙ ita facilit eū occidiſſet ſi voluiſſ3 & ꝑ h̄ ꝓbat falſitatē doech & alioꝝ q̄ accuſabāt dd erga eū: & pt3 lr̄a vſq ibi: ✱ Ulciſcat

Moraliter. † ¶ Aſſumēs ꝗ ſaul &c. ad inueſti. dauid. Alleg. ꝑ ſaul qui cū ſocijs ſuis q̄rebat dd ſup abruptiſſimas petras q̄ ſolis capreis ſilueſtribus ſuut ꝑuie: ſignificat cayphas pōtifex anni illi' vt dicit Joh. xj. q̄ cū alijs ſacerdotib' q̄rebat mortē xp̄i per vias & modos irrōnabiles: qđ nullus deberet q̄rere. c ¶ Eratq ibi ſpelunca &c. in qua latebat dauid: ideo per ipſam ſignificari pōt humanitas xp̄i in qua latebat diuinitas. Phil. ij. a. Qui cū in forma dei eſſet nō rapinā arbitratus eſt eſſe ſe equalē deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formā ſerui accipiens. in ſimilitudinē hominū factus: & habitu inuēt' vt homo. c ¶ Quā ingreſſus eſt ſaul &c. cayphas eni3 conſiderās chriſtū purū hominē emiſit illud verbū fetidū: Expedit vobis vt vnus homo moriat ꝓ pplo: licet enim ipſe & alij nō haberēt aliquā cauſa3 rationabilē interficiēdi xp̄m innocentē: tamē ne occaſione ei' romani venirēt & tollerēt locū & gentē: affirmās min' malū eſſe innocentē interficere ꝙ locū & gentē perire. † ¶ Surrexit ꝗ dauid &c. per hoc ſignificat ꝙ xp̄s poſt reſurrectionē ſuā & aſcēſionē abſcidit a iudeis regni & ſacerdotij dignitatē. Scđm vo litteralē ſenſum dauid orā chlamydis abſcidit: vt ꝑ hoc oñderet ſauli ꝙ ip̄m ſi voluiſſet occidere potuit Et ſilr xp̄s q̄rētibus eū cape hoc oſtēdit: na3 ex ſolo verbo qđ dixit eis: ego ſum. oēs ad terrā ꝓſtrauit.

C

Diuiſio

†2.q.7.§.itē obijcit.1.q.1.c.Dñs

D

†De pe.di.2.§.opponitur.ibi: q̄rēti aīam ſuā pepercit

Moraliter

†ī.26.b.

Nico. de lyra

✱ gnitas ip̄i' dauid ſibi parcētis: ibi: Eratq ibi ſpelūca. Crudelitas aūt ſaulis apparet eo ꝙ q̄rebat dd in rupib' q̄ſi inacceſſibilib': ita ꝙ ex deſiderio occidēdi eū exponebat ſe & ſuū exercitū periculis mult' & magnis & hoc eſt qđ dr: a ¶ Perrexit ad inue. &c. id capreis ſilueſtrib': & dicūt aliq̄ ꝙ iſte capre ſunt hui' cōditionis ꝙ de alto p̄nt p̄cipitare ſe: & in cornib' ſuis ſe recipe abſq leſione. b ¶ Et venit &c. i. q̄ erāt ꝓpe viā cōmunē. vt in heb. hr̄: Ad caulas ouiū ſup viā:

Pharan Mortuus eſt Ca.XXV
aūt ſamuel. a ¶ Pharan. Rab. Oppidū eſt in
arabia viciniū ſaracenis: q̄ in ſolitudi/
ne erāt. ꝑ hoc trāſierūt filij iſrl' cum de
monte ſinai caſtra mouiſſent. eſt autē
contra auſtralē plagā ⁊ diſtat ab haila
ꝯtra orientē itinere dierꝫ triū. In deſer
to pharan memorat ſcriptura habitaſ/
ſe iſmaelē: a quo iſmaelite q̄ nunc ſara
ceni dicunt. legimus ⁊ chodorlaomor
ꝑcuſſiſſe eos q̄ erāt in deſerto pharan.
b ¶ Nabal. Rab. Uir durus ⁊ peſſi
mus iudeos ſignificat qui vua fellis ⁊
botri amaritudine debriati dura ceruī
† De pe.di. 2.§.opponi tur vltra me dium ce ⁊ incircūciſi corde ſemꝑ ſpūſancto re
ſiſtebant. et legē carnaliter ſequētes:
ſtulti facti ſunt. Nabal enī interp̄tat
inſipiens vel demēs. Ideo chriſtum ⁊
apl'os refectionē fidei ⁊ boni operis ex
Joh.9.f petētes reſpuēdo dixerunt: hunc neſci
mus vnde ſit: nos aūt moyſi diſcipuli
ſumꝰ. Abigail ꝟo prudētiſſima ⁊ ſpeci
oſa plebē illā ſignificat. que ad deū cō/
Luc.15.b uerſa eſt. Interpretat patris mei exul/
tatio. vñ: Gaudiū erit in celo ſuꝑ vno
peccatore

Nico.de lyra

a ¶ Ulciſcat d. me ex te. Hoc
dixit zelo iuſticie non vindicte.
b ¶ Manꝰ autē ⁊c. Nullus enī de
bet de ꝓpria iniuria ſumere vindictaꝫ
ꝑ ſe: niſi incūbat ſibi ex officio. ⁊ tunc
melius eſſet ꝙ ꝑ aliū faceret. Vñ legit
de Platone ꝙ ſeruū ſuū peccantē ꝯ ſe
tradidit alteri punicēdū: ne ipē ꝓpria in
iuria motus mēſurā excederet rōnis.
c ¶ Sicut ⁊ in ⁊c. i. verbo vulgari.
d ¶ Ab impijs ⁊c. Hoc enim dice/
bat qn̄ dñs ꝑ aliquē malum ſumebat
vindictā de alio peiori vel eque malo:
⁊ q2 dauid ſentiebat ſe innocētē: nole/
batq̄ꝫ talis vindicta per ipm̄ fieret de
ſaule: ſꝫ ſi deꝰ vellet facere ꝑ aliquē ma
lū hoīeꝫ faceret: ſicut factū fuit poſt ea:
q2 a philiſteis fuit ſaul occiſus: vt hr̄ ī
fra. xxxi. ca. Heb. aūt dicūt hic: Sicut
in ꝓuerbio antiq̄ d2 ⁊c. dicētes ꝙ iſtd
ꝓuerbiū ē lex data a deo: q̄ d2 antiquꝰ
dierū. Dañ. vij. b. Accipiūt autē hoc a
lege Exo. xxi. vbi d2 de occiſo a caſu ꝙ
dñs tradidit eū in manu occidētis: qd
dicūt accidere ꝓpter pctm̄ occultū ipiꝰ
occiſi ꝓ quo erat dignꝰ morte. Et ꝓ ali
q̄ pctō occulto ipſius occidētis: ꝓ quo
erat dignus expelli ad tp̄s de ſua ciui/
Nu.35.a. tate. ſ. vſq̄ꝫ ad mortē ſummi pōtificis:
⁊ q2 dicta pctā occulta nō poſſūt vindi
cari ꝑ hūanū iudiciū: iſto modo vindi/
cant ꝑ diuinū: ſed hoc dictū nō eſt ſem
ꝑ verū: lꝫ aliqn̄ poſſit ꝯtingere: q2 fre/
q̄nter ꝯtingit homicidiū caſuale abſq̄ꝫ
pctō occidentis vel occiſi hoc demerē/
te ſm̄ diuina iudicia nobis occulta: om
nia tamē ad bonū electorūꝫ ordinant.
e ¶ Quē pſequeris. q. d. vile eſt ti/
bi me pſeq̄: etiā dato ꝙ eſſem nocēs: cū
ſim nullius momēti reſpectu tui.
f ¶ Cū aūt cōpleſſet. Hic ꝯſeq̄nter
ponit ipſius ſaulis reſpōſio: q̄ ꝯuictus
⁊ ꝯfuſus de ſua neq̄tia dixit: g ¶ Ju
ſtior me es. Iſta eſt cōparatio abuſi/
ua ac ſi diceret: nix eſt albior coruo.
h ¶ Quis eni cū inuenerit ⁊c. q.
d. hoc nullus faceret niſi eſſet valde bo
nus ⁊ ꝑfectꝰ: ⁊ ī hoc ꝯfitet ipm̄ dauid
eſſe dignū regno. idō ſubdit: i ¶ Et
nūc q2

manu mea: qm̄ cū p̄ciderē ſum/
mitatē chlamydis tue: nolui ex/
tēdere manū meā in te. Animaduer
te ⁊ vide: qm̄ nō eſt in manu mea
malū: neq̄ꝫ iniq̄tas/ neq̄ꝫ peccaui
in te. Tu aūt inſidiaris aīe mee vt
auferas eā. Judicet dñs iter me
⁊ te: ⁊ vlciſcat dñs me ex te: manꝰ a b
aūt mea nō ſit ī te. Sicut ⁊ ī ꝓuer c
bio antiq̄ d2: Ab ipijs egrediet d
ipietas. Manꝰ ergo mea nō ſit ī
te† Quē pſeq̄ris rex iſrl': quē pſeq̄ e

¶ ignobilem: impotentem.

ris? Canē mortuū pſeq̄ris ⁊ puli
cē vnū. Sit dñs iudex ⁊ iudicet
int me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cāꝫ
meā/ ⁊ eruat me d manu tua. Cū f
aūt cōpleſſet dauid loquens ſer/
mones huiuſcemodi ad ſaul/ di/
xit ſaul: Nūq̄d hec vox tua eſt fi
li mi dauid? Et leuauit ſaul vocē
ſuam ⁊ fleuit. Dixitq̄ꝫ ad dauid:
Juſtior tu es q̄ꝫ ego. Tu eni tri/ g
buiſti mihi bona: ego autē reddi/
di tibi mala. Et tu indicaſti mihi
hodie q̄ feceris mihi bona: quō
tradiderit me dñs in manu tua:
⁊ non occideris me. Quis enim h
cū inuenerit inimicū ſuū: dimit/
tet euꝫ in via bona? ſed dñs red/
dat tibi viciſſitudinē hāc, ꝓ eo qd
hodie operatus es in me. Et nūc i
q2 ſcio ꝙ certiſſime regnaturꝰ ſis
⁊ habiturus in manu tua regnuꝫ
iſrl': Jura mihi ꝑ deuꝫ ne deleas k
ſemē meū poſt me: neq̄ꝫ auferas
nomē meū de domo patris mei.
Et iurauit dauid ſauli. Abijt er l m
go ſaul in domum ſuam: ⁊ dauid
⁊ viri eius aſcenderunt ad tutio/
ra loca.

†Mortu Ca.XXV n
uſ eſt aūt ſamuel:
et cōgregatus eſt o
vniuerſus iſrl': et
planxerūt eū nimis: et ſepelierūt
eū in domo ſua in ramatha. Cō/
ſurgenſq̄ꝫ dauid deſcendit in de
a ſertū pharan. Erat aūt vir quiſpi p
am in ſolitudine maon: et poſſeſ/
ſio eius in carmelo: et homo ille
magnus nimis. Erantq̄ꝫ ei oues
tria milia/ ⁊ mille capre. Et acci/
dit vt tonderet grex eius in car/
melo. Nomen autem viri illius
b erat nabal: ⁊ nomen vxoris eius

nūc q2 ⁊c. dicūt aūt aliq̄ hebrei ꝙ h fe h
cit ꝑ ſignū ſibi datuꝫ a ſamuele: q2 ille
regnaret poſt eū q̄ ſcinderet veſtē eiꝰ:
ꝓut fuit dictū ca. xv. k ¶ Jura mihi
in do. ⁊c. Uidēs eū ꝓnū ad miſcdiaꝫ
habita ꝓ ſe miſcdia vna: petit aliā ꝓ ſe
mīe ſuo. l ¶ Et iu. da. Tāq̄ꝫ ꝓnꝰ ad
miſcdiam. m ¶ Abijt ḡ ⁊c. penitēs d
pſecutōe dd: ſꝫ h tm̄ fuit ad horā: vt ex
ſeq̄ntibꝰ patebit. Uideret forte alicui
ꝙ dd peccauit iurādo facere miſcdiam
ipi ſauli: cū ſciret eum eſſe a dño repro/
batū. Itē q2 iſtud iuramētū trāſgreſſuſ
fuit: vt videt: q2 ſeptem viros de filijs
ſaul tradidit crucifigēdos: vt hr̄. ī. ij.
lib. xxi. ca. Ad p̄mū dicēdū ꝙ dd neſci/
uit ſaul reprobatū ſimplr̄. ſ. q̄ꝫtū ad vi/
tā eternā: ſꝫ tm̄ reſpectu regni tꝑalis: nō
aūt ꝑ iuramētū ſuū ꝯceſſit filijs ſaul ꝙ
regnarēt/ ſꝫ ſolū ꝙ viuerēt: qd poterat
ſtare abſq̄ꝫ h ꝙ regnarēt: ꝓpt qd iurā/
do nō peccauit: imo opꝰ ꝑfectōis fecit:
ſm̄ illd Mat. v. g. Bñfacite his q̄ ode
rūt vos ⁊c. Silr nō fuit trāſgreſſus iu
ramētū: q2 in oī iuramēto volūtas ſu/
perioris ītelligit excepta ⁊ maxie ipiꝰ
dei: de cuiꝰ volūtate expſſa fuit punita
poſteritas ſaul ꝓpt gabaonitaſ: q̄ puni
tio nō debebat fieri ꝑ penā pecuniariā:
ſꝫ ꝑ mortē ſaltē aliq̄rꝫ: ⁊ iō nō peccauit
tradēdo illos ſeptē viroſ crucifigēdos:
nec ꝑ h fuit deleta poſteritas ſaul: q2
dd reſuauit miphiboſeth: vt ibidē hr̄
q̄ deſcēdit de ſaul ꝑ ionathā filiū eiꝰ.
Mortuꝰ eſt āt C. XXV
ſa. Hic ꝯñr ponit ſcōs ꝓ Diuiſio
uētus ꝑ mortē iniq̄ nabal:
q2 diuiā vltiōe mortuꝰ eſt/ eo ꝙ vitupe
rauerat dd ⁊ ſuos eiꝰ iniq̄: et ſic vxor
eiꝰ ⁊ q̄cq̄d habebat fuit ipiꝰ dd: p̄mittit
tn̄ hic mors ſamuelis iuſti p̄cioſa: vt ꝑ
h magis appeat mors hoīs iniq̄ igno/
minioſa: ſm̄ ꝙ d2 Prou. x. b. Memoria
iuſti cū laudibꝰ/ ⁊ nomē impiorꝫ putre
ſcet. ⁊ h eſt qd d2 de ſamuele ad eiꝰ lau b
dē. o ¶ Et cō. eſt vni. iſrl'. De mor
te ꝟo nabal nullꝰ plāctꝰ ſcribit. Sꝫ hic Queſtio
orit q̄ſtio: quō ſcōs liber regū d2 ipſiꝰ
ſamuelis ſicē ⁊ primꝰ: cū tn̄ ab iſto loco
⁊ deinceps nō potuerit ſcribere. ſ. poſt
mortē ſuā. Ad qd d2 ꝙ vnꝰ de diſcipu
lis ſuis reſiduū ſcpſit: q̄ ab aliq̄bꝰ d2 fu
iſſe nathan ꝓpha: ⁊ iō aſcribit ſamueli:
ſicē factū diſcipuli mgr̄o. p ¶ Erat āt
vir ⁊c. Hic ꝯñr agit d ipō nabal. vbi
p̄mo deſcribit nabal et abigail pſonal
ꝯditio. ſcdo ipiꝰ dd curialis petitio ibi:
Cū ḡ audiſſet. tertio ruſticana rñſio/ ibi:
Rñdēs aūt. q̄rto abigail ꝓuida obuia
tio/ ibi: Abigail aūt. q̄nto circa nabal
diuiā vltio/ ibi: Diluclo aūt. Circa pri
mū d2: Erat aūt vir quiſpiā in ſo.
li ſolitudi/
Moralr. n ¶ Mortuꝰ ē aūt ⁊c. Moralis
Per plāctū cōem ſamuelis oñdit q̄ꝫtū
plāgēdus ē obitꝰ boni p̄lati vl' doctoris.
p ¶ Erat aūt vir ⁊c. Per iſtū q̄ vo/
cabat nabal/ ⁊ ſtultꝰ interp̄tat: ſignifi/
cari pōt q̄libet phs ſupbꝰ. ſtultꝰ enī d2
q̄ſi ſtatu altꝰ. ſ. in eſtimatiōe ſua. Phs
enī ſupbꝰ rōne ſciētie ē alti ſtatꝰ/ ſꝫ rō/
ne ſupbie ſtultus. d2 enim Prou. xi. a.
Ubi hūilitas ibi ⁊ ſapiā. Et eadē rōne:
vbi ſupbia ibi ſtulticia. Vñ de phis ſu
ꝑbis d2 Ro. j. d. Qui cū cognouiſſent
deū nō ſicut deū glificauerūt aut grās
egerūt/ ſꝫ euanuerūt in cogitatiōibus
ſuis: ⁊ obſcuratū eſt inſipiēs cor eorū:
dicētes eī ſe eē ſapiētes ſtulti facti ſūt.

☞ peccatore penitētiā agēte. a ¶ Sata polē. Satū eſt gen⁹
Satū mēſure ꝯtinēs modiū ⁊ ſemis. Polenta eſt accuratiſſima fari
lenta na. Uuapaſſa dicit̄ q̄ p̄riuſq̄ matureſcat ad ſolē diu exiccat̄: ⁊
paſſa ſic ſeruat̄. Maſſas caricarū .i. ligaturas de fructibus ficorū.
arice ☞ Erit anima

etiā a vituperijs inchoauit dicens: l ¶ Quis eſt da. q.d. nullius valoris: q̄ deſcēdit d̄ alienigena muliere .ſ. de Ruth moabite: ⁊ nō ſolū vituperauit dauid: ſ; et viros eius dicēs: m ¶ Hodie increuerūt ⁊c̄. ita ꝙ notauit eos de ſeruilitate ⁊ malignitate: ꝓpter quā fugitiui eſſent. n ¶ Tollā ḡ ⁊c̄. q.d. nō debeo facere. o ¶ Et aq̄s meas .i. potus meos: q̄ frequēter in ſcriptura noīe aq̄ intelligit̄ oīs potus: ſicut noīe panis oīs cibus. vn̄ .iiij. Reg. vi. e. dicit̄: Pone eis panem ⁊ aquā: ⁊ ſubdit̄ ibidē: Et appoſita eſt eis magna ciboꝝ p̄paratio. p ¶ Regreſſi ſunt ⁊c̄. vacui ⁊ vituperati. q ¶ Tūc ait dauid. merito ꝓuocatus. r ¶ Accingat̄ vnuſq̄ſq; ⁊c̄. ad accipiendū vindictā de tā vili ruſtico. s ¶ Abigail aūt.

Nico. de lyra

☞ li ſolitudine nō eſt in hebreo: nec eſt de textu: q̄ ſ̄m ꝙ d̄r libro de q̄ſtiōib⁹ hebraicis manebat ī ciuitate maon. Sed ei⁹ aīalia erāt in monte carmelo vbi habebat domū pro paſtoribus ⁊ pecorib⁹ ad quē venit ꝓ tondēdis ouib⁹ cū vxore ſua. Sciendū aūt ꝙ iſte carmelus eſt mons in ſorte iude. Alius aūt carmelus vbi helias interfecit ſacerdotes baal eſt in tribu iſachar. Exprimit̄ nomē viri ⁊ vxoris cum dicit̄: Nomē autē ⁊c̄. et conditio vtriuſq; cum dicit̄: a ¶ Eratq; illa mu. pru. ⁊ ſpe. ⁊ ſic erat mēte ⁊ corpe gratioſa. b ¶ Porro vir eius durus. ad cōueniēdū. c ¶ Et peſſim⁹ et mali. ad iniuriandū ꝓximū ⁊ decipiēdū. d ¶ Erat autē de ge. caleph. Hoc autē nō addit̄ ad deſignādum ꝙ caleph fuerit talis: q̄ fuit v̄tuoſus ⁊ bonus: vt patet Nume. xiiij. et Joſ. xiiij. ſed ad oñdendū ꝙ nabal erat d̄ tribu iuda ſicut ⁊ dauid: et iō graui⁹ peccauit ipſum vituperādo. ſequitur: e ¶ Cū aūt au. Hic ꝯñter
B ponit̄ ip̄i⁹ dauid curialis petitio: qđ ptȝ p̄mo ex amicabili ſalutatiōe / cū dicit̄: Et ſalutabitis eū ⁊c̄. hoc autē qđ ibi ſequit̄: Ex multis annis ſaluos faciēs tuoſ ⁊ oīa tua: nō eſt in hebreo. ſcđo ex rōnabili allegatiōe: vbi tangunt̄ q̄n q; rōnes q̄b⁹ nabal debebat inclinari ad exauditionē petitionis. Prima eſt q̄ dauid ⁊ viri ei⁹ pacifice cōuerſati fuerāt cū paſtorib⁹ nabal: ſ; poſſent oī die accipe qđ habebāt ⁊ hoc notat̄ / cū d̄r: f ¶ Nūq; eis moleſti ⁊c̄. Scđa q̄ eos et gregē ſecure ſeruauerāt a feris et p̄donib⁹: et hoc notat̄ / cum d̄r: g ¶ Nec aliq̄ñ ⁊c̄. p̄dones enī nō audebāt illuc accedere timore ip̄i⁹ dauid: vn̄ d̄r .ī. Erāt nobis ꝓ muro. Tertia eſt hūilis modus petēdi / ibi: h ¶ Nūc ḡ ⁊c̄. cū tñ dauid de iure poſſet accipe ꝓ ſua volūtate cū eſſet rex inunct⁹ ⁊ ī neceſſitate poſitus. Quarta eſt rōne diei feſtiui / cū d̄r: i ¶ In die enī bo. ⁊c̄. Faciebant enī hebrei feſtū magnū tonſorib⁹ ſuis ⁊ paſtorib⁹ in die tonſiōis ouiū in memoriā patriarchaꝝ q̄ fuerāt paſtores ouiū: vt habet̄ Geñ. xlvij. ⁊ talib⁹ diebus ſolent hoīes magis eſſe curiales. Quinta rō accipit̄ ex pte rei petite: quā ſimplicit̄ ponūt in voluntate nabal q̄tū ad q̄litatē ⁊ quātitatē: qđ notat̄ ibi: Qđcūq; inuenerit man⁹ tua ⁊c̄. k ¶ Rñdens aūt na. Hic ꝯñr ponit̄ ruſticana reſponſio: q̄ nō ſolū negauit qđ petebat̄: ſed etiā a vitupe.

abigail. Eratq; illa mulier prudētiſſima ⁊ ſpecioſa. Porro vir ei⁹ durus ⁊ peſſim⁹ ⁊ malicioſus. Erat aūt de genere caleph. Cū aūt audiſſet dauid in deſerto: ꝙ tonderet nabal gregē ſuū: miſit decē iuuenes ⁊ dixit eis: Aſcēdite in carmelū: ⁊ venietis ad nabal: ⁊ ſalutabitis eū ex noīe meo pacifice: ⁊ ſic dicetis: Sit fratrib⁹ meis ⁊ tibi pax: ⁊ domui tue: ⁊ omnibus q̄cunq; habes ſit pax. Ex multis annis ſaluos faciēs tuos ⁊ oīa

a ¶ Quia patriarche paſtores ouiū fuerūt: iō in tonſione ouiū in memoria eorū feſtiue epulabant̄ iudei.

tua. Audiui ꝙ tonderēt paſtores tui greges tuos q̄ erāt nobiſcū in deſerto. Nunq; eis moleſti fuim⁹: nec aliq̄ñ defuit eis q̄cq̄ d̄ grege oī tp̄e q̄ fuerūt nobiſcū ī carmelo. Interroga pueros tuos: ⁊ idicabūt tibi. Nūc ḡ iueniāt pueri tui grãz in oculis tuis. In die enī bona venimus ad te. Qđcūq; iuenerit man⁹ tua da ſuis tuis et filio tuo dauid. Cūq; veniſſent pueri dauid: locuti ſūt ad nabal oīa v̄ba hec ex noīe dauid ⁊ ſiluerūt

¶ deſpectiue.

Rñdēs aūt nabal pueris dauid / ait: Quis eſt

¶ multiplicati ſunt.

dauid: ⁊ q̄s eſt fili⁹ iſai? Hodie increuerūt ſerui q̄ fugiūt dños ſuos. Tollā ḡ panes meos ⁊ aq̄s meas ⁊ carnes pecoꝝ q̄ occidi tōſorib⁹ meis: et dabo viris q̄s neſcio vn̄ ſint? Regreſſi ſūt itaq; pueri dauid p̄ viā ſuā: ⁊ reuſi venerūt ⁊ annūciauerūt ei oīa v̄ba q̄ dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris ſuis: Accingat̄ vnuſq̄ſq; gladio ſuo. Et accincti ſunt ſinguli gladio ſuo. Accinctuſq; eſt et dauid enſe ſuo: ⁊ ſecuti ſunt dauid q̄ſi q̄dringenti viri. Porro ducenti remanſerūt ad

a ¶ Hāc dauid poſt mortē viri ſui q̄ demēs ī ſtulticia ſua perijt ſibi copulauit ſpōſam: nō habentē maculā neq; rugā.

ſarcinas. Abigail aūt vxori nabal nūciauit vn⁹ de pueris ſuis / dicēs: Ecce miſit dauid nūcios

¶ deſpexit.

de deſerto: vt bñdicerent dño nr̄o: ⁊ auerſat⁹ eſt eos. Hoīes iſti ſatis boni fuerūt nobis ⁊ nō moleſti: nec q̄cq̄ aliq̄ñ perijt oīm tp̄e quo fuim⁹ cōuerſi cū eis ī deſerto. Pro muro erāt nob̄ tā in nocte q̄; in die: oībus dieb⁹ q̄bus pauim⁹ apud eos greges. Quobrē ꝯſidera ⁊ recogita q̄d facias: q̄m cōpleta eſt malicia aduerſū virū tuū: ad

¶ .i. diaboli.

uerſū domū tuā: ⁊ ip̄e eſt fili⁹ belial: ita vt nemo ei poſſit loq̄. Feſtinauit igit̄ abigail: ⁊ tulit ducē tos panes ⁊ duos vtres vini: ⁊ q̄nq; arietes co

¶ Menſuras a poli qđ eſt farina.

a ctoſ ⁊ q̄nq; ſata polēte: ⁊ cētū ligaturas vue paſſe

Diuiſio Hic ꝯñr ponit ip̄i⁹ abigail prudēs obuiatio. ⁊ ſcđo ip̄i⁹ dauid pacificatio / ibi: Cū aūt vidiſſet. Circa p̄mū p̄mittit̄ facti notificatio ip̄i abigail p̄ vnū de famulis ſuis dicētem ei: t ¶ Ecce mi. da. ⁊c̄. vbi patit̄ defectū victualiū. v ¶ Ut bñdi. dño nr̄o. eū circualiter ſalutādo: et eius bñficiū humiliter petēdo: cetera patē ex p̄dictis vſq; ibi: x ¶ Conſidera ⁊ recogi. ⁊c̄. precauendo tibi et domui tue. y ¶ Qm̄ cōple. eſt ⁊c̄. q̄ in ꝓmptu eſt vindicta de malicia ſua: cognoſcebat enim iſte animoſitatē dauid ⁊ viroꝝ eius. z ¶ Et aduer. domū tuā .i. in oēs nos redūdabit iſtud malū q̄uis ſim⁹ innoxij. a ¶ Et ipſe eſt fi. ⁊c̄. q.d. iō dico tibi h̄: q̄ marit⁹ tu⁹ v̄bū meū nō recipet: ſ; mag̃ fureret. b ¶ Feſtina. igit̄ abi. ad p̄cauēdum malo p̄dicto: ⁊ ptȝ lr̄a vſq; ibi: ☞ Uiro aūt

D

Moraliter ✳ a ¶ Uxor autē ei⁹ pru. et ſpecio. Per quā ſignificat̄ ſapiētia philoſophica ſ̄m quod dicit̄ Sap̄. viij. a. Hanc queſiui ſponſam mihi aſſumere: eſt etiā ſpecioſa in ſe. Unde dicit plato. Si ſapientie forma oculis videri poſſet ad amorē ſuū oēs maxime alliceret: nec ex habentis ſuperbia in ſe deteriorat̄ aut deturpat̄: ſ̄m quod dicit̄ Sap̄. vj. b. Clara eſt et que nunq; marceſſit ſapiētia. Per hoc autē ꝙ nabal nuncios dauid repulit vacuos: ſignificat̄ ſuperbus philoſophus qui repellit a ſe inſtinctus diuinos: qui ſunt quaſi quidā nuncij dei a malo retrahentes ⁊ ad bonū inducentes: et de tali repulſu iam dictū eſt. Qui cum cognouiſent deum nō ſicut deum glorificauerunt ⁊c̄. (1. Coꝛ. 2. b) Per hoc autē ꝙ mortuo nabal vxor eius copulata fuit dauid: ſignificatur ꝙ poſt mortem gentilium philoſophoꝝ ſapiētia philoſophica copulata eſt ipſi chriſto ī ſacris eccleſie doctoribus ſc; Dionyſio: Auguſtino: ⁊ alijs pluribus. Poteſt autē hoc exponi aliter ſcilicet de tranſlatione ſtudij philoſophie ad partes fidelium. Nam de athenis tranſlatum fuit Romā: ⁊ de roma Pariſius per karolum magnum.

B a ¶ Erit aĩa dñi ⁊c̃. Pulcher
E rima cõparatõe ſtatũ iuſtoꝝ ⁊ re
proboꝝ diſcreuit: hoꝝ q̃ppe ani/
mas appellat viuẽtes. illoꝝ ſpi/
Ezech.18.a ritali morte occupatas. Aĩa enĩ
q̃ peccauerit/ipã morieť. hos fa/
ſciculis: illos lapidi funde aſſimi
lat. Faſciculus enĩ aſtringiť vt
ꝯſerueť. Lapis in funda poniť:
vt abijciať. Sic enĩ electi p̃ſſuriſ
tribulationũ ꝯſtringunť: vt his
admoniti artiꝰ adinuicem mutua
charitate nectanť: et adunati p
manꝰ redẽptoris in ꝑpetuũ ꝯſer
uenť. Reprobi q̃nto latiꝰ volu/
ptatibꝰ ſuis dimittunť: tãto lon/
giꝰ a diuine viſiõis gl'iam ꝓijci/
Ps.87.a unť. Ipi enĩ de manu dei repul/
ſi ſunt. Mire aũt omnipotentẽ
ꝓuidẽtiã ſupni ꝓtectoris deſcri
bit: cũ dicit aĩam ſctĩ viri in faſci
culo viuentiũ apud eũ eſſe cuſto
ditã. Sicut enĩ facile eſt cuilibet
faſciculũ herbe vel feni manu re
tentũ cõſeruare: ita virtꝰ ſaluato
ris nr̃i electos ab initio vſq͡z in
finẽ ꝯſeruare ⁊ cuſtodire. vñ: Et
Joh.10.f. non rapiet eos quiſq͡z de manu
mea. Sicut aũt faſciculus alliga
tur: ita ſctõꝝ decꝰ vera charitate
ꝯſtringiť: diuino munimine cir/
cũdať. Ad lr̃am aũt aĩa dauid q̃
uis multi ꝑſeq̃renť: ſp cuſtodita
eſt ĩ ſorte viuẽtiũ. Inimici ꝟo eiꝰ
ſicut lapis fũda circũactꝰ ĩſtabili
motu ꝑturbati de finibus ſuis.
B vel de re

Nico.de lyra

†Deũ.33.b. * a ¶ Uiro aũt ſuo ⁊c̃. Quia
p̃ auaricia ⁊ neq̃tia ſua totũ ĩpe/
diuiſſet. b ¶ Et de.ad ra.mõ
tis. Ubi inter duos mõtes erat
vallis media ad quã deſcẽdebat
dauid ex ꝑte vna: ⁊ abigail ex op
poſita/ ⁊ ſic obuiabãt mutuo.
E c ¶ Et ait dd̃ ⁊c̃. Iſta dixit dd̃
audita relatõe nũcioꝝ: ſꝫ hic po
niť ꝑ recapitulatõeꝫ: vt dicũt ali
q̃: vel ꝓcedẽdo ꝑ viã dicebat hoc
viris ſuis: vt dicunt alij: ⁊ forte
vtrũq͡z potuit eẽ. d ¶ Hec fa.
⁊c̃. Hic eſt modꝰ iurãdi ꝑ execra
tionẽ qñ aliq̃s ſibi imp̃cať malũ
futuꝝ niſi ĩpleať ꝟbũ ſuũ: ⁊ iõ h
ꝓ ipõ dd̃ accipiũť inimici dd̃: eẽt
aliť iuramẽtũ nullũ: ſed magl' de
riſoriũ: ſic ⁊.q̃.xx.c. in cõſili po/
nunť inimici dd̃ ꝓ ipõ dd̃ vt ibi/
dẽ dictũ fuit. e ¶ Mingentẽ
ad ⁊c̃. i. caneť q̃ leuato crure min
git ad parietẽ. Dicũt etiã hic ali/
q̃ ꝙ ꝑ mingẽtẽ ad parietẽ intelli
giť infirmꝰ q̃ nõ põt ſurgere: et
iõ facit vrinã ĩter lectũ ⁊ ꝑietẽ: ⁊
ſic eſt ĩtellectꝰ ꝟbi ꝙ nõ ꝑceret vi
ro ⁊ aĩali: q: etiã canis q̃ ꝓpť vi
litatẽ nõ eẽt tãgẽdꝰ: ⁊ infirmꝰ cui
ꝓpť infirmitatẽ eẽt parcẽdũ: nõ
euaderẽt manũ meã. Alij ꝟo di
†22.q.4.c. cũt ꝙ ꝑ mingẽtẽ ad parietẽ ĩtelli
ꝙ dauid et. giť oĩs maſculꝰ q: mingit erectꝰ:
c.iurauit et. ⁊ ſic eſt intellectꝰ ꝟbi ꝙ dd̃ intẽ/
c.ſi aliquid debat interficere oẽs viros: nõ
Deu.32.e aũt mulieres. f ¶ Cũ aũt vi.
Ro.12.d Hic ꝯñr poniť ipiꝰ dd̃ pacifica/
tio: vbi p̃mo p̃mittiť ipiꝰ abigail
Diuiſio dep̃catio. ſcd̃o ipiꝰ dd̃ acceptatio
ibi: Et

⁊ ducẽtaſ maſſas caricaꝝ: ⁊ ĩpoſuit ſup aſi/
nos dixitq͡z pueris ſuis: p̃cedite me: et ecce
ego poſt tergũ ſeq̃r vos. Uiro aũt ſuo na/ a
bal nõ indicauit. Cũ ergo aſcẽdiſſet aſinũ/
⁊ deſcẽderet ad radicẽ mõtis: dd̃ et viri eiꝰ b
deſcẽdebãt in occurſũ eiꝰ: Quibꝰ ⁊ illa oc/
currit. Et ait dd̃: Uere fruſtra ſeruaui oĩa q̃ c
huiꝰ erãt in deſerto: ⁊ nõ perijt q̃cq͡z de cun/
ctis q̃ ad eũ ꝑtinebãt: ⁊ reddidit mihi malũ
ꝓ bono. Hec faciat dñs inimicis dauid: ⁊ d
hec addat. Si reliquero de oĩbuſ q̃ ad ipm
pertinent vſq͡z mane mingentẽ ad parietẽ. e
Cũ aũt vidiſſet abigail dauid: feſtinauit et f
deſcẽdit d' aſino: ⁊ ꝓcidit corã dd̃ ſup faciẽ
ſuã/ ⁊ adorauit ſup terrã: ⁊ cecidit ad pedeſ
a ¶ blãdiẽdo ſibi ĩp̃cať petm̃ qd̃ hr̃et dd̃ ſi ſe vlciſcereť.
eiꝰ/ ⁊ dixit: In mẽa ſit dñe mi hec iniq̃tas: lo/ g h
quať obſecro ancilla tua in auribus tuis: ⁊
audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs i
meꝰ rex cor ſuũ ſup virũ iſtũ iniquũ nabal:
q: ſm̃ nomen ſuuꝫ ſtultus eſt: ⁊ ſtulticia eſt
cũ eo. Ego aũt ancilla tua nõ vidi pueros k
¶ veni ad te.
tuos dñe mi q̃s miſiſti. Nũc ergo dñe mi vi l
uit dñs ⁊ viuit aĩa tua: q̃ ꝓhibuit te ne veni
¶ innoxiam.
res in ſanguinẽ: ⁊ ſaluauit aĩam tuã tibi. Et m n
nũc fiãt ſicut nabal inimici tui: ⁊ q̃ q̃rũt dño
meo malũ. †Quapropť ſuſcipe bñdictionẽ o
hãc quã attulit ancilla tua tibi dño meo: et
a ¶ quã mihi imp̃cata ſum: ſi te vlciſcaris. ſ. noli vlciſci.
da puerl' q̃ ſequunť te dñm meũ. Aufer ini p
quitatẽ famule tue. Faciens enĩ faciet tibi q
¶ regnum ſignificat.
dñs dño meo domũ fidelẽ: q: ꝑlia dñi dñe r
mi tu preliaris. Malicia ergo nõ inueniať s
te omnibus diebus vite tue. Si enĩ ſurrexe
rit aliq̃ñ homo ꝑſequẽs te ⁊ q̃rẽs aĩam tuã:
a ¶ ad lr̃am: faſciculus vitiũ viuit in aqua cum ad tranſ/
plantandũ preparať.
a erit aĩa dñi mei cuſtodita: quaſi in faſcicu/ t
lo viuẽtiũ apd̃ dñm deũ tuũ. Porro inimi v
coꝝ tuoꝝ aĩa rotabiť q̃ſi in impetu ⁊ circulo
fũde. Cũ ergo fecerit tibi dñs dño meo oĩa
hec q̃ locutꝰ eſt bona de te: ⁊ ꝯſtituerit te du
a ¶ id eſt in fletum.
cẽ ſup iſrl': nõ erit tibi hoc ĩ ſingultũ ⁊ ĩ ſcru x
pulũ cordiſ dño meo ꝙ effuderis ſanguinẽ y
innoxiũ/ aut ipẽ te vltꝰ fueris. Et cũ bñfece z
rit dñs dño meo: recordaberis ancille tue/
⁊ tu bñfacies ei. Et ait dd̃ ad abigail: Bñ/ a b
dictus dñs deus iſrl': q̃ miſit te hodie in oc/
curſum meũ/ ⁊ bñdictũ eloquiũ tuum: ⁊ bñ c
dicta tu q̃ ꝓhibuiſti me hodie ne irẽ ad ſan
guinẽ/ ⁊ vlciſcerer me manu mea. †Alioq̃n
viuit dñs deus iſrl': qui ꝓhibuit me ne ma/
lũ facerẽ tibi: niſi cito veniſſes in occurſum
mihi: nõ remanſiſſet nabal vſq͡z ad matuti/
nã lucẽ mingẽs ad parietẽ. Suſcepit ergo

ibi: Et ait dd̃: Dep̃catio aũt abiga G
il oñdiť acceptabilis. primo ex ſui
hũilitate ĩ facto/ cũ dr̃: Et ꝓcidit co
rã dd̃ ⁊c̃. ⁊ ꝟbo cũ ſubdiť: g ¶ Et
di. ĩ me ⁊c̃. i. ꝑata ſũ recipe quãcũ
q͡z vindictã ꝓ mariti mei iniq̃tate.
ſcd̃o oñdiť dep̃catio abigail acce/
ptabil' ex rõnabili allegatõe/ cũ dr̃:
h ¶ Loq̃ť ⁊c̃. Ubi p̃mo allegat vi
ri ſui ſtulticiã: ⁊ iõ factũ ſuum viro
prudẽti nõ eſt accipiẽdũ cordi. et h
eſt qd̃ dr̃: i ¶ Ne po.o.do.meꝰ
⁊c̃. q: ſm̃ nomẽ ſuũ ſtultꝰ ẽ. Nabal
enĩ ſtultꝰ interp̃tať. q.d. ſtultꝰ eſt re
⁊ noĩe. ſcd̃o allegat ſuã ĩgrãtiã di.
k ¶ Ego aũt an. ⁊c̃. q.d. ſi enĩ vi
diſſem eos fuiſſent grõſe recepti:
nec receſſiſſent vacui. tr̃io allegat
diuinã clemẽtiã q̃ ꝑata eſt ſp ꝑcere
dicẽs: l ¶ Nũc ergo dñe mi vi
uit dñs ⁊ vi. aĩa tua. q.d. veruꝫ
eſt ꝙ deꝰ viuit/ ⁊ tu viuis: ita diuia
clemẽtia factũ ẽ vt venirẽ obuiã ti
bi ad ĩpediẽdũ ne venires ad effũ/
dẽdũ ſanguinẽ. m ¶ Et ſal. ma.
⁊c̃. ſ. ĩnocẽtẽ. ſolꝰ enĩ nabal erat cul
pabilis cũ q̃ fuiſſent occiſi innoxij.
n ¶ Et nũc fi. ⁊c̃. ſ. fatui ⁊ ĩproui
di in factl' ſuis. Ra. Sa. dĩc ꝙ abi/
gail h̃ dixit ꝑ ſpm̃ ꝓphie: ſignificãs
ꝙ nabal cito morereť. o ¶ Qua/
propter ſuſci. bñ. hãc. i. exeniũ.
p ¶ Aufer ini. Recipiẽdo exeniũ
in ſignũ remiſſiõis offẽſe: quã abi/
gail ſup ſe accepat/ dicẽs: In me
ſit ⁊c̃. vt p̃dictũ eſt. q̃rto allegat re
gni dignitatẽ quam ꝯſecuturꝰ erat
dd̃: q̃ q̃dẽ dignitas exigit in bñte
ĩnocẽtiã. ⁊ hoc qd̃ diciť: q ¶ Fa
ciẽs enim faciet tibi dñs dño
meo ⁊c̃. Tradẽdo tibi regnum.
r ¶ Quia p̃. dñi. i. ad dei honorẽ
⁊ cõeꝫ vtilitatẽ ppl'i. s ¶ Malicia
q̃ ⁊c̃. q: nõ decet tãtã dignitatẽ. q̃n H
to allegat ꝓtectiõeꝫ diuinã q̃ ꝓte/
git ſm̃ miſcd̃iam dicẽs: Si enĩ ſur
rexerit aliq̃ñ hõ ꝑſeq̃ns te ⁊c̃. ſeq̃ť:
t ¶ Erit aĩma dñi mei cuſtodi
ta: quaſi in faſci. ⁊c̃. i. a deo ꝓte
geť ꝯ oẽs ĩſidias maloꝝ. Dicũt hic
aliq̃ ꝙ loq̃ť metaphorice: q: ſic ra/
muſculi alibi trãſplãtãdi vel inſerẽ
di ĩ faſciſculo ligãť ⁊ in aq̃ ponũť:
⁊ poſtea trãſplãtãť vl' inſerunť: ſic
iuſti ĩ p̃nti vita ꝯſuãť ĩ hũore gr̃e:
vt trãplãtenť in tr̃a viuẽtiũ ꝑ ade/
ptionẽ gl'ie: de q̃bꝰ reputabat ipm
dd̃. v ¶ Porro ini. tuo. aĩa ro.
⁊c̃. i. volueť ꝑ vitia diuerſa ⁊ mala
q̃uſq͡z ꝓiciať ad penã gehenne. ſe
xto allegat pacẽ ꝯſcĩe ipiꝰ dd̃ futu/
rã/ cũ dr̃: Cũ q̃ fe. tibi dñs ⁊c̃. ſeq̃ť:
x ¶ Nõ erit ti. hoc ĩ ſin. ⁊c̃. i. in
merorẽ animi et cõſcĩe remorſum.
y ¶ Qꝛ effu. ſan. in. q̃tum ad fa
miliã nabal. z ¶ Aut ipẽ ⁊c̃. De Diuiſio
ipõ nabal: qd̃ nõ decet vt aliq̃s vl/
ciſcať ſe manu ꝓpria: vt dictũ fuit
ca. p̃. a ¶ Et ait dd̃. Hic ꝯñr po
niť ipiꝰ dauid acceptatio. vbi pri/
mo regratiať deo dicẽs: b ¶ Be
dictus dominus deus iſrael
qui miſit te in occurſuꝫ meũ.
Quia eius ꝓuidẽtia ⁊ diſpoſitio/
ne abigail occurrit dauid ad ipſum
pacificandũ. ſecũdo ipĩ abigail/ di/
cens: c ¶ Et benedictum elo/
quiũ tu. Et patet lr̃a vſq͡z ibi:
* Uade in pa.

vel de rebus humanis ablati ſũt.
a ¶ Cũ digeſſiſſet ⁊c. Moꝛalr.
Gregꝰ. Iracũdos meliꝰ coꝛrigimꝰ
ſi in ipa ire cõmotione declinamꝰ:
ꝑturbati enĩ quid audiãt ignoꝛãt.
Sʒ cũ ad ſe redeunt: tãto libẽtius
exhoꝛtationis ꝟba recipiũt: quãto
ſe trãquillius tolerari erubeſcunt.
Mẽti aũt furoꝛi ebꝛie oẽ rectũ qḋ
dicitᷣ ꝑuerſum videtᷣ. Vñ et nabal
ebꝛio culpã ſuã abigail laudabilitᷣ
tacuit: quã digeſto vino laudabili-
ter dixit: Malũ enĩ qḋ fecerit no-
cere potuit: qꝛ ebꝛius nõ audiuit.
b ¶ Phalti fi. Raba. Sicut tra-
dũt hebꝛei nõ cognouit eã phalti:
qꝛ ſi cognouiſſet: dauid poſtea nõ
recepiſſet eã: quia in lege ꝓhibetᷣ.
Phalti enim de gallim erat.i. de
mũdatiõe.i.de lege. Legis enĩ do
ctoꝛ erat de baurim.i.de electꝰ.qñ
michol ei datᷣ. Phalti enĩ vadens
dꝛ: qñ auferᷣt. Phaltiel.i.euadẽs
a deo: qꝛ cuſtodiuit eũ: ne tangeret
eã: ne fieret trãſgreſſoꝛ legis.tñ ſe
cutꝰ ẽ eã ploꝛãs vſqꝫ baurim ꝑ gau
dio: qꝛ nõ tetigerat eã. C.XXVI

Et venerũt zi.ad ſaul
⁊c. c ¶ Doꝛmiẽtẽ. Ra
ba. Perſequuntur iudei
xp̃m: ⁊ ꝑſequẽdo doꝛmiũt: qꝛ nõ vi
gilant coꝛde. Doꝛmitio enĩ coꝛdis
duricia eſt.doꝛmiũt in veteri vita:
nõ vigilãt in noua. xp̃s venit non
eos occidit: ſed cyphũ aq̃.i.gratiã
legis abſtulit: ⁊ ſceptrũ regni.i.po
teſtatẽ qua ſe tempoꝛaliter ꝓtege-
bant: ⁊ cõtra deũ erigebãt: ſed da-
uid nr̃ victoꝛ de caſtris eoꝝ egreſ-
ſus: altitudinẽ celi ↄſcendit.

Nico.de lyra

* a ¶ Vade i pa.aliaſ pacifice
q.d.pacificatꝰ ſũ tibi ⁊ domui tue.
b ¶ Ecce au.vo.tuã.i.exaudiui
deꝓcationẽ tuam. c ¶ Et hono.
fa.tuã.accipiẽdo exeniũ de manu
tua: ⁊ ſic nõ feci tibi verecũdiã re-
pellẽdo in aliquo petitionẽ tuam.
d ¶ Et nõ indi.ei ver.pꝛudẽter
enĩ expectauit tp̃s in quo eẽt extra
ebꝛietatẽ. e ¶ Diluculo aũt ⁊c.
Hic ↄñr deſcribitᷣ diuina vltio cir
ca ip̃m nabal cũ dꝛ: f ¶ Et emoꝛ
tuũ eſt coꝛ eiꝰ ⁊c. ex vehemẽtia
timoꝛis ↄcepti de dauid. g ¶ Cũ
qꝫ ꝑtrãſ.de.di. Dicit Ra. Sa.
ꝙ tot diebus lãguit q̃ſi moꝛtuꝰ: eo
ꝙ decem iuuenes miſſos a dauid
ↄfuderat. h ¶ Percuſ.dñs na.
Ex quo ꝑtʒ ꝙ nõ fuit moꝛtuꝰ moꝛte
naturali: ſed accelerata vltiõe dei.
i ¶ Qḋ cũ audiſ.da.moꝛ.na.
tali diuina ꝑcuſſiõe. k ¶ Ait bñ
dictus dñs ⁊c. applaudẽs diui-
ne iuſticie: ſm̃ illud pſ̃.lviij.b. Le-
tabitᷣ iuſtus cũ viderit vindictã ⁊c.
nõ autẽ gaudebat de moꝛte nabal
ꝁelo vindicte. l ¶ Miſit g̊ da.
⁊c.per nũcios miſſos. m ¶ Vt
ſume.eã ſibi in vxo. qꝛ ſciebat
eã eſſe pulchꝛã ⁊ pꝛudẽtẽ ⁊ diuitẽ:
vt ꝑtʒ ex ſuꝑdictꝭ ſeq̃tᷣ: n ¶ Que.
ↄſur.ado.ſ.dñm de tanto bñficio
ꝙ dauid in regẽ electꝰ a deo pete-
bat eã ꝓ vxoꝛe: ꝓpter qḋ rñdit hu
militᷣ valde dicẽs: Ecce famula tua
ſit in ancillã ⁊c. o ¶ Sʒ ⁊ achi-
noen ⁊c.

de manu eius om̃ia que attulerat ei/ di-
xit ei: Vade in pace in domũ tuã. Ecce a b
audiui vocẽ tuã: ⁊ honoꝛaui faciẽ tuã. c
Venit aũt abigail ad nabal: ⁊ ecce erat
ei ↄuiuiũ in domo eiꝰ q̃ſi ↄuiuiũ regis: ⁊
coꝛ nabal iocũdũ. Erat enĩ ebꝛiꝰ nimis
⁊ nõ indicauit ꝟbũ illi puſillũ aut grãde d
a vſqꝫ mane. Diluculo aũt cũ digeſſiſſet e
vinũ nabal: indicauit ei vxoꝛ ſua verba
hec: ⁊ emoꝛtuũ eſt coꝛ eiꝰ intrinſecꝰ: ⁊ fa f
ctus eſt q̃ſi lapis. Cũqꝫ ꝑtrãſiſſent decẽ g
dies: ꝑcuſſit dñs nabal et moꝛtuus eſt. h
Qḋ cum audiſſet dauid moꝛtuũ nabal i
a ¶ h dicebat dḋ amoꝛe iuſticie nõ libidĩe vindicte.
ait: Bñdictꝰ dñs: q̊ vĩdicauit cauſã op k
pꝛobꝛij mei de manu nabal: ⁊ ſeruũ ſuũ
cuſtodiuit a malo: ⁊ maliciã nabal red-
didit dñs ĩ caput eiꝰ. Miſit g̊ dauid et l
locutꝰ eſt ad abigail: vt ſumeret eã ſibi ĩ m
vxoꝛẽ ⁊ venerũt pueri dauid ad abigail
in carmelũ: ⁊ locuti ſunt ad eã/ dicẽtes:
Dauid miſit nos ad te: vt accipiat te ſi
bi ĩ vxoꝛẽ. Que ↄſurgẽs adoꝛauit ꝓna n
in terrã/ et ait: Ecce famula tua ſit in an
cillã vt lauet pedes ſeruoꝝ dñi mei. Et
feſtinauit ⁊ ſurrexit abigail ⁊ aſcẽdit ſu-
ꝑ aſinũ: ⁊ q̊nqꝫ puelle ierũt cũ ea pediſ-
ſeque eiꝰ. Et ſecuta eſt nũcios dauid: ⁊
facta eſt illi vxoꝛ. Sʒ ⁊ achinoen acce- o
pit dauid de ieꝁrael: ⁊ fuit vtraqꝫ vxoꝛ
eiꝰ Saul aũt dedit michol filiã ſuã vxo p
b rẽ dauid alio viro/ phalti filio lais: qui
erat de gallim. Ca.XXVI

Et venertᷣ ꝁiphei ad ſaul in q
gabaa dicẽteſ: Ecce dauid
abſcõditꝰ eſt ĩ colle achille:
q̃ eſt ex aduerſo ſolitudinis. Et ſurrexit †
ſaul: et deſcẽdit in deſertũ ꝁiph: et cũ eo r
tria milia viroꝝ de electis iſrl̃ vt q̃reret
dauid in deſerto ꝁiph. Et caſtrametatꝰ
¶ in colle locus ẽſt.
eſt ſaul in gabaa achille: que erat ex ad
uerſo ſolitudinis in via. Dauid aũt ha
bitabat in deſerto. Vidẽs aũt ꝙ veniſ- s
ſet ſaul poſt ſe ĩ deſertũ: miſit exploꝛato t
res: ⁊ didicit ꝙ illuc veniſſet certiſſime.
Et ſurrexit dauid clã: ⁊ venit vſqʒ ad lo v
cũ vbi erat ſaul. Cũqꝫ vidiſſet locũ vbi
doꝛmiebat ſaul: ⁊ abner filiꝰ ner ꝑnceps
c militie eiꝰ: ⁊ ſaulẽ doꝛmiẽtẽ in tẽtoꝛio et
reliquũ vulgus ꝑ circũitũ eiꝰ: ait dauid x
ad achimelech cetheũ: et abiſai filiũ ſar
uie fratrẽ ioab / dicens: Quis deſcen-
det mecũ in caſtra ad ſaul? Dixitqꝫ abi
ſai: Ego deſcendã tecũ. Venerũt ergo
dauid ⁊ abiſai ad ppl̃m nocte: ⁊ inuene
runt ſaul iacentẽ ⁊ doꝛmientẽ in tento-
rio: ⁊ haſtã fixã in terra ad caput eius.

noen ⁊c. videtᷣ ꝙ fecerit ↄtra mã- C
datũ dñi Deutᷣ. xvij. vbi dꝛ ꝙ rex
ↄſtitutꝰ de iſrl̃ nõ debebat ſibi mul
tiplicare vxoꝛes. Dicẽdũ ꝙ illḋ in-
telligitᷣ de vxoꝛibꝰ alienigenis ĩcli
nantibꝰ animũ viri ad idolatriã: ſi
cut ↄtigit ſalomõi: vt hꝛ̃. ĩ.iij.li.xi.
ca.h autẽ nõ fecit dḋ. p ¶ Saul
aũt ⁊c. Dicũt hebꝛei ꝙ iſte fuit le-
giſdoctoꝛ: ⁊ iõ lʒ accepit michol ad
obediẽdũ ſauli: ⁊ vt honoꝛaretᷣ tã-
q̃ gener regis: nõ tñ cognouit eã
qꝛ ſciebat eã eſſe verã vxoꝛẽ dauid
qꝛ ipam nõ repudiauerat: ꝓptᷣ qḋ
dḋ poſtea recepit eã: q̇ tñ nõ acce-
piſſet eã ſi fuiſſet ab eo cognita: ſic
non fuit ingreſſus vltra ad vxoꝛes
ſuas q̃s cognouit abſalõ: vt habe-
tur infra.ij.lib.ca.xx.
¶ In ca.xxv. vbi dicitᷣ in poſtil.
Et erit aĩa dñi mei incuſtodita q̃ſi
in faſciculo viuentiũ.

Additio.

Hec ꝟba nõ vi-
dentᷣ ꝓꝓꝛie poſſe
declarari niſi metaphoꝛice: vñ ⁊ in
glo.oꝛdinaria plura notabilia hic
ponuntᷣ: inter q̃ ſic dicit: Pulcher
rima cõparatione ſtatũ iuſtoꝝ ⁊ re
pꝛoboꝝ decreuit: ⁊ infra hos faſci
culos illos lapidi funde aſſimilat.
Faſciculus enĩ aſtringitᷣ vt ↄſerue
tur lapis: ĩ funda ponitᷣ vt abiũciatᷣ
Sic enĩ electi tribulationũ ꝑſſuris
aſtringuntᷣ: vt in his admoniti ar-
mis adinuicẽ mutua charitate ne-
ctentᷣ: ⁊ adunati in manu redẽpto
ris perpetuo cõſeruentᷣ. Reprobi
q̃to latius voluptatibꝰ ſuis reuol
uuntᷣ: tanto longiꝰ a diuine viſiõis
glĩa ꝓiciuntᷣ. Ipſi enim de manu
dñi repulſi ſunt. Ca. XXVI

Et venerũt zi. Hic po- D
nitᷣ tertiꝰ ꝓcẽtus dei cir-
ca dauid: ꝑ hoc ꝙ ſaulẽ ite
rũ ĩ manu ſua tradidit: vt ſic dauid
innocẽtia ⁊ ſaulis neq̃tia pleniꝰ ap
pareret. Et diuiditᷣ in tres ꝑtes: qꝛ Diuiſio
pꝛimo ſaul manibus dauid exponi
tur.ſcḋo expoſitꝰ cuſtoditᷣ/ ibi: Di-
xitqꝫ abiſai.tertio a dauid cõuinci-
tur/ ibi: Cunqꝫ tranſiſſet. Circa pꝛi
mum dicitᷣ: q ¶ Et venerũt zi-
phei ad ſaul.iſti iaʒ añ dauid ac
cuſauerãt ſauli: vt habitum eſt.ſ.
xxiij. ⁊ ideo timẽtes ne dauid poſt
ſaul regnaret: ⁊ per cõſequẽs eoꝝ
pꝛoditionẽ puniret: ſolliciti erant
de captione dauid vt moꝛeretur.
r ¶ Et cũ eo tria milia vi.⁊c.
ſcʒ ad bellandũ. s ¶ Vidẽs au
tem ꝙ vidiſſet ſaul ⁊c.i.cogno
ſcens per nunciũ ſibi dicentẽ: quia
pꝛoceſſus regis cum tali multitudi
ne bellatoꝛum non poteſt latere.
t ¶ Miſit exploꝛato.vt ſciret
certitudinaliter tẽpus ⁊ locum vbi
caſtra poneret. v ¶ Et ſurrexit
dauid clam.i.abſcondite: ⁊ mu-
tato habitu ne cognoſceretur: ſicut
Alexander magnus fuit in caſtris
Poꝛi regis perſarũ ad exploꝛan-
dum: ꝓut habetᷣ in hiſtoꝛia ipius.
x ¶ Ait dauid ad achime.⁊c.
Dauid enim habuit duas ſoꝛoꝛes
* vna earũ
Moꝛalr. ¶ Venerũt ziphei Moꝛaliter
Sequitᷣ: † ¶ Et ſurrexit ſaul ⁊
deſcen.in deſer.ziph.⁊c. Per
* ſaulem

E ✱ vna earũ vocata eſt abigail de q̃
nat⁹ fuit amaſa pnceps milicie abſa/
lon: vt hr̃.ſ.ij.li. xvij.c. Alia ſaruia
de q̃ natus eſt ioab ⁊ abiſai: ⁊ ſic iſti
erãt nepotes dauid. a ¶ Dixitq̃
abi. ad da. ⁊c. Accepit licẽtiã inter
ficiẽdi ſaul: q2 ſciebat ꝙ dauid nõ in
fr. q. I. c. terficeret eũ manu ꝓpria. b ¶ Et
dñs ſcdo op⁹ nõ erit. Ita vno ictu in/
terficiã eũ ꝑfecte ꝙ nõ oportebit vl/
tra manũ apponere ⁊ ſic poterim⁹ re
cedere expedite. c ¶ Et di. dauid.
Hic ꝯñr ſaul ꝑ dauid a morte ꝓtegi
tur/ cũ dr: Ne inter. eũ. cui⁹ cã ſub
dit: d ¶ Quis eni extendit ⁊c.
Volebat eni dauid ꝑſone ipi⁹ defer
re q̃diu a deo tolerabat in regno.
iõ ſbdit: e ¶ Viuit dñs. i. ꝑ viuẽ
tẽ deũ. f ¶ Quia niſi dñs ꝑcuſ.
eũ. Aliqua peſtilẽtia vel infirmitate
accelerãs mortẽ ei⁹. g ¶ Aut di/
es ⁊c. ſ. vltima. h ¶ Vt moriat.
ſcz morte naturali. Aut in preliũ de/
ſcendẽs perierit gladio. iſtis tribus
modis poterat mori. ꝑ hoc ĩtẽdit da
uid dicere ꝙ nullo mõ volebat eſſe
cauſa efficiens mortis ſue: niſi forſi/
tan ſe defendendo: ita ꝙ non poſſet
aliter euadere. i ¶ Nũc igit tolle
haſtã ⁊c. i. fixa in terrã ad caput le
ctuli: vt ſi eſſet neceſſe ſtatim poſſet
eam accipere: erat etiã in parte ſupe
riori ſignũ armorũ regis ad ſignifi/
candũ locum regium. k ¶ Et cy/
phum aque. In hebreo habetur:
Et phialã aque. ⁊ forſitan erat aqua
F roſacea ad refrigerium caloris: vel
aqua ſimplex ad ablutionẽ manuuz
regis quando ſurgeret de ſomno.
l ¶ Et nõ erat q̃ſq̃ qui videret.
Cui⁹ cauſa ſubdit: Quia ſo. dñi:
id eſt ſomnuſ grauis a deo ĩmiſſus.
m ¶ Irruerat ſup eos. Vt ſic da
uid ſine piclo recederet: ⁊ ꝑ haſtã ac
ceptã ⁊ vas aque ſuã declararet ĩno
cẽtiã/ ⁊ ſaul de nequitia ꝯuinceret.
n ¶ Cũq̃ trã. Hic ſaul ⁊ viri ei⁹ a
dauid ꝯuincunt: q2 primo viri ſaul
cõuincunt de negligẽtia/ cũ ſubdit:
o ¶ Clamauit da. ad po. Cũ iaz
eſſet ſic elõgat⁹ et in tuto loco poſit⁹
†S. 20. a ꙗ viri ſaul non poſſent capere eũ: ⁊
primo conuincit abner ſingulariter.
cũ ſubdit: p ¶ Quare ergo non
cuſtodiſti ⁊c. quia erat pnceps mi
litie: ⁊ cuſtos erat principalis ꝑſone
regie. q ¶ Ingreſſus eſt eni vn⁹
⁊c. Iſte fuit abiſai qui voluit eũ in/
terficere vt p̃dictũ eſt. ſecũdo arguit
oẽs alios dicẽs: r ¶ Viuit dñs.
Qm̃ fi. mor. eſt/ voſ. i. digni mor
te. ꝯñr ꝓbat dictũ ſuũ per euidẽs ſi/
gnũ dicẽs: s ¶ Nũc g̃ ⁊c. ꝑ h̃ eniz
patebat ꝙ ille q̃ haſtã abſtulit: regẽ
interficere potuit. t ¶ Cognouit
aũt ⁊c. Hic ꝯñr ꝯuincit ſaul de ma
licia: q2 ꝑſequebat dauid ſine cau/
ſa. Et ptz lr̃a vſq̃ ibi: v ¶ Si do/
min⁹ incitat te ⁊c. ſ. ad me perſe/
quendũ. x ¶ Odoret ſacrificiũ.
.i. patientia mea in perſecutione iſta
ſit accepta coram deo: ac ſi offerrem
holocauſtũ ad altare ſuũ. y ¶ Si
autẽ filij hominũ. Incitant te ad
hoc ſicut faciebat doech ⁊ ſui compli
ces. z ¶ Maledicti ſunt in cõ/
ſpectu dñi. Cuius ratio ſubdit:
a ¶ Qui eie. me ho. i. in pñti tpe.
Vt nõ ha

Abner aũt ⁊ populũ dormiẽtes ĩ cir
a cũitu ei⁹. Dixitq̃ abiſai ad dd: Con
cluſit de⁹ hodie inimicũ tuũ in man⁹
tuas. Nũc ergo ꝑfodiã eũ lãcea ĩ fra
b c ſemel: ⁊ ſcdo op⁹ nõ erit: Et dixit dd
d ad abiſai: Ne intficias eũ† Quis eni
extẽdet manũ ſuã ĩ chriſtũ dñi/ ⁊ ĩno
e f cẽs erit: Et dixit dd: Viuit dñs q2 ni
g ſi dñs ꝑcuſſerit eũ: aut dies ei⁹ vene
h rit vt moriat: aut in preliũ deſcẽdẽs
ꝑierit: ꝓpiti⁹ ſit mihi dñs: ne extẽdã
i manũ meã ĩ chriſtũ dñi. Nũc igit tol
k le haſtã q̃ ẽ ad caput ei⁹: ⁊ cyphũ aq̃
⁊ abeam⁹. Tulit ergo dauid haſtã et
¶ vel eius.
cyphũ aq̃ q̃ erat ad caput ſaul: ⁊ abi
l erũt: ⁊ nõ erat q̃ſq̃ q̃ videret ⁊ intelli
geret ⁊ euigilaret/ ſz oẽs dormiebãt:
m n q2 ſopor dñi irruerat ſup eos. Cũq̃ †
trãſiſſet dd ex adũſo ⁊ ſtetiſſet ĩ v̾tice
mõtis de lõge: ⁊ eẽt grãde interuallũ
o int eos: clamauit ad pplz dd ⁊ ad ab
ner filiũ ner dicẽs: Nõne rñdebis ab
ner: Et rñdẽs abner/ dixit: Quis es
tu q̃ clamas ⁊ inq̇etas regẽ: Et ait da
uid ad abner: Nũq̇d nõ vir tu es ⁊ q̇s
p ali⁹ ſilis tui in iſrl: Quare ergo nõ cu
q ſtodiſti dñm tuũ regẽ: Ingreſſus eſt
eni vnus de turba vt interficeret re/
gẽ dñm tuũ. Non eſt bonũ hoc qđ fe
r ciſti. Viuit dñs. qm̃ filij mortis eſtis
vos: q2 nõ cuſtodiſtis dñm vr̃m chri
s ſtũ dñi Nũc ergo vide vbi ſit haſta re
gis ⁊ vbi cyphus aq̃ qui erat ad ca/
t put eius: Cognouit aũt ſaul vocẽ da
uid/ ⁊ dixit: Num vox hec eſt tua fili
mi dauid: Et ait dauid: Vox mea
dñe mi rex. Et ait:† Quã ob cauſam
domin⁹ meus ꝑſequit ſeruuz: Quid
feci/ aut qđ eſt in manu mea malum:
Nũc g̊ audi oro dñe mi rex verba ſer
v ui tui: Si dñs incitat te aduerſũ me:
a ¶ placare eũ ſacrificio ⁊ prece oportet.
b ¶ incitant te in me.
x y odoret ſacrificiũ. Si autẽ filij hoĩm:
z a maledicti ſũt in ꝯſpectu dñi: qui eie/
cerũt me hodie vt nõ habitẽ in here/ b
ditate domini/ dicentes: Vade ſerui c d
a ¶ Quaſi diceret: op⁹ mihi eſt inter exteros mo
rari: q2 rex iſrl mortẽ meã querit.
dijs alienis: ⁊ nunc nõ effundat ſan/ e
guis me⁹ in terra corã dño: q2 egreſ/ f
ſus eſt rex iſrl vt querat pulicẽ vnuz:
a ¶ Quaſi nec per deũ nec ꝑ filios hominũ inci
tatus ſum in te ſed per meipſum.
ſicut ꝑſequit perdix in mõtib⁹. Et ait g
ſaul: Peccaui: reuertere fili mi dd. h
Neq̃q̃ eni vltra tibi male faciã: eo ꝙ
p̃cioſa fuerit aĩa mea in oculis tuis

b ¶ Vt nõ ha. ⁊c. i. vt nõ habitez
pacifice in terra ꝓmiſſiõis vbi vige/ G
bat cult⁹ diuin⁹: vt poſſem illuc acce
dere ⁊ debita ſacrificia offerre.
c ¶ Dicẽtes. Facto. d ¶ Vade
ſerui dijs alieniſ. Quia illi qui ꝓ
pter ꝑſecutionẽ cogunt intrare ter/
rã idolatrie ſubditã: exponunt pec/
cato idolatrie: eo ꝙ ab idolatris ad
hoc de facili inclinant: ⁊ aliq̃n viole
tia pene cogunt. e ¶ Et nũc ⁊c. i.
in terra in q̃ colit deus. q. d. melius
eſt ꝙ fugiã ꝓpter ꝑſecutiõis atroci/
tatẽ. f ¶ Quia egreſ. eſt cũ ex.
forti. Vt q̇rat pulicẽ vnuz. i. hoiem
nulli⁹ momẽti. g ¶ Sicut ꝑſeq̇t.
Hebrei dicũt quoquim q̃ eſt auis in
ſequẽs muſcã vel aliã rẽ vilẽ: ⁊ cõſo
nat lr̃e p̃cedẽti vt ptz tã rõne ſnie q̃
rõne ſignificati hui⁹ dictionis ꝑſeq̇/
tur qđ eſt in ſenſu actiuo. Scđz trãſ/
lationẽ ꝟo nr̃am oportet dicere ꝙ li
ꝑſeq̇t habet hic ſenſuz paſſiui: vt ſit
ſenſus: Sic me ꝑſeq̇t rex iſrl ſicut ꝑ
dix ꝑſequit ab aucupe. i. fugat vt ca
piat: ⁊ eſt ſilis modus loquendi ad
Heb. vl. Talibus eni hoſtijs ꝓme
ret de⁹. i. ꝓ merito talium acquirit
deus: tñ ſm grammaticã cõem: pro/
meret/ ſenſũ actiui ĩportat. Cõſeque
ter ſaul peccatũ ſuum ꝯfitet dicens:
h ¶ Peccaui re. fi. mi dd. tñ dd
nõ fuit reuerſus. Tum q2 ſaul als ſi
bi ꝓmiſſũ nõ tenuerat. Tũ q2 dd in
curia inimicos habebat q̇ ĩpetraſſẽt
retractationẽ ꝓmiſſi. Tũ q2 demon
arripiẽs ſaul ꝑ tp̃s eũ ad occiſionem H
dauid incitabat. Tũ q2 ex afflictiõe
demonis ſaul memoriam fere amiſe
rat: ⁊ ido cito oblit⁹ fuiſſet ꝓmiſſum
maxime ꝓpter habitum p̃cedentem
rancoris ⁊ odij cõtra dauid. Cetera
patẽt in littera.
✱ ſaulẽ q̇ cum exercitu armato iuit Moral.
ad capiẽdũ dauid: ꝯueniẽter ſignifi
cari poteſt iudas ꝓditor: q̇ cum mul
tis armis venit ad capiendũ ieſũ ſi/
cut dr Ioh. xviij. Iudas aũt cũ acce/
piſſet cohortem et a pontificibus et
phariſeis miniſtros: venit illuc cum
laternis ⁊ facibus ⁊ armis. Per h̃
aũt ꝙ dd deſcẽdit in caſtra ſaulis: ſi
gnificat ꝓceſſus ipi⁹ ieſu obuiã que
rentib⁹ ipm̃. Ioh. xviij. a. Ieſus aũt
ſciẽs oĩa q̃ vẽtura erãt ſup ipm̃ pro/
ceſſit eis obuiã/ ⁊ dixit eis: Quẽ q̃ri
tis. † ¶ Sopor dñi irrue. ſup
eos. ſ. ſup ſaulez et ſuos ſocios: per
qđ ſignificat caſus iude ⁊ aliorũ cuz
eo exiſtentiũ: qui ad verbum chriſti
dicentis: Ego ſum. abierũt retro et
ceciderunt proni in terram tanq̃ in
ſenſibiles et dormientes. Per hoc
etiam oſtendit ieſus ꝙ poterat eos
occidere ſicut dauid per lanceã ſau/
lis quam ſecum portauit: oſtendit ꝙ
poterat eum occidere. Item per lan
ceam ſignificatur principatus: eo ꝙ
ad principem pertinet pro ſubdi/
tis pugnare. Per cyphum autẽ ſa/
cerdotium: eo ꝙ ſacerdotes vteban/
tur cyphis in oblationibus liqui/
dorum. Per hoc ergo ꝙ dauid ha/
ſtam ſaulis et cyphum aque ſecum
tulit: ſignificata fuit ablatio regni ⁊
ſacerdotij a iudeis quam fecit chri/
ſtus in vltionem mortis ſue per ex/
ercitum romanorum.

Et ait Ca. XXVII
da. Hic p⁹ multā pse
cutionē (vt ptʒ ex pdi
ct.) describit̄ exulatio dd extra
trā isrl. Et pmo describit̄ ipsi⁹
dd egressus. scdo habitatiōis
loc⁹/ibi: Dixit āt dd. ťtio viuē
di mod⁹/ibi: Et ascēdit dauid.
Circa pmū dr: a ¶ Et ait d.
i cor. s. i. diligēt̄ ⁊ deliberate
cōsiderauit. b ¶ Aliqñ ici.
Nō dixit h dd eo q̄ timeret oc
cidi a saule i ppria psona: cū sci
ret certitudīalit̄ ex diuio pmis
so se p⁹ ipm saul regturū. Sed
qr tiebat ne sic accidēt q̄ opor
teret eū pugnāre cū saule q̄ hor
rebat dd ppt mortē suoꝝ ⁊ ali
aꝝ q̄ erāt cū saule. Preterea nō
debebat deum tētare omittēdo
scīēt ea q̄ erāt ad pseruationem
vite pprie ⁊ suorū cuiusmodi
erat talis exitus. vñ sbditur:
c ¶ Ut desperet. s. a. s. a mea ca
ptione. d ¶ Cesset q̄. Quia
nō poterat eū pseq̄ i tra aliea. p
tera saul i tra isrl mltos pseq̄
bat iponēdo eis q̄ receptaret
dd ⁊ viros ei⁹: q̄z dānis ⁊ pse
cutiōib⁹ dd debebat pcauere.
e ¶ Et abijt ip. Iste em̄ erat
inimic⁹ saul: eo q̄ saul freqñt̄ de
bellauerat philisteos: ⁊ iō libē
ti⁹ recepit dd eo q̄ saul reputa
bat eū inimicū. f ¶ Et habi.
Hoc fuit tm̄ ad horā: qr habu
it aliū locū assignatū vt postea di
cet. g ¶ Dixit āt dd. Hic
pñr agit d loco ipsi dd assigñto
quē petiuit dd ex ciuitatē regi
am vt liberi⁹ ire posset cū suis
vir⁹ ad depdādū ifideles. vñ
cū suis possz viuere. Et ptʒ lra
vsq̄ ibi: h ¶ Fuit āt nūe.
In hebreo hr: Dies ⁊ iiij. me
ses. ⁊ p dies hm̄ aliqs hebreos
itelligit ann⁹ vl āni. hm̄ vero
Ra. Sa. itelligūt tm̄ duo dies
naturales. vtroq̄ ei mō in ve.
te. iuenit̄ h nomē dies i plura
li acceptū. s. p duob⁹ dieb⁹ na
turalib⁹: ⁊ p āno vl ānis inde
ťminate. Or āt h accipiat̄ scdo
mō: magis videt̄ ex h q̄d d. r. j.
xxix. q̄d dixit achis d mora dd
cū ipso. Est apd me mlt̄ dieb⁹
vl ānis. i ¶ Et ascēdit dd.
Hic dscribit viuēdi mod⁹. s. d
pdis ifideliū circūadiacētiuz.
k ¶ Nec relinq. ne accusa
rēt eū apd achis. lʒ ei nō eēnt
de philisteis: tn̄ aliq eoꝝ pote
rāt eē s eoꝝ tributo: vl hre ali
q pacta seu puētiōes cū eis: p
pter q̄d achis potuisset ꝯ dd
puocari. l ¶ Rñdebat dd
ꝯ me. Ille em̄ tre de qb⁹ pre
das accipiebat lʒ eēnt ꝯsus il
lā pte nō tn̄ erant de filijs isrl.
videt̄ tn̄ q̄ dd p h non excuset̄
a mēdacio: qr tali mō loquēdi
vtebat: vt achis credēt ipm fi
lios isrl depdasse: vt ptʒ ex se
quētib⁹. istō tn̄ mendaciū erat
officiosū. s. p salute sui ⁊ suoꝝ.
a q̄ non oportet dd excusari: qr
multa peiora fecit. nec ipse dd
peccauit pdictos ifideles iter
ficiendo:

a ¶ ꝯsilia dei q̄ te pseruat: ⁊ me in man⁹ tuas tradit.
hodie. Appet ei q̄ stulte egeri ⁊ ignoraueri mul
ta nimis. Et rñdens dauid / ait: Ecce hasta regl
trāseat vn⁹ de puerl regis ⁊ tollat eā. Dñs āt re
tribuat vnicuiq̄ hm̄ iusticiā suā ⁊ fidē. Tradidit
em̄ dñs te hodie in manū meā: ⁊ nolui extēdere
manū meā in xp̄m dñi. Et sicut magnificata est
a ¶ Quod vt fieret sepius inimico pepercit.
aīa tua hodie in oculis meis: sic magnificet aīa
mea in oculis dñi: ⁊ liberet me de oīm angustia.
Ait g̃ saul ad dauid: Bñdict⁹ tu fili mi dauid:
a ¶ Tā mihi pualēs amplius pualebis. b ¶ i. abundanter faci
es. c ¶ iam. d ¶ vt regnes.
Et q̄dē faciēs facies: ⁊ pōtēs pōterl. Abijt āt
dauid in viā suā: ⁊ saul reuersus est in locū suū.

a Et ait dd in corde suo: Ca. XXVII †
b aliqñ icidā vna die i man⁹ saul. Nō
ne meli⁹ ē vt fugiā: ⁊ saluet i tra phi
g listinoꝝ vt desperet saul: cesset q̄ me q̄
rere i cūctl finib⁹ isrl. Fugiam⁹ g̃ man⁹ ei⁹. ⁊ sur
e rexit dauid ⁊ abijt ipse ⁊ sexcenti viri cum eo ad
a ¶ Non illum a quo vix euasit sed filiū eius qui ipm dilexit p
pter famam virtutis.
f achis filiū maoch regē geth. Et habitauit da
uid cū achis in geth: ipse ⁊ viri ei⁹: ⁊ dom⁹ ei⁹: ⁊
due vxores eius / achinoē iezraelites: ⁊ abigail
vxor nabal carmeli. Et nūciatū est saul q̄ fugis
set dauid in geth: ⁊ non addidit vltra querere
g eū. Dixit aūt dauid ad achis: Si iueni grām in
oculis tuis: det mihi loc⁹ i vna vrbiū regiōis hu
ius vt habitē ibi. Cur em̄ māet fu⁹ tu⁹ i ciuitate
regis tecum: Dedit itaq̄ ei achis in die illa sice
lech. Propt̄ quā cāʒ fctā ē sicelech regū iuda vs
h q̄ in diē hāc. Fuit āt nūer⁹ dierū qb⁹ habitauit
i dauid i regiōe philistioꝝ / q̄ttuor mēsiū. Et ascē
a ¶ Hi pagi nō erant sub potestate achis.
dit dauid ⁊ viri ei⁹: ⁊ agebāt pdas de gesuri ⁊ d
¶ Secure. s. ⁊ quiete: qr nō erat q̄ depdaret.
gezre ⁊ de amalechitl. Hi em̄ pagi habitabāt i
terra antiquit⁹ eūtib⁹ sur vsq̄ ad terrā egypti.
a ¶ nec accusaret eum apud achis.
k Et pcutiebat dauid omnē terrā illoꝝ: nec relin
quebat viuētē virū ⁊ mulierē. Tollensq̄ oues ⁊
boues: ⁊ asinos: ⁊ camelos et vestes reuertebat
⁊ veīebat ad achis. Dicebat āt ei achis: In quē
¶ fingens gentē suam se hr̄e exosam.
l irruisti hodie: Rñdebat dauid: Cōtrā meridiē
iude: ⁊ contra meridiē hieramel: ⁊ contra meri
a ¶ id est viuere pmittebat.
diē ceni. Virū ⁊ mulierē nō viuificabat dauid:
nec adducebat in geth / dicēs: Ne forte loquant̄
aduersū nos. Hec fecit dauid: Et h erat ꝯsuetū
illi oībus diebus quib⁹ habitauit in regione phi
listinoꝝ. Credidit g̃ achis dauid / dicēs: Multa
em̄ mala opatus est ꝯtra ppl̄m suū isrl. Erit igit̄ m
mihi seruus sempitern⁹. Ca. XXVIII
n Factū est aūt i dieb⁹ illis: cōgregaue o
rūt philistijm agmina sua / vt prepa
rentur contra israel ad bellum. Di p
xitq̄ achis ad dauid: Sciens nūc

ficiēdo: qr mãebāt. s. termios C
terre pmissiōis: q̄z habitato
res fuert a dño condēnati ad
mortē: vt dictū ē. s. freqñt̄ i li
bro Josue. ⁊ Deu. ⁊ Nu. ppt
q̄d filij isrl poterant eos licite
occidere habita oportunitate:
⁊ bona eoꝝ occupare nisi per
treugas ad tp̄s positas ipedi
rent̄: qr seruāde sūt d iure na
turali q̄diu durant. lʒ em̄ filij
isrl nō possēt cū illis federa p
petua īhere: poterāt tn̄ ex ali
q̄ cā rōnabili treugas seu pa
cta ad tp̄s cū ipsis inire: vt di
ctum fuit. s. Josue. xi. in fine.
m ¶ Erit igit̄ mi. ser. Cre
debat em̄ eū tot mala fecisse fi
lijs isrl q̄ d cetero nō possz cū
eis recōciliari: ⁊ sic eēt coact⁹
ipsi achis fidelit̄ seruire.
Moralit̄. a ¶ Et ait dd Moraliter
⁊c. Allegorice p dd q̄ dimisit Allego.
iudeā ⁊ abijt ad gētiliū trā. si
gnificatū fuit q̄ xp̄s p dd figu
rat⁹ relictur⁹ erat iudeā pter
obstiatiōnē suā ⁊ ad gentiles
trāsitur⁹ p fidē ⁊ deuotiōnē.
ppt q̄d paul⁹ ⁊ barnabas con
stant̄ dixert iudeis Act. xiij. g
Vob oportebat pmū loq̄ vbū
di. lʒ qm̄ repellitis illd ⁊ indi
gnos vos iudicatl eterne vite:
ecce puertimur ad gētes: sic ei
pcepit nob deus. Per h āt q̄
dd agebat pdas de gētib⁹ cir
cūstantib⁹: ⁊ hemine viuifica
bat: significatū fuit q̄ xp̄s p p
dicationē aplor occidebat er
rores gentiliū ⁊ illos sibi p fi
dē charitate formatā incorpo
rabat. sic em̄ dictū fuit Petro
Act. x. b. Surge petre: occide
⁊ māduca. q̄d itelligit̄ de con D
uersiōe Cornelij ⁊ amicoꝝ ei⁹
ad fidē xp̄i p pdicationē beati
petri. Ca. XXVIII
Factū ē āt. Hec est
vltia ps pncipal h⁹
libri pmi i q̄ dscribi
tur saul mors ⁊ ꝯsumatio per
bellū ꝯ philisteos. pmo igitur
describit̄ belli apparat⁹. scdo
dd recess⁹. ca. xxix. tertio saul
occubit⁹. c. xxxi. Circa pmū sci
endū q̄ ppt magnitudinē ap
parat⁹ i philistioꝝ exercitu sa
ul territ⁹ ꝯsuluit phitonissam.
Circa q̄d pmo dscribitur ꝯsul
tatiōis occasio. scdo ipsa cōsul
tatio / ibi: Dixitq̄ saul. ťtio da
ta rñsio / ibi: Dixit aūt samuel.
q̄rto saul desolatio / ibi: Stati
q̄ saul cecidit. Circa pmū dr:
o ¶ Cōgregauerūt phili.
ag. i multitudie magna ⁊ va
lida. p ¶ Dixitq̄ achis ad
dd. qr multū ꝯfidebat de pbi
tate dauid ⁊ ei⁹ fidelitate. Di
xitq̄ dauid ad achis.
✱ Nunc scies
Moralit̄. n ¶ Factū est Moraliter
autē. Hic icipit historia dd
quō pmisit ire ad bellū ꝯ fili
os isrl. lʒ seqñti ca. magl expli
cat̄ ppt q̄d ibidē exponet̄. hic
aūt ponit̄ pauor saulis d suis
aduersarijs / cum dicitur:
n ✱ Vidit saul

E ☞ a ¶ Samuel aūt ⁊c̄. Ra. Samuel supiꝰ mortuꝰ legit̄: ſꝫ cā reſurrectiōis eiꝰ repetit̄ ad dānationē ſaul: q̄ relicto deo ꝯ legē phitonē ꝯſulebat. b ¶ Cōſuluitq̄ȝ do. Ra. Sicut hebrei tradūt ieiunādo ⁊ orādo: a deo petebāt oracula: ⁊ deꝰ illis ꝑ ſomnia reuelabat futura: qđ ſaul feciſſe nō legitur. c ¶ Neqȝ ꝑ ſacer. Ra. In hebreo. Neqȝ ꝑ doctrinā neqȝ ꝑ ephot. ſ. ꝙ ſacerdos gerebat in pectore in q̄ ſcriptum erat doctrina ⁊ veritas.

Ca. XXVIII

ſcito q̄m mecū egredierꝭ ī caſtrꝭ tu et viri tui. Dixitq̄ȝ dauid ad
a ¶ pro te cōtra hoſtes tuos.
achis: Nūc ſcies q̄ facturus eſt a ſeruus tuus. Et ait achis ad dauid: Et ego cuſtodē capitis mei
a ponā te cūctiſ diebꝰ † Samuel āt b mortuꝰ ē: plāxitq̄ȝ eū oīs iſrł: ⁊ ſe
a ¶ Superius dicit̄ ſepultus ī domo ſua: id eſt in familia ⁊ in cognatione ſua.
pelierūt eū in rāmatha vrbe ſua. Et ſaul abſtulit magoſ ⁊ arioloſ c de terra: ⁊ interfecit eos q̇ phito d nes habebāt in vētre. Cōgregatiq̄ȝ ſūt philiſtijm/ ⁊ venerūt ⁊ caſtra metati ſūt ī ſunā. Cōgregauit āt ⁊ ſaul vniuerſū iſrł/ ⁊ venit ī gelboe: ⁊ vidit ſaul caſtra philiſtijm † ⁊ timuit: ⁊ expauit cor eiꝰ nimis.
b c † Cōſuluitq̄ȝ dn̄ȝ: ⁊ ñ rn̄dit ei/ ne e q̄ȝ ꝑ ſacerdotē neq̄ȝ ꝑ ſōnia neq̄ȝ f g
a ¶ Qui dicuntur fuiſſe diſcipuli ſamuelis cum quibus ſaul prophetauit.
ꝑ ꝓphāſ. Dixitq̄ȝ ſaul ſ̄uis ſuiſ: h

Ni. de ly. ☞ Magos ⁊

✻ a ¶ Nūc ſcies ⁊c̄. ſ. pro te ꝯ inimicos tuos: vt dicit hic gloſa interlinearis. Sꝫ videt̄ ꝙ ī h̄ dauid peccauerit: q2 ſi intēdebat h̄ facere: ītēdebat pugna
†.S.25.a re ꝯ fideles ꝓ infidelibꝰ: qđ eſt illicitū: aut ſi nō intēdebat h̄ ſꝫ magis ꝯtrariū: ſcꝫ iuuare filios iſrł ꝯ philiſteos ſic̄ opinati fuerūt ſatrape: vt h̄r ſeq̄n. ca. ſic fuit falſus ⁊ ꝓditor intēdēs nocere ei quē ꝓmittebat adiuuare. Dicendū ꝙ dđ intendebat defendere ip̄m achis cui tenebat̄ ex bn̄ficijs receptꝭ: q2 achis ip̄m benigne recepat: ⁊ ſic euȝ ſecurū fecerat a ꝑſecutiōe ſauł: vt ptꝫ ex p̄dictis nec peccaſſꝫ h̄ faciēdo duplici rōe. Vna accipit̄ ex ꝑte achis. ſ. ſi habebat iuſtuȝ bellū ꝯ ſaul qđ potuit eē ſi ſaul q̇ erat arrepticiꝰ a demone aliq̄ pacta fregerat ſeu iuramēta cū philiſteis inita: q2 talia ſūt ſ̄uāda. vn̄ ⁊ Sedechias. ij. Para. xxxvj. ar
†S.14.f guit̄: eo ꝙ fregit iuramentū qđ fecerat nabuchodonoſor. Quis aūt filij iſrł nō poſſent facere cū philiſteis federa ꝑpetua: eo ꝙ habitabāt ī terra ſibi ꝓmiſſa: tn̄ ex cā rōnabili poterāt facere treugas ad tp̄s ⁊ iuramēto firmare: vt ptꝫ ex ſupradictꝭ. Alia rō accipit̄ ex ꝑte ipiꝰ dđ q̇ habebat ius ī regno iſrł: ⁊ iō poterat illud acq̄rere ꝟtute armoꝝ facultate occurrēte: ⁊ ī tali bello iuſto
☞ poterat licite vti philiſtinoꝝ ꝯfortatione ⁊ auxilio. Cogitabat enī ꝓbabiliter ꝙ ſi philiſtei haberēt victoriā: Achis ei amicus ⁊ fauorabilis eū iuuaret ad poſſidendū regnū: q2 habita victoria philiſtei illud regnū nō poſſederūt: ſꝫ in terrā ſuā reuerſi fuerūt: ⁊ iſboſeth filiꝰ ſaul ſucceſſit ī regno: vt h̄r. ī. ij. li. ij. ca. Ex dictis patet argumētū factū ad ꝯtrariū. b ¶ Samuel aūt mortuꝰ ⁊c̄. Licet mors eiꝰ ſupra deſcripta fuerit. xxv. ca. tn̄ h̄ repetit̄: q2 erat excitādus de ꝓximo ad denunciādū ſauł caſuȝ. c ¶ Et ſaul abſtulit. Iſtud ponit̄ h̄ ad declarationē ſui facinoris: q2 qđ deſtruxerat q̄ſi ȝelo legꝭ: iterū req̇ſiuit. Dicunt tn̄ aliq̇ ꝙ eos interfecit eo ꝙ vaticinabant̄ dđ regnaturū poſt eū. d ¶ Et interfecit eos ⁊c̄. Hoc nō eſt in hebreo: nec eſt de textu: ſed primo videt̄ ꝑ modū gloſe appoſitū: poſtea ꝑ ſcriptores textui inſertū. ſequit̄: e ¶ Cōſuluitq̄ȝ dn̄m ⁊c̄. q2 eos occiderat excepto abiathar q̇ erat cū dđ. f ¶ Neqȝ ꝑ ſom. Dicūt h̄ aliq̇ q2 in tali req̇ſitione debebāt ieiunia ⁊ orōnes p̄cedere: qđ nō fecit ſaul. g ¶ Neqȝ ꝑ ꝓphe. iſti fuerāt diſcipuli ſamuelis. h ¶ Dixitqȝ ſaul. Deſcripta occaſiōe ꝯſulēdi phitoniſſam. ſ. timore ſaulis de apparatu philiſtinoꝝ ⁊ negati-
An ſamuel apparuerit ſauli one diuini reſpōſi: hic ꝯn̄r deſcribit̄ phitoniſſe conſultatio. Ad intellectū tn̄ ſequētiū q̄rit̄ vtrū ī tali ſuſcitatiōe apparuit ip̄e ſamuel: vel malignꝰ ſp̄us in eius ſpecie. Et arguit̄ p̄mo ꝙ fuerit ip̄e ſamuel: q2 ſcriptura h̄ de ip̄o loquit̄ tāq̄ȝ de ꝑſona ip̄iꝰ: nominās ip̄m pluries ꝓprio noīe. ⁊ iō videret̄ falſitate p̄tēdere: niſi ip̄e fuiſſet. Itē magna irreuerētia facta fuiſſet ſctō ſi malignus ſp̄us totiēs in ſcriptura ſacra noīatꝰ fuiſſet noīe ipſius. Itē Ecci. xlvi. dr̄ de ip̄o: Et poſthoc dormiuit ⁊ motū fecit regi ⁊ oñdit illi finē vite ſue ⁊c̄. Itē dixit certitudinalit̄ verū de futuris ꝯtingētibꝰ. ſ. de morte ſaul ⁊ filios eiꝰ: ⁊ de debellatione ſui exercitus: ⁊ ſic videt̄ fuiſſe verus ꝓpha ſamuel: ⁊ non malignꝰ ſp̄us: q̇ eſt mēdax ⁊ pr̄ mēdacij: vt h̄r Ioh. viij. f. In ꝯtrariū arguit̄ ꝑ glo. q̄ habet̄ Eſa. xxix. q̄ dicit ſic: Phitoniſſa nō ſuſcitauit ſamuelē ſed euocauit demonē. Itē deꝰ nolebat rn̄dere ſauli ꝑ ꝓphas viuos: vt ptꝫ ex p̄dictis ⁊ multo minꝰ ꝑ mortuos vt videt̄. Itē ille q̇ apparuit dixit ſauli: Cras mecū eris. cū igit̄ ſaul eſſet reprobatꝰ: ⁊ igne gehēne cruciādus: videt̄ ꝙ ille q̇ ſibi apparuit malignꝰ ſp̄us. fuerit eidē igni deputatꝰ. Itē ille q̇ apparuit ꝑmiſit ſe adorari a ſaule: qđ nō ꝑmiſiſſet ſctūs ſamuel cum ſolus deꝰ ſit adorādus: ⁊ iō videt̄ ꝙ fuerit malignꝰ ſp̄us talis honoris cupidus. Item ſi fuit ſamuel: aut apparuit diuina virtute vel magica. Non p̄mo mō: q2 ſic deꝰ multū fauiſſet arti magice faciēs apparere ſamuelē ad īuocationē phitoniſſe: qđ oīno videt̄ falſum ⁊ irrōnabile. Nec ſcđo mō: q2 ars magica nullā virtutē habet de ſe: ſed demones per aliqua pacta cum magis inita volūtarie apparēt vel aliqua faciunt: vt homines teneāt in errore. Si igit̄ ſamuel ꝟtute magica apparuit: h̄ fuit q2 demō ip̄m adduxit: tūc q̄rit̄: aut fuit adductus volūtarie: ⁊ ſic demoni ꝯſenſit ⁊ in malo actu qđ eſt inconueniēs cū eēt in ꝑte ſctōꝝ: aut coactꝰ ꝑ demonē ⁊ h̄ videt̄ incōueniēs: q2 demones ſuꝑ ſctōs defunctos nullā habēt poteſtatē. Rn̄ſio ad q̄ſtionē iſtā rn̄det Augꝰ. in ep̄la ad Felicianū: cuiꝰ rn̄ſio ponit̄ in glo. ſuꝑ locū iſtū. ⁊ tāgit ibi duplicē opinionē vel dicendi modū. Primꝰ eſt ꝙ fuerit aīa ſamueliſ ip̄i ſauli apparēs. ⁊ h̄ ſm̄ ipꝫ potuit eē duplr̄. Vno mō ꝑ demonē eā ad h̄ adducentē: tn̄ ex ꝑmiſſione diuina ex aliq̄ rōne nob̄ occulta. Sicut xp̄s ꝑmiſit ſe a diabolo aſſumi ⁊ ſuꝑ pinnaculū tēpli portari: ⁊ ſuꝑ montē excelſum collocari: vt h̄r Matt. iiij. ⁊ iō nullū īcōueniēs videt̄ ꝙ talia ꝑmiſſus fuerit facere ī aīa ſamuelꝭ q̄ lōge incōꝑabilit̄ mīor fuit ip̄o xp̄o: ⁊ aliquā figuram facē ſeu oñdere ꝑ quā appereret ſauli q̄ſi in ꝓprio corꝑe ⁊ habitu: vt lr̄a p̄tendit. Alio mō ꝙ iſta apparitio nō fuerit aliq̄liter arte magica ſeu ꝑtāte diabolica ad h̄ ꝑmiſſa ſed diuina ꝟtute h̄ faciēte ex ſua diſpoſitione q̄ phitoniſſā ⁊ demonē latebat: vt ſauli ꝓpt̄ ſua demerita ſn̄ia diuīa ſuper eū futura de ꝓxīo ꝑ ſamuelē denūciaret̄: ſicut ꝑ ip̄m viuentē reprobatio a regno ſibi fuerat an̄ denūciata: ſicut dictū fuit. ſ. xv. Alium vero modū dicēdi pōit Augꝰ. ī ea. ep̄la ꝙ nō fuerit ſamuel: ſꝫ malignꝰ ſp̄us apparēs ī eiꝰ effigie. Dic̄ enī ap̄ls. ij. ad Cor. xi. ꝙ h ip̄e ſathanas trāſfigurat ſe ī angelū lucꝭ: ⁊ m̄lto fortiꝰ vt videt̄ potuit ſe trāſformare ī ſilitudinē ſamuelꝭ: tn̄ deo h̄ ꝑmittēte in vtraq̄ȝ trāſfiguratione ſine q̄ nihil pōt facere. Adduc̄ etiā ad h̄ aliq̄s rōes tactas ī arguēdo ꝓ parte iſta: ⁊ ad h̄ videt̄ magꝭ declīare agēs de p̄ſtigijs demonū: vt h̄r ī dcretꝭ. xxvj. q. v. ca. nec mirꝝ. Dicēdū igit̄ ꝙ ſi decretū allegatū h̄eat ꝓ determiatiōe ecclie. tenēda ē iſta ꝑs determiate. Si āt nō ſit determiatio ecclie vt ꝓbabilit̄ videt̄. tū q2 Aug. cuiꝰ ē illđ decretū vtrūq̄ȝ modū dicēdi pōit vt ꝓbabilē ⁊ rōnabilē in ep̄la ad Simplicianū. tū q2 pꝰ cōpilatiōȝ dcretoꝝ expoſitores ſacre ſcp̄ture p̄dictos modoſ recitauerūt ⁊ ſcp̄ſerūt tāq̄ȝ ꝓbabiles ⁊ rōnabiles: qđ ñ feciſſent ſi vnꝰ dicēdi modꝰ eēt ab ecclia determinatꝰ: niſi forſitā ex ignorātia huiꝰ determiatiōis: qđ nō videt̄ eis īputādū: ⁊ iō ſi illđ decretū nō ſit determiatio ecclie: videt̄ (abſq̄ȝ tn̄ aſſertiōe) ꝙ ꝓbabilior ſit modꝰ dicēdi: ꝙ aīa ſamuelꝭ ꝟtute dīna ⁊ eiꝰ diſpēſatiōe apparuerit mō p̄dicto ad ānūciādū ſauli dīnā ſn̄iaȝ: q2 huic dicto magis videt̄ ꝯcordare textꝰ biblie h̄ ⁊ ī eccliaſtico: vt. ſ. allegatū ē ꝓ iſta ꝑte. Ad h̄ etiā faciūt rōnes ſupra īducte. h̄ etiā dictū tenēt oēs hebraici doctoreſ. Iſtđ etiā dictū videt̄ ꝯcordare ei qđ h̄r ī libro Num. in caſu q̄ſtū ad aliq̄d ſile. Dicit̄ etiam ibi. xxij.
✻ ca. ⁊. xxiij.

✻ † ¶ Vidit ſaul. ca. phi. Queſierat enī mortē dđ cū magna ſollicitudīe ⁊ labore: cuiꝰ tn̄ innocētiā pluries ꝓbauerat: ⁊ q̄m ip̄m pluries terruerat iniuſte: iō dn̄s terrorē ab aduerſarijs ſuis immiſit ſibi iuſte Sap. xi. c. Per q̄ peccat q̄s ꝑ hec ⁊ torq̄t̄. vn̄ ⁊ ſubdit̄: e ¶ Cōſuluit dn̄m et nō rn̄dit ei neq̄ȝ ꝑ ſomnia ⁊c̄. Rn̄ſio ꝑ ſomnia ē interiꝰ: ⁊ iō ſignificat ꝯſolationē interiorē a deo datā q̄ negata eſt ſauli ⁊ iuſte vt ptꝫ ex dictis. Rn̄ſio ꝑ ſacerdotes ſignat effectū orōnis ecclie quā nō habēt hoīes obſtinati ꝯ innocētes q̄lis erat ſaul. ⁊ iō nō habuit rn̄ſum ꝑ ſacerdotes nec ei ꝯſiłes. Rn̄ſio ꝟo ꝑ ꝓphas ſignat ꝯſiliū bonoꝝ ⁊ prudētū. ꝓpt̄ qđ ꝓphe vidētes antiq̄tus appellabant̄. j. Reg. ix. b. Qui hodie dr̄ ꝓpha olim appellabat̄ vidēs. Hoc aūt rn̄ſuȝ obſtinati nō q̄rūt nec ei acq̇eſcūt: ſꝫ q̄rūt rn̄ſum a phitoniſſa: ꝑ quā ſignificant̄ mali hoīes artibꝰ ꝓhibitis vtentes. vel q2 in malis obſtinati inſtinctus diaboli proſequunt̄.

a ¶ Magos ⁊ ario. ⁊c̃. Magi vtunt̃ ſanguĩe hũano: ⁊ cõtactu moꝛtuoꝝ ĩ maleficijs ⁊ diuĩatiõib⁹. Arioli ſolis ꝟbis. i. incãtatiõib⁹ diuinãt. Phiti⁹ dr̄ apollo harũ artiũ cultoꝛ: a quo phitoniſſe. i. dĩni. hos ſaul q̃ſi çelo legis deleuit: qꝛ (vt aiũt) a dmõib⁹ coacti dd̃ regẽ eẽ futurũ p̃conabãt. b ¶ Quẽ ſuſcitabo. Aug⁹. ad ſimplicianũ. Queris vtrũ potuerit malign⁹ ſpiritus excitare aĩam iuſti: vt videret̃ ⁊ loq̃ret̃ cũ ſaul: Nõne ⁊ mag̃ mirandũ ẽ: q̧ ſathanas dñm aſſũpſit: ⁊ ↄſtituit ſupꝛa pinnã tẽpli. Quomodo em̃ fecerit: factũ ẽ: niſi quis dicat: faciliorez diabolo fuiſſe licẽtiam ad dñm viuũ vnde voluit aſſumẽdũ ⁊ vbi voluit ad ↄſtituẽdum q̃ȝ ad ſamuel ſpm̃ excitãdũ. Si ãt h̃ nõ ↄturbat qꝛ voluit dñs ⁊ pmiſit nulla diminutione ſue ptãtis ⁊ dĩnitat̃ id fieri: ſic̃ a iudeis ſe crucifigi ⁊ ĩterfici paſſus ẽ. nõ ẽ abſurdũ credere aliq̃ diſpẽſatiõe pmiſſũ fuiſſe: vt nõ dñant̃ magica arte vl̃ potẽtia: ſȝ diſpẽſatiõe occulta q̃ phitoniſſam ⁊ saulẽ latebat: ſe oñderet ſpũs iuſti aſpectib⁹ reg̃ dĩna eũ ſnĩa pcuſſur⁹. Ul̃ nõ ꝟe ſpũs ſamuel a reqe ſua excitat⁹ ẽ: ſȝ aliqd̃ fãtaſma ⁊ illuſio imaginaria diaboli machinatiõib⁹ facta: quã pp̃ha ſãuelẽ appellat: ſic̃ ſolẽt imagĩes rerũ ſuarũ noĩb⁹ appellari: ſic̃ pictura ciceronis vl̃ ſaluſtij. Sic̃ cherubin ſup arcã teſtamenti de metallo facti magne rei ſignificãde gr̄a cherubin vocabãt̃: cũ ſint celeſtes ꝟtutes: q̃ cherubin dicũtur. dũ ẽt q̇s videt ſõniũ non dic̃ imaginẽ vidi auguſtini: ſȝ vidi auguſtinũ. cũ eo tp̄e q̃n aliq̇d tale vidit ignoꝛaret auguſti. Pharao q̇ȝ ſpicas ſe vidiſſe dixit ĩ ſõnis ⁊ boues nõ ſpicarũ aut boũ imagĩes. Foꝛte g̃ appuit imago ſamuelis p ficta machinamẽta eius q̃ trãſfigurat ſe ĩ ãgelũ luc̃. Si aũt monet quõ a maligno ſpũ ꝟa ſauli p̃dicta ſũt. Põt ⁊ illd̃ videri mirũ q̧ demões agnouerũt xp̄m: quẽ iudei nõ ag̃ſcebãt. cũ eniȝ vult de⁹ ẽt ĩfirmos ſpũs aliq̃ ꝟa cognoſcere (tp̄alia dũtaxat ad iſtã moꝛtalitatẽ ptinẽtia) facile ẽ nec incõgruũ: vt opꝰ ⁊ iuſt⁹ (ad eoꝝ penã q̇b⁹ iſta p̃dicũt̃ vt malũ qd̃ ĩminet añq̃ȝ veniat patiãt̃) occulto appatu videlicet myſterioꝝ ſuoꝝ talib⁹ ſpiritib⁹ aliq̇d diuĩatiõis ĩptiat: vt qd̃ audiũt ab angelis p̄nũciẽt hoĩb⁹. Tm̃ aũt audiũt: q̃ȝtum oĩȝ moderatoꝛ dñs iubet vl̃ ſinit. vñ etiã ſpũs phitõis ĩ actib⁹ ap̄loꝝ paulo atteſtat̃: ⁊ euãgeliſtã eẽ ↄcionat̃. Miſcẽt tñ fallacias ⁊ verũ nõ docẽdi ſȝ decipiẽdi fine ꝓnũciãt. Hic foꝛte illa imago dixit ſecũ ſaulẽ futurũ: qd̃ falſũ ẽ. Int̃ bonos em̃ ⁊ malos poſt moꝛtẽ chaos magnũ firmatũ eſt. Ul̃ ꝓpterea dixit: mecũ eris: vt ad parẽ ↄditionẽ moꝛt̃ referat̃ qd̃ vterq̃ȝ hõ fuerit ⁊ moꝛi potuerit: iam moꝛtuus moꝛtem viuo pꝛenunciauit.

† Querite mihi mulierẽ hñtẽ phitonez ⁊ vadã ad eã ⁊ ſciſcitaboꝛ p illã. Et dixerũt ſui ei⁹ ad eũ: Eſt mlĩer hñs phitonẽ ĩ endoꝛ. (a) Mutauit g̊ hitũ ſuũ: veſtituſq̃ȝ ẽ alijs veſtimẽt̃: ⁊ abijt ip̃e ⁊ duo viri cũ eo: venerũtq̃ȝ ad mlĩerẽ nocte: (b) ⁊ ait illi: Diuia mihi ĩ phitõe: et (c) ſuſcita mihi quez dixero tibi. (d) Et ait mulier ad eum: Ecce tu noſti q̃nta fecerit ſaul: ⁊ quõ eraſerit (a) magos ⁊ ariolos de terra. Quare g̊ ĩſidiar̃ aĩe mee vt occidar? Et iurauit ei ſaul in dño / dicẽs: Uiuit dñs: q̧ nõ euẽiet tibi q̇cq̃ȝ mali ꝑpt̃ hãc rẽ. Dixitq̃ȝ ei mlĩer (b) Quem ſuſcitabo tibi? Qui ait: Suſcita ſamuelẽ mihi. Cũq̃ȝ ãt (e) vidiſſet mlĩer ſamuelẽ: exclama(f)uit voce magna et dixit ad ſaul: Quare ĩpoſuiſti mihi: tu es eniȝ ſaul. Dixitq̃ȝ ei rex: Noli timere. Quid vidiſti? Et ait mlĩer ad ¶ plurale ꝓ ſingulari. ſaul: Deos vidi aſcẽdẽtes d̃ t̃ra. (g) Dixitq̃ȝ ei: Qual̃ eſt foꝛma ei⁹? (h) Que ait: Uir ſenex aſcẽdit: ⁊ ip̃e amict⁹ ẽ pallio. Et intellexit ſaul (i) q̧ ſamuel eẽt. Et ĩclinauit ſe ſup faciẽ ſuã ĩ terra: ⁊ adoꝛauit. Dixitq̃ȝ ſamuel ad ſaul: † Quare in

Nico. de lyra

✱ ca. et. xxiij. q̧ balaam mag⁹ ⁊ ariolus quater q̃ſiuit rñſum demõis: bis ĩ domo ſua: ⁊ bis cũ balac: ⁊ tũc ſm̃ oẽs doctoꝛes catholicos: demõ ꝟtute diuĩa fuit ꝓhibit⁹ dare ſibi rñſũ: ⁊ angel⁹ bon⁹ dedit ſibi rñſũ ſue volũtati ↄ̄riũ. Nec de⁹ ĩ h̃ vel angelus bon⁹ mago vl̃ magice arti fauebat: ſȝ mag̃ effectũ artis magice ĩpediebat. Sic videt̃ in ꝓpoſito rõnabil̃r poſſe dici: q̧ demõ fuit ꝓhibit⁹ ad vocationẽ phitoniſſe venire. Ad h̃ em̃ illa ars oꝛdĩat̃ vt ab oĩb⁹ tenet̃. Et ptȝ p glo. Eſa. ſupi⁹ allegatã: q̧ dĩna ꝟtute ⁊ volũtate appuit ſamuel ãnũciãs ſauli ↄ̄riuȝ volũtati ſue. Tenẽdo igit̃ modũ iſtũ ad ea q̃ obijciũt̃ in ↄ̄riuȝ põt rñderi. Ad p̄mũ dicẽdũ q̧ phitoniſſa nõ ſuſcitauit ſamuelẽ ſȝ illũ de⁹ apparere fec̃: vt dictũ ẽ: ſȝ ipſa vocauit demonẽ q̇ tñ fuit ꝓhibit⁹ venire: vt dictũ ẽ: ⁊ ſic illa glo. nõ ẽ huic mõ dicẽdi ↄ̄ria: q̃ȝuis nõ ſit magne auctoꝛitatis: cũ ſit q̃dã glo. magiſtral̃. Ad ſcd̃m dicẽdũ q̧ nõ fuit ſine cã q̧ de⁹ magis rñdit ſauli p ſamuelẽ iã defunctũ q̃ȝ p ꝓpham viuũ: vt ptȝ ex ſupꝛadictis. Ad tertiũ dicẽdũ q̧ ſamuel pmiſit ſe adoꝛari adoꝛatiõe dulie. nec h̃ fuit malũ; ſicut ⁊ dd̃ pmiſſit ſe adoꝛari a nathã ꝓpha: vt hr̃. iij. Reg. i. Ad quartũ dicẽdũ q̧ ſamuel dixit ſauli ip̃m foꝛe ſecum in craſtino. i. ĩ ſtatu defunctoꝝ: nec plus ſonat auctoꝛitas: qꝛ ſi ſonaret ſtatũ ſctõꝝ: eadẽ rõne adduceret̃ ad oppoſitũ: qꝛ dixit ſauli: Cras tu ⁊ filij tui erit̃ mecũ. Jonathas aũt ibidẽ interfectus erat valde bon⁹ vir ⁊ pfect⁹: vt ptȝ ex ſupꝛadictis in pluribus loc̃: ꝓpter qd̃ tenẽdũ eſt q̧ recept⁹ fuit in pte ſanctoꝝ: ⁊ iõ ſi ex ſaule arguitur apparuiſſe demonẽ: eadẽ rõne ex ionatha arguit̃ ip̃m fuiſſe ſamuelem. Ad q̇ntũ dicendũ q̧ ſamuel fuit adduct⁹ virtute diuĩa: nõ in fauoꝛẽ artis magice: ſȝ mag̃ in ĩpedimẽtũ: vt ptȝ ex dict̃ in q̃ſtione. Uerũ qꝛ Aug⁹. magis videt̃ declinare ad aliũ dicẽdi modũ: vt dictũ ẽ. iõ ſil̃r ſoluẽda ſunt argumẽta in ↄ̄riũ facta. Ad p̄mũ dicẽdũ q̧ rerũ ſil̃itudines ĩ ſacra ſcriptura freq̃nt̃ noĩant̃ noĩbus reruȝ: vt ptȝ Geñ. xlj. vbi dr̄ q̧ pharao vidit ſeptẽ ſpicas ⁊ ſeptem boues: ⁊ tñ certũ ẽ q̧ nõ vidit niſi earũ ſil̃itudĩes: ⁊ eodẽ mõ ſic̃ dicit Aug. effigies ſamuel̃ p demonẽ rep̄ſentata: hic vocat̃ noĩe ipſius ſm̃ iſtũ dicẽdi modũ. Nec ex h̃ ſcriptura ĩducit aliq̇d falſũ: ſic̃ nec Geñ. xlj. vbi ſil̃itudĩes boũ vocat boues: ſed dat ſtudioſis occaſionẽ q̃rẽdi ſanũ ĩtellectũ ex circũſtãtijs facti ⁊ alijs loc̃ ſcripture nec ꝓpt̃ h̃ facta ẽ irreuerentia ſctõ: qꝛ talis denoĩatio ẽ eq̇uoca: vt ptȝ. Et eodẽ mõ ſoluit̃ illud qd̃ ĩductũ fuit de eccl̃iaſtico. Ad aliđ dicẽdũ q̧ nõ ẽ ĩcõueniẽs demões p̃dicere veracit̃ aliq̃ futura cõtingẽtia q̃ habent p reuelationẽ a ſctis angelis ſm̃ diuinã oꝛdinationẽ nob̃ occultã: ⁊ aliq̃n cogũtur ad h̃: ſic̃ ptȝ ĩ multis loc̃. Et põt dici q̧ ſic fuit in ꝓpoſito ad denũciandũ ſnĩam diuinã ipſi ſauli: eo q̧ nõ erat dign⁹ q̧ ſibi rñderet̃ p angelos ſctõs vl̃ ꝓphas. His dict̃ reuertamur ad lr̃am exponẽdã de ↄſultatiõe phitoniſſe. vbi p̄mo ponit̃ ei⁹ inq̇ſitio / cuȝ dr̄: a ¶ Querite mihi mu. ⁊c̃. Dicunt hebꝛei q̧ h̃ dixit ſaul duob⁹ ſibi familiarib⁹ ⁊ ſecret̃. ſ. abner ⁊ amaſe. ſecũdo ad eã puẽtio / cũ dr̄: b ¶ Mutauit g̊ habitũ. ſ. Ne ab ea cognoſceretur: qꝛ tũc nõ fuiſſet auſa ſuã artẽ exercere. Itẽ qꝛ ſaul volebat alios latere q̧ cõſuleret phitoniſſã. ⁊ ꝓpt̃ iſtas duas cauſas ſubdit̃: c ¶ Uenerũtq̃ȝ ad mu. vt ei⁹ negociũ eſſet occultũ. tertio ponit̃ eius cõſultatio / cũ dr̄: d ¶ Diuia mi. ⁊c̃. Illa aũt timẽte h̃ facere ſaul eam aſſecurauit etiã iuramẽto. ⁊ tũc illa ↄſenſit dicẽs: Quẽ ſuſcitabo tibi ⁊c̃. e ¶ Cũq̇ȝ autẽ vi. mu. ſa. ſm̃ ꝟitatẽ. iuxta p̄mũ modũ dicẽdi ſupi⁹ poſitũ. vl̃ demonẽ ĩ effigie ſamuel̃ iuxta ſcd̃m. f ¶ Exclamauit vo. ma. pꝛe timoꝛe ſaul̃ quẽ tũc ſciuit eẽ pꝛeſentẽ. Si aũt q̃rat̃ quõ ſciuit? Rñdẽt hebꝛei cõiter q̧ h̃ fuit: qꝛ q̃n ali⁹ a rege petebat aliquẽ ſuſcitari p artem phitonicã: p̄mo apparebat ex pte pedũ. q̃n aũt rex h̃ faciebat. p̄mo apparebat ex pte capit̃: ꝓpter reuerẽtiã reg̃. Alij dicũt ⁊ videt̃ veri⁹ q̧ ille q̇ apparuit h̃ ſibi dixit: g ¶ Deos vidi ⁊c̃. i. homĩes diuinos: vt dicũt hebꝛei. dicẽtes: q̧ duo fuerũt. ſ. ſamuel ⁊ moyſes. Cui⁹ rõnẽ aſſignãt: qꝛ ſamuel timuit vocari ad dininũ iudiciũ. ideo adduxit ſecũ moyſen vt eẽt ſibi teſtis q̧ legẽ integraliter obſeruaſſet: ſed h̃ videt̃ ficticiũ: qꝛ ꝓpha ſamuel ante tp̄s iudicij ſciebat xp̄m venturũ: videt̃ etiã textui ↄ̄riũ: qꝛ ſtatim ſb̃dit̃: h ¶ Qualis ẽ foꝛma ei⁹. in ſingulari: ⁊ ita ẽ in hebꝛeo: ⁊ iõ dicendũ q̧ ſolus ſamuel apparuit: ⁊ ponit̃ h̃ deos ĩ plurali ꝓ deũ: ſic Exo. xxxij. a. Iſti ſunt dij tui iſrl̃: ⁊ tamẽ erat ibi tm̃ vnũ idolũ. i ¶ Et ĩtellexit ſaul. ſm̃ veritatẽ vl̃ ſm̃ apparentiã ſm̃ duos modos ſupꝛadictos. ⁊ ita ĩtelligat̃ iſtud nomẽ hic ⁊ in alijs. fuerat em̃ ſaul in ſepultura ſamuelis: ꝑut dictũ fuit. ſ. xv. ca. ⁊ vidit eũ ſepelire ĩ habitu ſuo ſic̃ religioſũ: qꝛ p̄mo congregauit hoĩes religioſe viuẽtes ſub ipſo: vt ptȝ ex ſupioꝛib⁹. ⁊ iõ ex figura ⁊ etate ⁊ habitu ſibi relatis p phitoniſſã ſaul coniecturauit q̧ eſſet ſamuel. ptȝ etiã ex h̃ q̧ licet ſaul audiret ꝟba ſamuelis: nõ tñ eũ vidit: nec alij q̇ erãt cũ eo ſȝ ſolũ phitoniſſa: Dicũt etiã hebꝛei q̧ ſol⁹ ſaul audiuit ꝟba ſamuelis cũ eo loq̇ntis. ⁊ h̃ ſatis

C

† Leui. 20. d
Deu. 18. b
Act̃. 16. c

D

† 26. q. 2. c. illud ⁊. 5. q. c. nec miruȝ circa mediũ

a quietaſti me vt ſuſcitarer? Et ait ſaul: Coartor nimis. Siqdē phi liſtijm pugnāt aduerſū me ⁊ de⁹ receſſit a me: ⁊ exaudire me noluit: neqꝫ i manu ꝓphetaꝝ neqꝫ ꝑ ſōnia. Uocaui ḡ te vt oñderes mihi quid faciā? Et ait ſamuel: Quid interrogas me cū dñs receſſerit a te: ⁊ trāſierit ad emulū tuū† Faciet eni tibi dñs ſicut locut⁹ ē i manu mea: ⁊ ſcidet regnū
b de manu tua et dabit illud proximo tuo dauid: qꝛ non obediſti voci dñi: neqꝫ feciſti irā furoris ei⁹ i amalech. Idcirco qd̄ pater̄ fecit tibi dñs hodie: ⁊ dabit dñs etiā iſrl̄ tecū in manu philiſtijm.
a ¶ .i. mortui qd̄ verū: vel in requie qd̄ falſum dicit. vꝫ credi faciat: ⁊ ſecurū reddat.
c Crās aūt tu ⁊ filij tui mecū eritis: ſꝫ ⁊ caſtra iſrl̄ tradet dñs i ma
d nus philiſtijm. Staticꝫ ſaul cecidit porrect⁹ i terrā. Extimuerat eni ṽba ſamuel: ⁊ robur nō erat i
e eo: qꝛ nō cōederat panē tota die
a ¶ de ſecretario vbi maleficiū exercebat.
illa. Ingreſſa ē itaqꝫ mulier illa ad ſaul. Cōturbat⁹ eni erat val
f de. Dixitqꝫ ad eū: Ecce obedi
g uit ancilla tua voci tue: et poſui
a ¶ id eſt diſcrimini me expoſui.
aīaꝫ meā i manu meā: ⁊ audiui ſmōes tuos q̄s locut⁹ es ad me. Nūc igiẗ audi ⁊ tu vocē ancille tue: ⁊ ponā corā te buccellā panis vt cōedēs ↄualeſcas: ⁊ poſſis iter agere. Qui rēuit/ ⁊ ait: nō
h comedā. Coegerṫ aūt eū ſui ſui et mulier. Et tandē audita voce eoꝝ ſurrexit d̄ terra: ⁊ ſedit ſuꝑ le
i ctū. Mlier aūt illa habebat vitu
¶ incraſſatum.
lū paſcualē i domo: et feſtinauit
k et occidit eum. Tollēſqꝫ farinā
l miſcuit eā: ⁊ coxit aſyma ⁊ poſu
m it añ ſaul ⁊ añ ſuos ei⁹. Qui cū
n comediſſēt/ ſurrexerṫ ⁊ ābulauerunt ꝑ totā noctē illam.

E ... tis. ⁊ h̄ ſatis videẗ ex circūſtātia lr̄e. Tū: qꝛ mlier illa rogauit eū comedere. Tū: qꝛ nec ipa nec illi q̄ erāt cū eo ſuaſerṫ ſib abſentare ſe a periculo vel a ꝑlio futuro: vbi erat moritur⁹: videẗ tñ ꝓbabiliẗ ꝙ h̄ feciſſent ſi ṽba ſamuel̄ audiſſent. Cetera patēt ex dictis. a ¶ Et ait ſaul ⁊c̄. Hic ↄñr poniẗ ſamuelis rñſio. Et patet lr̄a ex p̄dictis vſqꝫ ibi: b ¶ Et dabit illō pxio ſuo. Quia ꝓpṫ pctm̄ ꝑncipis bñ puniunẗ ſubditi pena tꝑali ⁊ etiā morte corꝑali: ⁊ maxime qꝛ multi erāt fautores ſaul̄ ⁊ cōſentanei in malis ſuis. c ¶ Cras āt ⁊c̄. Iſtud iā expoſitū ē. ſ. d ¶ Staticꝫ. Hic ↄñr poniẗ ſaulis deſolatio. Tum ꝓpṫ dñi ſnīam. Tū ꝓpṫ debilitatem. cui⁹ cā tāgiẗ/ cū d̄r: e ¶ Quia ñ ⁊c̄. Id ē cibū aliquē. ↄñr poniẗ ei⁹ aliq̄lis ↄſolatio. ⁊ ꝑmo ex ꝑte mlier̄ inuitātis eū curialiẗ ⁊ obnixe ad accipiēdū cibū/ dicēs: f ¶ Ecce obe. Et ī facto mihi
tō.15.f ꝑiculoſo. iō ſbdiẗ: g ¶ Et poſu. ⁊c̄. .i. feci op⁹ ad tuā petitionē ſb pena mortis ꝓhibituꝫ. q.d. ex h̄ debes inclinari mee petitiōi. ſcd̄o ex ꝑte ſocioꝝ ſuoꝝ/ cū d̄r: h ¶ Coegerṫ āt. ꝑcib⁹ īportuniſ: ⁊ ſic aliq̄liter ↄſolatus eis acquieuit. i ¶ Mulier ⁊c̄. ī hebreo h̄r ꝑſepiatū id ē ī ꝑſepio īpinguatū. k ¶ Tollēſ qꝫ fa. ⁊c̄. infūdēdo aquā vt īde faceret paſtā. l ¶ Et coxit ⁊c̄. qꝛ ñ habebat tp̄s fermētādi. m ¶ Qui cū cō. Cōfortati cibo. n ¶ Et ābula. ⁊c̄. vbi appꝫ mirabil̄ ꝓbitas ⁊ aīoſitas ſaul̄ q̄ ita feſtīauit redire ad ppl̄m ſuū vt eēt cū eo in ꝑlio in q̄ ſciebat ſe moriturū.

¶ In ca. xxviij. vbi d̄r ī poſtil. Dixitqꝫ dauid ad achis: Nūc ſcies q̄ factur⁹ eſt ſu⁹ tu⁹. ſ. ꝓ te ↄtra inimicos tuos.

g **Additio. j.** Nulla rōnū ī poſtilla videtur efficax ad excuſandū dauid a pctō ſi impugnaſſet ppl̄m fideliū ꝓ infidelib⁹. Dauid eī licꝫ fuit vnct⁹ ī regē deo iubēte ꝑ ſamuelē: vt ptꝫ. ſ. xvj. Ex h̄ ñ ſequiẗ ꝙ habuiſſet ius ī regno ad executionē regie ptātis ī pplo iſrl̄. donec pplus receꝑiſſet eū ſupra ſe ī regē. Cui⁹ rō ē. Nā in īſtitutiōe reḡ a deo ꝑ legē ordinata duo reqrebāẗ. Unū ex ꝑte īſtituētis. ſ. ꝙ diuīa ꝓuidētia fuiſſet elect⁹. Aliō ex ꝑte ppli. ſ. ꝙ talē electū a deo ī regē populꝰ recipet ponēdo ipꝫ electū ſupra ſe regē: qd̄ clare denotāt ṽba Deu. xvij. vbi de īſtitutiōe regia agiẗ. Legiẗ enī ibidē: Ipm ponaſ ſuꝑ te regē quē dñs de⁹ tu⁹ elegerit. Ex q̄b⁹ ṽbis ptꝫ ꝙ acceptatio ppli reqrebaẗ ad executōꝫ regie ptāt̄ p⁹ diuinā electionē: qd̄ ē ꝓpoſitū: qd̄ etiā māifeſte patꝫ fuiſſe obſuatū in ipo ſaul: q̄ licꝫ ꝑus fuerat vnct⁹ ī regē a dño deo ꝑ ſamuelē: vt ptꝫ. ſ. x. ca. vlteri⁹ habuit īſtitui a pplo ipm ī regē recipiēdo: vt ptꝫ. ſ. xj. Preterea ↄfirmanẗ p̄dicta ſic: Nā ſi dd̄ fuiſſꝫ rex ⁊ haberet ius ī regno añ mortē ſaul. ⁊ añqꝫ fuiſſꝫ recept⁹ ī regē: tūc ſaul inſequēdo dd̄ hoſtiliẗ eēt ꝓditor māifeſt⁹ ⁊ leſe maieſtatis crimē incurriſſet. ⁊ ꝑ ↄñs dd̄ meritorie potuiſſet ⁊ etiā debuiſſet occidere eū tanqꝫ ꝓditorē manifeſtū ſibi de iure ſubditū: cui⁹ oppoſitū fecit occurrēte ſibi oportūitate: vt. ſ. xxiiij. c. vbi dd̄ ſeruis ſuis volētib⁹ ſaulē occidere/ ait: Abſit a me facere rē hanc dño meo xp̄o dñi. In q̄b⁹ ṽbis duo oſtēdit. ꝑmū ꝙ tal̄ occiſio eēt nephāda ſiue illicita/ cū d̄r: Abſit ⁊c̄. ſcd̄o ꝙ reddēs rōnē ꝑmi ↄfiteẗ ꝙ ſaul erat dñs ipi⁹ dd̄: qd̄ minime poſſet eē ſi dd̄ ꝓtūc fuiſſet rex iſrl̄: regnū eī ñ patiẗ ↄſortē. Idē ptꝫ ca. xxvj. vbi iterū habuit dd̄ ſaulē ī ptāte ſua ⁊ abiſai ⁊ alijs ſuis volētib⁹ eū occidere. ſilr̄ rñdit addēdo: Uiuit dñs: niſi dñs ꝑcuſſerit eū: vel dies ei⁹ venerit: vl̄ in ꝑlio deſcēdēs ⁊c̄. q.d. licet ille ſit dign⁹ morte ꝓpṫ ꝑſecutionē meā iniuſtā et alia ſua demerita: nō tñ ei⁹ iudex ſū ſuꝑior: ſꝫ ſolū deū hꝫ ſuꝑiorē q̄ poſſet eū occidere modis p̄dictis. vñ ſbdit: Abſit a me mittere manū meā ī xp̄m dñi. Ex q̄ ptꝫ māifeſte ꝙ dd̄ reputabat ſaulē ī vita ſua regē ſuū ⁊ dñꝫ: licꝫ tyrānū ⁊ peſſimū. Idē ptꝫ de dauid q̄ licꝫ fuiſſꝫ a dño vnctus ī regē vt dictū ē. ſ. xvj. fuit tñ īſtitut⁹ ꝑ tribū iude ī regē ſuꝑ eādē tribū ī hebrō: vt. ſ. ij. Regū. ij. Et iterū tertio ꝑ alias trib⁹ fuit ī regē īſtitut⁹ ſuꝑ iſrl̄: vt. ij. Reg. v. vñ cū dd̄ nūqꝫ fuit ī vita ſaul̄ īſtitut⁹ rex ꝑ ppl̄m: ſeq̄ẗ ꝙ nūqꝫ ī eo tꝑe habuit ius ī regno: licꝫ haberet ius ad regnū: nec habuit executionē regie ptāt̄. Nec valet ↄ̄ ꝑmiſſa dicere ꝙ dd̄ vocat ſaulē dñm ſuū ex q̄dā hūilitate ſeu reuerētia vnctiōis quā habuerat: nō āt rōne ſuꝑioritat̄ aut maioritatis. Nā h̄ eēt de directo ↄ̄ rōnē xp̄i factā phariſeis: Matth. xxij. d. vbi diċ: Si ḡ dd̄ vocat eū dñm quō ē fili⁹ ei⁹? Xp̄s enī voluit oſtēdere phariſeis ꝙ ī xp̄o ꝓmiſſo erat diuina natura: ex eo ꝙ dd̄ cū eēt pr̄ ei⁹ vocabat eū dñm/ cū dixit: Dixit do. do. meo. vñ ī xp̄o ponēda erat alia nā excellētior qꝫ humana: ꝑ quā xp̄s eēt ſuꝑior ⁊ dñs ipi⁹ dd̄ ꝓut ipe poſtillator ibidē diffuſi⁹ declarat. Que q̄dē rō xp̄i nō eēt efficax ſi rōnabiliẗ poſſet dici ꝙ dd̄ ex hūilitate ſeu reuerētia vnctiōis xp̄i futuri vocabat eū dñm. vñ neceſſe ē dicere ꝙ dd̄ viuēte ſaul: et p⁹ primā vnctionē erat īferior ⁊ ſubdit⁹ ipi ſauli. et ſic nō poṫat ſaule viuente regnū iſrl̄ iuſte ſibi vēdicare. Et ſic rō poſtillatoris ex hac ꝑte ſūpta nō excuſaret ipm dd̄. Silr̄ nec alia rō ꝑ ipm poſtillatorē aſſigꝫta ſufficꝫ ad excuſationē ipi⁹ dd̄. Tū qꝛ nō apꝑet ī textu
h ꝙ ſaul fregiſſet aliq̄ pacta vl̄ iuramēta cum philiſteis inita: ſicꝫ ptꝫ de ſedechia cū nabuchodo. Tū qꝛ poſito ꝑ caſū ꝙ achis haberet iuſtā cām ↄ̄ ſaulē. adhuc ex h̄ nō ſeqreẗ ꝙ bellū iuſtū eēt: qꝛ reqrereẗ auc̄tas ꝑncipis: vt ī ſcd̄a ſcd̄e. q. xl. ar. ꝑmo ī corꝑe q̄ſtioniſ: q̄ q̄dē auc̄tas nō poſſꝫ p̄ſtari ab achiſ reſpectu ipi⁹ dd̄ cū nō eēt ei⁹ ꝑnceps: vt dictū ē: licꝫ ei eēt obligat⁹ ex bñficijs īpēſis: q̄ q̄dē bñficia īpēſa ipi dd̄ a rege achis nō ſoluebāt ipm a ſubiectione q̄ tenebaẗ ipſi ſaul: nec a fidelitate quā tenebaẗ obſuare ſuis fratrib⁹. ſ. filijſ iſrl̄: licꝫ tñ ꝑ alias rōes obligareẗ dd̄ ſuire ipi achis. ſ. rōe bñficij: vt dictū ē. Et iō ad excuſandū ī h̄ loco dd̄ a pctō: aliẗ poſſet dici. ſ. ꝙ dd̄ nūqꝫ detmiauit ſe ad bellandū ↄ̄ filioſ iſrl̄: nec ↄ̄ ſaulē q̄ erat rex ſu⁹. Et iō nūqꝫ dixit nec aſſeruit regi achis ꝙ ipe pugñret ↄ̄ regē iſrl̄ ⁊ ſuos: ſꝫ tm̄ dixit: Tu ſcies q̄d factur⁹ ſit ſu⁹ tu⁹: q̄ ṽba ſūt māifeſte idetmīata: pñt eī ↄtinē ṽitatē tā ex h̄ ꝙ pugnaſſet ↄ̄ ſaulē ⁊ ſuos: qꝫ etiā ex h̄ ꝙ nihil ↄ̄ eos feciſſꝫ: ſicꝫ d̄ facto cōtigit: vñ ī h̄ veriſilr̄ eſtimādū ē ꝙ dd̄ q̄ in factis ſuis a d̄o ſinglariẗ dirigebaẗ: vt ī ꝓceſſu geſtoꝝ ſuoꝝ ſatis ptꝫ: vidēs ſe ī hac dubietate ſeu ꝑplexitate: qꝛ ſi adiuuiſſꝫ philiſteos adūſareẗ pplo dei: ⁊ regi ſuo debitā ſbtraheret fidelitatē. ſ. ſauli regi iſrl̄: ſi aūt nō adiuuiſſet regē achiſ eēt ſibi māifeſte ingtuſ. Idcirco diuīe ꝓuidētie ſe cōmittebat: ſicꝫ ī ceter̄ ſuis cauſis. Uñ ſuꝑ h̄ ſpectabat diuinā directionē ſeu inſpirationē ad h̄ ꝙ ipe excuſareẗ a cōmittēdo ꝓditionē ↄ̄ regē iſrl̄ ⁊ exercitū ei⁹. Silr̄ excuſareẗ ne eēt in ḡtus regi achis: qd̄ etiā q̄ſi miraculoſe ſic fuit factū: vt ptꝫ ī lr̄a. Nā diſponēte deo de volūtate philiſtinoꝝ receſſit ab ei⁹ ↄſortio ſine aliq̄ nota īgratitudīs: nec etiā pugñuit ↄ̄ exercitū iſrl̄ ſꝫ poti⁹ ↄ̄ hoſtes dei. ſ. amelechitas. nec glo. interlinear̄ allegaẗ ꝑ poſtillatorē ↄ̄ h̄ factū vbi diċ: q̄d faciet ſu⁹ tu⁹ ↄ̄ inimicos tuos. Nā iſta ṽba gloſe ſūt indeterminata: ſicut ṽba text⁹, nō ei dixit: Tu

ſi dominus

A xit: Tu ſcies ꝙ pugnabo ↄ inimicos tuos: qꝛ ſic dixiſſet mēda
ciū ſeu falſū: ſꝫ ſolum dixit: Tu ſcies ⁊c̄. qḋ habet duplicē cām
ꝟitatꝭ: vt dictū eſt. ſ. ¶ In eo. ca. xxviij. vbi dꝛ ī poſti. Aliū
vero modum dicēdi ponit Augꝰ. in eadē epl̄a. ſ. ꝙ nō fuerit ſa
muel: ſed malignꝰ ſpūs apparēs in eius effigie.

Additio. ij. Recte intuēti ꝟba Augꝭ. māifeſte ↄſtat de mēte illiꝰ eē ꝙ iſta apparitio ſamuel̄
fuiſſet p̄ſtigioſa ⁊ demōiaca. Nā in epl̄a ad ſimplicianū q̄ ſuꝑ
hūc paſſū ī glo. pōit̄. lꝫ duos modos dicēdi ꝓponat: nō tñ eq̄li
ter. In illo em̄ mō vbi dic̄ ꝙ ſpūs ſamuelis appꝛuiſſet. talia aūt
ꝟba ponit. ſ. nō ē abſurdū credere aliq̄ diſpēſatiōe ꝑmiſſū fuiſ
ſe ⁊c̄. q̄ q̄dē ꝟba ſi pōderet̄ nō aſſerūt nō eē incōueniēs: neqꝫ
falſū h̄ credere: ſꝫ ſolū dicūt nō eē abſurdū: mlt̄a em̄ nō ſūt ab/
ſurda q̄ tñ ſūt falſa: vl̄ incōuenient̄ dicūt̄. In ca. ꝟo nec miruꝫ
ꝑ poſtillato. allegato totalit̄ ⁊ indiſtincte tenet vnā ꝑtē. ſ. ꝙ nō
ſamuel ꝭm ꝟitatē appꝛuit: ſꝫ demō in eiꝰ ſpecie. Cū igit̄ ꝭm ve/
ritatē hec ſit ꝓpria opīo Aug. ⁊ non ſit aliꝰ de doctoribꝰ eccl̄ie
approbatꝭ q̄ oppoſitū videat̄ tenere ſatꝭ debet ſufficere ad au/
ctoritatē: etiā ſi ꝑ eccl̄iam h̄ nō det̄minet̄. Vñ ⁊ ſi aliq̄ doctores
in h̄ loco vtrūqꝫ modū dicēdi ꝓponāt: h̄ eſt ad ſufficiētiā diſtin
ctiōis oñdendā: quā diſtinctionē ipē Aug. poſuit vt dictuꝫ eſt.
Circa qḋ vlteriꝰ attēdēdū ꝙ p̄ncipales oppoſitā opīonē tenē
tes ſūt hebꝛei ⁊ eoꝝ ſeq̄ces: q̄ intātū adherēt lr̄e: vt credant ꝙ
vbicūqꝫ dꝛ ſamuel ītelligat̄ in ꝑſona ꝓpria: ⁊ nō ī eiꝰ ſil̄itudīe.
cuiꝰ tñ oppoſituꝫ ſatis deducit̄ per exempla ſacre ſcripture ab
Augꝭ. in ca. Nec mirū. p̄fato allegato: q̄ ꝑ poſtillatorē aliq̄lit̄
h̄ colligunt̄. Eodē mō hebꝛei in h̄ loco incidūt in aliū errorē ex
nimia adherētia lr̄e. Dicūt em̄ moyſen ⁊ ſamuelē reſurrexiſſe
ex h̄ ꝙ phitoniſſa dixit ī pl̄ali: deos vidi aſcēdētes de t̄ra: quo
rū fūdamētū nihil valet cū pluries ī ſcriptura pl̄ale accipit̄ ꝓ
ſingl̄ari: vt ī poſtil. allegat̄. Dimittere igit̄ ꝓpriā opīonē Au
guſti. q̄ mētē lr̄e ſcrutat̄ ⁊ adherere hebꝛeiſtis: q̄ ſuꝑficiem lr̄e
tm̄ īſpiciūt valde irrōnabile videt̄. Sꝫ attēdēdū ē ꝙ lꝫ oēs au
ctoritates q̄ videt̄ p̄ma facie ↄ opīonē Augꝭ. facere: ſūt ſuffici
enter ſolute ab Augꝭ. in ca. Nec mirum ſupꝛadicto. Illa tñ au
ctoritas Eccl̄i. xlvj. ꝑ poſtillatoreꝫ allegata vbi dꝛ de ſamuele.
Poſt h̄ doꝛmiuit. ⁊ notū fecit regi ⁊ oñdit illi finē vite ſue: vi/
det̄ facere ſpecialē difficultatē ↄ opīonē Augꝭ. p̄dictā. Nā in
illa auctoritate de vno ⁊ eodē ſuppoſito aſſerit̄ ꝙ doꝛmiuit et
ꝙ notū fecit regi ⁊c̄. Si em̄ demō tātūmō apparuit ſauli et no
B tū fecit ei finē vite ſue: quō de eodē dꝛ ꝙ doꝛmiuit. diabolꝰ em̄
nūqꝫ doꝛmit nec req̄eſcit. Ad qḋ dici pōt ꝙ verū coꝛpꝰ ſamuel̄
in ſepulchꝛo iacēs cū ꝓpꝛio habitu in q̄ ſepultꝰ fuit virtute ma/
gica deo ꝑmittēte apparuit ipſi ſauli: in q̄ coꝛꝑe demō loq̄bat̄
ex q̄ nō attribuit̄ ſamueli aliqḋ incōueniēs: cū tale coꝛpꝰ poſt
aīe ſeꝑatiōem careat ītellectu ⁊ ſēſu: ſil̄r ⁊ velle ⁊ nolle. Et iſte
modꝰ ſuſcitādi ꝓpꝛie ē necromanticꝰ. Necromācia em̄ ꝭm eiꝰ
īterp̄tationē ē diuīatio ꝑ moꝛtuos: qḋ q̄dē coꝛpꝰ. ſ. ſamuelis:
ſamuel potuit in ſacra ſcriptura vocari: ſic̄ in aliijs qꝫ plurimis
locis ſacri eloquij defūctoꝝ coꝛpoꝛa eiſdē noībꝰ vocant̄ q̄bus
in vita ↄſuenerūt noīari. vñ Geñ. vl. d. Ibi ſepelierūt abꝛaam
⁊ ſarā vxorē eiꝰ: Ibi ſepelierūt iſaac ⁊ vxorē eiꝰ rebeccam ⁊c̄.
Cōſtat aūt ꝙ illoꝝ coꝛꝑa fuerūt ſepulta: nō aūt eoꝛum aīe: pari
mō vulgarit̄ coꝛpꝰ defuncti noīat̄ eodē mō q̄ prꝰ cū aīa fuerit
ſibi ↄiuncta. Cōiter em̄ dꝛ: hic iacet tal̄ vl̄ talis. Huic etiā dicto
ↄſonat illud qḋ legit̄ ī p̄ñti ca. ⁊ in ꝑſona ſamuel̄. Quare inq̄e
taſti me vt ſuſcitarer: qḋ pōt referri ad coꝛpus ſamuel̄ tm̄ ꝙ ſa
muel noīat̄ mō p̄dicto. q̄ q̄dē modꝰ nō ē aliꝰ ab eo quē Augꝰ.
tenet: ſꝫ ſub eodē ↄtinet̄ ſi ꝟba Aug. ad Simplicianū vbi nar
rat̄ hec ſua ꝓpꝛia opīo bñ ↄſiderent̄. Dic̄ em̄ ibi ſic: Vel nō ve
re ſpūs ſamuel̄ a req̄e ſua ē excitatꝰ: ſed aliqḋ fātaſma ⁊ illuſio
⁊c̄. Vbi aduertēdū ꝙ nō dixit: nō vere coꝛpꝰ ſamuel̄ ē excitatū:
ſꝫ ſpūs ſamuelis. excludit em̄ ſpm̄ ſamuelis a ſuſcitatiōe nō tñ
eiꝰ coꝛpꝰ: qḋ q̄dē coꝛpꝰ cū illuſiōe imaginaria diaboli viuū ap/
parebat ⁊ loq̄bat̄: ⁊ poterat vocari ſamuel rōne p̄dicta. Et iſte
modꝰ dicendi ſeu declarādi mētē Aug. videt̄ ſatꝭ ſufficere ex il
lis qui volunt minꝰ litteraliçare.

Replica. In ca. xxviij. vbi poſtillatoꝛ adducit certas
excuſatōes ꝓ dauid cū dixiſſet ad achis. Nūc ſcies q̄ facturus
ſit ſeruꝰ tuus. Burg. volēs illas excuſatiōes nō ſufficere: vt a
pctīs excuſare dauid valeāt: addit aliā excuſationē dicēs ꝟba
dd̄ fuiſſe īdetermīata: ſic̄ ſūt q̄ꝝ veritas ſumi pōt ex duobꝰ. ſcꝫ
ſiue pugnarē ſiue nō. Cōtra arguit̄ ſic: ꝑ illa ꝟba ipſe dd̄ aut
aliq̄d intēdebat aut nihil: ſi nihil igit̄ mētiebat̄ ⁊ peccauit. Si
aliq̄d aut qḋ voluit pugnare ↄ iſrl̄: aut ꝙ noluit. Si p̄mū pec/
caſſet volēdo pugnͤre ↄ frēs ſuos fideles ꝓ īfidelibꝰ. Si ſecūdū
igit̄ ꝓpoſitū habuit fallēdi achis: qḋ ē pctm̄ ingratitudīs. Sꝫ
videt̄ dd̄ determīaſſe illa ꝟba indetermīata: cū. ī. xxix. ca. amo
tus ꝑ regē achis dixit regi: Quid īueniſti ī me vt nō pugnē ↄ C
inimicos dñi mei: vbi apꝑet ſe determīaſſe ad pugnādum ad
modū loq̄ndi poſtil. Et videt̄ ꝙ nō opoꝛtuit tm̄ laboꝛare ꝓ ex
cuſatiōe dd̄ a pctō. Si em̄ poneret̄ ꝙ dd̄ ꝟbis ill̄ īdetermīatis
habuiſſet ꝓpoſitū ꝑalogiçādi achis eēt pctm̄ venia dignū: vi/
delicet īfideli fidem nō ſeruare: potiſſimū qñ fidei obſeruātia
ꝟgeret ī deterioꝛē exitū. ſ. ↄ ꝑpl̄m dei ⁊ ꝓpꝛiū pugnare. Nec
puto errorē ↄcedere dd̄ qꝫtūcūqꝫ a deo dilectum ⁊ directū pec
caſſe venialit̄: qꝛ poſt regnū adeptū ſepe legit̄ peccaſſe moꝛtali
ter: vt ptꝫ in hiſtoꝛia vꝛie. ¶ In eo. ca. vbi de apparitiōe ſamu
elis poſtillatoꝛ adducit duas opīones: q̄ꝝ vna opīat̄ ſamuelē
in ꝓpꝛia ꝑſona apparuiſſe. Alia opīat̄ nō ſamuelē ſꝫ diabolū
in eiꝰ ſpecie apparuiſſe. Et vtrāqꝫ opinionē ponit btūs Aug.
ad Felicianū: cuiꝰ auc̄tas adducit̄ ī glo. oꝛdi. vbi btūs Augꝰ.
rñdit ad rōnes vtriuſqꝫ opīonis: ꝑ h̄ dās ītelligere ꝙ vtraqꝫ
ꝑs opīabil̄ ē. Vñ qꝫuis ī ca. Nec mirū. xxvj. q. v. ad ſcd̄am opi
nionē appareat īclinatꝰ: dic̄ tñ aliā nō eē abſurdā. Et cū ad pꝛi
mā poſtil. tribꝰ rōnibꝰ ⁊ auctoꝛitatibꝰ īclinat̄. Burg. putat ip/
ſuꝫ cōmiſiſſe crimē leſe maieſtatꝭ: eo ꝙ opinionē quā btūs Au
guſt. tenet ipſe declinat: cū tñ btūs Aug. in hmōi opīonibꝰ cō
ſenſu alioꝝ non efflagitet: vt haberi pōt ab eo. q̄rto ſuꝑ Geñ.
ad lr̄am. xix. ca. et. xxij. ſciēs ꝙ ī materia opīabili ſapiēs nō ab/
ſurde ↄdicit ſapiēti: īmo expedit ↄrias ī ſtudijs eccl̄iaſticis eē
opīones ad exercēdū īgeniū. ⁊ excutiēdū ſtudētiū pigritiam.
Nā ꝓpter eaſdē rōnes idē btūs Aug. j. ſuꝑ Geñ. ↄ maniche
os dic̄ eccl̄ie ꝓficere hereſes inſurgētes. vide de h̄ ī p̄mo coꝛre
ctoꝛio huiꝰ oꝑis. Auctoꝛitas igit̄ btī Augꝰ. nec etiā decreti in
materia opīabili cōpellit q̄ minꝰ q̄libet ꝑs opinabil̄ teneri pōt
quouſqꝫ ꝑ eccl̄iaꝫ altera ꝑs fuit determīata: qꝛ ex tūc ceſſat opi
nio qñ incipit eē ꝟitas determīata. Nūc aūt Burg. hec oīa
egreferēs: opīones btī Aug. nitit̄ defēdere: alia tñ via īcedēs
quā be. Aug. qꝛ. b. Au. īcedit via ꝓbabili. Burg. aūt īnitit̄ te/
meritati. Nā rōnes ⁊ veriſil̄itudines ꝑ poſtil. ꝓ opīone ↄtra/
ria īductas nō ſoluit: vt ptꝫ: ſꝫ ſolū laboꝛat circa auctoꝛitatē ad
ductā de Eccl̄i. xlvj. dicēs illā facē ſpālē difficultatē ↄ beatum
Aug. ſic̄ ⁊ fac̄. Nā in auctoꝛitate illa dꝛ ſamuel doꝛmiuiſſe et
tūc notū feciſſe regi finē vite ſue. ⁊ exaltaſſe vocē ſuā de terra
in ꝓphetia: q̄ oīa demoni aſcribi nō p̄ñt: demon em̄ nūqꝫ doꝛ/
mit: ↄtra p̄mū: ſꝫ nec ꝓpħa dici pōt: cōtra ſcd̄m. Loq̄t̄ igit̄ illa
auctoꝛitas de ꝑſona ſamuelis dīna diſpēſatiōe ſuſcitata: non
ad factū phitoniſſe: nec ad meritū ſaul̄: ſꝫ ad ↄfirmādū finalem D
ſciſſurā regni de manu ſaul quā ipſe ſamuel cū viueret p̄dixit:
vt ptꝫ. ſ. Et habet h̄ factū aliqḋ ſil̄e cū facto ochoçie regꝭ iſrl̄ q̄
miſit ad ↄſulendū beelçebub deū accaron: ſed diuīa diſpenſa
tione īpedita ē ↄſultatio. ⁊ miſſus ē helias: vt ptꝫ. iiij. Reg. j.
Ita ī ꝓpoſito ſaul volēs ꝑ phitoniſſā ↄſulere demonē īpeditꝰ
eſt: qꝛ diuīa diſpēſatiōe ꝑ miſſionē ſamuelis p̄uentꝰ fuit: ⁊ hoc
ītelligēs penituit. Sꝫ ad h̄ rñdēdo Bur. ad dicta btī Aug. ad
dit q̄ puto de mēte Augꝭ. nō fuiſſe. Dicit nāqꝫ ꝙ dicta auc̄tas
ītelligēda ſit de coꝛꝑe ſamuel̄ ī ꝓpꝛio habitu vt ſepultum fuit:
qḋ videlicet ꝟtute artꝭ magice diabolꝰ illḋ coꝛpꝰ aſſūpſit ꝓ in/
ſtrumēto ſue ludificatiōis: ſꝫ vt verū fatear Burg. nō fuit com
pulſus illa auc̄te ſic dicē. Si em̄ demō aſſūpſiſſet ſic̄ pōt coꝛpꝰ
aereū ī ſil̄itudīe ⁊ coꝛꝑis ⁊ hītus ſamuel̄: ita ꝟe diceret̄ ſamu/
el ex illa ſil̄itudīe: ſic̄ ſi coꝛpꝰ ꝓpꝛiū ſuffuiſſet ludificationi: ſicut
vulgo noīamꝰ imaginē noīe rei accipiēdo ſignū ꝓ ſig̃to. īmo
⁊ btūs Amb. dic̄ ī legēda ſctōꝝ geruaſij ⁊ ꝓtaſij ſe ꝑ pūcturā
didiciſſe ꝙ ei apꝑēs imagīaria viſiōe fuiſſet ſctūs Paulꝰ. Eti
am huic mō dicendi vidꝛ repugnͤre lr̄a huiꝰ ca. q̄ dꝛ: q̄re inq̄eta
ſti me vt ſuſcitarer ⁊c̄. Nā cū illḋ coꝛpꝰ de q̄ ꝭmo ꝭm Burg. ca
ruit ītellectu ⁊ ſenſu nolle ⁊ velle: nō potuit ſe ꝟe dicē inq̄eta/
tū neqꝫ ſuſcitatū. Et ſi Burg. dixerit illos modos loq̄ndi a de
mone ↄfictos: nō opoꝛtuit: īmo nō decuit ad mēdacia demonū
coꝛpꝰ ſctī ꝓpħe ponē īſtrumētū: nec puto artē magicā q̄ in coꝛ
poꝛibꝰ moꝛtuoꝝ dīnare ↄſueuit ſine ſingl̄ari dī ꝑmiſſiōe ad coꝛ
poꝛa ſctōꝝ poſſe extēdi. ⁊ cū de hmōi ꝑmiſſiōe in ſcꝑtura nullū
reꝑit̄ fūdamēdū: irrōnale videt̄ ⁊ in īiuriā ſctōꝝ talia ↄfrīge
re: vt argumēto vtar īualido q̄ Bur. vti ↄſueuit. Recedit igit̄
Bur. lōge ab ītētiōe btī Aug. q̄ dic̄ ñ ꝟe fuiſſe ſpm̄ ſamuel̄: ſꝫ
fātaſma ⁊ illuſionē ⁊c̄. q̄ ḋ reali coꝛꝑe ſamuel̄ ꝟa nō ſūt. Si eī
verū coꝛpꝰ ſamuel̄ fuiſſꝫ. iō fuiſſet viſio real̄ nō illuſoꝛia nec fā
taſtica ꝓut. b. Au. vult: qꝫuis locutio fuiſſꝫ illuſoꝛia: appꝛitio tñ
fuiſſet real̄: qḋ ē ↄ ītētionē btī Aug. Vl̄ opoꝛtet Burg. dicē ꝙ
nō fuit coꝛpꝰ reale: ⁊ hr̄ ꝓpoſitū: etiā dato qꝫuis non ↄceſſo ꝙ
demō fuiſſet ↄiūctꝰ coꝛꝑi vt motoꝛ: illḋ tñ ↄiūctū nō ꝟe dici poſ
ſet ꝓphetiā textuiſſe de t̄ra: ꝓut dꝛ in auc̄te p̄allegata. Quibꝰ
oībꝰ ſic dictꝭ remāet libeꝝ: quā opīonē q̄s tenē ⁊ defēdē velit:
cū ad neutrā ꝑtē appareat eccl̄ie auc̄tas determīata. Et eodē

Glossa ordinaria

XXIX

Congregata ſūt ḡ ꝛc̄. a ¶ Percuſſit ſaul i mi.ſu. ꝛ dauid ꝛc̄. Inuidētes glie dd̄: aiūt eū pugnaſſe tm̄ ī decē milib⁹ q̄ſi mīoriſ potētie. ſaul āt ī milib⁹ q̄ſi innūerabilibus: nec addūt q̄t pcuſſit inuidētes illoꝝ laudi: vl' ne ſuos terrerēt. ī vetuſtiſſimiſ libris nō habet milibus ſed tm̄ mille: et decem milia tm̄.

XXX

Cūqꝫ veniſſēt ꝛc̄. b ¶ Amalechite ipe.fe.ꝛc̄. Grego.

Moraliter Cōſiderādū ē q̄d ſit ꝙ amalechite ſice/

†S.18.b. lech inuadūt: ꝛ p̄dā

21.d capiūt. Amalechite

Ecci.47.a pplſ lābēs vocat: p quē ſeculariū mētes deſignāt: q̄ ērena ābiendo q̄ſi lābūt dū eis delectāt: q̄ſi populꝰ lābēs p̄dā facīt dū terrena diligentes lucra de alienis dānis ſibi exaggerāt. Et h̄ abſēte dd̄ agūt: qꝛ redēptorē ante oculos cordis habere negligunt. Egyptiꝰ puer in itinere laſſat: qꝛ amator preſentis ſeculi peccati nigredīe oppꝰ tus: ſepe ab eodem ſeculo infirmus deſpectuſqꝫ relinquit: vt cū eo currere nō valeat: ſed fractꝰ aduerſitate torpeſcat. Hunc dauid inuenit: qꝛ chriſtus vere manu fortis q̄s diſpectos a mundi gloria reperit: in ſuum amorem conuertit. Cibo paſcit: quia ſcientia verbi reficit: ducē itineris eligit: quia ſuum etiaꝫ p̄dicatorem facit. Et quia amalechitā ſequi non valuit: dux dd̄ efficit: qꝛ quem mūdus deſeruit: nō ſolum conuerſus in mente deū recipit: ſed predicando vſqꝫ ad aliena corda perducit. Quo duce dauid amalechitē conuiuantem inuenit ꝛ extinguit: quia chriſtus ipſis predicantibus mundi leticiam deſtruit: quoſ comites mundus habere deſperit.

†S.27.a ¶ Subſtiterāt

Textus

Congregata ſūt ergo Ca. XXIX a
agmia philiſtijm vniuſa i aphec.
Sꝫ et iſrl' caſtrametatus eſt ſup
fontē q̄ erat in iezrahel. Et ſatra
a ¶ vnde centurio ꝛ qui tribunus.
pe quidē philiſtijm incedebāt in centurijs ꝛ
milibꝰ. Dauid aūt ꝛ viri eiꝰ erāt i nouiſſimo
agmine cū achis. Dixerūtqꝫ p̄ncipes phili/
ſtijm ad achis: Quid ſibi volūt hebrei iſti?
Et ait achis ad p̄ncipes philiſtijm: Nunq̄d b
ignoratiſ dauid q̄ fuit ſeruꝰ ſaul regl iſrl': ꝛ eſt c
apud me multis diebꝰ vel annis? Et nō inue d
¶ infidelitatis.
ni i eo q̄cq̄ꝫ mali ex die q̄ trāſfugit ad me vſqꝫ
ad diē hāc. Irati ſūt aūt aduerſus eū p̄nci/
pes philiſtijm/ ꝛ dixerunt ei: reuertat vir ꝛ ſe/
deat i loco ſuo in q̄ ꝯſtituiſti eū: ꝛ nō deſcen/
dat nobiſcū i p̄liū: ne fiat nobꝭ aduerſariꝰ cū
p̄liari ceperimꝰ. Quō eni placare alit pote/
¶ amputatis.
rit dn̄ꝫ ſuū: niſi i capitibꝰ nr̄is? Nōne iſte ē da
a uid cui cātabāt i choris/ dicētes: pcuſſit ſaul e
i milibꝰ ſuis: ꝛ dauid i decē milibꝰ ſuis? Vo/ f
cauit ḡ achis dauid ꝛ dixit ei: Viuit dn̄s: qꝛ
rectꝰ es tu ꝛ bonꝰ in ꝯſpectu meo: ꝛ exitus tuꝰ
a ¶ apud me acceptus eſt.
ꝛ introitus tuꝰ mēcū eſt i caſtris. Et nō inue/
ni i te q̄cq̄ꝫ mali ex die q̄ vēiſti ad me vſqꝫ ad
diē hanc: ſ ſatrapis nō places. Reuertere ḡ
ꝛ vade i pace: ꝛ nō offendas oculos ſatrapa
rū philiſtijm. Dixitqꝫ dauid ad achiſ: Quid
eni feci ꝛ q̄d inueniſti i me ſuo tuo/ a die qua
fui i ꝯſpectu tuo vſqꝫ in diē hāc: vt nō veniā
ꝛ pugnē ꝯ inimicos dn̄i mei regis? Rn̄dens
aūt achis/ locutus eſt ad dauid: Scio qꝛ bo
nus es tu in oculis meis: ſicut angelus dei.
Sed p̄ncipes philiſtijm dixerūt: Nō aſcen/
det nobiſcū in p̄liū. Igit cōſurge mane tu et
ſerui dn̄i tui q̄ venerūt tecū: ꝛ cū de nocte ſur
rexeritis: et ceperit diluceſcere/ pgite. Sur/
rexit itaqꝫ dauid de nocte ipſe ꝛ viri eiꝰ vt ꝑ/
ficiſcerent mane ꝛ reuerterent ad terrā phili
ſtijm. Philiſtijm aūt aſcēderūt i iezrahel.

¶ Iſte ſūt amalechite q̄s ſaul delere debuit: ꝛ inobedientie reus regnū amiſit.

Cūqꝫ veniſſent da Ca. XXX g
uid ꝛ viri eius in ſicelech die ter
b tia: amalechite impetū fecerunt ex parte au/ b
ſtrali in ſicelech: ꝛ pcuſſerāt ſicelech: ꝛ ſuccē/
derūt eā igni. Et captiuas duxerūt mulieres
ex ea a mimo vſqꝫ ad magnū: ꝛ nō interfece/ i
rāt quēq̄ꝫ: ſ ſecum duxerāt ꝛ pgebant itinere
ſuo. Cū ḡ veniſſet dauid ꝛ viri eiꝰ ad ciuita/
tē: ꝛ inueniſſent eā ſuccēſaꝫ igni: ꝛ vxores ſu
as/ ꝛ filios ſuos ꝛ filias ductas eē captiuas.
Leuauerūt dauid ꝛ ppl's q̄ erat cū eo voces
ſuas: ꝛ planxerūt donec deficerent in eis la
chryme. Siquidem et due vxores dauid ca
ptiue ducte fuerant/ achinoen iezrahelites:

Nicolaus de Lyra

✱ mō liberū ē ſaul dicere ſaluatū vl' dānatū cū ad neutrā ptē eſt demōſtratio vel eccl'ie auctoritas cogēs. h

Ca. XXIX

Congregata ſūt. Hic ꝯn̄r deſcribit receſſus dd̄ de philiſtinoꝝ exercitu. ꝛ p̄mo deſcribit hmōi receſſus. ſc̄do icidēs caſus. ca. xxx. Circa p̄mū achis ꝓpt dd̄ ꝛ viros eiꝰ rep̄hēdit. ſc̄do ꝓpt h̄ dd̄ ad locū ſuū remittit/ ibi: Vocauit ḡ achis dd̄. Prima ps patꝫ vſqꝫ ibi: b ¶ Nūq̄d igra. q. d. nō debet timere de eo: qꝛ ſaul pſecutꝰ ē eū vſqꝫ ad mortē. ꝛ iō cōpulſus fuit fugē ad trā meā. iō ſb̄dit: c ¶ Et ē apd̄ ꝛc̄. Illi āt q̄ dicūt ꝙ fuit ibi tm̄ q̄ttuor mēſibꝰ. hn̄t ꝯn̄r dicē ꝙ achis dixit de mora dd̄ ī tra ſua plꝰ q̄ ect ī ꝟitate ad pacificādū p̄ncipeſ philiſtioꝝ. vn̄ ſb̄dit: d ¶ Et ñ īue. ī eo q̄c. ſ. machinatiōis ad malū: q̄ tn̄ fuiſſet pcepta ī tāto tpe ſi fuiſſet ī eo ſm̄ ꝟitatē. Cetā patēt vſqꝫ ibi: e ¶ Percuſſit ſa. ꝛc̄. Iſta lra videt ſonare ꝙ ī acie ſaul eſſēt tm̄ mille bellatores cū eo. ꝛ cū dd̄. x. milia q̄d nō ē verū: qꝛ pl'es ꝛ fortiores ponūt circa regē. et iō exponendū ē h̄ ſic fuit. ſ. expoſitū. xviij. ca. ita ꝙ mille h̄ noīati ītelligūt pcuſſi ab ip̄o ſaule. vt ſit ſēſus: In milibꝰ ſuis. i. ī milibus ab eo pcuſſis. ꝛ eodē mō de. x. milibꝰ dd̄. f ¶ Vocauit ḡ. h̄ ꝓpt p̄dictā cām dauid ad locū ſuū remittit q̄d a deo factū eſt: ne forte bellādo ꝯ filios iſrael aliq̄s bonos de illo pplo vel amicos ſuos interficeret. ſc̄do vt amalechites qui manū ſaul euaſerāt ꝛ ciuitatē ſicelech in odiū dauid incēderāt deleret: ꝛ p̄dā ab eis captaꝫ recuparet. tertio vt ex p̄da ibi acq̄ſita amicos ſibi aggregaret: q̄ iuuarēt ip̄m poſt mortē ſaulis ad obtinendū regnū.

Moralr. a ¶ Cōgregata ſūt ꝛc̄. Saul ꝛ eiꝰ ppl's puniti fuert p philiſteos ꝓpt mala q̄ fec̄ ſaul ſpālit ꝯ dd̄. ī cuiꝰ pſecutiōe fauebat ꝛ obediebat ſibi ppl'us ꝑ maiori pte. ꝓpt q̄d cū eo meruit puniri. igit p philiſteos iſrl' debellātes: ſignificāt īfideles ppl'i īpugnātes fideles ex īſtīctu dei ad punīēdū pctā p fideles cōmiſſa. ſic freq̄nt legit eē factū. Vn̄ Atyla rex hunoꝝ cū obſideret ciuitatē trecētē: īterrogatus a btō Lupo q̄s eēt. rn̄dit: Ego ſū flagellū dei. at ille dixit: Et ego ſum Lupꝰ q̄ merui flagellari. Tale ꝟo flagellū fuit coſdroe ſaladinuſ: ꝛ pl'es alij. igit p dd̄ q̄ voluit ire ꝯ filios iſrl' cū philiſteis ſignāt ſcti q̄ ī punitiōibꝰ fideliū factꝰ p manꝰ infideliū. applaudūt iuſticie dei. ſm̄ illud pſ̄. Letabit iuſtꝰ cū viderit vindictā: manꝰ ſuas ꝛc̄. Et p talē modū Hiere. xviij. d. dicebat de pplo iſrl' pctōre. Da filios eoꝝ in famē: ꝛ deduc eos ī manꝰ gladij. Per h̄ aūt ꝙ dd̄ a philiſteis receſſit: ſignificat affectus nālis ſctōꝝ ad fideles: lꝫ applaudāt diuine iuſticie ī eoꝝ punitiōe. ꝓpt q̄d ꝛ ſctūſ Hiere. licꝫ dixiſſet p̄dicta: tn̄ capta ciuitate ꝛ pplo parti occiſo: pti captiuato lamētabat dicens: Quō ſedet ſola ciuitas ꝛc̄. Sicut ptꝫ ī illis lamētationibꝰ ꝯſequēter.

Diuiſio

Moraliter

Atyla rex hunorum

Pſ.57

Treno.

Ca. XXX

Cūqꝫ veniſſent. Hic ꝯn̄r deſcribit incidēs caſus. ſ. de ciuitate ſicelech incenſa ꝛ dep̄data tpe q̄ dd̄ ꝛ viri eius erāt ī exercitu philiſtinoꝝ. Circa q̄d p̄mo deſcribit incēdiū ciuitat ꝛ eiꝰ dep̄datio. ſecūdo hoſtiū inſecutio/ ibi: Cōfortatꝰ eſt aūt dauid. tertio eoꝝ debellatio/ ibi: Qui cū dixiſſet. q̄rto p̄de diuiſio/ ibi: Reſpōdēſqꝫ. Circa primū oſtendit q̄ fecerint iſtud maleficiū/ cum dicit: h ¶ Amalechite im. fe. odiebāt eni filios iſrl' eo ꝙ ſaul fere deleuerat eos. ꝛ iō cognoſcentes ꝙ dauid ꝛ viri eius erant abſentes: ciuitatē ſicelech inuaſerunt. i ¶ Et nō interfe. ꝛc̄. Quia volebant eos habere ꝛ vendere in ſer✱

Diuiſio

Moraliter. g ¶ Cunqꝫ veniſſent ꝛc̄. Per h̄ aūt ꝙ abſente dauid cōbuſta fuit ſua ✱ ciuitas: ꝛ

Moraliter

B a ¶ Subſtiterūt eni ꝛc. Ducenti laſſi viri qui cū ſarcinis ſunt relicti: ſignificāt infirmos eccl'ie: q̄ cū ſpūalib⁹ viris currere nequiūt in via. ſed q꞉ fidē habēt ꝛ opus bonū ſeruāt: a xp̄o p̄miū beatitudīs cū ꝑfect꞉ ꝑcipiunt.

Ni. de lyra

✱ dere ī ſeruos ꝛ ancillas: vt facerēt vtilitatem ſuā: nō ſolū ꝺ reb⁹ ſ꞉ etiā de ꝑſōis. Cetera patent vſq꞉ ibi: a ¶ Volebat ei ꝛc. eo ꝙ erāt ī paſſiōe dolor꞉ poſiti: ꝛ q꞉ ſecum duxerat oēs bellatores: nec dimiſerat aliq̄ſ ad cuſtodiā loci. b ¶ Cōfortatus. Hic ꝯñr deſcribit hoſtiū īſecutio. ꝛ p̄io ex directōe dīna req̄rēdo ei⁹ ꝯſiliū/ cū ꝺr꞉ c ¶ Appli. ad me .i. ꝓ me. q. d. idue te veſte ſacerdotali vt ꝯſulas deū ꝓ me. Cetera patēt vſq꞉ ibi: d ¶ Et laſſi q̄. ſub. ſ. ducēti q̄ l꞉ ꝓpt̄ fatigationē nō poſſēt cōpetēt̄ adūſarios ꝑſeq̄: tū poterāt cōpetēt̄ cuſtodire ſarcīas: ꝓpt̄ qꝺ dd ꝛ viri ei⁹ reliq̄ dimiſerāt ſub cuſtodia eoꝝ illa q̄ poterāt eis ēē oneri: vt ꝑꝫ ex ſeq̄ntib⁹. ī. vt poſſent hoſtes expediti⁹ ꝑſeq̄. ſc̄do ī ſeq̄t̄ dd hoſtes directiōe hūana/ cū ꝺr꞉ e ¶ Et inueneāt vi. e. īfirmitate

B ꝛ fame q̄ſi morti ꝓpīquū. f ¶ Reuerſus ē ſpi. e. .i. aliq̄ ꝯualeſcētia v̄tute cibi ꝯfortāt꞉. g ¶ Non eīn co. pa. i. aliquē cibū h ¶ Neq꞉ bi. a. i. aliquē potū. i ¶ Trib⁹ di. ꝛc. ꝛ iō nō ē mirū ſi erat exinanitus. Cetera patent. k ¶ Qui cū du. h ꝯñr ꝺſcribit̄ hoſtiū ꝺbellatio: q̄ a ſicelech elōgati credebāt eē ſecuri. l ¶ Cōedētes ꝛ bi. ꝛ ſic ſibi nō ꝑcauētes: ꝛ iō fuerūt faciliter debellati. Et ꝑꝫ lr̄a vſq꞉ ibi: m ¶ Vſq꞉ ad veſ. al. diei: q꞉ fugiebāt ꝛ abſcōdebant ſe ꝑ diuerſa loca ī q̄b⁹ dd ꝛ viri ei⁹ īſequētes eos ꝑſcrutabātur. ꝛ iō tātum tp̄s appoſuerunt. Cetera patent. n ¶ Rñdenſq꞉. Hic ꝯñr ꝺſcribit̄ p̄de diuiſio ꝛ p̄io q̄tū ad bellatoreſ ſc̄do q̄tū ad amicos dd ſeu bñfactores/ ibi: Venit ḡ dauid. Circa p̄mū ꝺr꞉ Rñdēſq꞉ oīs vir peſ. iſti q̄ erāt ī comitiua dauid cupidi ꝛ mali: hoc dicebāt tractantes inter ſe de p̄rede diuiſione. o ¶ Dixit autē dd. repellēs auariciā ꝛ nequitiā iſt eoꝝ.

ꝛ abigail vxor nabal carmeli: ꝛ cōtriſtat⁹ ē dd valde. Vo a
lebat ei eū ppl's lapidare: q꞉ amara erat aīa vniuſcuiuſq꞉
viri ſup filijs ſuis ꝛ filiab⁹. Cōfortat⁹ ē āt dd in dño deo b
ſuo: ꝛ ait ad abiathar ſacerdotē filiū achimelech† Appli c
ca ad me ephot. Et applicuit abiathar ephot ad dd: ꝛ cō †
ſuluit dd dñz/ dicēs: Perſeq̄r an nō latrūculoſ hos/ ꝛ cō
ꝓhēhendā eos: Dixitq꞉ ei dñs: Perſeq̄re: abſq꞉ dubio
cōp̄hēdes eos: ꝛ excuties ꝑdā. Abijt ḡ dd ipſe ꝛ ſexcēti
a ¶ In hebreo nō laſſos ſed luſſos remāſiſſe dicit.
viri qui erāt cū eo: ꝛ venerūt vſq꞉ ad torrētē beſor: ꝛ laſſi d
q̄dā ſbſiſterūt. Perſecut⁹ ē aūt dauid ip̄e ꝛ q̄drigēti viri
cū eo. Subſtitert eīn ducēti q̄ laſſi trāſire nō poterāt torrētē
beſor. Et iuenerāt viꝝ egyptiū i agro ꝛ adduxerūt eū e
ad dd. Dederūtq꞉ ei panē vt comederet ꝛ biberet aquā:
ſ꞉ et fragmē maſſę carycaꝝ: ꝛ duas ligaturas vuępaſſę.
Quę cū comediſſet: reuerſus ē ſpūs ei⁹: ꝛ refocillat⁹ eſt. f
Nō eīn comederat panē neq꞉ biberat aquā tribus dieb⁹ g h
et trib⁹ noctib⁹. Dixit itaq꞉ ei dauid: Cuias es tu: vl' vñ i
†ꝛ q̄ ꝑgis: Qui ait: puer ęgypti⁹ ego ſū: ſeru⁹ viri amale
chitę. Dereliq̄t aūt me dñs me⁹: q꞉ egrotare cępi nudiu
ſterti⁹. Siq̄dē nos erupim⁹ ad auſtralē plagā cerethi ꝛ ꝯ
iudā: ꝛ ad meridiē caleph: ꝛ ſicelech ſuccēdim⁹ igni. Di
xitq꞉ ei dd: Potes me ducere ad cuneū iſtū: Qui ait: iu
ra mihi ꝑ deū ꝙ ñ occidas me: ꝛ ñ tradas me i man⁹ dñi
¶ Securiter.
mei: ꝛ ego ducā te i cuneū iſtū. Et iurauit ei dd. Qui cū k
a ¶ facies hoīs eſt dicta: eo ꝙ eā faciat notū. b ¶ Securiter.
duxiſſ꞉ eū Ecce illi diſcūbebāt ſup faciē vniuerſę t̄rę cō l
medētes ꝛ bibētes: ꝛ q̄ſi feſtū celebrātes diē ꝓ cūcta ꝑda
ꝛ ſpolijs q̄ cęperāt de t̄ra philiſtijm ꝛ de t̄ra iuda: Et ꝑ
a ¶ Iſti ſūt amalechite q̄s ſaul delere debuit: ꝛ īobediētie re⁹ dignū amiſit.
cuſſit eōs dd a veſpa vſq꞉ ad veſpaꝫ alteri⁹ diei: ꝛ ñ eua m
ſit ex eis q̄ſq꞉ niſi tm̄ q̄drigēti viri adoleſcētes: q̄ aſcēde
rāt camelos ꝛ fugerāt. Eruit ḡ dd oīa q̄ tulerāt amalechi
tę: ꝛ duas vxores ſuas eruit. Nec ꝺfuit q̄dq꞉ a ꝑuo vſq꞉
ad magnū tā de filijs q̄ꝫ de filiab⁹ ꝛ de ſpolijs: ꝛ q̄cūq꞉
rapuerant/ oīa reduxit dauid: ꝛ tulit vniuerſos greges ꝛ
armēta: ꝛ minauit añ faciē ſuā. Dixerūtq꞉: hec ē ꝑda dd.
Venit aūt dd ad ducētos viros q̄ laſſi ſubſtiterāt: nec ſe
qui poterāt dauid: ꝛ reſidere eos iuſſerat i torrēte beſor.
Qui egreſſi ſūt obuiā dd ꝛ ppl'o q̄ erat cū eo. Accedēs
autē dd ad ppl'm ſalutauit eos pacifice. Rñdenſq꞉†oīs n
vir peſſim⁹ ꝛ iniqu⁹ ꝺ vir꞉ q̄ erāt cū dd/ dixit: q꞉ nō vene
rūt nobiſcū: nō dabim⁹ eis q̄cq꞉ ꝺ ꝑda quā eruim⁹: ſ꞉ ſuf
ficiat vnicuiq꞉ vxor ſua et filij: q̄s cū acceꝑint recedant.
Dixit aūt dd: Nō ſic facietꝭ frēs mei: ꝺ his q̄ tradidit no o
bis dñs: ꝛ cuſtodiuit nos: ꝛ ꝺdit latrūculos q̄ erupāt ad
uerſū nos i man⁹ nr̄as: nec audiet vos q̄ſq꞉ ſup ꝭmōe h.
Eq̄ eīn ꝑs erit ꝺſcēdētꝭ† ad ꝑliū ꝛ remanētꝭ ad ſarcias: ꝛ p
ſilr̄ diuidēt. Et fctm̄ ē h ex die illa: ꝛ deīcepſ ꝯſtitutū ꝛ ꝑ q
finitū: ꝛ q̄ſi lex i iſrl' vſq꞉ ad diē hāc. Vēit ḡ dd i ſicelech ꝛ r
a ¶ vt attraheret eos in amicitiā ꝛ facerēt eū regē ſicut ꝛ fecerunt.
miſit dōna ꝺ ꝑda ſeniorib⁹ iuda ꝛ ꝓxis ſuis dicēſ: Acci
pite bñdictōeꝫ ꝺ ꝑda hoſtiū dñi. His q̄ erāt i bethel: ꝛ q̄
erāt in ramoth ad meridiē ꝛ q̄ i gether: ꝛ q̄ i aroer: ꝛ q̄ in ſe
phamoth: ꝛ q̄ i eſthama: ꝛ q̄ i rachala: ꝛ q̄ in vrbib⁹ hiera
meli ꝛ q̄ in vrbib⁹ ceni: ꝛ q̄ in arama: ꝛ qui in lacu aſan: et
qui in athach: ꝛ q̄ in hebron: ꝛ reliq̄s qui erāt in his locꝭ:
in quib⁹ fuerat cōmoratus dauid ꝛ viri ei⁹. Ca. XXXI

ciā iſtoꝝ. p ¶ Eq̄ enim ꝑs erit. Ex h ꝑꝫ illꝺ qꝺ ꝑdictū ē. ſ. ꝙ illi. cc. remanētes cuſtodierāt ſarcias. ꝛ iō nō erāt ꝺbita portione ꝑuādi. hoc aūt accepit dd de facto abrae q̄ ſilr̄ fecit ſocijs ſuis ad ſarcinas remanētib⁹: q̄ñ q̄ttuor reges ꝺbellauit: vt dictū fuit Geñ. xiiij. vñ ſubdit̄: q ¶ Et fctm̄ eſt ꝛc. In hebreo hr̄: Ex die illa ꝛ ab añ. ſ. a tp̄e abrae S꞉ ꝑ dd fuit h firmi⁹ ſtatutū ꝛ lege decretū ex regia ꝑtāte: vt de cetero ſic ſimpliciter obſuaretur. a r ¶ Venit ḡ. Hic ꝯñr deſcribit̄ p̄de diuiſio q̄ꝫtū ad amicos dd ꝛ bñfactores: apꝺ q̄s dd ꝛ virꝭ ei⁹ latuerāt fugiendo ꝑſecutiōes ſaul' ꝛ a q̄b⁹ bñficia receperāt: quia iuſtū erat ꝙ hmōi bñficia recognoſcerēt facultate occurrēte. Et ꝑꝫ lr̄a.

✱ ciuitas: et mulieres cū ꝑuul'ī captiuitatē ducte ꝑ amalechitas q̄ gentes brute īterp̄tant̄: ꝓpt̄ qꝺ ꝛ demōes ſignāt q̄ in forma brutoꝝ vt freq̄nti⁹ hoīb⁹ appēt. vñ ꝛ eue apꝑuit i ꝭpētꝭ ſpecie Geñ. iij. ſignificatur ꝙ abſētia boni p̄lati q̄ ꝑ dd ſignificat̄: a ſua dyoceſi ꝺmōes īcēdūt ppl'm ſuū igne cōcupiſcentie carnal' ꝛ cupiditatꝭ. ꝛ ducūt eū captiuū mltiplicib⁹ pctīs irretitū. † ¶ Cōſuluit dd dñz. Et ſic dd reduxit p̄daꝫ ꝑ ſuā diligētiā ꝛ laborē. in q̄ docet̄ bon⁹ p̄lat⁹ diligētiā ꝛ laborē apponere vt malū qꝺ ꝑ ei⁹ abſentiā cōtigit reformet̄. Per h ēt ꝙ dd exiſtēte cū achis rege ꝯtigit dānū p̄dictū: ſignat̄ dānū i ſpūalib⁹ qꝺ ꝯtigit freq̄nt̄ ī dioceſib⁹ p̄latoꝝ ꝓpt̄ ipoꝝ occupatiōnē circa negocia regū ꝛ magnatorum. ꝛ r ¶ Et miſit dōa de p̄. Per h aūt ſignificat̄ ꝙ ſuccedētib⁹ ꝓſpis debet q̄lib꞉ ꝺ bonis a ꝺo ſibi ꝯceſſis refundere ſuis bñfactorib⁹ ꝛ amicꝭ. ꝛ ſi deb꞉ h fieri ꝺ bonis tꝑalib⁹: multo magis fieri debet de bonis ſpūalibus q̄ alijs cōicata nō diminuūt̄ ſ꞉ poti⁹ augmentāt̄. Dānū v̄o qꝺ cōtigit ī cītate dd ipſo abſēte: ſic expoſitū eſt ꝺ p̄lati abſētia. ſic exponi pōt de regꝭ vl' p̄ncipis negligentia circa regimē ſue t̄re: q̄ nimis ītent⁹ aucupijs ꝛ venatiōib⁹ negocia regnꝭ dimittit alijs tractāda: et ſic ex h ꝯtingūt aliquādo magna dāna.

C

†ſ. 23. b

Al's nō h꞉ †ꝛ q̄ ꝑgꝭ

Moraliter

D

Al's tynus

Al's tin

E B Philiſtijm aūt pugnabant ⁊c̄. Ca. XXXI
a ¶ Percuſſerūt iona. ⁊c̄. Rab. Jonathā abina
dab: q̄ ⁊ ieſui ⁊ melchiſue. iſboſeth autē domi erat: q̄
eo anno q̄ ſaul ꝯſtitut⁹ ē rex nat⁹ ď: q̄ etiā. xl. annoꝝ fuiſſe legit̄
cū regnare cepiſſet. vñ colligit̄ ſaul. xl. ānis regnaſſe. Jeſui aūt
interp̄tat̄ eq̄lis: q̄ eq̄lis meritis fuiſſe
ꝟi. Pa. 10 a filij cū pr̄e memorant̄. Abinadab pr̄ me
us ſpōte. Spōte enī ſua pr̄ ei⁹ ſaul ma/
le agēdo acq̄ſiuit: vt vna cū filijs piret.
b ¶ Arripuit itaq̄ ſaul. Gladio q̄
amalechitis ꝯ p̄ceptū dei pepcit: meri/
to ſeip̄m occidit. Sic q̄ ptāte ꝓ cōmuni
Nota vtilitate accepta aut nō vtit̄: aut abutit̄
ſuo ſe nimirū gladio ꝯfodit: ⁊ q̄ ab ho/
ſte defendi debuerat: hoſtē poti⁹ iuuat.
c ¶ Hitores ia. Quos ſaul ab aduer
ſarijſ defenderat repēdūt qđ pn̄t. Nos
q̄q̄ bn̄factores nr̄os gladio pctī pem/
ptos q̄ ad poſſum⁹ a philiſtinoꝝ oppꝛo/
bꝛio eripiam⁹.

Philiſtijm ãt pugnabãt aduerſū iſrl̄ ⁊ fugerūt viri iſrl̄ añ faciē philiſtijm: ⁊ ceciderūt iīfecti ī mōte gelboe. Jrrueruntq̄
a philiſtijm ī ſaul ⁊ ī filios ei⁹: ⁊ per b
cuſſerūt ionathā: et abinadab: et
melchiſue filios ſaul. Totūq̄ pō
d⁹ p̄lij v̄ſū ē ī ſaul. Et ꝯſecuti ſūt
eū viri ſagittarij: ⁊ vulnerat⁹ ē ve
hemēt̄ a ſagittarijs. Dixitq̄ ſaul c
ad armigeꝝ ſuū Euagina gladiū
tuū ⁊ pcute me: ne forte veniãt i/ d
circūciſi iſti ⁊ ītficiãt me illudē/
tes mihi. Et noluit armiger eius:
fuerat enī nimio terrore pterrit⁹.
b Arripuit itaq̄ ſaul gladiū ſuū et e
a ¶ doech ſm hebꝛeos: q̄ vidēs ſaulē moꝛ/ tuum metuēs dauid ſe interemit.
irruit ſup eū. Qđ cū vidiſſet armi f
ger ei⁹ videlȝ q̄ moꝛtu⁹ eſſet ſaul
irruit etiā ipe ſup gladiū ſuum: et
moꝛtu⁹ ē cū eo. Moꝛtu⁹ ē g̊ ſaul
et tres filij ei⁹. ⁊ armiger illius: et
¶ domeſtici.
vniuerſi viri ei⁹ ī die illa pit̄. Vi
¶ vall' iſta circa ioꝛdanē grãdis ē ⁊ cãpeſtr̄.
dētes aūt filij iſrl̄ q̄ erãt trãſ vallē
⁊ trãs ioꝛdanē q̄ fugiſſent viri iſ
raelite: ⁊ q̄ moꝛtu⁹ eēt ſaul ⁊ tres
filij ei⁹: reliq̄rūt ciuitates ſuas/ ⁊
fugerūt. Veneruntq̄ philiſtijm ⁊ g
habitauerūt ibi. Facta aūt alte/ h
ra die venerūt philiſtijm vt expo
liarēt interfectos/ ⁊ īuenerūt ſaul
⁊ tres filios ei⁹ iacētes ī mōte gel
boe. Et p̄ciderūt caput ſaul/ ⁊ ex/ i
poliauerūt eū armis: ⁊ miſerūt ī
terrã philiſtioꝝ p circūitū: vt an
nūciaret̄ in tēplo idoloꝝ ⁊ in po
pulis: ⁊ poſuerūt arma ei⁹ in tē/ k
plo aſtaroth: coꝛpus v̄o ei⁹ ſuſpē l
derūt ī muro bethſan. Qđ cum m
c audiſſēt hitatores iabes galaad

Nicolaus de lyra
ꝟi Pa. 10. a Philiſtijm ãt. Ca. XXXI
Hec ē vltima pars p̄ncipalis
p̄mi libꝛi in q̄ deſcribit̄ ip̄ius
Diuiſio ſaulis occubit⁹. ⁊ p̄mo deſcribit̄ ip̄i⁹ oc
ciſio. ſcđo occiſi vitupatio/ ibi: Facta ãt
die altera. tertio ip̄i⁹ honoꝛabilis tumu
Alt̄tioꝛe latio/ ibi: Qđ cū audiſſent. Circa primū
p̄mittit̄ filioꝝ occiſio/ cū ď: b ¶ Et p/
cuſſerūt iona. et abi. ſic eſt ī hebꝛeo
⁊ iō aliq̄ libꝛi male habēt aminadab. Jſ
boſeth nō noīat̄ h̄ īt̄ filios ſaul. Tum
q̄ remãſerat ad diſponēdã domū. Tū
quia nō erat multū aptus ad pꝛelium.
c ¶ Dixitq̄ ſaul ad ar. ⁊c̄. Jſte fuit
doech: vt cōiter dicit̄ ⁊ ſatis rōnabilit̄:
vt videtur. q̄ .ſ. xxij. ď q̄ ipe aſſiſtebat
ſauli: ⁊ erat prim⁹ inter ſeruos eius.
d ¶ Percute me ⁊c̄. i. affligētes me
moꝛte ignominioſa in cōtemptū pſone
E mee ⁊ ppl̄i mei: ⁊ p ꝯn̄s redūdet in con
tēptū dei. e ¶ Arripuit itaq̄ ſaul
gladiū ⁊c̄. ex h̄ dicūt doctores nr̄i con
Saul dãnatus coꝛditer ip̄m eē dãnatū: q̄ interfecit ſe/
ip̄m: qđ nulli ē licitū. Ad h̄ etiã īducit̄
qđ h̄r̄. j. Paral. x. d. Moꝛtu⁹ ē g̊ ſaul ꝓ/
pter iniq̄tates ſuas: eo q̄ p̄uaricatus ſit
mãdatū dn̄i qđ p̄ce. ⁊c̄. Hebꝛei v̄o di/
cūt ip̄m eē ſaluatū: q̄ audita dn̄i ſn̄ia ſi/
bi p ſamuelē annūciata de oībus pctīs
ſuis penituit: ⁊ licet p̄mo fuiſſet deſola/
tus: tñ diuinã ſn̄iaȝ de moꝛte ſua ⁊ filio
rū ſuoꝝ ac regni trãſlatione patiēter ac/
ceptauit: vt diuīa volūtas implerent̄: qđ
videt̄ ex h̄ q̄ modico cibo ſūpto ꝓ ſuſtē
tatiōe nature p totã noctē ambulauit vt
veniret ad p̄liū ſm diuinū iudiciū ibidē
moꝛitur⁹. Nec ionathã p̄mogenitū ſuū
ſeu alios duos filios ſuos ibidē exiſten
tes ſuaſit de p̄lio recedere: volēs diui/
nã ſn̄iaȝ nō ſolū in ſe; ſȝ etiã in filijs re/
cipe in penã ſuoꝝ pctōꝝ. Ad h̄ etiã īdu
cunt hebꝛei q̄ ſamuel dixit ei: Tu ⁊ filij
tui cras eritiſ mecū. i. in pte iuſtoꝝ. Tū
q̄ ſamuel ī illa pte erat. Tū q̄ ionathaſ
q̄ erat ſctūs ⁊ bon⁹ credēd⁹ ē q̄ ī pte ſcōꝝ ſit recept⁹: ⁊ idē dicūt
de ſaule: q̄ eodē modo dicitur de vtroq̄: Tu ⁊ filij ⁊c̄. Ad hoc
etiã videt̄ facere qđ dictū ē. ſ. ix. ca. de ſaule qđ erat elect⁹ ⁊ bo
nus: nec erat in filijs iſrl̄ vir melioꝛ illo. ⁊ iō licet poſtea multi/
pliciter ⁊ g̃uiter peccauerit: videt̄ tñ diuīe pietati ꝯgruū: vt ꝓ
pter p̄cedentē bonitatē dn̄s dederit ei ī fine pn̄īe locū ad eua/
dendū penã eternã: nō tñ ad recupandū regiã dignitatē. Nec
auctes ſuperi⁹ ī pluribꝰ locis allegate de abiectiōe ſaulis a dō
videnꝰ aliud ſonare: niſi de regia dignitate que ad dauid erat
trãſferēda ex determinatione diuina. Ad illud autē qđ obijcit̄
ī ꝯtrariū dicūt hebꝛei ⁊ aliq̄ etiã xp̄iani q̄ interficere ſeip̄m in
tuitu ꝓꝛie pſone: vt q̄s p h̄ moꝛtē acerbioꝛē vel turpioꝛē eua/
dat ſp eſt illicitū: ſm q̄ dicit Aug. j. de ci. dei. ca. xvij. ſed inter/
ficere ſeip̄m

ficere ſeip̄m intuitu diuini honoꝛis: ne. ſ. vituperiū exerceatur
in ꝓꝛio coꝛpe redundãs in dei vituperiū: ſic timebat ſaul: ne ī G
ip̄o q̄ erat p̄ncipalis in pp̄lo fierēt ludibꝛia in ꝯtēptū dei iſrl̄:
vt dicunt iſti: h̄ nō eſt illicitū. ⁊ h̄ mō raſias videt̄ ſe interfeciſ/
ſe. ij. Mach. xiiij. nec tñ inde vitupat̄ ī ſcriptura: ſed mag' lau
dari videt̄. Hoc etiã mō Sãſon ſe inter
fecit: vt dicit̄ Judi. xvi. Jſto etiã mō aliq̄
ſctē mulieres ⁊ de quib⁹ ſolēnizat eccl̄ia
ſe interfecerūt: ne infideles ip̄is abuterent̄
exercendo luxuriã ꝯ diuinū honoꝛē. Ve/
runtñ Aug⁹. j. de ci. dei iſtas pſonas nō
excuſat a culpa: niſi fecerint h̄ īſtinctu di
uino nob̄ occulto. Jſto etiã mō poſſet ex/
cuſari ſaul ſi alie vie nō ſufficerēt: niſi cō
trariū inueniat̄ expꝛſſe determinatū ī ſa/
cra ſcriptura: vel p auctē eccl̄ie: qđ nō re
colo me vidiſſe. ad illud aūt qđ obijcit̄ de
j. Para. x. d. Moꝛtuus ē ſaul ꝓpter iniq̄
tates ſuas ⁊c̄. pōt dici q̄ ꝓpt̄ iniq̄tates ſu
as pena moꝛt' inflicta ē ſibi ⁊ filijs ſuis:
ſȝ q̄ ꝓpt̄ h̄ ſit dãnat⁹: auctas nō ſonat: ſic
fur ſuſpēdit̄ ꝓpt̄ furta ſua: ſi tñ peniteat
in fine veracit̄ ⁊ moꝛtē patiēter ſuſtineat
efficit̄ dign⁹ vita etn̄a. Reſiduū aūt hui⁹
auctis inducte exponetur. j. Para. x. ca.
Qđ aūt ſequit̄: Inſup ⁊ phitoniſſam cō/
ſulerit/ nec ſperauerit in dn̄o: non valet:
q̄ licet tūc nō ſperauerit q̄n ip̄am ꝯſulu/
it: tñ de oīb⁹ iſtis ⁊ alijs malis finalit̄ pe
nituit: ⁊ tūc ī dn̄o ſperauit de ſalute etn̄a
licet non de tp̄ali vita. f ¶ Qđ cū vi/
diſſet ar. ei⁹. Jſte p̄dicto mō ab hebꝛeis
nō excuſat̄: nec etiã a latinis. Dicunt enī
cōiter q̄ fuit doech idume⁹ q̄ timēs g̃ui⁹
affligi a dđ ſi ſupuiueret: iō ex triſticia et
q̄ſi deſperãs ſurripuit ſibi vitã. Sicut ⁊
cato ꝓpt̄ ceſar' victoꝛiã: qđ factū fuit pu/
ſillanimitatis: ꝓut declarat Aug⁹. j. de
ciui: dei. Cetera patēt vſq̄ ibi: g ¶ Ve H
nerūt philiſtijm ⁊c̄. Nō manſiue: ſȝ q̄
occupauerūt aliq̄ foꝛtalicia ponētes ibi mi
liteſ ne filij iſrl̄ rebellarēt: ſicut dictū fuit
ſ. xiij. ca. de ſtatione philiſtioꝝ. p̄ncipes
aūt philiſtijm ⁊ cōitas ppl̄i reuerſi fuerūt
in terrã ſuã. h ¶ Facta aūt ⁊c̄. Hic
ꝯn̄r pōit̄ ip̄i⁹ ſaul occiſi vitupatio/ cū ď:
i ¶ Et p̄ciderūt ca. ⁊c̄. Ad eius vitu/
periū ⁊ laudē idoloꝝ ſuoꝝ: quib⁹ illã vi/
ctoꝛiã attribuebãt. k ¶ Et po. ar. ⁊c̄.
ea ꝯſecrãdo idolo ꝓ victoꝛia habita.
l ¶ Coꝛp⁹ v̄o ei⁹ ſu. ad inferēdū ma/
ius vituperiū: ⁊ ad ſuã victoꝛiã oñdēdū.
m ¶ Qđ cū au. Hic ꝯn̄r ďſcribit̄ ip̄i⁹
honoꝛabilis tumulatio/ cum ď: Qđ cū
audiſſent

Moꝛaliter. a ¶ Philiſtijm ãt ⁊c̄. Moꝛali
Scđm Greg. Omel. x. Jniquoꝝ oīm ca
put eſt diabolus: ⁊ hui⁹ capit' mēbꝛa ſūt
oēs iniq. ꝓpter qđ ſicut. ſ. ca. xxix. p phili
ſteos intelligunt̄ infideles q̄ ſunt mēbꝛa
diaboli. ſic in iſto ca. p philiſteos pn̄t de/
mones intelligi ꝓpt̄ ꝯfoꝛmitatē capit' ad
mēbꝛa ⁊ eoꝝ cōnexionē. Jn h̄ autē bello
philiſtinoꝝ ꝯ iſrl̄ aliq̄ de pp̄lo iſrael fugi
entes turpit̄ euaſerūt ⁊ aliq̄ gladijs phi
liſtinoꝝ interfecti fuerūt ⁊ aliq̄. ſ. ſaul ⁊ armiger ei⁹ ꝓꝛijs gla
dijs occubuerūt. lȝ añ ſaul a ſagittarijs fuiſſet vulnerat⁹ vt ďī te
xtu. ⁊ idē ꝓbabilit̄ viď de armigero ip̄i⁹. Per p̄mos ãt q̄ eua
ſerūt cū aliq̄ turpitudīe: ſignificant̄ illi q̄ de bello demonū ꝯ nos
euadūt ſine culpa moꝛtali: nō tñ ſine veniali q̄ hȝ aliquã turpi/
tudinē ãnexã. Per ſcđos ãt q̄ ceciderūt gladijs philiſtioꝝ: ſigni
ficant̄ illi q̄ cadūt ī moꝛtale pctm̄: ⁊ h̄ tētatōib⁹ demonū. Per ter
tios v̄o q̄ a philiſteis letalit̄ vulnerati gladijs ꝓꝛijs ſe īterfece
rūt: ſignificant̄ illi q̄ tētationib⁹ demonū vulnerant̄ pctō moꝛtali ⁊
cū h̄ poſtea ꝓꝓo motu moꝛtalr̄ peccãt: vl̄ alios ad h̄ īducūt. ⁊ ſic
gladijs demonū ⁊ ſuis ꝓꝛijs moꝛiūt̄. i ¶ Et p̄ciderūt ⁊c̄.
Per hãc expoliatiōȝ ſignificat̄ q̄ hō moꝛtalr̄ peccãs armis vir
tutū ⁊ g̃re ſpoliat̄. p h̄ ãt q̄ caput ſaul ⁊ ei⁹ coꝛp⁹ ad vituperiūm
eius appen

A ✱ audiſ.⁊c̄.iſti āt ꝑ ceterꝭ doluerūt de vitupio ſauli illato eo ꝙ liberauerat eos de manu naaſ regꝭ āmon: vt dictū fuit.s̄.xi.
a ❡Et ambula.⁊c̄. q: de die nō poterāt illa corpa auferre.
b ❡Et cōbuſ.ea ig.aromatica multa ibidē cūburēdo: ſicͭ fiebat atiqt⁹ ī ſeplturꝭ ſolēnib⁹.ſicͭ dꝛ.ij.pa.xvj.ī ſepltura aſa regꝭ iuda. Poſuerūtq; eū ſup lectū ſuū plenū aromatib⁹ ⁊ vnguētꝭ meretricijs q̄ erāt pigmētarioꝝ arte ꝯfecta: ⁊ cōbuſſerūt ſup eū ābitiōe nimia. c ❡Et ie.ſe.in ſignū triſticie ꝓ morte ſaul ⁊ filioꝝ ei⁹.
liter ✱ ei⁹ appēſa fuerūt in muro bethſā: ſignificat infamie turpitudo q̄ ſequit̄ ad mortalē culpā. m ❡Qd cū au. Per iſtos q̄ caput ⁊ corp⁹ ſaul au.de mu.ſe. ſignificāt illi q̄ turpitudinē ſuoꝝ ſupiorū q̄tū pn̄t bono mō ſatagūt occultare.
❡In ca.xxxj. vbi dꝛ in poſtil. Hebꝛei io dicūt ſaulem eſſe ſaluatum.

q̄cūq; fecerāt philiſtijm ſaul: ſur-
a rexert oēs viri fortiſſimi ⁊ ābula-
uerūt tota nocte ⁊ tulerūt cada-
uer ſaul: ⁊ cadauera filioꝝ ei⁹ de
muro bethſā. Venerūtq; viri ia-
b bes galaad: ⁊ cōbuſſerūt ea igni
⁊ tulerūt oſſa eoꝝ/ ⁊ ſepelierūt in
c nemore iabes: ⁊ ieiunauerūt ſe-
ptem diebus.

Finit liber primus regū.

Scd̄s liber Regum incipit:

FActū ē āt poſtq; Ca. I
b mortu⁹ ē ſaul: vt dauid
reuerteret a cede ama-
lech: ⁊ maneret duos di

Additio. Opinio hebꝛeoꝝ ī ħ paſſu nullo mō vidꝛ ſuſtinēda. ñ ei ħz fūdamētū ī auctē nec ī rōe. Nā fūdamētū eoꝝ aſſūptū ex ħ ꝙ ſaul dīnā ſnīaz ꝑ ſamuelē ſibi ānūciatā acceptauit nulli⁹ valorꝭ ē. In ħ ei nō excuſant ſaulē a pctō: ſ; poti⁹ eū ğui⁹ accuſāt. qd̄ ſic ptz. nā ī phitonicꝭ dīnatiōib⁹ ⁊ hmōi duo ꝓhibent̄ ī lege diuina: q̄ꝝ vnū ē tales diuinatores ꝯſulere. vnde Deu.xviij.b. Nō ſit ī te malefic⁹ neq; q̄ phitōes ꝯſulat. Aliud io ꝓhibitū ē: ne q̄s v̄bis taliū credat ſeu aſſentiat. vn̄ Deut. vbi.s̄. Gētes iſte q̄ꝝ poſſideb tr̄ā augures ⁊ dīnos audiūt: tu āt a deo tuo alit̄ īſtitut⁹ es. Vbi ⁊ ī ſeq̄ntib⁹ māifeſte hr̄ ꝙ ſicͭ ī lege dīna p̄cipit̄ vt credat̄ v̄o ꝓphe dei: ita ī eadē lege ꝓhibet̄ ne q̄s talib⁹ ſupſtitioſis vaticinijs aſſētiat ſeu credat: vt ī p̄dctō ca.ſatꝭ declarat̄. Ex q̄b⁹ euidēt̄ ſeq̄t̄ ꝙ ſi q̄s ꝯſulēt phitōes ſeu dīnos: q̄b⁹ ꝯſultꝭ nō aſſētiret eoꝝ vaticinijs: tl̄is eēt trāſgreſſoꝛ ꝑmi p̄cepti tm̄. Si āt ñ ſolū ꝯſulēt ſ; etiā eoꝝ p̄noſticꝭ aſſētiret eēt trāſgreſſoꝛ vtriuſq; p̄cepti: vt ptz ex dictꝭ. Ex q̄b⁹ māifeſte ſe q̄t̄ ꝙ volētes excuſare ſaulē a ꝯſultatiōe phitoniſſe: ꝑ ħ ꝙ ſnīaz
B ſibi ꝑ illū ſuſcitatū ānūciatā acceptauit: nō ſolū ipm̄ ñ excuſāt a pctō ꝯſultatiōis: ſ; īſup ipm̄ accuſāt de nouo pctō.ſ. acq̄eſcendi v̄bis magicꝭ ſeu dīnatōib⁹ vt ſic ñ ſolū ſit ſaul ꝑmi p̄cepti ſupra dicti trāſgreſſoꝛ: ſ; etiā ſcd̄i. Si āt dicat̄ ꝙ ſaul nō credidit phitoniſſe ſeu phitoni: ſ; ꝓphie ſamuelꝭ q̄ erat fidelꝭ ꝓpħa dn̄i: ħ ñ valz. nā ꝭm opi. Aug.s̄.ca.xxviij. traditā q̄ v̄a ē: vt ibi fuit declaratū: nō ſamuel ī ſpū appuit: ſ; demō ī ſamuelē traſſormat⁹ ē. ⁊ ſic nō ſamueli ſ; demōi credidit v̄b ei⁹ aſſēriēdo. Dato ē t ꝙ ſamuel ī ꝓp̄a ꝑſona appuiſſ;: ꝓut q̄dā volūt. lz min⁹ ſane: vt.s̄ adhuc ſaul peccauit ī credēdo v̄bis illi⁹. cui⁹ rō ē. nā dicētes ſamuelē veꝝ fuiſſe ſuſcitatū: ħ aſſert ex diſpēſatiōe dīna eueniſſe q̄ phitoniſſā ⁊ ſaulē latebat: vt exp̄ſſe hr̄ ī glo. ibidē. ⁊ ſic ſaul ñ credebat ipm̄ eē verū ſamuelē ſ; ſpm̄ malignū arte magica ī ſamuelꝭ ſpē appentē: cui credēdo īdubie peccauit ꝯ ꝯſciāz cōmittēdo: qd̄ ei nō ē ex fide: pctm̄ ē. ad Ro.xiij. Si aūt dicat̄ ꝙ ſaul credidit v̄bis ſibi ānūciatꝭ rōe ſiḡꝝ q̄ forte viderat phitoniſſa vl̄ ipe ſaul: nec ex ħ excuſat̄ a pctō. Nā ꝭz Aug. ī ca. Nec mirꝝ.s̄. allegato: nō iō q̄s dz credē tl̄ib⁹: q: aliq̄n eueniūt ea q̄ p̄dicūt. Ad cui⁹ ꝓbatiōz adducͭ clarā auctē Deut̄.xiij. Qꝛ āt dꝛ ſaulē de oīb⁹ ſuis pctīs penituiſſe audita ſnīa. talꝭ aſſertio eadē facilitate ꝯtēnit̄ q̄ approbat̄ ꝭz Gre. Nullū ei fūdamētū hui⁹ pnīe apparet ī ſacra ſcp̄tura: niſi forte ī acceptatiōe p̄dicte ſnīe: q̄ q̄dē acceptatio ñ ħz pnīe rōnē: ſ; poti⁹ pctī vt dictū ē. Si āt ſignū ſue pnīe volūt accipe ex ħ ꝙ modico cibo ſūpto ꝑ totā noctē ambulauit: vt vēiret ad p̄liū vbi erat moritur⁹: ꝓut ī poſtil. dꝛ: ħ ñ videt̄ valē. rōnabili⁹ enī poſſ; dici ſeu p̄ſumi ꝙ ſaul iuit ad p̄liū credēs ñ eē dīnā ſnīaz ſibi ꝓlatā: ſ; poti⁹ demōiacā illuſionē. Ex q̄ alit̄ eēt excuſat⁹: vl̄ ſaltē alienat⁹ a pctō p̄dicto. Illd̄ āt qd̄ dicūt hebꝛei ad ſuā opiōnē ꝯfirmādā ex illꝭ v̄bis. Cras tu ⁊ filij tui eritꝭ mecū. nō videt̄ valē: nā li mecū nō ē neceſſe vt ītelligat̄ ī ꝑte iuſtoꝝ: ſ; ſufficit ītelligē ī ſtatu defūctoꝝ. nec pl⁹ ſonat auctas vt idē poſtil. ait.s̄.ca.xxviij. ⁊ pōt argui ex v̄bis xp̄i ad latronē. Lu.xxiij.f. vbi dicͭ: Hodie mecū erꝭ ī pa. Si ei hāc dictionē mecū opteret referri ad ſtatū btītudīs. ſupfluū eēt addē in ꝑadiſo. ſufficēt ei dixiſſe hodie me.e. ſ; q: ſine tali additione poſſ; ītelligi mecū erꝭ.i. ī ſtatu defūctoꝝ: iō ꝯueniēt̄ addit̄ ī paradiſo. ſamuel āt nō dixit: Cras eritꝭ mecū ī limbo. ſ; tm̄ dixit: eritꝭ mecū. Et iō rō hebꝛeoꝝ ex hac auctē nō ē efficax. Ad aliā io rōnē q̄ ꝓ hebꝛeoꝝ opiōne inducit̄: ꝓ eo ꝙ dictū ē.s̄.ix.ca. de ſaule ꝙ erat

de ſaule ꝙ erat elect⁹ ⁊ bon⁹ ⁊c̄. Ex q̄ volūt inferre ꝙ lz poſtea ğuiter ⁊ multiplr̄ peccaſſ;. tñ dīne pietati ꝯgruū videt̄: vt ꝓpt̄ p̄cedētē bōitatē dn̄s dederit ei ī fine pnīe locū: ħ ñ videt̄ valē. Nā lz de⁹ ħ potuiſſ; facē ex diſpēſatiōe d̄ cōi tñ lege dīna ꝯriū legit̄ Ezech.xviij.f. Cū aūterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ⁊ fecerit iniq̄tatē morieēt̄ ī ea īiuſticia quā opat⁹ eſt. Sic igit̄ patēt fūdamēta heb. ī ħ paſſu nulli⁹ eē efficacie. Snīa igit̄ doctoꝝ nr̄oꝝ ē tenēda tāq; ex verꝭ ſūpta fūdamētꝭ. Fūdat̄ ei ꝑmo in ħ ꝙ ſaul ſeipm̄ occidit: qd̄ ē ğuiſſimū peccatū: q: magꝭ ꝯ nālē īclinationē ⁊ ꝯ charitatē q̄ cet̄a hoīcidia: ſilr̄ ⁊ ē piculoſi⁹ cet̄is pctīs: cū p⁹ mortē null⁹ ē loc⁹ pēitēdi. Nec valz dicē ꝙ ħ fecͭ: ne ī ꝓp̄a ꝑſona pateret̄ ꝯ honorē dīnū ⁊c̄. ꝓut ī poſtil. alle. Nā ludibꝛia ſeu īpꝛopia q̄cūq; ꝓpt̄ deū ſuſtinē q̄tūcūq; ignominioſa ſint ⁊ acerba: tāto magꝭ ad dīnū honorē ꝑtinēt: vt ptz ī martyrib⁹. vn̄ eſt ſaul debuiſſet ī deū ſpare q̄ potēs eſt hoīez q̄cūq; tētatiōe ſupueniēte liberare a pctō: qd̄ tñ ñ fecͭ ſe occidēdo. Et iō vere de ipo dꝛ.j. Paralꝭ.x.d. Nec ſperauit ī dn̄o. Pret̄ea bōitas finis ñ tollit maliciā actus hūani: ſi talꝭ act⁹ ꝭz ſuā ſpēm ē mal⁹. nō enī ſūt faciēda mala vt eueniāt bōa: ſūt tñ tolerāda mīora mala vt vitēt̄ maiora: vt dictū fuit.s̄.ca.xvij. Pret̄ea ſi ſaul excuſat⁹ fuiſſ; a reatu homicidij rōe p̄dicta: pari mō excuſaret̄ amalechita: ſi ipm̄ ſaulē ꝓpt̄ eādē rōnē occidiſſet. cui⁹ ꝯriū ptz.ī.ij. Reg.j.ca. vbi hr̄ ꝙ dd̄ q̄ fuit rex iuſt⁹ audita amalechite excuſatiōe: ipz mādauit intfici. Qd̄ āt īducit̄ d̄ raſia.ij. Mach.xiiij.ca. ñ ē trahēdū ad ꝯſeq̄ntiā: q: nō cōmēdat̄ ex ħ ī ſcp̄tura tāq; v̄tuoſuſ ſimplr̄: ſ; tāq; hn̄s q̄ndā ſpēz fortitudīs: eſtimāſ ſe fortit̄ agē: q̄ tñ nō ē v̄a fortitudo: ſ; magꝭ q̄dā mollicies aī nō valētꝭ maiora p̄calia ſuſtinē: vt ꝑ phm̄ ptz ī.iij. Ethi. ⁊ ꝑ Augꝭ. ꝑmo de ci.dei. Pōt ēt alit̄ dici.ſ. ꝙ raſias ille ꝑ totū ꝓceſſū ſue vite ī ſacͭ ſcp̄tura cōmēdat̄: vt ptz ibidē. vn̄ ⁊ talē p̄ſumēdū ē īſtinctu dīne īſpiratiōis ħ feciſſe. Nā ꝭm iuriſtas: Qui ſemel bon⁹ ſp̄ p̄ſumit̄ eē bon⁹. Sec⁹ āt d̄ ſaule de q̄ legit̄.s̄.xiiij. iux̄ hebꝛaicā v̄itatē: ꝙ q̄cūq; ſe v̄tebat ipie agebat. d̄ tali igr̄ p̄ſumēdū ē ſp̄ fore malū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō īſtīctu dīno ſe occidiſſe: ſ; ex deſpatiōe ſeu tīore acerbioris piculi ſeu mortꝭ tpalꝭ. de Sāſone āt nō ē retrahēda ꝯn̄tia: q: ꝑ illū de⁹ mlt̄a miracl̄a faciebat. vn̄ p̄ſumēdū ē ꝙ latēt̄ īſpiratiōe dīna ħ fecͭ. Silr̄ tenēdū ē de ſctīs femīs q̄ tp̄e ꝑſecutiōis ſeip̄as occidert̄: ꝓut dicͭ Aug. ꝑmo de ci.dei. nec ad dānationē ſaulꝭ alia auctas ſacre ſcp̄ture ſeu det̄mīatio eccl̄ie videt̄ req̄ri: cū doctoreſ
nr̄i ꝯcordit̄ teneāt: vt dꝛ ī poſtil. Nā vt ī ca. decretales ep̄le diſt. D
xx. ſcripturarū tractatores.i. doctores ī earū expoſitiōib⁹ ſūmis pōtificib⁹ ꝓponūt̄. vn̄ det̄mīatio doctoꝝ ſacre ſcp̄ture ī talib⁹ tm̄ ſufficere debz ac ſi ab eccl̄ia det̄mīaret̄: igit̄ illa v̄ba.j. Pa.x.ca. vbi dꝛ: Inſup ⁊ phitoniſſā ꝯſuluit: nec ſperauit ī dn̄o intelligenda ſūt de deſpatiōe finali: ꝓut doctores nr̄i eā exponūt: ꝙ etiā malicia toti⁹ vite ipi⁹ ſaulꝭ poſtq; regnauit vna cū peſſimo ipi⁹ fine ſibi inuicem corrñdendo ħ teſtant̄.

Replica. Qꝛ uis Burg. ipe circa ca.xxxi. lōga laboret digreſſione: volēs ꝙ ſaul ſit dānat⁹ ꝯ opinionē heboꝝ: cui videt̄ poſtil. fauere: nō obſtātib⁹ obiectiōib⁹ Burgē. q̄ ſūt facilit̄ ſolubiles: q: volēs ſuſtinē opiōnē de v̄a apparitiōe ꝑſōe ſamuelꝭ mō p̄dicto ceſſāt oīa argumēta Bur. q̄ fūdāt̄ ī pctīs ꝯſultatiōiſ phitoniſſe. Nā ſaul ꝑ ſamuelē veꝝ īformat⁹ de ꝯſultatiōe penituit: ⁊ ſnīaz dīnā ꝯ ſe latā acceptauit: ⁊ ꝑ pnīaz meruit de v̄a ſamuelis appitiōe certificari: vt ſic ſine picl̄o deceptiōiſ ſnīaz dīnā acceptaret: q̄b⁹ bn̄ attētꝭ ſoluūt̄ ea q̄ Bur. de glo. ī ꝯriū adducͭ. Et ꝑ eādē pnīaz ⁊ ſnīe acceptionē ſaul meruit recipe inſpirationē de ſe ipm̄ occidēdo ſicͭ cōit̄ tenet̄ d̄ Sāſone. Et btūs Aug. ꝑmo de ci. dei dicͭ de ſctīs femīs q̄ ſeſe tp̄e ꝑſecutiōis occidert̄: ne ī vitupiū honoris dīni illuſiōes infideliū pateret̄. ⁊ hec dicta ſufficiāt ⁊c̄.

❡Poſtilla ſup ſcd̄m librū regū incipit. Ca. I

FActū eſt ⁊c̄. Poſtq; ī ꝑmo libro actū ē d̄ regno ꝑ electionē: ħ ꝯn̄ter agit̄ de regno ꝑ ſucceſſionē: q: iſboſeth ſucceſſit ſauli: lz ꝑuo tp̄e. ⁊ ſalomō ſucceſſit dd̄: ⁊ ſic ꝯn̄r alij r̄ges vſq; ad captiuitatē babylonicā: ⁊ q: regnū iſboſeth ꝓcedebat debilitādo: regnū āt dd̄ fortificādo. iō ꝑmo d̄ſcribit̄ īchoatio regni vtriuſq; ꝑtialꝭ. ſcd̄o extmīatio regni iſboſeth totalꝭ. ca.iiij. tertio ꝓmotio regni dd̄ integralꝭ. ca.v. Circa primū p̄mittit̄ ſaulꝭ ⁊ filioꝝ ei⁹ lamētatio. ſcd̄o ſucceſſoris duplex īſtitutio. ca.ij. Circa primū ꝑmo deſcribit̄ denūciatio mortꝭ. ſcd̄o act⁹ lamētatiōis/ibi: App̄hēdēs āt dd̄. Circa ꝑmū p̄mittit̄ tp̄s hui⁹ denūciatiōis/cū dicit̄: Diuiſio

✱ In die